This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 06599645 0

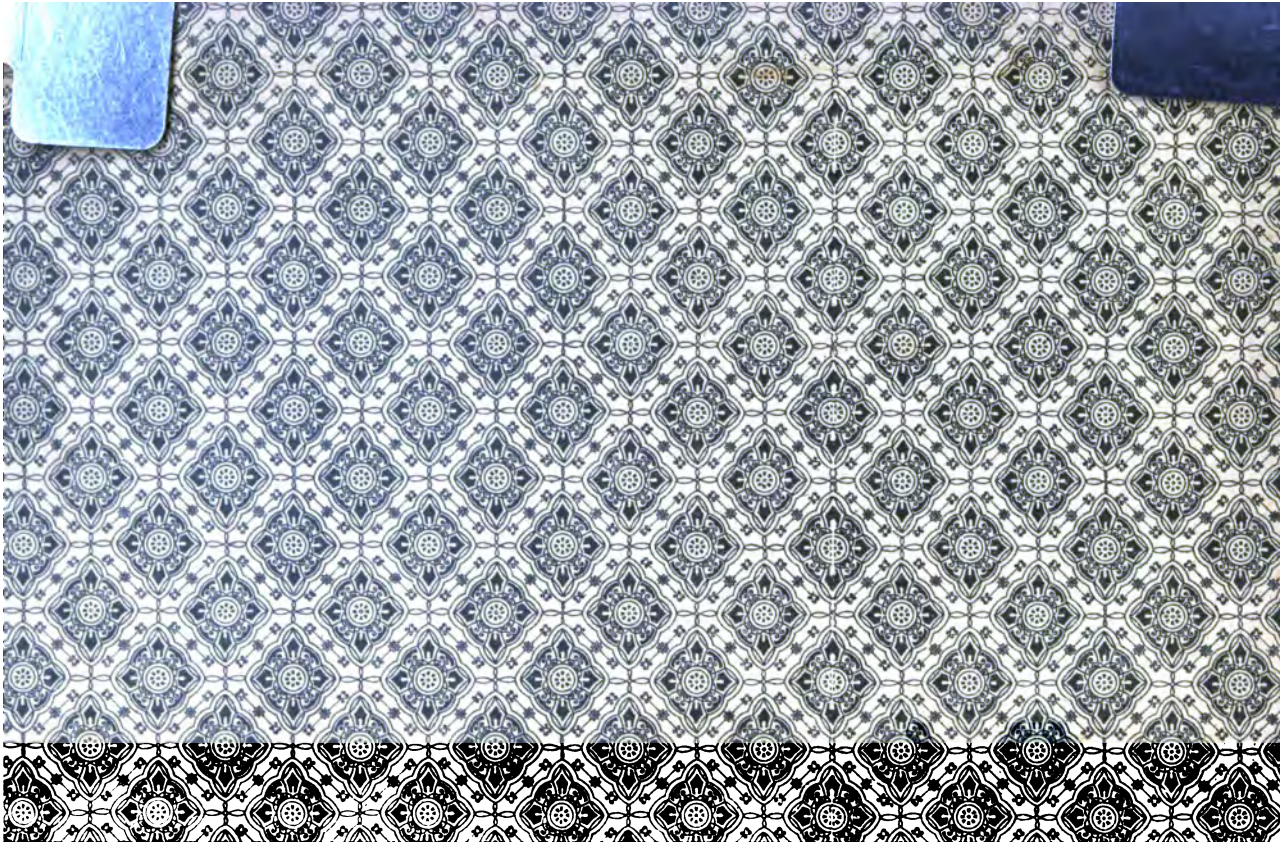

NIX

Saint Aubain

NIX

Saint [illegible]

Carl Bernhards

Udvalgte Skrifter

Tredie Bind

Udvalgte Skrifter

af

Carl Bernhard

(A. N. de Saint-Aubain)

Med en Levnedsskildring ved Dr. phil. H. Schwanenflügel

Tredie Bind

Kjøbenhavn

Det Schubotheske Forlag

— Lybecker & Hirschsprung —

1895

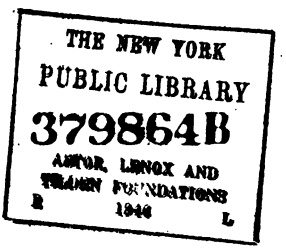
THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
379864B
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1946 L

Kjøbenhavn. — Græbes Bogtrykkeri.

Kroniker

fra

Kong Christian den Andens Tid

I

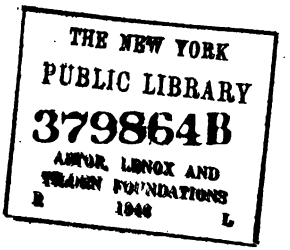
THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
379864B
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1946 L

Kjøbenhavn. — Grœbes Bogtrykkeri.

Kroniker

fra

Kong Christian den Andens Tid

I

I.

Det gamle Kjøbenhavn.

I Norgesgade, eller, som den ogsaa kaldes, Bredgaden i Kjøbenhavn, strax foran paa høire Haand naar man kommer fra Kongens Nytorv, ligger en uregelmæssig Bygning indenfor en lav Muur, som et gammelt Træ helder sine Grene ud over*). Man behøver ikke engang at kaste et Blik indenfor Porten, der næsten altid staaer aaben, for at overbevise sig om, at dette uansеelige Huus med sine mange Hjørner, sin aabne Svalegang og sin hele uregelmæssige Sammensætning tilhører en længst forsvunden Tid. Det vender med Bagsiden ud til Strandstræde, hvor endnu sees et gammelt Vaabenskjold indmuret under den øverste Etages Vinduer, som sidde tæt sammen mellem Bindingsværks Stolper. Denne Bygning er den ældste ikke alene i hele Bredgaden, men i hele denne Deel af Staden. I vore Dage har den i en lang Række af Aar været bebovet af en høitstaaende Embedsmand, der her har

*) I 1853 blev denne Bygning nedreven og ombygget.

tilbragt den ſtørſte Deel af et langt og virkſomt Liv. Indenfor diſſe Mure have Statsmænd ſøgt Erfaring, Videnſkabsmænd og Konſtnere Raad, Enker og Faderløſe Trøſt og Hjelp, og hvad de ſøgte, det have de fundet, ſaa at viſtnok denne Mands Navn endnu vil være knyttet til dette uanſeelige Huus, naar Beboerne af mangt et Palais forlængſt ere glemte.

Man har det Sagn om denne Bygning, at den engang, i Kong Chriſtian den Fjerdes Tid, har været en fremmed Geſandts Landſted udenfor Østerport, da denne endnu ſtod for Enden af Østergade, ſom dengang ikke gik længer end til midt i den nuværende Østergade, og at Vaabenet i Muren ſkulde ſkrive ſig derfra. Formodentlig har det været omtrent paa ſamme Tid, da Roſenborg var Kongens Sommer-Reſidents udenfor Nørreport; thi da Chriſtian den Fjerde ſenere udvidede Staden, blev Volden ført udenom Roſenborg og en ny Østerport lagt der, hvor den endnu er, ſaa at baade Kongens og Geſandtens Sommer-Reſidentſer bleve indlemmede i Kjøbenhavn.

Men allerede langt tidligere ſtod paa dette Sted en Bygning, der omtrent havde ſamme Beliggenhed ſom den nuværende, naar man tænker ſig Hjørnehuſet bortaget ud til Kongens Nytorv. Dengang ſaae Kjøbenhavn langt anderledes ud, end nu. For at gjøre det tydeligt, hvorledes Staden dengang var og hvorledes den var bleven ſaaledes ſom den var, tillader jeg mig at forudſkikke en kortfattet Beſkrivelſe af det gamle Kjøbenhavn, og om end nogle af mine Læſere heri ville finde en Gjentagelſe af hvad de tidligere have læſt, mener jeg dog at den maaſkee kan bidrage, ligeſom Ouverturen foran et Syngeſpil, til at ſtemme Læſerne ind i den

Tid, da det Drama foregik, som Dækket snart vil rulle op for.

Men — medens andre Hovedstæder kunne fremvise nøiagtige Optegnelser fra deres allerførste Oprindelse, eier Kjøbenhavn ingen saadanne, og de Enkelte, der have samlet Materialier til Danmarks Hovedstads Historie, have Alle maattet begynde med den kummerfulde Tilstaaelse: Om Byens allerældste Oprindelse vides aldeles Intet. Derfor bliver Kjøbenhavns Historie heller aldrig fuldstændigere end den Mands Levnetsløb, som begynder med hans Bryllupsdag i Stedet for med hans Fødselsdag. Man skulde troe, at Kjøbenhavn havde været til før Bogstaver bleve opfundne; men det er ingenlunde Tilfældet, og Kjøbenhavn er ingen gammel Stad — desværre, thi derfor besidder den heller ikke den Ærværdighed, som tilhører Alderdommen, den har ingen ældgamle Erindringer at hælde sit Hoved til, den besidder intet Mindesmærke om en fjern Fortid. Alt er nyt, regelmæssigt, eensformigt. Det takker den tildeels sine mange Ildebrande og lignende benedidede Ulykker for, der næsten altid medføre materiel Gevinst paa Historiens og Poesiens Bekostning. Kjøbenhavn, i dens nuværende Form, er en regelmæssig By, som Fremmede let kunne finde Rede i, en By, ret som en Politimester og en Brandmajor maa ønske den, thi det er ikke vanskeligt at holde Orden og slukke Ildebrande, — men den har næsten ingen Historie og ingen Poesi. Alt bærer den nyere Tids prosaiske Spor og vidner om dens materielle Interessers Overvægt. Og dog har der været en Tid, da alt Dette var anderledes, da Kjøbenhavn saae ud som alle samtidige Stæder. De krumme Gader, de gothiske Bygninger, de takkede Gavle, de uregelmæssige Huse, hele Mid-

delalderens Præg har ogsaa engang hvilet over Kjøbenhavn. Hvad der ikke kan bestaae, maae forgaae; men hvor søge vi Levningerne fra denne Tid? De ere sporløst forsvundne, man har ikke engang holdt det Umagen værd at aftegne hvorledes de saae ud, inden de ganske bleve tilintetgjorte, thi man har ingen Sands havt for den Historie og den Poesi, der indeholdtes i disse foragtede Stene. Derfor ere de fleste Efterretninger, man er istand til at tilveiebringe om Kjøbenhavns Fortid, udragne af ubestemte Udtryk i gamle, halv tilintetgjorte Dokumenter, sammensatte af Gisninger eller byggede paa mundtlige Traditioner, der ofte kun have forplantet sig fra Slægt til Slægt paa Grund af deres Usandsynlighed. Og at Dette er Tilfældet, kan man sige med Bestemthed; thi til en Tid, da en eneste Skribent var mange Procent grundigere og flittigere end alle vi Overfladiske tilsammen, som nu skrive, have saadanne Mænd samlet alle de Materialier, der vare forhaanden; de have gjennemvaaget Nætterne under møisommeligt Arbeide, for at bøde paa Forfædrenes Mangel paa historisk Interesse, de have ingen Umage sparet ved at forfølge selv de svageste Spor, der viste sig for deres Efterforsken, derom bære deres Arbeider Vidnesbyrdet. Men al denne hæderlige Flid har kun ledet til et nyt Bevis paa hvor sandt det er, at Forfædrenes Synder gaae ud over Efterslægten, den har ikkun ledet til det Resultat, at om Byens ældste Oprindelse vides aldeles Intet, og om dens senere Historie kun saare Lidet.

Kjøbenhavn har havt samme Skjæbne som de fleste danske Familier, — den ene Generation er sorgløst fulgt efter den anden, uden at bekymre sig om Mere, end sin egen daglige Tilværelse. Hvorledes Oldefaderen

har virket, hvorledes hans Tidsalders Physiognomi har været, det bryder Sønnesønnen sig ikke om, naar det ikke bringer ham nogen reel Indtægt; og hvorfor skulde han vel optegne Noget om sin Tid for sine Børnebørn, det har jo Ingen gjort for ham, har han ikke Plage nok i hver Dags Sorg. Den Uvidenhed, Kjøbenhavn lever i med Hensyn til sin Historie, viser tydeligt hvor liden Interesse Danske til alle Tider have havt for Fortiden. Men den har ikke destomindre sin Betydning, den danner et vigtigt patriotisk Element, og er en Grundvold i en Nations Bevidsthed.

Kjøbenhavn bliver første Gang nævnet i den danske Historie i Aaret 1043, men den var dengang et saa ubetydeligt Fiskerleie, at den strax forsvinder igjen og ikke bliver omtalt før over et heelt Aarhundrede derefter, da Valdemar den Første gjorde sin Yndling, Erkebiskop Absalon, en Foræring med det Halve af det Herred, hvori dette Fiskerleie laae. Det hed dengang slet og ret Havn, fordi her var en sikker naturlig Havn; først senere tilføiedes Ordet Kjøbing, det vil sige: Kjøbstad, og deraf dannedes Navnet. Det var omtrent midt under Korstogene, i Riddertidens Guldalder. Hvor Kjøbenhavn nu ligger vare dengang Marker og Skove til de to Landsbyer Soelbjerg og Serritsløv; den Første laae omtrent ved Enden af Vesterbro henimod Frederiksberg, den Anden ved Enden af Nørregade, hvor nu Fæstningsværkerne ere. Disse to Byer bestode endnu længe, indtil de omsider bleve opslugte af den bestandig voxende Stad. Trehundrede Aar efter at Absalon eiede Kjøbinghavn, var der endogsaa i Serritsløv en Kungsgaard, som et kongeligt Slot dengang blev kaldet. Erik af Pommern har residereet her, — thi Kjøbenhavns Slot tilhørte dengang

Biſperne af Roeskilde — og man har endnu Dokumenter fra hans Tid, ſom i 1431 og 34 ere daterede fra Kungsgaarden i den Stad Serritslöv, — «Curia Erici Regis in villa Seritzlaf.» Man veed ligeſaalidt naar denne Kungsgaard er reiſt, ſom naar den er falden. — Soelbjerg har ſpillet en Rolle i den danſke Hiſtorie endnu fire Aarhundreder efter Abſalons Tid; det var en tragiſk Rolle, ſom vi ville faae at ſee i det Følgende. Det var i Chriſtian den Andens Tid, og hører ſaaledes først til Kjøbenhavns ſenere Hiſtorie.

Abſalon valgte en lille Holm i Havnen og byggede ſig der et faſt Slot, ſom en Tid kaldtes Steileborg, og ſom ſenere fik Navn af Axelhuus. Holmen hed dengang Tyvsnæs, fordi den var et Retterſted, hvor Tyve og Røvere bleve ſtraffede med Galger og Steiler, hvorefter Slottet først blev benævnt. Ogſaa kaldtes den Skarnholmen, men Ingen veed at angive Oprindelſen til dette Navn. Det var først i Aaret 1650 at den blev nobiliteret og kaldet Slotsholmen, hvilket Navn den endnu bærer. Ihvor utroligt det end er, paaſtaae mange gamle Folk at den Stump Muur, ſom danner Krogen mellem Cancellibygningen og Chriſtiansborg Slot, er en Reſt af det gamle Steileborg. Andre mene, at denne omtalte Levning endnu i Chriſtian den Sjettes Tid exiſterede i et Stykke Muur ud til Ridebanen, ved Siden af den daværende Slotskirke. Begge Angivelſer ere ſandſynligviis Fabel, thi hvad ſkulde have bevæget til denne Skaanſel mod det gamle Steileborgs Minde, da Chriſtian den Sjette endogſaa lod nye og ſtærke Bygninger nedrive, for at omſtøbe Chriſtiansborg i en mere regelmæsſig Form.

Paa denne Holm ſtod allerede tidligt et temmelig

høit, stærkt og rundt Taarn, oventil fladt og uden Spiir, som maa have havt en Deel Lighed med det nuværende Runde-Taarn. Naar det er bygget veed man ikke; det var stærkt befæstet og beskyttede Havnen og Slottet, og har fra umindelig Tid været Stadens Toldbod, endogsaa indtil for halvtredie Aarhundrede siden. Dette Taarn og Slottet vare de eneste Bygninger paa den lille Holm, som dengang havde et langt mindre Omfang end den nuværende Slotsholm, der er betydelig forstørret ved Opfyldning.

Staden var i gamle Dage omgivet mere med Vand, end den nu er. Kallebodstrand gik heelt ind over de nuværende Tømmerpladse og Vesterbro, omtrent til gamle Kongevei; de tre store Søer, Peblingesøen, Sorte-Sø og Sankt-Jørgens-Sø vare dengang baade større og dybere, og paa den østlige Side var Alt, fra Peblingesøen til Kastelsveien, en Sø, der strakte sig fra Høiden af Blegdamsveien til henimod Staden, omtrent der, hvor nu Østerport er. Omegnen om Kjøbenhavn var saaledes ikkun tilgængelig over smalle Jordtunger, som Naturen havde dannet. Var Kjøbenhavn bleven anlagt sildigere paa dette Terrain, vilde Søerne sandsynligviis være blevne dens Grændser, Kjøbenhavn var da bleven en Stad af betydeligt Omfang, forsvaret ved Skandser foran alle Overgangene, og Søerne vilde være blevne vedligeholdte i deres oprindelige Størrelse, som Stadens bedste Værn. Men Kjøbenhavn blev til i en Tid, da Mure og Taarne skulde indhegne snevre Gader, Søerne bleve efterhaanden tildeels udtørrede og opfyldte, og Stadens naturlige Grændser bleve tidligt standsede af de unaturlige. Enhver Udvidelse er forbunden med uhyre Bekostninger og Vanskeligheder, og derfor ere Kjø-

benhavns Grændser ikkun tre Gange blevne forandrede, hvergang med lange Mellemrum; — naar skal den fjerde Udvidelse skee, som vil danne smukke Spadseregange og Haver af Levningerne af vore Volde, og seilbare Kanaler af vore Stadsgrave? Som vil udvide Gaderne til de tre Søer? — Det Øie er endnu ikke aabent, der skal skue denne Forandring, som Tiden dog sikkerlig engang vil medføre. Men da den første Udvidelse af Kjøbenhavn ikke foregik før mange Aar efter de Begivenheder, som vi i det Følgende ville berette, have vi kun med det gamle Kjøbenhavn at gjøre, og kunde have sparet os alle disse Udvidelsesbetragtninger.

I den ældste Tid har Kjøbenhavn ikke været befæstet, hvilket man kan slutte af Navnet paa en af Stadens Gader, nemlig Landemærket, som sandsynligviis har udgjort en flet og ret Adskillelseslinie mod Landsiden. Først senere er der Tale om faste Grændser, og disse bestode i Mure og rindende Vand. Men disse Grændser vare langt mindre af Omfang end Stadens nuværende, hvorom vi bedst kunne overbevise os ved at gjøre en Vandring paa den lave Vold, — knap saa bred at to Mennesker kunne gaae forbi hinanden, — der løb indenfor Murene og hvorpaa vore Forfædre kæmpede med Bue og Sværd til Stadens Forsvar. Vi ville begynde i Vest, ved Vesterport, som dengang laae for Enden af Vestergade. Herfra gik en Bæk, der kom fra Sankt-Jørgens Sø, mod Syd udenom Staden til Hjørnet af Farvegade og Volden, hvor den faldt i Kallebodstrand, en Bugt af Havet, som satte Østersøen i Forbindelse med Staden, og hvorfra en dyb, seilbar Fjord paa dette Sted skar ind i Byen. Denne Fjord hed Katteſundet, og gik der, hvor nu en Gade staaer af

samme Navn, hvilket den havde fra den Skik, eller rettere Uskik, at døde Katte og andre Aadsler bleve kastede i Fjorden. Rigtignok beretter et gammelt Manuscript paa Universitetsbiblioteket saaledes: „Katte-Sund er kaldet saa af de Hesser, hvilke af Suetonio kaldes Catti. Fordi dette tydske Folk drev her deres Kjøbmandskab, blev Sundet kaldet Katte-Sund henved Aar 696.“ Man seer deraf hvilken Anciennetet de germaniserende Tendenser have. Igjennem Kattesundet seilede Kjøbmandsskibene dengang fra Østersøen ind i Staden, for at losse og lade. Fjorden gik saa høit op, at man senere, ved at grave paa Vestergade, har fundet Levninger af Baade og Skibsankere i Jordens Skjød. Fra Udløbet af Kattesundet ved Farvegaden gik Stadens Grændse ned til Raadhuusstræde, som dengang var en Deel af Søen Kallebodstrand, forbi Vandkunsten, der ligeledes var den aabne, flade Strand, til Gammel-Strands Kanal, som skilte Slotsholmen fra Staden. Fortsættelsen af Grændsen, hvor denne Kanal endte, var Holmens Kanal, men den var dengang en bred Strøm, der adskilte Staden og Slotsholmen fra Bremerholm — det nuværende Gammelholm — som var beboet af Fiskere, og hvor enkelte bremiske Kjøbmænd havde deres „Pakboder“; men Bremerholm var langt mindre end den nuværende Gammelholm, som tilligemed Alt hvad der hører til Nyholm senere er inddæmmet fra Havet og opfyldt. Denne Strøm løb uden om Sankt-Nicolai Kirke og derpaa skraas over Hallandsaas (nu Kongens Nytorv) hvor Hallandsfarerne og Skaaningerne havde deres Torv paa den side Mark, og løb til Østerport, som laae for Enden af Østergade (der dengang hørte op ved Christenbernikovstræde) og altsaa svarede bedre til sit Navn end nu, da

den ligger imod Nord. Paa høire Side af Østerport, der hvor Vandet fra Bremerholm endte, faldt en Bæk i dette Vand; ved at gaae imod Strømmen, som løb udenom Grønnegade, Pileſtræde og Vognmagergade, komme vi til dens Udløb fra Puſtervig, et ſtort, dybt, trekantet Vand, der igjen havde Tilløb fra Peblingeſøen udenfor Nørreport. Hauſerpladſen ligger nu der, hvor Puſtervig fordum var. Derfra gik Grændſen, — ſom ogſaa her var en lille Bæk med en Muur indenfor, — langs med Landemærket og Kryſtalgade, ſom kun i den ſidſte Snees Aar har havt et ſaa fornemt Navn, da den lige til den Tid havde beholdt ſit gamle Navn: Skidenſtræde, fordi den oprindelig var en bred Afløbsrende for al Uhumſkhed fra den veſtlige Deel af Staden. Ved Enden af Kryſtalgade, midt paa den nuværende Nørregade, laae Nørreport; derfra fortſattes Vandløbet, og med det Grændſen, udenom Sankt-Petri Kirke og Sankt-Pederſtræde, indtil det forenede ſig med Bækken fra Sankt-Jørgens Sø, ſom atter leder os tilbage til vort Udgangspunkt, Veſterport. Staden var ſaaledes overalt omgiven med rindende Vand; hvor dette anſaaes for at være bredt nok, ophørte Muurværk og Vold, og i Stedet derfor traadte et nedrammet Pæleværk. Men disſe Befæſtninger vare ſtærke nok paa en Tid, da Angrebsvaabnene vare ſaa ufuldkomne; de kunde modſtaae Pileſkud og Steenkaſt, og ydede et tilſtrækkeligt Skjold imod de Stormendes Angreb med Sværd og Landſer. At de imidlertid ikke vare uoverſtigelige, viſer Chriſtoffer af Baierns Birkeret, ſom ſiger at: „Hvo ſom ſtiger over Stads-Murene, eller over Stadens Fæſtning, eller afbryder Plankerne, han ſkal give Kongen fyrgetyve Mark

og Staden fyrgetyve Mark," en betydelig Sum paa den Tid.

Esterat vi nu have seet hvad Kjøbenhavns Mure indesluttede, ville vi, for større Tydeligheds Skyld, nævne hvad der, af den nuværende Stad, endnu i Christian den Andens Tid ikke existerede. Det var nemlig alle de Gader, som ligge udenfor Farvegade og Raadhusstræde hen til Gammel-Strands Kanal, hvilket senere er blevet inddiget og opfyldt af den lave Strand, ligeud til Langebro. Amager var aldeles skilt fra Staden, det var først Christian den Fjerde, der byggede Knippelsbro og Christianshavn. Slotsholmen var meget mindre dengang end nu; der hvor Børsen og alle Regjeringsbygningerne nu staae, var seilbart Vand. Alle Husene ved Holmens Kanal lige til Viingaardstræde og hele Kongens Nytov existerede ikke, samt Alt hvad der ligger paa den anden Side af Torvet; Gothersgade og Alt, hvad der ligger udenfor den, ligesaalidt, og heller ikke den hele nordlige Deel af Staden udenfor Slippen, Landemærket, Krystalgaden og Sankt-Pederstræde. Alt dette var enten Sø eller Marker.

Kjøbenhavn havde allerede i det tolvte Aarhundrede fire Sognekirker, Sankt-Nicolai Kirke, Sankt-Clemens Kirke, Sankt-Petri Kirke og Vor-Frue Kirke, foruden en Deel Munke- og Nonneklostere. Den ene af disse er sporløst forsvunden, de tre Andre have bevaret deres gamle Plads, men ingen af dem existerer i deres oprindelige Skikkelse.

Sankt-Nicolai Kirke var først et ganske lidet Kapel, bygget paa Pæle, der vare nedrammede i Strømmen, som skar ind mellem Bremerholm og Staden, med et Altar, der var indviet til Søfartens fornemste Helgen

Sankt-Nicolaus. Saaledes stod den i lang Tid, indtil Christoffer af Baiern byggede en stor Kirke omtrent paa samme Sted, et pragtfuldt Tempel med den hellige Nicolaus's lueforgyldte Statue over Choret, og Propheternes og Apostlernes Billeder omkring Taget. Denne Kirke, hvor den lutherske Tro allerførst blev prædiket under Christian den Anden, brændte i 1795. Det nuværende Vagttaarn er den eneste Levning af al denne Pragt, og den uhyggelige Tomt rundt om Taarnet bar i fulde halvhundrede Aar efter Branden Spor af Ødelæggelsens Vederstyggelighed og var et traurigt Beviis paa kjøbenhavnsk Ligegyldighed. Nu have Slagterboder indtaget Kirkens gamle Plads.

Sankt-Clemens Kirke stod ved Katteſundet, ved de to Stræder store og lille Sankt-Clemensstræde (hvoraf nu Frederiksberggade er dannet), og var indviet til en af Søfartens mirakuleuſe Helgene, Biskop Clemens, som de Vantroe bandt til et Skibsanker, for at sænke ham i Havet, men som seilede til Land paa Jernet, der ikke kunde synke under ham. Miraklernes Tid var længst forbi, man lod Sankt-Clemens skjøtte sig selv, og det blev efterhaanden sparsomt med Offer og Accidentier, saa at Kirken forfaldt; den blev omsider nedbrudt under Reformationen, „sex Aar før Pavedømmets Afskaffelse." Men paa den Tid, vi ville faae med at gjøre i de følgende Blade, stod Sankt-Clemens Kirke endnu og hævede sit Spiir stolt imod Skyerne.

Sankt-Petri Kirke har sandsynlig fra først af været en Landsbykirke til den engang rige Bondeby Serritsløv, inden den blev Sognekirke i Kjøbenhavn; thi Nørregade staaer for en Deel paa Serritsløvs Ruiner, og denne Landsby aftog efterhaanden saameget, at der i Christian

den Andens Tid ikke var mere end sex Gaarde tilbage af det gamle Serritsløv. Men den nuværende Sankt-Petri Kirke er ikke den gamle, som for Resten stod paa samme Sted lige indenfor Nørreport; thi den gamle Kirke afbrændte i den store Ildebrand 1728, og blev derefter opbygget i sin nuværende Skikkelse.

Vor-Frue Kirke omtales allerede i gamle Dokumenter fra Absalons Formands, Biskop Eskilds Tid. Den blev senere en Domkirke med store Rettigheder og Rigdomme. Kirkens Kanniker havde deres Boliger i Kannikkestræde. Denne ærværdige, gamle, gothiske Kirke, som ikke havde mindre end sexten forskjellige Altare, havde trodset den ødelæggende Tid og var efterhaanden bleven forsøget med en Mængde Mindesmærker fra forskjellige Tider ved de Begravelser, der havde fundet Plads. Da en stor Deel af Staden brændte, i Aaret 1728, anvendte man længe al Flid paa at frelse Vor-Frue Kirke, hvilket ogsaa lykkedes, indtil den daværende Brandmajor fik den ulykkelige Idee at sprænge med Krudt et Huus, for at standse Ilden, og dertil valgte et, som allerede var i Brand, og hvorved Ilden altsaa maatte udbredes end mere. Det var et Huus, som laae paa Hjørnet af Nørregade og kaldtes Blasen. Kirken blev et Offer for denne Autoritetshandling, da Blasens Ild antændte Taarnet og tilintetgjorde Kirken. Den blev derefter opført igjen i en temmelig gothisk Stiil og nogenlunde lignende den gamle Kirke, og stod saaledes indtil den i 1807 atter blev ødelagt af de engelske Bomber, og derefter for tredie Gang reiste sig i en heel forskjellig Stiil. Hvad Thorvaldsen har gjort denne Kirke til, vide vi Alle. Saadanne Forandringer ere foregaaede siden den Tid, da Biskop Absalon læste Messen for Høialteret,

omgivet af en talrig Geistlighed og understøttet af Middelalderens katholske Pragt, da Roeskilde Biskop drog gjennem Gaderne til sit Slot Axelhuus, fulgt af Munke og bevæbnede Svende, medens det andægtige Folk bøiede sig i Støvet for den ærværdige Prælat og hans ædelsteensmykkede Krumstav.

Uagtet der ere mange Spor, som tyde paa, at Kjøbenhavn allerede i Absalons Tid maae have været betydeligere end Historieskriverne indrømme, — og et af disse Spor er de fire Sognekirker, thi Munkene vare kun der, hvor det er godt at være, — maae vi dog ingenlunde tænke os Gaderne efter senere Tiders Maalestok. Gaderne vare smalle, krumme og skjæve, Husene vare smaa og opførte af Bindingsværk, med Straatag og klinede Leervægge, de stode enkelte mellem uregelmæssige Haver og Gaardsrum, der vare omgivne med Plankeværker, for det meste kun med Steengjerder og Riishegn. Kjøbenhavns Gader maae have lignet Gaderne i mange af vore nuværende Landsbyer, naar man tænker sig disse endnu skjævere og meget smallere. Kirker og Klostere vare i lang Tid de eneste Steenbygninger, Geistligheden var den Tids rette Aristokrati og Muurstene var en Luxus. Efterhaanden som Staden tiltog i Rigdom opstode enkelte Steenhuse. Og denne Rigdom samledes ved Handel; Kreaturer, Huder og Fedevarer, men især Fiskeri vare fra Arilds Tid vore Forfædres Velstand. Fiskene fandtes fordum i saa stor Overflødighed ved de danske Kyster, at Saxo Grammaticus fortæller hvorlunde man knap kunde tvinge Aaren i Vandet eller med en Baad bryde igjennem Fiskenes Mængde. Vi kunne heraf forstaae hvad der har givet en dansk Konges Gesandt Ret til de stolte Ord, da man priste andre Lande paa Dan-

marks Bekostning: „Lad den rigeste Konge i Europa kjøbe lutter Trækar for sin Rigdom, Kongen min Herre kan paa Kysterne af sine Lande lade fange Fisk nok til at fylde alle disse Kar med." — Lykkelige, gyldne Tid! — Danmark har nu rigtignok færre Fiske, men saa har det derimod flere Gesandter end dengang.

Da fore de danske Skibe saa vide om paa alle Have, og deres Fiskehandel var saa betydelig, at Paven endogsaa selv dømte i en Proces mellem to af Stadens Kirker angaaende Fisketienden. De danske Skibe vare de mest ansеete, og England betalte Dannegeld, for at dets Kyster skulde være frie for Vold og Overlast. Men Historien beretter, at „de Danske efterhaanden bleve et lige saa fredeligt og sagtmodigt Slags Folk, som de tilforne havde været krigerske," og nu plyndrede deres Fjender Lybekkerne, Pommeranerne og Nordmændene den flet forsvarede Stad. Adskillige Historieskrivere antage, at Munkevæsenets i fem Aarhundreder bestandig tiltagende Flor er Skyld i Nationens bestandig tiltagende Sagtmodighed. Hvorom Alting er, sagtmodige vare de Danske blevne, og derfor kom mangehaande Trængsler over dem. I en saadan Trængselstid forsvarede en Qvinde Kjøbenhavn mod det største og navnkundigste Angreb, det var Erik af Pommerns høihjertede Dronning Philippa, som blev i Staden, da Kongen reiste til Sorø for at bede andægtig om Himmelens Beskyttelse imod Lybekkernes Flaade. Da lød for første Gang Kanontorden udenfor Kjøbenhavns Mure, og de nylig opfundne Ildvaaben gjorde snart en ny Befæstningsmaade nødvendig. Og nu blev Staden efterhaanden omgivet med en „Mantelmuur", der blev forsynet med flade, runde Taarne, som

fremtrædende Bastioner. Disse Taarne bleve beplantede med Kanoner og kaldtes „Runddele".

I Kjøbenhavns nærmeste Omegn laa allerede tidligt Sankt-Jørgens Hospital for Spedalske, mellem Vester- og Nørreport, Teglgaarden — paa hvis Grund Teglgaardstrædet nu ligger, — et Brænderi, som forsynede Staden med Muursteen, og Avlsgaarden, der var Kjøbenhavns Slots Ladegaard, og som dengang laae indenfor Nørreport, maaskee omtrent der, hvor Navnet endnu har vedligeholdt sig paa en Gjæstgivergaard i Suhmsgaden ved Pustervig. Udenfor Østerport laae Sankt-Anna Kapel, omtrent hvor Strandstræde nu er. Dengang var Nyhavn Udløbet af den før omtalte Bæk, der kom fra Pustervig og løb omtrent hvor Gothersgaden nu er, udenom Hallandsaas forbi Kapellet, og var meget anseet for sit Vands helbredende Kraft, trods sit simple Udspring, hvorfor Kapellet ogsaa var rigt paa Tavler og Krykker, som Tegn paa vidunderlige Helbredelser. Denne Kirke var meget gammel, det var en af de ældste i denne Deel af Sjælland, og det er ikke usandsynligt, at Absalon har bygget den til Ære for sin Helgen, den hellige Anna. Ved Siden af Kapellet var en Bro over Aaen, som efter Kirken heb Sankt-Annabro.

Uagtet Staden fra først af tilhørte Roeskilde Bispestol, have Kongerne dog til forskjellige Tider gjort Krumstaven Herredømmet stridig. Dronning Margrethe fik endogsaa en Befalingsmand ansat paa Kjøbenhavns Slot, og nu var det saa godt som tabt for Bispestolen, uagtet Staden endnu vedblev at være den skatskyldig. Roeskilde var dengang de danske Kongers Residentsstad, men den var dengang ogsaa stor og prægtig, havde et befæstet

Slot, atten Kirker og ti Kloſtere. Af al denne Herlighed er endnu kun Sankt-Lucii gamle Domkirke og Sortebrødre-Kloſteret tilbage. Men de ſtore Fløidøre, hvor Biſkop Wilhelm fordum vovede at ſtandſe Kong Svend og forbød ham at træde ind, før han havde ydmyget ſig for Gud og for den ſtolte Prælat, de aabne ſig nu kun naar Danmarks henſovede Konger føres til Hvile blandt deres Fædre. Og det gamle Munkekloſter er nu et Tilflugtsſted for Damer; men Coelibatet herſker endnu indenfor de ſamme Mure, hvor det har herſket ſiden Aaret 1231, den eneſte Forandring i diſſe ſex Aarhundreder er, at det har ſkiftet Kjøn, og at „adelige Jomfruer" nu indtage Dominikaner-Munkenes Plads.

Chriſtoffer af Baiern forflyttede Reſidentſen til Kjøbenhavn, i Aaret 1443, Staden fik ſtore Privilegier og nu voxede den hurtig og tiltog i Størrelſe og Rigdom, i ſamme Forhold ſom Roeskilde aftog.

Men mange, mange Aar før exiſterede allerede flere af de Gader, hvori vi nu daglig færdes. Den øſtlige Deel, hvor de fattige Fiſkere boede, var dengang den mindſt fornemme; Katteſundet, hvor Kjøbmandsſkibene løbe ind, viſte Veien til Stadens Bebyggelſe, og her bleve de førſte ordentlige Gader anlagte. Men man kunde dog ikke undvære Fiſkerne, og derfor dannede Byen ſig fra førſt af ſom en lang, ſmal Strimmel fra Veſt til Øſt. Snaregade, hvor Abſalons Broder Esbern Snare ſkal have boet, begge Sankt-Clemens Strœderne, Vimmelſkaftet, Hyſkenſtrœde eller Tydſkernes Gade, Kjødmangergade (nu Kjøbmagergade), Øſtergade og Grønnegade forekomme allerede meget tidligt. Af diſſe kaldtes Vimmelſkaftet, Kjødmangergade og Øſtergade Stadens

Allgader eller Hovedgader. Vimmelskaftet er den eneste, hvis Bane ikke er bleven forandret; maaskee Navnet, som den har faaet af sin Skjevhed og Lighed med Skaftet paa Snedkernes Vimmelboer, har bidraget det Meste hertil. Den nederste Ende af Vimmelskaftet hed Fiskergade, og Torvet hed Fiskertorv, hvilket imidlertid allerede var forandret til Amagertorv, og det endnu inden Christian den Anden indkaldte den hollandske Coloni, som blev bosat paa Amager. I Kjødmangergade boede Slagterne, i Grønnegade Nederlænderne fra Grønningen. Vi have allerede før omtalt, at de bremiske Kjøbmænd havde deres Pakboder paa Bremerholm, hvor de ogsaa senere fik en Kirke. I Hyskenstræde, hvis tydske Navn (Häuschenstraat) endnu klinger i vore Øren igjennem Daniseringen, boede fordum de tydske Handlende, som her havde deres Smaahuse, Fjælleboder og Hytter, hvori de falholdt Klæde, Specerier og tydsk Øl, længe forinden denne Handel blev saa fornem, at de hanseatiske Kjøbmænd fik dem et eget stort grundmuret Compagnihuus i det derefter opkaldte Compagnistræde. Disse usalige tydske Handelssvende i Hyskenstrædets Fjælleboder maatte ikke gifte sig, Merkur vilde ikke udsætte sig for det Afbræk i Handel og Vandel, som de blide Følelser og Familielivet føre med sig, og den haardhjertede Guds Dyrkere vare fordømte til Coelibatet. Men til Gjengjeld ringeagtede Amor dem, og jeg veed ikke noget Exempel paa, at han har spenderet saameget som en eneste Piil til Fordeel for det mørke, snevre, uvenlige Hyskenstræde, hvor Sol og Maane formodentlig have skinnet endnu sparsommere, end nu. At disse stakkels Handelssvende maae have ført et suurt Liv, have vi Beviis for i et Øgenavn, der endnu har bevaret sig i sin fulde Styrke. Man kaldte dem

nemlig Peberſvende, og endnu daglig gjentages denne Benævnelſe, uden at Nogen tænker paa de første Eiere af dette Navn — og al den Spot og Haardhed, ſom dengang forfulgte de tydſke Peberſvende, ligger endnu i dette Ord, hvormed halv- og heelgamle ugivte Mandfolk blive ſtemplede ſom en Afart, der ſtaaer udenfor Medlidenhedens almindelige Love.

Fra Vimmelſkaftet gik Kloſterſtræde op til en mægtig Bygning, ſom laae paa Hjørnet af det daværende og nuværende Kloſterſtræde og Skindergade, og hvis Territorium, Haver og Gaarde havde en betydelig Udſtrækning, og paa den ene Side naaede lige til Kjøbmagergade, (hvor det næſten ſtødte ſammen med Sankt-Claras Nonnekloſter, hvorefter Gaden Klareboderne ſenere har faaet ſit Navn) og paa den anden til Hellig-Aands- eller Duebrødre-Kloſteret, ſom ſtod der, hvor nu Helliggeiſtes Kirke ſtaaer. Denne mægtige Bygning var Franciscaner- eller Graabrødre-Kloſteret. Ikke langt herfra, der hvor nu Biſpegaarden er, ſtod Stadens Raadhuus, en ſkummel gammel Bygning uden Anſeelſe, ſom afgav en paafaldende Modſætning til alle de pragtfulde Bygninger, der tilhørte Geiſtligheden, og iblandt hvilke Rigernes Primas, Erkebiſpen af Lunds Reſidents tætved Nicolai Kirke, var en af de prægtigſte.

En anden mærkelig Bygning paa den Tid var Archeli-Huſet, eller Stadens Tøihuus, hvor Magiſtraten holdt Alt til Forſvarsvæſenet forvaret; det laae i Vimmelſkaftet, der, hvor nu Løve-Apotheket er. Kongen havde ſit eget Archeli-Huus paa Slotsholmen. Ligeoverfor Slottet, hvor Viingaardſtrædet og omliggende Gader nu er, laae en ſtor Have, ſom hørte til Slottet og kaldtes Viingaarden; i denne Have var en Carrouſel-

bane til Tourneringer eller, som de dengang kaldtes, Dystløb. Strømmen ved Bremerholm, som paa den østlige Side var Stadens Grændse, løb tæt udenom Haven og adskilte Viingaarden fra Hallandsaas.

Karmeliterkloſteret, som Chriſtian den Anden ſkjenkede denne Orden, blev netop paa den Tid opført i Sankt-Pederſtræde, der, hvor nu Walchendorffs Collegium for Studerende er.

Til større Fuldſtændighed — maaſkee til Overflødighed — ville vi endnu nævne ſamtlige Gader i Kjøbenhavn paa denne Tid, nemlig i Sankt-Clemens Sogn: Veſtergade, Reebinderboderne, Sankt-Clemensſtræderne, Katteſundet — ſom tildeels nu allerede var forvandlet til en Gade — Smediegade og Vandmølleſtræde; i Sankt-Petri Sogn: Nørregade, Saltboderne, Sankt-Pederſtræde, Raadhuusſtræde (nu en Deel af Studieſtræde) og Lars Bjørns Stræde; i Vor-Frue Sogn: Tydſkmannegade eller Suderboderne, ogſaa kaldet Skovboderne (Skovbogade), Klædeboderne, Graabrødreſtræde, Kloſterſtræde, Kannikeſtræde, Cantorſtræde, Kjødmangergade, Ved-Stranden, Laſſe-Binders Stræde, Snaregade, Hyſkenſtræde, Compagniſtræde, Vommeſtræde (Badſtueſtræde), Vimmelſkaftet og Knagbroſtræde; i Sankt-Nicolai Sogn: Kongensgade (ved Nicolai Kirke), Pilegaardsſtræde, Ponel-Stræde, Østergade, Færgeſtræde, Høibroſtræde, Ved-Stranden, Fiſkerſtræde med Fiſkertorvet, Læderſtræde, Grønnegade og Vognmandsgade (Vognmagergade).

Stadens Porte vare: Veſterport, Nørreport og Østerport. Rødeport, en Overgang over Graven mellem Øſter- og Nørreport, var allerede dengang ikke mere til.

Stadens Broer vare: Høibro eller Hovbroen, og Knagbroen eller Letbroen, der begge gik fra Staden til Slottet.

Saaledes var Kjøbenhavn i Aaret 1516, da vor Fortælling begynder.

II.

Herberget.

I det ene Hjørne af den store og temmelig side Mark, der strakte sig fra Stadens Østerport og ned til Havet, laae et lavt, straatakt Huus, ikke langt fra Sankt-Annas Kapel, paa samme Sted, hvor senere en fremmed Gesandts Landsted skal have ligget og hvor i vore Dage den gamle Bygning ligger, som vi have omtalt paa den første Side af denne Bog. Nogle gamle Kastanietræer hældede deres Grene ud over Taget, der næsten var tildækket af deres grønne Blade, hvilket gav Huset Udseendet af et Skovhuus. Bag Huset laae en lille Have med ret smukke Blomster, som dengang vare en Sjeldenhed, og derfra saae man udover en frodig Eng, som strakte sig lige ned til de store Ferskvands Søer, der paa den nordlige Side omgave Kjøbenhavn. Imod Øst rullede Øresundets Bølger forbi Vinduerne i en ikke lang Afstand, og fra den Steenbænk, som stod ved den sydlige Ende af Huset under et af de største Træer, der dækkede den for Middagssolens Straaler, havde man en vid Udsigt til alle Sider. Lod man Øiet glide til Venstre, saae man ud over Bremerholmen med dens Pakhuse,

hvor der var idelig Travlhed af de Handlende, til Høire laae Østerport med sit firkantede Taarn og sine takkede Gavle, Viingaardens grønne Træer saae herfra ud som en lille Skov, ethvert af Kirkernes og Klostrenes Taarne kunde tælles herfra, og i Baggrunden saae man det ældgamle runde Taarn, der var Stadens Toldbod, og tæt ved Siden af det Kjøbenhavns Slot, der endte dette smukke Perspectiv, som grønne Marker og rindende Vande gave en liiblig Afvexling.

Dette Huus var et Herberg, hvilket man kunde see af Skiltet over Døren. Men Verten havde i Aaret 1516 ikke kunnet vælge noget af de kongelige Exempler, som nævnes i den 106te Artikel af Christian den Andens Ordinants af 1521, hvori der siges om Vertshuusskilte: „Somme skulde have en Løve malet, Somme en Morian, en Grif, en Maane, en Stjerne, eller sligt Andet, og saa hvert Herberg sit Tegn, derefter Herberget skal hedde og kaldes.“ Dette Skilt var en Femvinkel af en mystisk kabbalistisk Figur, som i gamle Dage havde havt meget at betyde og ikke kaldtes ringere end „den pythagoræiske Fem-Angel“, og som ifølge tidligere Tiders Overtro skal have været meget nyttig til at afværge eller dæmpe Ildebrand, i det Hele taget som et Lykkes- og Helbredelsestegn, men som nu ikkun blev hængt ud til Skilt over Ølhusene. Overtroen var derfor ikke mindre, end i ældre Dage, den havde blot skiftet Gjenstande. De simpleste Bønderkroer nutildags ere bedre end dette Herberg var dengang, som for sin Beliggenhed var et af de mest besøgte i Nærheden af Hovedstaden. Væggene bestode af sammenæltet Leer og Straa imellem Bindingsværks Stolper, Taget var af Straa, Vinduerne vare lave og bestode deels kun af Trælemme, der maatte aab-

nes for at lade Lyset ind, deels af Vinduer med Ruder af Horn og af tyndt Skind. Thi Glas var paa den Tid endnu kostbart, og i hele Huset var kun een Stue, for de fornemme Gjester, forsynet med smaabitte grønne Glasruder, samt et lille Oviskammer, hvis eneste Vindue vendte ud imod Søsiden. For at Blæsten ikke skulde føre Grenene af Kastanietræerne imod Vinduet paa dette lille Oviskammer og ødelægge Glasruderne, som maaskee udgjorde Værelsets største Prydelse, vare de omhyggeligt flettede i hverandre, saa at de dannede en tæt Skjerm over Vinduet. Dette Saltag af grønt Løv gav Vinduet et Anstrøg af Hemmelighedsfuldhed og Hyggelighed, hvilket paa den Eftermiddag i Foraaret 1516, da vor Fortælling begynder, blev forøget endnu mere ved en lille pyntelig Fruentimmerkappe, efter Datidens Mode for Borgerdøttre, der hængte paa en Krog i det aabne Vindue og bevægedes sagte frem og tilbage af den milde Luftning, som fra Sundet strømmede igjennem Grenene, hvis friske Grønne efter al Sandsynlighed hvælvede sig over en ung Piges Værelse. Og de vare saa friske og saa lysegrønne som nogensinde, disse Grene, thi Foraaret, som iaar var kommet tidligere end det pleiede, havde ikkun i otte Dage smykket Træerne med Grønt. Det var netop idag den første Mai, som hed Voldermisse efter den Tids Almanak.

Allerede fra den tidlige Morgen havde Kjøbenhavns Indvaanere forladt deres mørke Huse og skidne Gader for paa denne smukke Vaardag, da Solen skinnede i al sin Glands og Lærkerne sang paa Marken, at være Vidne til de Lystigheder, hvormed Sommerens Komme blev hilset paa Landet. Mennesket har til alle Tider forlangt Modsætningen til Det, det har, derfor drage

Kjøbstædfolk paa Landet for at nyde Hviledagen, medens Landets Beboere drage til Stæderne. Der var næsten Trængsel i Østerport paa denne Dag, thi efter gammel Skik skulde der rides Sommer-i-By paa Hallandsaas af Omegnens Bønder. Midt paa Marken var der opreist et Maitræ, omkring hvilket der blev dandset under Anførsel af en Ungkarl og en Pige, som vare udvalgte til at være Maikonge og Maidronning, efterat først et Tog af Bønderkarle havde redet Sommer-i-By, festligt udpyntede med grønne Grene og Baand af alle Farver, og Nogle med underlige Masker for Ansigterne, som om det var Fastelavnstid. Derefter blev spillet Boldt, løbet om Kap og anstillet allehaande andre Lystigheder, som først vare tilende seent paa Eftermiddagen.

De fleste af Tilskuerne havde fjernet sig, Enhver med en frisk Maigreen i Haanden, hvormed Hjemmet i Byen skulde smykkes; men udenfor Herberget havde den snilde Vert opstillet Borde og Bænke under de grønne Kastanietræer, og dette Syn var altfor tillokkende for de nydelseslystne Kjøbenhavnere, til at ikke Mange skulde beslutte sig til at fortære deres Aftensmad i det Grønne, da det netop var Spisetid, thi Klokken var nemlig henimod Fem. Dengang stod man tidligere op end nutildags, og hele Levemaaden var derfor ganske anderledes; om Morgenen spiste man sin Davre-Øllebrød, og derefter holdt man kun to Maaltider i Dagens Løb, den første Gang om Formiddagen Klokken ti, da man spiste til Middag, og den anden Gang om Eftermiddagen Klokken fem, da man spiste til Aften, og begge Gange spistes varm Mad. Disse Spisetider vare de samme for Kongen som for Bonden, thi fornemme Folk vare endnu ikke blevne saa smaalige, at de satte Noget i at spise paa en

anden Tid end de Ringeste. Klokken ni begyndte Natten, og Den, som da ikke var i Seng, blev regnet for en Sviregast og maatte staae Vægterne til Rede for: „hvi han færdedes saa silde paa Gaden?“

Verten i Herberget, som kaldtes „Hans Knaps Have“, hed selv Hans Knap; det hed hans Farfader og hans Fader før ham, og det lader til at Navnet og Vertskabet have været et Arvegods i Familien, thi vi finde antegnet i en gammel Jord-Bog for Aaret 1676, som endnu existerer, at en Hans Knap har betalt halvaarlig tolv og en halv Sletdaler i Jordskyld af sin Have udenfor Østerport. Efter hans første Kones Død havde han givtet sig anden Gang med et hollandsk Fruentimmer, som var kommet herind i Landet med Madam Sigbrit og i hendes Tjeneste havde lagt sig noget til Bedste. Dette fordeelagtige Givtermaal satte Hans Knap istand til at udvide sin Bedrift og forskrive bedre Varer, end man fik i andre Vertshuse, ligesom han nu ogsaa kunde anvende Noget paa at forskjønne sit Huus. Glasruderne i den fornemme Gjestestue daterede sig fra denne Tid, og de smukke Ølkander og Bægre af Sølv, som stode omkring paa Bordene og vinkede Gjesterne med en forførisk Glands, ligesom ogsaa de smukke Blomster i Haven, hvoraf mange vare kunstigen dreevne af hollandske Zwiebler, som vare en Gave af Madam Sigbrit, „der kun sjelden gav Noget bort,“ og altsaa maatte have særdeles Godhed for det Knapske Huus. Ja, man vidste at fortælle, at Sigbrit undertiden endogsaa beærede Hans Knaps Have med sit Besøg, og da ikke forsmaaede at smage Vertens gode Rhinskviin, „som han vel neppe fortoldede fuldt saa høit som Andre,“ thi det var især efter at Kongen havde sat Sigbrit over Tolden, at Hans Knap

kunde underſælge de andre Kroverter med gammel Rhinſk-viin. Der var endogſaa Dem, der vilde give at forſtaae, at Madam Sigbrit maaſkee ſelv var Compagnon i Huſet, om ikke af anden Grund, ſaa af Kjærlighed til ſin gamle Haandtering, da hun havde drevet Vertſkab i Bergen, før Kongen forelſkede ſig i hendes Datter Dyveke. Men om alt Dette talte man naturligviis kun ganſke ſagte, ligeſom man i det Hele taget yttrede ſig med Forſigtighed derude; thi man var ikke vis paa, om ikke den ærlige Hans Knap berettede hvad der blev talt i hans Huus til den mægtige Madam Sigbrit, for hvis Vrede man frygtede lige ſaameget ſom for Kongens.

Hvorom Alting er, ſaa var Hans Knaps Have, baade for ſin Beliggenhed og for ſin Billighed, det meſt ſøgte Herberg udenfor Kjøbenhavn, og at Bevertningen ſvarede til Gjeſternes Fordringer, kunde man ſee af den Appetit, hvormed det dampende Fleſk og Oxekjød forſvandt af Fadene tilligemed det tydſke Brød, ſom kaldtes Kavringer og Strømper; thi dengang forſynede Udlandet Danmark næſten med Alt, hvad det behøvede, takket være Geiſtlighedens og Adelens Handelsprivilegier, og de tydſke Hanſeſtæder havde næſten hele Handelen i ſine Hænder. Efterat Hungeren var tilfredsſtillet, bleve Gjeſterne endnu ſiddende en Stund om Bordene og lode Øl- og Viinkanderne gaae rundt, thi denne Dag var nu engang offret til Glæden.

Ved det Bord, der var ſat foran Steenbænken ved Huſets ſydlige Gavl, paa den ſmukkeſte Plads, hvorfra man havde den bedſte Udſigt, var et Selſkab forſamlet, ſom allerede gjentagne Gange havde klappet med Laaget af den tømte Ølkande, der ſtrax igjen var bleven fyldt af den geſkæftige Hans Knap, ſom ingenlunde følte ſig

for god til i egen Person at opvarte enhver af sine Gjester, uden Hensyn til Rang eller Stand, hvormeget mere dette Selskab, der bestod af agtbare Mænd af den høiere Borgerklasse.

Idet Hans Knap satte Kanden paa Bordet, mumlede han halvhøit den sædvanlige Formular: „Med Hilsen og Glæde!" og det med det venligste Smiil, der var ligesaa mechanisk som disse Ord, hvormed han utallige Gange om Dagen stillede de fyldte Kruus foran sine Gjester. Det var dengang Skik at anvende en Mængde Formularer og Ordsprog; og da de for det Meste indeholdt en eller anden nyttig Erfaringssætning, tog man det ikke saa nøie om de passede til Anledningen eller ei.

— „Det var et godt Ønske," sagde en Mand med et rødt Ansigt, idet han med den ene Haand løftede paa Huen og med den anden greb Kanden og drak et dygtigt Drag. Denne Mand var klædt som alle Borgere paa den Tid, med en ulden Skjorte — thi Linned blev endnu ikke almindelig brugt, — en snæver Trøie af brunt Stof, og lange, snævre Beenklæder af samme Tøi, der gik ned i Skoene og erstattede Strømperne, thi man havde endnu ikke opfundet Strikning. Mandfolkene brugte ikke Strømper og Fruentimmerne bare Strømper, der vare syede af Klæde. Om Livet havde han et Læderbelte, hvori en Foldekniv og en Skee vare anbragte i en skjult Skede, og en længere Kniv i en synlig, der hængte paa den ene Side, thi det var Skik dengang at alle Mænd gik bevæbnede. Over Skuldrene bar han en kort Kappe af sort nederlandsk Klæde, og paa Hovedet en Klædeshue med en lille Kant af Pelsværk. Af Haandtering var han Garver og eiede sit eget Huus i Vommestræde, ved Siden af Badstuen, som i Almindelighed

beſøgtes for Maveſygdomme, hvorfor Gaden erholdt dette beſynderlige Navn, der egentlig var en Forkortelſe af Vommebadſtueſtræde, og ſenere er bleven forandret til Badſtueſtræde. Manden hed Johan Spegelberg.

— „Det var et godt Ønſke," gjentog han, „men jeg maa dog ſige, at Øllet og Maden ſmagte mig bedre i gamle Dage, da Guds Gaver ordentlig bleve indviede af en Stænkedegn. Det var mig altid et opbyggeligt Skue, naar Stænkedegnen tog ſin Vievandskoſt og ſlog den ud over Maden, ikke at tale om at han tidt og mangen Gang var en lyſtig Selſkabsbroder, ſom kunde ſige den bedſte Spas, der faldt ved hele Bordet."

— „Og jeg maa ſige, at det tidt og mangen Gang har ærgret mig at have ſaadan en ſkinhellig Øienſkalk med ved Bordet, ikke at tale om at man ved Gjeſtebud ofte maatte vente, fordi Stænkedegnen havde flere Steder at løbe rundt, paa een Dag, og overalt ſkulde ſmage paa Varerne. Jeg ynder ikke de ſorte Kutter nogetſteds, men ved Spiſebordet ere de mig reent utaalelige."

Diſſe Ord bleve udtalte med en noget fremmed Betoning af en føer Mand med et aabent, jovialſk Anſigt. Paa hans Linnedſkjorte, der faldt ud over Veſten, og paa den lille ſpidſe Filtehat kunde man ſee, at han fulgte Moden og gik frem med Tiden. For Reſten var han klædt ligeſom hans Nabo. Det var Skaberen af den danſke Preſſe, den formuende Bogtrykker Gotfred af Ghemen, ſom havde nedſat ſig i Kjøbenhavn og udgav de førſte trykte danſke Bøger. I Løbet af en halv Snees Aar havde han trykket en Deel Skrivter, hvoraf „den danſke Riimkrønike", af Broder Niels i Sorø, „Hiſtorien om Keiſer Carl og hans tolv Jævninge", af

den danske Literaturs Fader, Kongens trofaste Ven, Christen Pedersen, og „Tyrkens Tog mod Rhodus" havde gjort Lykke og givet Folk Smag for Læsning.

— „Hvermand sin Tro," sagde Manden med Uldskjorten, „omendskjøndt Ordsproget siger: en Mammeluk, hvo som negter Troen. Kirkens Tjener er mig altid velkommen ved enhver Gjerning, det er en Tro, jeg er opdraget i og har fundet mig vel ved mit hele Liv. Gud lade det gaae mig saa vel fremdeles."

Og nu tog han atter et dybt Drag af Kruset, korsede sig, saae andægtig imod Himmelen og sagde derpaa: „Havde Stænkedegnen nu været her, saa kunde han have sagt mig hvilken af de Hellige man skal paakalde for Tandværk; det murrer mig slemt i den ene Kindtand, jeg kom før til at bide paa Skinkebenet. Der er bestemt en Helgen for Tandpine, men jeg mindes ikke Navnet i dette Øieblik. Ak ja!"

Og for at trøste sig over denne ulykkelige Forglemmelse, tog Garveren atter sin Tilflugt til Ølkanden.

— „Det er der vistnok," sagde Gotfred af Ghemen med et polidsk Smiil. „Der er Helgene for Alting, saa er der vel ogsaa En for Tandværk. Smager Øllet Jer ellers ikke som det er, saa kan I vistnok ganske hemmelig faae det stænket af den Guds Mand, som sidder alene henne paa Bænken med Hænderne overkors, og seer sig saa andægtig om, i Forventning af at En eller Anden skulde faae Lyst til at bruge ham tvertimod Kongens Forordning. Det kaster dog altid et Kruus Øl af sig."

— „Det er Paulus Eliæ, som skal være Pater regens ved det nye Carmeliterkloster, som Kongen lader bygge til Munkene oppe i Sankt-Pederstræde," sagde Garveren. „Nei, saa vil jeg dog hellere drikke uindviet

Øl, end dele det med Poul. Hver har sin Bekjendelse i denne Verden."

Iblandt de Orthodoxe var Paulus Eliæ slet anseet, uagtet hans Lærdom, der havde skaffet ham Ansættelse ved det af Kongens Bedstefader, Christian den Første, stiftede Universitet i Kjøbenhavn. Han var derimod vel lidt af Kongen, som ogsaa brugte ham, da han senere søgte at skaffe Luthers nye Lære Indgang i det katholske Danmark. Men da Biskop Lauge Urne fristede Paulus Eliæ med et godt Kanonikat i Roeskilde, vendte han om, og talede ligesaa ivrigt imod Lutherdommen, som han før havde talt for den. Derfor kaldte Almuen ham Paul Vendekaabe, et Navn, som man endnu i vore Dage benævner mere end een bekjendt Mand med.

— „Er det Paulus Eliæ," sagde Gotfred af Ghemen, „saa er det en Mand, som jeg har al Ære og Respekt for, han er en lærd Mand af Universitetet, og ikke saadant et Dummerhoved, som mange af hans Colleger. Jeg har kjendt mere end een Kannik, som ikke kunde skrive sit eget Navn; men spille og drikke og svire, det kunde de Allesammen. Det undrer mig ellers at Kongen, som dog er saadan en oplyst Mand har villet skjænke en ny Tigger-Orden Tilhold her i Byen. Hidtil have vi dog ingen Carmeliter havt. De gjælde rigtignok for at befatte sig mere med Videnskaberne, end andre Munke, men de have sagtens maattet punge ganske artigt ud for den Naade, hvad mener J, Mester Jochum Guldsmed?" spurgte han med dæmpet Stemme, idet han heldede sig over til en Mand, som hidtil ikke havde taget Deel i deres Samtale, men derimod talt sagte og ivrigt med sin Nabo, en Mand i en krigersk Dragt, med et

ſtort Slagſværd ved Siden. Ved denne Opfordring til at udtale ſin Mening vendte Guldſmeden ſig hurtig om til Bogtrykkeren og nikkede gjentagne Gange med Hovedet, idet han ſkottede hen til Verten, ſom var beſkæftiget ikke langt fra dem. Og da Hans Knap havde fjernet ſig nogle Skridt, ſagde han: „Det er ikke godt at tale om ſlige Ting for alle Øren, og man ſkal ſee til, hvem man lægger Brød i Poſe med. Men viſt er det, at kan Kongen komme til, ſaa veed han hvad han vil have for at gjøre en Handel. Kors! Kors! Han holder meget af det rene Væſen gjør Kongen. Men Pengene ere ogſaa rare nuomſtunder. Jeg har Arbeidet til Slottet og ſeer hvordan det gaaer. Nu er der gjort nye Drikkekar til Skjenken, det trængte hans Naade Kongen haardt til, de gamle vare ſaa bulede, at det var en Skam. Er det ikke forfærdeligt at tænke ſig, at en Herre ſom Kongen ſkal have nødig at betænke ſig paa at lade gjøre nogle nye Drikkekar, naar hans Hofſinder have krumſet ſaalænge i Bordet med de gamle, at de ikke ville holde mere. Og Ridderne og Biſperne, de kunne drikke af Bægere, hvoraf eet eneſte er mere værd undertiden, end alle Kongens tilſammen! Men ſaa kom Pavens Legat til al Guds Lykke hertil og ſkulde ſælge Aflad, og ſaa maatte han kjøbe Forlov dertil af Kongen med gode rhinſke Gylden. De ſige, at han har maattet give Kongen eet tuſinde Gylden for Paſſet. Der er gaaet mere end een af dem igjennem min Digel. Hvad han ellers har for Sølvtøi med ſig, den Cardinal eller hvad han er! Hellige Nepomuk, hvad han har for Sølvtøi! Ja, det gaaer i det Uendelige. Fade og Tallerkener og Skeer og Potter og Gryder og Pander og Commenter,

Alting af det fineſte Sølv og gjort i Lybek lige før han kom hertil, ſaa at det er ganſke ſplinter, ſlunkende nyt."

— „Det er mine gode Landsmænds Penge, ſom han har narret dem for," ſagde Gotfred af Ghemen med et Suk. „Mig ſkal forlange at vide om de Danſke er ligeſaa enfoldige, ſom Tydſkerne have været. I ſaa Fald vil Angelus Arcemboldus tjene gode Penge her ved ſin Afladshandel."

— „Ja, han har tjent!" vedblev den ſnakſomme Guldſmed. „Men hvad han ogſaa holdt for et Indtog da han kom her til Staden. I ſaae det maaſkee ikke? Han ſkinnede af Guldbrocade og Ædelſtene fra Øverſt til Nederſt. Ingen Fyrſte kan føre en større Pragt, end han gjorde ved ſit Indtog. Hans Folk ere nu rundt om i Landet for at ſælge Aflad, og dog har han henimod fyrgetyve Menneſker, ſom varte ham op. Ja, han vil tjene, for nu ſtrømmer Folk til Kirkerne, naar han giver Aflad, ja, ſaa tæt ſom Sildeſtimerne i gamle Dage her ved Kyſten. Det maa være en Glæde at holde Bod, naar Kunderne komme ſaadan løbende fra alle Hjørner og Kanter. Forleden maatte de tømme Laden, ſom de havde fæſtet udenpaa Kirkedøren og ſom vi puttede Pengene i, mere end ti Gange, fordi den ikke var ſtor nok; men nu have de faaet en, ſom er større."

— „Har I ogſaa kjøbt Aflad, Meſter Jochum?" udbrød Gotfred af Ghemen med forundret Mine. „Eller har jeg ikke forſtaaet Eder ret. Mig ſynes I ſagde, at I ſelv havde været med."

— „Nu ja, for det Førſte blive Pengene jo ſamlede til Sankt Peders Kirkes Opbyggelſe i Rom, og dernæſt kan man vel ſige, at gavner det ikke, ſaa kan det heller ikke ſkade," ſvarede Guldſmeden, ſom i ſin Snak-

ſomhed havde røbet hvad han ellers vilde have fortiet for Bogtrykkeren, der gjaldt for at være en Fritænker. „I veed maaſkee ikke, at baade Hans Naade Kongen og den unge Dronning have været nogle af de Allerførſte, ſom kjøbte Afladsbreve af Legaten?“

— „Hans Naade Kongen? Mand, tal med Reſpekt om Kongen,“ ſagde Bogtrykkeren fortørnet. „Kongen er en god Chriſten, ſom det ſømmer ſig en ret Konge at være, og paa Pavens Begjæring har han givet Legaten Forlov at reiſe i diſſe Lande, men ſelv veed han hvad han ſkal tænke om Sligt.“

— „I maae forlade mig, Herr Gotfred,“ ſagde Guldſmeden, inderlig glad over at kunne gjendrive Bogtrykkerens alvorlige Paamindelſe, „jeg veed hvad jeg ſiger og kan ſtaae hver Mand tilrede for min Tale. Hans Naade Kongen og hans naadige Frue have Begge kjøbt Aflad, ſaaviſt jeg ſidder her. I kan ſpørge Hans Metzenheim, hvis I tvivler. Og hvorfor ſkulde de ikke gjøre det? Man gjemmer paa ſaameget, ſaa kan man ſagtens gjemme paa den Smule Afladsbrev. Men I kjender maaſkee ikke til de Dele. Jeg kjender Lidt til det, for jeg har ſmeltet meget gammelt Sølvtøi for Legatens Cantsler; thi Folk give ikke altid Penge eller nyt Sølv, de give ogſaa gammelt Sølv eller Smør og Fedevare, hvad de nu har. Men det var ikke det, jeg vilde ſige. Saa talte jeg med Budet derom, ſom bragte mig Sølvet, og han ſagde mig, at Paven havde givet hans Herre Lov til at ſælge Aflad for Alting i denne Verden. Noget af det dyreſte er Aflad for Elſkov til en Nonne, der er mange Penge og mange Meſſer nødvendige, og Pengene ſkal betales i Roſenobler. Vor Herre bevar os, det er der en forfærdelig Priis paa. Men det

er alligevel ikke mere end billigt. Og saadan en Aflad kan være for lang Tid, den længste er for fyrgetyvetusinde Aar og sex og fyrgetyve Dage, det rækker dog ikke saa ganske kort, maae I tilstaae mig."

— „Ak ja, ak ja!" sagde Garveren, som imidlertid i Stilhed havde tømt Kruset. „Ja, den Aflad, den er en god Ting for betrængte Sjæle, og Syndere ere vi Alle, som Prioren i Graabrødre siger."

— „I kommer til at tage et Afladsbrev for Eders Øldrikken, Mester Johan Spegelberg," sagde Bogtrykkeren leende. „Men en ny Kande vil maaskee i dette Øieblik være Eder kjærere end et Afladsbrev. Mester Hans, en Kande af . . . ja, lad det være af Eders bedste Prydsingøl, til en Forandring, og en Kande Rhinsk til Herren derhenne. Mig synes ikke, at I gjør os rigtig Besked paa Øllet, Herr Rodemester."

Dengang var en Rodemester ikke det Samme som nu, nemlig en Skatteopkræver; han var Høvedsmand for en af Stadens otte Roder eller Compagnier, hvoraf ethvert bestod af omtrent hundrede Mand, der udgjorde Byens Bevæbning. Magistraten lod nemlig Vagten ved Portene og paa Voldene udføre af Stadens egne Svende, der ikke stode under Kongens Befaling, men under Øvrighedens. Da disse ottehundrede Mand kan antages at have udgjort Antallet af Stadens vaabendygtige Svende, kan man derfra omtrent slutte sig til hvor stort Kjøbenhavns Borgerskab paa den Tid har været.

Den Tiltalte løftede forbindtlig paa Hatten og sagde: „Jeg vil ikke negte at jeg foretrækker Vinen, især naar den bliver buden mig med saamegen Artighed. I fremmede Lande, hvor jeg sidst har tjent, inden den velvise Magistrat gav mig Befaling over en af dens Roder.

er jeg bleven forvœnnet med at drikke Viin. Herhjemme drikker man endnu bestandig mest Øl."

— „I alle Gildelagene ere Bøderne endnu bestandig fastsatte til Øl," sagde Guldsmeden, som var Medlem af et af disse Selskaber. „Baade i Guds-Legems-Lav, og i Sankt-Karinœ-Gilde og i Kalente-Laget. To Mark til Vox er den mindste Bøde, nogen Broder kan falde i, efter Gildeskraaet, og en halv Læst Øl er den største. Men det er vist ligesaadan i Tydskland, thi de tydske Kjøbmœnd i deres Hellig-Trefoldigheds-Gilde her i Staden, de bøde ogsaa til Øl."

— „Ja, her indføres en forfœrdelig Mœngde tydsk Øl i Landet," sagde Garveren. „Der er nu Rostokkerøl, Strahlsundestøl, Brysingerøl, Hamborgerøl, Israelsøl, Barstøl, Kackebilleøl, Emsterøl, Brunsvigermumme, Holstenerøl, det er en forstrœkkelig Mœngde Øl, og Altsammen tydsk."

Og heri havde Garveren Ret, thi det tydske Øl var en af de Indførselsartikler, hvorpaa Adelen og Geistligheden, som dreve al Handelen i det Store, tjente mest. Man regnede sex Potter Øl til hver Mands daglige Fortœring, og af Klosterreglementerne see vi, at Qvindekjønnet ogsaa maa have deelt denne Tilbøielighed, da der var fastsat ikke mindre end fjorten Tønder Øl til hver Klosterjomfrue om Aaret. Intet Under om de gode Nonner bleve noget trivelige ved denne Diœt.

Men Officeren havde ingen Lyst til at indlade sig paa denne merkantile Gjenstand. Efter at have tømt et Drag af Viinkruset paa Gotfred af Ghemens Velgaaende, og et Andet paa den almindelige Skaal: „Dydens Skaal og Frydens Skaal og alle gode Venners Skaal," førte han Talen paa politiske Gjenstande og derved ogsaa paa

Madam Sigbrit, om hvem Rygtet gik, at Kongen vilde betroe hende Tilsynet med Flaadens Anliggender, ifald han, som nok var muligt, reiste ud af Landet for at bekæmpe Oprørerne i Sverrig.

— „Det er ikke saa ganske utroligt," sagde Bogtrykkeren, „Kongen har jo allerede sat hende over al Tolden og over Finantserne. Han maa vel synes, at han er bedre tjent med hendes Forvaltning end med mangen af Herrernes, da han for hendes Skyld har flyttet Tolden fra Helsingør, hvor den før var, til Kjøbenhavn, og indrettet det gamle Taarn til Stadens Toldbod."

— „Hexeri er det, og intet Andet," udbrød Garveren med Harme. „Og det er jo bekjendt nok, at Mester Povel af Ribe gaaer hende tilhaande med hendes Sortekunster. Tvi for Kannik han er, at ville gaae i Skole hos saadan en Hex! Men den ene Trold kivs ikke den Anden."

Officeren betragtede Garveren med et Smiil og sagde, idet han rystede med Hovedet: „Er en af de to Djævelen, saa er det vel snarere Kanniken end Mutter Sigbrit. De Sorte have mere at bestille med Fanden, end Nogen skulde troe, og det er ikke omsonst at Ordsproget siger: Der Djævelen blev gammel, da blev han Munk."

— „Da var det saamænd førend Mester Povel af Ribe kom til hende, at en fornem Mand en Dag tog fat paa en lille Flaske, som stod i Hexens Vindue, for at see hvad der var i den. Og ligesom han tager fat paa den, saa glider den ham ud af Fingrene og falder paa Gulvet. Og ligesom den falder paa Gulvet, saa gaaer den i tusinde Stykker og saa springer Djævelen, som havde været i Flasken, omkring paa Gulvet og virrer

called the de
ve of the r

og ſnurrer om, og ſaa hørtes der et Buldet og en Torden med Storm og Blæſt over hele Staden, og borte var ſaa Djævelen. Men den fornemme Mand, ſom havde ſeet den Onde, han gik hjem og blev meget ſyg."

Efter at Johan Spegelberg havde fortalt denne frygtelige Hiſtorie, korſede han ſig andægtig tre Gange og ſatte Ølkruſet til Munden, for at ſkylle Efterſmagen af Djævelen ned.

Officeren ſatte et alvorligt Anſigt op, da en Yngling af et blegt og ſygeligt Udſeende, ſom var traadt hen til Bordet, da Garveren løftede Stemmen og beſkyldte Madam Sigbrit for Trolddom, ſagde med ſagte Røſt: „Det er Sandhed, hvad Meſter Spegelberg ſiger. Den Onde var i Flaſken."

De andre Borgere betragtede Den, ſom havde givet denne driſtige Stadfæſtelſe, og Garveren korſede ſig endnu engang, da han hørte ſin Fortælling bekræftet.

Det unge Menneſke ſaae ud til at være ſlet klædt indenfor en lang, graa, luvſlidt Klædes Kappe uden Ærmer, ſom han holdt ſammen omkring ſig med den høire Haand, der ſtak ud igjennem det paa den ene Side anbragte Ærmegab. Paa Hovedet havde han en ſort Hue med en lang Hale, ſom hængte ned ad Ryggen og var kløftet i to Dele. Ynglingen var altſaa Meſterlexianer i de graae Brødres Kloſterſkole. Ærmegabet var gjort til derigjennem at udſtrække Haanden for at bede om Almiſſe, thi Minervas Sønner levede dengang af Tiggeri, hele deres lange Skoletid igjennem, ſom ofte varede henimod en Snees Aar. Om Efteraaret droge de for det Meſte paa Fiſkeri; men det havde Kongen nylig forbudt dem, hvorover de vare meget opbragte. Den tvedeelte Hale paa Huen havde en dyb Betydning, den ſkulde

minde disse Drenge om, at de Danske tvende Gange vare faldne fra den christne Tro, og formane dem til Bestandighed.

— „Hvoraf veed I hvad I vidner for?" sagde Officeren. „Det er vel dristigt, at tale med om Sligt."

— „Jeg bør vide Saadant, thi jeg har gjort Historien til mit Studium," sagde den unge Mand med en beskeden Rødmen og et Øiekast til Kanderne paa Bordet. „Min Morbroder, som nu er Canceler hos den høiærværdige Herr Bisp i Odense, som Folk kalde Jens Beldenakke, han har fortalt mig en og anden Ting, som ikke Mange kunne vide foruden ham, thi han har omgaaedes med de Store og han var Haandskriver hos Erkebispen Erik Walkendorff, da Kongen var i Bergen, hvor han først blev kjendt med Dyveke."

— „Og hvad har Eders Morbroder, Bispens Canceler da fortalt Eder herom?" spurgte den nysgjerrige Guldsmed, idet han rykkede sig tilside paa Bænken og gav Mesterlexianeren Plads hos sig. Officeren skød Viinkanden hen til ham, uden at sige et Ord. Ynglingen — som hed Johannes Svaningius, og siden skrev Kong Christian den Andens Historie, hvori han ikke har glemt at anføre Hændelsen med Djævelen i Flasken, som han i dette Øieblik havde vidnet for, — nippede til Kanden med et ungt Menneskes Glædesrødme over at have fundet Tilhørere blandt agtbare Mænd, og begyndte derpaa sin Fortælling med en eensformig Stemme, ligesom han læste den op af en Bog.

— „Det er vel ikke nødvendigt at sige saa oplyste Mænd, som I ere, at vor Herre Kongen er født paa Nyborg Slot for fire og tredive Aar siden, Aaret før hans Farfader Kong Christian den Første gik til sine

Fædre. Samme Fødsel skete under sære Jertegn, thi man havde hørt ham græde overlydt i Moders Liv, før han kom til Verden, og da han blev født havde han den høire Haand knyttet, og da de vristede den op med Magt, var den fuld af Blod, saa at man strax kunde vide hvad man havde at vente af den Herre. Saa var der paa Slottet en Abe" . . . .

— „Naar I tager os for oplyste Mænd, saa maa I vide, at vi nok have hørt alle disse Historier," sagde Krigeren utaalmodig. „Den Ammestuesnak kjender jo hvert Barn. Herre Gud, I behøver dog ikke at begynde med Kongens Fødsel for at berette os hvad I veed om Dyveke, han forliebede sig dog ikke i hende saasnart han kom til Verden."

— „Jeg troer nok at I er vel underrettet," sagde Gotfred af Ghemen, for at hjelpe paa den unge Mand, som var forbløffet over at see sit Foredrag saa pludselig afbrudt. „Spring kun alt Det over om den tamme Abe, som tog den unge Fyrste ud af Vuggen og løb op med ham paa Slotstaget, og bragte ham uskadt ned igjen. I behøver heller ikke at opholde Eder ved Kongens Barndom, thi vi veed nok at det saldt salig Kong Hans, Gud glæde ham i Himmerig, suurt nok at styre den unge Fyrste og holde ham fra at krybe paa Tagene og fra andre saadanne gale Streger, og at salig Kongen omsider satte ham i Huset til den velagte Mand Hans Metzenheim Buchbinder, som ikke just er Bogbinder af Profession fordi han hedder Buchbinder. Her gik Kanniken Jørgen Hyntze og læste med Prindsen i det lille Huus i Høibrostræde, hvor Hans Metzenheim endnu boer. At Fyrsten blev taget meget haardt, veed vi Alle, salig Kongen tænkte vel, at Haardt skal Haardt fordrive; men det

førte kun til, at han siden stak Penge til Slotsvagten, for at den skulde lukke ham ud om Natten, naar han vilde sværme omkring med de unge Adelsmænd. At de paa de Tog tidt krydsedes med de Kronragede, som gik paa forbudne Veie, og at det maaskee saa gik ud over disse, det er heller ikke værd at omtale. Det er hævnet mange Gange ved alt det Onde, de derfor have udspredt iblandt Folk om Kongen. Sandt nok er det, at de unge Herrer løbe om fra det ene Borgerhuus til det andet, og vidste paa en Prik hvor de smukkeste Piger og den bedste Viin var. Men han var den Tid kun atten Aar gammel, og Ungdom og Viisdom følges sjelden sammen. Da han var Sneen fyldt blev han ogsaa stadigere, og da var han jo ogsaa efterhaanden bleven hyldet i alle tre Rigerne til at følge sin Herr Fader i Regjeringen, saa der maatte nok komme nogle alvorlige Tanker over ham. Da var det at Kongen sendte ham til Norge for at bringe Orden i Uroligheberne. Her var det at han blev kjendt med Dyveke. Resten vil I maaskee fortælle os."

— „Saa var den unge Fyrste da kommen til Norge, som I siger meget rigtig," vedblev Svaningius sin Fortælling paa samme Maade som før. „Men her gjorde han det meget broget. Først lod han den reenlivede Mand, Biskop Carl af Hammer, mishandle paa det syrgterligste, saa at den høiærværdige Herre endelig døde af Sorg og Sygdom. Det var en gruelig Daad, thi . . . ."

— „Stop, min Ven, det har jeg hørt Et og Andet om af Folk, som gjorde det Felttog med," sagde Officeren. „Det hænger ikke saa ganske reent sammen med den reenlivede Mand; han og Biskpen i Odense, Jens Andersen

Beldenakke, den Helvedesbrand," — her korsede Garveren sig gjentagne Gange under Bordet — „de have nok havt deres smukke Planer, i Forening med Herluf Hyttefad, som gjorde Oproret i Norge, fordi Steen Sture i Sverrig fik ham narret dertil. At Steen Sture har mere Lyst til at være Konge i Sverrig end Rigsforstander, uagtet han ikke engang er Saameget med Kongens gode Villie, det kan man nok begribe. Man maa sige om Herluf Hyttefad i hans Grav, at han laae paa Pinebænken som en Mand; de fik ikke Noget ud af ham om hans Medskyldige, uagtet de piinte ham paa alle de Maader, som de kunde finde paa, førend de huggede Hovedet af ham. Men den unge Fyrste vidste alligevel hvad han skulde tænke om de to Bisper, den salig Sjæl paa Hammer og ham i Odense, som Kongen endnu har at trækkes med. Men saa var det endelig om Dyveke vi skulde høre. Hende saae Kongen jo paa en Reise i Bergen. Ikke sandt?"

Den unge Lærde havde næsten tabt alt sit Mod til at vedblive sin Beretning, der saa ofte var bleven afbrudt. Men da Officeren atter skød Viinkanden hen til ham, for at forsone ham med den Indvending, han nylig havde gjort, drak han nogle Mundfulde og vedblev saaledes:

— „Da den unge Fyrste saa langt om længe var kommen til Bergen, saa skulde der gjøres Stads af ham paa Raadstuen, og det skulde være med Dands og Lystighed. Nu var der i Bergen en ung Pige, som der gik meget Ry af, fordi hun var saa deilig. Hun hed Dyveke, som paa Hollandsk betyder en lille Due. Og den unge Fyrste havde nok hørt Tale om hende forinden han kom til Byen, kan jeg tænke; derfor blev hun og

hendes Moder indbudne til Dandſen, uagtet Sigbrit kun var en ſimpel Gjeſtgiverſke, ligeſom Hans Knaps Kone, og ikke burde komme blandt fornemme Folk. Min Morbroder ſaae dem deroppe i Bergen og vidſte godt at de vare nogle forløbne Qvinder, ſom vare komne til Landet for at ſøge Æventyr. Sigbrit havde ikke været Andet end ſimpel Høkerſke og havde ſiddet paa offentlig Gade i Amſterdam i Holland, og ſaldbudet Æbler og Nødder."

— „Det kalder man at gjøre Lykke," ſagde Guldſmeden. „Nu har hun ſig et prægtigt Steenhuus inde paa Fiſkertorv, og de fornemme Herrer maa ſtaae udenfor hendes Dør i Froſt og Kulde, og vente til hun vil lukke dem op. Ja, hvad ſiger Ordſproget: der kan ogſaa komme Kul af kroget Træ."

— „Ja, Den, ſom ikke vil tro, at Djævelen har været i Pagt med hende, han maa have en underlig Tro," ſagde Garveren. „En ſimpel Høkerſke, ſom ſidder paa Gaden og ikke engang har en Bod at handle i! Nei, der hører min Tro mere til Dands end Korkeſkoe."

— „I maa forlade mig, Meſter Spegelberg," ſagde Gotfred af Ghemen, „og I, min unge Mand, denne Efterretning om Madam Sigbrits Herkomſt er heller ikke ganſke rigtig. Naar hun er bleven kaldet en Høkerſke, før hun kom til Bergen, ſaa vil det ſige ſaameget ſom, at hendes Familie har hørt til et af de adelige Partier i Holland, der ſloges om hvem de vilde have til Regjeringen. Det ene Parti blev kaldet Kabeljauerne og det andet Hoeckerne. Da Kabeljauerne fik Overmagten og Krigen beſtandig var bleven ført med megen Gruſomhed, ſaa ſloge de alle de Hoecker ihjel, ſom de kunde faae fat paa. En af mine Handelsvenner i Tydſkland har godt kjendt Sigbrits Mand, ſaavidt jeg huſker hed han Johan

van Naaldwyck, og havde været en af Anførerne for Høcderne. De maatte flygte hver til sin Side, Manden døde i Paris, hvor han var sluppen hen, og Konen flygtede med et Skib, som just gik fra Holland til Bergen. Naar man tager Hensyn til hvad Familie hun var af, kunde hun godt komme til Raadstuedandsen i Bergen, omendskjøndt hun nu var Gjestgiverske for Livets Ophold. Havde hun ikke været i saadanne politiske Begivenheder før, som simple Folk aldrig komme ret ind i, saa havde hun nu heller ikke vidst at snoe sig saa godt i de Bestillinger, som vor Herre Kongen har betroet hende, og saa vilde heller ikke fornemme Folk udenrigs skrive til hende, som de gjøre, thi de kalde hende i Breve: „Ewre Liebden", og det siges kun til meget fornemme Personer. Naa, og der ved Dandsen i Bergen saae Prindsen allerførst Dyveke."

— „Ja, men han dandsede ikke strax med hende," greb Svaningius atter Traaden med Bestemthed, som for at lade mærke, at han ikke oftere vilde lade sig den fratage. „Han tog først en anden Jomfru op, som stod nær hos hende. Siden dandsede han med Dyveke, og al Verden kunde nok see, at hun havde fundet stor Naade for hans Øine. Den næste Aften kom hun igjen til Dands hos den unge Fyrste med nogle flere unge Piger, det havde han nu saadan saaet aftalt med hende og med sine Hoffinder under Dandsen, og der holdt de dem meget lystige til langt ud paa Natten, og da alle de andre Piger gik hjem, saa blev Dyveke tilbage paa Slottet, thi saa var han bleven enig med Mutter Sigbrit om hvordan det skulde være. Og da Fyrsten siden drog til Opslo, bestilte han begge Qvinderne til sig der og indrettede dem meget prægtigt i et Steenhuus,

ſom han lod bygge til dem, og ſaa vedblev han at leve til Forargelſe og ſlet Exempel for alle Folk. Da ſiden Kong Hans blev ſvagelig lod han den unge Fyrſte komme herned fra Norge; dengang blev det ſtrengeligt paalagt min Morbroder og Alle, ſom havde været hos Fyrſten, at Ingen maatte tale det Ringeſte om Sigbrit eller om Dyveke, fordi Kong Hans ſkulde troe at den unge Fyrſte havde levet ſom en Helgen. Ja, Gud bedre det!"

— „Amen!" hviſkede Garveren og korſede ſig.

— „Men ſaaſnart Kongen var død i Aalborg, fordi han havde faaet Feber af at falde med Heſten i Vandet ved at ride over et Sund, og da Prindſen var bleven Konge, ſendte han ſtrax Bud efter disſe Qvinder, ſom han ikke kunde leve foruden. Ja, er det ikke forfærdeligt. Naar man betænker at han nu har ſaadan en deilig og dydig Dronning, ſom er en Sønnedatter af det hellige romerſke Riges Keiſer Maximilian og en Søſter til Kong Carl af Caſtilien, og endda kan foretrække ſaadanne ſimple Qvinder, ſaa kan man nok vide, at de have al deres Magt og Indflydelſe ved ſtygge Troldboms-kunſter, og at de aabenbart have forgjort Kongen ved Hexeri. De burde ſtraffes med Baal og Brand, ſom rette Hexe og Troldqvinder maatte lide i forrige Tider. Dengang fik de hvad der tilkom dem, i Stedet for at de nu kun ſkulle pidſkes ud af Staden, efter den nye Forordning, ſaa at de frit kunne gaae hen og anrette Ulykke og Ugudelighed paa et andet Sted. Men Straffen kommer nok over Den, ſom ſeer igjennem Fingre med Ugudeligheden, ſiger min Morbroder, og Krukken gaaer ſaa længe til Kilde, at hun faaer Knæk."

Under denne Fordømmelſesdom, ſom Meſterlexianeren

udtalte med ſtigende Heftighed og med en Rødme paa Kinderne, der nokſom viſte hvor forhadte baade Kongen og Sigbrit og Dyveke maatte være i Kloſteret, havde Johan Spegelberg ſlaaet det ene Kors for ſig efter det andet, først ſkjult, ſiden aabenbare og tilſidſt med en ſaa ivrig Armbevægelſe, at han ſtødte Ølkruſet om og ſpildte dets hele tilbageværende Indhold, der kunde have troſtet ham endnu i nogen Tid over al den Ugudelighed, han maatte høre. Da der ingen Grund mere var for ham til at opholde ſig længere i dette Selſkab, bemærkede han at Klokken fra Sankt-Nicolai allerede for Noget ſiden havde ringet Sex. Paa den Tid, da Natten regnedes at begynde Klokken ni, var dette en Opfordring til at ſkilles ad. Meſterlexianeren vilde imidlertid gjerne fortſætte ſin Forelæsning, men da Garveren havde reiſt ſig, ſtod ogſaa Officeren op, ſom var blevet ſtuffet i ſine Forventninger om at høre ganſke ubekjendte Hemmeligheder, med den Bemærkning, at Alt, hvad den unge Mand havde fortalt dem, havde de ligeſaa godt vidſt i Forveien. Nu reiſte ogſaa Gotfred af Ghemen og Guldſmeden ſig og toge Afſked med de Andre, og efterat den Førſte havde betalt Fortæringen for ſine Gjeſter, vendte han ſig om til den unge Mand og ſagde: „Derſom I virkelig gjør Profeſſion af Hiſtoriens Studium, ſaa vil jeg raade Eder at være mere nøieregnende med Eders Kilder og mere retfærdig i Eders Dom. Og ſkulde I tage diſſe mine Ord til Hjerte, og engang kunne producere noget Dygtigt i Fædrelandets Hiſtorie, ſaa vil jeg lade Eder vide, at I idag har gjort Bekjendtſkab med Gotfred af Ghemen, og at han er den Mand, ſom ikke ønſker Noget hellere, end at trykke gode Bøger. Men førend det ſkeer, maa der løbe en Deel

Vand i Stranden, og I maa slaae en Deel Vand i Blodet. I er for ung en Mand til at dømme om en Konge, som vor naadige Herre, og en god Historiebog skal ikke skrives med Galde."

Derpaa vendte han sig om fra den unge Mand, og gik over Marken henimod Østerport, idet han og Guldsmeden talte sammen om de mange nyttige Foranstaltninger, Kongen havde indført til Menigmands Bedste, om de nye Forordninger til Ordens Overholdelse og Rettens tilbørlige Pleie, om den eensformige Vægt og Maal, som man før ikke havde kjendt, og om mange andre Ting, som Staden og Landet skyldte Christian den Anden og som maatte interessere de to Borgere.

Mesterlexianeren bukkede dybt ved at høre Gotfred af Ghemens Navn, men da Bogtrykkeren havde vendt ham Ryggen, saae han efter ham med et vredt Blik og mumlede: „Det var nok værd at tale for saadanne Tilhørere. Havde de ikke selv bedet mig om at sige dem Besked? Bagefter lade de som om de vidste det i Forveien." — Derpaa slentrede han henimod Huset, hvorfra der lød en vældig Latter i det Samme. — Da han mange Aar efter skrev Kong Christian den Andens Historie, havde han glemt Bogtrykkerens Formaning eller ikke *villet* følge den, thi han skildrede Kongen ligesom paa denne Aften. —

Imedens man ved dette Bord havde ført en alvorlig Samtale om Statsbegivenheder, havde man ved de andre Borde ført alskjøns skjemtsom Tale, og de unge Mennesker havde gjort Styrkeprøver og andre Løier, til Ære og Moro for Fruentimmerne, hvorved Munterheden bestandig var tiltaget. Der var især een Leg, som voldte Tilskuerne stor Fornøielse, det var en Fastelavnsleg som

hed: „æde-Brød og aabne-Døre.“ Den bestod i at En, i to Vidners Paasyn, skulde fortære en Kavring, et Slags Rundebrød, og drikke dertil en Kande Øl, imedens en Anden, ligeledes i to Vidners Paasyn, løb rundt og aabnede alle Dørene i hele Huset. Efterat en heel Deel Lege vare gjennemgaaede paa denne glade Aften, foreslog En denne Leg, med Tilsøiende at henne ved Fattigbordet sad en Mand, som fortærede sin Mad med en saadan Slugenhed, at neppe Nogen kunde aabne Døre med ham. Der var strax Nogle, der havde Lyst til at prøve det.

Det var dengang Skik, at et Bord for Fattige og Krøblinger blev dækket under aaben Himmel, overalt hvor der var Gilde og Lystighed. Verten havde ikke forsømt at sætte et saadant Bord paa en afsides Plads ved Huset, han vidste nok at de godmodige Gjester vilde holde ham skadesløs, ved at fortære alle deres medbragte Tærepenge hos en saa uegennyttig Mand. Ved dette Bord indtoge paa denne Aften et lille sluttet Selskab af tre Mennesker Medlidenhedsmaaltidet, som, til Ære for Hans Knap være det sagt, i alle Maader bestod af gode Sager, Kjød, Flesk, Kavringer og godt Øl. Alle Tre lode sig Maden smage fortræffeligt. Den Ene var et Fruentimmer med en sort Hætte over Hovedet, hun sad med Ryggen til de Tilstedeværende, saa at hun saagodt som var usynlig for dem. Den Anden var en Mand af et pjaltet og sygeligt Udseende, som ogsaa havde sin Hætte over Hovedet; ved Siden af ham stod en Krykke. Han sad for den nederste Ende af Bordet, i nogen Afstand fra de Andre. Den Tredie havde gjort sig et Spisebord af sine egne Knæe. Men de vare ogsaa som skabte dertil, thi de naaede høiere op end det lave Bord, og

det var sandsynligviis derfor at Manden havde foretrukket at sætte Trætallerkenen paa dette bevægelige Spisebord. Den store Længde, hans Been havde, stod for Resten ganske i Forhold til hans øvrige Legeme og derfor kunde man ikke kalde Manden sletproportioneret; men velskabt kunde man ingenlunde kalde ham. Han var et godt Stykke høiere end andre Mennesker pleie at være, hans Arme vare meget lange, og naar han gik, naaede Spidserne af hans store, altid lige nedhængende Hænder ned til hans Knæe. Hans Fødder vare meget store og ikke fuldkommen bevægelige i Anklerne, denne platfodede Gang gav hans hele Holdning et ubeskriveligt Sving. Hovedet var bredt og stort, endogsaa i Forhold til hele Resten, Øinene sadde vidt fra hinanden og havde slet ingen Glands, undtagen naar han en enkelt Gang smilede, da der kom et særegent Lys i dem, som gav den Grimace, man maatte kalde hans Smiil, noget Forfærdeligt. Næsen var meget lang og gik lige ned, som en Snabel. Da ethvert Menneske efter Retfærdighed besidder en eller anden Skjønhed, havde han ogsaa sin, som bestod i en veldannet Mund og den smukkeste Rad Tænder, saa lige og saa hvide som nogen ung Dame kunde ønske sig dem. Men denne Skjønhed stod i Misforhold til hele Resten, og udhævede saaledes endmere hans Stygghed. Haaret var blondt og saa langt, at det hængte ned paa Skuldrene; allerede derved maatte han tildrage sig Opmærksomhed paa en Tid, da langt Haar kun blev baaret af adelige Personer, og simple Folk skulde have kort afskaaret Haar. Udtrykket i hans Ansigt var sløv Godmodighed. Hans Klædedragt bestod i lange, graae Beenklæder, en snæver Kofte, som næsten gik ham til Knæerne, og ovenpaa den en lille ligeledes mellemgraae Kappe, som neppe

gik ham til Hofterne, med en Hætte bagi, til at slaae op over Hovedet, hvilket simple Folk paa den Tid ofte brugte i Stedet for Hat. Men Kæmpen bar ikke denne Hætte af Sparsommelighed, thi han havde en Lammeskinds Hue paa Hovedet. Formedelst hans snabelagtige Næse, sløve Udseende, kluntede Gang og store Lemmer, havde Skoledrengene kaldet ham Elephanten, og med dette Navn blev han i Almindelighed benævnet. Han lød ogsaa villig dette Navn, men kunde ikke lide at Skolebrengene oversatte det paa Latin, det antog han for Spot. Det gjorde de heller ikke, undtagen paa saa lang Afstand, at han ikke kunde naae dem med sine lange Arme; thi meer end een Gang havde hans vældige Lab slaaet en Dreng til Jorden, som havde raabt Elephas efter ham. Af andre Folk blev han som oftest kaldt den norske Kæmpe. Elephanten var i Ordets egentligste Forstand sin egen Mand, Ingen havde det Mindste over ham at sige, han skyldte Ingen Regnskab for hvorfra han kom eller hvorhen han gik. Overalt fandt han et dækket Bord hos Gjestgiverne, som han gjerne hjalp med at bære en Dragt Vand eller Brænde fra Gaarden til Stegerset, eller gav en anden lille Haandsrækning, og uden at han bad derom, trykkede tidt en eller anden medlidende Sjæl nogle Skillinger i hans Haand, i taknemmelig Erkjendelse af sin egen Skabnings Yndighed i Sammenligning med Elephantens, maaskee ogsaa for at see den uhyre Næve nærved, som lukkede sig over denne Almisse med en beundringsværdig Hurtighed, og lod den forsvinde i Lommen paa den graae Kofte. Madam Sigbrit, som var bleven opmærksom paa ham, og som var en affagt Fjende af Lediggang, og strax fattede den praktiske Nytte ved enhver Ting, Madam Sigbrit havde

villet ansætte ham under Toldvæsenet, for at han skulde være Embedsmændene paa Toldboden behjelpelig med sine usædvanlige Kræfter; men Elephanten var doven og kunde om Vinteren ikke finde sig i at være under aaben Himmel, og da det netop var Vinter, dengang man anstillede det Forsøg at skabe en Embedsmand af en Elephant, forlod han Toldboden Dagen efter at han første Gang havde betraadt den, og havde siden aldrig sat sin Fod paa et Sted, hvor han, en norsk Kæmpe, som saae ud til at kunne udholde Alt med en stoisk Ligegyldighed, havde frosset i fire Timer. Efter den Tid drev han omkring i Staden og skjøttede sig selv; paa det sidste Aarstid holdt man ham for ikke at være ganske rigtig i Hovedet, og denne Tro havde skaffet ham et nyt Navn, man kaldte ham ogsaa: Tosseſanten. Men det havde endnu aldrig Nogen vovet at lade ham selv høre.

Der er to Ting, som udjevne Ulighederne i denne Verdens Kaar, og det er Spil og Jagt; dertil er næsten Enhver god nok, for en ægte Liebhaver af disse to Nydelser. Det var derfor ikke til Hinder for de unge Mennesker, som havde Lyst til at lege „æde-Brød og aabne-Døre," at der blev budet dem en Veddekamp med en Mand fra Fattigbordet, og da de hørte, at Talen var om den norske Kæmpe, blev Forslaget endogsaa modtaget med Jubel. En ung Mand traadte strax hen foran Elephanten, som netop lagde et stort Kjødbeen fra sig, og sagde til ham, at han nok vilde prøve paa at æde Brød og aabne Døre med ham, om han havde Lyst. Elephanten løftede Hovedet, betragtede den unge Mand, et flygtigt Træk af Velbehag spillede om hans Mund, han reiste sig op og stillede Tallerkenen med Kjødbenet paa Bordet. Man havde imidlertid skaffet de nødvendige

Reqviſiter tilveie, en Kande Øl og en dygtig Kavring. Elephanten, ſom ſaae at det var Alvor, nærmede ſig Bordet, tog Kavringen i Haanden og betragtede den.

— „Ja vel, lad det være din Beſtilling, ſaa vil jeg løbe," ſagde den unge Mand, ſom havde indbudt ham. Vidnerne bleve udvalgte, en Halvkreds af Tilſkuere ſtillede ſig om Bordet, det aftalte Tegn blev givet, Modparten, ſom var en raſk ung Mand, løb med begge ſine Vidner ind i Hans Knaps Huus; men han havde neppe aabnet det halve Antal af Huſets Døre, da et jublende Udbrud af den forſamlede Mængde forkyndte, at Elephanten allerede havde overvundet ſin Modſtander. Kavringen var forſvunden under hans ſmukke Tænder, og Øllet udtørredes i Kruſet, ſom Vandet i det røde Hav for Moſes. I kortere Tid end en Anden behøver til at fortære en enkelt Bid, var Elephanten færdig med hele ſit Veddemaal. Modſtanderen vendte ſlukøret tilbage for at blive leet ud. Paa Elephantens Anſigt forandredes ikke en Mine. Flere andre unge Mænd traadte i Kampen, men de havde alle den ſamme Skjebne. Man valgte det ſtærkeſte Øl og de ſtørſte Kavringer, men Nordmanden blev ligeſaa lidt beſeiret af Øllets Magt ſom af Brødets Vægt.

— „Det er Lokes Trolddom," raabte en Skolebreng, „Ilden er indeni ham, ſnart fortærer han Bordet med."

— „Det er Fanden til Slughals!" ſagde en tyk Borger, ſom ikke forſtod den ſcolaſtiſke Hentydning til den nordiſke Mythologi. „Jeg troer ſnarere, at der er en tom Brønd indeni ham."

— „Elephas, Elephantis! Hurra!" raabte en anden Skolebreng. Thi dengang ſpillede de lærde Drenge

vore nuværende Gadedrenges Rolle, og „vare altid tilrede med alskjøns Skalkhed," hedder det i en gammel Krønike.

Elephanten gjorde pludselig et Skridt til Siden, for at naae sin Fjende, og slog ud efter ham; men det skete med den ligegyldigste Mine af Verden. Den uhyre Næve beskrev en Bue i Luften, og var Drengen ikke hurtig smuttet bort, havde han erholdt et Ørefigen, som kunde have slaaet Hovedet af ham; nu traf den kun den yderste Flig af den tvedeelte Hale paa hans Hue, men Slaget var saa stærkt, at det rev Huen af Drengens Hoved og førte den høit op i Luften, hvorpaa den, til Forsamlingens store Glæde, faldt ned i Aaen, som løb forbi Sankt-Annas Capel, der laae et godt Stykke bag ved Huset. Tilskuernes Latter bragte ogsaa en Grimace paa Elephantens Ansigt, det var en ny Seier; men Kredsen omkring ham blev videre, Enhver frygtede for at være ham indenfor Haandsrækning, og da Frygt maaler med en rundelig Alen, havde man beregnet en temmelig stor Rundkreds til hans Armbevægelser. Det smigrede sienfynligt Elephanten, at være en Gjenstand for den almindelige Beundring; han gjorde igjen en Grimace, som bragte Lystigheden til at stige.

— „Elephanten skal løbe!"

— „Lad Elephanten aabne Døre!"

— „Nu skulle vi faae at see, om Hans Knaps Huus duer Noget!"

— „Elephanten render det omkuld!"

— „Han river Karmene ud tilligemed Dørene!"

— „Han gaaer ind igjennem Væggene!"

— „Han gaaer ud igjennem Taget!"

— „Elephanten skal løbe!"

— „Elephanten skal aabne Døre!"

Saaledes raabte mange Stemmer i Munden paa hverandre, den Ene æggede den Anden til at raabe høiere, Drengene pebe i Fingrene, Fruentimmerne loe, en halv Snees unge Mennesker trængte sig frem for at æde Brød imod ham. Under al denne Larm stod Elephanten ganske rolig, som om det slet ikke vedkom ham, efter at han ved at nikke med Hovedet havde tilkjendegivet Vidnerne, at han modtog Udfordringen. Endelig sagtnedes Larmen.

Kæmpen betragtede sin Modstander med Seirherrens Smiil og sagde: „Løbe? Om hvad?"

— „Han har Ret! Elephanten har Ret!" raabte Flere. „Sæt en Gevinst ud."

— „For Elephanten, for Seirherren ved Hans Knaps Have," raabte en lystig Ungersvend og holdt et tomt Bæger frem, hvori Flere kastede Sølvpenge. Elephanten saae i dette Øieblik saa glad ud, at de Nærmeststaaende pludselig vege tilbage. Endelig vare alle Aftaler og Forberedelser bragte i Orden, Tegnet blev givet, Brødbæreren puttede et stort Stykke af Kavringen i Munden og var nær bleven qvalt i det Anfald af Latter, som han imod sin Villie maatte istemme tillige med alle de forsamlede Tilskuere, ved at see Elephanten sætte sig i Bevægelse henimod Hans Knaps Huus. Det var den besynderligste Blanding af Rokken, Løben og Hoppen, de to uhyre Hænder sloge i Luften som to Vinger, den lille Kappe flagrede om ham, de lange, mørkegraae Been spjettede til Siderne, han saae mere ud som en uhyre Flagermuus i dette Øieblik, eller som en diabolisk Græshoppe, end som et Menneske. Imidlertid bragte disse Bevægelser ham i tre Spring hen til

Huſet, Vidnerne vare langt bagud, da han allerede havde naaet Dørtærſkelen og forſvandt igjennem den lave Dør; det ſaae ud ſom om han pludſelig krøb ſammen i ſig ſelv for at komme gjennem en Aabning, der ellers kun gik ham til midt paa Bryſtet. Og alligevel ſtødte Elephanten ikke imod Dørkarmen, ſom maaſkee Alle havde ventet. En uhyre Skoggerlatter ledſagede hans Forſvinden. Hans Modſtander bed løs paa Kavringen det bedſte han kunde, det var Fortvivlelſens Bid, thi af denne Begyndelſe kunde han ſlutte ſig til, at Elephanten var lige ſaa ſtærk i at aabne Døre, ſom i at æde Brød — han var en frygtelig Modſtander.

Det var denne Skoggerlatter, ſom naaede Gotfred af Ghemen og Guldſmeden, paa deres Vandring til Øſterport, og bragte dem til at vende om, for at ſee hvad Anledningen kunde være til denne umaadelige Glæde.

Men for en Uindviet var det vanſkeligt at fatte, ved at ſee en Hoben Mennesker, hvoraf Mange vare ſatte og værdige Mænd, der Alle loe af fuld Hals, med Øinene vendte imod Hans Knaps Huus, ſom ikke frembød det mindſte Uſædvanlige. Midt i Kredſen ſtod en ung Mand, ſom med en triumpherende Mine holdt et tomt Ølkruus i Haanden, med Bunden i Veiret, ſaa at Enhver kunde ſee at der ikke var levnet mindſte Draabe. Kavringen var ogſaa lykkelig fortæret. Et Jubelraab havde anthydet Seieren; men Elephanten var endnu ikke vendt tilbage.

— „Der er han!“ udbrød mange Stemmer paa eengang. Men det var ikke ham, det var de to Vidner.

— „Hvor er Kæmpen?“ raabte En.

— „Hvor er Elephanten?“ ſkreg en Anden.

— „Jeg har vunden, jeg har vunden!“ raabte Brødbæreren.

— „Ja, hvor er han? Fjantet er han,“ svarede det ene Vidne fortrædelig. „Han var allerede færdig med alle Dørene, og det inden I havde raabt, saa han havde vunden; men saa plager den Onde ham, lige med Et, foer han op ad Loftstrappen og gjemte sig paa Loftet. Vi have kaldt paa ham, men nu har han faaet Nykker og har ikke Lyst til at komme ned. Lad ham saa sidde og kukkelure til Kyndelmisse, om han vil, den Tossefant!“

I det Samme lød et Skrig, ledsaget af et Bulder, som næsten overdøvede det.

— „Saa! nu river han Huset ned?“

— „Elephanten vrindsker!“

— „Nu gaaer Elephanten ned ad Loftstrappen!“

— „Af Veien for Huset, nu falder det!“

— „Han kommer ud igjennem Taget!“

Døren blev revet op. — „Der er han!“ raabte Alle med een Mund, „Elephanten! Holla!“

— „Tossefanten!“ skreg Drengen, hvis Hue slød i Bækken. Og Alle opsloge igjen en høi Latter. Men det var ikke Elephanten.

En ung Mand af et stadseligt Udvortes traadte ud af Huset. Ved at see sig saaledes modtaget af den forsamlede Mængde, lagde han Haanden paa Kaardefæstet og saae paa de Nærmeststaaende med et truende Blik, imedens hans Kinder vare blege. I denne Stilling gik han hurtig fremad, og under en pludselig Taushed vege de Forreste tilside og gave ham Plads; men snart standsede Hoben igjen tæt foran ham, og stod som en uigjennemtrængelig Muur.

Den unge Mand var pyntelig klædt, efter den nyeste flanderske Mode, som var bleven indført i Landet efter den unge Dronnings Ankomst, hvis Følge medbragte det pragtfulde burgundiske Hofs Moder, som dengang allerede vare almindeligt antagne over hele det øvrige Europa. Han var klædt i Silke og fiint engelsk Tøi og hans Kappe var kantet med Pelsværk; men omendskjøndt hans rødlige Haar var temmelig langt, havde det dog ikke naaet Skulderen, og omendskjøndt han var meget pyntet, blev han dog ikke taget for en Adelsmand. Folket har som oftest et sundt Blik for at kjende sine Egne igjen. Overraskelsen var derfor snart forbi, og det kunde maaskee have faldet Herren, som lod til at foretrække en hurtig Gjennemgang for alt Andet, vanskeligt nok at bane sig Veien med Trudsler, hvis ikke Opmærksomheden snart var bleven afledet fra ham.

— „Plads! See I ikke at han har Hastværk!“ raabte en af Mængden, uden at røre sig af Stedet.

— „Hvem er det? Kors, hvad det er en fiin Fyr!“

— „Han har næsten lige saa lange Haar som Elephanten!“

— „Han er ogsaa ligesaa god en Adelsmand, som Elephanten!“

— „Men heller ikke bedre!“

— „Det er Slotsherrens rødhaarede Skriver!“

— „Afveien for Hans Faaborg!“

— „Afveien for den fornemme Mand!“

— „Afveien, ellers trækker han fra Læderet!“

Alle loe. De vidste godt, at det blev taget meget strengt, naar Nogen ved Gilde eller Lystighed drog Værget, uden at være angrebet med Vaaben; de vovede Intet ved at spotte ham.

— „Plads for Torben Oxes Tjener!“

— „Oxen kommer vel selv bagefter!“

— „Tag Eder ivare for Hornene!“

Da Døren i dette Øieblik atter gik op, forstummede Skraalerne. Dersom Adelsmanden havde hørt denne dristige Spøg med hans Navn! — Og dersom han havde hørt, at man spottede hans Skriver! —

Man veeg tilbage og aabnede Veien for Hans Faaborg, som ilede gjennem Mængden, uden at Nogen lagde Mærke til hans trodsige Mine og forbittrede Øiekast. Som en Bølge lukker sig efter at være gjennemskaaret af Skibets Kjøl, bølgede Mængden atter sammen og lukkede Aabningen. Alle Øine vare med et sky Blik fæstede paa Døren; men det var ikke Ridder Torben Oxe, som man frygtede for at see.

Elephanten stod paa Tærskelen og saae sig om. Han var liigbleg i Ansigtet, Pelshuen trykkede han sammen i den knyttede Næve, de lange, gule Haar stode som Børster om hans Hoved. Den pludselige Overgang hos Tilskuerne fra Frygt til Glæde var lige ved at bryde ud i et skingrende Jubelraab, og nu vilde det maaskee have været betænkeligt for Hans Faaborg at trodse Mængden; men de Øine, hvormed Elephanten betragtede de Nærmeststaaende, betog dem Mælet, han stod dem for nær, og det begyndte Raab døede hen som en svag Mumlen, hvoraf man netop kunde høre de Ord: „See Elephanten! Hvad er der med Elephanten?“

Men dennegang lod det ikke til, at den almindelige Opmærksomhed var Kæmpen behagelig. Han gjorde en Bevægelse, som om han var tvivlraadig, til hvilken Side han skulde gjøre det Spring, der maatte knuse Alt, hvad

der juſt ſtod ham i Veien. Kredſen omkring ham blev ſtørre.

— „Han ſeer efter ſin Gevinſt!“ ſagde omſider en af de Bageſte temmelig høit. — „Han mener at det er ſlet Kjøbmandsſkab uden Vinding.“

— „Han ſeer om Kruſet er tømt og Kavringen ædt,“ ſagde en af de Midterſte, kun halv ſaa høit. Modet var ſtørſt længſt fra Faren.

De Forreſte ſagde ikke et eneſte Ord.

Elephanten hverken hørte eller ſaae, hans Øine rullede hen over Marken, ſom om de ſøgte en fjern Gjenſtand. Derpaa udſtødte han en ſtønnende Lyd, ſom et ſaaret Dyr, det var et ubeſkriveligt Slags Suk, ſatte Pelshuen paa Hovedet og trykkede den faſt ned over Øinene med en Grimace, ſom uvilkaarligt bragte Latteren til at bryde frem. Man havde ikke ſeet Udtrykket i Øinene, ſom Pelsværket ſkjulede. Munterheden var atter vendt tilbage, thi man troede at Elephanten loe ſelv med — han vrængede ad de Andre, men det vidſte de ikke.

— „Naa, han kan ſkære Anſigter!“ ſagde en Kone. „Værre end en ordentlig Bavian.“

— „Ja, værre end Djævelen ſelv, da han faldt i Vievandskarret,“ tilføiede en Soldat.

— „Det Fjæs har han fortjent Gevinſten for,“ raabte en Dreng. „Hellige Kors, hvilket Geſicht!“

— „Han ſkal have Gevinſten!“

— „Han ſkal have den, fordi han løb ſaa ſmukt!“

— „Han bør i det Mindſte have det Halve!“

— „Nei, lad ham faae det Hele!“

— „Siden han er ſaa ſtor!“

— „Og ſiden han er ſaa ſmuk!“

— „Og siden han er saa grim!“

— „Og siden han er en Elephant!“

Man havde atter faaet Mod i Bryſtet til at forhaane Godmodigheden. Seierherren tog Bægeret og vilde ryſte de indſamlede Skillinger ud i Kæmpens Haand; for ham var Æren nok. Men Elephanten ſtandſede pludſeligt ſit Griin, hævede ſig i ſin fulde Høide og ſlog Bægeret ud af hans Haand. Det fløi langt hen paa Jorden og ſloges ganſke fladt, medens den indſamlede Gevinſt ſpredtes ſom Avner for Vinden.

Ved at følge Bægeret i dets Flugt førtes Mængdens Øine henimod Haven bag ved Huſet, og man var maaſkee brudt ud i et nyt Jubelraab, hvis ikke Laagen i det Samme var bleven aabnet, og Hans Knap var kommet ud med Huen i Haanden, ledſaget af tre Fruentimmer, ſom de Nærmeſtſtaaende ſtrax ved det første Øiekaſt blottede Hovederne for.

Det ene Fruentimmer var Hans Knaps Kone. Det Andet var en Tjeneſtepige i disſes almindelige Badmels Dragt, med en ſort Kaabe over Hovedet. Det Tredie var en gammelagtig Kone, klædt ſom de velhavende Borgerkoner; paa Hovedet havde hun en lille Hue af et aparte Snit med ſmukke Kniplinger om, i Haanden bar hun en lille Taſke og et Tørklæde, ſom brugtes til at tage over Hovedet imod Regn eller Solſkin. Hun var af almindelig Høide, men meget rank, hvilket gav hende et anſeeligere Udvortes. Hendes Haar, ſom ſtak frem under Kappen, begyndte at blive graat, hendes ſmaa livlige Øine vare ogſaa graae, hendes Blik var gjennemtrængende, man kunde næſten kalde det ſtikkende. Næſen var ſkarp og kroget, Læberne tynde og ſammenpreſſede, med et Par Træk omkring Munden, der ſaae ud

som Levninger af et gammelt Smiil; Hagen var lang og kløftet, den endte Ansigtets regelmæssige Oval, som et fast Støttepunkt for det hele Udtryk af Klogskab, Bestemthed — og maaskee nogen Godhed. En meget stor og stift opstaaende Halskrave bar det hele Hoved, som paa et Fad af broderede Liin.

Det var Sigbrit, eller som hun skrev sig selv: Seibret, efter den hollandske Udtale af Sybrecht. Almuen kaldte hende Mutter Sibrit, hendes Fjender: Hexen Sigbrit Willums, Kongen kaldte hende Madam Sigbrit, og stundom Moder Sigbrit, og fremmede Fyrster skreve: „Ewre Liebden, wyse und vrome Vrouv Sybrech.“ Det var Sigbrit, Dyvekes Moder, Kongens Toldintendant og Finantsminister, og, hvis Rygtet talte sandt — og det gjorde det — snart Flaadens Øverstbefalende.

Sigbrit havde aflagt et Besøg idag i Knaps Have, hos hendes forhenværende Tærne, for useet at kunne være Vidne til Lystighederne; men ved Folkets Sammenstimlen omkring Huset blev hun hindret i at komme useet bort. Tummelen vilde ikke ophøre, og det var nærved Portlukning.

Efterat hun nogle Øieblik havde betragtet Hoben med et strengt Blik, sagde hun med en haard og tør Stemme i hendes besynderlige Sprog, der var en Blanding af Dansk, Norsk og enkelte hollandske Ord, men som alligevel var fuldkommen forstaaeligt for Almuen: „Hvad er dette for en Larm paa denne Tid af Aftenen? Have Kjøbenhavns Borgere ikke Andet at tage vare, end Narrestreger og Fastelavnsløben fra den tidlige Morgen til den sildige Nat?“

„Man skulde ikke troe at man var i et christent Land, men blandt Tyrker og Hedninger,“ vedblev hun.

„Portvægterne have for længe siden tudet, men I have ingen Øren. Gak hjem, Folk, og skam Eder. Er det for saamange gamle Mennesker at staae og gabe paa den dovne Landstryger, som Intet giver bestille."

Alles Øine fulgte Retningen af Sigbrits Blik. Elephanten stod endnu i samme Stilling, han var den Eneste, som ikke ændsede hendes Nærværelse. Ved atter at see sig som Gjenstand for den almindelige Betragtning, blev han vakt af den Sløvhed, hvormed han havde hængt ved sine egne Tanker. Han gjorde en Grimace, men som dennegang ikke fremkaldte nogen Latter, trykkede Huen fastere over Øinene, vendte sig om og gik langsomt henimod Sankt-Annas Kapel.

Sigbrit saae efter ham med et vredt Blik, og da hun atter tog Øinene til sig, faldt de paa Jorden foran hende, hvor Sølvkruset endnu laae.

— „Det er smukke Gjester, I har, Mester Hans, de holde godt Huus med hvad der ikke er deres Eget. Og I er en Daare, at I vil have Sølvkander til saadanne Folk, da Tin gjør den samme Nytte. Men de ville nok erstatte det, thi det lader ikke til at her er Mangel paa Sølv i Landet, siden de saae det omkring paa Jorden."

Og nu bukkede hun sig ned, sankede nogle af Sølvskillingerne op og lagde dem paa Bordet. Da hun reiste sig op igjen, faldt hendes Øie paa Mester Jochum, som bukkede gjentagne Gange med den dybeste Ærbødighed.

— „Det var vel bedre at I passede Eders Digel og Eders Hammer, at det kunde fortne med Kongens Arbeid, end at I staaer her som en Abe mellem alle

disse Daarer. Lad os engang see hvad det er for smukke Folk, I holder til med."

Sigbrits skarpe Øie havde lagt Mærke til, at de to Personer ved Fattigbordet, som hidtil havde fortæret deres Aftensmad med stor Roligheb midt i al denne Larm, uden at bekymre sig om de Andre, søgte at undbrage sig hendes Blik saameget muligt. Det var Manden med Krykken og Fruentimmeret med Hætten over Hovedet. Hun traadte hen imod dem og betragtede dem nøie.

— „Ei! Er det ikke Dig, som gaaer omkring og forkynder Sankt-Birgittes Spaadomme om den sjette Konge, som skal times alle Ulykker og ende med Forstrækkelse? Hør, Kone! Jeg vil forkynde Dig hvad Sigbrit spaaer uden Sold og Konster, og det skal gaae i Opfyldelse for Den, som vil agere Hexeqvinde for enfoldige Mennesker, og det før Du tænker. Kommer Du mig endnu engang for Øie, saa skal Du blive pidsket af Byen, som Du har fortjent. Gak hen til dem, som sendte Dig, og siig dem at vi behøve ikke Spaadomme og Løgn og Bedrag, om der er stænket nok saa meget Vievand derpaa."

Konen neiede dybt og skyndte sig bort, i samme Retning som Elephanten.

— „Og I, hvad Haandtering driver I? See op, Mand, og tag Hætten fra Hovedet. Dersom I er syg og vanfør, da maa I jo have Tegn af Øvrigheden til at begjære Almisse. See op! Jeg tænkte det nok. Det er Sodoma og Gomorrha uden Østreport, Enhver gjør hvad han vil. I hører til Sankt-Jørgens Huus, og dog gaaer I uden Kjæp og Klappe! Det er intet

Under at de Andre ere galne, naar man ikke engang kan holde Styr paa de Spedalske. Vil I smitte Staden med Sot, at I ikke varer ad hvor I er? Har I Haand til at tigge, har I ogsaa Haand til at klappe. I skulde, sandt for Helgene, selv klappes, saa usel I er, var det ikke Synd at smitte Kjæppen med Spedalskhed. Det er som der hverken var Konge eller Øvrighed i Landet, Mester Gotfred," vedblev Sigbrit, idet hun vendte sig imod Bogtrykkeren, den Eneste, som ikke havde viist hende den samme slaviske Ydmyghed som de Andre. Tiggeren benyttede Øieblikket til at fjerne sig. Alle vege forfærdede tilside for ham. Med den ene Haand holdt han Krykken, i den anden havde han en lille Stok, hvormed han bankede paa et fladt Stykke Træ, som var bundet fast til Krykken. Denne klapprende Lyd kunde høres i lang Afstand.

— „Lystigheden kan let overdrives lidt, naar mange Mennesker ere samlede til Glæde," sagde Gotfred af Ghemen undskyldende. „Jeg er selv kommen ud idag for at see Sommeren blive modtaget. For os inde i Gaderne bliver det Sommer og Vinter, uden at man mærker hvor smukt Naturen skifter. Man maa ud i det Frie, for at glæde sig over hvor kjønt Gud skabte Verden."

— „Det er vist og sandt, Mester Gotfred, at I altid har en Undskyldning tilrede for Galskaben; derfor er Eders Søn ogsaa altid tilrede til at gjøre Galskaber, som jeg hører. I skulde holde ham lidt strammere i Tøilen."

— „Min Søn er ung," svarede Bogtrykkeren stødt, „og Ungdom og Viisdom følges ikke altid ad. Imidlertid

har han dennegang været visere end hans Fader og mangen Anden, som er endnu klogere, thi jeg seer ham ikke herude."

Sigbrit blev ved disse Ord erindret om, at hun selv havde bivaanet Lystigheden. Hun svarede ikke Bogtrykkeren, men sagde med en vis Værdighed: „Man skal ikke glemme at Arbeide er vigtigere end Hvilen, og at vor Herre har sat Øvrigheden i Verden for at den skal adlydes til god Orden. Vi have to Borgemestre og fire Raadmænd her i Byen, men Folk gjør dog hvad de ville. Det var ikke saadan i den Tid Hans Metzenheim Buchbinder var Borgemester; men Mogens Saxesøn og hans Collega, de sove en god Søvn. Og Byfvendene, dem seer man aldrig hvor de skulde være. Men imorgen skal Byfogden staae mig til Regnskab, saa sandt han hedder Christoffer Dirikssøn. De skulle dog ikke Alle have Lov at sove!"

Slukøret fjernede Mængden sig efterhaanden, Ingen havde vovet at løfte Stemmen imod den mægtige Sigbrit. Først da de vare komne langt bort, mumlede de sagte mellem hverandre og kaldte hende den hollandske Hex. Det var et underligt Tog at see. Først kom en tæt Skare, Borgere og Fruentimmer, derpaa var en lang Strækning af Veien ganske tom, som Tiggeren havde til sin Raadighed, og hvor han humpede afsted med sin Krykke, under idelig Klappen paa Træet. Derpaa kom atter en Skare Borgere, som sluttedes af Mester Jochum Guldsmed og Johannes Svaningius, der fortalte sin Ledsager vidunderlige Historier om Mutter Sigbrits Hexekunster; saa igjen en lang, tom Strækning, og allersidst Madam Sigbrit og Gotfred af Ghemen, fulgte af Sigbrits Tjenestepige.

I dette Optog droge de ind igjennem Østerport, og det var paa den høie Tid, thi et Øieblik efter blev Faldgitteret sænket ned, Vindebroen over Graven blev trukken op, og nu laae Hans Knaps Have saa øde, som i en Ørken.

Lidt efter raabte Vægteren Ni, Natten bredte allerede sit Slør over Kjøbenhavn, al Støi og Travlhed var ophørt, ethvert Lys var slukket, og Drømmenes Rige begyndte. —

Nogle Historieskrivere have udhævet det som et Beviis paa Tidens Tarvelighed, at en saa ansect og mægtig Dame som Sigbrit gik alene udenfor Stadens Porte med en Pige. Jeg antager det snarere for et Beviis paa hendes Sparsommelighed. Maaskee følte hun sig ogsaa tryg nok ved den Værdighed, hun forstod at lægge i sin Fremtræden. Uagtet hun meget vel vidste at hun ikke var afholdt, og at man tilskrev hendes Indflydelse mange af Kongens voldsomme Forandringer, havde hun dengang endnu ikke havt nogen Grund til Frygt for sin personlige Sikkerhed. Det var først flere Aar efter, at hun udenfor Nørreport, hvor hun vilde see Kongen mynstre sine Tropper, og hvor hun heller ikke havde andet Følgeskab end sin Pige, blev overfaldet af nogle Bønder fra Solbjerg, som sagde: „Nu skal hun faae Skam, der regjerer Kongen," og kastede hende i Peblingesøen. Kongen kom ridende til og lod hende tage op og age til Staden, imens han satte efter Bønderne. Men da hun kom ved Nørreport, skøde Soldaterne efter hende. De traf hende dog ikke, og hun naaede uskadt sit Hjem. At hun tilskrev Adelsmændene denne

Sammenſværgelſe, der koſtede Bønderne Livet, kunde hun maaſkee have Ret i. Men dengang var Hadet mod Sigbrit ogſaa langt ſtærkere, end paa Voldermisſe-Dag i Aaret 1516, da hun drev Kjøbenhavnerne foran ſig, ſom en Flok Gjæs.

III.

Den norske Kæmpe.

Mange Aar før boede et Par Ægtefolk i en lille By i Nærheden af Bergen i Norge. De havde længe været gifte og vare allerede tilaars, men de havde ingen Børn, og det var dem en stor Sorg. „Havde de Hellige dog blot været saa naadige, at give os et Barn," sagde Konen. „Det kunde været os en Trøst og en Støtte i vor Alderdom."

— „Børn er tidt mere til Sorg end til Trøst," svarede Manden. „Seer vi dem ikke rankeridende, saa seer vi dem heller ikke usle skridende. Søskende kan tidt ikke forliges, og Brødrekiv gaaer paa Sjæl og Liv, veed man nok. Vi sidde jo kun i smaa Omstændigheder, og havde vi faaet mange Børn, saa havde vi nu været fattige og ikke kunnet sørge for dem, og det havde været os en større Sorg at see dem mangle. Det er som Ordsproget siger: Børn uden Brød, det er en stor Nød."

— „Men eet Barn have vi nok Raad til, blot et ganske lillebitte Eet. — Der skal være en Helgen, som har saadant et vanskeligt Navn, jeg troer han hedder

Sankt-Babianus, han skal være saa god til at skaffe Børn, naar man anraaber ham."

— „Det er underlige Navne, de Helgene have," sagde Manden.

Og da han lige saa meget ønskede et Barn som hans Kone, havde han mangen Nat i Stilhed bedet de Hellige derom. Og den næste Nat mødtes begge Ægtefolks tause Ønsker i en samtidig Bøn til Sankt-Babianus.

Der var stor Glæde — inden Aaret var omme fødte Konen en Søn.

— „Sankt-Babianus skal være hans Skytspatron," sagde den jublende Fader.

— „Om vi opkaldte ham efter den kjære Helgen," sagde Moderen; „men det tør vi maaskee ikke. Men saa skal han bestemt hedde Aslak, efter Dig. Hellige Kors, hvad han er sød, den lille Unge!"

— „Ja, han er rigtignok lille."

— „Hvor stor vil Du, at et nyfødt Barn skal være? Lad Du det være godt, Mand, han voxer nok, der bliver nok engang noget Stort af ham, med hans Helgens Bistand."

Moderen havde Ret — af det lille Barn blev den store norske Kæmpe.

— „Hans Arme ere da lange nok, veed jeg," vedblev Moderen, „de er der da ikke at klage paa, og hans Hænder ere heller ikke for smaa."

— „Det er godt," sagde Faderen, „han skal være en dygtig Handelsmand, saa har han noget til at strabe Grunkerne sammen med.

— „Synes Du ikke, at han skulde være Munk," sagde Konen, „der er dog intetsteds de have det saa godt,

ſom i Kloſtrene. Han ſeer allerede ud ſom en lille Skaldemunk."

Manden ryſtede med Hovedet, den Plan behagede ham ikke nær ſaa meget ſom hans egen.

— „Et ſkikkeligt, godt Menneſke ſkal han blive, ſaa maa det gaae ſom Vor Herre beſtemmer det," ſagde Moderen. „Amen!" ſagde Faderen. Og Forældrenes Velſignelſe gik i Opfyldelſe. — Der var ingen Ende paa den Betragten. „Nei Hænderne ere ikke for ſtore," ſagde Faderen, „da er Næſen ſnarere en Smule vel lang.

— „Næſen? Hvor vil Du hen? Skulde han da være braknæſet? Min velſignede Dreng! Alle Helgene beſkjærme hans Næſe!"

Og de kjærlige Forældre kyſſede og klappede ham. Faderen ſlog Kors over hans Hænder og Moderen over hans Anſigt. Aslak var et taalmodigt Barn, han fandt ſig i Alt. —

Da han var ſyv Aar gammel, havde han ingen Forældre mere, de vare døde af en peſtagtig Sygdom, der bortrev næſten alle Beboere i den lille By. Aslak var en af de faa tilbageblevne levende Skabninger, man fandt ham og bragte ham til Bergen, hvor en vidtløftig Slægtning af Moderen blev nødt til at tage ſig af ham. Her blev han opdraget tilligemed Mandens egne Børn, det vil ſige, han fik Lov til at deeltage i de daglige Maaltider, og Skjænd naar han ſpiſte formeget; fik de andre Børns aflagte Klæder, og Prygl fordi han ſaa hurtigt voxede ud af dem. Thi det eneſte Anlæg, Drengen røbede, var Anlæg til at blive Kæmpe. Han var ſtor og ſtærk, voxede med hver Dag, ſaae ganſke anderledes ud end andre Mennesker, blev ſpottet overalt, og undertiden ſlaaet, thi han var meget godmodig. Derved

blev han taus og indesluttet, gav sig ikke af med Andre og drev for det Meste omkring paa eensomme Steder, og man fandt ham ofte sovende dybt inde mellem Fjeldene. Han var saaledes bleven et voxent Menneske. Da kom en fremmed Kjøbmand til Bergen, som dengang havde en udbredt Handel med udenlandske Stæder. Han saae Kæmpen og kjøbte ham af hans Plejefader, tog ham med paa sit Skib og førte ham til Udlandet, for atter at sælge ham med Fordeel til en eller anden fornem Herre, som vilde have en Kæmpe i sit Følge; thi Kæmper og Dverge vare paa den Tid meget søgte af de fornemme Herrer, og der var dengang ikke noget Særdeles ved hans Gang og Lader, som kunde skade en Kæmpes Værdighed. Aslak fandt ogsaa snart en Kjøber, men denne blev lige saa snart ked af ham, fordi han var trodsig og sørgmodig, og ikke istand til at lære Landets Sprog. Og nu skjenkede hans Herre ham bort til den danske Adelsmand, Herr Hans Bilde, som netop var paa Hjemreisen til Danmark.

Aslak kom med sin nye Herre til Kjøbenhavn; her fandt han vel ikke sine kjære Fjelde igjen, men han fandt et Sprog, som lignede hans eget. Dog var hans Skjebne ikke meget blidere; thi da han ved enhver Leilighed hævede sit Fødeland paa andre Landes Bekostning, og idelig talte om det store norske Dovrefjeld, det Eneste af Norge, han vidste at navngive, bleve de andre Tjenestefolk kede af ham og drillede ham bestandig. Og da han undertiden brugte sine store Kræfter til at haandhæve den norske Overvægt med, udartede det til aabenbart Had imod ham. Dette brød løs om Aftenen, før hans Herre skulde drage til Norge i Kongens Ærinde,

da Tjenerne vare samlede til et Gilde, hvormed de vilde feire den sidste Aften, de tilbragte i Kjøbenhavn.

Aslak var jublende glad, han var ordentlig snaksom, han kunde have trykket den hele Verden til sit Hjerte. „I ere alle mine Venner!“ sagde han og rakte den store Næve rundt iblandt dem, „jeg holder af Eder, som I vare mine Brødre, ja, som I vare Nordmænd.“ Han indbød den Ene efter den Anden til at drikke med sig, han vilde beverte dem Alle og gjorde det tildeels ogsaa, indtil hans eget Hoved begyndte at blive tungt, og de Andre vare drukne. Den gamle Splid om Norges Fortrinlighed blev fornyet, og Aslak priste atter Dovrefjeld og det gamle Norge som det Eneste i Verden, og derpaa tømte han et uhyre Kruus med gammel Mjød lige til Bunden.

Mjøden havde været for stærk, Aslak laae under Bordet. Det var nu den Værgeløse i hans Fjenders Vold.

— „Lad os svinebinde det norske Dyr!“

— „Og sværte ham i Ansigtet.“

— „Lad os skære Haaret af ham.“

— „Lad os gjøre Afregning med ham for alle de Bank, han har givet os.“

— „Og for dem, han vil give os, naar han bliver ædru.“

— „Lad os give ham Dovrefjeld paa Hovedet, saa at han glemmer at præke derom.“

Og nu fulgte en Strøm af Skjældsord, hvormed de bragte Blodet end mere i Kog hos dem.

Aslak blev bunden, saa at han ikke kunde røre sig, han gjorde kun svag Modstand. De surrede hans Fødder med en fiin Strikke saa stærkt, at Blodet sprang

ud og Ankelsenerne bleve overskaarne. Den Ene gav ham et Stød, den Anden gav ham et Spark, Alle vilde de være med, og med hvert Stød og Spark bleve de vildere og mere grusomme. Den Mishandlede forsøgte at reise sig, og hævede sig op paa de bundne Hænder, men da greb en af Svendene som en Kølle Bænken, hvorpaa han havde siddet, og slog ham paa Hovedet; det lød som naar to Stene slaaes imod hinanden.

— „Det er Dovrefjeld," brølede de, og efterabede hans norske Maal.

Aslak aabnede Øinene ved dette forfærdelige Slag, stirrede et Øieblik paa dem med et bristende Blik, og lukkede dem atter.

— „Hellige Sved! slaa ham ikke ihjel!"

— „Der kommer intet Blod. Han har ikke faaet mere end han godt kan taale. Men Reisen imorgen til Dovrefjeld skal der ikke blive Noget af; faae vi ham først derop, saa bliver det slet ikke til at udholde."

Og nu toge de Aslak og bare ham i Nattens Stilleed hen i en anden Gade, løste hans Baand og lagde ham udenfor et Huus, hvor den pythagoræiske Fem-Angel hang over Døren; de meente, at det skulde see ud som om han var bleven saaret i Slagsmaal i Vertshuset.

Den næste Morgen ved Solens Opgang drog Ridder Hans Bilde til Norge i Kongens Ærinde. Tjenerne sagde, at Kæmpen var løbet bort om Natten. —

De havde lagt Aslak i Knagbrostræde, en af de mindre besøgte Gader, hvor enkelte Huse, omtrent af samme Bygning som Hans Knaps Huus, laae ved Siden af Kaalhaver, der vare indhegnede med Riisgjerder, som gik ud og ind, uden nogen regelmæssig Figur. Her laae han i Ly af et af de smaa, fremspringende Skure,

der dannede Indgangen til de fleste Huse og stode saa langt frem i Gaden, at denne ofte blev saa smal, naar der stod et lignende Bislag ligeoverfor, at der ikke var mere Plads end at en Vogn netop kunde kjøre forbi. Den Første, der næste Dag saae Aslak, var et Svin, — thi dengang gik Svinene løse om paa Gaderne, til Trods for Kongens Forordning, hvor de altid fandt Næring i de Dynger af Ureenlighed, hvormed de tildeels ubrolagte Gader vare opfyldte. Dyret satte sin fugtige Tryne i hans Ansigt, snusede til ham, stødte til ham, og lod ham derpaa ligge, for at beskæftige sig med Aadselet af en Hund, som Aslaks Hoved var kommet til at hvile paa. Omsider kom en gammel Kone til, saa endnu En, man aabnede Vinduer og Døre og saae ud i den friske Morgen, og snart var en heel Kreds samlet om den døende Kæmpe, Mænd og Qvinder, som gik igjennem den ellers stille Gade, Enhver til sin daglige Dont.

— „Han er saa død som en Sild," sagde den gamle Kone, som først havde jaget Svinet bort.

— „Han er ude som et Lys," sagde en Anden. „Hvad hjelper Styrke og Førlighed, naar Timen er kommen. Døden er den Beile, som aldrig vil feile."

— „Men det lader til at den er kommen noget brat," sagde en Mand, „han er jo slaaet ihjel. See, hele Hovedet er sort af underløbet Blod. Ja, Døden vil have en Aarsag."

— „Det har de gjort i den fordømte Kro, og saa har de kastet ham udenfor som et andet Aadsel. Der er altid Støi og Kiv. Men saadan gaaer det tilsidst: Skjørlevnet faaer ondt Trevnet. Ja, det er mangen Gang jeg ikke kan faae et Øie lukket hele Natten. For

jeg boer her i Gaden, skal jeg sige os. Det er da en Lykke, at en ærlig Kone endelig en Gang kan faae Ro, Gud og hans Helgene være lovet, thi uu gaaer det dem nok galt."

— „Og saa har de givet ham en død Hund til Hovedpude. Jesu Kors! Han maa være gaaet bort uden at faae Skrivte og Forladelse!"

— „De har ordentlig skaaret ham i Fødderne først, at han ikke skulde løbe fra dem, de Skarns Mennesker!"

— „Han er ellers pænt klædt. Det seer ud til at han hører fornemme Folk til. Men hvad han dog er stor og lang! See, Moer Lene, see hans Been."

— „Det er vist en Kæmpe eller saadan En. Om der ikke skulde være Trolddom ved ham. Kæmper og Dverge, dem kan man troe til allehaande."

— „Han er maaskee ikke død, men lader kun saa. Ave, Maria Sanctissima!"

— „Føl paa ham, om han er kold."

— „Ja, I skal have Tak, Moer Sire, det kan I saavist selv gjøre. Den, Ilden er næst, han brænder sig først."

— „Fy Skarn! Hvor lugter den Hund! Det er dog ikke meer end billigt, at Kongen har gjort Forbud paa at de maae kaste saadanne Kroppe ud paa Gaden."

— „Ja, lad ham holde reent paa Gaden. Men naar han vil befale i Husene, og tvinge os til at skure Borde og Bænke hver Løverdag, saae er det vel nærgaaende, lad være at han er Konge."

— „Kunde I ikke skaffe lidt Vand til at stænke paa ham, saa kom han sig maaskee," sagde en Lastdrager.

— „Hillemænd, der er lang Vei ned til Knagebroen

efter Vand, og frem og tilbage er lige saa langt for den Ene, som det er for den Anden."

Manden kastede Øinene ned ad Knagbrostræde — som kaldtes saaledes, fordi der for Enden af Gaden gik en smal Vindebro for Fodgængere over til Slottet, og denne Bro var spærret for Ridende med en Knage. — Men Veien ned til Knagbroen var ham for lang, han blev staaende og saae paa Aslak, ligesom alle de Andre. En tyk Graabroder-Munk gik langsomt igjennem Gaden; hans fede Ansigt udgjorde et eneste velbehageligt Smiil. Ved at see denne Forsamling standsede han et Øieblik, idet han skottede til de lukkede Vinduesskodder paa et lille Huus, som laae ligeoverfor Vertshuset, og som havde været Maalet for hans tidlige Vandring.

— „Hvad er her paafærde, Folk?" spurgte han og tilføiede med Salvelse: „Dominus vobiscum, mine Børn."

— „Det er en Mand, som nok er død; de har vel slaaet ham ihjel derinde i Vertshuset inat."

— «Requiescat in pace,» sagde Munken andægtig og foldede Hænderne. „Der staaer skrevet, at den, som drager Sværdet, ved Sværdet skal han omkomme. Oremus! Vi ville bede for hans Sjæl som gode Christne, og derpaa begynde vort Dagværk i Herrens Navn."

De gamle Koner neiede sig for Munken, som gik videre, efter at have slaaet Kors over Aslak.

— „Munke-Raade er til liden Baade! Jo, der skal I søge Hjelpen — naar I kan betale for den," sagde en Soldat og spyttede ud efter Munken. „See om den skinhellige Graatigger tog sig af ham! Her kan Manden jo ligge til han raadner ligesom Hunden og bliver ædt af Svinene."

Og nu løftede han ham i Veiret og satte ham imod Muren. Den forandrede Stilling bragte Liv i Aslak, som rørte den ene Haand.

— „Der er Liv i ham endnu," sagde Soldaten. „Bank paa i Vertshuset, og lad dem sørge for deres Gjester. Bank paa, imens jeg holder hans Hoved i Veiret. Kan I da ikke banke paa, for Djævelen!"

— „Ja, for at de andre Mordere skal komme ud," sagde En. „Nei, saa dum er jeg heller ikke."

— „Kommer der først Liv i ham, bliver den lange Drabant ikke god at styre," sagde en Anden.

— „Kom, Moer Diriks, det er ikke værd at staae saa længe til Byssvendene gjøre Spørgsmaal om hvordan han er kommen af Dage. Hvo Sag søger, skal Navn nævne, siger Ordsproget."

— „I har Ret, Moer Lene. Lad den klage Vold, som Vold er gjort. Enhver har nok med at passe sit Eget. Gjorde Folk det, saa blev de ikke slaaet ihjel ved Nattetider."

Det var som om denne Opfordring havde været udtalt til dem Alle; Skaren spredtes ad, Soldaten lagde ham igjen ned paa Jorden, ogsaa hans øiebliklig vakte Medlidenhed var allerede forbi. Svinet, som havde kastet sig i en Søle, i nogen Frastand, ligesom om det havde kjendt sine Folk, reiste sig langsomt og dovent, for atter at gjeste Hunden og Kæmpen. —

Indenfor Vinduesskoddet paa det lille Huus ligeoverfor det, som Aslak laae udenfor med Hovedet paa den døde Hund, havde en gammel Kone nylig udaandet sit sidste Suk. Efter længere Tids Svaghed havde et Slagflod rammet hende Dagen før. En lægekyndig Broder fra Graabrødreklosteret var hurtig bleven kaldet,

han havde givet den Syge Noget ind, men Lægemidlet havde ikke kunnet modstaae Dødens Magt. Efter med from Iver at have trøstet og omsavnet en ung, smuk Pige, som var alene med den Syge, hvem han lovede Bedring og Helbredelse, forlod han endelig Huset, med Løvte om øiebliklig at underrette den Syges Slægtninge om hendes Tilstand; selv vilde han komme igjen næste Morgen tidlig, for at see til hendes Befindende. Havde den unge Pige havt Opmærksomhed for Andet end for den Syge, vilde det have været hende tydeligt, at Besøget mere gjeldte hende, end nogen Anden. Munken glemte Slægtningene for at tænke paa Pigen, de fik ingen Underretning, og efter en lang Nat tilbragt i Venten og Længsel, drog den gamle Kone sit sidste Suk.

Den skarpe Næse og spidse Hage kastede selsomme Skygger over Ligets Ansigt naar Natlampen, som stod paa Ovnen i en Krog af den lille Stue, hævede og atter sænkede sin Flamme, der var nær ved at gaae ud. Den unge Pige sad ved Vinduet med Haanden under Kinden, og betragtede den Døde. Hendes Ansigt bar Spor af mere end een gjennemvaaget Nat, Ligets lukkede Øine og fromt foldede Hænder, og Bønnebogen, som var lagt under dets Hage, vidnede for hendes omhyggelige Pleie. Foruden hende var en gammel Kat det eneste levende Væsen i hele det lille Huus. Katten sad paa Bordet i Baggrunden af Værelset, med Poterne trukne sammen under sig, dens gulgrønne Øine vare stivt fæstede paa dens afdøde Herskab, som om den havde Bevidsthed om det Tab, den nylig havde lidt.

De mumlende Stemmer udenfor og de Bortgaaendes Skridt vækkede den unge Pige af hendes sørgmodige Betragtninger. Hun reiste sig, lagde sin Haand velsig-

nende paa den gamle Kones Pande, ſtrøg den gamle Kat venlig ned ad Ryggen, ſom om hun vilde trøſte den, puſtede Lampen ud og aabnede Vinduesſkodet.

Den klare Dag trængte ind i Værelſet, og dens Lys faldt paa den Afſjæledes Anſigt. Det ſvage Skin af Liv, ſom Lampens rødlige Lys af og til havde givet det, var forbi, Dødens guſtne Farve blev dobbelt tydelig, og ſom om Dagen først ret aabenbarede hende hvad Natten havde røvet, braſt hun i en Strøm af Taarer. Katten forlod ſit Sæde og ſtrøg ſig ſagte op imod hendes Kjole, den vilde gjengjelde hendes Venlighed.

Denne Berørelſe bragte hende til ſig ſelv, hun tørrede Øinene, aabnede Vinduet og ſaae op i den klare blaae Luft. Med foldede Hænder ſtod hun nogle Øieblik og forrettede ſandſynligviis ſin Morgenbøn, thi Læberne bevægedes. De ſmukke brune Haar, ſom laae i to Fletninger over Panden under en ſimpel, men ziirlig Hue, og de ſorte Øienhaar, ſom laae langt ud paa Kinden, da hun lukkede Øinene for ikke at blive forſtyrret i ſin Andagt, fremhævede end mere Anſigtets Blegheb. Man kunde friſtes til at misunde Den, der var indſluttet i hendes Bøn, ſaa fromt og kjærligt var Udtrykket i hendes Anſigt.

Da hun havde endt ſin Bøn, ſaae hun op og ſik Øie paa Aslak. Hun forfærdedes, ſlog Hænderne ſammen og traadte tilbage fra Vinduet — hun ſtod imellem to Livloſe, den Ene gammel, ſvag og langſomt hentæret, den Anden ung, kraftfuld og voldſomt bragt af Dage. Men denne mørke Nat havde lært hende hvad Døden var, ſkulde hun da frygte den ved Solens klare Lys. Og det var maaſkee ikke en Død, hun kunde ikke tænke ſig Døden uden Bønnebogen og de foldede Hænder.

Hun saae atter ud af Vinduet, ængstet, næsten fortvivlet over at Ingen antog sig den Ulykkelige. I dette Øieblik gjorde Aslak en Bevægelse, den ene Haand greb krampagtig til Hjertet, og sank derpaa mat ned. Han udstødte et dybt og stønnende Suk — det var maaskee det sidste . . . Gaden var endnu tom, langt borte gik de Ubarmhjertige, som nylig havde forladt ham; de skottede af og til om, for at see, om Nogen skulde være saa uforsigtig at give sig af med en Sag, der kunde drage ham i Uleilighed. Da hun ingen Hjelp saae i Nærheden, lukkede hun Vinduet, aabnede Døren og traadte frygtsom ud paa Gaden.

Den opgaaende Sol steg i sin fulde Glands, og som om den vilde opmuntre hende til at vedblive i sit christelige Forsæt, udgjød i dette Øieblik dens første Straale sit milde Lys over Aslaks blege Ansigt.

Der laae han, mishandlet og livløs, vistnok en Gjenstand for Medlidenhed, men tillige for Afsky; thi hans forrevne Klæder, sorteblaae, ophovnede Hoved og blodige Fødder, sølet i Dynd og Ureenlighed, og i en næsten uundgaaelig Berørelse med et Dyrs stinkende Aadsel, alt Dette var nok til at skræmme endogsaa en Modig.

Men den unge Pige hørte kun Medlidenhedens Stemme. Hun løb ind i Huset, og kom strax efter tilbage med en Skaal Vand og et Klæde; hun knælede ned ved Siden af ham, løftede hans Hoved iveiret, ikke uden Gysen over de kolossale Forhold i hans Ansigt, vaskede ham i Tindingerne og trykkede ham i Næsen med det gjennemvædede Klæde. Da han endnu intet Livstegn gav fra sig, løb hun atter tilbage, hentede et Kar med Eddike eller en anden stærk Ingredients, som hun

anvendte med en saadan Utrætteligheb, at det endelig lykkedes hende at kalde ham tilliv. Men det stirrende Blik i disse to store fremspringende Øine var saa forfærdeligt, at det næsten fortrød hende at have faaet ham til at slaae Øinene op; hun raabte uvilkaarlig: „Jesus! forbarme Dig!“ — og havde hans Hoved ikke hvilet i hendes Skjød, var hun vistnok flygtet og havde anbefalet ham til alle gode Aanders Omsorg. Dog, denne Følelse var kun øiebliklig. Paa en Tid, da Slagsmaal ved Gilder og Lystigheder hørte saa meget til Dagens Orden, at sjelden nogen Fest løb af uden Blod, var det Qvindernes Hverv at forbinde og pleie de Saarede, og det smukke Kjøn erholdt derved tidligt noget Kjendskab til hvad man skulde gjøre under slige ulykkelige Omstændigheder.

Aslak lukkede atter Øinene, og under Hjertebanken fortsatte hun sin Kjærlighedsgjerning. Med stor Besværlighed gav hun ham et andet Leie, lidt længere borte fra det stinkende Aadsel; men ved denne Bevægelse forværredes øiensynligt den Syges Tilstand, og han sank atter hen i en lang Besvimelse, som hun netop troede at have faaet til at ophøre, da der løb Skridt i Gaden. De kom nærmere. Tre Mænd med Spydstager i Hænderne standsede foran denne besynderlige Gruppe: en livløs Mand, hvis Hoved laae i en ung, dødbleg, knælende Piges Skjød, og et mæsket Sviin, der under en veltilfreds Grynten fortærede en død Hund.

Den unge Pige saae forfærdet op og kastede et Angestens Blik til sit Huus. Ak, derfra kunde hun jo ikke vente nogen Hjelp! Det saae tomt og fremmed ud, i Skyndsomheden havde hun slaaet Døren i og selv lukket sig ude. — Hun brast i Graad. —

„Helgene bevare os," udbrød den ene af Byſvendene. „Holder I ſaadan Kongens Fred i denne Gade!"

„Veed Du ikke, at der er Straf for, naar ſaadanne Piger gaae udenfor deres egen Gade, ſom Øvrigheden har anviiſt til Ebers Uvæſen?" ſagde en Anden. „Mig ſynes, at din Hals er lovlig ſpæd til allerede at prøve Gabejernet. Det er en kjøn Pige, paa min Sjæl, men det er en daarlig Haandtering. De ſee Alle den hvide Arm, men Ingen den ſlunkne Tarm. Det er næſten Synd at tale haardt til hende, ſtakkels Tøs."

„Det er vel hendes Kjæreſte," ſagde den Tredie. „Det er da en allerhelvedes lang Knegt, hun har ſøgt ſig ud. Mig ſynes, at Du maatte kunne hjelpe Dig med En, der var et Par Alen mindre."

Den unge Pige ſvarede ikke, hun holdt Hænderne for Øinene og græd. De gamle Koner, Laſtdragerne og Soldaten vendte atter tilbage, og nu begyndte en Snakken for og imod, ſom lod til aldrig at ſkulle faae Ende. Ingen kunde give den mindſte Oplysning, men Enhver vilde meddele ſine Formodninger. Under denne Forvirring kom Aslak tillive igjen, og det var dennegang maaſkee den unge Piges varme Taarer, der vækkede ham. Han ſlog Øinene op, løftede Haanden mat til Hovedet, udſtødte et dybt Suk, ſaae ſig forundret om og hævede Hovedet iveiret. I dette Øieblik ſtødte hans Pande mod den unge Piges Haand, hun tog Hænderne fra Anſigtet, og Kæmpen ſaae ind i et Par Øine, ſom nok kunde faae ham til at troe, at en Himmelens Engel bar ham i ſit Skjød til Paradiis. Og da hun, næſten forglemmende ſin Stilling, i det Samme udbrød: „Helgene være lovet for at han lever!" var der en ſaadan Inderlighed i hendes klangfulde Stemme, at den ikke alene

gjennembævede Aslak, men endogsaa rørte Byfvendene og for et Øieblik bragte de snakfomme gamle Koner til Tausheb.

Kæmpen foldede Hænderne, stirrede paa hendes Ansigt og bevægede Læberne — han bad til hende som til en Helgen.

Men den pludselige Bevægelse var snart forbi. Byfvendene paastode, at den unge Pige maatte følge med dem til Byfogden. Det hjalp ikke at hun forsikkrede, at hun Intet vidste om Anledningen til den Saaredes Tilstand, at hun var stikkelige Folks Barn, at hun jamrede og bad. En ung Pige, som intetsteds hører til — det er altfor mistænkeligt; thi at hun paastod at høre hjemme i Huset ligeoverfor, hvor Ingen vilde lukke op, trods al Banken, det kunde de ikke troe, saa lidt som hendes Forsikkring, at der Ingen var i hele Huset, der kunde lukke op. Hun maatte følge med Byfvendene, som dog vare saa medlidende, at de ikke lagde Haand paa hende. Understøttede af Lastdragerne og Soldaten, løftede de Aslak, som atter besvimede for denne ublide Berørelse, op paa Skuldrene, under Eder og Forbandelser over hans Størrelse og Vægt, de gamle Koner fulgte efter, og saaledes satte Toget sig i Bevægelse, Skridt for Skridt.

I den bugtede Allgade, som endnu den Dag idag hedder Vimmelskaftet, kom et andet Tog Retfærdighedens Haandlangere imøde. Fire stadselige Herrer rede paa stolte Heste i Spidsen af Toget, de loe og spøgte og vare saa høirøstede, at de kunde have vakt de hellige syv Sovere selv. Men Klokken var allerede henimod Fem, og paa den Tid sov Ingen. Bag efter Herrerne rede deres Svende, Nogle havde Armbøsser og Jagtspyd i Hænderne, Andre holdt Falke paa dertil indrettede Handsker,

eller Hunde i Kobbelsnore. Toget spærrede næsten hele Vimmelskaftet.

Paa et snevert Sted i Gaden mødtes de to Tog. Ridderne vedbleve at ride imod den forsamlede Mængde, som trykkede sig tæt op til Husene for at give dem Plads; men da Bysvendene kom med Aslaks store Legeme, maatte begge Tog standse, thi nu var Gaden for snever.

— „Holla! Folk! Giv Plads! Jeg troer de dumme Djævle have ikke Øine i Hovedet!" sagde den ene Ridder, idet han svingede sin Pidsk for at give sin Tale mere Eftertryk.

Det var den stolte Ridder, Herr Ivar Lunge, som nylig var vendt hjem, efter at have tjent længe i Krigene i Tydskland, Spanien og Burgundien. Han var bleven navnkundig for sin Tapperhed, som havde skaffet ham en Mængde Guldkjæder af Konger og Fyrster, og for sin Pragt, der gik saa vidt, at hans Hest endogsaa bar Guldkjæder med store Skuepenge om Halsen ved festlige Leiligheder.

— „Vil Du forøge din Hæder og hente Dig en ny Kjæde, ved en glorværdig Seier over Qvinder, saa er her Leiligheden," sagde hans Nabo, idet han udstrakte Haanden for at hindre ham fra at bruge Pidsken.

Det var hans Broder, den kloge Vincentius Lunge, som var i stort Ry formedelst sin Lærdom, og som har det Mindesmærke i Historien, at han „regnes for en af de Første, som lagde Grundvold til de boglige Konsters Opkomst i Danmark."

Ridder Ivar lod Pidsken synke og sporede taus sin Hest midt ind i Klyngen. Ham fulgte strax en anden Herre med en saadan Hurtighed, at man skulde troe han misundte Ivar Lunge at have været den Første til at

gjennembryde Sværmen. Det var en nederlandsk Adelsmand, Herr Jørgen Tengnagel, som var kommen til Landet for at tilbyde Kongen sin Tjeneste ved det forestaaende Krigstog mod det oprørske Sverrig.

Den fjerde Ridder standsede og betragtede det besynderlig sammensatte Tog. Paa hans prægtige Klæder og stolte Holdning kunde man see, at han ikke stod tilbage for nogen af de Andre i Rang. Det var en smuk Mand, henimod tredive Aar, høi og velvoxen, der sad paa Hesten som en Centaur og saae rundt om sig med et venligt Smiil, der imidlertid ikke var frit for det Hovmod, som det paa den Tid næsten var en Adelsmands Pligt at bære til Skue.

— „Ved Jupiter," sagde han leende — thi det var dengang Mode blandt de unge Herrer at sværge ved de hedenske Guder, — „ved Jupiter, dersom dette ikke er Herr Hans Bildes søvnige Kæmpe, saa er jeg ikke Torben Oxe. Det havde været bedre for ham, at han havde fulgt sin Herre i Ærinde til Norge, end at han ligger paa disse Mænds Skuldre. Hvor have I fanget den store Hvalfisk?"

Byssvendene bukkede med Ydmyghed for Slotsherren paa Kjøbenhavns Slot, og berettede hvad de vidste om Sagen, og da det ikke var Stort, fattede de gamle Koner Mod, en efter den anden, og meddeelte deres Formodninger. Det lod til at more Ridderne, og omsider talede de Alle i Munden paa hverandre.

— „Og dette Barn har slaaet Kæmpen ihjel, kan jeg tænke?" sagde Slotsherren.

Den unge Pige saae forskrækket op paa ham; hun troede at skulle læse en Anklage, og mødte et smilende Ansigt. Rødmende slog hun Øinene ned, — det havde

maaskee dog været hende kjærere, at have mødt et strengt Alsyn, end at være Gjenstand for Riddernes Spøg.

— „Jeg kunde misunde ham at falde for saa smuk en Haand," vedblev Slotsherren. „Paa Tro, jeg ønsker mig ingen bedre Bane. Nei, er han ogsaa Holophernes, saa kan man see med et halvt Øie, at hun ikke er Judith." — Og nu dreiede han sin Hest for at ride videre. — Men da Byfvendene i det Samme stødte til den unge Pige for at bethde hende, at Toget atter skulde sættes i Gang, vendte Slotsherren sin Hest om. Dette næsten umærkelige Stød havde afgjort hendes Skjebne.

— „Holdt," sagde han, „ville I begrave Pigen og Kæmpen sammen? Ved Saturn, det er for godt til ham. „Hvor ville I hen med hende?"

— „Til Byfogden, strenge Herr Slotsherre. Hun har forbrudt sig mod Kongens Anordninger, Byfogden maa dømme hendes Bøde."

— „Nei," sagde Torben Oxe, „Byfogden faaer nøie sig med Kæmpen. See engang paa dette smukke Ansigt, Ridder Lunge, og sig mig om I ikke finder, at det endogsaa kunde bringe en Konges Hjerte til at banke. Jeg veed ikke hvor jeg før havde mine Øine, men jo mere jeg betragter hende, jo skjønnere forekommer hun mig."

Ridderne fulgte Slotsherrens Opfordring, og nu vendtes alle Blik fra Rytterskaren paa den unge Pige. Der var ikke en af de gamle Kjællinger, som ikke anstrengte sig for at see hende.

Hun havde ikke vovet at see op, men hun følte, at ethvert Øie vogtede paa hende, ng hendes Kinder blussede af Skamfuldhed.

Torben Oxe havde Medlidenhed med hendes For-

virring, og sagde til Byfvendene: „Bring hende hjem til hendes Frænder, I dumme Djævle. Kan I ikke see, at den Pige er for god til at trækkes om paa Gaden, tilligemed en død Mand og en Flok gamle Kjællinger."

Et taknemmeligt Blik fra den unge Pige lønnede den mægtige Beskytter, som besvarede det med et venligt Smiil.

— „Hvad? Tøve I? Ere I døve?"

— „Strenge Herr Slotsherre, Byfogden" . . . stammede en af Svendene og kløede sig bag Øret.

— „Hvad Byfoged! Jeg bryder mig ikke mere om Eders Byfoged og alle Eders Raadmænd tilsammen, end om en Flok Krager. Jeg kan selv være Byfoged og forhøre hende, og det nok saa godt som den forædte Christoffer Dirikson. I skal være mine Bisiddere, ædle Herrer, Retten er allerede sat her paa min Bucephalus. Hvad hedder Du, og hvem hører Du til, mit Barn!" spurgte han Pigen, halv i Spøg og halv i Alvor. Og da hun endnu taug, tilsøiede han med et Udtryk af Trohjertighed, som ganske forjog al Spøg fra hans Spørgsmaal: „Fat Du kun Mod, Dig skal saa vist intet Ondt vederfares, som det er Torben Oxe, Du har mødt i rette Stund. Siig mig hvad Du veed om denne Mand, og hvem dine Forældre ere."

Taarerne kom den unge Pige i Øinene. Det Forladte i hendes Stilling paatrængte sig hende med en Styrke, som næsten overvældede hende, idet hun fremstammede: „Ak, Herr Ridder, jeg har ingen Forældre. Jeg er alene i hele den vide Verden . . . Min Pleiefader er Hans Knap, som eier Haven udenfor Østreport. Det var hans Søster, den gamle Enke Sara Mogens i Knagbrostræde. Der har jeg været inde og pleiet hende i

hendes Sygdom, da hun var ganske alene; men inat døde hun som en god Christen, for Pater Eliæ, som er vor Skriftefader, har været hos hende forleden og givet hende Sakramentet. Og da jeg saa var saa ængstelig ved at være alene om Natten, lukkede jeg Vinduet op, og saa saae jeg, at det var Morgen, og at der laae en Mand ligeoverfor, og der var Ingen, som hjalp ham."

Og nu fortalte hun videre, med afbrudt Stemme, hvorledes hun var greben af Byfvendene og ført bort.

Ridderne betragtede hende med større eller mindre Deeltagelse; men Torben Oxe sagde bevæget: „Stakkels Pige! Det er at prøve Meget i en ung Alder. Fra Dødsfengen til Fængslet paa een Nat. Og alt Det til Løn for Christenkjærlighed!"

Men som om saadanne Bevægelser ikkun vare flygtige hos ham, tilføiede han: „Ved Jupiter, her er et Beviis paa Medlidenhedens Skadelighed, som jeg skal mindes, naar mit gode Hjerte vil løbe af med mig." — Og da han nogle Øieblik havde betragtet den unge Pige, som ængstelig saae op til ham, sagde han til Byfvendene: „Bring Byfogden den døde Mand, men den levende Jomfru skal I lade gaae, saa sandt jeg er en Ridder. Kom," vedblev han med Godhed, „denne gamle Mand skal bringe Dig med min Hilsen til din Fader udenfor Østreport. Og Byfogden og Raadet skulle nok lade Dig med Fred. Det var bedre, at de tog Røvere og Mordere i Forvaring, end unge Piger."

— „Ædle Herr Ridder . . . .".

Den unge Pige var ikke istand til at fuldføre sin Tak, Stemmen svigtede hende.

— „Gaa, mit Barn," sagde Torben Oxe, „jeg vil regne det for en god Stund, da jeg har mødt Dig." —

Derpaa gav han sin Falkemester et Vink til at stige af Hesten, og tog selv Handsken med Falken fra ham. Den gamle Svend tog Pigen ved Haanden, og Riddernes Følge, som spærrede hele Gaden, gav Plads og lukkede sig atter efter den Befriede, som en beskyttende Muur.

Byfvendene saae den Ene til den Anden, de vidste ikke hvad de skulde anføre mod et saadant Indgreb i Magistratens Magt. Men Slotsherren vendte sig imod dem og sagde med lynende Øine, idet han truende hævede Haanden, som bar den stolte Fugl: „Jeg vilde see paa Den, der turde vove at angribe en af Torben Oxes Svende, om jeg saa var hundrede Mile borte."

Derpaa dreiede han Hesten om, og Ridderne rede langsomt igjennem Mængden, indtil de atter havde aaben Gade foran dem, da joge de afsted i fuld Galop, saa at Ilden stod af Stenene.

Folk havde slaaet en Kreds om Byfvendene og Lastdragerne, som vare nærved at segne under deres svære Byrde. I nogle Øieblik herskede den dybeste Tausheb, der omsider afbrødes af en gammel Kjælling, som udstødte et dybt Suk og sagde: „Det er som Ordsproget siger, jo ædlere Blod, jo vildere Mod."

— „Bukken veed, at den har Horn," sagde en Anden.

— „Det er nogle Helvedesbrande at møde paa en Vei, disse Riddere," sagde den ene Byfvend. „I vort lovlige Embede! Og Byens Magistrat, som Slotsherren ikke har det Mindste at sige over!"

— „Nei, ikke det Allerbitterste!"

— „Ja, neppe Kongen selv!"

— „Ja, og ikke Mutter Sigbrit engang!"

— „Kongen ſtaaer paa Menigmands Bedſte! Han havde ikke handlet ſaaledes."

— „Ja, Kongen vilde ikke have taalt det, havde han ſeet det. Kongen vil, at Lov og Ret ſkal være for alle Folk."

— „Der gaaer han henne med Pigen."

— „De ere endnu ikke komne over Amagertorv. Man kunde ſnart indhente dem."

— „Han er kun een Mand. Og mange Hunde er' Harens Død."

— „Og han er gammel. Det er kun en Jagtkniv, han har ved Siden."

— „Og I have Eders lange Spyd."

— „Saa kunde Byfogden dømme hvad Ret er. Jeg tør døe paa, at det var lutter Løgn, hun bildte Slotsherren ind."

— „Ja, og jeg vil ſlaae tilveds om min ſmukke nye Samarie, at hun ikke hører tilhuſe, hvor hun ſagde."

— „Ordentlige Folks Børn holde ikke til med Tyve og Mordere."

— „Hun kan ſaamænd gjerne have været med at ſlaae ham ihjel — eller i det Mindſte være Medvider."

— „Nu ere de næſten ved Østregade. Man kunde godt naae dem endnu."

— „Slotsherren er viſt for længe ſiden ude af Veſtreport; og ude af Øine, ude af Sind."

— „Han er vel heller ikke ſaa ſtreng ſom han lader. Mangen Hund gjøer hardt, bider ikke endda i Fart."

Men ikke en Fod rørte ſig af Stedet. Den Ene vilde heller end den Anden have ſin Nabo til at være den, der, ſom man ſiger, ragede Kaſtanierne af Ilden.

Omsider sagde En: „Saa! Nu er' de ved Porten. Nu kan man skyde en hvid Pind efter dem."

— „Har Fanden taget Faarene, kunde han lige saa gjerne have taget Bukken med," sagde den betænksomme Bysvend. „En død Mand er ikke Noget at bringe Byfogden. Og saa er han saa tung, som ti Andre, det lange Spøgelse."

— „Men han er maaskee levende."

— „Saa meget mere, hvad skulde Byfogden saa med ham? Nei, her er ingen Fred og Orden i Byen. Man faaer ikke Lov til at passe sine Embedspligter. Kommer den Torben Oxe mig en Gang endnu paatvers, saa lad ham tage sig iagt. Jeg er ikke den Mand, der lader mig saadan handle to Gange."

— „Det er ikke godt at æde Bær med de Store, saa faaer man Stenene i Øinene," sagde hans Collega. „Mand skal Magten fire, om den sad i Hunds Rumpe. Lad Du Oxen løbe, han faaer vel engang Hornene løbet af sig, saa kunne vi tales ved."

Denne Spas morede Folk, de loe Alle ret hjerteligt, og Byssvendenes Anseelse var frelst. De bleve nu enige om at fortie Sagen for Byfogden og bringe Kæmpen til Graabrødrenes Kloster, der var det nærmeste Sted, hvor han kunde finde Hjelp og Pleie. Toget dreiede om ad Klosterstræde, Aslak blev ledsaget til Graabrødreporten af hele Skaren og afleveret til Munkene. Derefter gik Hver til Sit.

Og ikke engang den „ærlige og velfornumstige Magistrat" selv kunde have fattet en bedre Beslutning. Munkene fik atter Liv i Aslak, som tilbragte en lang Tid i deres Sygehuus og endelig forlod Klosteret helbredet. Men han paastod halsstarrig, at ikke Munkene,

men en Engel havde badet og pleiet ham og reddet hans Liv. Og fra denne Stund sagde man om ham, at han ikke var rigtig i Hovedet. —

Iblandt de Gjester, som jevnlig besøgte Hans Knaps Have, var ogsaa Slotsherrens Skriver, Hans Faaborg. Han svirede og doblede sin meste Tid, og var ilde lidt af de Simple for hans Hastighed og Trodsighed, og af de Fornemme for hans sledske Paatrængenhed. Men i Vertshuset var han en velkommen Gjest, thi han fortærede mangen blank Daler, drog de rige Borgersønner til Huset og spillede høit Spil. Man snakkede meget om hvor han fik Penge fra til dette ødsle Liv, Nogle meente, at han maatte bedrage Slotsherren derfor, Andre troede, at han fik dem af Kongen, i hvis Gunst han havde vidst at indsnige sig. Ogsaa hos Madam Sigbrit havde han faaet Adgang, og hun brugte ham undertiden til Hjelp i hendes Forretninger, da han var vel oplært og snu til at sætte sig ind i alle Forhold.

Men om ogsaa Hans Knap, som Krovert, gjerne saae Hans Faaborg, som en af sine bedste Kunder, saae han ham dog ikke med samme Øine som Pleiefader til den smukke Anna, et Hittebarn, som han havde taget til sig, hed det, fordi hans Ægteskab var barnløst, og det var ham derfor ingenlunde kjært, at Faaborg benyttede enhver Leilighed til at tale til den unge Pige og overhænge hende med Forsikkringer om sin Kjærlighed. Han vidste nok, at Slotsherrens indbildske Skriver maatte have ganske andre Planer for sin Fremtid, end at ægte hans Pleiebarn, og det flette Rygte, Hans Faaborg stod i, gav ham Anledning til at være paapassende.

Anna, saaledes hed den unge Pige, ligesom Helgenen, hvis Kapel laae tæt ved hendes Pleiefaders Huus,

Anna saae ikke Hans Faaborg uden Uvillie. Havde ikke allerede hans matte, graae Øine, hans blegfede Kinder og hans rødlige Haar været hende imod, saa maatte hans forvirrede Udseende og hans letsindige Tale støde enhver ærbar, ung Pige tilbage. Hun skjulte sig saameget muligt, men dette gjorde hendes huuslige Stilling ubehagelig. Hendes Pleiefader var nu anden Gang givt. Sigbrits forhenværende Tyende havde gaaet en altfor god Skole igjennem, til at hun ikke skulde sætte det Nyttige over Alt i Verden, og at have Anna, som hun sagde, „til at sidde paa Stads, naar Huset var fuldt af Folk og der var nok at tage Hænder i, fordi den Tosse var bange, saa for den Ene og saa for den Anden," det kunde hun ikke finde sig i. Da Hans Knap ikke var saa meget Mand i Huset, at han kunde sætte sin Villie igjennem, havde han med Glæde grebet den Leilighed, som tilbød sig til at fjerne hende paa en anden Maade, ved at tillade hende at pleie hans Søster, den gamle Enke Sara Mogens, som boede ganske alene i et lille Huus i Knagbrostræde og nok kunde trænge til at have hende om sig, da hun leed af et tærende Onde. Men her havde hun kun været en ganske kort Tid, da Fasterens Sygdom pludselig tog en hurtigere Gang, og i faa Dage var hendes Livslys udslukket. Da Hans Knap maatte indrømme Rigtigheden af hans Kones Bemærkning, at de maaskee kunde riskere at faae en Sag for Retten med Byfogden, hvis den syge Mand døde i Graabrødrekloster, og at det derfor var bedst at fjerne Anna for en Tid, da Leiligheden just tilbød sig, gav han sit Samtykke, og Dagen efter at Slotsherrens Falkemester havde ledsaget Anna hjem, seilede hun over Sundet med en Slægtning af Hans Knap, som efter et Besøg i Sjælland vendte

tilbage til sin Eiendom høit oppe i Skaane. Her levede hun stille og indgetogent; men da hendes nye Pleiefader var godt oplært til boglige Konster, og Anna havde Lyst til Læsning, opnaaede hun i kort Tid en Dannelse, som paa den Tid ikke var almindelig, ofte ikke engang iblandt fornemme Damer. Men det laae i hendes beskedne Charakteer, at hun ikke stillede sine Kundskaber til Skue, og det var kun paa den Maade, hun føiede sine Ord, at man kunde mærke hun vidste Mere, end man skulde vente efter hendes Stilling.

Saaledes forløb næsten to Aar. Da blev hendes anden Pleiefader og Lærer dræbt af et Vaadeskud paa Jagten. Døden fordrev hende atter fra et stille Hjem, og kastede hende ind i Verdens Tummel. Men i disse to Aar var der foregaaet en stor Forandring med hende. Den blandede Læsning af Legender og Ridderhistorier, hendes Pleiefaders Fortællinger og det afsondrede Liv, som hendrog hende til i Skov og Dal at følge alle phantastiske Drømme, havde givet hendes Charakteer en Blanding af Fasthed og Sværmeri, af moden Klogskab i nogle Stykker og barnlig Uvidenhed i andre, som klædte hende usigelig yndigt.

Hans Knaps Kone var nu, meget mere end før, imod at have en fuldvoxen, smuk Pige til Sammenligning i sit eget Huus; og hun havde gjerne sendt hende til Bloksbjerg, hvis hun havde kunnet. Da Hans Knap denne Gang var usædvanlig halsstarrig og ingenlunde vilde lade sig overtale til at slaae Haanden af Pigen, men absolut vilde have hende hjem, blev Freden omsider sluttet paa de Vilkaar, at man snarest muligt skulde see at faae hende til Fruerpige hos en eller anden fornem Dame, maaskee ved Sigbrits Hjelp hos Jomfru Dyveke,

eller til den unge Dronning; imidlertid skulde hun boe ovenpaa i det lille Qviſtkammer, som skulde sættes istand til hende, og slet ikke komme iblandt Gjesterne. Og for at Tiden ikke skulde falde hende lang — sagde Hans Knap, — og for at hun skulde bestille Noget for den Føde, hun fik, — sagde hans Kone — skulde hun forsynes med Haandarbeider til Husets Tarv, fuldt op i alle Maader. Men havde den Sidste vidst, at den smukke Pige, der drog bort halvt som et Barn, nu vendte tilbage som en fuldkommen udviklet Skjønhed, havde hun neppe undladt at vove det Yderste, for at beseire sin Mands Halsstarrighed.

Da det saaledes var blevet indrettet, kom Anna tilbage fra Skaane og tog sit lille tarvelige Qviſtkammer i Besiddelse, med Vinduet ud til Stranden og en grøn Hvælving af Løv over Taget. Hun havde ikke seet noget Nydeligere, end dette lille Qviſtkammer, og da hun, nogle Dage før den første Mai, havde stillet sine faa medbragte Legendebøger op paa en lille Hylde under et Helgenbillede, som var en Gave af en ærværdig Geistlig i Skaane, kastede hun sig paa Knæ og takkede Gud i en varm Bøn, som havde beskjermet hende under saa mange Tilskikkelser, og ladet hende, den Forældreløse, finde gode Mennesker, der havde antaget sig hende som en af deres Egne. Og da hun reiste sig op og saae ud af det lille Vindue ud over Sundet, hvis Bølger glimrede i den klare Sol, medens Fuglene qviddrede i Løvet ovev hendes Hoved og hoppede fra Green til Green og gjorde lange Halse, som om de vilde gjøre Bekjendtskab med deres nye Huussælle — da kunde man ikke let tænke sig et gladere og lykkeligere Ansigt end Annas. Al Nød og Sorg var glemt, Verden var skjøn rundt om

hende, og Alt lovede hende en lykkelig Fremtid. Hun havde endogsaa glemt Slotsherrens forhadte Skriver Hans Faaborg — som indtil dette Øieblik ogsaa kun sjeldent havde tænkt paa hende, men som uheldigviis nu vendte tilbage fra en Seiltour med nogle af sine Venner og gjenkjendte Anna i Vinduet. Men hun saae ikke de unge Mennesker, hun saae op i den livlige, grønne Verden imellem Grenene over hendes Hoved, og tænkte paa de smaa Fugle.

Medens Borgerne vare Tilskuere til Lystighederne udenfor Hans Knaps Huus, den følgende Dag, sad Hans Faaborg i den fornemmere Gjestestue med nogle af sine Venner, unge, rige Borgersønner, iblandt hvilke ogsaa den unge Frants Ghemen, Bogtrykkerens Søn, befandt sig. Af den overlegne Mine, Faaborg antog imod dem, og den Underkastelse, hvormed de taalte hans Anmasselse, var det tydeligt, at de troede han havde talt Sandhed, da han fortalte dem hvormeget han gjeldte hos Kongen, som ikke kunde undvære ham og snart vilde skjenke ham Indkomsterne af et af de bedste Kanonikater i Roeskilde, eller maaskee endogsaa vilde give sit Minde til at han givtede sig med „en vis mægtig Dame," som vilde bringe ham i en endnu mere glimrende Stilling. Hans Faaborgs Venner fandt sig endogsaa i at han lod dem forstaae, at det nu, efter endt Sviir, vilde være ham kjærest at de forlode ham, da han havde Lyst til at sove i Ro paa den eneste Løibænk, der var i Stuen, og for at vise dem at det var hans Alvor, kastede han sig paa Løibænken, lagde Haanden under Hovedet og lukkede Øinene. Et Øieblik efter var han alene.

Saasnart Døren havde lukket sig efter den Sidste, stod han op, lyttede endnu et Øieblik, og gik derpaa

med sagte Skridt hen til Vinduet. Herfra kunde han overse en Deel af Blomsterhaven bagved Huset. I det lille Lysthuus sad Hans Knaps Hustru, i Samtale med en fremmed Kone; Hans Knap opvartede dem, med Huen i Haanden, og viste sig som en opmærksom Vert imod sin Kones Gjest, idet han idelig gik frem og tilbage, mellem dette lille Selskab og den støiende Forsamling udenfor Haven. Noget fra dem sad den Fremmedes Tjenestepige og hjalp en af Husets egne Piger med huuslig Gjerning. Da han havde seet alt dette, trak han sig tilbage, ordnede sin Kappe med et selvtilfreds Smiil, lod Fingrene glide igjennem de røde Haar, for at give dem det Fald, som dengang var i Moden, og aabnede forsigtig Døren. I to Spring naaede han ubemærket Trappen op til Loftet, og standsede først udenfor Oviskammeret. —

Anna var snart bleven træt af at see ud paa den Sværm, som denne Riben-Sommer-i-By havde forsamlet udenfor hendes Pleiefaders Huus. Hendes egne stille Tanker indeholdt langt mere Tiltrækkende for hende, end hele denne brogede Vrimmel, der var hende saa ligegyldig. Hun forlod den lille Loftsluge, som hun havde tittet ud af bag et ophængt Solklæde, og tyede til sit eget lille Kammer, hvor hun kunde drømme sig hen i en anden Verden, langt fra den, der omgav hende.

Man kan ikke let tænke sig noget Tarveligere, end Annas lille Kammer, som neppe indeholdt otte Fod i Firkant, og hvis største Rigdom var et Vindue med sex grønne Glasruder. Men den Poesi, der omgiver enhver ung, uskyldig Pige, havde ogsaa trykket sit Stempel paa hendes lille Seng, paa hendes Boghylde med Legendebøgerne og den friske Maigreen, som hældede sine grønne Blade over det gamle Helgenbilled, paa Træstolen ved

379864B

Vinduet og det lille Bord, hvor hendes Arbeide laae. Og denne Poesi maatte idag være iøinefaldende, endogsaa for den mest Prosaiske, thi det fredelige, halvdunkle Lys, som faldt ind i Kammeret fra den grønne Løvskjerm udenfor det aabentstaaende Vindue, og den vide Udsigt ud over Sundets rullende Bølger, og Himmelens store Hvælving, tryllede Tanken uvilkaarligt i en Eensomhed, der ikke var uden en vis Høitidelighed.

Anna sad paa Stolen foran Vinduet og sømmede et Linklæde, som laae foran hende paa Bordet. Hendes lille Hue hang paa Vindueskrogen, og de smukke, brune Lokker havde deres Frihed til at bølge rundt om hendes Kinder og bedække hendes Hals. Det var ikke det spinkle, blege, grædende Barn, som Slotsherren havde udfriet af Byssvendenes Magt, det var en fyldig, rødmusset Pige, hvis klare, dybe, brune Øine vidnede om, at her boede en sund Sjæl i et sundt Legeme.

Imedens Haanden flittig trak Naalen ud og ind, sværmede den unge Piges Tanker vidt om, og det varme Smiil, som af og til gik over hendes Ansigt, ligesom det streifende Sollys over Marken paa en sollys Dag, røbede, at hendes Tanker ikke vare af en sørgmodig Natur. Jeg kan Intet tænke mig mere fiint og yndigt, end dette kostelige Net af dunkle Anelser og halvbevidste Følelser, som danner en ung Piges Tanker i hendes Lønkammer. Indenfor disse usynlige Traade, som dog have en guddommelig Styrke, flagrer den barnlige Sjæl i en evig Æther og Blomsterduft — indtil omsider een Tanke opsluger alle de andre og sprænger Nettet, for at naae Bevidsthedens Region. Lykkelig Den, som skjønner paa det, han har vundet, ved det, hun har tabt!

Og medens hendes Sjæl flagrede imod Nettet,

antoge hendes Tanker efterhaanden legemlige Former og udtalte sig i en stille Nynnen af en gammel Kæmpevise, hvoraf det dog kun var muligt at opfange enkelte Brudstykker. Hun nynnede saa sagte, at hun neppe kunde høres af en lille Fugl, der flagrede fra Green til Green og endelig hoppede ind i hendes Vindue, for at sanke de Brødkrummer, som hun havde strøet i Karmen til sine smaa fjedrede Venner.

— — „Hun havde kaaret Prinds Rerik i Løn,
Ham maatte hun ikke eie.
Hans Fader var Alkor den Stolkonge gram,
Af Hjertet Kong Volmer hadede ham.

— Saa sømmede hun med røden Guld,
Og naar hendes Finger var vund,
Saa legte hun med sin liden Hund,
Smaa Isfegrim var baade væn og huld." —

„Og det var en Kongedatter," tænkte Anna, og med et Suk sank Haanden i Skjødet, imens hun overveiede, at Kongedøttre ogsaa kunne være ulykkelige. Men et Øieblik efter nynnede hun igjen:

„Da qvad hun: Prinds Rerik, hvor est Du, min Ven,
Hvor seiler Du nu paa Bølgen blaa?
Sju lange Vintre er rundne hen
Siden sidst mit Øie Dig saae." —

Den lille Fugl hoppede hen til Kanten af Vindueskarmen, lagde Hovedet paa Siden og qviddrede. Anna saae op, og idet hendes Læber bevægedes sagte, hviskede hendes Hjerte: „Du lille, søde Fugl! Du er lykkelig, Du har Vinger. Siig mig, hvor kommer Du fra? Har Du seet ham?" — Men i samme Øieblik rødmede hun

over sine egne Tanker, med blussende Kinder sænkede hun atter Hovedet over Syetøiet, og de brune Lokker styrtede som et Vandfald ud over hendes Haand.

Pip! sagde Fuglen og fløi bort, forstrækket over denne pludselige Bevægelse. Anna saae op efter den, men den var smuttet mellem Grenene, hvor den qviddrede høit og lystigt. Hun smilede og sagde halvhøit: „Pip? Den tossede Fugl! Er det Ja, eller er det Nei? — Ak, naar Fuglene og Skyerne blot kunde tale, saa brød jeg mig slet ikke om at tale med Andre. — Men jeg glemmer jo reent at sye."

Og nu syede hun atter, saa at man skulde troe, det maatte gaae hende som skjøn Hilda i Kæmpeviisen, der sømmede sin Finger bund. Men hendes Tanker vare desuagtet bestandig ved Kong Volmers Datter og Alkors Søn; thi lidt efter nynnede hun atter:

— — „Den Pilegrim ydmygt til Gruen mon gaae,
I Krogen ved Asken han monne staae." — —

Nu hørte man ikke anden Lyd end den sagte Hvislen af den værede Traad, hvergang den blev trukken igjennem Linklædet. —

— „Fra Gruen reiste den Pilegrim sig,
De Krykker han kasted saa skyndelig,
Han kasted den Kaabe og Hætte graa:
Da stod han saa sager i Brynie blaa." —

Trappen udenfor knirkede under sagte Trin, men Anna var altfor beskæftiget med sine egne Tanker til at høre denne svage, pibende Lyd.

— „Her seer Du Prinds Rerik, som Du siger død,
Skjøn Hilda blev baade bleg og rød.
Han greb . . . ."

Da Døren i dette Øieblik blev aabnet, og Fligen af en kostbar Kappe viste sig for hendes forfærdede Blik, troede Anna næsten, at Eventyret gik i Opfyldelse. Hun blev baade bleg og rød, ligesom skjøn Hilda. Men da hun saae, at den Indtrædende ikke var nogen Anden end Hans Faaborg, vendte Besindigheden øiebliklig tilbage; Frygten var forsvunden tilligemed Poesien. Og da Anna stod opreist foran ham og sagde med al den Haardhed, hun kunde lægge i sin Stemme: „Min Gud! Hans Faaborg! Hvad vil I her?" var dette Spørgsmaal ledsaget af et Træk om Munden, der vidnede om en stor Afsky, og blev udtalt saa uforbeholdent, at Hans Faaborg næsten blev forvirret. Han lod Øinene løbe rundt i det lille Kammer, og for et Øieblik greb dets Poesi ogsaa den Fordærvede. Han søgte stammende efter Ord.

Anna gjentog sit Spørgsmaal.

— „Hvad jeg vil, lille Anna? Jh nu — det er et Spørgsmaal, som man ikke pleier at gjøre, naar man seer en gammel Ven, som man ikke har seet i henved to Aar. Jeg vil naturligviis hilse paa Dig, Anna, og byde Dig velkommen paa sjællandsk Grund. — Hvor Du er bleven stor, og smuk!"

Anna slog Øinene ned for hans smigrende Ord og dristige Blik.

— „Guds Dross, som Kongen siger, hvor Du er bleven smuk. Jeg vil være fordømt, om jeg har seet nogen smukkere Pige. Nu kan Kongen rigtig nok gaae og lure sig død paa, om jeg giver mig efter andet Hoved, end mit eget. Der er en Dame, som nok har Tanker til mig; men saa maatte jeg ikke have seet Anna. Jeg har altid kunnet føle paa mig, at Du var den Pige, som endelig skulde lære mig at være stadig, Anna. Guds

Droſs, Pige, hvor det er nogle ſmukke, lange Øienhaar, Du har. Men jeg har jo endnu ikke ſagt Dig ordentlig Goddag."

Annas Roligheb gjorde Skriveren driſtigere, han troede, at hans Smiger var hende velkommen. Hun blusſede af Undſeelſe og Harme. Men da han traadte hende nærmere og vilde omfavne hende, var det forbi med hendes Roligheb, og hun traadte tilbage, med et Udtryk af Vrede og Foragt, ſom for et Øieblik beherſkede den Driſtige.

— „Hans Faaborg," ſagde hun med ryſtende Stemme, „imellem Eder og mig har der aldrig været noget Venſkab, og alle Helgene maae forlade mig, hvis det nogenſinde ſkulde blive. Før var jeg et Barn, og dengang var jeg bange for Eder, men nu er jeg ikke et Barn længer, og jeg har ingen Frygt for Eder, thi jeg veed at I ikke kan gjøre mig Noget, og Kongen ſørger for at der er Ret for os Alle. Men jeg har Afſky for Eder, ſom for et forgiftigt Kryb," — og ethvert Træk i hendes Anſigt beviſte Sandheden af hendes Ord, — „og jeg vil bede Eder, at I ikke nogenſinde prøver paa at komme i mit Kammer, hvis ikke, ſaa . . . ſaa . . ."

Modet forlod efterhaanden Anna, efterſom Afſkyen for ham blev hende tydeligere; hun ſtammede, thi hun vidſte ikke hvad hun ſkulde true ham med, hun følte hvor hjelpeløs hun, en ung Pige, var imod en Frækhed, ſom hun ingenſinde havde tænkt ſig mulig.

— „Naa, hvad ſaa?" ſpurgte Faaborg, der fik ſin Driſtighed igjen, i ſamme Grad ſom hendes aftog. „Hvad ſkal der ſaa ſkee mig, hvis jeg kommer paa dit Kammer igjen? — Jo, komme gjør jeg, hvad der ſaa ſkal hændes mig, thi nu veed jeg Veien. Du er en

lille Nar. Du mener det ikke saa slemt, som Du siger det. Pigerne skal altid gjøre stort Skraal over Ingenting, det er nu engang deres Natur, det skal man ikke lade sig skræmme af. Naa, vær nu god igjen. Hvad er Du bange for? Enhver passer Sit dernede, og de brøle og støie, saa at man ikke kan høre Ørenlyd. Vi ere saa alene som to Turtelduer i Skoven, mit Lam! Giv mig nu et ordentligt Kys, ret et Trykkekys."

Og nu troede han, at han atter turde vove et Angreb; han lagde sin Arm om hendes Liv og vilde kysse hende. Anna streb imod og udstødte et svagt Skrig, hun vidste kun altfor vel at Ingen kunde høre hende. Faaborgs røde Haar og Annas brune Lokker blandedes imellem hverandre i denne Kamp. Hans afskyelige Mund var flere Gange tæt ved hendes, og hun havde næsten ikke flere Kræfter til at støde ham tilbage. Da fæstede hun, med et rørende Udtryk af Fromhed, Øiet paa Helgenbilledet. Og hendes Helgen sendte hende en Frelser. —

Elephanten var ifærd med at aabne Døre. Han foer fra Stegerset til Stalden, fra den ene Stue til den anden, overalt rev han Dørene op paa vid Væg. Vidnerne maatte holde sig i Siderne, af Latter over hans Anstrengelser, der spaaede en glimrende Seier. Nu var han færdig. Men Elephanten havde nogle Dage før hjulpet Hans Knap med at bære en Løibænk op paa Loftskammeret; han vidste, at deroppe endnu var en Dør at aabne, og han var altfor samvittighedsfuld til at ville vinde ved Kneb. I to Spring var han oppe af Trappen og rev denne Dør op, med samme Voldsomhed som alle de Andre.

Hans Faaborgs forhadte Mund var lige ved Annas Mund. Han kunde allerede have kysset hende, men

det morede ham at forlænge denne Kamp, han var jo vis paa at vinde. —

Da Døren blev reven op, dreiede Faaborg Hovedet om og slap Anna, som neppe følte sig fri, før hun i eet Spring var saa langt fra ham, som det lille Kammer tillod. Der stod hun med foldede Hænder, bleg som en Død, og stirrede paa den aabne Dør; Alt svømmede i en Taage for hendes Øine, hun vidste ikke hvem eller hvormange der vare i Værelset.

Elephanten vaklede tilbage, han blegnede ogsaa, det var som om al hans uhyre Kraft var lammet i dette Øieblik. Faaborg ordnede sin Kappe, som hang ham ned ad Ryggen, og saae forlegen til Døren, der var spærret af Elephantens store Legeme. Men Aslak rørte sig ikke af Stedet, Læberne bevægedes med den besynderligste Grimace, Øinene vare vidt opspilede. Omsider udstønnede han med en klangløs Stemme det eneste Ord: „Engelen!“ —

Blodet var vendt tilbage i Annas Kinder. „O, hjelp mig, hjelp mig!“ udbrød hun.

Lyden af hendes Stemme farvede ogsaa Elephantens blege Ansigt. Hans Bryst bevægedes stærkt, han knyttede Hænderne, Aarerne bleve tykke i hans Tindinger, de ellers matte Øine flammede som et vildt Dyrs rovgjerrige Blik. Han saae fra Anna til Faaborg, og fra Faaborg til Anna, det begyndte at blive ham klart, at han havde seet ham omslynge hende med sine Arme og hans røde Haar blandede med hendes Lokker, — hans Mund tæt ved hendes Mund.

Faaborg havde efterhaanden faaet sin Fatning tilbage; han saae, at her var Intet mere for ham at gjøre. Med en trodsig Mine vendte han sig imod Døren, og

for at sætte Mod i sig selv, strøg han med Haanden over sin Knebelsbart.

Denne Gebærde gjorde Elephanten rasende. Han udstrakte sine lange Arme, greb Slotsherrens Skriver om Livet, løftede ham i Veiret, og kastede ham i eet Tag ud af Døren og ned ad Trappen med stort Bulder. Anna udstødte et Skrig og sank paa Knæe foran Helgenbilledet.

Det var dette Skrig og dette Bulder, som bragte Mængden udenfor, der med Længsel ventede paa Fortsættelsen af Legen, til at raabe: „Saa, nu river han Huset ned!"

— „Elephanten vrindsker!"

— „Nu gaaer Elephanten ned ad Loftstrappen!"

Efter dette Bulder var Alt stille. Anna troede hun var alene. Hun knælede endnu foran Billedet og takkede den Hellige, som havde sendt hende en Frelser paa hendes inderlige Bøn. Dette synlige Tegn paa en høiere Beskyttelse gav hende Mod igjen. Efter en kort Bøn tørrede hun Øinene, og strøg, af et qvindeligt Instinkt, som aldrig fornegter sig, Lokkerne tilbage fra Ansigtet, endnu inden hun havde reist sig fra Bønnen. Da fik hun Øie paa Aslak, som laae paa Knæe i Dørkarmen, med Hænderne foldede om Pelshuen. Hun havde bedet til Helgenen, medens Aslak bad til hende.

Ingen af dem havde seet hinanden siden hiin uhyggelige Nat for to Aar siden. Virkningen af Gjensynet var lige stærk hos dem Begge. Aslak stirrede ufravendt paa Anna, og dersom man kunde fortolke den eensformige Bevægelse af hans Læber, gjentoge hans Tanker kun det eneste Ord: „Engelen!" — For Annas Tanker stode pludselig hiin Nats Rædsler i fuld Klarhed,

hun saae atter Kæmpen ligge udstrakt over den døde Hund, Byssvendene med Spydstagerne i Hænderne, de gamle Kjællinger og Lastdragerne, som omringede hende i følesløs Ligegyldighed. Men videre bevægede hendes Phantasi sig ikke, Dissonantsen blev ikke, som paa hiin Nat, opløst i en blidere Akkord: det var bestandig Rædselsscenen, der stod for hende og skrækkede hende. Hun havde derfor neppe seet ham, før hun med Affky holdt den ene Haand for Øinene og vinkede med den anden, som for at bortfjerne Synet.

Da hun atter tog Haanden fra Øinene, var hun alene; Døren stod aaben, Trappen knagede under Elephantens tunge Skridt, da han langsomt gik ned med Huen i Haanden. Og da han aabnede Døren og traadte ud af Huset, bragte det selsomme Udtryk i hans Ansigt Hoben til Taushed, og rundt om mumledes der: „See Elephanten! — Hvad er der med Elephanten!“

IV.

Extra muros.

Paa en ſmuk Midſommeraften, kort før Solens Nedgang, rede to unge Mænd, ledſagede af to Svende, ud af det ſmukke Gurre Slot, ſom laae i det nordlige Sjælland, ikke langt fra Helſingør. Slottets Taarne kneiſede ſtolt mod Skyerne, og ſpeilede deres Tinder i den ſmukke Gurreſøes klare Vand ved Siden af de mægtige Bøgetræer, der omgave Søen ſom en mørk Ramme. Dets yndige Beliggenhed retfærdiggjorde den ſtore Forkjærlighed, Kong Valdemar Atterdag havde for dette lille Slot, ſom han ſelv havde bygget, og ſom han holdt ſaa meget af, at han efter Sagnet endogſaa foretrak det for Himmerige ſelv. Nu er ikkun ſaa Meget af Ruinerne tilbage, at man kan ſee det indſkrænkede Omfang, Slottet har havt; men endogſaa i den nuværende Skikkelſe fortjener dette Oldtidsminde og dets Omegn, at man valfarter dertil. Naar dette Slot er ſjunket i Gruus, veed man ikke, det nævnes for ſidſte Gang i Hiſtorien faa Aar efter denne Begivenhed, nemlig i Aaret 1526 da Herr Johan Rantzau til Breitenburg blev udnævnt til Lehnsmand paa Gurre og Ørekrog, det nuværende Kron-

borg. Efter dette Tidspunkt tier Historien derom — men fra Ruinerne tale endnu Sagnene til os.

Paa denne smukke Juniaften i Aaret 1516 var den gamle mandhaftige Ridder Oluf Daa til Ravnstrup Høvedsmand paa Gurre. Han var sin Konge en tro Lehnsmand, der vogtede Slottet med samme Omhu i Fred som i Krigstid, og neppe vare Svendene, som fulgte de to Ryttere, komne over Vindebroen, før den blev trukken op efter dem.

— „Man skulde hartad troe, at her var samme Ufred i Landet, som ovre hos os," sagde den Yngste af de to Herrer, da Vindebroens Kjæder raslede bagved dem. Hans Maal røbede strax, at han var en Svensker.

— „Min Fader er en Mand af den gamle Slags," svarede den Anden, „han hører til den forbigangne Tid, han er bedre tilmode i Staal og Plade, end hans Søn i Silke og Klæde."

— „For at være en Mand fra den gamle Tid, som I siger, har han ladet Eder slippe vel derfra, og ikke mange Fædre vilde spilde færre Ord paa deres forlorne Sønner, end han gjorde. Kongen har gjort Eder til sin Hofsinde og kaldet Eder til Kjøbenhavn, og i Stedet for at indfinde Eder ved Hove, drager I til Skaane og bliver der uden Orlov og Forlov, indtil man trækker Eder hjem ved Haarene; den gamle Ridder Daa sender Bud paa Bud efter Eder, og hans ulydige Søn bryder sig Intet derom, men gaaer paa Vildgaasejagt for at forslaae Tiden. Dersom I ikke havde truffet mig i Skaane paa Veien til Kjøbenhavn, havde I maaskee ikke tænkt paa at reise hjem endnu, saa I maa takke mig for at I er vendt tilbage til Eders Pligt. Sande-

lig, det maa have koſtet Eders Moder, Fru Hylleborg, mangen Bøn, at faae den Gamle ſaa tam."

— „Jeg negter ikke, at det var med et beklemt Hjerte, jeg igaar reb over Gurrebro, thi jeg havde viſtnok fornærmet min Fader ved ikke at adlyde hans Befalinger. Men jeg kunde dog ikke føre det over min Samvittighed at gaae til Kjøbenhavn og fremſtille mig for Kongen, uden at have forſonet mig med min Fader og kyſſet min Moders Haand. Nu er den Storm overſtaaet; godt og vel, om jeg ſlipper lige ſaa nemt fra Kongens Vrede. Min Fader har for Reſten dygtig læſt mig Texten, kan I troe, da vi vare ene ſammen. Meſt ſmertede det mig, at jeg ikke kunde aabne mit Hjerte for min Moder og betroe hende Grunden til min Ulydighed. Men om viſſe Sager tænker hun lige ſaa gammeldags ſom min Fader."

— „Mig huer de gammeldags Folk mere end Menneſkene nuomſtunder," ſagde den unge Svenſker. „Og jeg kan ikke nokſom takke Eder for at I har taget mig med til Gurre og ſkaffet mig en Plads ved Eders Forældres Arne, hvor det er mig, ſom var jeg i mit eget Hjem i Roslagen. Det har knyttet os nærmere og faſtere ſammen, at jeg har hvilet under Eders Faders Tag; jeg har ſeet i ham, hvad I engang vil vorde naar Eders Skjæg er blevet graat, en gjev Ridder, ſom I nu er en trofaſt Ven."

Med diſſe Ord rækkede han ſin ſtaalklædte Haand ud imod ſin Nabo, ſom lagde ſin Hjorteſkinds Handſke i ſin Vens og gjengjeldte hans Haandtag.

De to unge Mænd havde gjort Reiſen ſammen fra det nordlige Skaane, ſom dengang, og mange Aar efter, var en danſk Provinds. Den unge Svenſker kom

fra Stockholm, den Danske havde ikke været udenfor sit Lands Grændser og var nu vendt tilbage til Sjælland, efter i nogen Tid at have opholdt sig hos en Frænde i Skaane. De vare Begge i dette Øieblik paa Reisen til Kjøbenhavn, men i forskjellige Anledninger; Begge have de faaet en Plads i Historien, men deres Skjebner vare meget forskjellige, thi medens den Ene kun bliver omtalt i nogle korte Linier, fylder den Andens Bedrifter mange Sider.

Den unge Svensker, som red en lille stærk, lysegul Hest af den ægte islandske Race, var omtrent tyve Aar gammel; han var ualmindelig høi og maalte fulde tre Alen, hans Hoved var mere rundt end aflangt, hans krøllede, hvidgule Haar hang ned paa de Pandserplader, som bedækkede hans krigerske Dragt, om Hagen havde han allerede et temmelig stort og smukt kruset Skjæg, Øinene vare alvorlige, men dog tillige venlige, Næsen var liden og ganske lige, Munden var meget smuk, med friske, røde Læber. Uagtet hans Hudfarve var usædvanlig brun for en Nordbo, bare hans Kinder alligevel Sundhedens Rødme. Hans Hænder og Fødder vare temmelig smaa, men hans Arme stærke og fyldige. Saaledes som han her er beskreven see vi ham endnu paa det Billede, der er opbevaret fra hans Manddomsdage. Man saae ved det første Øiekast, at hans Charakteer var aaben og ærlig, og faa Mennesker kom i Nærheden af ham, uden at smittes af en Livlighed og Lystighed, der dog ofte gik over til Heftighed og Vrede, men uden at være af lang Varighed. Han var dertil en øvet Luthspiller, dandsede smukt og fægtede tappert. Historien har siden vidnet om ham, at denne Yngling blev en gudfrygtig, skarpsindig og retfærdig Mand.

Den anden Rytter, som red paa en krumhalset dansk Hest, hvis Hale næsten feiede Jorden, var to Aar ældre end hans Ven. Han var næsten lige saa høi og lige saa smuk, med brune Haar og brune Øine, et ziirligt tilspidset Hageskjæg og en Knebelsbart, som hævede begge sine yderste Spidser op imod Kinderne. Udtrykket i hans Ansigt var ungdommelig Listighed og Dristighed, men hans Træk havde endnu ikke antaget nogen bestemt Charakteers Fasthed. Hans Dragt var en Blanding af en Jægers og en Hofmands, hans Klæder vare af brabantsk Stof og Silke, som Moden blandt unge Herrer var i de Dage, paa Hænderne havde han store Hjorteskinds Falkehandsker, hans Kaarde var smal og lang, og mere skikket til Fægtekunster end til Slag, og han var saaledes i Et og Alt en smuk Modsætning til hans Ven, som red ved Siden af ham i en Bøffelskinds Kollert med Staalkyrads, Staalhandsker og et stort, bredt Slagsværd ved Siden.

Svendene vare klædte og beredne i samme Forhold som deres Herrer, den Yngste som Soldat, den Anden, der var en gammelagtig Mand, som en fredelig, men dog vel bevæbnet Følgesvend.

Den unge Svensker, ved hvis Beskrivelse vi have dvælet længst og som nu kun var et ringe Sendebud fra Rigsforstanderen i Sverrig, Steen Sture, til Kongen over de tre forenede nordiske Riger, var Gustav Eriksøn Wasa, der som Mand løsrev Sverrig fra Calmar-Unionen, satte sit Fødelands Krone paa sit Hoved og blev Stamfader til en navnkundig Kongeslægt. Han var en Søn af Rigsraad og Ridder Erik Johansøn til Wasagaard og hans Hustru, Fru Cecilie til Eka. Hans Ledsager, der, som vi vide, var en Søn af den djerve Lehnsmand

Oluf Daa paa Gurre, var den unge Claus Daa, en af Kong Chriſtian den Andens Hoffinder.

Rytterne havde forlængſt tabt Slottet, den ſmukke Bondeby med ſin Kirke og Gurreſø af Syne, og rede igjennem den ſtore Gribſkov, ſom endnu er en af de ſtørſte Skove i Danmark, men ſom dengang var langt ſtørre og tættere end nu tildags. De ſtore Bøgetræer, hvis Kroner havde et Omfang, ſom man nu kun ſeer undtagelſesviis, kaſtede mægtige Skygger mod den nedgaaende Sol, over den ſmalle Skovvei, og dannede ſtore, ſtumle Haller, hvori Vildtet trivedes i en Mængde, ſom man nu intet Begreb har om.

— „Friſk Mod, Claus Daa, og mindes vel, at Lykken hjelper Mand over Bækken, om han gider ſprunget. Hvor kan man være taus og forſtemt i en ſlig Natur," udbrød Guſtav Erikſøn. „Eders frodige Bøgeſkove have ganſke vundet mit Hjerte, og derſom man havde mindſte Anlæg dertil, maatte man blive Digter ved et ſaadant Syn. Naturen har begunſtiget Eder paa denne Side af Øreſund, da den uddeelte ſine Gaver. Men derfor maae I ikke troe, at jeg har glemt mit Fødelands Graner og Fyrretræer. Nei, nei, jeg mindes vel hvad en af vore Skjalde har digtet om mit Lands Natur, ſom dog viſtnok er den ſtolteſte i hele Verden, om den end er mindre ſmilende."

Og for at beviſe hvad han havde ſagt, og for tillige at opmuntre ſin Ven, greb han en lille Luth, der hang ved hans Oppakning bag paa Sadlen og ſom maatte opvække billig Forundring, ved at findes i ſaa nær Berørelſe med Krigens Værktøi, og nynnede dertil en lille ſvenſk Folkeſang om de granbevoxede Fjelde, med den lykkelige Hukommelſe, der aldrig forlod ham.

Da han havde endt Sangen, greb han endnu nogle Gange i Strengene, betragtede Luthen opmærksomt, for at overbevise sig om at den ikke havde taget Skade paa Reisen, og hængte den atter bag paa Sadlen, idet han sagde med et Smil: „Jeg reiser her Landet rundt som en omvandrende Sanger, og forarger maaskee de djerve Riddere, thi det stemmer kun lidet med min Haandtering og mit Ærinde; men jeg skilles nødig fra denne Ven, og den er mig et kjærere Selskab end den meste Omgang jeg endnu har fundet."

Og denne Tilbøielighed for Luthspillet bevarede Gustav Wasa bestandig, og hans Historieskrivere have berettet os, at han, endogsaa som en kronet Olding, hver Aften udhvilede fra Regjeringens Byrder med Luthen i Haanden, „som han daglig øvede sig paa."

— „Jeg misunder Eder hartad det lystige Sind, som lader Eder tage Alting let," sagde Claus Daa med en Mine, der skulde være tungsindig. „Kjærligheden naaer vel ogsaa engang Eders Hjerte og bringer alvorlige Tanker i det."

— „Kjærligheden, siger J, og alvorlige Tanker? Saa I troer, at de ere mig fremmede? Nei, mit Hjerte har længe elsket, men ikke nogen Ungmø med glatte Kinder og silkebløde Haar; Sverrig er min Elskede, Kampen er mit Kjærlighedsbrev, og dette gode Sværd skriver de Runer, som min Elskede bedst forstaaer at tyde. Og hvad de alvorlige Tanker angaaer, da har min Herre Rigsforstanderen sendt mig til Kongen, for at bringe Brev med hans Forslag om en Sammenkomst ad Aare til Halmstad, for at forliges mindelig om disse Rigers Skjebne, som nu staae i Kamp mod hinanden, og et saadant Ærinde udrettes ikke uden alvorlige Tanker. I

sagde før: godt og vel, om I slipper saa nemt fra Kongens Vrede, som fra Eders Faders; jeg siger: godt og vel, om jeg slipper fra Kongen, uden at han har gjort mig et Hoved kortere. Kongen kjender vel, lige saa godt som jeg, det gamle Ordsprog: Dens Brød jeg æder, Dens Vise jeg qvæder, og efter hvad jeg hører herovre, skal der vel neppe mangle Meget i, at han kalder Rigsforstanderen en Oprører, ihvorvel vi have andre Tanker om den Ting ovre hos os i Sverrig."

— „Vistnok kalder han Steen Sture en Oprører mod sin retmæssige Konge; men derfor vil han, som en christelig Konge, ikke handle ilde med et Sendebud, der kommer til ham paa Tro og Love."

— „I skal ikke sige god for Kongen, min Ven, I kunde blive en skuffet Borgen. Men jeg er ved godt Mod, jeg stoler paa den Lykke, hans Herr Fader har spaaet mig. Skal der blive noget af, maa jeg vistnok ikke gjøres et Hoved kortere i mit tyvende Aar."

— „Kong Hans? Hvad har han spaaet Eder?"

— „Han var en venlig gammel Herre, Gud glæde hans Sjæl i Himmerige. Det var en af de sidste Gange Kongen var i Sverrig, der saae han mig iblandt en Flok andre Drenge; jeg legede Kong Cyrus og regjerede med dem som jeg kunde bedst. Saa betragtede den gamle Konge os i nogen Tid, og derpaa gik han hen til mig og lagde sin Haand paa mit Hoved og sagde: „End bliver Du en mærkelig Mand i dine Dage, hvis Du faaer leve." De Ord, dem glemmer jeg aldrig, om jeg bliver nok saa gammel; det var som en Velsignelse, der blev lyst over mig. Salig Kongen vilde beholdt mig hos sig og taget mig med til Danmark, men det vilde Sture den Ældre ikke tillade — da levede han — og han sendte

mig til min Fader, som dengang var Lehnsmand paa Aaland. Men Kongens Spaadom stod mig bestandig for Hovedet og gjorde mig kjek, og da jeg siden blev sat i Skolen i Upsala, og min gamle danske Skolemester vilde tugte mig, truede jeg ham med Dalkarlene, som jeg vilde drage op til og som nok skulde hjelpe mig. Men Mester Ivar lod sig ikke skræmme og gav mig et godt Livfuld Hug. Da blev jeg bister og drog min Kniv, og jog den igjennem Alexander Curtius, som vi just læste i, og naglede Bogen fast til Bordet; og da jeg havde gjort den Heltegjerning, gik jeg bort fra Skolen og kom der siden aldrig mere. Det var med alt det en god gammel Pedant, den Mester Ivar, han meente mig det vistnok ikke saa ilde og havde gjerne gjort en Bogorm af mig; men det havde jeg ikke Anlæg til, og Prygl kunde jeg nu engang ikke fordrage. Nu har jeg været i to Aar ved Rigsforstanderens Hof, for at lære gode Sæder og Hofskik; men godt og vel er det, at jeg endnu bedre har lært at føre mine Vaaben i min Herres Feider mod Erkebispen Gustav Trolle, som er Kongens Ven Og nu maa I dog tilstaae mig, at det vilde være haardt, om der skulde vederfares mig noget Ondt paa denne Ambassade, efter at jeg saa godt ved Hove har lært at snakke, i Krigen at bruge min Klinge, og ved Luthen at lee ad Verdens Daarlighed. Frisk Mod! Kong Hans har spaaet mig Lykken, Kong Christian faaer vel lade mig den ubeskaaren, om hans Herr Faders Ord ellers skulle have nogen Gyldighed."

Gustavs muntre Lune forjog efterhaanden Grillerne hos hans Ven, som i sit Hjerte maatte tilstaae, at alle hans Sorger — om de end hidrørte fra ulykkelig Kjærlighed og fra Mismodigheden over at han maaskee, i

ungdommelig Letsindighed, havde forspildt Kongens Naade og forskjertset sin Stilling ved Hove — ikke kunde sammenlignes med de Bekymringer, som Gustavs mislige Sendelse til en forbittret Konge fra en gjenstridig Undersaat, kunde give Anledning til. Samtalen fortsattes med Livlighed fra begge Sider, og naar Gustav viste sig som en god Fortæller og meddeelte sin Reisefælle mangen Oplysning om Forholdene i Sverrig, hvor det svenske og det danske Parti strædes om Overmagten, og om det svenske Folks Sæder og Skikke, vidste ogsaa Claus Daa at fortælle om Livet i Danmark, og om Kongens Hof og den unge Dronning og Madam Sigbrit og hendes Datter Dyveke, saa at Tiden forløb hurtigt for dem, og de nærmede sig Hovedstaden, uden at lægge Mærke til hvor faa Timer der vare forløbne siden deres Afreise fra Gurre Slot.

Thi lige saa livlig som deres Samtale havde været, lige saa hurtig havde deres Ridt ogsaa været; de havde ikke givet Hestene Tid til at bede, og nærmede sig derfor Staden, med forpustede og dampende Heste, flere Timer tidligere end de havde havt ifinde, da de forlode Gurre med det Forsæt at ride i al Mag, saa at de kunde naae Kjøbenhavn om Morgenen ved Daggry, naar Portene bleve aabnede. De mærkede først hvor hurtigt de havde redet, da Claus Daa standsede sin svedige Heft og sagde: „Herfra maa J kunne see Spirene af Kjøbenhavns Slot og af Stadens mange Kirker og Kloſtre dukke op igjennem Nattetaagen.“

— „Jeg troer ikke, at min Ølænder har Noget imod at jeg holder stille, for at beundre det smukke Syn af Eders Hovedstad,“ svarede Gustav. „Kors, hvor vi

have redet stivt. Hestene ere næsten ganske hvide af Skum."

— „Og dog naae vi ikke Maalet før. Der maa endnu være nogle Timer til Portene blive aabnede, man seer ikke det mindste Rødt i Østen ud over Sundet, som kan bebude Solens Opgang."

— „Stjernerne ere oppe endnu; jeg troer ikke, at det kan være Stort mere end Midnat," svarede Gustav, efter at have betragtet Himmelhvælvingen.

— „Det er ogsaa fordømt!" udbrød Claus Daa utaalmodig. „Om Dagen kan man jo rette sig efter Solen; men om Natten er man jo reent vild i Tiden. Jeg vilde ønske, at en eller anden af de mange kloge Folk, som vor Tid er saa fuld af, vilde lægge Hovedet i Blød for at skaffe os et Seiersværk, som man kunde føre med sig, naar man var saa langt borte fra Kirker og Klostre, at man ikke kan høre Klokkerne ringe."

— „Ja, hvorfor ikke?" sagde Gustav og lo. „Men det maatte da være, at Trolden Merlin kunde faae et af Taarnuhrene til at krybe sammen, for at Claus Daa kunde putte det i sin Buxelikke, eller Buxerne til at række sig saa vidt, at de kunde gaae udenom Taarnet. Men det er Tegn til at J er ved godt Lune, at J finder paa saadanne Ønsker, som der ikke engang staaer en Tøddel om i Eventyrene, der ellers nok forstaae hvad man skal ønske sig af Urimeligheder."

Lommeuhrene, som i ældre Tider kaldtes Timeæg, af den ovale Form, som de første Uhre havde og i mange Aar beholdt, bleve først opfundne næsten et heelt Aarhundrede efter, og en Ting, som nu næsten er i enhver simpel Arbeidsmands Eie, var dengang en Gjen-

stand for en Adelsmands frugtesløse Ønske, og blev anseet for en phantastisk Umulighed.

Claus Daa loe selv af sit dristige Ønske, og maatte tilstaae at det var ubetimeligt, thi i det Samme sloge Taarnuhrene Tolv i Staden, og en sagte Sønden-vind førte Lyden igjennem den stille Sommernat til de Reisendes Øren. Den gamle Tjener red tæt hen til sin Herre, og sagde nogle Ord sagte til ham, idet han pegede paa Gustav og hans bevæbnede Svend.

— „Han har Ret. Nærmere til Staden ville vi ikke ride," sagde Claus Daa. „See Vægterne paa Volden fire saadanne drabelige Kæmper komme anstigende ved Nattetid, kunne de faae isinde at gjøre Allarm, eller i det mindste at sende os et Skud af en Armbryst eller af en af de store nye Kærrebøsser, som de kunde faae Lyst til at prøve paa os, om ikke af anden Grund, saa fordi de have nemt ved at rulle den om paa Volden, da den ligger paa en Kærre eller Skytlade med Hjul under. Jeg vil hellere, at I skal gjøre Bekjendtskab med en af disse nye Opfindelser i Archelihuset, end her udenfor Voldene, Alt med stadigt Hensyn til salig Kong Hans's Spaadom om den store Lykke, der er Eder beskæret."

Gustav loe, men billigede dog sin Vens Forsigtighed. De bleve enige om at blive holdende bag nogle Buske, i tilbørlig Afstand fra Staden, og lade Hestene udhvile, medens de ventede paa at Tidens Fylde skulde komme til Stadsportens Aabning. Svendene bandt Hestene ved Træerne og samlede Hø paa en nærliggende Mark, som de strøede for dem. Derpaa gjorde det hele lille Selskab sig det mageligt, Herrerne spændte Sværdene fra og hængte dem paa Saddelknappen, og Tjenerne strækkede sig bequemt i Græsset ved Siden af Hestene.

Men de to unge Venner bleve snart kede af den ørkesløse Venten og af Tjenernes Selskab; de reiste sig og gik op og ned i Nærheden af Bedestedet; men snart faldt dette dem ogsaa for eensformigt, og Arm i Arm slentrede de nu ned imod Havet og gik langs med Strandkanten i fortrolig Samtale, for at see efter Solens Opgang over Sundet og lytte til de rullende Bølger, som sqvulpede mod Kysten. Saaledes havde de efterhaanden fjernet sig fra deres Følge og vare nær ved det lille Krat, som laae bag Sankt-Annas Kapel og dækkede det imod Søsiden. En Bænk, som stod i Krattet til trætte Vandreres Hvile, lokkede dem til at gaae endnu videre; derfra kunde de holde Øie med det første Dagskær, som forkyndte Solens Opgang, og Krattet beskyttede dem desuden for den kolde Havtaage, der efterhaanden udbredte sig over Egnen, som den første Forløber for Dagens Frembrud.

Modsætningerne ligge som oftest nær ved hinanden. I denne kolde Time følte Claus Daa en uimodstaaelig Trang til at aabne sit varme Hjerte for sin Ledsager. Han betroede ham, at Gjenstanden for alle hans ømme Tanker i denne Verden var en Pige, som besad alle Dyder og Fuldkommenheder. Og da han virkelig var forelsket, som man er det naar man er to og tyve Aar gammel, talede han med Varme om sin Kjærlighed, og skildrede den Elskede som hans Hjerte tilsagde ham det.

— „Er hun ved Hoffet i Kjøbenhavn?“ spurgte Gustav. „En Datter af en af Rigsraaderne? Da undrer det mig, at I har dvælet saa længe i Skaane.“

— „Saa I er ogsaa af den Tro, at Kjærligheden kun findes for en Adelsmand i Borge og ved Hoffer? Jeg havde troet, at I var fri for gammeldags Meninger,

og at I vidſte ſaa Meget af Krønikerne, at mangen Konge eller Ridder har gjort en Pige af ringe Stand til ſin Elſkede, uden at hans Ridderære derved har faaet nogen Plet."

— „Jeg forſtaaer mig ikke Stort paa Kjærligheden og endnu Mindre paa Ægteſkab," ſagde Guſtav, „men jeg antager, at I taler om at gjøre denne Pige til Eders Huſtru, og ikke blot til Eders Elſkede. Jeg veed hvad man fordrer af vor Stand, og har ofte hørt, at der var liden Lykke at vente for en Pige af ringe Vilkaar, ved at føres til Hove. Men Det føler jeg hos mig ſelv, at naar jeg havde prøvet mit eget Hjerte og vidſte, at jeg elſkede en Pige, ſom var det værd, da ſkulde Intet i Verden formaae det over mig, at jeg ſkulde ſpørge om Forlov til at være lykkelig. Jeg vilde med mit gode Sværd udføre ſaa mange Bedrifter og vinde ſaa megen Ære, at der ſkulde være fuldt nok til To, og ſaa vilde jeg ſee paa Den, der turde vove at ſee ſkjævt til den Huſtru, jeg førte ind i min Borg."

— „Saaledes mener jeg ogſaa," ſvarede Claus Daa. „Kjærligheden binder ſig ikke til nogen Stand; men den lader ſig heller ikke beherſke af nogen Fordom. Det er imidlertid ikke Ulighed i Stand, der er mig i Veien, thi den Pige, jeg elſker, er af min egen Stand; men hendes Fader og min Fader have været Fjender i mange Aar, og disſe gammeldags Folk de ere faſte i Fjendſkab ſom i Venſkab. Hvorom Alting er, ſaa veed jeg med mig ſelv, at jeg elſker Pigen ſaa høit, ſom Nogen kan elſke, og det er for hendes Skyld, jeg har trodſet min Faders Vrede og Kongens Unaade og er bleven ovre i Skaane, og jeg var bleven længer borte endnu, hvis hun ikke havde forladt Landet og var reiſt herover

med sin Moder, medens Faderen er i fremmede Lande i Kongens Ærinde."

— „Jeg vilde ønske Eder, at Eders Kjærlighed ikke havde staaet i Strid med Eders Faders Had, thi to haarde Stene male ikke godt tilsammen," sagde Gustav efter nogle Øieblikks Taushed. „Men der staaer jo i Visen, at Amor raader for Hjertet og Ingen gjør selv sit Valg. Dersom det er Tilfældet, som jeg næsten troer, siden man seer saa meget Underligt i denne Verden, da maa man følge Gudens Villie. Og skulde I nogensinde behøve en Vens Arm til at kæmpe for Eders Sag, eller hans Raad eller Formue til at rede Eder igjennem de Forhold, som kunne møde, da veed I, haaber jeg, at Ingen er mere beredt til at vove Alt for sine Venner, end Gustav Eriksøn, hvis Navn vel ikke veier Stort, men som endnu aldrig *har* svigtet noget Løvte, og, vil Gud, heller ikke nogensinde *skal* svigte den Tro, man sætter til ham, saa længe det er et Ordsprog i hans Fødeland, at Æren er det feireste Træ i Skoven."

Claus Daa trykkede taus sin Vens Haand; Begge bleve siddende i dybe Tanker og saae ud over Havet, hvor en svag Rødmen i Østen anthydede det første Dagskær. —

Den samme Aften, kort før Midnat, aabnedes en lille Dør paa en af de mange til forskjellige Tidsaldere hørende Bygninger, som Kjøbenhavns Slot bestod af, og en Mand traadte sagte ud paa den smalle Jordstrimmel, der paa denne Side omgav Slottet, som overalt var omflydt af Vand og hvis Vindebroer vare optrukne. Efterat han havde forvisset sig om at Alt paa Slottet var stille og at han ikke kunde bemærkes af Vægterne i

Taarnet, forsvandt han et Øieblik og kom atter ud med en Ledsager, som var indsvøbt i en Kappe.

Faa Skridt fra denne Dør laae en lille Baad, lænket til en stor Jernring i Slotsmuren. Medens Manden i Kappen blev staaende i Døren, gjorde hans Ledsager Baaden løs med saa liden Støi, at man kun en eneste Gang hørte en sagte, klirrende Lyd af Jernkjæden, derpaa greb han en Aare, fæstede den bag i Baaden, og vinkede til Manden i Kappen, som hurtig og forsigtig smuttede ned i Baaden, der strax blev stødt fra Land. Lige saa lydløst bevægede Færgemanden sin Aare frem og tilbage i Vandet, og Baaden skjød igjennem Bølgerne som en Fisk, der svømmer ved blot at bevæge Halen.

I dyb Taushed roede de uden om den sydlige Pynt af den Holm, Slottet var anlagt paa, og først da de vare komne forbi dette Sted, hvor de ikke mere kunde bemærkes af Taarnvægterne, bøiede de atter imod Land, for at gaae ind i den brede Strøm mellem Staden og Bremerholmen.

— „Skal vi gaae langt op ad Strømmen?“ spurgte nu Færgemanden, som, af hans Dragt at slutte, var en af Svendene paa Slottet. I hans Tone sporedes Intet af den store Ydmyghed, som efter den Tids Skik en Undergiven maatte vise mod en Fornemmere, og Udtrykket i hans Ansigt var raa Uforskammenhed.

— „Vi ville lægge an ved Pynten af Hallandsaas. Det begynder allerede at blive lyst, det er en heel Time for sildig. Jeg sagde Dig jo, at jeg vilde sættes over Klokken elleve, men Du kan aldrig passe Tiden; komme vi ikke idag, saa komme vi imorgen, tænker Du. Men saaledes tænker ikke Den, som veed, at han bliver ventet.“

Det lod ikke til, at Færgemanden brød sig synder-

ligt om disse Bebreidelser, thi han svarede meget freidig: „I maa dog sige, at det er et Held for Eder, at jeg er bleven Pligtsvend ved Slottet. Hvor skulde I finde nogen Anden, som vilde udsætte sig for Halsjernet og Pidsken og Alt, hvad Slotsherren og Pligtfogden og Prososen have at opvarte med, for at føie Eders forliebte Griller, dersom ikke Eders gamle Ven Ole Skaaning havde fulgt Eder i Eders Ophøielse, og bevaret sin Hengivenhed fra gamle Dage."

Det lod til at denne fortrolige Tone mishagede Herren i Kappen; han svarede ikke og slog Hætten over Hovedet, som en Mand, der er bestemt paa at vedligeholde Tausheden.

— „Ja, jeg kan da egentlig ikke sige med Rette, at jeg har fulgt Eder i Eders Ophøielse," vedblev Færgemanden med en Betoning, som ikke var fri for Spot; „jeg kunde maaskee med mere Sandhed sige, at jeg har forfulgt Eder. Thi af Jer selv havde I vist neppe huskет paa en gammel Staldbroder, hvis jeg ikke selv havde bragt mig i Erindring, saa at jeg egentlig kan takke mig selv for at jeg er kommen i Slottets Tieneste."

Manden i Kappen taug endnu bestandig.

— „Ja, en gammel Stalbroder kan jeg nok kalde mig, ihvorvel I nu gaaer i finere Klæder og kan have Kaarde ved Siden, naar I er til Stads, mens jeg sidder med Aaren i Haanden og sliber, den ene Dag som den anden, og er Pligtsvend paa Slottet for en ringe Løn. Men jeg siger: Lige for Lige, naar Venskab skal holdes."

— „Mangen Anden vilde anse det for en stor Lykke," sagde Herren i en gnaven Tone. „Og Du kan heller ikke negte, at jeg ved enhver Leilighed har søget

paa Lønnen og skaffet Dig alt det Tillæg, jeg har kunnet. Og har jeg nogentid begjeret Billighed af Dig, uden at give Dig et saa rigeligt Vederlag, som ingen Anden vilde give," vedblev han, idet han lagde en Sølvpenge paa Toften ved Siden af Færgemanden.

Denne stak Pengene i Lommen, uden at værdige Gaven et Øiekast, og sagde: „Det vilde ogsaa være dumt Andet. Vi ere skabte til at staae Last og Brast med hinanden, fra den Tid jeg var Eders Faders Bodkarl og hjalp Eder med at tømme Pakboden ved Nattetide. Ja, jeg troer ikke at Lange Peter Fribytter, som der gaaer saa meget Ry af, kan bestaae driftigere Vovestykke end vi gjorde, da vi hængte den store Hund uden paa Døren, og paa een Nat flyttede alle de kostbare Sager bort, som den lybekker Skipper havde bragt Dagen i Forveien. Men Skam faae den Gamle, han holdt Eder ogsaa for knap for en saadan Mands Søn, han maatte jo vide, at Penge er hver Dags Tarv. Den Streg havde ellers nær bragt os i Klemmen; men i maa tilstaae, at jeg stod som en Mand, da Sagen kom for Byfogden og jeg skulde sværge mig fri. Eed er Værgemaal, siger Ordsproget; men nødtvungen Eed er Gud leed, og Ingen skal sige Andet, end at jeg ikke svoer frivillig. Man sagde ellers, at den Begivenhed var en Pind til Eders Faders Liigkiste; men det troer jeg ikke, thi gamle Sviin have haarde Tryner, de kunne holde meget ud. Graae Haar ere Dødsens Blomster, og han var gammel nok til at døe uden vor Hjelp."

— „Aa, saa hold Munden med disse fordømte gamle Løgne," udbrød Manden i Kappen.

— „Det er sært, at I ikke kan huske bedre fra gamle Dage, end at I kalder Løgn hvad der er sandt,"

sagde Færgemanden. „Ordsproget siger ellers, at store Herrer have en lang Hukommelse. Men hos Eder slaaer det ikke til. Siden I blev Skriver hos Slotsherren, har I ikke alene glemt de gamle Begivenheder, men ogsaa de gamle Venner. Det er ikke Ret, Hans Faaborg."

Skriveren taug et Øieblik, derpaa sagde han: „Nei, Ole Skaaning, jeg har ikke glemt mine gamle Bekjendte. Men Utak er Verdens Løn. Forleden talede jeg med Slotsherren om hvem der skulde have Posten paa Slottet efter den gamle Fangefoged, som gaaer paa sine sidste Been, og saa sagde jeg udtrykkelig, at det kunde Ingen skikke sig bedre til end Ole Skaaning, som var en dygtig Karl."

— „Det sagde I som en klog Karl, om det ellers er Sandt, hvad I siger," svarede Ole, uden at lade sig bedaare af Skriverens fagre Ord. „Men derfor er jeg endnu ikke Fangefoged. Haabe og Vente er Gjekke-Rente. Men I skal have Tak for Eders gode Tanker, og bliver jeg engang Fangefoged, og I skulde komme i Buret, Hans Faaborg, saa kan I stole paa mig, jeg skal saavist ikke lægge skarpere Jern paa Eder, end jeg haardt er nødt til. Da skal I faae at sande, at Venner kjendes i Nød, og ikke i Springedands."

Baaden lagde til paa den sydligste Pynt af Hallandsaas, og Ole bandt den fast. Hans Faaborg sprang hurtig iland. „Skal jeg følge Jer? Jeg kunde maaskee være Eder til Nytte," sagde Pligtsvenden, som gjerne havde fortsat sine Stiklerier endnu i nogen Tid, for at lokke flere Penge af Skriveren.

— „Nei, bliv her til jeg kommer tilbage, jeg behøver Dig ikke. Det er Altsammen aftalt med List og Forstand," tilsøiede han med et betydningsfuldt Smiil.

— „Hvad Fruentimmerne see skjønt paa den rødhaarede Gjek, kan jeg ikke fatte," sagde Ole, idet han saae haanligt efter den bortilende Skriver. „Var jeg Pige, jeg lod ikke mit Sovekammervindue staae aabent for den pluskjeftede Karl, saalænge der var andre Mandfolk i Staden. Men Kjærlighed er blindere end Muldvarpen, siger Ordsproget, den har hverken Lov eller Styrsel."

„Gid han laae i den dybeste Slotskjelder, den paatrængende Skurk," sagde Hans Faaborg ved sig selv, medens han gik over Marken hen imod Hans Knaps Huus. „Jeg er kommen for dybt i med ham i gamle Dage, til at kunne blive ham qvit med det Onde, og maa fire for ham. Tro er han med alt det, og stole paa ham, det kan jeg. Men jeg skulde ikke anse Den for min Uven, som satte ham sin Dolk i Livet lige til Heftet."

Jo nærmere han kom til Hans Knaps Huus, jo mere sagtnedes hans Gang, omsider stod han stille og saae sig om. Alt laae indhyllet i en kold Morgentaage, dyb Stilhed herskede rundt om ham; denne Ensomhed, som han netop havde stolet paa, gjorde ham nu ængstelig tilmode.

— „Jeg er dog en Daare, at jeg vil vove mit Skind for denne Pige. Gives der ikke hundrede Piger, der ere mindre knibske," sagde han ved sig selv. — „Men der gives ikke mange Piger i Verden, der ere saa smukke . . . Hun ligner Dyveke, men hun er smukkere, hun er yngre og friskere . . . Det er det Samme, dersom Dyveke vil give mig sin Haand, ønsker jeg mig ikke Bedre, det skal gjøre mig til en stor Mand, derved er baade Kongen og jeg hjulpne, thi nu bliver hun ham dog til Be-

svær, da han har en ung Dronning .... Men Anna er dejlig, saa smukke Øine, som hun har, kan man ikke modstaae .... Vove? Hvad vover jeg? Jeg var den Sidste af Gjæsterne, der forlod Hans Knaps Huus iastes, og inden jeg gik, listede jeg mig til at sætte Krogen paa Loftsdøren, saa at hun ikke kan komme ud af sit Kammer ... En Lykke var det, at jeg ikke stødte paa det norske Dyr, den fordømte Elephant, som altid gaaer og driver i Kjøkkenet; havde jeg tænkt paa ham dengang, havde jeg dog maaskee ikke gjort det ... Naar jeg blot kan komme ind igjennem Vinduet uden Støi, saa at hun ikke vaagner før jeg er derinde, vil jeg nok kunne bringe hende til Fornuft ... Og gjør hun Spektakel, saa kan jeg jo komme samme Vei tilbage igjen, inden Nogen kan komme paa Benene .... Her er jo ikke et Menneske i Nærheden, og fra Staden kommer Ingen, før Tid er til Portens Aabning, om de saa myrdede hverandre herude ... Hun maa nok tie, hvis hun har mindste Forstand, thi Enhver vil troe, at det er et Stevnemøde, hun har givet mig ... Ole Skaaning troer det, han vil gjøre sin Salighedseed derpaa .... Her er jo i Grunden Intet at vove ... Men her er Meget at vinde, thi saa smuk en Pige gives der ikke Mage til ... Subprioren i Graabrødre talte om hende forleden og smidskede derved ... faaer han først Øie paa en Pige, saa mener han det alvorligt ... Hm! Ridderne lade hende dog ikke længe have Ro indenfor det lave Vindue, naar de først faae Snu paa at hun er i Huset ... Lige saa godt Kragen som Ravnen, vi ere jo Alle Vor Herres Fugle." —

Under disse Betragtninger var Hans Faaborg kommen lige til Huset. Han standsede atter og fuldendte i Taushed den sidste svage Kamp mellem Frygt og Tilbøie-

ligheb; og han havde mindre at bekæmpe end Den, der i vore Dage vilde vove et saadant Eventyr, thi paa den Tid vare slige Overfald langtfra noget Usædvanligt, tiltrods for alle Kongens Foranstaltninger til Frebens og god Ordens Overholdelse.

Faaborg havde i nogen Tid gaaet om med det Forsæt, at bane sig Vei til Annas Kammer; han havde derfor overveiet Midlerne dertil, og vidste hvor en lille Stige var henlagt, som kunde bringe ham til Oviftkammeret. Aftenen før havde han forvisset sig om, at den endnu laae paa sin Plads; han drog den nu frem, og den var snart reist imod Træet, som overskyggede Annas Vindue. Med et glad og bankende Hjerte steg den forliebte Skriver op paa Stigen, og med sin Dolk begyndte han sagtelig at løsne Blyindfatningen om en af Ruderne, for at tage den ud og paa denne Maade aabne Vinduet — en Fremgangsmaade som nuomstunder anvendes mere af Tyve, end af Elskere.

Neppe havde Hans Faaborg faaet Foden paa Stigen, førend en Skikkelse reiste sig op fra Bænken i Lysthuset i Haven, hvor den havde søgt sit Natteleie, og sneg sig med mere Behændighed, end man skulde tiltroe dens Størrelse, langs med Muren af Huset, hvor den standsede for at betragte sin Modstander. Det var Aslak, der siden Annas Tilbagekomst næsten var uadskillelig fra Hans Knaps Huus, hvor han altid gav sig Noget at skaffe og gik Fruentimmerne tilhaande, for at være nær ved „Engelen", der havde frelst hans Liv og som han helligede en religiøs Tilbedelse. Og Hans Knaps Kone var ingenlunde utilfreds over at have en saa kraftfuld Medhjelper i huuslig Gjerning, uden at give ham nogen Løn. Men om Natten vilde hun ikke huse ham, fordi

det store Menneske vilde ligge altfor tungt i Sengeklæderne. I Stedet for at gaae til Staden inden Portlukningen, sneg han sig hver Aften tilbage og tilbragte de milde Sommernætter paa en Bænk i Lysthuset, hvorfra han kunde see Annas Vindue, saasnart han aabnede Øinene.

Da Faaborg lagde Haand paa Ruden, havde Aslak allerede lagt sin Haand paa Stigen, uden at han mærkede det, og inden Blyet havde givet efter for den spidse Dolk, var Skriveren ved et kraftigt Ryk fjernet langt fra Vinduet og svævede i Luften, paa det næstøverste Trin af Stigen, som Aslak med fast Haand holdt i opreist Stilling. Faaborg gjorde uvilkaarlig et Udraab, han tabte Ligevægten og kunde ikkun frelse sig fra at styrte ned, ved at lade Dolken falde paa Jorden og gribe med begge Hænder om det øverste Trin. I denne vanskelige og latterlige Stilling havde han ondt ved at holde sig fast; men Aslaks glubende Blik betog ham Modet til at gaae et eneste Skridt nedad, om det endogsaa havde været ham muligt uden at falde.

Da Aslak saae sin Fjende i denne ynkelige og forsvarsløse Stilling, fortrak hans Ansigt sig til et forfærdeligt Griin, og han udstødte en klukkende Latter, som bevægede Stigen, saa at Faaborg dinglede som en Frugt, der er ifærd med at blive rystet ned af Træet. Aslak fandt en ondskabsfuld Glæde i at forlænge denne Rysten. Faaborgs Hjerte bankede af Frygt, han forbandede sin forladte Stilling og havde gjerne raabt Ole Skaaning til Hjelp, hvis han ikke maatte frygte for at blive knust af Kæmpen, inden hans gamle Stalbroder kunde komme ham til Undsætning. „O, havde jeg blot Dolken," sagde han ved sig selv i den dødeligste Skræk, „havde jeg blot

min Dolk, saa vilde jeg prøve Springet og jage ham den i Livet; men nu er jeg ganske i hans Magt."

Og i Erkjendelse heraf begyndte han med indsmigrende Stemme at underhandle med Elephanten om sin Frihed; han gav ham de venligste Ord og lovede ham Guld og grønne Skove, men Aslak svarede ham kun ved at række Tunge ad ham; og da han omsider tilbød at ville skaffe ham i Slottets Tjeneste og gjøre ham til en af Kongens Mænd, saa at han skulde have gode Dage, spyttede Elephanten ham i Ansigtet, med et saadant Udtryk af hadefuld Forbittrelse, at Faaborg pludselig gjorde et dristigt Skridt nedad, thi han maatte jo opgive alt mindeligt Forlig og kunde ikkun stole paa sin Behændighed. Han vilde blot saa langt ned paa Stigen, at han, uden at styrte hovedkulds, kunde hæve sig i Veiret, for ved et dristigt Spring at naae Jorden og søge sin Frelse i Flugten, inden Elephanten kunde gjøre sig fri for Stigen, som han havde slynget sin Arm ind i. Men i samme Øieblik løftede Aslak den hurtig saa høit i Veiret, at den Elendige var hævet op over Husets Tag, og Springet maatte forekomme ham som at styrte sig i en Afgrund. Kæmpen opslog igjen sin hæslige Latter, ved at see sin Fjende saa høit oppe i Luften i denne ynkelige Stilling, og havde han hidtil været tvivlraadig om hvad han vilde gjøre med sin Fange, fattede han i dette Øieblik sin Beslutning, som en mindre Stærk ikke havde kunnet udføre, om han end havde kunnet fatte den.

Ikke langt fra Huset løb Sankt-Anna Aa, som, efter at have snoet sig under Broen forbi Kapellet, faldt i en lille Fjord af Sundet, der skar ind i Hallandsaas, omtrent der, hvor Nyhavns Kanal nu er. Uagtet Ski-

bene ikke kunde gaae saa høit op, at de kunde lægge til her, var Vandet dog temmelig dybt, og det var her at Ridder Ivar Lunge nogle Aar efter, da Havnen om Vinteren var tilfrossen, slap igjennem Isen, da han vilde gaae iland tilligemed en Skipper, ved Hjelp af nogle Bræder, som de støde foran dem, hvorved de Begge ynkeligen omkom. Henimod dette Sted mere løb end gik Aslak med sit Offer.

Da Faaborg saae, hviken fortvivlet Skjebne hans Bøddel havde bestemt ham, vilde han endnu frelse sig ved at springe, Udfaldet maatte blive som det kunde; men det var for seent, hans Fod gled, han blev hængende mellem Trinene, og i samme Øieblik styrtede Aslak Stigen og Skriveren i Vandet, som slog sammen over den Sjunkne med en Pladsken, der næsten overdøvede Kæmpens Latter og den Ulykkeliges Angestraab. Da Aslak havde begravet Skriveren i Bølgerne, vendte han ham triumpherende Ryggen og gik tilbage til Huset, idet han dunkelt var sig den stolte Tanke bevidst, at han igjen havde betalt en Deel af sin Gjeld til Engelen.

Claus Daa og Gustav Eriksøn sade endnu tause paa Bænken ved hinandens Side og ventede paa Solens Opgang, da den Latter, Kæmpen opslog, fordi han havde fanget Skriveren paa Stigen, naaede deres Øren, uden at de kunde gjøre sig Rede for hvad det var. Claus Daa reiste sig hurtig, for at undersøge Aarsagen til denne besynderlige Lyd, og Gustav fulgte ham. Deres første Bevægelse havde været at lægge Haanden paa Sværdene — men dem havde de ladet hænge paa Hestene. Da imidlertid Ingen paa den Tid nogensinde lagde sin Dolk fra sig, vare de ikke ubevæbnede, omendskjøndt en Riddersmand dengang mest brugte Dolken til

at afbøde Modstanderens Hug med den venstre Haand, naar Sværdene krydsede hverandre, og Dolken kun anvendtes som Vaaben, naar Kampen var gaaet over til Haandgemæng, eller til at give en falden Fjende Naadestødet med, hvorfor den ogsaa undertiden kaldtes Naaden.

De naaede hurtig Gjerdet om Haven ved Hans Knaps Huus, hvorfra de kunde see en besynderlig sammenbøiet, dvergagtig Skikkelse bevæge sig i Luften over Træerne, som om den svævede over Jorden; thi de tynde Trin af Stigen vare ikke synlige i den svage Morgenbelysning, og Kæmpen var skjult af Havens Buske. Overtroen var dengang almindelig blandt alle Klasser, og vore unge Adelsmænd vare vistnok ikke mindre tappre end nogen ung Kavalleer i vore Dage, fordi de standsede og sloge et Kors for sig ved dette Syn. I samme Øieblik hævede Skikkelsen sig, som ved et Trylleri, endnu høiere op i Luften, og bevægede sig, som et svævende Meteor, med Hurtighed ned imod Vandet. Her gjorde den pludselig en Bevægelse, udbredte Armene som Vinger, der kunde hæve den endnu høiere, og forsvandt. I det Samme lød en blandet Lyd af Latter, Skrig og Pladsken i Vandet, der maaskee vilde have bragt en af vore Kavallerer til at standse og betænke sig, men netop lød i de to unge Mænds Øren som en Opfordring til et ridderligt Eventyr, der ikke burde lade vente paa sig. De sprang hurtig over Gjerdet og ilede igjennem Haven, hver til sin Side, og pludselig stod Gustav foran Kæmpen, som triumpherende vendte tilbage og, saasnart han saae ham, løb imod ham med begge Hænder knyttede, i den Tanke at han havde en ny Kamp at bestaae. Den unge Mand betragtede ham et Øieblik med Forbauselse, Dvergen i Luften var forsvunden, og en Kæmpe

aabenbarede ſig i hans Sted. Men et Eventyr havde han jo ſøgt, og uden at gjøre ſig Rede for Anledningen og Henſigten, modtog Guſtav Kampen, ſom den blev ham buden. De brødes en Stund og det lykkedes den unge Svenſker, at faae ſin Modſtander kaſtet omkuld; men her omſluttede Kæmpens ſenefulde Arme ham med en ſaadan Kraft, at han ikke var iſtand til at røre ſig under det ſtore Legeme, og det var kun Langſomheden i Elephantens Bevægelſer, der frelſte ham fra at blive gjennemboret af Hans Faaborgs Dolk, ſom Aslak havde bemægtiget ſig. Under denne Kamp, ſom ikke gik af uden Raab og Støi, kom Claus Daa til, der forgjeves, paa den anden Side af Haven, havde ſøgt det forſvindende Phantom. Da han ſaae ſin Ven i en ſaa overnaturlig Modſtanders Magt, nævnede han ſin Helgens Navn og drog Dolken, for at befrie Guſtav. Men Aslak, ſom havde ſeet denne Bevægelſe, ſlap hurtig Guſtav, og rullede ſig til Side hen ad Jorden, ſaa at han undgik Stødet. Med et lydeligt Skrig ſprang Aslak op og foer imod Claus Daa, der imidlertid var beſkæftiget med at reiſe Guſtav, ſom han troede ſaaret, og inden han kunde afværge Stødet, havde Faaborgs Dolk ridſet hans venſtre Arm. Aslak ſvingede atter Dolken med et udfordrende Raab, han følte ſin hele Kraft i dette Øieblik, det var første Gang i hans Liv at han havde havt et Værge i ſin Haand. Men da der intet nyt Angreb paafulgte, gik han heller ikke angrebsviis tilværks, men ſtillede ſig foran Huſets Indgang og vedblev blot at brumme og viſe Tænder ſom et vildt Dyr, der vil forſvare Indgangen til ſin Hule.

Uagtet Allarmen og diſſe gjentagne Udraab maatte have vækket Huſets Beboere, mærkedes dog ikke mindſte

Deeltagelse for hvad der foregik udenfor. Man var paa den Tid altfor vant til voldsomme Optrin, til at enhver Borger ikke skulde anse det for klogest at blive indenfor sine lukkede Døre, uden at blande sig i Andres Strid. I Hans Knaps Huus forblev derfor Alt roligt. Og da de to unge Mænd ikke saae nogen Fare for Husets Beboere, men meget mere maatte antage Kæmpen for en Bevogter, der vilde forsvare Beboernes Ro, forlode de Stedet og vendte tilbage til deres Heste, kun lidet tilfredse med det Eventyr, de havde bestaaet.

Ikke langt fra Huset mødte de Svendene med Hestene; de havde hørt denne Allarm og frygtede for at deres Herrer kunde være faldne i et Baghold af den berygtede frisiske Sørøver, Lange Peter Fribytters Bande, som undertiden gik iland paa de danske Kyster og var en stadig Gjenstand for simple Folks Frygt, der langt overdrev de Heltegjerninger, disse vilde Mennesker udøvede, hvis hele Fremtræden var beregnet paa at indgyde en overtroisk Skræk, idet de vare fortklædte og havde Steiler, Hjul og Galger, syede med Hvidt, til Felttegn paa deres Klæder. Uagtet denne Røver, som havde „henved fem hundrede arrige Skalke af Baadsmænd, Bueskytter og Knægte" — som Krøniken siger — i sin Tjeneste, og underskrev sig med den stolte Titel: „De Danskes Bestormer, de Bremers Straf, de Hamborgers Fjende og de Hollænders Marter," uagtet han mest drev sit Uvæsen i Vesterhavet, var der dog intet Sted paa de danske Kyster, hvor man ikke frygtede for hans Overfald. Saasnart Svendene havde hørt Uraad, gjorde de strax Hestene istand og ilede til Undsætning, ad den Vei, de havde seet deres Herrer tage. Men i Stedet for Lange Peter Fribytters frygtede Bande, fandt de Ridderne alene;

de vare forstemte og ordknappe. Claus Daa havde et Klæde bundet om den venstre Arm; men foruden dette Tegn paa en overstaaet Kamp, var der intetsteds Spor af Menneskers Nærværelse. —

Kæmpens Latter var ogsaa bleven hørt af Ole Skaaning; men da Alt derpaa blev stille, lagde han sig atter i Græsset ved Strandbredden og beregnede, hvor Meget han vel paa Hjemveien kunde pine ud af Hans Faaborg ved Stiklerier og Trusler. Da lød paa engang Latter og Skrig og Pladsken i Vandet. Ole sprang op. „Her gaaer det aldrig rigtig til," sagde han ved sig selv, „de overmande ham. Men hvad vilde han der, den rødhaarede Gjek. Veed ikke ethvert Menneske, at Kjærlighed har en sød Begyndelse men en besværlig Ende. Men Gaasen gaaer saalænge i Kjøkkenet, til hun omsider fastner ved Spiddet. Det var aftalt, sagde han, med List og Forstand. Ja, Mands List er vel behænde, men Qvindelist er uden Ende, og det lader til at han er kommen mellem Hammeren og Ambolten. Men Ingen skal sige, at Ole Skaaning har svigtet en Kammerat, eller at han har været bange for at gaae i Slagsmaal; Smedebørn ræddes ikke for Funkerne, og Ole har før været med, hvor Knivene vare skarpe.

Under denne Enetale havde Ole Skaaning draget sin Kniv og ilede hen over Marken til det Sted, hvorfra Skriget var kommet. Han hørte en forvirret Larm og flere Stemmer, men ikke Skriverens velbekjendte Røst. „Skulde de have gjort det af med ham?" tænkte han. „Man skulde næsten troe det, thi den Gaas kækker ikke, som Hovedet er af. Døden er en snel Jæger, som Ingen kan undløbe; er han død, nytter det ham ikke, om jeg ogsaa kom i Klemmen. Det er bedre at lade

sig bære af Fire til Graven, end selv at gaae dertil, og det er en dum Ræv, som løber i Saxen ved Solskin."

Medens Ole anstillede disse Betragtninger, havde Hans Faaborg faaet Foden udfriet af Stigen, som nu blev hans Redningsmiddel. Vandets Dybde var hans Frelse; det lykkedes ham at komme op paa Stigen, og uden stor Anstrengelse naaede han Strandkanten bag nogle Buske, ikke langt fra det Sted, hvor Aslak havde styrtet ham ud. Men han var saa fortumlet, at han vilde være gaaet lige tilbage til sin Fjende, i Stedet for at undflye ham, hvis ikke den forvirrede Larm af de Kæmpende havde advaret ham. Skjelvende af Frygt og Harme, og rystende af Kulde sneg han sig tilbage langs med Strandkanten, i den Retning, hvor han havde efterladt Baaden, og stødte saaledes paa Ole Skaaning, som overvældede ham med Spørgsmaal om hvad, og hvorfor, og hvorledes. Men nu vare baade hans Aands og Legems Kræfter udtømte, og han segnede uden Bevidsthed om paa Marken.

— „De har dog givet ham hans Rest," udbrød Ole, „og i Vandet har han ogsaa været. Slagen Mand gjør ingen Modstand, nu rører han sig ikke af Stedet. Død Hund bider Ingen: ellers var han min Tro bidsk nok, og det var vanskeligt at gjøre ham tilpas. Det var et daarligt Gilde, han kom til, han ventede sig dog alt Godt; men Mand bliver snarest svegen af Den, han troer bedst. Her skal han ikke blive liggende til Krageføde, saalænge Ole Skaaning kan slæbe ham herfra." —

Og under en Strøm af Ordsprog, som vi ikke gjentage, tog Ole Skriveren paa Nakken og gik hen imod Baaden med ham.

Han havde endnu ikke naaet den da han hørte

Hestetrav bag ved sig. Han saae tilbage, fire Ryttere kom travende, de To vare i Vaaben og Plade.

Claus Daas forsigtige gamle Tjener havde havt Øinene med sig overalt, medens de rede hen ad Veien til Østerport; han opdagede en Mand, som bar en Død, eller maaskee en Saaret, ned til Strandbredden, sandsynligviis for at styrte ham i Vandet. Han meddeelte sin Herre denne Mistanke, og Rytterne besluttede strax at undersøge denne Sag. Klangen af Vaabnene og Hestetrampen paa den side Mark gjorde den Flygtende opmærksom paa Faren, og paaskyndede hans Flugt. Men han vilde alligevel neppe, med den tunge Byrde paa Skuldrene, have undgaaet at blive indhentet af de Ridende, hvis ikke hans Faaborg i rette Tid var kommen til sig selv igjen.

— „Er I Mand for Eders egne Been?" spurgte Ole, saare glad ved at erfare, at han ikke bar en død Kammerat. „Da sid ned og lov Eders Fødder et Par nye Skoe, hvis de kan frelse Eder fra disse Hestfolk. Kom, Hans Faaborg, Døden lader ikke bie paa sig, det er bedre at smutte i Busken, end at dingle i Boien, det er bedre, at de Andre sige: der løber han, end at de skal sige: der ligger han," og med disse opmuntrende Ord greb han Skriveren om Haandleddet og trak ham med sig over Stok og Steen.

De naaede Baaden; Ole Skaaning mere kastede end hjalp sin Herre ombord, derpaa sprang han selv efter ham og stødte fra Land. Det var den yderste Tid, i samme Øieblik holdt de fire Ryttere ved Strandbredden, men der var allerede nogle Favne Vand imellem dem og de Forfulgte. Denne Afstand gav Ole hans gamle Fripostighed tilbage.

— „Hvad vil I og hvem er I, som forfølge veifarende Folk?“ raabte han til dem.

— „Jeg er Kongens Hoffinde Claus Daa,“ svarede den unge Mand, med mere Oprigtighed end Klogskab, „og jeg kræver Dig til Regnskab, hvad Du har at skaffe her paa denne Tid og hvi Du flygter? Havde Du Intet bedrevet imod Kongens Bud, da behøvede Du ikke at løbe; hvo der flyer, gjør sig selv sagfældig.“

— „Det er let at jage Den, som selv gjerne løber,“ svarede Ole spottende. „Jeg og min Fætter, vi ere to Alen af eet Stykke, om vi ikke see ud dertil i Klæder; vi reise altid paa den Maade, en Stund rider han paa mig, og en Stund rider jeg paa ham. Men jeg seer ikke, at det kommer Eder ved, om vi ville ride uden at det koster os Havren.“

— „Uforskammede Slyngel!“ udbrød Gustav og sporede sin Hest ud i Vandet; men den sank strax i, der var for dybt, han maatte vende om igjen.

— „Hvo sig selv retter itide han farer ikke vild,“ sagde Ole. „Heiren laster Vandet, for hun kan ikke svømme. Somme til Land og Somme til Vand. Men rid I kun ud til os, maaskee I flyder bedre ovenpaa end I troer, thi Den drukner ei, som hænges skal, uden Vandet gaaer over Galgen.“

I sin Forbittrelse rev Claus Daa sin Dolk fra Beltet, tog den i Haanden som et Kastespyd, sigtede og slyngede den imod den mundkaade Spotter. Ole bukkede sig, Dolken foer ham over Hovedet og sank i Vandet.

— „Nær skyder ingen Hare,“ sagde Ole med Koldblodighed, idet han dog lagde Aaren i Vandet og fjernede Baaden længere fra Strandbredden. „Nu skal I have Tak for godt Selskab. Men I maa ikke for-

tryde paa, at vi have holdt os i Afstand, thi hvo der gaaer i Seng med Hunde, veed I nok, staaer op med Lopper."

De forbittrede Adelsmænd, som indsaae Umuligheden af at tage Hevn over disse Forhaanelser, droge sig tilbage fra Strandbredden. Da raabte endnu en Stemme fra Baaden efter dem: „Herr Claus Daa gjør bedre i at skjøtte sin egen Dont og see at slippe vel fra hvordan han gjør Kongen rede for sin Adfærd, end overfalde sagesløse Folk som en Stimand og skaffe sig et slettere Rygte."

Claus Daa standsede sin Hest og sagde til sine Stalbrødre: „Det var ikke den grove Færgemand, der gav mig dette Raad, men En, som kjender hvad der gaaer for sig ved Hove. Et godt Raad skal man lyde, om man end faaer det fra en Fjende. Sandelig, Den havde ikke været vor Uven, som havde raadet os ikke at prøve Eventyr i denne Nat."

Portvægterne tudede i Hornene, og et Øieblik efter blev Faldgitteret trukket op og Vindebroen hisset ned. I det Samme steg Solen i sin fulde Pragt op over Havet, og dens Straaler forgyldte Spire og Taarne i Hovedstaden. Alle Klokker i Kirker og Klostre hilsede Dagens Frembrud, og da de fire Ryttere rede igjennem Gaderne, lød høitidelige Metter eller Morgensange af Munkenes dybe Stemmer ud fra Kapellerne, som de droge forbi, og Folk begyndte allerede at færdes i deres daglige Dont. —

Da Rytterne først havde vendt Ryggen til Vandet, brugte Ole sin Aare saa tappert, at Baaden snart havde naaet ud igjennem den brede Strøm mellem Bremerholm og Staden.

— „Det var en haard Dyst, den tog baade paa Been og paa Tunge," sagde han, imens han roede af alle Kræfter. „Men en Arbeider er sin Løn værd, og hvis I ikke skjønner paa at jeg i denne Nat har frelst baade Eders Liv og Eders Rygte, maatte I være en utaknemmelig Gøg. Velgjerning er anden værd. Havde Ole Skaaning ikke været, da havde I nu ligget med Næsen i Veiret, og havde kun været god til at skyde Ræve paa. Prøv Guld i Glød og Ven i Nød. Bedre faa Venner og trygge, end Mange, som vende Rygge. Men det er jo ikke mere end billigt mellem Kammerater, og vi ere nu engang skabte til at staae Last og Brast sammen, siden vor Ungdoms Bedrifter. Men Hellige Mænd! Nu tude de allerede i Porttaarnet. Det bliver for seent at roe til Slottet, med mindre man har en Ryg, som ikke kan føle, og en Hals, som ikke er kilden. Jeg vil ikke falde Profosen i Klørne for et halvt Aars Løn, og Slotsherren kunde maaskee faae Lyst til at spørge mere, end I kunde besvare, Hans Faaborg, hvis han saae Eder komme seilende til Slottet paa denne Tid. En klog Mand skal ikke lade sig fritte af en Nar. Det er bedst at krybe i Læ, thi ryster de først Sækken, seer de ogsaa nok hvad der er i den, og Den, der lader sig see i Kortet, han taber Spillet. Men det skal være en fiin Næse, som kan lugte Sporet igjennem Vandet. Og da Blodet aldrig er saa tyndt, at det dog er tykkere end Vand, saa vil min hæderlige gamle Moster nok skjule Baaden under sit Huus til imorgen Nat."

Fra Vandet ved Bremerholm gik i ældre Dage en lille, smal Kanal ind til Sankt-Nicolai Kirke; denne Kanal var efterhaanden bleven dækket med Huse, som vare byggede paa Hvælvinger oven over Kanalen, der endnu

var tilgængelig for Smaabaade, som kunde roe hen under Husene. Disse Huse vare fra Begyndelsen mest beboede af Kongens Søfolk, hvorfor de kaldtes Skipperboderne. Senere erholdt flere omliggende Gader dette Navn. Det var først i Kong Frederik den Andens Tid — efter en gammel Registrant i Cancelli-Archivet — at denne Kanal blev tilkastet. I denne mørke Hvælving dreiede Ole Baaden ind, idet han ikke forsømte at lette paa Huen, i det Øieblik de fra Lyset seilede ind i Mørket, ligesom Søfolk pleiede at gjøre, naar de fra Maaneskinnet seilede ind i Skyggen, for at afvende de onde Magters Vrede, som kunde opholde sig i Mørket.

En kold Gravluft slog dem imøde og rystede den gjennemvaade Faaborg, som maatte bukke sig, for ikke at støde mod Hvælvingens ujevne Stene; men Ole kjendte dette Smuthul, og uden at støde imod, bragte han Baaden til en lille, steil Trappe, som fra Kanalen førte op til hans Mosters Huus, hvor han bandt den fast. Og ligesaa hurtigt som Claus Daa og Gustav Eriksøn fandt Hvile i den Bolig, der ventede dem efter denne Nats Anstrengelser, blev den gjennemfrosne Hans Faaborg bragt i Seng hos Ole Skaanings „hæderlige gamle Moster", som levede christeligt og nærede sig af Brag, som var søgt af Mange for sine Hexekunster og yndet af Nogle for de hemmelige Tjenester, hun gjorde dem, men særdeles hadet af Madam Sigbrit for de Spaadomme, hun vidste at udsprede iblandt Folk, naar hun vandrede omkring i forskjellige Skikkelser, snart som en Betlerske, snart som en Bissekræmmerske, der solgte Helgenbilleder og Paternosterbaand. Og iblandt disse Forudsigelser var den, som Almuen kaldte Sankt-Birgittes Spaadom, om den sjette Konge, der skulde ende med For-

færdelse, den meſt forhadte i Sigbrits Øine. — Medens Skriveren ſov, havde Ole Skaaning en lang Samtale med ſin Moſter, hvori han fortalte hende ſaa Meget om den fremmede Gjeſt, ſom han anſaae fornødent at hun ſkulde vide. Da Hans Faaborg, høit op ad Dagen, forlod Elſebet Bagers Huus, var han ſtyrket baade paa Sjæl og Legeme, og hertil bidrog ikke mindre den koſtelige Likør Hippokras, ſom „den kloge Kone“ i Smug udſolgte til ſine Kunder, end de heldige Spaadomme, hun havde forudſagt ham, deels af Linierne i hans Haand, deels af andre Prognoſtica, ſaa at Slotsherrens Skriver i ſit Hjerte glædede ſig over det Bekjendtſkab, han havde ſtiftet med Ole Skaanings Moſter.

V.

Besøgende.

Det tilsyneladende ubetydelige Saar, Claus Daa havde faaet i Armen hiin Nat, var otte Dage efter endnu ikke lægt, enten det nu kom af, at Faaborgs Dolk havde været dyppet i en eller anden skadelig Materie, eller af den Skjødesløshed, hvormed han havde behandlet denne Vunde. Han maatte gaae med Armen i et Bind og kunde ikke faae noget Ærme paa, altsaa var det ham heller ikke muligt at fremstille sig ved Hove, lige saa lidt som han kunde tænke paa at opsøge Gjenstanden for sin Kjærlighed, den smukke Adelgunde, en Datter af Ridder Jochum Griis til Holme. Efter Claus Daas Beregning, maatte den unge Dame være kommen til Staden nogle Dage før, tilligemed sin Moder.

Den tvungne Rolighed, paa en Tid da han havde saa megen Anledning til at øere paafærde, gjorde ham yderst mismodig. I denne Stemning fandt Gotfred af Ghemen ham, og den aftog ikke, da Borgeren traadte uanmeldt ind til ham, og den unge Mand maatte bebreide sig selv, at den Ubilligheb han havde viist imod sin Faders gamle troe Tjenee, idet han havde jaget ham

fra den ene Ende af Staden til den anden, for at skaffe ham et Par nye Sporer, som han dog for Øieblikket intet Brug havde for, var Skyld i denne Overrumpling, der var ham saa ubeleilig. Bogtrykkeren foreſtillede ſig ſelv, under mange Buk og Ceremonier, ſom en taknemmelig Client af den værdige gamle Herr Oluf Daa; han havde for mange Aar ſiden, da han kom her til Staden for at nedſætte ſig, medbragt en Anbefalingsſkrivelſe til Ridder Oluf Daa fra Udlandet, og den gamle Ridder havde været ham en huld Beſkytter. Da han nu havde erfaret, at hans Herr Søn var kommen til Hovedſtaden, havde han intet Øieblik villet opſætte at bevidne ham ſin Høiagtelſe, anbefale ſig til hans Bevaagenhed og tilbyde ham ſin ringe Tjeneſte, derſom han i Noget kunde være ham til Behag.

Den unge Adelsmand modtog Borgeren med en ſtiv, tilbageholden Høflighed, ſom viſtnok ikke var ſkikket til at give ham Lyſt til at forlænge ſit Beſøg. Ikkedeſtomindre var Gotfred af Ghemen meget ſnakſom over den forbigangne Tid og lod ikke til at have nogen Anelſe om, hvor ubeleiligt hans Komme var. Claus Daa, ſom hidtil ikkun havde ſagt et enkelt Ord, nu og da, taug tilſidſt ganſke. Bogtrykkeren havde fortalt hele ſin Reiſe fra Tydſkland hertil, han havde gjort Rede og Rigtighed for hver Samtale, han i ſin Tid havde havt med Herr Oluf Daa, og Ordene faldt nu mere ſparſomme. „Helgene være lovet, nu gaaer han da omſider," tænkte den unge Adelsmand. Men hans Gjeſt ſaae ſig om i den tarvelige Stue, ſom Claus Daa beboede, og ſagde: „Min Beſkytters Søn har ikke truffet en ſaadan Bolig, ſom jeg ønſker ham den. For en Herre ved Kongens Hof, har man ſørget ſlet for Eder.

Her er til Exempel kun nogle faa Stole, man har ikke engang givet Eder saa meget som en Løibænk, efter Nutidens Brug. Dersom J gunstigst vil tillade . . ."

— „Jeg takker Eder, jeg boer ret godt."

— „Dersom jeg ydmygst turde tilbyde Eder nogle Værelser i mit ringe Huus . . . Alt hvad jeg har og eier skylder jeg Kongens Naade og Eders Faders Beskyttelse, det vilde være mig kjært, om J vilde tillade mig at vise min Beskytters Søn Gjestfriheb."

— „Jeg takker Eder, jeg er nu engang indrettet her. Tilmed ligger det mig bequemt, da det ikke er altfor langt fra Slottet."

— „J maa gunstigst tillade mig, at Fiskertorvet, hvor mit Huus er, ligger nærmere ved Kjøbenhavns Slot, end Vommestræde, som desuden er et mere passende Ophold for Badstuemænd og Garvere og Fiskeblødere, end for en Adelsmand."

— „Sandt at sige har jeg ikke selv valgt mit Opholdssted, men ladet det besørge forud ved en af min Faders Svende, og han har ikke havt bedre Forstand; formodentlig har han kjendt Garveren."

— „Desuden hører Johan Spegelberg til de Hellige, og de Folks Tro og Love har jeg ikke stor Fiduts til," sagde den haardnakkede Bogtrykker.

— „Om Manden, hvad han nu hedder, end var en Muhamedan, saa er det mig en ligegyldig Sag, allerhelst da jeg Intet kan faae med ham at skaffe," svarede den unge Mand med en hovmodig Mine.

— „Dersom jeg ikke kan være saa lykkelig at have Eder under mit eget Tag, tør jeg maaskee tilbyde min Tjeneste til at skaffe Eder bedre anbragt andensteds," vedblev den velvillige Bogtrykker.

— „Jeg ønsker ikke at gjøre Nogen Uleilighed.“

— „I vil dog være bedst betjent i mit Huus, ædle Herre. I er syg, jeg har en gammel Søster, som ret forstaaer sig paa at pleie Syge. Mit Huus er stort og vidtløftigt, takket være Kongen og Eders Herr Fader, og I vil kunne være ganske uforstyrret.“

Claus Daa gjorde en afslaaende, men dog forbindtlig Gebærde, og taug. Bogtrykkeren taug ogsaa forlegen; men alligevel vilde han ikke til at gaae. Omsider sagde han: „I tænker vel snart paa at gaae til Hove, ædle Herre;“ — men disse Ord bleve udtalte mere som en Sag, der faldt af sig selv, end som et Spørgsmaal.

— „For Tiden er jeg syg, som I selv nylig bemærkede.“

— „Men ikke betydeligt, haaber jeg? Maaskee er Eders Arm forvreden?“

— „Nei, det er den dog ikke.“

— „Maaskee en lille Mindelse fra Fægteskolen?“

— „Nei.“

— „Ikke? — Maaskee en lille Byld, der er kommen af sig selv. Ja, lille Byld stor Pine, det kan ofte være værre, end en ordentlig Vunde.“

— „Nei, for Djævelen. Jeg indseer ikke at det kommer Eder ved, Mester Ghemen, hvad der fattes min Arm.“

— „Jeg vil kun tillade mig at yttre det Haab, at denne Skade ikke længe maa afholde Eder fra at deeltage i Hoffets Glæder,“ sagde Bogtrykkeren forlegen.

— „Jeg seer heller ikke hvad det kan fornøie Eder, Mester Bogtrykker, om jeg deeltager i Hoffets Glæder eller ei,“ sagde Claus Daa med en skjødesløs Bevægelse med Haanden, der nok kunde ligne en Afskedshilsen af

en Overmand til ſin Undergivne. „Vi mødes dog viſt ikke ved Hove?“

— „Nei, viſtnok ikke, ædle Herre,“ ſvarede Gotfred af Ghemen; „jeg kommer ikke oftere til Slottet, end naar Hans Naade Kongen befaler det, og med dets Glæder har en Borger Intet at ſtaffe; thi Hofglæder ere for Adelsmænd, og det er kun naar Modgangen kommer over dem, at Kongerne kjendes ved Borgerne. Men alligevel kommer jeg dog ofte nok til Hove for at vide, at det var bedſt for Eder om Eders Arm var lægt, thi ſom Ordſproget lyder: den Nærværende Kjødet, den Fraværende Benene, og det er ikke altid ſagt, at Den er ude af Sind, ſom er ude af Øie.“

Der laae ſaa megen baade Værdighed og Velvillie i den Maade, Bogtrykkeren talede paa, at det uvilkaarligt indvirkede paa den unge Adelsmand. Han ſatte ſig i en mindre ſkjødesløs Stilling, end han hidtil havde indtaget, og ſagde: „Jeg forſtaaer i Sandhed ikke hvad I mener.“ Men ſom om han øiebliklig fortrød at have indrømmet Borgeren ſaa meget Henſyn, kaſtede han ſig atter tilbage i Stolen og ſagde: „I holder af de gammeldags Ordſprog; ſaa vil jeg ogſaa tjene Eder med et Par ſaadanne: Der er intet ſaa ringe Fogderi, ſiger man, det jo gavner en Skjeppe Havre, — men Hver ſkjøtter bedſt ſit Øl og ſine Viſer, — og Nykommen er ikke altid Velkommen.“

Bogtrykkeren reiſte ſig og ſagde: „Ædle Herre, det gjør mig ondt at I har Mistillid til mig, og at jeg ikke er velkommen hos Eder, — men det gjør mig mere ondt, at man taler ilde om Eder ved Hove, — og det ſkulde gjøre mig ſtor Sorg, om . . . om en Søn af min Beſkytter fortjente at omtales ſaaledes.“

— „Mester Ghemen!“ sagde Claus Daa truende, og sprang forbittret op, „hvad drister I Eder til at sige mig?“ . . .

Men Gotfred af Ghemen lod ham ikke tale ud. „Ædle Herre! Hør mig i Roligheb, det er den eneste Ting, jeg har at bede Eder om. I kan nok vide, at en gammel Borger ikke kommer til en ung Adelsmand, for at fornærme ham. Jeg er heller ikke kommen for at søge nogen Binding, ved at faae Eder i mit Huus, lige saa lidt som jeg attraaer at være Eders Pengemægler eller besørge Eders Anliggender, hvortil der ville melde sig erfarne Kjøbmænd nok, som ere vante til at bestille Sligt for de unge Adelsmænd. Nei, Intet af alt Dette er Anledning til mit Komme. Men Eders Fader har været min — ja, jeg tør sige det, han har været mig en Ven, og det er Mere end en Beskytter, det glemmer jeg ham aldrig; og dersom jeg hørte paa at hans Søn blev ilde omtalt, uden at vare ham ad, da var jeg ikke værd at nogen Mand herefter skulde troe mig over en Dørtærskel.“

— „Ilde omtalt, Mester Ghemen, dersom det er saa, da beder jeg Eder at nævne mig mine Bagtalere, for at jeg kan kræve dem til Regnskab, og sandelig, saa længe jeg kan føre mit Sværd, skal Ingen ustraffet nævne mit Navn paa anden Maade, end med Agtelse. Hvo har talt ilde om mig?“ gjentog han opfarende.

Den erfarne, gamle Borger havde meget Vanskeligt ved at faae den uerfarne, unge Adelsmand til at fatte, at der ved Hove gives et Væsen, som intet Navn og ingen Stand har, men som alligevel er uendelig mægtigt, og omgaaes Alle, lige fra Kongen til Stegersfolkene; som staaer tidligt op og gaaer seent tilsengs, og er mere

aarvaagent end Taarnvagterne; som veed Alt, og mere end Alt; som er uigjendriveligt, uagtet Det, som det beretter, neppe har en Tiendedeel Sandhed mod ni Tiendele Løgn; som taler Ondt om de Bedste, men ikke Godt om Nogen; som Ingen har seet, men som Alle har hørt. At træde i Kamp mod dette Væsen, vilde være latterligt, hvis det ikke var umuligt; men at ringeagte og overse det, vilde være daarligt.

— „Ordsproget siger, at Hoslevnet er en herlig Elendighed," vedblev han, „og at der til Hove gives mange Hænder og faa Hjerter. Man veed ikke hvem man skal vogte sig for, derfor vogter klog Mand sig for Alle, og handler med sin Ven idag, saa at han uskadt kan blive Fjende imorgen. Thi det er svært at vare sig for Bremseflue i Skoven, og for onde Tunger ved Hove."

— „Men for alle Helgenes Skyld," udbrød Claus Daa utaalmodig, „I har med alt Det endnu ikke sagt mig et Ord af Det, jeg vil vide."

Gotfred af Ghemen slog Øinene mod Gulvet og sagde: „Det sømmer sig ikke for mig, som kun er en slet og ret Borger, at gjentage de Ting, man siger ved Hove om Eder, ædle Herre. Men jeg kan formærke, at I har virksomme Fjender, enten det nu er iblandt de Fornemme eller, hvad værre er, iblandt Tjenerne, som Ordsproget gaaer: fortørnet Tjener er den argeste Fjende. Man skal ikke have Hund til Uven ved Hove, om det kan undværes. Dersom I er uvidende derom, maa det tjene til Undskyldning for min Driftighed, at tale om saadanne Ting."

— „Jeg kan forsikre Eder, at jeg lige saa lidet veed af Fjende, som af Ven, ved Hoffet. Men jeg veed

endnu ikke, hvortil alt Dette skal føre; vil I ikke tale tydeligere."

— „Ædle Herre, man har vidst at indtage Kongens Sind imod Eder. Hans Naade, som er noget hastig og let til Vrede, havde maaskee Grund til at vente, at I tidligere kom til Hove, dette maa I bedre forstaae, end en Haandværksmand. Men nu gaaer det Ord iblandt Hoffolkene, at I er udebleven, fordi I . . . fordi I søgte slet Selskab langveis borte med nedrige Folk, og at I nu ikke kan komme til Hove, fordi I har deeltaget i en skammelig Handling, hvorved I er bleven saa forslaaet, at I maa holde Eder i Huset."

Den unge Adelsmands Forbittrelse, ved at høre saadanne skammelige Bagtalelser, kjendte ingen Grændser. Han støiede og bandede og paakaldte alle hedenske Guder og christelige Helgene for at bevidne sin Uskyldighed. Bogtrykkeren berettede ham vidtløftigere, hvorledes man gav ham Skyld for et tilsigtet Overfald paa en fredelig Borgers Huus udenfor Østerport, der sandsynligviis var bleven forøvet i den skammelige Hensigt at trænge med Vold ind i en ung Piges Kammer. Husets Beboere havde tilbragt Natten i den dødeligste Skræk, og Eieren, der kjendte Madam Sigbrit, havde om Morgenen forebragt hende sin Klage over dette Brud paa Kongens nyeste Forordning, som en af Hoffets Herrer havde forøvet, efter Udsagn af et Tjenestetyende, der havde afværget Indbrudet.

— „Og fordi et Tjenestetyende troer at see en af Hoffets Herrer, og fordi maaskee en af Hoffets Herrer begaaer en skammelig Handling, saa gjetter man strax paa mig," spurgte Claus Daa forbittret.

Bogtrykkeren kunde ikke sige, hvorledes den unge

Herres Navn var kommen for en Dag; men vidſt var det at man almindelig nævnede ham ſom Gjerningsmanden, og at Kongen var bleven ſaare fortørnet ved Madam Sigbrits hadſke Beretning, ſaa at han nu baade havde Kongens Unaade og Sigbrits Vrede at ſtride imod. Dette Overfald var blevet udført ſamme Nat, ſom Claus Daa var med et Følge dragen ind gjennem Øſterport ved Daggry, og Portvægteren vilde have ſeet de ſamme ridende Herrer tidligere paa Morgenſtunden færdes der i Egnen, hvilket end mere forøgede Sandſynligheden. Man vidſte ogſaa, at den unge Adelsmand havde ladet ſin Tjener blive tilbage paa Veien og ſelv var gaaet hen imod Huſet, hvor Gjerningen var ſkeet.

— „Det er vel udſpeidet og bedre ſammenſat," ſagde Claus Daa. „Men jeg havde til Lykke et Vidne med mig hiin Nat, ſom jeg ikke forlod, og ſom vil kunne aflægge Vidnesbyrd for mig."

— „Desværre har J, ædle Herre, fundet det paſſende at gjøre Reiſen med en Affending fra en oprørſk Underſaat, ſom maa takke ſin Helgen, hvis Kongen lader Naade gaae for Ret og ſender ham uſkadt tilbage, hvor han kom fra. Jeg ſiger desværre, thi man ſigter Eder for at gjøre Sag med de ſvenſke Oprørere. Dette Vidne vil viſtnok ikke hjelpe Eder, og J gjorde maaſkee bedre i at fortie denne Omſtændighed, derſom J ikke udtrykkelig bliver adſpurgt af Nogen derom."

Claus Daa fortalte nu Bogtrykkeren hvorledes han var ſtødt ſammen med den vakkre unge Guſtav Erikſøn, og at hverken hans egen eller deres fælleds Reiſe havde havt Politiken til Gjenſtand; men fornegte en ſaa brav Adelsmand, med hvem han havde ſluttet Venſkab, det vilde han ingenlunde, og det ſaa meget mindre, ſom det

lod til at Guſtavs Sendelſe var forbunden med Fare. Han vilde tvertimod ſige til Alle og Enhver, at den ſvenſke Adelsmand beſtandig havde talt med den ſkyldige Ærbødighed om Hans Naade Kongen, og intet Ord havde ladet falde ſig til Laſt, der ikke kunde høres af den ſtrengeſte Dommer. Han beklagede, at han ikke havde ſeet ham ſiden deres Ankomſt til Staden, men ſaaſnart han kunde gaae ud, vilde han opſøge ham, da han endnu ikke var kommen til ham.

— Ædle Herre, dette er mere adeligt end klogt," ſagde den forſigtige Borger. „Jeg kan ſige Eder, at Kongen har ladet den ſvenſke Adelsmand betyde, at han hvert Øieblik maa holde ſig færdig til at møde for Hans Naade; han er derfor bunden til ſin Bolig. Endnu har Kongen ikke ſeet ham, og han har heller ikke villet modtage hans Breve. Men vi ville ikke tale om disſe fremmede Anliggender, om I ſaa ſynes; Enhver kan have nok at ſkjøtte med ſit Eget. Vil I gunſtigt meddele mig hvad I veed om denne Sag?"

Efterat Bogtrykkeren havde hørt en fuldſtændig Beretning angaaende hiin Nats Hændelſer, grundede han nogen Tid i Taushed, medens han af og til betragtede Claus Daa med Opmærkſomhed, derpaa ſagde han: „Det er mig klart, ſiden jeg intet Øieblik tvivler om, at hvad I har ſagt mig er Sandhed, at Nogen maa have benyttet Eders Ankomſt paa ſamme Tid, til at vælte Miſtanken fra ſig. Men hvem kan det være? I og den ſvenſke Affending ere de eneſte Herrer, ſom efter hiin Nat ere komne gjennem Stadens Porte om Morgenen. Jeg har ſelv udſpurgt Værten i Herberget, han har hørt fremmede Stemmer og, ſom det forekom ham, en ſvenſk Mands Røſt. Tyendet, ſom jeg nys

omtalte, har jeg ogsaa udspurgt; det er en halvfjantet Stakkel, som man kalder den norske Kæmpe. Han veed Intet at berette, men siger bestandig, at han har stukket Ridderen med sin Kniv, og at han har kastet ham i Vandet og druknet ham. Af dette Virvar er det saa umuligt at udfinde Noget, som at vride Vand af Staal. Men sandsynligt er det imidlertid, at de Folk, som vare i den Baad, I ikke veed hvor kom fra eller roede hen, at de vide mere derom end baade I og jeg. Vi ville nu see, om vi Intet kunne opdage derom, skjøndt Spor til Lands synes bedre end Spor til Vands; thi naar Hjorten først gaaer i Kjæret, er han slem at veire, siger Ordsproget."

At den unge Mands Mismodighed ikke aftog under alle disse Forhandlinger, vil vistnok Ingen finde besynderligt. Bogtrykkeren opmuntrede ham til at være ved godt Mod og pleie sig vel, for snart at blive saa rask, at han kunde møde sine Fjender i aaben Mark; „thi aaben Feide er for Riddersmænd, men Skjul og Skalkhed er for Munke og Bedragere." Fremfor Alt vilde han raade ham til at gaae til Madam Sigbrit, saasnart han var saa vel, at han kunde gaae ud, og meddele hende Alt, hvad han vidste. Muligt havde hun erfaret Mere, end hun vilde sige, og Ingen kunde bedre, end hun, give Kongen en anden Anskuelse af Sagen.

Den stolte unge Adelsmand gjorde mange Indvendinger imod dette Forslag; at søge denne fremmede Kones Beskyttelse forekom ham uværdigt for en dansk Herre og en af Kongens Hofsinder. Men Gotfred af Ghemen gjendrev enhver af hans Grunde med en gammel Mands Klogt.

— „Madam Sigbrit tales der saa meget om i

denne Tid, og hun har mange Fjender," sagde han tilsidst. „Men hun er Kongens troe Tjenerinde, og Landet skylder hende mangt et Gode, om hun end ikke har udført det paa den Maade, der mest stemmer med Sæder og Skikke. Det er en vanskelig og sær Tid, hvori vi leve, og Omstændighederne ere en bydende Lov, fuldt saa vel som nogen Anden. De fornemste Mænd holde sig ikke for gode til at gaae til Madam Sigbrit . . . ."

— „Og staae paa Gaden uden for hendes Dør, og vente i Frost og Kuld, til hun kalder dem ind; en smuk Bestilling for en Adelsmand," afbrød Claus Daa ham.

— „Nu, nu! Der fortælles Meget, hvoraf neppe det Halve er sandt. Dersom ikke Løgn var, da taltes der mindre ved Hove, siger Ordsproget. Eders egen Sag er jo et Bevis paa, hvor lidet man skal tro hvad man hører. Sigbrit har ogsaa Venner iblandt den danske Adel, og naar Mænd som Rigens Marsk, Herr Mogens Gjø, og Herr Henrik Gjø, og General Otto Krumpen, og Rigens Canceler, Bisp Lauge Urne og mange Andre ikke holde sig for gode til at omgaaes hende, er det i det Mindste et Bevis for, at man nok kan tale med hende, uden at bortgive Noget af den Ære, en Adelsmand skal have uplettet. Og ingen skal sige om Gotfred af Ghemen, at han nogensinde har raadet sin Beskytters Søn Andet, end hvad hans Herr Fader selv maatte billige, hvis han var tilstede. I ønsker jo at kjende den Fjende, der bagtaler Eder? Forudsat at det er nogen enkelt Person, og ikke den skammelige Sladder, der sniger sig om til Alle og som Ingen vil staae til Rede for, forudsat at det er nogen enkelt Person, da vil Ingen vide

dette bedre end den snilde Sigbrit, der har sine Øren overalt og Hjelpere, saamange hun vil, og der er heller ikke Nogen, der vil sige Eder det, naar det ikke skulde være Madam Sigbrit, som hverken holder med den Ene eller med den Anden."

Denne sidste Grund bestemte Claus Daa til at følge Bogtrykkerens Raad og, hvor suurt det end vilde falde ham, at gaae til Madam Sigbrit inden han fremstillede sig ved Hove. Og da dette var aftalt, fornyede Borgeren endnu engang sit Forslag om at flytte til hans Huus; men Claus Daa afslog det paa det Bestemteste; for Øieblikket vilde han ingensomhelst udvortes Forandring foretage i sine Forhold. Men han takkede Bogtrykkeren forbindtlig for den Godhed, han havde viist mod en Ubekjendt, og tilføiede med en Hjertelighed, som nok kunde opveie hans tidligere uvenlige Adfærd: „Jeg havde hidtil troet, at jeg hverken havde Ven eller Fjende i denne Stad, men jeg seer nu, at jeg har begge Dele. I kan være overbeviist om, Mester Ghemen, at jeg fuldtvel erkjender, at een Ven, som I, langt opveier mange Fjender, og at jeg, til Trods for de Hjobsbud, I har bragt mig, anseer denne Dag for en god Dag, da den har skjenket mig Mere, end den har berøvet mig. Thi at jeg har vundet et Gode, er en afgjort Sag; om jeg har lidt Noget ved mine Fjenders Rænker, er, Helgene være lovet, endnu uviist, og beroer vel tildeels paa min egen Adfærd og min gode Klinge."

Med disse Ord rakte han Bogtrykkeren Haanden og rystede den trohjertig.

— „Ædle Herre! I ligner i dette Øieblik saa meget Eders Herr Fader," sagde Bogtrykkeren rørt, „at Ingen skal faa Gotfred af Ghemen til at troe, I kan

have begaaet noget Skammeligt, om end nok saa mange Mænd svore derpaa. Med Helgenes Hjelp vil ogsaa Sandheden nok komme for Dagen, og det vil da give sig, fra hvem dette Fjendskab er udgaaet; thi Falsk slaaer sin egen Herre paa Hals, det kan en ærlig Mand altid stole paa. Kunde I bequemme Eder til at bringe Sigbrit en lille Foræring af en eller anden Sjeldenhed, vilde det ikke være til Eders Skade."

Claus Daa rystede med Hovedet.

— „Godt, jeg begriber hvad I mener," vedblev Bogtrykkeren, „men stik i det Mindste Pigen nogle Myntstykker i Haanden, det er nu engang Skik og Brug, for ikke at komme til at vente. En saadan Gave, til et ringe Tyende, kan I vel være bekjendt."

Borgeren anbefalede sig, efter at have truffet den Aftale med den unge Herre, at han skulde meddele ham alt Nyt, der kunde have Hensyn til hans Sag, og at Claus Daa skulde gaae til Madam Sigbrit, saasnart hans Sundhedstilstand tillod ham det. I Døren vendte han endnu engang om, for at minde ham om Forsigtighed i Omgang, hvilket var nødvendigt i disse Tider, da saa mange Partier stode stridige mod hverandre. Claus Daa takkede ham for denne velmeente Advarsel og lovede at erindre den, omendskjøndt han troede, at Omgang med unge Adelsmænd ikke kunde have at gjøre med Partistridighederne, da de Alle hørte til samme Klasse i Samfundet. Og da han ledsagede Bogtrykkeren lige ud paa Trappen, var Afskeden meget forskjellig fra Modtagelsen, og Claus Daa følte denne Forskjel med Undseelse og kunde ikke skjule for sig selv, at han havde spillet den underordnede Rolle i den Samtale, der havde fundet Sted imellem disse tvende Repræsentanter for de

to forſkjellige Stænder. Og, for at tilſtaa Sandheden, ærgrede det ham, og aldrig før havde den borgerlige Lugt paa Trappen, af det garvede Læder, forekommet ham saa modbydelig og utaalelig, som i dette Øieblik. —

Da han var alene, kastede han sig mismodig paa en Stol og gav sine Tanker frit Løb; og det var nu ikke til Hoffet, de vendte sig, eller Kongens Unaade, han mest frygtede for. Det skammelige Rygte, der allerede havde naaet Borgeren, maatte langt tidligere have naaet den smukke Adelgunde. Hvad maatte hun tænke om ham? Et Overfald paa en ung Piges Kammer! Det gik Claus Daa, som det gaaer hele hans Kjøn, hvis Bekjendtskab med det Slette ubevidst bestemmer dets Dom og bekræfter Sandheden af det gamle Ordsprog: Tyv tænker, at hver Mand stjæler. Uagtet Claus Daa med Liv og Blod vilde have kæmpet for, at hans Elskedes Sjæl var saa reen som en Engels, tvivlede han dog intet Øieblik om, at hun, ved at høre dette Rygte, maatte forestille sig ham midt i den tvileløseste Scene, og den omtalte unge Pige som en af de Sletteste af hendes Kjøn. Himmelen være lovet, Forsynet vaager over Qvinderne, langt bedre end Mændene kunne fatte. Den Kundskab om det Slette i Verden, som næsten er uadskillelig fra al vor Tænkning, har kun sjelden naaet til deres ubesmittede Phantasi, og vi vilde ikke saa ofte tage feil af dem, som vi gjøre, naar vi holdt fast ved denne Overbeviisning. Hvor mange Grædmmelser vilde vi ikke frie os selv for. Men vi have ingen Anelse om, hvilken Feil vi begaae, og det falder os ikke ind med en Tanke, hvor dumme vor Klogt netop gjør os. —

Da Tjeneren kom tilbage, uden at have kunnet skaffe de Sporer, hans Herre havde været saa begjerlig

efter at erholde, ventede han at blive modtaget med Vrede; men Claus Daa var saa from som et Lam, thi Bogtrykkerens Besøg havde givet ham saa Meget at tænke paa, at et Par nymodens Sporer aldeles ingen Interesse mere havde for ham. Den gamle Mogens blev forbauset over denne Sagtmodighed, og drog den Slutning deraf, at hans Herre maatte være slettere, end da han forlod ham; der manglede ikke meget i, at han havde opsøgt Badskæreren, for at skaffe ham den Pleie, han antog at han maatte trænge til — for atter at blive ordenlig iilsindet, som han pleiede.

Men det hjalp ikke, at Claus Daa sendte Tjeneren bort, for uforstyrret at kunne overlade sig til sørgmodige Betragtninger. Det stod skrevet i Skjebnens Bog, at han idag skulde modtage Besøg, naar han mindst ønskede det. Neppe havde Mogens forladt ham, før han atter indfandt sig, for at anmelde en fornem Herre, som han havde truffet i Vaabensmedens Bod, og som havde udspurgt ham om Herrens Bolig og nu var her for at besøge ham. Og ligesom han havde bragt denne Besked, aabnedes Døren og den fornemme Herre, som sandsynligviis var ked af at vente, traadte ind i Stuen og hilsede Claus Daa med en Verdensmands Anstand.

Den Indtrædende var en Mand paa henimod tredive Aar. Han var klædt med stor Omhu, og hele hans Udvortes røbede, at han satte stor Priis paa det Bifald, han derved kunde opnaae. En tætsluttende Silketrøie, med Puffer paa Ærmerne, under en lille Kappe af nederlandsk Klæde med Pelskant, Beenklæder af fiint blaat Klæde, besatte med Takker af sort Atlask, med Dusker og Ovaster af broget Silke, spidse Skoe, der foran gik op i en smal, ombøiet Snabel, en glimrende Halskjæde,

med et Helgenbillede paa en Skuepenge, en broderet Halskrave, kantet med fine Kniplinger, en lang Dolk i Beltet, hvis gyldne Hefte var indlagt med brogede Stene, i Form af et Kors: Alt Dette betegnede Adelsmanden, der fulgte den nyeste burgundiske Mode; men da han, med en let Hilsen, aftog den lille Baret med en Heirefjeder i, der bedækkede hans Hoved, røbede en rund, skalbet Plet midt paa Issen, hvor de smukke, krøllede Haar vare afragede, og som derefter næsten var dækket igjen ved at purre Lokkerne sammen, at denne Mand var en Geistlig, til Trods for Dolken og hans ridderlige Optræden.

— „Ei, Fætter! Det er ikke smukt af Eder, at et Tilfælde skal røbe mig Eders Komme her til Staden," sagde han. „Dersom jeg ikke havde mødt Eders Svend hos min Vaabensmed, og spurgt hvem den Herre var, som endelig vilde have et Par af de nymodens Sporer, havde jeg ikke vidst hvor jeg skulde søge Eder. Frænde er Frænde værst, siger jo ogsaa Ordsproget. Men siden vi tale om Sporer, I faaer ikke i den hele By Mage til nogle, som jeg nylig har faaet fra Lüttich med Dronningens Kammermester, Maximilian de Bins; jeg skal sende Eder et Par, at I kan prøve dem."

Efter denne Indledning forestillede han sig selv for Claus Daa som hans nære Frænde, Henning Grib, der paa mødrene Side var beslægtet med ham. Uagtet Claus Daa ikke var synderlig bevandret i Slægtregistret, vidste han dog, at en Søn af hans Moders Fætter hed saaledes og var Kannik i Kjøbenhavn.

At være Kannik var dengang baade en magelig og en indbringende Bestilling. Kannikerne — i Tydskland kaldtes de Domherrer og i Frankrig Abbés, og under

disse Benævnelser kjender Læseren maaskee mere til dem, end til vore egne — Kannikerne vare for det Meste unge Adelsmænd, der som oftest lagde Studeringerne paa Hylden og ved Familie-Forbindelser erholdt disse indbringende Embeder, som bleve besørgede ved Vikarier, medens de selv tilbragte Tiden med at gaae paa Jagt, øve sig i Vaaben og sværme om med de andre unge Adelsmænd, i Forventning af at disse Fortjenester af Kirken med Tiden skulde forfremme dem til en høiere geistlig Stilling. Af alle kjøbenhavnske Kanniker var Henning Grib en af de lystigste, og sjelden savnedes han ved de muntre Lag, der forsamlede de unge Adelsmænd til Spil og Natteskiir.

Claus Daa modtog sin Slægtning med Forekommenhed, og da Kanniken forstod at føre Samtalen paa en let og utvungen Maade, vare de snart saa bekjendte med hinanden, som om de havde omgaaedes fra deres Barndom.

— „Men siig mig," spurgte Kanniken i Samtalens Løb, „hvad i al Verden har kunnet bevæge Eder til at feste Bo i denne Garverkule, som stinker saa forbandet, at man ikke kan gaae herfra til godt Selskab, før man har ladet sin Kappe gjennemgaae et Bad af Balsamvand og Rosmarinessents. Det Eneste, der kan undskylde Eder, er at Garveren har en smuk Kone, eller en fortøiet Datter paa sexten Aar. Hænger det saaledes sammen?"

Claus Daa forsikkrede, at ingen af Delene var Tilfældet, saavidt han vidste.

„Ved Jupiter," udbrød Kanniken pathetisk, „jeg vilde være en slet Frænde, hvis jeg tillod et saadant Scandalum, som at boe hos en Garver, uden at kunne undskylde sig med hans Datters Gunst. I maa bort,

og det jo før jo heller. Jeg skal anvise Eder et mere anstændigt Logis, hvor der er ikke mindre end tre smukke Døttre, foruden deres Stedmoder, som selv ikke er ældre end nogle og tyve Aar, og alle disse fire Qvinder ere saa ynbige som Venus, og ikke en Smule mere knibske. Det er et sandt Paradiis, det Huus."

Og derfra gik den Geistlige over til at fortælle om de Lystigheder, de unge Herrer anstillede, snart i det ene Herberg, snart i det andet, hvorved han især dvælede ved de Slagsmaal, deraf opstode, snart med Borgerne og de latinske Drenge, snart med Stadfogdens Svende og Byvagterne ved Portene. Men alle disse Fortællinger bleve fremførte med en saadan Letheb, og vare ledsagede med saa mange fornøielige Skildringer af Personligheder og Forhold, at de i hans Tilhørers Øren tabte Meget af det Anstødelige, og der feilede ikke Stort i, at han ønskede at have bivaanet disse dristige Kampe og disse morsomme Lag.

— „Fortæl mig nu til Gjengjeld nogle af Eders gale Streger," sagde Kanniken. „Lad mig til Exempel høre Noget om Eders Indbrud forgangen Nat hos Hans Knaps smukke Datter. Der har I taget en Lækkerbidsken fra os. Jeg formoder, at der ikke blev Allarm i Leiren, før I var ved Tilbagetoget. Man har i to Dage ikke talt om Andet, og al Verden har glædet sig derover, siden Hans Knaps Huus staaer under Sigbrits særdeles Protection. I kan troe, at hun har faaet sig en capital Ærgrelse derover, den hollandske Æblekjælling; jeg troer ikke, at hun kunde blive mere arrig, hvis Nogen prøvede paa at krybe ind ad Vinduet til Dyveke, end hun er bleven over denne Historie. Sigbrit søger til den Kro, maa I vide, og Dens Øl jeg drikker, Dens Humle jeg

hikker. Ha ha! Hvad synes I om det Ordsprog? Det er et nyt, som jeg selv har lavet, og jeg bilder mig ind, at det er lige saa godt, som om det var gjort af en af de syv Vise i egen Person. Det er paa Moden at lave morsomme Ordsprog, det maa I endelig beflitte Eder paa."

Det hjalp ikke, at Claus Daa protesterede af al Magt imod den Ære, dette natlige Overfald skulde bringe ham, at han forsikkrede, at han aldeles ikke havde nogen Grund til at fortrædige Madam Sigbrit, og ikke kjendte det Mindste til Hans Knaps Huus. Kanniken havde nu engang sat sig i Hovedet, at han skulde være den Skyldige og at det skulde være en Heltegjerning, til Trods mod Kongen og Sigbrit; thi enhver Adelsmand havde Grund til at hade og fortrædige Sigbrit, og han vilde meget raade ham til ikke at yttre sig anderledes i Adelsmænds Nærværelse, „med mindre," tilføiede Kanniken, „I vil antages for en Tilhænger af Pøbelkrammet Sigbrit Villums og hendes Fætter, den forløbne hollandske Barbeer, og det hele fordømte Sippschaft, som jeg af ganske Hjerte ønsker dybest nede i Helvedes gloende Pøl og Pine, Amen!" —

Da Klokkerne i Graabrødre-Kloster i det Samme begyndte at lyde til Aftensang, erindrede han pludselig, at han havde uopsættelige Forretninger — idet han nemlig skulde bivaane de Dandsøvelser, som en franzøsk Dandsemester havde indrettet i sit Huus, hvor man øvede sig i den ganske nye Dands Menuet en quatre med de udenlandske Damer, han havde medbragt, hvoraf den ene var meget smuk, en sand skjøn Magdalene, men endnu ikke nogen bodfærdig. Og med det Løvte, at han snart igjen vilde besøge sin Frænde og være hans Veiviser til

Stadens Herberger og Forlystelsessteder, naar han kunde gaae ud, som han haabede maatte skee om nogle Dage, rystede han trohjertig Claus Daas Haand og forlod ham med bandsende Trin. I Porten mødte han Garverens smukke Tjenestepige, som han omfavnede og gav et eftertrykkeligt Kys, til stor Forargelse for hendes Tilbeder Mogens, som maatte see derpaa med Huen i Haanden.

Dette Besøg havde adspredt og tildeels opmuntret Claus Daa; han begyndte at troe, at om end det Rygte, der var udspredt om ham, maaskee kunde være vanskeligt at gjendrive for hans Elskede, og nok kunde skade ham i Kongens og Sigbrits Øine, vilde hans Anseelse ved Hove blandt hans Jevnlige ikke lide derved. Imidlertid kunde han alligevel ikke ret finde sig i at være en Gjenstand for en saadan Beskyldning, thi en saa lyssky Voldsgjerning stemmede ikke med hans Tænkemaade, og jo mere han i Enrum overlod sig til disse Betragtninger, jo heftigere blev han, og tilsidst var han saa iilsindet, som Mogens kunde ønske, med Hensyn til hans Bedring.

Gotfred af Ghemen besøgte ham nogle Gange i de derpaa følgende Dage; men de Efterretninger, han medbragte, vare ingenlunde skikkede til at glæde ham; efter Bogtrykkerens Sigende var Alt in statu quo, hvorfra kun Madam Sigbrit kunde løse det, hvis hun vilde; thi dersom han nu fremstillede sig for den heftige Konge, vilde han udsætte sig for de meget ubehagelige Følger af Kongens Vrede, og til liden Nytte. Det blev da aftalt, at han Dagen efter skulde begive sig til Sigbrit, før han saae nogensomhelst Anden, da hans Arm nu var saa vidt helbredet, at han kunde iføre sig en passende Dragt. Mester Gotfred meente, at Kongens

Raadgiverinde vilde tage vel imod ham. „paa sin Viis, thi hun er sær og anderledes end alle andre Mennesker," tilføiede han. Saa vidt han havde kunnet fornemme var hendes Vrede meget aftaget, hvorfor han meente at det ikke var usandsynligt, at hun var den rette Gjerningsmand paa Spor. Var det saaledes, som han ønskede, da kunde Claus Daa endnu vinde en glimrende Seier over sine Fjender og bringe Bagtalerne til at forstumme. Bogtrykkeren underrettede ham dernæst om, at den beleiligste Tid til at besøge Madam Sigbrit vilde være henimod Klokken syv om Aftenen, thi paa denne Tid pleiede hun som oftest at lægge Forretningerne tilside, for at trække frisk Luft i sin Have inden Sengetid. Han vilde om muligt forberede Sagen, saa at den unge Adelsmand kunde være sikker paa at blive modtaget.

Ihvorvel Claus Daa af ganske Hjerte længtes efter at see den smukke Adelgunde, besluttede han dog at gaae først til Madam Sigbrit, efter Bogtrykkerens Raad. Og hvad der bestemte han dertil, var mere en vis Sky for at fremtræde for den Elskede, uden at have gjort noget Skridt til at rense sig for den skammelige Beskyldning, end det var af Politik, for at styrke sin Anseelse ved Hove, eller afvende Kongens Vrede. —

Det var med et tungt Hjerte, at den stolte unge Mand den følgende Dag iførte sig en stadselig Dragt, for at gaae til denne Audients. Men derfor forsømte han ikke sit Ydre, og da han ved Mogens' Hjelp havde fuldendt sin Paaklædning og betragtede sig selv i et lille Haandspeil, var han fuldt og fast overbeviist om, at Kongens Hofjinde Claus Daa var en smuk ung Mand, som bar sin fjedersmykkede Baret og sin lange spanske Kaarde med al den Anstand, man kunde fordre af en

Herre, der indtog en saadan Stilling ved Hove. Og da han, henimod Klokken syv om Aftenen, begav sig til Madam Sigbrits Gaard paa Fiskertorvet, fulgt af den alvorlige og velbevæbnede Mogens, der følte sin Værdighed ved at gaae tre Skridt bag efter denne unge Adelsmand, skottede mere end eet Fruentimmer under Solklædet efter ham, og beundrede hans smukke Udseende og hans raske Gang, og Ingen skulde see paa denne Mand, der skred saa stolt og dristigt frem, at han var anklaget for at have brudt Kongens Fred, og — hvad værre var — havde paadraget sig Sigbrits Vrede. —

VI.

Dyveke og Sigbrit.

Paa Fiskertorvet eller, som det allerede dengang af og til kaldtes, Amagertorv, havde Christian den Anden ladet et prægtigt Steenhuus i to Stokværk, som han havde kjøbt af Mogens Gjø, indrette for Madam Sigbrit og Dyveke. Et Steenhuus var dengang i og for sig allerede en Pragtbygning, og denne var dertil udstyret med rige, architektoniske Prydelser, hvorved Geistlighedens og Adelens Misundelse end mere blev vakt mod den lykkelige Eierinde; thi hidtil havde endnu kun disse to Stænder eiet Steenhuse. Endnu bestandig vare klinede Leervægge med Straatag den sædvanlige Bygningsmaade og selv muret Bindingsværk blev saa sjelden anvendt — og kun af de rige Borgere — at Kong Frederik den Første, adskillige Aar efter, fandt sig foranlediget til at udstede en Forordning, hvori siges, at „Alle, i hvo de helst ere, baade Lægfolk og Lærde, som have deres Gaarde og Huse udi Kjøbenhavn ud til Gade og Stræde, som ere klinede med Leer, de skulle lade nedtage de Leervægge og Gavle, og mure dem op igjen med Muursteen imellem Stolpe;" illigemaade befaledes, at „alle øde Jorder i

Staden ſkulle opbygges med mærkelig Bygning, efter deres Beleilighed, under Straf af at de ſkulle være tilfaldne hans Naade Kongen og Kjøbenhavns By, om derpaa bliver Forſømmelſe."

Sigbrits Gaard laae paa Fiſkertorvet, lige for Enden af Høibroſtræde, der gik ſkraas ned imod Slottet. Fra eet Vindue i Sigbrits Palads kunde man ſee gjennem det ſmalle Stræde til eet Vindue paa Slottet. Om det var maget ſaaledes med Flid, eller var en tilfældig Omſtændighed, ſkulle vi ikke kunne ſige. Disſe to Vinduer beherſkede ſaa at ſige det ſmalle Stræde, og om Aftenen oplyſte to klare, funklende Stjerner begge Endepunkterne. Den ene Stjerne brændte indenfor Kongens, den anden indenfor Dyvekes Vindue. —

Paa den Aften, da Claus Daa begav ſig paa Veien til Sigbrits Palads — thi den Tids Benævnelſe: Gaard, ſvarer til hvad vi nu forſtaae ved et Palads — ſad Dyveke indenfor dette Vindue, i Samtale med en unge Pige, i hvem vi gjenkjende Anna. Meſter Gotfred af Ghemen havde beſøgt hendes Moder gjentagne Gange, og hver Gang talt om Overfaldet hiin Nat paa Hans Knaps Huus, ſaa at Dyveke var bleven begjerlig efter at høre Sammenhængen af Annas egen Mund. Hun havde derfor ſendt Bud efter hende, og Anna var kommen, ledſaget af en Pige og af den lange Dagdriver, — ſom Sigbrit kaldte ham — den norſke Kæmpe, Elephanten; thi efter Overfaldet anſaae hun ſig ikke for ſikker under en Piges Beſkyttelſe. Efter at Anna havde vænnet ſig til hans kolosſale Former og beſtandige Stirren, havde hun den ſamme Godhed for ham, ſom hun vilde havt for en nyfundlandſk Dogge, og han traſkede ogſaa i Hælene paa hende og Pigen, omtrent ſom en

Dogge vilde have gjort det, med søvnige, tunge Skridt og hængende Hoved og Øren.

Medens Aslak og Pigen vare blevne i Folkestuen, sad Anna hos Dyveke og havde berettet hende hvad hun vidste og formodede om denne Sag, der havde gjort hende til en Gjenstand for Nysgjerrighed, saa at hendes Pleiefaders Huus aldrig var ledigt for Gjester, som vilde underrette sig om de nærmere Omstændigheder. Hendes Pleiemoder var glad over denne stærke Søgning af alle Slags Folk, Fornemme og Ringe; men hende bedrøvede det, især naar de Fornemme kom i denne Anledning. Hun kunde heller ikke ret troe, at Overfaldet havde gjeldt hende; det havde snarere været Tyve, som vare fristede af hendes Faders Sølvbægere. At den unge Herr Daa var fuldkommen uskyldig i denne Sag, holdt hun sig forvisset om; og naar Dyveke spurgte, hvor hun kunde vide det om en Mand, som hun ikke kjendte og aldrig havde seet, blev hun saa rød som det dryppende Blod og sagde stammende, at hun alligevel var overbeviist derom — hun vidste ikke hvorfor.

Jeg har engang for mange Aar siden seet et Dameportrait, der blev udgivet for at være en Copi efter et originalt Maleri af en berømt hollandsk Mester, som skal have opholdt sig her i Landet i Aaret 1515 og har malet det Billede, vi endnu besidde af Kongen; dette Portrait skulde efter Sigende være Dyvekes. Og det er ingenlunde usandsynligt, at hun kan have seet saaledes ud. Hun var over Middelstørrelse, stærkbygget og fyldig; hendes Ansigtsfarve var fiin og blomstrende, hendes Næse, Mund og Hage vare fiint og ædelt dannede; hendes Pande var høi og kjek; hendes Øine vare brune, men af en mørkere Farve end hendes næsten blonde Haar,

der i lange Krøller hang ned paa den blottede Hals, under en lille, fortil opslaaet Hue eller Hat, af sort Flsiel, som neppe bedækkede Issen. En ligeledes sort Fjeder vaiede langs med den opslaaede Skygge. Hendes Dragt var en sort Kjole, der fortil gik ned i et spidst Corsetliv, og faldt temmelig langt ud paa Skuldrene, saa at disses bløde Runding netop kom tilsyne. I Halsen bar hun en hvid, stivtopstaaende, broderet, med Guld indsyet Krave, som efter hende er bleven kaldet en Dyvekekrave. De lange, hvide Linnedærmer vare broderede med brede Guldstriber. Udtrykket i hendes Ansigt var en Blanding af Lystighed og Sørgmodighed, det næsten græd og lo paa engang; idet Øinene smilede, var Munden omgiven af Træk, der vidnede om kummerfulde Timer. —

Dyveke sad paa en høirygget Stol ved Vinduet og støttede Haanden under Kinden; Anna sad paa en lille firkantet Tabouret lidt fra hende, med Hænderne foldede i Skjødet. Trangen til et nogenlunde jevnaldrende qvindeligt Selskab og Annas elskværdige Naturlighed havde i høi Grad vundet hende Dyvekes Venskab, og der herskede endogsaa en vis Grad af Fortrolighed i deres Samtale.

— „Godt og vel for Herr Daa, om Kongen var saa vis paa at han er brødefri, som Du," sagde Dyveke. „Men det er langtfra. Baade Kongen og min Moder ere vrede paa ham, og det tilgavns, kan Du troe. Gud naade ham, den Stakkel, de ville gjøre ham nok af det."

Anna sukkede og kastede et bønligt Blik til Dyveke, som lo og sagde: „Du seer paa mig, som vilde Du bede om Naade for ham."

— „I er saa god, og I formaaer saa Meget," svarede Anna stammende.

— „Jeg? Min Moder siger altid: pas paa Tenen, at den ikke løber surr, — naar jeg vil blande mig i det Mindste."

— „Men hos Kongen . . . hos Hans Naade Kongen, vilde jeg sige."

— „Hos Kongen?" sagde Dyveke, og hendes Overlæbe hævede sig spottende paa den ene Side, saa at en Rad hvide Tænder kom til Syne. „Hos Kongen? . . . Ja, engang. Men det er forbi. Det er længe siden at jeg for Alvor gjeldte Noget hos Kongen."

Hun vendte Hovedet mod Vinduet, og hendes Blik gled langsomt igjennem det snevre, skumle Stræde henimod Slottet. Hendes Pande kruſedes et Øieblik af Rynker, som dog snart igjen forsvandt.

— „Det var i Norge, det var min lykkeligste Tid. Den var forbi da vi kom til Danmark. I Norge er Alting bedre. Der er Menneskene ogsaa bedre og naturligere. Kongen var glad, vi vare Alle glade, saa længe vi vare i Norge. Alle Mennesker holdt af mig og sagde mig, hvor smuk de fandt mig, det var en lykkelig Tid. Her gloe Folk paa mig, som om de vilde æde mig, eller krybe for mig, som om de vilde være lykkelige ved at kysse mine Skosløifer. Den Eneste, som er anderledes, er Torben Oxe. Men i Norge, ak min Gud! i Bergen især, det var en lykkelig Tid. Det var i Bergen jeg første Gang fik en Silkekjole, for min Moder var en fattig Flygtning, og om jeg end havde gaaet med Silke i min Barndom, saa var det længe siden, og jeg havde maattet slide Vadmel og Hvergang i mange Aar. Alle Helgene, naar jeg tænker paa hvor lykkelig jeg var! Og

hvor Kongen dengang holdt af mig! Han afslog mig aldrig nogen Ting; naar han var allervredest, kunde jeg gaae til ham. Jeg var saa stolt dengang, saa lykkelig, jeg turde gaae til ham, naar hans Øine vare ganske røde; saa er han gruelig vred, maa Du vide, saa gjælder det for det Meste et Liv. Men jeg turde gaae til ham alligevel, og jeg bad ham saa længe, at han tilsidst drog mig ned paa sit Skjød, og kyssede mig og sagde: saa faaer jeg vel at føie min lille Due. Det kaldte han mig undertiden af mit hollandske Navn, thi Dyveke er paa Hollandsk en Due. Jeg var saa lykkelig som en Salig i Paradiis, naar jeg havde frelst et Menneskeliv, o! saa lykkelig, at jeg ikke kan udtale det. Min Moder sagde altid, at det var dumt, man skulde lade de Mennesker skjøtte sig selv, de vare ikke bedre værd, end at blive et Hoved kortere; de mistede kun det, de alligevel ikke havde Brug for, og der vare mange andre Ting at bede Kongen om, som vi selv kunde have Gavn af. Mtn det brød jeg mig ikke om; hun meente det heller ikke saa slemt som hun sagde det, og mangen Gang var hun selv Den, som underrettede mig om, at Kongen havde fældet Dom over et Menneske. Og hvad skulde jeg have bedet ham om?" vedblev Dyveke i glad Snakkesomhed, „jeg havde jo Alt, hvad jeg kunde ønske mig, uden at bede derom. Saadanne Ting, som Menneskene i Almindelighed bede om, dem bryder jeg mig Intet om, det er ikke en Bøn værd. Men et Liv! — Der er dog ingen Lykke saa stor, som at redde et Menneskes Liv . . . jo, at give et Menneske Livet, at sætte et Barn i Verden. Ak Gud! Jeg havde engang en lille Dreng, det var den deiligste Dreng paa Jorden, saa lille og saa nydelig. Men Gud tog ham fra mig, det var ikke for

mig at have et Barn, en saadan Lykke var jeg ikke værd."

Og nu begyndte hun bitterlig at græde og holdt Hænderne for Øinene. Anna tog hjertelig Deel i Dyvekes Sorg, hun græd ogsaa, baade over den og over sin egen.

Pludselig løftede Dyveke Hovedet, tørrede Taarerne af Øinene, og sagde med et Udtryk af Heftighed, næsten af Forbittrelse: „Jeg hader Dronningen!"

— „Gud bevar os! Hader I Dronningen?" udbrød Anna forfærdet, idet hun ligeledes tørrede Taarerne bort. „Den smukke, unge Dronning!"

— „Tossehoved!" sagde Dyveke og stødte til hende, saa at hun nær var falden ned af Tabouretten. „Det er jo netop derfor. Var hun gammel og grim, det var en anden Sag, saa vilde jeg maaskee holde af hende. O, Gud give hun var gammel og grim! Eller ret ond . . . jeg vilde være saa from som et Lam. — Synes Du virkelig, at hun er saa smuk?" spurgte hun og greb et lille Metalspeil, som hun betragtede sig i, medens hun rettede paa Hatten, der var gleden tilside paa Hovedet da hun holdt Hænderne for Øinene. Hun betragtede sig længe og opmærksomt; derpaa smilede hun og sagde: „Hun er ret kjøn, men saa umaadelig deilig er hun da heller ikke. Hun er bleg og seer sygelig og fiin ud, og det holder Kongen just ikke allermest af, det har han mange Gange sagt. Det sagde han endnu igaar. Men han sagde det paa en anden Maade end, — han . . . han har saa mange Ærgrelser nuomstunder, baade af dem herhjemme og af Svenskerne, han kan nok være alvorlig og ordknap, uden at det behøver at være fordi han . . . Mon man kan blive ked af hinanden, naar man

er ordentlig givt sammen, med Præst og Amen og Alt, hvad der hører til? Troer Du, Anna?"

Men inden Anna kunde samle sine Tanker, der vare langt fra dette Thema, vedblev Dyveke med en sørgmodig Mine: „Veed Du hvem jeg kunde misunde? Du troer maaskee, at det er Dronningen? Nei. Konger og Dronninger ere ikke at misunde, de elske ikke, det lader nok saaledes, men det er dog ikke rigtig Kjærlighed. Saa længe Christiern var Fyrste, elskede han mig, men saa snart han blev Konge var det forbi, det kan jeg nu indsee, dengang mærkede jeg det ikke strax. Jeg kan ikke forstaae, at jeg ikke strax mærkede det, thi man lever jo ikke, naar man ikke er elsket. Man kan nok være til; men det er et Liv, som Spøgelserne føre. Det virkelige Liv er kun til i Kjærlighed. Nei, Anna, det er ikke Dronningen jeg misunder, eller nogen fornem Dame, men en simpel Borgers Kone, som er givt med sin Mand. At være givt, Anna! Kan Du tænke det? At gaae til Kirken med Den man elsker, at blive forenede af Præsten og læst og sjunget over og velsignet foran Alteret, og det mens hele Kirken dufter af Røgelse og Alle betragte Bruden, hvor sød hun er, og de unge Piger misunde hende, og de unge Karle Brudgommen. Det maa være stolt!"

Denne Skildring, sammensat af Følelse og Forfængelighed, rørte hende selv saa meget, at hun fik Taarer i Øinene. Denne Gang græd Anna ikke, hun foldede blot Hænderne og lukkede Øinene for at forlænge det Syn, der stod for hendes Phantasi.

Dyvekes Bedrøvelse varede som sædvanligt ikke længe. Da hun atter løftede Ansigtet, lo hun og sagde: „En Borger, en Mester Gotfred af Ghemen eller saadan

En, det er nu godt nok. Men i mig flyder der gammelt Blod og „Adelsblod og Borgerblod sig aldrig godt tilsammen stod," siger et gammelt Ord i mit Fødeland. En Riddersmand, det er noget Andet . . . Synes Du at Torben Oxe vilde være en smuk Brudgom?"

— „Slotsherren er en Engel i Menneskeskikkelse, saa god, saa smuk, saa tapper," udbrød Anna, begeistret ved Erindringen om den Bistand, han engang havde ydet hende.

Dyveke betragtede hende skarpt, idet hendes Kinder farvedes af en dunkel Rødme. Hun tog hende fast om Haandledet og sagde: „Har han snakket for Dig om Kjærlighed? Svar mig. Dersom Du lyver, er Du dødsens, det kan jeg sige Dig."

— „Slotsherren?" udbrød Anna med den umiskjendeligste Forundring. „Jeg har ikke seet ham i to Aar, ikke siden jeg var Barn. Men dengang var han min Frelser i Nøden."

Og nu fortalte hun Begivenheden med den norske Kæmpe og Slotsherren. Dyveke betragtede hende stivt og mistroisk; derpaa sagde hun: „Det kan vel være, at han ikke har talt til Dig om Kjærlighed; men Du? Bærer Du Kjærlighed til ham? Elsker Du Slotsherren?"

Anna benegtede det rødmende. Dyveke sprang op, hentede et Crucifix og sagde: „Du bliver rød i Hovedet. Læg din Haand herpaa og sig, at Du ikke elsker nogen Adelsmand."

— „I spurgte mig om Slotsherren," sagde Anna med en ynkelig Stemme.

— „Guds Dross!" udbrød Dyveke med Kongens Livord, og stampede i Gulvet, „jeg spørger Dig jo ogsaa om Slotsherren. Svar paa Øieblikket."

— „Nei, jeg bærer ingen Kjærlighed ttl Slotsherren, jeg tænker kun paa ham engang imellem med Taknemmelighed, men det er meget sjelden.“

Anna havde ved disse Ord lagt Haanden paa Korset. Dyveke satte det atter paa dets Plads og sagde: „Du behøver slet ikke at tænke paa ham. Der gives Riddere nok, Du kan tænke paa, hvis det endelig skal være saa Stort med dine Tanker. — Hvem tænker Du nu paa?“ spurgte hun hurtig, da Anna atter rødmede.

— „Min Gud, hvor I forskrækker mig, Jomfru Dyveke. Hvorfor skal jeg endelig tænke paa Nogen?“

— „Jeg skal nok faae det at vide,“ sagde Dyveke halv sagte, derpaa talede hun om andre Ting. Anna vilde gaae hjem, men Dyveke meente, at der var endnu langt til Portlukning, Klokken var endnu ikke syv, de kunde godt blive længere sammen. „Eller hør engang,“ sagde hun, som om denne Tanke pludselig faldt hende ind, „vi ville gaae ud begge To, men ikke hjem til Dig. Vi ville gaae hen til den kloge Kone, Elsebeth Bagers, jeg vil spørge Skjebne hos hende. De sige, at hun kan mane en Aand til sig, som hun kan adspørge om skjulte Ting. Det er godt at vide, hvad man har at vente sig. Hvad der blev spaaet mig i Bergen er gaaet i Opfyldelse, men nu stopper det; jeg veed ikke mere, end at jeg skulde komme til Danmark og blive prægtig og mægtig og boe i et Steenhuus, men det er ikke nok for et Menneskehjerte. Vil Elsebeth Bagers ikke spaae mig bedre, saa er min Lykke ikke værd at høre paa. Men vi ville faae at see hvad der er beskæret os. Hun veed det, dersom Nogen veed det.“

Anna gjorde mange Indvendinger, hun turde ikke, det kunde være ulykkeligt og forfærdeligt, saa var det

bedre ikke at vide det. Men Dyveke var bestemt, og det lykkedes hende at faae Anna til at samtykke; men hun vilde ikke, at Nogen skulde vide det, derfor vilde de gaae ud igjennem en Bagdør, og hverken Aslak eller Annas Pige skulde vide, at de vare fraværende. Da de ikke kunde gaae alene, uden at være udsatte for Kaadhed eller Voldsomhed, og heller ikke vidste hvor Elsebeth boede, vilde Dyveke bede Faaborg, der netop var hos hendes Moder, om at ledsage dem; han var et Menneske, som man kunde bruge til Alt, naar han blot saae sin Fordeel derved. Anna gjorde ogsaa Indvendinger mod dette Følgeskab, men den forkjælede Dyveke var ikke vant til at agte paa Indvendinger. Hun klappede i Hænderne ad sin Pige, hvilket man dengang brugte, naar man ikke vilde benytte den lille Pibe, som blev almindelig baaren af Damer, og paa hvis gjennemtrængende Lyd Tjenestefolkene indfandt sig, hvorfra sandsynligviis den Talemaade skriver sig, at faae En til at springe efter sin Pibe. Pigen svarede paa Dyvekes Spørgsmaal, at Faaborg var i Skriverstuen. „Saa sig ham, at han kan skrive mere en anden Gang, nu beder jeg ham at komme, han skal følge mig ned i Haven," sagde Dyveke bydende, og tilføiede, da Pigen var gaaet, medens hun og Anna kastede de sædvanlige sorte Kapper om sig og toge Regnklæderne over Hovedet, saa at de næsten vare ukjendelige: „Min Moder vil blive glad, naar hun hører at jeg vil tage tiltakke med Hans Faaborgs Følgeskab; hun roser ham altid for mig, som om jeg kunde bryde mig det Mindste om den krybende Skurk. Jeg kalder ham en Skurk, og sender dog Bud efter ham: Man kan sige, der er Ingen saa slem, man jo kan nytte ham til Noget."

Hans Faaborg stod allerede i den forreste Stue og ventede; den forfængelige Gjek var henrykt over den usædvanlige Godhed, Dyveke havde viist ham, ved at indbyde ham til en Spadseretour i Haven. Da han saae Anna, blev han vel et Øieblik forlegen; men han betænkte sig ikke paa at opgive hende for Dyveke, og medens han neppe agtede paa hende, sagde han Dyveke lutter Artigheder for den Gunst hun i denne Aften viste ham, og Dyveke hørte paa ham med en usædvanlig Taalmodighed, som end mere bragte ham til at troe, at Øieblikket var gunstigt til at foretage det Angreb paa hendes Hjerte, som denne dristige Mand saa ofte havde drømt om.

— „Gjør ikke saa mange Ord, Hans Faaborg, vi To kunne forstaae hinanden med færre," sagde Dyveke omsider, med et flygtigt Blik til den veltalende Skriver.

— „Helgene give, at I vilde forstaae mig, Jomfru Dyveke. Min store Hengivenhed for Eder . . . I har Ret, mange Ord ere ikke fornødne, man kan forstaae hinanden med færre. Ord, som komme fra Hjertet . . ."

— „De gaae til Hjertet, pleier man at sige. Var det Eders Mening, Hans Faaborg?"

— „Ak, Jomfru Dyveke, hvad skulde jeg mene Andet?"

— „Men det er jo en Kjærlighedserklæring," sagde Dyveke leende. „Og i Vidners Overværelse! Rigtignok er Anna mig en god Veninde, men man pleier alligevel ikke at tilstaae Sligt, uden i Enrum."

— „Dersom I gunstigst vilde tilstaae mig et Øieblik Samtale i Enrum," udbrød den henrykte Faaborg; „jeg vilde overbevise Eder om, at Ingen elsker Eder med en inderligere Kjærlighed, end Eders ydmyge Slave."

— „Det er nok, Hans Faaborg," sagde Dyveke,

idet hun pludſelig forandrede Tonen fra Spøg til Alvor. „Det er nok til at jeg kan være overbeviiſt om, at I er en dumdriſtig Nar. I vover at tale til mig om Kjærlighed! Til mig? Har I nogenſinde ſeet Eder i Speil, Hans Faaborg? Man ſkulde hartad ikke tro det. Det er nok af den Tale, det er mere end nok til at bringe Eder om en Hals, naar Kongen erfarer Eders driſtige Ord.“

Faaborg blev ſaa bleg ſom et Liig og ſtammede: „Chriſt bevar' os! Kongen! Jomfru Dyveke, derſom jeg har misforſtaaet Eders Ord . . . derſom min Hengivenhed . . . derſom . . .“

— „Derſom I har misforſtaaet mine Ord,“ ſagde Dyveke opbragt. „Derſom I ikke var en forſængelig Gjek og en dumdriſtig Hykler, vilde I ikke føre ſaadan Tale. Men godt og vel, at der er Vidne paa Eders Mund. Jeg har ſagt, at vi To ſkulle forſtaae hinanden med faa Ord, og jeg vil heller ikke ſpilde mange. Jeg har ſendt Bud efter Eder, for at I kan følge os paa en Spadſeretour; men vi ville ikke ſpadſere, vi ville beſøge den kloge Kone, Elſebeth Bagers; I veed vel hvor hun boer. Derhen ſkal I ledſage os, og tilbage igjen. Men derſom min Moder, eller noget Menneſke erfarer hvor vi have været, er I en Dødſens Mand, ſaa viſt ſom jeg hedder Dyveke. Paa det Vilkaar vil jeg ſee at glemme Eders Dumdriſtighed, og fortie for Kongen hvad I har vovet. Men hører jeg nogenſinde et Ord af Eders Mund, ſom kan minde mig derom, da har I viſtnok levet Eders længſte Tid. Kom nu!“

Dyveke og Anna gik foran ned ad Trappen, Faaborg fulgte efter dem; han knugede ſin Hue ſammen i Haanden af Skamfuldhed og Forbittrelſe. Paa Trappen

greb Dyveke Anna i Armen og hviskede: „Der fik jeg endelig Giften taget fra Snogen. Den frække Skurk, nu hører han mig til med Hud og Haar, eller Bøddelen. Ak, hvor dybt maa jeg være sunken, at en Tjener tør hæve sine Tanker til mig. Der seer I nu, hvad jeg maa gjelde hos Kongen."

Anna trykkede hendes Haand med søsterlig Ømhed. I det nederste Stokværk stod Døren aaben til et Værelse lige ved Porten, som Sigbrit ofte brugte til at modtage simple Folk i, der søgte hende. Hun og Byfogden, Christoffer Dirikſøn, stode ved et Bord, der var opfyldt med Ansøgninger, som man havde overrakt hende i Dagens Løb. De hørte Sigbrit sige til Byfogden: „Røm godt op i den Røverrede, og tag med hvem I træffer. Og er Nogen sluppen Eder gjennem Fingrene, skal I faae med mig at gjøre, om det saa var Folk, der havde Sporer paa Hælene, eller Kutter og ragede Isſer."

Byfogden bukkede dybt og underdanigt; idet han traadte tilbage saae Sigbrit Dyveke og hendes Ledsagere, som Christoffer Dirikſøn hidtil havde dækket med sit store Legeme. Sigbrit spurgte hvor de gik hen, og Dyveke sagde, at de vilde spadsere i Haven, for at trække frisk Luft efter Nadveren.

— „Det vilde jeg selv, om jeg kunde," sagde Sigbrit, „men dette Land er svært at styre, og De, som drage Læsset, maa blive ved Stangen. Trænger I ogsaa til frisk Luft, Hans Skriver? Har I da fuldendt de Regninger, jeg gav Eder?"

— „Faaborg er Hvermands Tjener," sagde Dyveke smilende, „han er Kongens Tjener, Torben Oxes Tjener, Eders Tjener, nu skal han ogsaa prøve, hvorledes det er at være min Tjener, og følge os paa vor Spadseretour

Vi gaae maaskee lidt udenfor Havelaagen, maaskee hen til Sankt-Clara Kirkegaard eller der omkring, og jeg tør ikke, som I, gaae alene med en Pige."

— „Saa gaae, I som ikke har Andet at tage vare. Jeg havde ellers selv Brug for ham, til at ledsage Byfogden og see til at Alt gaaer med Rette. Men jeg glemmer, at Nogen vil tale med mig."

Derpaa gik hun til Vinduet, aabnede det og saae ud. „Kom ind," raabte hun, „I vil jo tale med mig, kom ind!"

En Adelsmand stod med sin Svend udenfor Vinduet, man saae deres Huer over Karmen. Han havde et Øieblik før sat den tunge Dørhammer i Bevægelse, og sagt sit Navn til den gamle hollandske Pige, som aabnede Porten paa Klem og atter lukkede den, efter at have modtaget den Gave, som han, efter Mester Gotfreds Raad, stak hende i Haanden. Da Dyveke, Anna og Faaborg betraadte Porten, for at gaae ud i Haven, aabnedes Laagen ud til Gaden for den unge Adelsmand, og lukkedes atter for hans Svend, som efter Husets Skik maatte blive udenfor. Adelsmændene yndede ikke denne Skik; men den stolte Sigbrit vilde ydmyge dem, ved at lade Svendene tjene til Skilt for den Opvartning, deres Herrer gjorde hende.

Dyveke og Faaborg lagde neppe Mærke til Claus Daa; men Anna, som strax havde gjenkjendt ham, kunde ikke tilbageholde et Udbrud af Forfærdelse. Dyveke saae forundret paa hende, men Ingen af dem talede, og i Taushed betraadte de Haven.

Sigbrits Have lignede ikke andre Haver. Ligesom man siger, at et Menneskes Haandskrivt røber dets Charakteer, saaledes kunde man sige, at dette Anlæg laae

ſom en Grundtegning, hvori Sigbrits Charakteer aabenbarede ſig. Den ſtørſte Deel af Haven var indrømmet Kjøkkenurter, ſom man dengang dyrkede meget flet i Danmark, hvilket foranledigede Kongen til i ſamme Aar at indkalde en hollandſk Coloni, ſom blev boſat paa Øen Amager, for at dyrke Grønt og Urter, tildeels til Hofholdningens Brug. Kaalhoveederne ſtode i afmaalte Rækker, og for at nytte Pladſen imellem dem og drage Gavn af Jorden, inden de bleve ſtore nok til at udbrede ſig, vare tidlige Vexter plantede imellem dem. Gangene vare ſnorlige og ſmalle, indfattede med Buxbom, men ogſaa med Lavendler, Purløg og Pølſeurter. Blomſterbedene, ſom indeholdt ſmukke og ſjeldne Blomſter, vare anlagte i ſamme Stiil og indfattede med brogede Muslingſkaller og farvede Tegl, hvilket gav Haven et pyntet Udſeende, men tillige ſaae ſmaaligt og pedantiſk ud. Frugttræerne vare overalt beſkaarne ſaaledes, at Frugterne havde Sol, og de Vexter, der ſtode under Træerne, ikke for megen Skygge; men denne Mangel paa Grene og Blade gav Træerne et fattigt Udſeende. Alt var ſienſynligt beregnet paa Nytten. Men i et Hjørne af Haven dannede krumme Gange, løvrige Træer, blomſtrende Buſke mellem Græs og Planter og tætte Lyſthuſe en paafaldende Modſætning til den øvrige Have. Denne Deel hørte Dyveke til. Her kunde man næſten ikke komme frem, uden at krybe under Grenene; Alt var yppigt, frodigt men uordenligt; Gangene ſnoede ſig paa Kryds og paatvers gjennem dette Vildnis, og man ſkulde undre ſig over, at en ſaa tæt Labyrinth havde kunnet danne ſig paa et ſaa lidet Rum. Det var den længſtbortliggende Deel af Haven, i det nordlige Hjørne, ud til en lille Gyde, ſom paa den ene Side adſkilte Helligaands-Kloſter

fra Sigbrits Palads og paa den anden fortsattes, imellem Havemuren og Graabrødre-Klosterets Gaarde. I denne Deel af Sigbrits Have kunde man ikke forstyrres uforsætlig, thi der havde Ingen Noget at gjøre.

Dyveke og Anna havde ikke gjort mange Vendinger i disse bugtede Gange, før den nysgjerrige Dyveke havde faaet Anna til at skrifte hvad hun meente med sit Forsærdelsesudbrud i Porten, samt at hun havde seet Herr Claus Daa ovre i Skaane . . . ogsaa nogle Gange talt med ham . . . og mange, mange Gange tænkt paa ham. Ja, da hun gik hende stærkt paa Klingen, erfoer hun endogsaa, at Claus Daa engang havde havt Leilighed til at redde hende fra en sienshynlig Livsfare, og det med Fare for hans eget Liv. Hun var nemlig bleven forfulgt af en forhungret Ulv i Skoven ved hendes Pleiefaders Huus, og hun vilde sikkert være bleven et Bytte for dette Rovdyr, hvis ikke Claus Daa, som netop vendte hjem fra Jagten, paa hendes Raab var ilet til og havde nedlagt Ulven. Og denne Heltegjerning var saa meget større, som han ingen Skydevaaben havde med sig, og maatte bekæmpe den alene med sin Jagtkniv, hvorfor han heller ikke var undgaaet at blive saaret i Kampen. Han havde bragt hende hjem, og havde senere nogle Gange erkyndiget sig om hendes Befindende, med samme Deeltagelse som om hun kunde have været en fornem Dame.

— „Hm! Du har ingen Nød," sagde Dyveke med et spottende Smiil. „Saa snart der er det Mindste paafærde, er der straks en Ridder tilstede; mindre kan ikke gjøre det, end Slotsherrer og Adelsmænd."

Men da hun saae, at Anna var bedrøvet og ængstelig, trøstede hun hende saa godt hun kunde, idet

hun sagde, at der ingen større Fare truede Claus Daa, ved at være kommen indenfor Sigbrits Døre; hun sagde, at hendes Moder var langtfra saa streng, som hun havde Ord for, fremfor Alt var hun klog og retfærdig. Dette Skridt af Adelsmanden tydede paa, at han ogsaa havde Klogt nok til at begribe sin Stilling, og derpaa byggede hun godt Haab; Alt vilde endnu endes lykkeligt.

— „Men nu ville vi skynde os til Elsebeth Bagers," sagde Dyveke, „hun vil bedst kunne sige os, om der er nogen Fare for Claus Daa."

Og Anna var nu saa villig til at ledsage sin Beskytterinde, som hun kunde forlange. Hans Faaborg, som hidtil havde maattet underholde sig med at botanisere i Sigbrits Blomsterqvarteer og philosophere over den ydmygende Skuffelse, hans Indbildskhed havde beredet ham, blev tilkaldt, Fruentimmerne droge Hætterne over Hovederne, saa at ikkun Øinene vare frie, og nu aabnede Dyveke en lille Laage i Muren, der gik ud til den eensomme Gyde, som løb bag om Haven, og førte sine Ledsagere ud med sig, hvorpaa hun atter lukkede og puttede Nøglen i Lommen.

Det var en af de smalle Gyder, som der var mange af i Staden, der mere lignede en Gjennemgang, end en Gade; paa begge Sider saae man kun høie Havemure. Dyveke befalede Faaborg at gaae nogle Skridt foran, saa kunde de faae hans Bistand, hvis den skulde gjøres nødvendig. Paa denne Maade førte han de to formummede Fruentimmer, igjennem lignende Gyder, lige til Elsebeth Bagers Huus i en af de snevre, stille Gader ved Sankt-Nicolai Kirke, hvor Vogne ikke kunde kjøre; thi for at komme til disse Gader, gik man igjennem Hvælvingen, en snever, bueformet Gjennemgang, imel-

lem de Muurpiller, der støttede det høie Klokketaarn. Denne Hvælving sees endnu ved Foden af Vagttaarnet, men benyttes nu som et aflukket Skab, medens Navnet har bevaret sig til vore Dage i en Gade, der dengang ikke var til.

De Tanker, der beskæftigede de tre Vandrende, vare af meget forskjellig Natur. Men de bleve snart afbrudte, da Døren til Elsebeth Bagers Huus aabnedes af en gammel Pige paa Faaborgs Banken, der lød mere som et aftalt Tegn, end som en almindelig Banken med Dørhammeren. Efter at han først havde trykket en Sølvmynt i Haanden paa den gamle Pige og talt nogle Ord sagte med hende, fik de Lov til at betræde Helligdommen og bleve førte igjennem en lang mørk Gang til et Værelse bag i Huset, hvor Alt var saa usselt og forfaldet, som man kunde vente efter det Ydre af dette Huus, der kun var eet Stokværk høit med en lille Qviist over, og ganske havde Udseendet af en Bolig for fattige Haandværksfolk.

Elsebeth Bagers lod ikke længe vente paa sig. Det var en lyk, fed Kone, hvis Triveligheed endnu forsøgede det Udtryk af Gemeenheed, der var udbredt over hendes hele Væsen. Hun betragtede de Fremmede med Opmærksomheed, og røbede ikke med noget Ord, at hun havde seet Hans Faaborg før idag. Skriveren lagde atter Penge i hendes Haand, ligesom i hendes Piges, og underrettede hende om, at de to Fruentimmer ønskede at spørge Skjebne hos hende. Elsebeth aabnede en Dør, som førte ind i et halvmørkt Værelse; uagtet Dyveke følte en vis Beklemmelse ved at see ind i denne dunkle Hule, brød hun dog Tausheden for at sige, at de vare to Borgerdøttre, som vilde raadspørge Oraklet om deres

Fremtid, men ikke ønskede, at nogen Tredie skulde høre hvad der blev spaaet dem. Faaborg, som vilde følge dem ind i Stuen, traadte derfor tilbage; men da Elsebeth vilde lukke Døren, gav han hende et hemmeligt Tegn.

Værelset, som den kloge Kone førte dem ind i, var saa dunkelt, at man først efterhaanden kunde skjelne de faa Gjenstande, det indeholdt; thi det lille Vindue, der sad høit oppe i Væggen og var forsynet med tætte Jernstænger, tillod kun en svag Lysning at trænge igjennem, det vendte efter al Rimelighed ud til en snever Gade eller bebygget Gaard. Hele den mørkeste Ende af Stuen indtog et sort Forhæng, som i dybe Folder dækkede for Væggen. Men det var gammelt og sønderrevet. Af og til bevægede Teppet sig frem og tilbage, og da kom Noget tilsyne i en af Aabningerne, som lignede et Ansigt, der dog strax igjen forsvandt. Paa begge Sider vare Sindbilleder paa Tidens Forgængelighed opstillede, nemlig paa den ene Side et Timeglas, hvis Sand uophørlig var i Bevægelse, paa den anden Side et Dødningehoved, hvis hvide Tænder grinede de Indtrædende uhyggeligt imøde.

Men alle disse Ting opdagede de to af Frygt og Nysgjerrighed skjelvende Fruentimmer, der trykkede sig tæt op til hinanden, først lidt efter lidt.

— „Naa, Børnlille," sagde den Gamle, saa venligt som hun formaaede, „hvad forlange I af Elsebeth Bagers? Hvormed kan en gammel Kone, som jeg, opvarte to unge, smukke Pigebørn? Faae Skam, vilde mangen Ungersvend nu ikke gjerne være i Elsebeth Bagers Sted, og være ene i Stue med saadanne velsignede Glutter. Ja, det kunde de jo vel ogsaa nok komme til, i Tugt og Ære, det forstaaer sig. Nei, see hvor det unge Blod

bliver rød, lige ud i Fingerspidserne. Ja, vi har vel allerede valgt vor Kjæreste blandt de unge Karle. Eller det er en Herremand maaskee, med Fjer i Hatten. Ja, de unge Fyre stikke Pigerne i Øinene! Her kommer meer end eet Par Kjærestefolk til Elsebeth, som ellers have ondt ved at sees og samles. I Tugt og Ære, det forstaaer sig. Skulde I behøve mig, Smaabørn, saa er jeg altid Den, der gjerne tjener mine Medmenneskер. Nei Herregud! Hvilket kjønt lille Been, der stikker frem under Kjolen. Saa blødt og saa rundt. Jeg kjender mere end een Ridder, som gjerne vilde see saadant et sødt lille Been, om han kunde komme til. I Tugt og Ære, det forstaaer sig. Men lad os nu tænke paa det Alvorligere. Ja, nu banker Hjerterne, kan jeg tænke; det gjelder om Elsebeth kan træffe, hvem den Rette er. Jo, luur Elsebeth Bagers, hun har en Aand, som siger hende alle Smaapigernes Hemmeligheder; men hun røber dem ikke til Nogen, Elsebeth er saa taus som en Grav."

Medens den Gamle saaledes snakkede og smidskede for dem, stillede hun udstoppede Dyr og Fugle i en Kreds om et lille, sortmalet Alter og bragte de forskjellige mystiske Apparater i Orden, hvorved det Virvar af Sindsbevægelser skulde fremkaldes, som vare beregnede paa at forvilde Tanken og afdrage den fra den lige Vei. Derpaa gav hun dem hver et Paternosterbaand i Haanden, bød dem at knæle ned paa en Bedeskammel, som hun satte tilrette for dem, og at læse afvexlende Ave og Credo, indtil hun havde adspurgt Aanden. Under alt Dette søgte hun, men forgjeves, at kigge ind under Solklæderne, som Dyveke og Anna bare over Hovederne. Derpaa mumlede hun nogle usammenhængende Formularer og forsvandt bag Forhænget. Og nu herskede en

dyb Stilhed i det halvmørke Kammer, kun afbrudt af de to Fruentimmers hviskende Bønner. —

Et Øieblik efter traadte hun ind i den Stue, hvor Faaborg løb op og ned ad Gulvet i Utaalmodighed.

— „Hvad vil I, Hans Faaborg, og hvo ere de to Qvinder, I har ført til mig?“ spurgte hun hurtig.

— „Mutter Elsebeth,“ svarede Skriveren, „aldrig har Satan tjent Jer bedre end iaften. I kan gjøre et stort Slag og fortjene Eder Erkebispens og alle Bispers og Adelsmænds Naade paa engang. Den Høie er Dyveke, den Anden er kun Hans Knaps Pleiedatter udenfor Østreport. Hvad siger I nu, Mutter?“

— „Dyveke!“ udbrød Konen forskrækket. „Nei, Hans Faaborg, jeg vil ikke have at skaffe med Sigbrit eller Nogen af hendes Huus. Man siger for et gammelt Ord, at man skal ikke træde Katten paa Halen, thi saa vender hun Klørne til. Med Dyveke vil jeg Intet have at skaffe.“

— „Og jeg siger Eder, at I skal have at skaffe med Dyveke,“ svarede Faaborg med Eftertryk. „Troer I, at jeg vilde have ført hende i Fælden for Intet. Det er mig, der har lokket hende herhid, og Eder tilbyder jeg at dele Fortjenesten med mig. Hvad vil I svare Bispen, naar han erfarer, at I ikke vilde benytte Leiligheden til at spaae Dyveke og skræmme hende fra Kongens Omgang. Hvi bliver I beskyttet af de geistlige Herrer, uden for at tjene dem?“

— „Tys, skrig ikke som I var en Besat,“ sagde Elsebeth. „Hvem har sagt Eder, at Ingen kan høre os? Tal sagte om saadanne Ting.“

— „Og hvem skulde kunne høre mig, Mutter Elsebeth, her er jo Ingen.“

— „Men jeg siger Eder, at jeg ikke er alene, og at I ere komne ubeleiligt. Gaa Eders Vei og tag Eders Fruentimmer med, at Den kan komme frem og røgte sit Ærinde, som nu staaer derinde bag Teppet og ikke maa lade sig finde her. Gaa Eders Vei, med Dyveke vil jeg Intet have at skaffe."

— „Gjør hvad I vil, Mutter, men herfra gaaer min Gang til Biſpen, saa sandt jeg hedder Hans Faaborg. Han skal vide hvad det er for en Snog, han nærer i sin Barm og sætter sin Lid til. Men I vil ikke være saa taabelig, det kan jeg see paa Eder. De sorte Kutter holde længer ud end baade Sigbrit og Kongen, forlad Jer derpaa. Den, der holder sig til dem, han er ikke narret, han har Vor Herre i Baghaanden."

— „Eller Djævelen," sagde den fortørnede Elsebeth, som følte Vægten af Faaborgs Grunde, men dog havde ondt ved at beseire sin Frygt for den mægtige og strenge Sigbrit.

— „Eller Djævelen, lige meget, En af de To har man i Ryggen med Clerefiet; men hvem har I i Ryggen naar I holder mod det? Bøddelen, Mutter Elsebeth. Betænk, at mere end een skikkelig Kone, paa Eders Alder og af Eders Haandtering, er bleven brændt som en Hex. Nu har I Lykken for Haanden, lader I den slippe, er det Eders egen Skade; Lykken banker sjelden paa, kun Narren lader den ude staae, siger Ordsproget."

— „Hvad vil I da, at jeg skal gjøre?" spurgte Spaaqvinden vrantent. Ligesom Faaborg og en stor Deel af Kongens ringere Omgivelse, stod hun i Geistlighedens Sold. „Hvad vil I, at jeg skal gjøre?" gjentog hun.

— „Skræmme Dyveke skal I, det veed I jo, spaae hende det Værste, I kan finde paa, hvis hun ikke for-

lader Kongen, thi er hun først borte fra Kongen, er ogsaa Sigbrits Magt forbi. Og saa kan I spaae hende til Gjengjeld en god Mand, i en hæderlig Stilling, en Mand, som Kongen vil forfremme, og som nok kan blive Ridder engang. Tjener I mig deri, Moer Elsebeth, saa skal det forvist ikke blive til Eders Skade, naar Hans Faaborg engang virkelig bliver Ridder, forstaaer I mig."

— „I har dristige Tanker, Hans Faaborg," sagde Spaaqvinden, „men I spiller ogsaa et dristigt Spil, og hvo dristig vover, han vinder ofte. Nei, see mig engang hvilke Tanker han har! Naa! Og den Anden, hvad skal jeg spaae hende?"

— „Hvad I vil, Mutter. I kan jo spaae hende, at hun paa en Aftenvei skal møde den Adelsmand, der forgangen Nat vilde krybe ind ad hendes Vindue, som Rygtet gaaer. Bi lidt, I kan sige, at det ene Bogstav i hans Navn er et C og det andet et D, og at det Hele er Claus Daa. Gaa nu og glem det ikke."

Med disse Ord stødte han Qvinden henimod Døren. Elsebeth kløede sig nogle Gange bag Øret; men da hun intet Valg havde, fandt hun sig deri og forsvandt, lige saa lydløst som hun var kommen. Da hun atter traadte frem bag Forhænget i den mørke Stue, var hun iført en sort Kappe, der med en Hætte gik op over Hovedet og var bemalet med allehaande brogede Tegn.

— „Har I bedet og forberedet Jer?" spurgte den Gamle med en Stemme, som Hætten gjorde endnu styggere og klangløsere, end den af Naturen var. „Jeg har imidlertid raadspurgt Aanden, den er rede til at give Eder Svar; men I skulle være rede til Offer, naar det fordres af Eder."

Efter denne Indledning traadte hun nærmere til

de to Knælende og sagde: „I Aandens Navn adspørger jeg Eder: hvad forlange I at vide af mig?“

— „Vor Skjebne ville vi spørge,“ svarede Dyveke med sagte Stemme.

Hvad Elsebeth vilde opnaae, var lykkedes. Hun vilde see hvo der talede, for ikke siden at forveksle deres Stemmer. Den Høieste havde talet, det var altsaa Dyveke. Derpaa traadte hun tilbage igjen, stillede sig foran det lille, sortmalede Alter, og løftede et Klæde op, hvorved et Dødningehoved kom tilsyne, der skinnede som en Sankt-Hans-Orm i Mørket; man kunde tælle enhver af dets hvide Tænder. Sandsynligviis var en lille Lampe anbragt inden i det. Hun mumlede nogle Formularer og kastede et Pulver over Dødningehovedet, som pludselig antændtes og udbredte et siebliklikt, blaaligt Lys, der oplyste hele Stuen og blændede Tilskuerne, for at lade Mørket, som fulgte derpaa, være saa meget sortere. Anna udstødte et lille Skrig, Dyveke greb hende forskræmt i Armen; men intet Udbrud forraadte hvor forskrækket hun var bleven.

— „Du spørger din Skjebne? Hør hvad en mægtig Aand taler ved sin Tjener. Du sagde, at Du var en Borgerdatter, men Aanden siger, at Du est en Konges Frille. Og Aanden siger, at Du er til Forargelse for de Levende, og lader Du ikke af, skal Du snart være blandt de Døde. Du har krænket Kirken og Loven, og Kirken og Loven skulle forbande Dig. Saa længe I vandre i Syndens Garn, skulle Eders Anslag fordærves og Eders Livs Lys udslukkes til Helvedes Mørke. Din Skjebne skal vorde som Gudsfornegterens, der er forbandet paa Jorden og forbandet i Himmelen. Men hør hvad Aanden videre forkynder. Vender Du om fra

Synden, da staaer der i Skjebnens Bog, at Du skal saae en Mand, trofast i Sind og tapper i Daad; han vil føre Dig ud af Syndens Land og til Forjettelsens Land. Han er en klog Mand og han skal blive din Ægtemand, og han vil vorde en Ridder. Og følger Du ham og forlader en Dronnings Mand, da vil det Onde vende sig til det Gode, og Lykken følge Dig al din Livstid, og i Magt og Pragt skulle dine Dage endes. Men aflader Du ikke fra Ugudeligheden, da skal Sankt-Brigittes Spaadom ramme Dig og Ham, Du deler Synd med, og hans Krone skal ikke beskytte ham. Og hør ved mig, hvad Sankt-Brigitte har forudsagt for to hundrede Aar siden, og det skal visselig nu indtræffe."

Elsebeth gjorde et lille Ophold, for at iagttage Virkningen af sine Forudsigelser. Dyveke var sjunken ned paa Bedeskammelen, hun støttede Hovedet mod Annas Skulder og holdt sig med begge Hænder fast til denne svage Støtte, der ligesom hun var liigbleg af Forfærdelse.

„Gud Herren har i sin Naade givet Sankt-Brigitte at skue sex Konger, som alle skulle blive Konger over Sverriges Land," vedblev Besværgerinden med huul Røst, „og disse Konger have viist sig saaledes for Sankt-Brigitte, Den første Konge var et kronet Aasen, fordi han ikke skal træde i sine Forfædres gode Spor, men blive fortabt og vanæret. Den anden Konge skal være en umættelig Ulv, hvilken ikke skal forudsee sit hastige Fald. Den tredie Konge skal være en høitflyvende Ørn, som skal foragte alle Andre. Den fjerde Konge skal være en rystende Bædder, som skal sønderstødes af Guds Retfærdighed. Den femte Konge skal være et slagtet Lam, men ikke uden Besmittelse, og hans Blod skal være Mange til Fald og Fordærvelse. Den sjette Konge skal urolig-

gjøre den hele Verden og Havet, og sorrigfuldgjøre de Enfoldige; han skal udgyde uskyldigt Blod, men han skal forlade Riget, og det skal skee som siges, at han skal saae Vellyst og høste Sorg og Bedrøvelse. Gjekke skulle regjere, og Gamle og Vise skulle ikke opdukke. Ærbarhed og Ret skal nedlægges, indtil Den kommer, som skal forsone min Vrede og han skal ikke spare sin Sjæl for Det, som Ret er. — Og Aanden siger, at den sjette Konge er denne Kong Christiern, som nu regjerer i Danmark og i Sverrig, og at Det, som spaaet er, skal gaae i Opfyldelse," vedblev Spaakvinden, idet hun hævede sin høie Stemme næsten til et Skrig og slog som en Vanvittig med Armene, „og Forsærdelsen skal ramme Den, som deeltager i Synden og i Blodet og i Vellysten, og Du, som gjør dette, Du skal høste Sorg og Bedrøvelse, og de Fromme skulle raabe over Dig: Vee! Vee!"

Da Spaakvinden begyndte Sankt-Brigittes Spaadom, som Dyveke saa ofte havde hørt sin Moder ivre over i Vrede, gjorde det netop det Modsatte af den Virkning, som Elsebeth havde tilsigtet. Sigbrit havde altfor ofte omtalt den som et Opspind af Præsterne; Dyveke løftede derfor Hovedet og hørte den mere med Nysgjerrighed end med Forsærdelse. Men den tordnende Henvendelse til hende selv og det Veeraab, der sluttede den, ryftede hende dog tilsidst, og da et tre Gange gjentaget „Vee, vee, vee!" lød bag Forhænget, som en høiere Bekræftelse, af en Stemme, saa dyb, som den kom fra en Grav, og med en Styrke, som endog bragte Spaakvinden til at vende sig forskrækket om, da var det forbi med hendes Fatning, og hulkende kastede hun sig i Annas Arme.

Den kloge Kone var atter traadt bag Forhænget,

hvor man hørte to Stemmer hviske og mumle uforstaaelige Ord, snart i en dybere, snart i en høiere Tone; Dyveke, som først kom til Besindelse igjen, troede, at det var Spaaqvinden, der foretog sine Besværgelser. Paa en Tid, da Overtro var almindelig og Ingen faldt paa at negte Hexers, Nisers, Troldes og Underjordiskes Tilværelse, da Tegn og underlige Gjerninger hørte til Geistlighedens bedste Vaaben, var det ikke besynderligt, at Det, som her var foregaaet, maatte virke mægtigt paa de to Fruentimmer, der af ganske Hjerte ønskede sig mange Mile borte fra Elsebeth Bagers Huus, og fortrøde, at de noget Øieblik havde ladet sig forlokke af Nysigenheden til at betræde dette rædselfulde Sted. Anna dreiede uophørligt Rosenkrandsen imellem Fingrene og bad andægtigt, Dyveke laae endnu paa Knæe i en fuldkommen Nedslagenhed, snart betragtede hun Dødningehovedet, snart Timeglasset, snart Uglen, der baskede med Vingerne og dreiede de luende Øine; men med denne Stirren forbandt hun ikke nogen bestemt Tanke.

Spaaqvinden traadte atter frem, og gjentog de sædvanlige Begyndelsesformularer til sine Besværgelser. Men da hun henvendte det Spørgsmaal til Anna: „hvad forlanger Du at vide af Aanden?“ sprang Anna op fra Bedeskammelen og raabte høit: „Nei, nei! Jeg vil Intet vide. Jeg forlanger Intet. Jeg vil bort herfra. Det er altfor rædselfuldt!“

Elsebeth Bagers havde opnaaet Hovedhensigten, at indvirke paa Dyveke, Anna var hende i Forhold dertil en ubetydelig Person; men Hans Knaps Pleiedatter kunde blive en god Kunde, og dette var hende ingenlunde ligegyldigt. Hun søgte derfor ved venlige og indsmigrende Ord at forjage det Indtryk af Rædsel, hendes vellykkede

Kunſter havde fremkaldt. Og uagtet det maatte ſmigre hende, ſom Spaaqvinde, at have indjaget en ſaadan Skræk for Skjebnens Bebudelſer gjennnem hendes Mund, var det hende dog imod, ſom ſnedig Mæglerſke i mangehaande Forhold, at den unge Pige vedblev ſin Vægring og beſtemt afſlog enhver Tilnærmelſe.

Under den Samtale, der herom fandt Sted, løb en ſtærk og gjentagen Banken igjennem hele Huſet. Dyveke, ſom imidlertid havde fattet ſig og gjenvundet en Deel af ſit forrige Mod, og hvis Opmærkſomhed var fængſlet ved Beſkuelſen af det forrevne Teppe, hvor hun troede at have ſeet et Anſigt kigge gjennem Hullerne, var alligevel den Første, der bemærkede det. Den gamle Kone blev forſtrækket, hun kaſtede Hexekappen med ſtor Hurtighed og gik bort, for at underrette ſig om Anledningen til denne Støi, der beſtandig tiltog.

Det er en Kjendsgjerning, at ingen Stemning ſaa ſnart forſvinder for Livets almindelige Begivenheder, ſom en høitidelig. Denne dundrende Banken forjog den ſidſte Reſt af Hexeſcenens Indtryk, og da Hans Faaborg aabnede Døren og hurtig traadte ind i Stuen, fandt han ikke mere to ſkjelvende Piger, ſom ventede at ſee Aandeſyner; det Eneſte, de frygtede, var Overfald og Slagsmaal. Faaborg ſaae derimod ud, ſom om han havde ſeet Syner.

— „Jomfru Dyveke," ſagde han, „I har bragt Eder ſelv og os Andre i en ſtor Fare. Byfogden ſtaaer udenfor Døren med ſine Svende, og begjærer at indlades i Kongens Navn. Han ſiger, at han har Eders Moders Befaling til at gjennemſøge hele Huſet og tage med ſig i ſtreng Forvaring hvem han maatte antræffe. Vi kunne ikke komme bort herfra. Men naar I giver Eder til-

kjende, vil Christoffer Dirikson ikke vove at paagribe Eder og Dem, som ere med Jer, thi I vil vel mindes, at det ikke er af egen Drift, at jeg er kommen i dette Huus."

— „Give mig tilkjende?" udbrød Dyveke. „Før springer jeg i Stranden. Jeg vil ikke for Alt i Verden, at min Moder eller Kongen skal vide, at jeg har været i dette Huus."

Uagtet Skriverens Frygt for Udfaldet af den Sag, han i Øieblikket truedes med, var han ikke blind for den Fordeel, han kunde drage af at dele en saadan Hemmelighed med Dyveke. Men han benyttede sig plumpt deraf, idet han sagde: „Jomfru Dyveke, I var før iilfindet imod mig, fordi I misforstod de Ord, hvormed jeg vilde bevidne Eder min Hengivenhed; I skal ikke desto mindre faae at see, at den er ægte, thi jeg skal vide at bevare Eders Hemmelighed, baade imod Eders Moder og imod hans Naade Kongen."

Men Faaborg havde forregnet sig, thi Dyveke var for stolt til at ville tiltrygle sig Taushed, og hendes Mod havde ikke forladt hende. „Hans Faaborg," sagde hun, „I er en snedig Ræv, men mig skal I dog ikke narre. Til Eder betroer jeg ingen Hemmelighed, jeg skal vel vide at tvinge Eder til Taushed. Lader I eet Ord undslippe Eders falske Mund, saa skal det kun koste mig et halvt at bringe Eder til Galgen, som I har fortjent mange Gange for alle Eders slette Streger, som jeg kjender mere til, end I formoder. Gaa og luk Døren op for Byfogden, jeg vil give mig tilkjende for ham og sige, at I har forlokket Anna og mig til at gaae herhid, saa ville vi faae at see, hvem der bliver paagreben og hvem der gaaer frit herfra."

— „For Helgenes Skyld, Jomfru Dyveke! Vil I føre en uskyldig Mand i Ulykke, som Intet har forbrudt!“ udbrød Faaborg forskrækket.

— „I er en enfoldig og feig Stakkel!“ sagde Dyveke med Foragt og vendte sig fra ham.

— „Gud staae os bi, de komme igjennem Gangen!“ raabte den ængstede Skriver.

— „Kan vi da ikke slippe ud? Er her ingen Bagdør paa dette Huus?“

— „Jo, jo, her er en Bagdør,“ udbrød Faaborg. „Jeg kjender et Skjul, som vel Ingen skal finde; det var vel, at I mindede mig derom. Der kunne vi gjemme os, til Stormen er vel overstaaet.“

Med travl Hurtighed trak han en tung Tapetdør tilside, som var anbragt i Væggen, lige under Vinduet, hvor den ikke faldt i Øinene. „Her kunne vi skjule os, til de have gjennemsøgt Huset,“ sagde han. „Men ud kunne vi ikke komme ad denne Vei, thi jeg har ikke Nøglen, og vi maae tilbage igjen, hvor vi ere komne fra.“

Døren førte til en steil og snever Vindeltrappe; paa den anden Side af Døren var et stort Haandtag, til at lukke den med. Faaborg steg først ned ad Trappen, derpaa Anna og tilsidst Dyveke, som ved Hjelp af Haandtaget trak Døren til efter sig. De stode i et snevert, bælmørkt Rum, en kold og fugtig Luft opfyldte denne Nedgang. Faaborg var standset, efter at han var gaaet nogle Skridt, Anna stod paa det næste Trin, og Dyveke havde kun gaaet to Trin, da hun ikke kunde komme længer. Trappen var saa smal, at den Ene ikke kunde gaae forbi den Anden.

Støien i Huset tiltog, en dump Lyd deraf trængte ned til dem i deres Skjul. Dyveke var for letsindig til

længe at kunne vedligeholde Alvorligheden, hun hviskede til Anna: „Var den tykke Christoffer Dirikſøn alene, havde vi ingen Nød, thi han er viſtnok bange for Mørke, og hans tykke Krop kan desuden ikke komme gjennem Dørkarmen.“ Men da Fodtrin lydelig hørtes i Nærheden af Døren, taug ogſaa hun.

Efter et Øieblikks Stilhed blev Døren hurtig ſkudt tilſide af En, der kjendte Mechanismen, en ſvag Lysſtraale trængte for et Øieblik ind til dem, en Skikkelſe ſmuttede ned paa Trappen, trak Døren hurtig til efter ſig og lukkede den af. Endnu eet Skridt, og Dyveke følte ſig omfavnet af to Arme, og en Stemme ſagde i det Samme: „Stille!“ med en Røſt, der vel var hviſkende, men dog lød ſom en uimodſigelig Befaling.

Tre Hjerter bankede frit i dette ſnevre Rum, det fjerde ſlog imod Dyvekes Skulder i denne tætte Omfavnelſe, ſaa voldſomt, at hun kunde tælle ethvert af dets Slag. Hun vilde rive ſig løs, men et gjentaget „Stille!“ blev hviſket ſaa bydende, at det lammede alle hendes Kræfter, hendes Arme ſank ned ſom for en Aandemagt, medens hiint voldſomt bankende Hjertes Slag ligeſom ſympathetiſk meddeelte ſig til hendes eget Hjerte, der gjentog Slagene ſom et Ecchо. Det glimtede for hendes Øine, og uagtet det Bælmørke, der omgav dem, forekom det hende, at hun kunde ſee det ſorte Forhæng med dets Huller, ſom forfærdelige Anſiger tittede ud af.

Haarde Trin af bevæbnede Mænd lød i Værelſet, ſom de nylig havde forladt, mange Stemmer, hvoraf nogle vare klynkende, talede i Munden paa hverandre. Man ſlog paa Jernſtængerne over Vinduet, for at overbevise ſig om deres Faſthed, flere Gange blev der ſtødt til Døren, men den blev ikke aabnet, og Skridtene fjer-

nede sig efterhaanden. En Dør blev slaaet haardt i, og en Skodde skudt for. Derpaa fulgte en lang og dyb Tausheb, der dog af og til blev for et Øieblik afbrudt af en Larm som af Døre, der ligeledes bleve slaaede i; omsider var Alt saa stille som i en Grav.

Dyveke trak Veiret dybt, men hun vovede hverken at lukke Øinene op, som hun havde trykket tæt til, for at undgaae disse Syner, eller at rive sig ud af den dæmoniske Magt, der holdt hende omsluttet. Omsider sank Armene fra denne lange Omfavnelse, og et tungt og dybt Suk svarede hendes. Det lød for hendes Øren som en Storm, i denne Gravstilheb.

— „De ere borte," sagde en dyb Stemme, hvis forunderlige Klang gjennemtrængte dem Alle med en uforklarlig Ærefrygt. „De have taget den gamle Kone og hendes Pige med. Alle Døre ere lukkede, tilbage kunne vi ikke komme."

— „Jesu!" udbrød den forfærdede Dyveke. Anna græd sagte.

— „Frygt ikke," svarede Stemmen med en melodisk Blidheb. „Stol paa Ham, som er over al Magt. Naar Menneskene forlade Eder, er jeg Eder nær, siger Herren. Jeg veeb en Udgang, der er vel saa god som den, vi ere komne ind af. Men lader os høre om Alt er roligt."

Alle lyttede, Ingen vovede at røre sig; denne Tausheb varede længe, det lod til at den Usynlige fandt en Tilfredsstillelse i at forlænge denne ængstelige Stilling, som han for sin Deel syntes aldeles at beherske.

Omsider brød han Tausheben og sagde med dæmpet Stemme: „Hans Faaborg, I er nærmest veb Udgangen; buk Eder neb, I vil finde en Ring, træk stærkt i den

og ſtød i det Samme med Skulderen til Døren, ſaa vil den aabne ſig for Eder. Men vogt Eder, at I ikke falder."

— „Hvo kjender mig i dette Mørke?" ſpurgte Skriveren ængſtelig. Men han fik intet Svar paa dette Spørgsmaal, og Stemmen bød ham kun gjentagende at gjøre hvad han havde ſagt. Faaborg adlød, og Døren aabnede ſig.

Skræk og Nysgjerrighed ere Tvillingſøſtre; med den første svage Lysſtraale, der fra Halvmørket udenfor trængte ind i dette Bælmørke, vendtes sex Øine tilbage mod Trappen for at lære at kjende den hemmelighedsfulde Stalbroder. Det vilde have været umuligt, hvis det Mørke, der omgav dem paa Trappen, ikke havde været saa gravsort. Nu tillod Dunkelheden dem med Tydelighed at see Omridsene af en Graabroder, aldeles skjult af Munkekappen og Hætten, som han havde draget over Hovedet. Dyveke, som stod ham nærmest, kunde tydelig see Munkens Øine gjennem Hættens Øienhuller. Han betragtede hende med et stirrende Blik, som nødte hende til at slaae Øinene ned, og nu kunde den smukke fine Haand, der stak frem af det lange Ærme og hvilede i Rebet, hvormed Munkekutten blev holdt sammen om Livet, og som Paternosterbaandet hang i, ikke undgaae hendes Opmærksomhed. Med det hurtige Blik, som er hendes Kjøn eget, havde hun strax opfattet, at deres Stalbroder var en ung Munk, som ikke var uden Følelse for hendes Skjønhed.

Munkens bare Fødder gjenlødе ikke paa Steentrappen, han skred som et Aandesyn ned imellem dem og stod snart udenfor Døren, som han lukkede med Omhyggelighed.

Det var igjennem den Dør, Ole Skaaning, hiin Morgen havde ført den vaade og gjennemfrosne Faaborg ind i hans Mosters Huus. De stode paa den smalle Steendæmning, der indfattede den underjordiske Kanal, og som løb langs med Grundvolden af de Smaahuse, hvormed Kanalen var bleven overbygget og tildækket. Paa den ene Side af den smalle Gang vare de indskrænkede af det dybe, stillestaaende Vand i Kanalen, paa den anden Side af den lodrette Muur, som bar de lave Hvælvinger, der hang over deres Hoveder som en muret Grav. Hist og her saae man liggende Opgange til flere af Smaahusene. Men tykke Spindelvæve viste, at de aldrig bleve aabnede; thi det var strengt forbudt at benytte denne Kanal til Seilads eller Gjennemgang. Den eneste Lysning, der blev denne uhyggelige Hvælving til Deel, faldt ind igjennem begge Enderne, hvoraf den ene gik frit ud til Vandet ved Bremerholmen, den anden til Sankt-Nicolai Kirkegaard, der dengang var bevoxet med store Træer. Ved den klareste Middagstid herskede Tusmørket hernede, og paa denne Sommeraften, da Klokken allerede var over otte, maatte man, som disse Fire, komme fra et endnu sortere Mørke, for at kunne skjelne enhver Gjenstand.

Munken brød Tausheden, enten han var ked af denne Stirren, eller han følte, at han maatte give en Forklaring over sin Nærværelse paa dette Sted.

— „Det er slette og syndige Tider, naar Herrens Tjenere maae lade sig finde i Hexers og Troldqvinders Huse," sagde han med en klar og velklingende Stemme. „Men vi skulle gaae hvorhen vort Kald fører os, og vi skulle ikke skjelve for nogen Kamp, var det end med Djævelen. Mine Foresatte have sendt mig i lovligt

Ærinde til Den, som nu er ført fangen fra sit Huus, thi af mig selv var jeg ikke kommen til denne Qvinde. Det er onde Tider, naar Kirkens Tjener maa skjule sig for Magtens Haandlangere. Men det kommer over Dens Hoved, som er skyldig i Forargelsen."

Efter disse Ord udstrakte han Haanden, greb Dyvekes silkebløde Haand og beholdt den inden i sin, medens han sagde: „I er kommen paa en gal Vei, og Skrækken har fulgt Eders Fodspor. I har fristet hvad Ingen bør friste, thi Gud Herren vil alene kjende Menneskets Skjebne, og hans Raad og Villie med vor Fremtid skal være Nat for vore Øine. I har erfaret Spaadom og Varsel, og I har hørt Sandheden og de Ting, som skulle skee, thi Aanden var idag mægtig over Qvinden, der har fortabt sin Sjæl for at kjøbe den Kundskab, som Ingen skal vide og som hun sælger for Gave og Binding. Men Den, som Intet har hørt, skal takke Herren fordi Han sendte de Mænd, der sparede hende for at synde imod hans Bud. Forsker ikke ostere efter Det, som skal være skjult til det kommer."

— „I ere komne paa en gal Vei," vedblev han. „Mit Kald er at lede den Vildfarende og oplyse Den, som vandrer i Mørket. Følger mig, jeg skal bringe Eder paa rette Vei, men vogter Eder, at I ikke glide paa de slibrige Stene."

Med Dyveke ved Haanden skred Munken langsomt foran. Han gik yderst mod Vandet, og paa denne Gang, der ellers kun var bred nok til een Person, gik han med Sikkerhed selv anden paa de yderste, glatte Stene, saa at man skulde troe, at hans bare Fødder kunde krumme sig om Stenene, som en Fugls Kloer om en Green. Dyveke trykkede sig saa tæt op til den skimlede, fugtige Muur,

som muligt; det gjøs i hende ved at see den Fare, hvori han svævede, for at kunne føre hende med desto større Sikkerhed. Kun paa eet meget smalt Sted maatte han lægge sin Arm om hendes Liv, og trykkede hende tæt op til sig, for at støtte hende desto sikkrere. Saaledes naaede de Udgangen af Kanalen og stege op ad en steil Trappe, til den med store Træer beplantede og med høie Mure indelukkede Sankt-Nicolai Kirkegaard.

Medens man havde gjort Udgangen fra denne Side til den underjordiske Kanal utilgængelig for Alle og Enhver, havde man ikke spærret den for Munkene, som til enhver Tid vare Herrer af Indgangen til Kirkegaarden. Den Sikkerhed, hvormed Barfodmunken tilbagelagde denne Vei, syntes ogsaa at tyde paa, at det ikke var første Gang, han havde betraadt den, og at Sigbrit ikke havde taget feil, naar hun troede, at Spaaqvinden og Munkene havde mere Samqvem, end de Folk vidste af, som boede lige over for Elsebeth Bagers Dør.

Paa Kirkegaarden standsede han og sagde med et Suk: „Her skilles vore Veie. Under Jorden fulgtes vi ad, over Jorden gaaer Hver sin forskjellige Gang. Naar vi atter komme under Jord sammen, ere vi lige — men før heller ikke.“

Derpaa aabnede han med en Nøgle en lille Sidedør, som gik fra Kirkegaarden til Kirken, førte sine Ledsagere ind i Kirkens Skib og pegede mod den aabne Udgang. Dyveke tog nogle Sølvmynter af Tasken, som alle Fruentimmer dengang bare i Beltet udenpaa Kjolen, og rakte ham dem.

— „Gaven tilhører Kirken og skal blive deelt mellem de Syge og de Sorrigfulde,“ sagde Munken, idet han tog Dyvekes Haand og beholdt den nogle Øieblik

inden i begge sine; „Haanden som gav den være takket og velsignet."

Med et næsten umærkeligt Tryk slap han Dyvekes Haand, vendte sig om og gik langsomt hen imod Hellig-Trefoldigheds Alter ved Siden af den søndre Kirkedør, hvor han knælede ned og blev liggende i Bøn og Andagt.

Dengang stode Kirkerne altid aabne om Dagen, for at de Fromme til enhver Tid kunde forrette deres Andagt, eller søge Trøst eller Skrivte i Kirken. Sankt-Nicolai Kirke, som var stor og prægtig, havde en Mængde Sidecapeller og Altere. Ved flere af disse knælede Bedende; deres mumlende Bønner frembragte en underlig Hvislen, der gav en svag Gjenlyd i de store Hvælvinger og udstrakte Sidegange. Mægtige Toner af de dybe Klokker begyndte i det Samme at runge gjennem det store Rum, først i tre Gange tre afmaalte Slag, og derpaa i en fortsat Bølgegang. Det var Solens Nedgang, Klokken var halv Ni. Aldrig havde den pragtfuldeste Ceremoni grebet Dyveke og Anna saaledes, som denne dybe Ro, og disse mægtige Toner grebe dem i dette Øieblik, efter saa mange Sindsbevægelser. De knælede ned foran Hellig-Korses Alter. Ogsaa Hans Faaborg følte noget mere end Almindeligt bevæge sig i hans Bryst; men inden han kunde blive enig med sig selv, havde Dyveke og Anna endt deres Bøn og forlode Kirken. Faaborg fulgte efter dem. —

Ved Havelaagen sendte Dyveke Hans Faaborg bort, uden med eet Ord at takke ham for hans Følgeskab. Annas Pige og Aslak bleve tilkaldte og skyndsomt ilede de affted, for at Østerport ikke skulde blive lukket for dem. Ved Hjemkomsten maatte Anna høre mange Be-

breidelser af sin Madmoder, fordi hun ikke alene selv havde drevet den hele Aften bort i Lediggang, men ogsaa afholdt Pigen og Aslak fra at deeltage i Husets Gjerning. —

Dyveke havde hellere end gjerne strax begivet sig til Ro, men hendes Moder lod hende kalde. Sigbrit var i usædvanlig godt Lune. Det var lykkedes Byfogden, fortalte hun, at gribe en Hex, som man længe havde været paa Spor efter; man havde fundet alle hendes Apparater opstillede i fuld Orden, saa at der kunde gjøres Sag mod hende for Troldddom og Besværgelse. Sigbrit havde rigtig nok haabet ogsaa at paagribe nogle Adelsmænd eller Munke, som vare Kongen fjendske, thi de besøgte Hexen jevnlig, men man havde Ingen fundet. Troldqvindens Tjenestetyende havde allerede tilstaaet, og nævnt flere Navne, som vare af Vigtighed; Mere skulde Bøddelen nok forstaae at aftvinge hende ved Skruebænken. Derpaa fortalte hun, at den unge Claus Daa havde været hos hende og bevidnet sin Uskyldighed i Overfaldet paa Hans Knaps Huus; det lod til at han talede Sandhed, thi han dulgte Intet, og fornegtede ikke engang sit Venskab for Affendingen fra de svenske Oprørere. Sigbrit talede om den unge Mand med mere Agtelse, end hun i Almindelighed ydede Adelen; hun troede at han meente det ærligt med Kongen, og ikke var vunden af Geistligheden og Kongens andre Fjender. Altsaa maatte Hans Faaborg have faaet feilagtig Underretning, thi fra ham var Mistanken mod Claus Daa først kommen.

— „Det undrer mig, at Nogen vil fæste Lid til en Underretning, der kommer fra et saa falsk og løgnagtigt

Menneſke, ſom den krybende, nederdrægtige Hans Faaborg," ſagde Dyveke.

— „Ei! Ei! Nu kalder Du ham nederdrægtig, og for en Stund ſiden gav Du ham Lov til at ſpadſere med Dig. Viſer Du ham maaſkee den Gunſt, trods de ſlette Tanker, Du har om ham, fordi han er Torben Oxes Tjener? Da kan man ſige, at naar det regner paa Præſten, drypper det paa Degnen."

— „Jeg veed ikke, hvad I vil ſige dermed," ſvarede Dyveke, ſom blev ſtødt over denne Hentydning. „Til Tjener kan han bruges, thi man kan holde ham i Ave ſom en Hund. Men til Ven og Fortrolig og Medhjelp i min Gjerning vilde jeg ikke have ham, om han og jeg vare de to Eneſte i hele Verden, dertil holder jeg mig meget for god."

— „Nu nu! Bliv ikke ſaa heftig," ſagde Sigbrit leende, ſom altid, naar Dyveke blev vred. „Hans Faaborg er en ſnu Mand, og dygtig i Skriven og Regnen. Men en falſk Skurk er han rigtignok, deri kan Du have Ret. Forleden bragte han mig en Kande i Foræring. Han gjorde meget Væſen deraf, den Skryder, han ſagde, at han havde kjøbt den af en italienſk Jøde; men nu ſiger Johan Spegelberg mig, at den ikke er af Sølv, men af et nymodens eftergjort Metal, ſom de have opfundet i Paris, og ſom hartad Intet er værdt. Men han ſkal komme til at fylde den med Gylden, ſaa mange ſom den kan rumme, den Snyder, jeg ſkal lære ham at give uægte Foræringer og at ville narre Sigbrit. Naar han næſte Gang faaer Løn af Slotsherren, ſkal jeg holde Afregning med ham; ſaa længe kan han løbe og troe, at han har taget mig ved Næſen. Men den leer bedſt, der leer ſidſt."

Og Sigbrit lo og gned Hænderne ved Tanken om den gjerrige Hevn, hun vilde tage over Hans Faaborg.

Da Dyveke var bragt tilsengs og havde sendt sine Piger bort, brøde endelig de længe tilbageholdte Taarer frem, hun græd og jamrede sig den halve Nat. Og da hun omsider havde grædt sig isøvn, undte de forvirrede og ængstende Drømme hende ingen Ro. Hun syntes, at hun atter var i Hexens mørke Stue og hørte hendes forfærdelige Spaadomme og Trusler; Kongen, Dronningen, Torben Oxe og Sigbrit svævede som Aandesyner forbi hende, snart vinkende, snart truende, Dødningehovederne grinede ad hende, det sorte Forhæng bevægede sig frem og tilbage, som om det vilde tildække hende, og bag ved det hørte hun Munkens dybe, klare Stemme udsige det skrækkelige tredobbelte Veeraab over hende. Da greb Forfærdelsen hende; hun styrtede ud af Stuen og ned igjennem Vindeltrappen, men alle de Andre forfulgte hende. Døren til den underjordiske Kanal aabnedes pludselig, med et Skrig styrtede hun og Kongen og Dronningen og Sigbrit i det mørke, dybe Vand. Men Torben Oxe sprang i Strømmen og drog hende op, alle de Andre vare forsvundne i Afgrunden; og han bar hende gjennem den hemmelige Gang, som Munken havde viist hende, og med Et var hun ikke mere i den underjordiske Hvælving, men i den store, lyse Sankt-Nicolai Kirke, hvor hun knælede for Hellig-Korses Alter, og ved Siden af hende knælede Torben Oxe, og Munken sang med sin dybe Stemme et sørgeligt de profundis, og alle Klokkerne ringede dertil, som til en Liigbegjængelse. Dyveke vaagnede i det Samme, det var Morgen, Klokkerne rin-

gede ved Solopgang, og Morgensangen bares paa en mild Sommerluftnings Vinger ind igjennem det aabne Sovekammervindue, som man havde forglemt at lukke. Hun var mat og nedslaaet, og havde en forfærdelig Hovedpine.

VII.

Et Hjerte.

I en rummelig Stue i en af Hovedgaderne i Kjøbenhavn ſade to Damer, hver beſkæftiget med ſin forſkjellige Syſſel. Det var den kloge Fru Anne Arvidsdatter, der var en Søſter til den mandhaftige Ridder Thorbjørn Arvidſøn, ſom havde været Befalingsmand paa Gurre Slot før Oluf Daa. Hun var Huſtru til Herr Jochum Griis til Holme, ſom for Tiden var reiſt til fremmede Lande, i Kongens Ærinde, og Moder til den ſmukke Adelgunde, eller, ſom Moderen kaldte hende: Gundel, der ſad ved et lille Bord i ſamme Værelſe, beſkæftiget med et Haandarbeide, men endnu mere beſkæftiget med ſine egne Tanker, ſom ofte bragte hende til at lægge de flittige Hænder i Skjødet, medens hun ſtirrede lige ud for ſig, ſom om hun kunde læſe ſkjulte Ting i Gulvets tavlede Steenfliſer. Den kloge Fru Anne Arvidsdatter, ſom hun i Almindelighed blev kaldet, ſad ved et ſtort Bord, der var bedækket med Papirer og beſynderlige Tegninger. Hendes Husbond havde ikke Uret, naar han for Spøg ſagde, at hun i mange Ting var en Nar paa Jorden, medens hun var klog paa Himmelen; thi i

Aſtronomien og de med den beſlægtede Videnſkaber var hun fuldkommen hjemme, medens hun ofte ikke vidſte hvad der foregik i hendes umiddelbare Nærhed. Det var hendes Hengivenhed for Videnſkabelighed, endnu mere end hendes Datters Ønſke, der havde draget hende fra Skaane til Hovedſtaden, og hun glædede ſig ret til de Fremſkridt, hun ſkulde gjøre under de udmærkede Mænds Veiledning, ſom fandtes her i flere Fag og Videnſkaber, og hun havde beſtemt at anvende det Aar, hun raadede ſig ſelv, medens hendes Ægteherre maatte være fraværende, til at ſtudere af Hjertens Lyſt. Det var derfor ikke at undres over, at hun kun lidet lagde Mærke til ſin Datter, og denne unge Pige var, uagtet hun uafladelig var i ſin Moders Nærhed, mere overladt til ſig ſelv, end unge Piger paa den Tid pleiede at være.

I lang Tid havde man ikke hørt anden Lyd i Værelſet, end den ſagte Krabſen af Pennen mod Papiret, da Fru Anne pludſelig hævede Hovedet fra ſit Arbeidsbord og brød Tausheden, idet hun ſagde med en Stemme, ſom ved ſin Tørhed forraadte, at den i lang Tid havde hvilet: „Hvad ſiger Du, Gundel?“

Den unge Pige foer ſammen, blev blusſende rød og ſagde: „Jeg, kjære Moder? Jeg ſagde jo ikke et Ord.“ Og da Fru Anne igjen vilde gribe Pennen og fortſætte ſine Beregninger, tilføiede hun: „Ja, jeg ſagde rigtignok før, at det er ſært vi hverken høre eller ſee Noget til Herr Claus Daa i alle disſe mange Dage. Nu have vi jo dog været her paa tiende Dag. Men det er meget længe ſiden at jeg ſagde det, og da jeg troede, Du ikke hørte det, vilde jeg ikke forſtyrre Dig. Synes Du ikke ogſaa, at det er underligt?“

— „Du er et godt Barn, Gundel. Claus Daa,

siger Du? Ja, Du har Ret i det. Men bi lidt, hvad var det nu, vi hørte om ham? Jo, nu husker jeg det, det var jo ham, Ridder Niels Henningsøn forgangen Dag fortalte om. Men det var lidet Glædeligt, hvad vi hørte om ham, syntes mig."

— „O, den gamle Ridder Niels er ret et afskyeligt, gammelt Uhyre," sagde den smukke Adelgunde, idet Forbittrelsen farvede hendes Kinder røde. „Han er ret en ondskabsfuld gammel Mand, ret en utaalelig gammel Sladderhank, som finder sin største Glæde i at bagtale Folk."

— „Ti stille, Barn, Ridder Niels er en Ven af din Fader, det er smukt af ham, at han strax har opsøgt os, som vi kom her til Staden. Saadan maa Du ikke tale om en af din Faders Venner.

— „Han har vel ikke Andet at foretage sig, end at løbe fra Huus til Huus med onde Rygter," svarede Adelgunde med Bitterhed. „Det er vel neppe for vor Skyld, at han er kommen. For min Skyld skal han saamænd ikke have nødig at uleilige sig oftere herhid."

— „Jeg kan ikke troe, at der er eet Ord sandt i Alt hvad han sagde," vedblev hun efter nogle Øieblikks Taushed. „Det ligner slet ikke Claus Daa, at føre sig slet op og komme i Slagsmaal. Og Ridder Niels kan vist heller ikke bedømme Claus Daa. Man behøver blot at see paa hans naragtige gammeldags Klokkeærmer, for at vide, at han ikke vil tale Andet end Ondt om unge Mennesker. Det, han fortalte, ligner slet ikke Claus Daa."

— „Det er vanskeligt at sige, mit kjære Barn. Vi kjende ham jo saa lidt. Jeg troer ikke, at jeg har talt ti Gange med ham i hele min Levetid. Din Fader

og hans Fader have aldrig kunnet komme ud af det sammen, og havde det ikke været for Herr Ivar Bjelkes Skyld, som kom med ham til os, kort efter at din Fader var reist udenrigs, vilde jeg vist nok ikke have taget imod ham og havde aldrig seet ham for mine Øine."

Datteren svarede ikke, men drog et dybt Suk, ved Tanken om denne Fædrekiv. Hun deelte ingenlunde sin Moders Mening; hun troede at kjende Claus Daa nøie; hun havde talt med ham vel hundrede Gange, og hun havde modtaget ham for hans egen og ikke for Ivar Bjelkes Skyld. Fru Anne greb atter Pennen og var snart fordybet i sine Skriverier, medens Gundel kniplede den ene fine Maske i den anden og gav sine Tanker frit Løb. Og hun anstillede da i sit stille Sind mangehaande Betragtninger over det onde Rygte om Claus Daa, der ved den gamle Ridder Niels Henningsøns tjenstvillige Sladderagtighed ogsaa var naaet til hendes Øre, og bestræbte sig for at udfinde en eller anden Besmykkelse, der kunde forandre Det, der var blevet berettet som et simpelt Slagsmaal, til en ædel Daad. Og det lykkedes hende tildeels, saa at et Smiil efterhaanden afløste det tungsindige Alvor, der havde berøvet hendes Ansigt dets sædvanlige glade og tillidsfulde Udtryk. Hun løftede Hovedet i Veiret, rystede de lange, blonde Lokker fra Ansigtet, kastede et taknemmeligt Blik ud igjennem Vinduet og op i den klare, blaae Luft, hvis rene Farve afspeilede sig i hendes Øine, og Knipleskyttelen bevægedes engang saa hurtigt, efter som hun forfulgte den glade Tanke, at der maatte ligge en skjult, ædel Handling til Grund for det usædvanlige Rygte.

Men Tiden faldt hende ikke desto mindre lang. Fru Anne Arvidsdatter studerede ivrigt i sine astrono-

miſke Tabeller, og da hun havde ſtuderet ſig træt, reiſte hun ſig og gik bort, for at aflægge Beſøg hos nogle af ſine jevnaldrende Veninder fra tidligere Tider: lutter agtbare Ridderfruer, med hvem hun atter ønſkede at knytte Forbindelſe, meſt for ſin Datters Skyld, for at Gundel kunde have nogen paſſende Omgang. Det faldt ikke den kloge Fru Anne ind med en Tanke, at lige Børn lege bedſt, og at det var jevnaldrende Selſkab, hendes Datter trængte til. Adelgunde blev ſiddende ved ſit Arbeide.

Men da den ene Time gik efter den anden, uden at den længe Ventede havde indfundet ſig, og da hendes Tærne omſider kom hjem fra Staden og medbragte adſkillige forvirrede og uforſtaaelige Beretninger, ſom hun vilde have fra Claus Daas Svend, Mogens, med hvem hun havde talt paa Gaden, dels om Kampen udenfor Øſterport, dels om den ſvenſke Affending og om Claus Daas Beſøg om Aftenen før hos Madam Sigbrit blev Gundel utaalmodig, og nu anklagede hun ham i ſit Hjerte lige ſaa ivrigt, ſom hun kort før havde forſvaret ham, og med fuldkommen ſaa meget Held. Og da hun gjentagne Gange havde udſpurgt Pigen og tilſidſt var kommen til den Overbeviisning, at den gamle ſladderſyge Ridder Niels Henningſøn dog vel havde Ret, da han havde ſlaaet paa at hele Hiſtorien var kommen over et Fruentimmer, ſendte hun Pigen bort, og ſtøttede mismodig Haanden under Kinden, idet hun anſtillede endnu dybſindigere Betragtninger. Og hvad var Gjenſtanden for diſſe Betragtninger? Var det vel det Spørgsmaal, om Claus Daa muligt ſkulde elſke en Anden? Om Verdens Slethed ſkulde gaae ſaa vidt og om der ſkulde være en ſaadan Dobbelttungethed til, at man ſkulde

kunne sige alt Det, hans Læber havde talt, og især hvad hans Øine og hans hele Adfærd havde sagt i hine uforglemmelige Aftener, som de havde tilbragt i Skaane i dette Foraar, og dog til samme Tid kunne have en Anden i Hjertet og Tankerne? — Nei, det var ikke det Spørgsmaal, der sysselsatte Gundel i denne Time. Hun randsagede sit *eget* Hjerte og det var hendes *egne* Følelser hun undersøgte; det var de Spørgsmaal hun gjorde sig, om hun havde ladet sig bedaare af det udvortes og blændende Skin, og havde taget et uædelt Metal for det ægte Guld; om hun blot skulde have været Gjenstand for en letsindig Ungersvends flygtige Opmærksomhed, uden at have nogen Anelse om, at hun deelte den med ethvert glat Ansigt, der mødte ham paa hans Vei; om hun, uden at gjøre sig Rede derfor, allerede havde skjenket sit Hjerte til Claus Daa, uden at vide om han fortjente det? — Og hun forfærdedes næsten over denne Randsagelse; thi hvorfor var det vel ellers, som om en iiskold Haand havde grebet hendes varme Hjerte, ved Tanken om, at Rygtet muligt kunde have talt sandt? —

Et Slag af Dørhammeren afbrød hendes Betragtninger, hurtige Skridt løde paa Trappen, og Adelgunde havde netop Tid til at lade Haanden glide over Øinene, for at bortviske Sporene af hendes Betragtninger, da Døren gik op og Claus Daa stod for hende, rødmende af Glæde over at træffe hende alene. Efter at have underrettet sig om Damernes Befindende efter Reisen og om hvorledes de fandt sig tilfredse i Hovedstaden, bad han om Tilladelse til at afvente Fru Annes Tilbagekomst, for at hilse paa hende. Saa vidt var det gaaet meget glat; men nu gik Samtalen i Staa, thi de havde gjensidig grebet hinanden i et iagttagende Blik, som

tydede paa Mistillid, og denne Opdagelse gjorde dem Begge forlegne. De følte Begge at det ikke var muligt at tale om Andet, end om det Rygte, hvis Tilværelse Ingen af dem turde fornegte, og som havde beskæftiget deres Tanker saa meget.

Den unge Pige fattede sig hurtigst, og med den hendes Kjøn egne Letheb, som aldrig viser sig tydeligere, end under saadanne Forviklinger, sagde hun: „Godt og vel var det, Herr Claus Daa, at I endelig engang kom for at besøge os; baade min Moder og jeg have været nysgjerrige efter at see Eder, da der har gaaet saa mange Rygter om at I var bleven halv ihjelslaaet."

Nu er det sagt, tænkte Gundel ved sig selv. Lige saa godt først som sidst. Men hun var ikke i Stand til at kaste et eneste Blik paa Claus Daa, og sysselsatte sig ivrigt med sit Haandarbeide.

— „Altsaa var min Formodning rigtig, og dette skammelige Rygte er ogsaa naaet til Eder," sagde Claus Daa. „Jeg tvivlede ikke derom. Tro mig, det er den haardeste Straf for min Ubesindighed, thi ubesindig har jeg vistnok været. Eders gode Mening er mig dyrebarere, end alt Andet i Verden, og ingen Tanke har piint mig som den, at I kunde troe ilde om mig."

Gundel fortrød, at hun havde indladt sig paa denne Gjenstand; hun blev blussende rød og svarede hurtig: „Jeg har slet Intet tænkt .... jeg har slet ikke hørt det Mindste ... som" ...

— „Tilgiv mig, Gundel, men Eders Kind og Eders Øie modsige Eders Læber. Vist nok har I hørt uforbeelagtigt tale om mig. Det er kun altfor sikkert. I tier? Lad mig sige hvad I har hørt. At jeg har overfaldet et fredeligt Huus som en Stratenrøver ved

Nattetid, at jeg har mishandlet et stakkels Tjenestetyende som vilde forsvare Indgangen, og selv baaret en hæslig og vanærende Skramme bort fra denne Kamp, og at alt Dette er skeet for en ung Piges Skyld. Ikke sandt, Det har man sagt Eder!"

Gundel taug og saae ned for sig. Hendes Bryst kunde neppe rumme alle de Følelser, som stormede ind paa hende.

— „Løgn og Sandhed række hinanden Haanden i denne Verden. Vil I høre mit Eventyr, saaledes som det er gaaet til? Jeg giver Eder mit Ord for at jeg ikke skal forvanske det Mindste . . ."

— „I behøver Intet at fortælle mig," afbrød Gundel ham, idet hun hurtig fæstede sine klare, blaae Øine paa ham. Hendes Tillid var pludselig vendt tilbage i sin fulde Styrke. „Jeg tvivler ikke om, at I har handlet ridderligt, og at Rygtet har løiet. Fortæl mig Intet derom."

— „Jeg takker Eder af ganske Hjerte for Eders gode Tanker," sagde Claus Daa, ikke uden Bevægelse. „Tro mig, jeg paaskjønner Eders Tillid, og jeg skal altid stræbe at fortjene den. I skal vist ikke have skjenket den til en Uværdig."

Gundel slog Øinene ned, hendes Læber zittrede, hendes Bryst bevægedes hurtigt. Claus Daa følte den Overvægt, han i dette Øieblik havde, og han var ædel nok til ikke at benytte sig deraf. Idet han forandrede Tonen, sagde han med Livlighed: „Men den Ridderdaad, I tiltroer mig, den har jeg ingen Leilighed havt til at udføre, og Kæmpeviserne vilde ikke blive berigede, hvis mine Bedrifter bleve satte paa Riim af en af vore Skjalde."

Og nu fortalte han Alt, hvad der var hændet

ham. Gundel fattede efterhaanden Mod til at see op, de forlegne Øieblik vare banlyste, og de talede om denne Begivenhed, som om et dem Begge uvedkommende Eventyr. Han fortalte, hvad han havde lidt ved at vide sig en Gjenstand for et saa skammeligt Rygte, mest fordi han havde været fordømt til Uvirksomhed, og ikke kunde rense sig for denne Beskyldning der, hvor det var ham mest magtpaaliggende. Gundel kniplede atter ivrigt og saae ikke op. Derpaa berettede han, at han havde fulgt den gamle Gotfred af Ghemens Raad og havde besøgt Sigbrit, at hun havde modtaget ham vel, og at han næsten havde forsonet sig med hende for den forstandige Klarheds, hvormed hun var gaaet ind paa Sagen. Han deelte hartad hendes Anskuelse, at han ved sit Komme havde forstyrret et tilsigtet Overfald af Andre, ihvo de saa vare, og at disse havde benyttet en tilfældig Kundskab om hans Navn, til at vælte Mistanken fra dem selv over paa ham. Og dette troede han saa meget hellere, som han deri saae en Gunst af Skjebnen.

— „En Gunst?“ sagde Gundel og betragtede ham med Forundring.

— „Veed I hvem den omtalte unge Pige er? En Pleiedatter af en Vertshuusmand udenfor Østreport, det er en meget utydelig Beskrivelse. Det er den lille Anna fra Kullatorp, et Par Mile fra Eders Faders Gaard i Skaane, ved Udkanten af den store Fyrreskov, som vi engang rede igjennem, paa den smukke Ridetour med Ivar Bjelke og hans Søster. Ak, den Dag glemmer jeg aldrig. Det er den samme unge Pige, jeg dengang fortalte Eder om. Jeg havde et Par Dage før været saa lykkelig at jage en Ulv fra hende; hun var saa taknemmelig for denne ringe Tjeneste, at jeg nær havde ladet mig forlede

til at troe, at jeg havde udført en Heltegjerning ved at slaae en anskudt og halvdød Ulveunge reent ihjel."

— „Og det kalder I en ringe Tjeneste? Jeg gyser ved at tænke paa den Fare, I udsatte Eder for."

— „Det er den samme unge Pige, som nu imidlertid er kommen til Sjælland, for at jeg igjen skal frelse hende, maaskee fra en langt farligere Ulv. Maa jeg ikke ønske, at Sigbrit havde Ret i sin Formodning, for at jeg kunde see en Skjebnens Styrelse, endogsaa i min Ubesindighed?"

Gundel taug. „Sandelig, det vilde glæde mig, om det var saa," vedblev han, „thi hun er unegtelig meget, meget smuk."

Den unge Pige bestræbte sig for at see ligegyldig ud, men en hurtig Afvexling af Farven røbede, at disse Ord havde gjort Virkning paa hendes uerfarne Hjerte. Hun mærkede det selv, det var hende piinligt, og trods sin Uerfarenhed havde hun Styrke til at sige med en fuldkommen ligegyldig Mine og Stemme: „Altsaa havde Rygtet dog Ret, at det var et Kjærlighedseventyr. Sandelig, I er sær begunstiget af Skjebnen."

Claus Daa var straffet. „Nei," sagde han, idet han pludselig blev alvorlig, „nei, Rygtet har ikke Ret, og det var intet Kjærlighedseventyr. Det troer I heller ikke. Siig, at I ikke troer det, jeg beder Eder derom."

— „I vil dog ikke forringe Eders egen Lykke, Claus Daa, ved at fornegte det, som først lægger Betydning i hvad Skjebnens Styrelse har skjenket Eder," sagde Gundel leende. Og hendes Latter var oprigtig, thi hun troede intet Øieblik paa hvad hun selv sagde.

— „Jeg har fortjent denne Spot. Men driv den ikke videre, I veed ikke hvor meget et eneste spottende

Ord i Eders Mund saarer mig. Berøv mig ikke den Smule Fatning, jeg kan have tilkæmpet mig og som jeg mindst havde ventet, at jeg skulde faae forringet hos Eder. Sandelig, jeg kan have den nødig, naar jeg om lidt skal fremstille mig for Kongen, der er vred, efter som man siger mig, over mit lange Ophold i Skaane. Ak, han veed ikke hvor korte Dagene vare derovre. Vidste han hvor lykkelig denne Ulydighed gjorde mig, han vilde tilgive mig den."

Gundel saae bedrøvet ned for sig, hun bebreidede sig denne „Hjertesløshed" at kunne spotte i et Øieblik, da Kongens Vrede svævede over hans Hoved for en Ulydighed, som han havde udviist af Kjærlighed til hende. „Tilgiv mig," sagde hun og gjorde en lille Bevægelse med Haanden, som om hun var i Begreb med at række ham den, men lod den atter synke. „Jeg meente intet Ondt dermed. Jeg vidste ikke, at Kongen var vred paa Eder, fordi J . . . Min Gud! det er jo forfærdeligt! Hvorledes vil det gaae Eder?"

Claus Daa greb den synkende Haand og trykkede den til sine Læber. „Kjære Gundel! Lad mig takke Eder for denne venlige Deeltagelse i min Skjebne. Den vil give mig Mod til at gaae enhver Fare imøde. Frygt ikke for mig. Kongens Vrede vil snart være forbi, han har Andet at tage vare, end at tænke paa en ringe Hofsindes Anliggender. Og hvad kan han gjøre mig, naar Alt kommer til Alt? En Adelsmand er jo ingen Træl af Kongens Villie. Men selv om jeg kunde blive en Gjenstand for hans Forfølgelse, vilde jeg takke min gode Skjebne derfor, da det har lært mig, at mit Vee og Vel ikke er Eder ganske ligegyldigt, og denne Vished kan ikke kjøbes for dyrt."

Han holdt hendes Haand inden i sine, og medens han talte, hvilede hans Øine med et Udtryk af Trohjertighed paa Gundels blussende Ansigt, og saae hun end ikke op, sagde dog Lyden af hans Stemme hende, at ethvert af hans Ord kom fra Hjertet.

Og de gik igjen til Hjertet. De taug Begge en Stund. Men denne Tausheb var veltalende, og da Gundel først havde faaet Mod til at hæve det Silkeskjul, der dækkede hendes smukke Øine, læste de i Sjælens Speil, hvad Læberne ikke vovede at udtale.

I dette Øieblik lød atter Dørhammeren, som forkyndte Fru Anne Arvidsdatters Hjemkomst. Claus Daa slap Gundels Haand med et sagte Tryk, som hun ikke vovede at gjengjelde, og var allerede beskæftiget med at betragte Tegningerne i en Bønnebog, da Døren gik op. Enhver Anden end den kloge Fru Anne vilde ved første Øiekast have opdaget, at de to unge Mennesker i hendes Fraværelse havde talt om Andet, end om Tegninger og Bønnebøger. Men Fru Anne havde i dette Øieblik Hovedet fuldt af Bynyt, thi hun havde truffet den gamle Ridder Niels, og han havde givet hende en heel Pose fuld af Stadens Nyheder, som hun atter meddeelte sin Datter.

— „Den utaalelige gamle Sladdrer," sagde Gundel. Og Claus Daa istemmede i sit Hjerte denne Dom over den ham ubekjendte Ridder, der havde omtalt ham saa uforbeelagtigt.

— „Du har Ret i det, Barn," sagde hendes Moder, „han er en Sladdrer af første Skuffe. Gud veed hvor Nogen kan rumme saa mange Ubetydeligheder i sit Hoved. Men en blind Høne kan ogsaa finde et Korn, siger man jo, og han fortalte mig dog Noget, som der

var Fornuft i, om en Stjernespaadom, der er funden i et gammelt Haandskrift efter en Sankt-Brigitte, der er død i Sverrig for mere end to hundrede Aar siden, og som alligevel skal passe fuldkommen paa vore Dage. Ja, De, som holde sig til Himmelen og forstaae at læse paa den, de blive sandelig ikke narrede. Jeg skal fortælle Dig derom."

Claus Daa, som frygtede for at denne planetariske Undersøgelse skulde blive langvarig, tog Afsked for at begive sig til Slottet, da han skulde fremstille sig for Kongen ved den store Audients, som netop fandt Sted den Dag. Fru Anne mærkede neppe hans Bortgang, hendes Tanker vare allerede iblandt Stjernerne, og denne Gang mødtes de med hendes Datters, som opsendte fromme Bønner til Himmelen, at en gunstig Stjerne maatte lyse for Claus Daa og beskjerme ham mod alt Ondt paa hans farefulde Vandring.

VIII.

Slottet.

Halvfjerde hundrede Aar vare nu forløbne, siden Absalon anlagde Axelhuus paa den lille Holm Tyvsnæs, som laae midt i Strømmen, der dannede Stadens Havn. Slottet var i denne Mellemtid flere Gange blevet beleiret, stormet, indtaget, plyndret, tildeels afbrændt og atter opbygget, saa at det havde gjennemgaaet mange Omskiftelser, inden vi see det i Aaret 1516 som en uregelmæssig Sammensætning af høist uligeartede Bygninger fra forskjellige Tidsaldre. For at orientere os i de Afdelinger, som dengang dannede Kjøbenhavns Slot, ville vi ledsage Ole Skaaning, der vendte tilbage fra Staden til Slottet Dagen efter at hans Moster var bleven bortført af Byfogdens Svende, paa en Tid, som vi nu vilde kalde tidligt om Morgenen, men som man dengang kaldte høit op ad Formiddagen, idet Klokken nemlig var syv.

Slottet, som overalt var omflydt med Vand, stod dengang ved to Vindebroer, der kun til visse Tider vare nedladte, i Forbindelse med Staden. Den ene af disse var Knagbroen for Fodgængere, ligesor Knagbrostræde; men denne var kun sjelden tilgængelig. Den anden var

Høibro, som man ogsaa kunde ride over, den gik fra Høibrostræde over til Slottet. Denne sidste Bro bestod af to Afdelinger, den yderste, som hang i Jernkjæder og kunde hisses op, og den inderste, som stod urokkelig paa sine Pæle. Midt imellem disse to Afdelinger hævede sig et lille firkantet, to Etages Vagttaarn op af Vandet og forsvarede Overgangen gjennem en dyb Port, der var velforsynet med Jernnagler, Bolte, Bomme og andre Forsvarsmidler. Naar man var kommen igjennem Vagttaarnets Port og over den inderste Bro, kom man til et stort firkantet Porttaarn, lige saa vel befæstet som det første. Midt paa dette Taarn hang en lille Udbygning, hvorfra Bueskytter og Bøssеskytter kunde beskyde Broen, uden at være udsatte for Fjendens Angreb. Uden om det øverste Stokværk i Taarnet var en Omgang, hvorfra Slotsvagten kunde see ud over Staden. Øverst i Taget, under Spiret, hang Slottets store Stormklokke, hvorpaa Vægterne efter gammel Skik sloge Timeslagene med en Hammer, hvergang Sandet i Timeglasset var udrundet. Tæt til begge Sider af Porttaarnet sluttede sig to Bygninger, som tilligemed Taarnet udgjorde hele den nordlige Side af Slottet. Den til Høire, der udentil saae ud som en Landsbykirke, med en gothisk takket Endegavl ud imod Vandet, var Slottets Archelihuus, hvor Forsvarsvaabnene forvaredes. Til Venstre laae en stærk, grundmuret Bygning, hvor Slotsherren boede. Her var ogsaa Forsamlingsstuen for Rigens Raad til de daglige Forretninger med Kongen, — thi til de store Forsamlinger mødte de i Helligaandshuus, og fra disse Forsamlinger var Kongen udelukket — og her var ogsaa Apothekernes chemiske Laboratorium, samt Bolig for de forskjellige Slotsembedsmænd. Til denne sluttede sig en

lang og stor Bygning, som Christian den Første havde begyndt og Kong Hans fuldendt, og som dannede den østlige Deel af Slottet. Opgangen til denne Bygning var gjennem et stort, ottekantet Taarn, som stod ved den anden Ende af Bygningen, skraaes over for Porttaarnet, og ikke indeholdt Andet end en prægtig Vindeltrappe. I denne Bygning havde Kong Hans ladet indrette en Ridderſal — eller som den dengang kaldtes Dandſeſal — ſom var „86 Trin i Længden og i Bredden 40 Trin". Ved Opgangen til Salen havde Kongen ladet ſætte ſit og ſin Dronning Chriſtines Billeder, udhugne i tvende lange Stene. Disſe to Figurer ere de eneſte Levninger fra hiin længſt forſvundne Tid, der endnu ere tilbage; de findes ved Opgangen til det kongelige Bibliothek paa Chriſtiansborg Slot.

Tæt til det ſtore Trappetaarn ſluttede ſig mod Syd en to Etages Bygning, i hvilken Dronningen boede, derpaa kom et ſmalt, ligeledes ottekantet Trappetaarn, derpaa igjen en Bygning, ſom udgjorde den veſtlige Side, og hvori Kjøkkenerne og Forraadskamrene vare, og denne ſtødte umiddelbart op til Archelihuſet, ſom vi tidligere have omtalt. Slotsgaarden udgjorde ſaaledes en ſtor, uregelmæssig Firkant, omgivet med de ovenomtalte Bygninger af ulige Høide, nogle af to, andre af tre Stokværk. I adſkillige af Bygningerne ſaae hvert Stokværk ud ſom et Huus for ſig, da det ved et lille, ſmalt Tag var ſkilt fra Etagen neden under, ſaa at Bygningen beſtandig aftog i Bredde med hvert Stokværk. Taarnene derimod vare lige op og ned fra Grunden og til Taget, der paa dem alle endte i en rund Kuppel med et høit Spiir.

Men Uregelmæssighederne bleve endnu mere isine-

faldende ved Udsiderne af Slottet, imod Byen, end indvendig, imod Slotsgaarden. Det nederste Stokværk i alle Bygninger havde ingen Vinduer til de udvendige Sider, de to øverste Etagers Vinduer sade saa høit, at de kun paa lange Stiger kunde naaes, de vare snart lange og smalle, snart korte, snart firkantede, snart buede, snart sade de tæt sammen, snart langt fra hverandre. Rundt om Slottet løb, langs med Graven, en Strimmel Jord, der snart var meget smal, snart bredere. Ved et af de smalleste Steder var en lille Dør anbragt i Slottets Fundamenter, hvorfra undertiden Overgangen skete fra Slottet til Færgestedet, med en Baad eller Færge. Vi kjende denne Dør fra Hans Faaborgs natlige Fart. Den var stærkt beslaaet med Jern, og rundt om var anbragt Skydehuller, til Forsvar for denne eneste Adgang til Slottet foruden Porttaarnet. Ikke langt derfra laae den Baad under Laas og Lænke, med hvilken Ole Skaaning havde sat Slotsherrens Skriver over Vandet.

Det var en Særegenhed, at der ikke var nogen Kirke i Kjøbenhavns Slot, uagtet Kongen havde to Kapellaner og Dronningen een, der boede i Slottet. Vi finde udtrykkelig optegnet at „Kongen søgte Tolv-Prædiken i Vor-Frue Kirke, til hvilken ikke alene hans Naade med sine Hoffinder, men ogsaa Dronningen med sine Jomfruer rede paa deres Gangere, naar det var godt Veir. Slots-Herren derimod og Tjenerne gik til Sankt-Nicolai Kirke at høre Prædiken, „ved hvilken Leilighed man engang tog vare paa Slots-Herren Johan Urne, hannem at forraske paa hans Kirke-Vei."

Da Ole Skaaning var kommen igjennem de bevogtede Porte, der aabnede sig uden Videre for ham, som en af Slottets Betjente, dreiede han til Venstre og steg

op ad Vindeltrappen i den Bygning, hvor Slotsherren havde sin Bolig. Bekjendt med alle Lokaliteterne, aabnede han Døren til Skriverstuen, hvor Hans Faaborg svedte Angestens Sved over sit Regnskab, som han skulde bringe i Orden.

— „Jeg tænkte nok jeg skulde træffe Jer paa Værkstedet. Ret gjør J. Man skal tage Tiden iagt, sagde Fanden, han plukkede Nødder ved Juletid. Guds Fred og god Dag, Hans Faaborg! J hverken hører eller seer, troer jeg."

— „Bliv mig fra Livet med dine Ordsprog og spild mig ikke min Tid," sagde Faaborg med vranten Stemme. „Nu kan jeg ikke tale med Dig, Ole. Jeg havde næsten min Regning opgjort, nu er det forstyrret."

— „Havde J? Ja næsten vil ikke sige Stort," svarede Ole Skaaning, uden at lade sig skræmme af Skriverens sure Mine. „Næsten slaaer ingen Mand af Hesten, man æder ikke Haren før man har fanget ham. Raab ikke vundet, før Du est over Sundet, og roes ikke Fisken, før Du har den paa Disken, siger Gammelmands Viisdom."

— „For Djævelen! . . . Ole, jeg har ingen Tid til at tale med Dig. En anden Gang skal Du være mig velkommen, men nu maa Du gaae. Jeg skal have Ende paa dette fordømte Regnskab, som jeg vilde ønske at Djævelen . . . nok sagt!

— Det er netop om Eders Regnskab jeg vil tale med Eder, Hans Faaborg. Jeg maa have Penge, og da J skal skrive dem paa Regnskabet, som J siger, nytter det jo Intet, at J slutter det."

— „Penge? Er J gal, Mand! Penge? Og hvor skal jeg tage dem fra?"

— „Fra en af de Poser paa Bordet," sagde Ole og pegede paa en af Pengeposerne, som laae ved Siden af et jernbeslaget Skriin.

— „Gud frie os! Det er Slotsherrens Penge," udbrød Faaborg. „De ere talte og have bestemt Brug."

— „Og om det var Djævelens, det er mig det Samme. Jeg skal have Penge . . . og I skal give mig dem. Nu har I vel forstaaet min Mening."

— „Ole, det gaaer ikke an, det er umuligt. Jeg kan ikke."

— „Saa . . .!" svarede Ole Skaaning langtrukket, og saae vist paa den ængstede Skriver. „Saa I kan ikke?"

Faaborg vred sig som en Orm, han indvendte, at Ole ofte havde faaet Penge af ham, at det ikke kunde blive saaledes ved, han havde ikke det Mindste at raade over, han havde brugt mere end han kunde gjøre Rede for og var selv i Forlegenhed, nu var det ham umuligt at forstrække ham med det Ringeste. Men Ole Skaaning vedblev sit Forlangende med en Halsstarrighed, som var til at fortvivle over.

— „Hans Skriver," sagde han, jeg har ikke Tid til at gjøre mange Ord. Penge maa og skal jeg have, thi Penge er Løsenet, og en Vare, som gjelder baade Vinter og Sommer. Penge regnes mere end tolv Tingmænd, det veed I nok. Om I kommer til Galgen for Eders Regnskab, det er usikkert; men at jeg skal være Mand for at bringe Eder til Galgen, hvis I negter mig en Vennetjeneste, det skal være Eder vist nok, ihvorvel det skulde gjøre mig ondt for Eder, om I skulde blive langhalset for min Skyld. Gjør derfor ingen Ophævelser over saadan en Smaating, som at gjøre et Greb

mere i Kassen og skrive et Nul mere i Bogen, naar det gjelder om Eders Halsebeen; I har allerede skrevet mangt et Nul forinden, da det dog ikke gjeldte Andet, end Eders Lyst til Sviir og Dobbel."

— „Og saaledes kan I tale til en gammel Ven og Kammerat," sagde Hans Faaborg med en ynkelig Stemme. „Er det Kammeratskab, Ole?"

— „Det er smukt af Jer, at I mindes gammelt Kammeratskab, det gjør I ellers nødig, har jeg lagt Mærke til. Men i Handelen gjelder intet Broderskab, veed I nok. Jeg maa have Penge, uden Penge kan jeg Intet udrette. Hvad staaer der i Visen: Er det Tyv, er det Skjelm, har han Penge faaer han Hjelm; er han lam, er han stam, har han Penge gaaer han fram. Kom med Posen."

Faaborg sprang op og greb med Forskrækkelse Posen, som han lukkede inde i Pengeskrinet. Ole Skaaning betragtede ham med den største Roligheb. Da Faaborg havde lukket Skrinet, sagde han: „Troer I, at jeg vil tage en eneste Skilling mod Eders Vidende og Villie, saa tager I feil, Hans Skriver. Det er en Vennegave, jeg vil have; af Eders Haand smager den mig dobbelt godt. I skal give den godvillig. Luk I kun Skrinet op igjen og pung ud med hundrede Gylden, ikke en Skilling mere, og ikke en Skilling mindre."

— „Hundrede Gylden! Er Du gal og bandsat?"

— „Nei, hverken det Ene eller det Andet endnu. Men jeg bliver det snart, skal jeg høre længer paa Eders Snak. Hundrede Gylden, sagde jeg, I slipper mig ikke nemmere; men jeg regner ogsaa paa, at Eders Hals er mere værd end hundrede Gylden, imellem Brødre i det Mindste."

— „Ole, det er umuligt, jeg kan ikke. Dersom det kun var en Snees Gylden i det Høieste . . .“

— „Hundrede, som jeg har sagt, og derved bliver det. De have fanget min hæderlige gamle Moster og sat hende i Raadhuusfængslet. Men jeg lader ikke min Moders Søster i Stikken, som visse Andre, det skal Ingen sige om mig. Hun blev fanget igaar, medens I var i hendes Huus, og I gjorde ikke det Mindste for at hjelpe hende; ikke eet Ord gav I, for at frie den gamle Kone for Byfogdens Klør, og for Baal og Brand, men I listede Eder ud gjennem Bagdøren. Dengang lykkedes det Eder, men her er ingen Bagdør, og denne Gang skal I betale Gildet for Eders Falskhed. Kom derfor med Pengene, lige saa godt først som sidst. Jeg kommer lige fra vor gode Ven i Christo, som han kalder sig, men han skulde snarere kalde sig vor Ven i Satanas, det var ingen Løgn; jeg mener Bispens Famulus. Han vil skaffe hende bort, har han lovet mig, men han vil have halvhundrede Gylden for sin egen Mund, de andre halvhundrede skulle Fangefogden og Byskriveren dele, for at Jernstængerne skulle blive møre og Efterspørgselen opsat, til hun er sikker. Djævlen annamme alle de Skurke, det er min Velsignelse, saa dyre de ere! Men min Moster maa ud af Fælden, det er vist, og at I skal betale det, er ligesaa vist. Gjør derfor ikke mere Brøvl om den Ting.“

Uagtet Faaborg anvendte de ydmygste Bønner, blev Ole Skaaning ved sin Paastand, og med Sukken og Stønnen maatte han udtælle de hundrede Gylden. Da dette var afgjort, sagde Ole: „Snak nu ikke længer om Eders Regnskab, det kommer I vel ud af med et Par Penneſtrøg, men hør hvad jeg frembeles har at sige Eder.

En af Dagene dør vist den gamle Abraham, som har slaaet Strikken om mangen Mands Hals . . ."

— „Dør Abraham?" udbrød Faaborg forundret. „Han feiler jo ikke det Mindste."

— Synes I ikke at han er gammel nok, den rynkede Synder? Pas paa, han dør en af Dagene, som jeg siger; jeg kan spaae, til Trods for min Moster; han faaer Svimmel, naar han staaer oppe i Taarnlugen og røger sin Aftenpibe, som han pleier, og dratter ned i Gaarden. Er der noget Forunderligt i det? Kan han ikke blive svimmel, naar han tænker paa de mange Mennesker, han har piint i sine Dage, eller gjort Ende paa, saa veed jeg ikke hvem det skulde løbe rundt for."

Faaborg betragtede ham i stum Forfærdelse. Det smigrede Ole Skaaning, som vedblev: „Naar han er død, skal der gjøres en ny Torturmester, og det er derom jeg vil tale med Eder. Det vil jeg være, og I skal udgjøre det hos Slotsherren og Kongen. Embedet er godt, og Bestillingen er efter mit Hoved. Og lykkes det mig ikke at faae min gamle Moster ud af Klørne paa Dem, der holde hende, saa skal ingen Anden end Ole Skaaning dreie Skruerne om paa Rækkebænken, naar de dømme hende til Skammelen. Man skylder at gjøre for Sine hvad man kan i denne Verden, og der gives mange Maader at pine en Synder paa; naar Bøddelen vil, er det skarpe Forhør ikke saa slemt som det har Ord for. Det kan maaskee engang blive til Eders eget corporlige Gavn at have Pinemesteren til Ven, Hans Faaborg."

— „I svarer mig ikke? Det behøves heller ikke, naar vi har forstaaet hinanden. Seer I, Hans Skriver, I er sød i Munden og falsk i Grunden, det har jeg længe vidst, I bærer Kappen paa begge Axler og dreier

den efter Vinden. Nu kunde det maaskee falde Eder ind at tale ilde om mig, for at hevne Eder for disse usle Skillingers Skyld. Det skal I ikke gjøre, thi det er dumt, naar det ene Æsel skjelder det andet for Sækkedrager. Men gjør I det alligevel, er I selv Eders værste Fiende, og da vil I ikke mange Gange see Solen gaae ned, efter den Streg. Men tjener I mig ærlig, da skal det være til Eders eget Gavn, thi vi To ere nu engang bestemte til at staae Last og Brast med hinanden, husk vel paa det, og jeg er den Mand, som endnu kan hjelpe Eder til Høihed i denne Verden, enten paa den ene eller paa den anden Maade."

Uden at vente paa Svar, tog Ole Skaaning Posen med de hundrede Gylden og gik ud af Døren.

Faaborg saae forbittret efter ham og knyttede Haanden. Derpaa lagde han Hovedet paa Armen og blev længe i denne sørgmodige Stilling. Da han reiste sig, var hans Ansigt forrukket og bar Vidnesbyrd om den Angest og Qval, der havde bemægtiget sig ham; men hans Mine var bestemt, da han sagde: „Det maa være saaledes. Mit Regnskab kommer jeg aldrig fra, og Slotsherren vil vist snart falde paa at forlange det af mig. Der mangler altfor mange Summer. Og disse hundrede Gylden have gjort Tallet fuldt. — Slotsherren maa faae Andet at tænke paa, end at kræve mig til Regnskab. Naar Ræven er bange for Ulven, glemmer den at gaae paa Lammejagt. — Det er afgjort, jeg eller Slotsherren, En af os To maa af Veien. Og det maa ikke vare altfor længe, thi ellers kommer han mig i Forhaanden med det fordømte Regnskab. Han har ærlig fortjent det af mig, thi han er hovmodig og streng, og har mange Gange behandlet mig som jeg var en

Hund. Han ſtaaer ſig kun halvt med Kongen, fra den Side ſkal det tages, og jeg ſkulde forſtaae mig ilde paa at tale med hans Naade, om der ikke ſkulde hænge nok ved, til at give Torben Oxe Andet at tænke paa, end et lumpent Slotsregnſkab. Fra nu af, min gode Torben Oxe, har Du en Fjende paa Liv og Død. Vi To, min ſtrenge Herre, vi ville ſpille høieſt Øine, om hvem der ſkal først faae den Anden til at gjøre Regnſkabet op."

Og med dette Forſæt lukkede Hans Faaborg Regnſkabsbogen og Pengeſkrinet, og forlod Skriverſtuen. —

Den umistænkſomme Torben Oxe ſad imidlertid i ſit Kammer og lyttede til de favre Ord, der flød ſom en Honningſtrøm fra en geiſtlig Mands Læber, der ſad lige over for ham i en mere ærbødig Stilling, end den, ſom den ſtolte Slotsherre indtog lige over for ſin Gjeſt.

Det var Kongens Kapellan, en lærd og ſnild Mand, der havde forſtaaet at bevare ſin høie Herres Ynde ſt, trods dennes Uvillie mod Geiſtligheden, uden derved at tabe ſine geiſtlige Foreſattes Gunſt. Munken havde vidt og bredt udtalt ſig om den ſtore Ynde ſt, Slotsherren ſtod i hos Hans Naade Kongen og hos Dronningen, om det Venſkab og den Tillid, Biſperne nærede for ham, om Madam Sigbrits Agtelſe for hans perſonlige Egenſkaber, og tilſidſt kom han, ligeſom tilfældig, til at berøre den Godhed, Jomfru Dyveke, efter hans Sigende, ſkulde nære for ham, og den ſtore Deeltagelſe, hvormed hun altid underrettede ſig om Alt, hvad der angik Slotsherren. At Munken vilde bearbeide Torben Oxe for en Plan, af hvis Udførelſe hans geiſtlige Foreſatte maaſkee ventede ſig adſkilligt Godt, var tydeligt, den nemlig, ved et Giftermaal at fjerne Dyveke fra Kongen.

Men det laae ikke i Torben Oxes Charakteer at tage Folk for Andet, end hvad de gave sig for. I Kongens Kapellan saae han en ydmyg Sladderhank, der gjerne vilde indsmigre sig hos Alverden, det faldt ham ikke noget Øieblik ind, at tage alle disse Yttringer, som smigrede hans Forsængelighed, for en Plan, og denne Umistænksomhed gjorde ham, i Forbindelse med hans øvrige Egenskaber, til et Redskab for de Snedigere blandt Adelen og Geistligheden.

Torben Oxe var dengang omtrent tredive Aar gammel; han var en høi, rank, velskabt Mand, hvis hele Fremtræden røbede Alt, hvad der boede i ham. Det mørkebrune Haar havde tidlig forladt hans Isse, og paa en lille Plet var det temmelig tyndt, Noget, som imidlertid ikke skadede hans Skjønhed. Den krogede Næse, den smukke Mund, de stjelmske brune Øine, der dog kunde være strenge og alvorlige, naar det Mindste gik ham imod, det dristige Kast med Hovedet og det ualmindelig smukke, tilspidsede Hageskjæg klædte ham Altsammen til hans Fordeel; faa Mænd kunde i det Udvortes maale sig med Torben Oxe, og Ingen var saa almindelig en Gjenstand for Damernes Beundring som Slotsherren, naar han med sin raske, dristige Gang og lydeligt klirrende Sporer gik gjennem Salene paa Kjøbenhavns Slot. Uagtet hans vigtige Stilling, hørte han dog ikke afgjort til noget Parti i denne bevægede Tid, dertil var han for meget beskæftiget med sine egne personlige Smaa-Anliggender; han havde derhos for meget Letsind til at opfatte sin Tids Opgave, for megen Stolthed til at gjøre sig afhængig, for liden Selvbeherskelse til at ville tilbageholde en Spøg eller en Spot, naar den netop faldt ham ind, og for megen Heftighed til at

underordne sig Øieblikkets Fordringer. Med disse Egenskaber forbandt han en Ridderlighed, især mod Damer, som satte ham høit i disses Gunst; han var derhos de Ringes og Undertrykkes Forsvarer, men de Fornemmes og Mægtiges Modstander, de Fraværendes Sagfører, men de Nærværendes Angriber. Han nedværdigede sig aldrig til en Usandhed, var sine Venners Ven og høimodig imod sine Fjender. Og for at gjøre Billedet af denne Adelsmand fuldstændigt, maa vi endnu tilføie, at alle andre Lidenskaber hos ham overdøvedes af Lidenskaben for Spil og Tærningeleeg, som han elskede for deres egen Skyld, og ikke for Vindingens, der kun sjelden tilfaldt ham, da han spillede med uegennyttig Letsindighed.

Da Slotsherren synlig veltilfreds havde hørt en Stund paa Munkens smigrende Ord, dreiede han pludselig Hovedet til Siden, med det hurtige Kast, der gav ham et endnu stoltere Udseende, saae Kapellanen stivt i Øinene og sagde: „Siig mig, Pater Johannes, hvorfra veed I alle disse smukke Ting, som I vil indbilde mig? Det gad jeg dog nok være underrettet om.“

— Ædle Herr Ridder, jeg veed Dette og endnu meget Mere fra de paalideligste Kilder. Og for at overbevise Eder om, at jeg ikke farer med Tant,“ vedblev han med dæmpet Stemme, idet han forsigtig saae sig om, uagtet de vare ganske alene, „saa kan jeg sige Eder, at Hendes Naade Dronningen ønsker Intet mere, end at see Torben Oxe hos sig inden Middagstaffelet, ifald det er Eder beleiligt.“

— „Dronningen,“ sagde Ridder Torben, og lod ogsaa Stemmen synke. „Og dette Bud bringes mig af

Kongens Kapellan? Hvorledes skal jeg forstaae det, min Fader?"

— „I veed, at Hendes Naade er en Gjenstand for en sær Opmærksomhed her ved Hoffet. Alt hvad der skeer af Nogen af hendes Omgivelse, især af Hofmesterinden og Pater Mansverus, eller af Hendes Naades Kammermester, Herr Maximilian de Bins, bliver betragtet med Mistro af et vist mægtigt Parti. Madam Sigbrit har nogle Venner ved Hove, som I veed, og endnu flere Tjenere, derfor har Pater Mansverus foretrukket at sige mig Hendes Naades Ønsker i Forbigaaende ved Messen, fremfor at drage Opmærksomheden paa sig, ved selv at opvarte Eder, hvilket han ellers meget ønsker at kunne gjøre."

— „Og Kongens Kapellan tjener alle Parter," sagde Ridderen leende, „som en god Christen."

— „Hendes Naade lader Eder vide, at Løndøren fra den lille Trappe staaer aaben, og at en af Fru Anna Meinstrups Jomfruer vil være tilstede, for at melde Eder for hendes Naade."

— „Ved Jupiter, Hendes Naade behøvede ikke at sætte en saa fristende Lokkemad for mig, som en af den alvorlige Fru Meinstrups lattermilde Jomfruer," sagde Torben Oxe. „Men siden det nu engang er indrettet saaledes, vil jeg Intet have imod at faae en Leilighed til at bevidne Skjønheden min Underkastelse, thi, sandt at sige, finder jeg begge Fru Anna Meinstrups Jomfruer meget smukke. Og Eder beder jeg at melde Hendes Naade, at hendes ydmyge Tjener er rede til at modtage hendes Befalinger."

Samtalen blev afbrudt ved en Adelsmands Indtrædelse, der var ledsaget af en fiin Klokkelyd ved enhver

af hans Bevægelser. Kapellanen reiste sig hurtig, og forlod Slotsherren og hans nye Gjest med ydmyge Buk.

Denne Adelsmand var ganske anderledes klædt end andre Adelsmænd paa den Tid, og man saae ved første Øiekast, at han satte Noget i, at holde paa en længst forsvunden Tids Moder. De overdrevent snabeldannede Skoe, hvis ombøiede Næser naaede høit i Veiret, saa at deres yderste Spidser næsten berørte Skosløiferne over Bristen, og de smaa klingende Bjelder, der vare indsyede hist og her i de meget vide Ærmer, hvor de kun forraadte sig ved deres fine Klang, alt Dette hørte til de Moder, som vare almindelige for Spradebasser i Kong Hans's første Regjeringsaar. Hans øvrige Dragt svarede ganske hertil. Det var den bedagede Ridder Niels Henningsøn Stud, af en gammel, adelig Familie, som forlængst er uddød. Denne gamle Mand var en besynderlig Blanding af Ondskab og Godmodighed, af Venskab og Had, kort sagt af alle de mest modstridende Egenskaber. Da han var en afgjort Fjende af sin Tid og af ethvert Held, der blev nogen Anden til Deel, levede han i en bestandig Feide med sine Omgivelser, ihvo disse end vare; men det forringede ingenlunde hans Appetit, saa lidt som hans Trivelighed, der havde naaet et betydeligt Omfang.

— „Jeg forstyrrer dog ikke?" spurgte Ridder Stud med en Mine, som røbede, at det i Grunden var ham aldeles ligegyldigt. „Den ærværdige Herre fik Bissebæder i Saalerne ved at see mig. Sandt at sige troede jeg, at en Munk maatte finde sig som hjemme mellem en Oxe og en Stud, siden Bispen i Odense har indført Staldfodringen, der lykkes saa vel."

Den tidligere omtalte Bisp Jens Beldenakke var

nemlig den Første, der indførte Staldfodringen i Danmark. Som bekjendt dreve Klostrene dengang en udbredt Studehandel.

— „Og Fodringen lykkes saa vel, at man nuomstunder sjelden seer en Stud, som ikke er mæsket," sagde Torben Oxe, hvem denne Anvendelse af hans eget Navn ikke behagede. „Jo, sandt at sige forstyrrer I mig, thi jeg maa klæde mig om, inden jeg opvarter Hans Naade Kongen."

— „I er jo saa riddermæssig klædt som man blot kan forlange det," sagde Niels Henningsøn spottende. „I Eders Sted klædte jeg mig ikke om. Det er jo et allerkjæreste Snit Eders Trøie har, — akkurat som Tjenerne i min Tid bare det."

Torben Oxe klappede i Hænderne ad sin Smaadreng — saaledes kaldtes dengang Riddernes Pager, der for det Meste vare af adelig Byrd. Drengen maatte bringe en Viinkande og et Bæger til Gjesten, og derpaa hjelpe sin Herre ved Omklædningen. Ridder Stud tog Plads paa en af de høiryggede Stole, beredt paa at opholde sig over ethvert Klædningsstykke, medens han lod Vinen smage sig.

— „Hvad Nyt i Staden, Ridder Niels?" spurgte Slotsherren, medens han var ivrig beskæftiget med at tilspidse sit Hageskjæg foran et lille Haandspeil, som Pagen holdt.

— „Nyt? Ja, det er vor Tids Løsen. Bestandig Nyt, det Gamle spørger Ingen efter, og dog er det for det Meste bedre. Ja, jeg veed intet andet Nyt, end at man taler om at Kongen vil lade den svenske Adelsmand, som er kommen hertil med Claus Daa, den unge Fusentast, hænge med Rigsforstanderens ulæste Brev om

Halsen i een Galge, og Fusentasten i en anden lige overfor."

— „Jeg kan forsikkre Jer, at ingen af Delene vil skee, det er kun Ølhuussnak."

— „Vel muligt, man hører saa Meget, knap det Halve kan være sandt. Saaledes siger man ogsaa, at en Mand af gammel Slægt vil forsøge at stige i Kongens Gunst, og i Dronningens med, ved at ægte Jomfru Dyveke, som baade er Hans Naade og den unge Dronning til Uleilighed for Tiden . . . Tag Eder iagt, at I ikke klipper Eder i Hagen. Ja, man har allerede det Vaabenskjold færdigt, som skal bæres foran dem paa Bryllupsdagen; foruden det hornede Dyr, som han fører i sit Skjold, siger man at Hans Naade vil af sær kongelig Huldskab og Gunst endnu tilføie to Æselsøren i gyldent Feldt . . . I klippede Jer dog ikke? Ja, det kan let skee, derfor er det gamle Skjæg bequemmere, saaledes som jeg bærer det, der skal man ikke bestandig have Saxen i Ansigtet . . . Saa I har ikke hørt Noget derom?"

— „Nei," svarede Slotsherren mut; han indsaae, at han vilde trække det korteste Straa, ved at blive heftig imod den skrøbelige, gamle Mand.

— „Ikke? Da er det dog et almindeligt Rygte over det halve Land."

— „Man skal ikke troe Rygter og Rygtesmede, de ere feige Løgnere tilhobe."

— „Tidt og ofte, det har I Ret i, Ridder Torben. Men Ordsproget siger, at ingen Oxe hedder broget, uden han haver en Flek. Onde Tidninger have Vinger, og ere som oftest visse. Man skulde rigtignok ikke troe, at en Riddersmand kunde tænke saa lavt . . . Nu skar I

Eder beſtemt, det er de ſnevre Ærmers Skyld, man kan ikke ret røre ſig i dem."

— „Mere end nok, til at tugte Uforſkammenheden", ſagde Slotsherren med tilbagetrængt Vrede.

— „De ere jo i Moden, men I maa dog tilſtaae mig, at de ſee ſnurrige ud," ſvarede den gamle Ridder, der lod ſom om han ikke havde hørt Slotsherrens ſidſte Ord.

— „Snurrige?" gjentog Torben Oxe. „Det er en Smagsſag. Jeg finder det ſnurrigere at ringe ſom et Klokkefaar ved hvert Skridt, ſaaledes ſom Folk gjorde i gamle Dage."

— „Høiſalig Kong Hans, Gud glæde hans Sjæl i Himmerig, han bar ſelv denne Mode, og ham til Ære bærer jeg den endnu," ſvarede Ridderen med Salvelſe.

— „Jeg troede, at det var Meſter Firlefans, eller hvad det var han heb, der havde indført den," ſagde Slotsherren."

— „I mener Hofnarren? Nei, han bar Klokker paa Huen. Men det blev afſkaffet under vor nuværende Konge, tillige med Hofnarren, ſom I veed, thi nuomſtunder har Kongen lige ſaa mange Hofnarre, ſom han har Hofmænd, og deres tomme Hjernekaſſer gjøre Allarm nok, ſaa at Klokkerne kunne beſpares."

Slotsherren fuldendte ſin Paaklædning uden at ſvare. Den gamle Ridder vedblev at drikke og ſnakke om Hof- og Byrygter af lidet betydende Indhold. Da Torben Oxe var færdig, tog han uden Videre ſin Hat og ſine Handſker, og vilde gaa.

— „Bi, Ridder Torben, lad os følges ad, vi gaae ſamme Vei. Jeg agter ogſaa at opvarte Hans Naade idag, og det er vel nu paa Tiden."

— „Altsaa det behager Eder nu at gaae? I er jo som hjemme hos mig, lad Eder derfor ikke forstyrre," sagte Slotsherren med en spottende Mine.

— „Jeg veed det, jeg veed det. Venner bør ikke være hverandre til Uleilighed. Ven er en anden Jeg, siger Ordsproget."

— „Jeg vælger helst selv mine Venner, Ridder Niels."

— „Det er min Tro forsigtigt. Venner skulle vælges, siger Visdomsordet, og man skal æde en Skjeppe Salt med en Mand, som vi To have gjort, før man slutter Venskab med ham."

De to Riddere forlode Værelset. Paa Trappen standsede Torben Oxe og bad Ridder Stud at gaae iforveien, han havde glemt at sige en Besked til sin Skriver. Den mistænksomme gamle Ridder standsede paa den store Vindeltrappe og saae, at Torben Oxe et Øieblik efter kom ud af Taarnet og ilede over Gaarden til det lille Trappetaarn, som førte til den af Dronningen beboede Fløi af Slottet, hvortil Hovedopgangen var den samme, gjennem det store Taarn, som til Kongens Gemakker. Da han havde overbeviist sig om, at Torben Oxe ikke vilde følges med ham, fortsatte han sin Gang op ad Vindeltrappen til de kongelige Gemakker. —

I den sydlige Fløi af Slottet, mellem de to nylig omtalte Taarne, der tjente til Hoved- og Biopgang, boede Dronningen i det øverste Stokværk af denne to Etages Bygning. Fra Vinduerne i hendes Gemakker havde man den skjønneste Udsigt over Kallebodstrand, der uafladelig var befaret af Kjøbmandsskibe, som seilede frem og tilbage. Til Venstre laae Øen Amager, hvor de reenlige og pyntelige Huse, som de hollandske Kolonister

havde opført i den efter dem opkaldte Hollænderby, hævede sig mod en Baggrund af tætte Skove. Thi Amager var ikke dengang, hvad det er nu, en skovbar Ø, som ikke engang kan yde sine Beboere den fornødne Brændsel; den var derimod tæt bevoxet med store Skove, som endnu stode mange Aar efter, og først ere forsvundne under Kong Frederik den Tredie. Foran Hollænderbyen gik en frugtbar Slette lige ned til Søen, afvexlende beplantet med yppige Kjøkkenurter, eller udlagt med Græsning til Kreaturerne.

I et af Gemakkerne sad den unge, smukke, dengang ikke mere end sextenaarige Dronning Elisabeth i en pragtfuld Dragt, efter den burgundiske Mode. Det klare Solskin fra den skyfrie Himmel faldt igjennem de høie, smalle Vinduers mange smaae, runde, i Bly indfattede Ruder og oplivede Farverne paa et lille Fodteppe, som laae paa Steengulvet, der var sammensat af brogede Marmorfliser, og paa de vævede Tapeter, der efter den Tids Skik hang løse fra Loftet ned over alle Væggene, lige til Gulvet, og paa de brogede Forhæng, der faldt sammen over de store, massive Egetræes Døre. Medens man paa den Tid tilhyllede Vægge og Døre med Tepper, brugte man derimod ingen Vinduesgardiner, for ikke end mere at dæmpe Dagslyset, som kun sparsomt faldt ind igjennem de smalle Vinduer og blev hindret fra at udbrede sig over Værelserne ved de meget tykke Mure, som dannede lange Vinduesfordybninger. I disse vare anbragte faste Løibænke af Træ, bedækkede med Puder, som vare overtrukne med guldvirket Bolster. Værelsets faa Stole, af kostbart Træ, bare det kongelige Navnechiffer med Krone over, baade i de høie, kunstigt udskaarne Rygge, og i de vævede Sædehynder. Et lille Speil, i en meget

bred og med Løvværk udarbeidet Metalramme, stod skraat ud fra Væggen over et Bord, hvis Plade var indlagt med Skaktavl af Ibenholt og Perlemoder. Paa Bordet stod et Crucifix og tvende smaa Vaser med levende Blomster, der udbredte en liflig Duft i Værelset.

Dronningen holdt i Haanden den Naal, hvormed hun havde syet paa et Broderi, der laae paa hendes Skjød. Hun viklede Silken, der hang ved den snart om den ene Finger, snart om den anden, medens hendes Blik var fæstet paa Gulvteppet foran hende, som om hun vilde indprente sig Mønsteret, — eller som om hun slet ikke vidste hvad hendes Øine hvilede paa.

Ved hendes Fødder sad, paa en lav Skammel, den ligeledes sextenaarige, smukke, livlige Birgitte Bryske, en af Dronningens Jomfruer, som Hofdamerne dengang bleve benævnede. Hendes Dragt bestod i et Snørliv med Trøie og et rundt, stivt Skjørt med en lille nedhængende Kappe, Alt af sort og hvidt Tøi. Om Halsen havde hun en Krave af fire Rader Perler, som hang ned paa Brystet, ved den venstre Side hang en lille Vifte af Fjedre. Birgitte Bryske var den unge Dronnings kjæreste Selskab, og den Eneste af hendes Omgivelse, der var paa samme Alder. Men desuagtet vilde Samtalen idag ikke ret komme i Gang.

— „Har Du Intet, Du kan læse for mig?“ sagde Dronningen efter en lang Pause. „Jeg hører gjerne dansk Læsning, det øver mig i Eders smukke Sprog. Har Du slet Intet?“

— „Befaler Eders Naade, at jeg skal læse for Eder i Krøniken om Keiser Carolus Magnus, hvorledes han stridde mandeligen for den hellige, christelige Tro

med de tolv Jevninge, som vare Roland, Oliver, Turpin Erkebiſp, og mange Flere?"

— „Nei, Birgitte, jeg er ikke kommen til Danmark for at ſtudere Keiſer Carolus den Stores Hiſtorie."

— „Eller ſkal jeg læſe Hiſtorien om Flores og Blantſeflor? Det er ſandt, den er heller ikke af danſk Indhold, om den end er prentet her i Kjøbenhavn. Olger Danſkes Krønike kjender Eders Majeſtæt ſaa godt ſom udenad. Saa veed jeg i Sandhed Intet at byde Eders Naade."

— „Det er ſlemt. Saa tag din Luth og ſyng for mig. Dog nei, lad det heller være; Eders Sange ere vel ſmukke, men de ere tungſindige og bringe mig Taarerne i Øinene. Eders nordiſke Kjærlighed er ſaa alvorlig ſom en Efteraarsdag, det er ikke den ſmilende, varme, tordenſvangre Sommerdag, ſom den ſydlige Kjærlighed . . . . Saa veed jeg ikke, hvad vi ſkulle forkorte Tiden med til Torben Oxe kommer. Du bliver rød, Birgitte. Er Du ikke mere Herre over dit Anſigt? Og er den flygtige Slotsherre endnu beſtandig i dine flygtige Tanker? Svar mig ikke, det er unødvendigt, dine Kinder have alt ſvaret."

— „Jeg forſikrer Eders Naade . . ."

— „Og jeg forſikrer Eder, Jomfru, at jeg ikke troer et Ord af Eders Forſikringer. Fy, Birgitte, har Du ſaa liden Tillid til mig, at Du endogſaa vil negte, hvad jeg godt kan ſee. Tro mig, Pige, jeg er for meget Fruentimmer til at lade mig den Snak bilde ind om din Uovervindelighed og Ligegyldighed mod Herrernes Opvartning, ſom Du har faaet hele Verden til at troe, ſom dens Confiteor. Ligeſom om Du ikke var ſexten Aar!"

Birgitte Bryske smilede og sagde: „Naadigste Dronning, endnu har mit Hjerte ikke talt til Fordeel for nogen af vore unge Herrer. Skulde det skee, da skal I være den Første til at erfare det. Men jeg tvivler næsten om at det nogensinde vil skee, thi jeg forlanger megen Kjærlighed for at elske igjen, og sandt at sige forekommer det mig, at vore Herrer maae kun have Lidet tilovers til os, eftersom de elske sig selv saa høit. Den Mand, som jeg skal skjenke mit Hjerte, han faaer det heelt og udeelt, og han maa for mig kunne glemme sine Smaatilbøieligheder, og fremfor Alt sin Forfængelighed. Men det kan vistnok ingen af Dem, jeg endnu har seet. Min Uovervindelighed, som Eders Naade taler om, har mere sin Grund i Mændenes Svaghed, end i min egen Styrke .... thi jeg er vel ikke skabt mere uden Hjerte, end andre Qvinder," tilsviede hun med et lille Suk, som hun dog øiebliklig qvalte, for at sige med et Smiil: „Tidt og mange Gange forekommer det mig dog, som om det ganske mangler mig — og jeg kan ikke sige, at jeg er bedrøvet derover, naar jeg seer, hvor megen Qval Andre have af deres Hjerteanliggender."

— „Vogt Dig, Birgitte," sagde Dronningen. „Du kæmper allerede med Dig selv. Jo længere Du kan udsætte denne Kamp, jo farligere bliver dens Udfald. Vogt Dig!"

Birgitte Bryske lod Hovedet synke og tællede Steentavlerne i Gulvet. Dronningen betragtede sin unge Hofdame med et venligt og deeltagende Smiil. For hende, den unge Kone, var den første Kjærligheds Opvaagnen hos den unge Pige et Phænomen, som vakte hendes fulde Deeltagelse.

— „Birgitte," sagde Dronningen, „Du er ikke ærlig imod mig. Maaskee ikke engang mod Dig selv."

Hofdamen saae op og sagde: „Det Sidste er muligt, skjøndt jeg troer det ikke; men det Første er umuligt, det er jeg vis paa."

— „Du seer virkelig saa ærlig ud, at jeg maa troe Dig," sagde Dronningen og nikkede til hende. „Lad os da ikke tale mere om Torben Oxe. Der er han," tilføiede hun, da Forhænget for Døren i det Samme bevægede sig. „Tosseде Barn! Det er din Lykke, at det ikke kan være ham; Du har jo en Farve som en Bonderose."

Det var Dronningens Hofmesterinde, den strenge og herskesyge Fru Anna Meinstrup, en Datter af Landsdommeren i Sjælland, Herr Henrik Meinstrup, og Enke efter Ridder Otto Holgersøn Rosenkrantz til Boller. Hun havde nu under tre Konger beklædt denne høie Post ved Hoffet, men gjorde sig heller ikke Lidet til af sin lange Tjeneste, og taalte sjelden nogen Modsigelse i Udøvelsen af sit Embede, af hvem det end var. Den gamle Dame traadte hovmodigt ind i Dronningens Gemak og sagde efter en stiv Hilsen, idet hun pegede paa nogle beskrevne Pergamentsblade, som hun holdt i Haanden: „Behager det Eders Naade at høre hvad der fremdeles er færdigt af den korte Beretning om Eders Komme hertil, og om Bryllups- og Kroningshøitidelighederne, som jeg har forfattet, til et Minde for de fjerneste Slægter om disse lykkelige Begivenheder."

— „En anden Gang, min kjære Fru Anna, jeg er overbeviist om, at dette Anliggende ikke kan være i bedre Hænder; det vil være mig kjært, om I ret snart

vil tilendebringe det; jeg vil derfor ikke spilde Eders Tid med et unødvendigt Gjennemsyn."

— „Eders Naade ville behage at tilføie de Bemærkninger, som I vil finde Anledning til," sagde Hofmesterinden, der ikke lod sig afvise. „I giver mig vel en Stol, Jomfru?"

Birgitte Bryske havde gjerne kastet et spørgende Blik til Dronningen, men Hofmesterinden betragtede hende stivt, og hun vovede det ikke. Med taus Ærbødighed satte hun en Stol til den gamle Dame, som tog Plads ved Siden af Dronningen og udfoldede sine beskrevne Blade. Elisabeth drog et lille Suk, ved Synet af disse Vidnesbyrd om hendes Hofmesterindes Flid, men hun gjorde ikke flere Indvendinger.

— „Eders Naade vil erindre, at jeg i det Foregaaende har omtalt Eders Vielse i Brysel af Bispen af Croy, per procurationem til Herr Mogens Gjø, som havde den Ære at forestille Kongens høje Person. Det var den samme Dag, som Majestæten blev kronet herhjemme i Kjøbenhavn. Vi komme nu til Ankomsten her til Landet."

Derpaa rømmede hun sig, og læste med megent Salvelse; „Da den Flaade af otte Skibe, som Hans Naade Kongen havde afsendt for at hente Hendes Naade Dronningen, var i Søen, opkom en mægtig Storm paa Veien, som voldte dem stort Afbræk og megen Lidelse. Da de komme under Skager-Rev ud for Vendsyssel, var Hendes Naade tilsinds at ville lade sig sætte til Land, thi hun var sast krank af Søen. Men hun blev overtalt af Erkebispen af Trondhjem, Herr Erik Walkendorf, og af Herr Henrik Gjø, Marskens Broder, og af de andre danske Gesandte, som vare hos hende, at nu

havde hun ikkun stakket til Kjøbenhavn; det var ogsaa indenlands, de nu havde at seile, og hun vilde heller ingen Leilighed finde for sig paa denne Kant af Landet. De seilede saa med Hendes Naade til Sjælland, og Løverdagen efter Sankt Olufs Dag, den ni og tyvende Juli, førte Flaaden hende for Helsingør. Herfra skrev Erkebispen til Kjøbenhavn til Hans Naade Kongen, og meldte, hvilken fuldkommen, deilig, yndig og dyderig Prindsesse var kommen til Landet, som . . ."

— „Dette kunde man vel udelade," sagde den beskedne Dronning.

— „Ingenlunde. Hvad Erkebispen skrev er ikkun den nøgne Sandhed, og . . ."

— „Saa spring i det Mindste den nøgne Sandhed over nu," afbrød hun atter Hofmesterinden. „Jeg vil ikke gjerne høre Sligt om mig selv."

— „Som Eders Naade befaler," svarede Hofmesterinden, med et Træk ved Munden, der viste, at denne Anmodning mishagede hende høilig. Derpaa vedblev hun: „Med Hendes Naade fulgte herind i Landet den Herre af Mucron, og Herr Maximilian de Bins, og den Herre af Bulore . . ."

— „Dem kunne vi ogsaa godt springe over."

— „Til Helsingør sendte Kongen Hendes Naade to Bisper og tre Riddere imod, for at bede hende velkommen. Om Onsdagen begav Hendes Naade sig til Hvidøre, hvorfra hun i høitidelig Procession skulde afhentes af Kongen og alle Fornemme. Anden Torsdag efter Sankt Olufs Dag, den tiende August, drog Hans Naade Kongen Hendes Naade Dronningen imøde, med alle Hoffets Fruer og Jomfruer i forgyldte Karme og statelig udstafferede. Der var med Kongen Hendes Naade

Enkedronningen, Markgrevinden, Kongens Søster, samt fem høiærværdige Biſper. Desforuden de fremmede Herſkaber: Hertugen af Mecklenborg, Hertugerne af Holſteen, Brunsvig og Lyneborg, og Biſpen af Reval, ſom Hans Helligheb Pavens Legat, foruden mange flere Geſandte. Og alle de danſke Ridderes mange hundrede Svende vare eens klædte til denne Feſt, hvilket, ved deres ſtore Mængde, gav et meget prægtigt Skue. De mødte Bruden omtrent en Miil udenfor Kjøbenhavn. Da Hendes Naade kom nær Toget, ſom ſkulde afhente hende, ſteg hun ud af Karmen, og Enkedronningen og Markgrevinden ſtege ligeledes ud. De tre høie Damer mødtes da paa et koſteligt Gyldenſtykkes Klæde, ſom var udbredt paa Marken. Det havde regnet hele Dagen, men ſaa ſnart Dronningen betraadte Klædet, opklaredes Veiret ganſke med en liflig Sol."

— „Her har J. dog fjernet Eder Lidet fra den nøgne Sandhed," ſagde Dronningen, med en barnagtig Glæde over at have fundet en Grund til at modſige ſin Hofmeſterinde. „Det blev ſaamænd ved at ſtylregne, medens jeg og Markgrevinden og Enkedronningen ſtode paa Teppet og hørte paa Talen, ſaa at der tilſidſt ikke var en tør Traad paa mig. Det var et grueligt Veir, det øſede ned ſom med Spande. Alle de pyntede Herrer og Damer ſaae tilſidſt ud ſom en Flok vaade Høns, ſaaledes hang Fjedrene dem om Ørene. Jeg har aldrig været ude i et ſaadant Veir, hverken før eller ſiden."

Birgitte Bryſke iſtemmede Dronningens Latter, ved Erindringen om denne Scene. Hofmeſterinden tilkaſtede Birgitte et ſtrengt Blik og vedblev: „Hans Høiærværdighed Biſkop Lauge Urne af Roeskilde holdt til Velkomſt en latinſk Oration, ſom var fuld af Salvelſe, og ſom overſat lyder ſaaledes."

Fru Anna Meinſtrup rømmede ſig atter og antog en høitidelig Tone og Holdning, idet hun læſte: „Vi have med ſtor Attraa forventet denne din lykſalige Tilkommelſes Dag, allerædleſte og dyderigſte fremfor Alle, ſom i Verden leve, Fyrſtinde Eliſabeth! Ja, denne Dag haver aldrig havt ſin Mage i Glæde og Lykſalighed i Danmark, og denne Regn, ſom nu falder fra Himmelen, betyder os, ved din Tilkommelſe, alle Tings ſtore Overflødighed paa Jorden og de ſyv den hellige Aands Gavers runde og rigelige Udgydelſe fra Himmelen! Du, ſom eſt en Fyrſtinde af Hiſpanien, Aragonien, Brabant og Flandern, Ertzhertuginde til Øſterrig, begavet med utallige Dyder, til Legeme og Sjæl . . . .“

— „For alle Helgenes Skyld, ſkaan mig for denne lange Tale,“ udbrød Dronningen. „Jeg vil give et Alterklæde til den Hellig-Aands Kapel for at afbøde denne Synd, men det er mig umuligt at høre den, uden at føle Feberanſtød. Jeg var ſaa ſyg, dengang jeg kom her til Danmark, at jeg næſten ikke kunde ſlæbe mig langs ad Skibsbroen ved Helſingør, uagtet Erkebiſpen, Erik Walkendorf, og min Kammermeſter ſtøttede mig under Armene. Jeg troede at jeg ſkulde døe, og bad til Vor Herre, at jeg maatte leve ſaa længe, til jeg havde ſeet Kongen og taget Affſted med ham. Den Dag, I taler om, havde jeg Trediedagsfeberen; den lange latinſke Oration virkede ſandelig ikke til min Bedring, ſaa meget mere ſom jeg ikke forſtod et eneſte Ord, og ikke kunde være andægtig, for at ſee paa alt det Nye, der omgav mig. Jeg blev ogſaa tilſidſt ſaa angreben, at jeg maatte ſætte mig ned; det var mig ikke muligt, at ſtaae længer paa mine Been. Da var I, Fru Anna Meinſtrup, ſaa god at ſætte Eder paa den

vaade Jord og tage mig paa Skjødet. Lad os høre, hvordan dette Optrin tager sig ud i Beskrivelsen."

— „Da det ikke var anordnet saaledes i Ceremoniellet, men var en Følge af en bitter Nødvendighed, paa Grund af Eders Naades Svaghed, har jeg troet at burde udelade det," sagde Hofmesterinden.

— „I har berøvet Eders Mindeskrift en af dets Blomster, Fru Anna. Den sildige Efterslægt, som I nylig talte om, vilde upaatvivlelig have moret sig mere derover, end over hele Resten, hvis I ikke havde beskaaret den for denne lille Episode."

Hofmesterinden svarede ikke, men fortsatte Læsningen: „Efter at den høiærværdige Herre havde endt denne prægtige Oration, satte den høie Brud sig alene op i Karmen, og agede ad Staden til; men alle de Andre rede nu til Hest, baade Damer og Herrer. Indtoget holdtes nu i følgende Orden: først kom Hans Naade Kongen, og efter ham Bisperne; dernæst Hendes Naade Bruden, med sine Folk; dernæst Enkedronningen og Markgrevinden, med to Bisper; siden adskillige tydske Fyrster og Herrer, og saa de danske Riddere, med deres Svende. Da de vare ankomne paa Kjøbenhavns Slot, førte Kongen Hendes Naade Bruden til hendes Gemak; der gik Enkedronningen og Markgrevinden ind og hilsede hende, førend de ogsaa gik hver til sit Gemak."

„Om Løverdagen, den tolvte August, holdtes Vielsen paa Slottet, i et af Gemakkerne, og blev ogsaa Kroningen da forrettet af Primas i Danmark og Sverrig, den høiærværdige Fader udi Gud, Herr Birger, Erkebispen i Lund, som blev assisteret af otte Bisper fra Danmark og Norge. Vielsen saavelsom Kroningen skulde med Rette have gaaet for sig i Vor Frue Domkirke,

men Hendes Naade havde faaet Koldegyſen, og det var juſt hendes onde Dag at Dette ſkete. Ceremonierne vare følgende: Først bleve begge Forlovelſesringene, baade Hans Naade Kongens og Hendes Naade Brudens, overleverede til den høiærværdige Erkebiſp. Han lagde dem paa en Bog og læſte en Collekt og lyſte Velſignelſe over dem. Derpaa ſatte han dem paa Kongens og Brudens Fingre, og trolovede det høie Par. Dernæſt gik Meſſen an. Erkebiſpen i fuldt Ornat traadte hen ved Siden af Kongen og læſte med Hans Naade Confiteor; de ſang Meſſen indtil Halleluja, da Sangerne hørte op med Sangen. Kongen gik derpaa hen til Erkebiſpen foran Alteret, knælede og ſagde: Reverende Pater, postulamus ut consortem nostram, nobis a Deo conjunctam, benedicere et corona regali decorare velis, ad laudem et gloriam salvatoris nostri Jesu Christi. Derpaa begav Hans Naade ſig igjen til ſit Sæde. Erkebiſpen og de andre Biſper kom da og læſte Litaniet og en Collekt for den høie Brud. Derpaa tog Erkebiſpen den hellige Olie og ſalvede Dronningens høire Arm i Leddene, nemlig paa Haandleddet, i Albuen og imellem Skuldrene. Derpaa ſatte han Kronen paa hendes Hoved og gav Scepteret i hendes Hænder. Da dette var forbi, ſang man Halleluja og ſiden Evangelium. Da man begyndte at ſynge til Offergang, førte Kongen og Hertug Carl af Burgundiens Geſandt Hendes Naade Dronningen frem, Churfyrſtens og Hertug Johan af Saxens Geſandter førte Enkedronningen, og Markgrevinden blev ført af Biſkoppen af Brandenborg og Greven af Hanſtein. Meſſen blev ſjungen til Ende, lige til Communet. Da man gav det høie Brudepar Pacem, kyſſede Kongen Hendes Naade. De gik derpaa ſammen

op til Alteret og lagde sig paa Knæe, og da de havde fremsagt Confiteor, bleve de absolverede af Erkebispen, som læste Misereatur vestri og derpaa Indulgentiam, hvorefter de kysséde den høiærværdige Erkebisp paa Haanden, annammede det hellige Sacramentum, og forføiede sig atter hen til deres Stol."

„Da Messen var tilende, forkyndte Erkebispen, at Hans Hellighed, Guds Statholder, Pave Leo den Tiende, naadigst skjenkede Alle og Enhver, som havde været tilstede ved Kroningen og Messen, deres Synders Forladelse." —

Saa længe Hofmesterinden læste om Modtagelses-Ceremonierne, havde Dronningen hørt paa hende med Ligegyldighed; men da hun beskrev Vielsen, forandredes Udtrykket i Elisabeths Ansigt, og med Kjærlighed fæstede hun Øinene paa den lille Medaillon med Kongens Billede, som hun bar om Halsen. Thi Dronningen elskede sin Gemal med en oprigtig Kjærlighed, som hun bestandig bevarede, og som ikke fornegtede sig i Trængselens og Gjenvordighedernes Dage. Hun blev siddende med Billedet i Haanden, og hendes Tanker vare udelukkende henvendte paa hendes Ægteherre, saa at hun aldeles overhørte den ordrige Beskrivelse af det store Gjestebud ved Hove, som varede i fire Timer og hvor der blev serveret med tre og tredive Retter, af hvilke de fem vare Skueretter. Hun hørte heller ikke, i hvilken Orden de høie Gjester vare rangerede ved de forskjellige Borde, og hvorledes Fruer og Jomfruer sade lige over for Herrerne, „de brabantske Jomfruer øverst, dernæst Enkedronningens, saa Markgrevindens og tilsidst Jomfruerne fra Landet." Og denne Beskrivelse var ikke kort, thi den indbefattede tillige alle de følgende Dages Festligheder, og en lang,

særegen Lovtale var helliget den anden Dags Taffel og dets femten Retter Mad, for at gjendrive de skammelige og nærgaaende Bestyldninger af den naive saxiske Ambassadeur, der havde sagt — hvad han senere skrev — at kun faa af disse Retter vare gode. Derpaa kom Turneringen og endelig Ballet paa Raadhuset, der sluttede disse Høitideligheder, som upaatvivlelig havde varet længer endnu, hvis ikke Dronningens Sygdom var tiltage saaledes, at man blev nødt til at skaane hende for alle disse kortvillige og prægtige Strabadser. —

Hofmesterinden sluttede, med kjendelig Tilfredshed over den Andægtighed, hvormed Dronningen tilsyneladende havde hørt paa Resten af hendes Beretning. Elisabeth takkede hende for den Umage, hun gjorde sig med at fastholde disse flygtige Momenter, og Anna Meinstrups onde Lune forjoges af dette kongelige Bifald, saa at hun, under den derpaa følgende Samtale, ikke saa ofte som ellers spækkede sin Tale med bittre Udfald imod Madam Sigbrit, „Hans Naades høitbetroede Mand," som hun kaldte hende, og med Hentydninger til hvor ugudelige mange af de Ting vare, som Kongen foranstaltede, især til Skade for Adel og Geistlighed, paa denne onde Qvindes Raad.

Sigbrit var bleven forestillet for Dronningen, som syntes godt om denne erfarne Landsmandinde og skjønnede paa den Hengivenhed, hun, efter Kongens Sigende, i en lang Række af Aar havde viist ham, og paa de store Tjenester, hun skulde have ydet Danmark. Men om Dyvekes Tilværelse vidste Dronningen endnu Intet, thi aldrig havde Nogen vovet at yttre sig herover. Fru Anna Meinstrup følte daglig den største Lyst til at angribe sin Fjende fra denne Side, ved at opvække Dron-

ningens Skinsyge; men Frygten bandt hendes Tunge. Imidlertid kunde hun ikke negte sig selv, at give af og til enkelte Hentydninger om, at ikke Alt var som det burde være, at Mændene ikke bandt sig stadigt til en Eneste, o. s. v., som havde saaet Frøet til Mismodighed i den unge Dronnings Sjæl. Uden at hun vidste hvad hun sørgede over, sørgede hun virkelig, og denne Stemning bragte undertiden en Usikkerhed i hendes Adfærd, som ikke var undgaaet Kongens Opmærksomhed, der længe havde været spændt paa det Øieblik, han forudsaae maatte komme, da hans talrige Fjender, blandt Rigets to første Stænder, ogsaa angrebe ham fra denne Side.

Efterhaanden døde Samtalen hen, og til Dronningens og Birgittes store Glæde forføiede Hofmesterinden sig omsider til sit Kammer tæt ved, for, efter Elisabeths Opfordring, fremdeles at arbeide paa sit Mindeskrift. Intet kunde være beleiligere, thi næsten i samme Øieblik traadte Sophie Glob, en af Hofmesterindens Jomfruer, ind i Dronningens Gemak og meldte Slotsherren, som bad om Tilladelse til at opvarte Hendes Naade. Dersom Dronningen havde været mindre opmærksom paa Birgitte Bryske, vilde den Uorden neppe have undgaaet hende, som den smukke lille Sophies Haarfletninger vare geraadede i, lige saa lidt som den stærke Rødme paa hendes ene Kind, hvor Torben Oxe, for at bevise Skjønheden sin Hyldest, et Øieblik i Forveien havde trykket et langt Kys, da hun vilde rive sig løs af hans Omfavnelse. Det var den samme Sophie Glob, der nitten Aar efter, tilligemed hendes Søster, nær havde bødet med Livet for deres Hengivenhed mod deres Frue, da hun blev slaaet ihjel og derpaa gruelig sønderhugget og lemlæstet paa

Torvet i Ringsted, af de oprørske Borgere, fordi hun, i en skarp Tale paa Thinget klagede over den Nød og Usikkerhed, der var i Landet. Men paa denne Dag, da de Begge levede i Pragt og Herlighed, anede det hverken Fru Anna Meinstrup eller Sophie Glob, hvilken sørgelig Skjebne der forestod dem.

Da Dronningen havde givet Sophie et Tegn til at indlade Slotsherren, reiste Birgitte Bryske sig for at bortfjerne sig. Dronningen standsede hende og sagde: „Birgitte, lad mig nu see paa Dig. Du er skinsyg over at jeg skal see Slotsherren. Stakkels Barn! Jeg saaer vel tage mig af Dig. Bliv herinde og sæt Dig ved Vinduet med dit Arbeide.“

— „Jeg forsikrer Eders Naade at Slotsherren . . .“

— „Snak, Birgitte, jeg har jo sagt Dig, at jeg ikke troer paa det Rygte for Ufølsomhed, som Du vil skaffe Dig. Nu skal Du blive, til Straf for din Mangel paa Kundskab om dit eget Hjerte, thi for Mangel paa Oprigtighed vil jeg nu ikke længer beskylde Dig.

Birgitte kyssede Dronningens Haand og satte sig med sit Arbeide saaledes, at hun kunde skotte hen til den Stol, hvor Dronningen sad, uden at det bemærkedes. Tapetet for Døren blev løftet op af Sophie Glob, som nu var lige rød paa begge Kinder, og Slotsherren traadte med ridderlig Ærbødighed ind i Dronningens Gemak.

Efter en ceremoniel Samtale om almindelige Gjenstande, i hvilken Slotsherren havde bevidnet Hendes Majestæt sin ydmyge Underkastelse og ridderlige Hengivenhed, tog Dronningen Ordet, for at meddele ham Anledningen til at hun havde ladet ham kalde. Hun

ønskede nemlig at sende et fortroligt Brev til sin Broder, Kong Carl i Spanien; men dertil vilde hun ikke benytte nogen af sine egne Folk, for ikke at vække Opsigt, saafremt Torben Oxe vilde skaffe hende et paalideligt Sendebud, som kunde udrette dette Ærinde.

— „Eders Naades Ønske er mig en Lov," svarede Slotsherren, „og finder jeg ingen Anden, som jeg kan stole paa, vil jeg selv drage til Spanien, og end ikke samtlige Riddere af Kong Arthurs runde Bord skulle være i Stand til at fravriste mig det Budskab, Eders Naade vil vise mig den Ære at betroe mig."

— „Jeg vilde kun være lidet tjent dermed, Herr Lehnsmand," sagde Dronningen smilende, „og Ridder Torben Oxe vilde vistnok blive savnet langt tidligere, end Nogensomhelst af min Omgivelse, om ikke af Andre, saa af Jomfruerne ved Hoffet," tilføiede hun med en lille, umærkelig Hentydning til Birgitte, som bøiede sig dybere ned over sit Arbeide, for at skjule sine Kinders Rødme.

— „Men dersom I vil sende en paalidelig Svend, saa vil jeg være Eder forbunden, og baade min Broder og jeg ville lønne ham godt derfor," vedblev Dronningen. „I skal ikke frygte for at I derved begaaer Noget, som staar i Strid med Eders Lehnspligter imod Kongen, Eders Herre. En Dronning af Danmark burde vel ikke handle hemmeligt! men Tiderne ere vanskelige, og vi nødes ofte til at gjøre hvad vi fordømme. For at I imidlertid skal vide hvad I giver Eder af med, vil jeg betroe til Eders Taushed og Eders Hengivenhed, at Indholdet af min Skrivelse, næst en Beretning af min Hofmesterinde over det forgangne Aars Høitideligheder, kun skal være at forlange min Herr Broders Bistand til at

den Medgivt, der endnu ſkyldes Kongen ſiden vort Giftermaal, ſnart kan blive betalt. Jeg mærker nok, at denne Sag ligger Hans Naade paa Hjertet, om han end krymper ſig ved at tale til mig derom, og i disſe vanſkelige Tider har han mange Penge behov. Det er mit oprigtige Ønſke, at bidrage min Skjerv til at bringe denne Sag i Rigtighed; at jeg holder dette Skridt hemmeligt, har tildeels ſin Grund i, at jeg glæder mig til at overraſke Kongen med den hurtige Tilendebringelſe, og deels deri, at jeg nødig ſeer denne Sag behandlet af Rigsraadet og gjennem Geſandter. En Prindſesſe bliver i mange Maader betragtet ſom en Handelsvare, der gives i Liigkjøb, naar Handelen mellem Nationerne bliver affluttet til andre Formaal. Himmelen har velſignet mig og ladet mig være en Undtagelſe fra den almindelige Regel, den har hørt de Bønner, jeg har opſendt, og har givet mig en Gemal efter mit Hjertes Valg. Endnu er denne Lykke uforſtyrret. Men man ængſter mig fra flere Sider, jeg mærker, at der ſvæver en tung Sky over mig, og jeg ſkjelver for at den ſnart ſkal bryde løs over mig og tilintetgjøre min Lykke. Fortænk mig da ikke i, at jeg med Begjerlighed griber ethvert Middel til at fjerne de Anledninger, ſom kunne formørke mit Ægteſkabs Himmel, og ſtille ſig imellem mig og min kongelige Herre. Jeg behøver hertil Eders Raad og Hjelp, Ridder Torben; men vil I end ikke ſtaa mig bi i dette Foretagende, ſkal min Henſigt og dens Bevægrunde dog uden Fortrydelſe være betroet til Eders Ære, thi lad mig tilføie det, jeg og Ingen ved Hoffet vil noget Øieblik tage i Betænkning at betroe ſig til Eders Ridderlighed."

Birgitte ſvede atter meget flittigt, og lod til hverken

at høre eller at see. Men da Slotsherren bøiede sig dybt for Dronningen og med ridderlig Anstand førte Sømmen af hendes Kjole til sine Læber, hævede et tilbagetrængt Suk hendes Barm, og Naalen sank i Skjødet tilligemed de slittige Hænder.

Torben Oxe forsikkrede Dronningen om sin Beredvilligheb til at tjene hende, et sikkert Bud skulde han skaffe inden to Gange fire og tyve Timer, og naar Hendes Naade vilde have Brevene færdige til den Tid, vilde han afhente dem og selv give Sendebudet den fornødne Instrux, for at det under ingen Omstændighed skulde see ud som det var i Dronningens Ærinde, at Budet blev afsendt.

— „Det er mig ikke altid let at tale uforstyrret med Nogen," sagde Dronningen, „og selv i dette Øieblik maa jeg takke Tilfældet for denne Gunst. Jeg vil derfor give mine Breve til Jomfru Birgitte, hun er en tro og hengiven Sjæl; henvend Eder til hende, jeg skal ved Birgitte tilkjendegive Eder Alt hvad jeg endnu kan have at tilføie. Og dermed Gud befalet, Herr Ridder, i Taknemmelighed og Erkjendtlighed."

Dronningen gjorde en afskedigende Bevægelse med Haanden. Efter at Torben Oxe ved en Hovedbøining mod den stærkt rødmende Birgitte havde tilkjendegivet sit Samtykke i Dronningens Bestemmelse, hilsede han underdanig, og vilde forlade Værelset, da Døren til Hofmesterindens Kammer gik op, og Fru Anna Meinstrup stod paa Tærskelen, med det Forundringsudraab: „Herr Torben Oxe! Hos Dronningen! Og uden at jeg veed af det! Og uden at jeg har meldt Eder for Hendes Naade?"

Dronningen blev forlegen, og Birgitte Brysse stak

sig i Forstrækkelse Fingeren tilblods med Synaalen. Da Torben Oxe saae Dronningens Raadvildhed og hørte sig saaledes tiltalt, bukkede han med Anstand for Hofmesterinden og sagde halv spøgende: „Jeg troede ikke, at Slotsherren paa Kjøbenhavns Slot behøvede at ansøge Andre end Hendes Naade Dronningen om Tilladelse til at turde opvarte hende.“

„Opvarte? Hvad mener I dermed? Maa jeg spørge i hvilken Henseigt? Hvad er Eders Ærinde?“ spurgte Fru Meinstrup i Vrede, som hun ikke var i Stand til at beherske.

— „Jeg havde ikke troet, at jeg skulde have nødig at lære tre Dronningers Hofmesterinde, hvad det Ord opvarte betyder ved Hove,“ sagde Torben Oxe smilende. Uagtet han følte, hvor ubehagelig denne lille Ordstrid maatte være for Dronningen, kunde han dog ikke negte sig den Fornøielse at drille den stolte Hofmesterinde.

— „Og jeg havde ikke troet, at jeg var en Fange i mit eget Slot, og ikke maatte see hvem det behagede mig,“ sagde Dronningen mildt bebreidende. „Denne Frihed vilde dog vistnok være Enhver tilstaaet, kjære Fru Anna.“

— „Men en Dronning er ikke Enhver,“ vedblev den heftige gamle Dame, hvis Klogskab undertiden blev beseiret af hendes Lidenskabelighed. „I Udøvelsen af mit Embede taaler jeg, sandt for Helgene, ingen Fornærmelse, og det er en Fornærmelse, der er viist min Stilling som Eders Naades Hofmesterinde. Det kan jeg ikke taale. Det er min Pligt, at være underrettet om hvem Dronningen seer, jeg skal herefter vide at faae denne Pligt anerkjendt, jeg skal . . .“

— „Jeg fritager Eder for denne Pligt,“ sagde

Eliſabeth, med ſtærkere Stemme end hun ellers pleiede, idet hun hurtig reiſte ſig og afbrød Hofmeſterinden med en Haandbevægelſe, der paabød Taushed. „Fru Anna, jeg beder Eder at betænke, om I ikke fornærmer Dronningen paa Hofmeſterindens Bekoſtning. Jeg er vis paa, at det ikke er Eders Henſigt. — Herr Lehnsmand, jeg takker Eder for Yttringerne af Eders Ærbødighed, og bliver Eder i Naade bevaagen. — Birgitte, hav den Godhed at aabne Døren for Slotsherren. — Fru Anna Meinſtrup, jeg ønſker at tale med Eder, I vil følge mig i mit Sengkammer.“

Efter at Eliſabeth ſaaledes havde givet Enhver ſin forſkjellige Befaling med en Dronnings Værdighed, der forſtaaer at ſkaffe ſig Lydighed, forlod hun Gemakket, fulgt af Hofmeſterinden — der til ſin egen ſtore Forundring, for første Gang i tre Dronningers Tid, var bragt til Taushed, og det af en ſaa ung Herſkerinde, — paa ſamme Tid ſom Jomfru Birgitte Bryſke lod Forhænget falde til for den Dør, igjennem hvilken Slotsherren var forſvunden.

IX.

Kongen.

Da den gamle Ridder Niels Stud ringende, pustende og stønnende havde naaet op ad Vindeltrappen til de kongelige Gemakker, som paa denne Dag stode aabne for Alle, der havde Noget at anføge Kongen om eller blot vilde opvarte ham, antog han en fornem Hofmands Værdighed, hvormed han vilde indgyde de to Bueskytter Ærefrygt, som stode ved Indgangen til Kongens Stokværk, med de spændte Staalbuer paa Skuldrene. Paa samme Maade skred han forbi Hellebardererne ved Indgangen til den kongelige Forhal, og da en Kammersvend aabnede Døren til Forhallen for ham, havde hans Værdighed naaet en saadan Høide, at han ikke var en Kamphane ulig, der træder i Skrankerne med brusende Fjedre.

Hele den store Forhal var næsten opfyldt af forskjellige Grupper. Foran Døren til Kongens Audientsgemak, der tillige var hans Arbeidsværelse, stod hans Kammermester eller Camerarius, med sin Stav i Haanden. At denne Embedsmand beklædte en høi Stilling, see vi deraf, at en Rigsraad og Hofmester under Kong Christian den Første blev forfremmet til Kammermester.

Paa hver Side af ham stod, som en livløs Billedstøtte, en staalklædt Soldat med en Hellebard i Haanden. Ikke langt fra dem stod Lehnsmanden paa Gulland, den djerve Admiral Søren Nordby, i Samtale med en Ridder i snevre, sorte Klæder, uden noget Udmærkelsestegn, med et langt Slagsværd ved Siden. Det var den tappre General Otto Krumpen, saaledes som vi endnu see ham afbildet, paa et Maleri i Portraitsamlingen paa Frederiksborg Slot. Et Hjørne af Salen indtog en Gruppe af Rigsraader, som talede ivrigt om Statssager; man saae her Kongens Hofmester, Niels Erikssøn Rosenkrantz, Rigets Canceler, Jørgen Marsviin til Lindved, Kongens Canceler, den værdige, gamle Bisp Ove Bilde, Rigets Marsk, Mogens Gjø, den gamle General Otto Rud, Slotsherrens Frænde, Ridder Knud Pedersøn Gyldenstjerne, og Flere. I et andet Hjørne stod Gotfred af Ghemen ganske alene; i det tredie talede nogle ringere Embedsmænd om Forretninger med en af Kongens Sekreterer, Jesper Brochmand, der har det Vidnesbyrd i Historien, at han var „en habil og fornuftig Mand, som har conciperet de fleste af Christiani secundi Forordninger." Det fjerde Hjørne indtog en Skare unge Hofsinder, som talede ivrigt med hverandre om Jagt, Tærningespil, Turneringer og Fruentimmer. Mellemrummene mellem disse Grupper vare fyldte med Personer af forskjellig Stand og Vilkaar, snart Fornemmere, snart Ringere.

Alle Øine rettedes mod Døren, da Kammersvenden, som kjendte den gamle Ridders Forfængelighed, slog den op paa viid Væg; men Ingen tog mindste Hensyn til hans Indtrædelse, da man først havde overbeviist sig om, at det ikke var nogen Anden end Ridder Niels Stud.

Han opdagede snart en bedaget Embedsmand, som stod alene; til ham henvendte Ridderen sig med en Bestyttermine og indledede en Samtale om alle de Tilstedeværende, hvorover kun faa af dem skulde glæde sig, hvis de havde hørt den.

Døren aabnedes atter, og Claus Daa traadte ind. De unge Hofsinder lode som de ikke kjendte ham, thi de vidste jo, at han var i Unaade; de Ældre kjendte ham ikke. Han blev staaende forladt og alene midt i Salen. Men den Hvisken, som tydelig gjeldte ham, paa hvem efterhaanden alle Øine rettedes, gjorde ham ilde tilmode. Han saae om i Kredsen og sik Øie paa Bogtrykkeren. Det krænkede ham vel, at denne borgerlige Mand var den Eneste, han med Sikkerhed kunde henvende Ordet til i Kongens Hal; men denne Følelse var kun øiebliklig, og blev strax fortrængt af Taknemmeligheden for hvad denne Mand allerede havde gjort for ham. Han gik derfor hen til Bogtrykkeren, rakte ham Haanden og sagde: „Det glæder mig at træffe Eder her, Mester Gotfred, og at kunne fornye min Tak til Eder for Eders Bestræbelser i mine Anliggender."

Bogtrykkeren modtog den unge Adelsmands Venskabsyttringer med en beskeden Tilbageholdenhed. Claus Daa meddeelte ham sin Samtale med Madam Sigbrit og sit Haab om, at Kongen ved hende vilde være bragt paa bedre Tanker. Medens de talede sammen, kom den gamle Ridder Stud hen til dem og indlod sig i Samtale med Mester Gotfred, hvorpaa han ogsaa vendte sig til Claus Daa, hvis Navn han havde erfaret, og sagde med den største Venlighed: „Jeg har kjendt Eders Fader, min unge Ven, det er mig kjært at see Sønnen."

Claus Daa bukkede erkjendtlig for den gamle Rid-

der; han vidſte ikke, at det var den „utaalelige, gamle Sladderhank," ſom Gundel havde kaſtet ſin Vrede paa, og ſom trolig havde bidraget til at udſprede onde Rygter om ham.

— „Det er mig kjært at ſee Sønnen," vedblev Sladdreren, „medens han endnu er at faae at ſee; thi efter hvad jeg hører, kan I vente at blive ſat i Slottets Taarn for Eders Livstid, om ikke Det vederfares Eder, ſom værre er. Men man ſkal altid haabe det Bedſte, det Onde kommer vel af ſig ſelv, derfor gjør I vel i at holde Ørene ſtive."

Claus Daa gjorde en Bevægelſe for at ſvare, men Gotfred af Ghemen gav ham et Tegn, og han taug.

— „I ſkal heller ikke troe, at Kjøbenhavns Slotstaarn er ſaa grumme ſlemt," vedblev Ridderen med ſkadefro Glæde. „Jeg beſøgte engang en Bekjendt, ſom var ſat i Taarnet, det var ſaa Skam en Adelsmand ſom I og jeg, af god gammel Slægt; men Hans Naade var bleven vred paa ham, og Kongevrede er ſlem at bede, veed I nok. Samme Adelsmand havde det i det Hele taget ganſke godt; det Eneſte, han klagede over, var, at Halsjernet var ſaa forbiſtret ſnevert, at han neppe kunde trække Veiret. Han havde ogſaa en uſædvanlig tyk Hals, det har I nu ikke. Stakkel, han fik det ellers endnu ſnevrere, inden Enden tog."

Her gjorde Ridderen et lille Ophold, tog ſig en Priis Nyſerod af en lille Skindpoſe, betragtede Claus Daa ſtivt, og ſagde derpaa med hævet Stemme, ſom henvendte Opmærkſomheden endnu mere paa de Talende, idet han trak paa Skuldrene, hvorved han tillige ryſtede ſine Bjeldeærmer: „De hængte ham, det blev Enden paa Legen."

Men Ridderens Hensigt blev ikke opnaaet. Claus Daa gjorde vel en utaalmodig Bevægelse, men han lod sig ikke strømme, og da Gotfred af Ghemen havde gjort Begyndelsen med at lee, deeltog han i denne Latter, saa meget som det lod sig forene med Stedets Værdighed. Han havde af Beskrivelsen kjendt Ridderen paa Bjeldeærmerne, og fandt ham mere latterlig end noget Andet.

Dette ærgrede den gamle Spotter, som sagde: „Ja, ja! Ja, ja! Det glæder mig, at min gamle Vens Søn kan lee. Jeg ønsker, at det maa vare til Enden. Den leer bedst, som leer sidst, veed I nok. Men maaskee Eders Sag heller ikke staaer saa slemt, som man siger. Jeg vil gjerne troe, at I ikke har handlet slet saa skammeligt, som I beskyldes for. Det var ogsaa alt for galt. Skjøndt alle De, som ere her tilstede, de troe det som deres Confiteor."

— „Herr Ridder . . ." begyndte Claus Daa, som trods Bogtrykkerens Tegn ikke længer kunde betvinge sin Vrede.

— „For Helgenes Skyld, knuus ikke en gammel Mand med Eders frygtelige Vrede," afbrød Ridderen ham med lydelig Røst. „Jeg veed, at I er en drabelig Slagsbroder, men mine Aar ere ikke mere til saadant Spil. Der gives her fuldt op af unge Klinger, som vistnok ikke forlange bedre, end at vise en Adelsmand tilrette, der pletter sit Skjold ved Nattersværi og trænger sig ind ved Hove under upassende Beskyttelse. Alle de unge Herrer, som staae her omkring, de troe paa Eders smukke Gjerninger. Det vil derfor ikke falde vanskeligt, at faae en værdigere Modstander, end jeg, som nu engang har nogle gammeldags Fordomme om hvem jeg kan være bekjendt at maale min Klinge med. Ungdommen

er nuomstunder ikke saa nøieregnende, som man var i min Tid."

Claus Daa lod ikke denne ondskabsfulde Opfordring uændset, han saae sig om med udfordrende Blik, og vilde maaskee have bragt sig i en endnu vanskeligere Stilling, dersom ikke Admiral Søren Nordby var traadt hen til de Høirøstede.

— „Hvad Ungdommen troer, skal jeg Intet melde om," sagde han, „men hvad de Gamle troe, som ikke gaae i Barndommen, det kan jeg tale med om. Og denne Tro er ikke anderledes, end at jeg selv vil fremstille Ridder Oluf Daas Søn for Kongen, hvis han troer, at han behøver anden Beskyttelse, end sit eget og sin Faders Navn."

— „Vel, vel! Det er smukt af Eder," sagde den gamle Ridder. „Enhver er jo Herre over sine egne Gjerninger. Men af mig maa Ingen forlange Sligt, det veed Enhver, som kjender mig."

— „Hvad man kan forlange af Eder, Niels Stub, er ikke Andet end et Brøl, hvis man skal troe Ordsproget," sagde Admiralen.

En lydelig Latter belønnede denne Hevn over den ondskabsfulde gamle Ridder, der mumlede nogle uforstaaelige Ord og forlod dem, for at sprede sin Galde om blandt de andre Grupper.

Claus Daa takkede den djerve Admiral hjertelig for denne høit udtalte gunstige Dom, der pludselig forandrede hans Stilling. Admiralen, Claus Daa og Gotfred af Ghemen bleve staaende i Vinduesfordybningen og talede sammen om de Skridt, den unge Mand havde gjort for at retfærdiggjøre sig, og de, han fremdeles vilde, foretage.

Døren var flere Gange bleven aabnet; iblandt de Indtrædende bemærkede man den pragtfulde Ridder Ivar Lunge og hans Medbeiler ved enhver Leilighed, den nederlandske Adelsmand Jørgen Tengnagel; de mønstrede hinanden i Afstand med skinsyge Øine, idet de igjen med Misundelse bleve betragtede af de unge Hoffinder, der endnu ikke havde seet saa smukke brabantske Kniplinger og saa pragtfulde Broderier, som de, der smykkede disse Adelsmænds Klæder. Ved deres Indtrædelse blev den almindelige Opmærksomhed afvendt fra Dem, den et Øieblik før næsten udelukkende havde været henvendt paa.

Døren aabnedes atter, og denne Gang var det en ung, temmelig simpelt klædt Adelsmand, der traadte alene ind og saae sig nysgjerrig om i den store Forsamling. En let Rødme farvede for et Øieblik hans Kinder, da han saae sig omgivet af et saa prægtigt Ridderskab, og han kastede et hurtigt Blik paa sine tarvelige Klæder, som mere vare beregnede paa Feldtlivet, end paa Hoffets Sale. Men som om dette Blik havde mindet ham om, at han havde et Hverv at udrette, tog han sig sammen og gik med faste Skridt hen imod Kongens Kammermester.

Denne gjorde en lille Bevægelse med Staven imod ham, og sagde: „Min Herres Naade er endnu ikke tilstede.“ Det var den da brugelige Talemaade ved saadanne Anledninger.

— „Jeg vil kun skyldigst melde Eder, Herr Kammermester, at jeg ønsker at fremstille mig for Hans Naade Kongen,“ sagde den unge Adelsmand. „Jeg er Gustav Eriksøn af Vasa, Affending fra Rigsforstanderen i Sverrig, Ridder Steen Sture, jeg har bragt Brev og Budskab fra min Herre til Hans Naade Kongen.“

Ved at høre disse Ord udtalte høit og paa Svensk, standsede alle de forskjellige Grupper deres Samtale, og Alles Øine vogtede paa den unge Svensker, Nogles med Vrede, Andres med Spot, Enkeltes med Medlidenhed. Thi Alle vare enige i, at det var en dristig Gjerning af Gustav Eriksøn, at træde Kongen under Øinene.

Ogsaa Kammermesteren deelte denne Mening, og idet han kastede et hurtigt Blik til den Dør, det kunde blive saa farligt for den unge Svensker at betræde, og med et andet betragtede den Forvovne, der gik sin Undergang imøde med samme Tryghed som Barnet, der seilede ud paa Havet i en Muslingskal, sagde han med dæmpet Stemme: „Herr Gustav Eriksøn af Vasa, jeg giver Eder at betænke, om det ikke var klogere for Eder selv, at I holdt Eder borte fra dette Sted, indtil I bliver kaldet. Dersom I ikke veed det, vil jeg sige Eder, at det kan blive Eder en halsløs Gjerning, at komme Hans Naade for Øine. Det skulde gjøre mig ondt for en gjæv ung Mand, om han kom Noget til, der lige saa vel havde kunnet være undgaaet."

— „Herr Camerarius," sagde Gustav, „jeg takker Eder af mit ganske Hjerte for Eders Artighed. Det er vel muligt, at det kunde være klogere for mig selv, om jeg holdt mig borte herfra. Men paa mig kommer det nu ikke an. Min Herre afskedigede mig med den Befaling, at jeg skulde ydmygst overrække Hans Naade Brev og Hilsen, og derpaa flux vende tilbage med Kongens Svar. Jeg har ladet mig Brevet aflokke, fordi man sagde mig, at det saaledes var Hofskik hertillands, og derpaa har man henholdt mig med Løvte om, at jeg skulde blive kaldet til Kongen og faae Svar. Dette er ikke skeet; men Svar skal jeg have, og findes det maaskee

lidet passende, at jeg selv ærker det, saa maa jeg bøde derfor, som har overtraadt min Herres Befaling, hvis det saaledes behager Kongen. Men jeg vilde anden Gang overtræde en Soldats Pligter, hvis jeg tøvede længer med at fremstille mig for Kongen og bede om Svar paa min Herres Brev, som det er mig befalet."

Da han havde sagt dette, traadte han tilbage med en Hilsen, som om han vilde afbryde al videre Tale om den Beslutning, han havde taget og var beredt paa at udføre.

Den svenske Adelsmands frimodige Svar gjorde en meget forskjellig Virkning paa de Tilstedeværende. Ridder Stud trængte sig frem under idelig Klingen fra Ærmerne; han vilde see den unge Hane, som var saa forhippet paa at blive plukket af Høgen. Claus Daa slog Øinene ned, da Gustavs Blik mødte hans; thi den forsigtige Gotfred af Ghemen havde med nogle faa Ord bragt ham til at indsee, at han, ved at vedkjendes den svenske Adelsmand paa dette Sted, maatte skade sig selv, uden at kunne gavne ham. Nogle meente, at det var harmeligt at høre en svensk Oprører udtale saadanne Ord i Kongens Hal, og at han alene derfor havde fortjent Døden; Andre, og iblandt dem var Otto Krumpen, syntes godt om det dristige Mod, der lyste ud af Øinene paa den unge Mand. Den gamle Ove Bilde rystede paa Hovedet, han frygtede for at Kongen skulde lade sig henrive af sin Heftighed til at handle ilde med en Kriger, som vistnok fortjente en bedre Skjebne. Ivar Lunge havde den største Lyst til at hænge en kostbar Kjæde, han selv bar, om Halsen paa den djerve Svensker, idet han meente, at en saa tapper Mand burde bære en Halskjæde, om han end ellers ikke vilde klæde sig prægtigt. Og Jørgen

Tengnagel mønstrede Gustavs simple Dragt med et øvet Øie, og forargedes over det slette Snit paa hans Vams.

Imidlertid stod Gjenstanden for disse Betragtninger alene, midt i Salen, rødmende som en ung Pige over at see sig saaledes udsat for Alles Blik og Omtale.

De unge Hoffinder vare de Første til igjen at faae Munden paa Gang. De loe over Gustav Eriksøns forlegne Stilling og undseelige Rødmen, over hans simple Klæder og andet Mere, som Ungdommen er saa tilbøielig til at spotte. Efterhaanden blev Samtalen lydeligere, man fortalte flere Smaahændelser, som havde til Hensigt at stille Svenskerne i et latterligt Lys, og morede sig, saa godt som muligt, paa Nabonationens Bekostning. Men da Angrebene bestandig bleve haardere og lydeligere, steg Blodet Gustav Eriksøn end mere til Hovedet, og da omsider en Stemme midt i Klyngen sagde: „Lad os komme derover engang, saa skulle vi nok gjøre lyst imellem dem, trods deres Skryden og deres Lumskhed," var hans Taalmodighed tilende, og han vendte sig med blussende Kinder imod de unge Herrer.

— „Om mine Landsmænd skryde mere end de Danske, maa Andre bedømme end I og jeg," sagde han. „Men jeg vilde ikke fortjene at være en svensk Adelsmand, om jeg taalmodig hørte paa, at mine Landsmænd bleve skjældte for lumske, al den Stund det var en ærlig Svensker, som forsmaaede at overfalde de sovende Danske ved Elsborg, og befalede Trompeterne at blæse til Angreb i Leiren, som han havde forraadet ved Nattetide, da han dog havde kunnet hugge dem ned for Fode, saa at ikke Een af dem nogensinde mere skulde kunne skryde i sine Dage. At Aage Johnsøn derfor tabte Slaget, det kan han bære med Hæder, thi han har der-

ved viist al Verden, at en svensk Mand kæmper ærligt imod sine Fjender, og ikke bruger Lumskhed."

Der opstod en Mumlen iblandt de danske Herrer, der kunde være bleven farlig for den svenske Affending og ligeledes for Claus Daa, — som banede sig Vei igjennem Sværmen, paa en temmelig ublid Maade, for at stille sig ved Siden af sin Reisefælle, og i fornødent Fald forsvare ham, — hvis ikke den gamle Otto Rud havde forhindret det, ved at bemægtige sig Opmærksomheden.

— „I har Ret, min Ven," sagde han til Gustav Eriksøn; „jeg kan tale med om den Begivenhed, thi jeg var med i Slaget. Jeg mindes det endnu, som det var skeet igaar, skjøndt det var i Aaret 1502. Vi laae for Elfsborg, som vi havde forraskt Dagen før; Kongen, som dengang kun var Fyrste, laae paa Slottet. Vi sov alle Mand som Murmeldyr, efter saa store Anstrængelser, og stolede paa Vagterne. Men, som det ofte gaaer, Nattevagterne havde forladt Posterne, og Dagvagterne havde endnu ikke indtaget deres. Det var en tyk Taage den Nat, saa at man neppe kunde see ti Skridt foran sig. Da forraskede Aage Johnsøn os til Gjengjeld, og stod pludselig udenfor Leiren med en svensk Hærmagt, og han kunde havt en let og fuldstændig Seier over os Alle tilhobe, hvis han havde villet. Men han holdt det for en Adelsmand uværdigt, at overraske en Kongesøn og saa mangen brav Ridder sovende, han vilde slaaes ærligt og lod derfor Trompeterne tilkjendegive Fjendens Nærværelse, efter Forfædrenes Skik. Jeg laae i Seng den Nat hos Anders Bilde; han kom op og blev bevæbnet, men jeg havde ondt ved at finde min Rustning, og da han strax søgte ud af Teltet og hen til Skytset og Archeliet, og

lod mig sørge for mig selv, troede jeg, at han havde forløbet mig, og der blev Strid siden imellem os, som Begge vare hidsige. Men den bilagde endelig Kong Hans, Gud glæde ham; det var en fredsommelig Herre, og jeg havde ladet mig forlede af Tilsindighed. Kongen dømte Anders Bilde qvit som en ærlig Mand, fordi han havde søgt Archeliet, som var hans Bestilling, og at jeg var som en ærlig Mand bleven tilbage og havde forsvaret Leiren med mine Fodfolk. Det kostede mangt et Liv den Nat, men vi fik Leiren frelst, og Aage Johnsøn maatte opgive Sagen og see til at undkomme, hvorved han mistede sin Fane. Men det siger jeg høit og vil forsvare det til min sidste Blodsdraabe," vedblev den gamle Ridder, idet han hævede Stemmen og Haanden, som til Bekræftelse, „aldrig er nogen Fane bleven vunden med større Ære, end denne blev tabt af Aage Johnsøn."

En tæt Kreds havde efterhaanden samlet sig om Otto Rud og Gustav Eriksøn, der med et dybt Buk aflagde den gamle General sin Tak for den Bistand, han havde ydet ham, og for den Retfærdighed, han havde ladet hans Nation vederfares. Samtalen dreiede sig nu om Krigsbegivenheder. Claus Daa rystede Gustavs Haand, med Skamfuldhed over at han saa længe havde ladet den beregnende Klogskab have Overhaand over sit Hjertes Følelser. Men Gustav Eriksøn følte selv, at den unge Hofsinde ikke var tjent med at fraternisere med ham paa dette Sted; han gjengjeldte derfor vel hans Haandtryk med Varme men var ordknap og trak sig snart tilbage i en af Vinduesfordybningerne, hvor han underholdt sig med at tælle Steenfliserne i Slotsgaarden. —

Den Stilhed, som opstod efter at denne lille Strid var udjevnet, tabte sig efterhaanden i mumlende Sam-

taler mellem de forskjellige Grupper, indtil disse atter bleve afbrudte ved at Døren fra Kongens Audientsgemak aabnedes og to Mænd traadte ud, den Ene overdreven pyntet, og den Anden klædt som en slet og ret Borger paa den Tid. Den Første var Junker Diderik Slaghøek, den Anden var Herman Willumsen, Sigbrits Broder. Men neppe havde de Tilstedeværende seet, hvo de Mænd vare, som havde havt den Ære at være hos Kongen, medens alle de Andre ventede udenfor, før Samtalerne atter begyndte med mere Livlighed end nogensinde før, endogsaa af og til blandet med Latter, der lod til at gjelde de Foretrukne.

Herman Willumsen var en jevn og forstandig Mand, der alene skyldte sit Slægtskab med Sigbrit, at man havde Noget imod ham. Diderik Slaghøek, — som af Adelsmændene blev kaldet den hollandske Barbeer, og af Kongen og Borgerne Junker Slaghøek — har en altfor vigtig Deel i den Tids politiske Begivenheder, til at vi kunne forbigaae ham med Tausheb. Han var en Vestphaler af Fødsel, Doctor i den kanoniske Ret — altsaa intet mindre end Barbeer, ihvorvel han var lægekyndig — og en dygtig Chemiker. Han var en Mand af lys Forstand og god Indsigt i de fleste Ting, dertil af en kraftig Charakteer. I lang Tid havde han opholdt sig i Rom, og her havde han, som Historieskriverne berette, „havt Leilighed til at iagttage Geistlighedens nederdrægtige Levnet og unaturlige Laster;" han hadede derfor til Døden Alt hvad der var geistligt. Men til Ulykke for sig selv og Kongen, som skjenkede ham sin Yndest og Tiltro, havde han, tilligemed sin Tillid til Geistligheden, ogsaa bortkastet den Tro, denne skulde lære. „Han havde kastet et ædelt Klenodie bort,

fordi det blev besudlet af urene Hænder, uden at finde et bedre igjen. Uden Religion, blev han derfor et moralsk Uhyre, som holdt alle Midler til at opnaae sin Hensigt for tilladelige. Selvklogskab, Vellyst og Hoffærdighed beherskede ham i høi Grad. Derved styrtede han sig endelig selv i Ulykke, og derved bidrog han ikke Lidet til sin Herres Fald."

Saaledes skildrer Historien denne Mand, som Sigbrit ansatte i Toldfaget, og senere i Finantsernes Bestyrelse. Men overalt fornærmede han sine Overmænd ved Stolthed og Pragt. Kongen gjorde ham omsider til Erkebisp i Lund, og lod ham Aaret efter bestige Baalet i Kjøbenhavn, for at affone de Raad, han skal have givet Kongen, hvoraf det stockholmske Blodbad var en Følge. Og selv paa Retterstedet var han klædt i rødt Fløiel fra Top til Taa, med Fløiels Tøfler paa Fødderne; hvad Under da, at han paa denne Dag, ved Kongens Audients, udmærkede sig ved sin pragtfulde Paaklædning.

Overalt, hvor disse to Mænd kom frem i Salen, saae man til den anden Side. Mange vendte dem Ryggen, og Enhver stræbte at lægge for Dagen, at han deelte den almindelige Uvillie, som Adelen nærede imod dem, til Trods for Kongen og Madam Sigbrit. Herman Willumsen hilsede ærbødig til alle Sider; men Diderik Slaghæk gjengjeldte Foragt med Trods, og skred igjennem Salen med en hovmodig Mine, inderlig forbittret over, at han, i den hele, store Forsamling ikke havde kunnet opfange et eneste Blik, der lod til at have bemærket ham. —

Det var Skik ved Hove, at Kongen først lod dem kalde, han vilde tale med, dernæst fik de Adgang, der

havde Noget at foredrage, og naar disse Audientser vare forbi, traadte Kongen ud i Forhallen og talede med sine Hofsinder og Dem, der vilde opvarte ham, forinden han gik til Middagsmaaltidet, som i Almindelighed begyndtes Klokken Ti.

Den Første, der blev kaldet til Kongen af Kammermesteren, var Gotfred af Ghemen. Kongen vilde herved smigre Borgerstanden og ydmyge Adelsmændene, hvilket han kaldte: ikke at gjøre nogen Forskjel, men handle alle Stænder lige.

Da Bogtrykkeren traadte ind til Kongen, sad han i en Lænestol, foran et stort Bord med Marmorplade, som næsten var bedækket af Papirer og Dokumenter.

Vi besidde endnu to Billeder af Christian den Anden. Det ene er malet i Brystbillede, af en hollandsk Mester, Aaret før. Vi see ham her med et brunligt, krøllet Haar, der under Hatten hænger trodsigt ned over den lave Pande, næsten lige til Øienbrynene, og paa Kinderne forener sig med et tykt Skjæg, som gaaer sammen under Hagen og naaer langt ned paa den muskelstærke Hals, der er ganske blottet. Paa Hagen har han et bredt Fipskjæg, og over den barske Mund en tyk Knebelsbart, der groede sammen med Halsskjægget. Øienbrynene ere stærkt tegnede, men kun lidet buede, Næsen er ganske lige, Øinene have et dybt og tungsindigt Blik, Kinderne ere magre, med skarpe Træk. Udtrykket er klogt, strengt, trodsigt, og maaskee endogsaa vildt. Paa Hovedet har Kongen en fortil opslaaet Hat, hvis Skygge hist og her er besat med forskjellige paasyede Sirater, midt over det høire Øie sidder en stor Guldagraf, der næsten seer ud som en Cocarde. Halsen er blottet, en nedringet Linnedskjorte, som er rynket til en udsyet Bort,

bedækker Brystet. Den tætsluttende Kofte af grønt Fløiel, er fortil udskaaren saa langt ned paa Brystet, at den næsten ligner de nu brugelige nedringede Damekjoler, og dertil kantet med en Guldfryndse. Over denne Dragt bærer Kongen en Pels af Gyldenstykke, foret og kantet med Zobelskind, hvis laadne Krave falder bredt og fladt ud paa Skuldrene. Kongens ene Haand hviler paa Kaardeknappen. Ovenfil læses Aarstallet 1515. Dette smukke Billede, der er malet paa Træ, og udført med Flid og Kjærlighed, hænger endnu den Dag idag i den kongelige Malerisamling paa Christiansborg.

Det andet Maleri af Christian den Anden, hvor han er afbildet i Legemsstørrelse, indtager en Væg i Christian den Fjerdes Conseilsal paa Frederiksborg Slot. Af de skarpere Træk see vi, at det er malet i en ældre Alder, end det første. Kongen er her afbildet i Rustning. Benene og Fødderne ere bedækkede med Staalskinner, over Harnisket bærer han en kort Kofte af høirødt Fløiel, tæt overstaaet med smaae Guldkroner og kantet med Hermelin. Ved Siden hænger et langt Sværd, hvis Spids næsten naaer til Gulvet. Over den høire Arm hænger en Kappe af Fløiel, kantet med Hermelin. Hovedet er ubedækket. Ansigtets Udtryk er paa dette Billede mindre trodsigt, end paa det førstnævnte; igjennem de kummerfulde Træk skimter man den tilbagetrængte Heftighed, der har furet disse Kinder og efterladt kjendelige Spor af forfærdelige Timer, tilbragte i Kamp med Mennesker og Lidenskaber. Det synes som at denne bestandige Kamp næsten har udmattet hans overanstrengte Aand, til Trods for det kraftige Legeme, thi Ansigtets Træk svare ikke ganske til den krigerske Stilling og staalklædte Dragt. Man frygter ikke for, at han tænker paa at drage Sværd-

det i dette Øieblik; men man føler sig overtydet om, at han vilde være en frygtelig Modstander, hvis han drog det, og at han da vilde udbrede Død og Undergang trindt om sig. —

Disse Billeder ere saa meget mere kostbare, som Historien Intet har opbevaret om hans Udvortes, men ikkun siger, at han „hverken udi Ansigt eller Sæder lignede sin Herr Fader, hvorover Nogle udstrøede falskeligen, at han ikke var Kong Hanses rette Søn." — Den eneste Yttring, der nærmere beskriver hans Udseende, findes i den tydske Maler Albrecht Dürers Dagbog, hvor han fortæller, at han i Brysel har malet Kongens Billede, og denne indskrænker sig dog kun til de faa Ord, at han har seet, hvorledes Folk bleve forbausede ved at see Kongen af Danmark, fordi han var „en saa mandig smuk Mand." —

— „Nu, Mester Gotfred," sagde Kongen til Bogtrykkeren, som ydmig blev staaende ved Døren, „kom kun nærmere. Jeg har ladet Dig kalde, for at tale med Dig om Lærdommen her i Landet. Kom nærmere og siig Os, hvi det varer saa længe inden der kommer nogen ny Bog af dit Værksted. Det er nu fem Aar siden den sidste udkom. Lad os snart faae nogle flere gode Skolebøger, i Stedet for de slette, som jeg har ladet brænde paa Torvet, fordi de vare fulde af Dumhed og Overtro. Jeg veed, at jeg gjør hvad jeg kan, for at opmuntre til gode danske Bøgers Forfattelse, men alene kan jeg ikke udrette Alt."

Og nu udspandt sig en lang Samtale mellem Kongen og Gotfred af Ghemen, hvori den Første omtalte flere lærde Mænd, som han var tilsinds at indkalde i Landet. „Thi de dumme og dovne Munke er Intet at

fange an med," sagde han, „de kunne ikke gjøre Andet end æde og drikke, og drive Kjøbmandsskab og Landprang, som kun lidet sømmer sig for Guds Ords Tjenere. Men jeg skal ramme dem, naar de mindst vente det," vedblev Kongen, og gned den ene Haand imod den anden. „Jeg vil forbyde Bisper og Geistlige, og Herremænd og kongelige Lehnsmænd at drive Kjøbmandsskab med Andet, end hvad de behøve til deres eget Forbrug. De skulle heller ikke mere have Lov til at udskibe Korn og Heste eller Øxne til Udlandet; men disse og andre Varer skulle herefter føres til Kjøbstæderne og sælges til Markedspriser. Og Hanseatæderne, som snyde os og suge os ud, de fordømte Hanseatæder! Dem skal jeg ogsaa betænke, saa sandt som jeg er en christelig Konge. De handle med Vore Undersaatter, ja selv med Os, værre end Hedninger og Tyrker. Vi have ikke argere Fjender, end disse Naboer. Men jeg skal gjøre Kjøbenhavn til en Stapelstad, saa det skal svie til Lybekkerne, og lade komme driftige Kjøbmænd fra Holland, og Fuggerne og Occo fra Augsburg, som kunne sætte Liv i Tingene; thi her gaaer det mig for dødt, saa skulle Hanserne nok faae Lov at neie sig for os Danske. Og aarlig skal der holdes et Møde af en Borgemester og en Raadmand fra hver Kjøbstad i Riget, for at de samlede kunne overlægge, hvad der er til Fremme for Handel og Vandel. Thi jeg vil have Borgerne frem, at de kunne danne en Middelstand, som Vi haardt trænge til. Vi behøve endnu noget Mere end Herrer og Trælle. Præsterne have en Tidlang dannet dette medium, men nu have de sat sig i Høisædet, og ere værre hartad end Adelsmændene. Det er Borgerne, som jeg vil hjelpe frem ved Handel og Vandel. Kunde jeg ødelægge Lybekkerne, var det mig

til ſtort Gavn, thi det er Ret, hvad Du før har ſagt mig, Meſter Gotfred, at Holſtenerne holde ſammen med Lybekkerne. Hans Kjærlighed Hertugen til Holſteen, vor gode Farbroder, han er en ſnu Ræv, han tog os gjerne Halvdelen af vort Rige bort, om han det kunde. Jo, han er en ſmuk Kjærlighed! Men endog Ræven er ſnu, ſælges dog flere Rævebælge end ſom Æſelshuder, ſiger Ordſproget, og Hans Kjærlighed ſkal vogte paa ſit eget Skind, at han ikke napper ſaalænge i Vort, til vi lade ham føle, at vi ere fødte med Kløer."

Efter denne lange Enetale ſpurgte Kongen, hvilke Folk der var i Forhallen. Bogtrykkeren nævnede Adſkillige, hvorved han iagttog den Forſigtighed, at nævne Dem førſt, ſom han vidſte vare mindſt godt anſkrevne hos Kongen, hvis Anſigt ogſaa efterhaanden opklaredes, med hvert af hans Tilhængeres Navne. Omſider nævnede han ogſaa Claus Daa.

— „Hvad? Den unge Stratenrøver, ſom bryder min Landefred og øver Vold imod fredelige Borgere?" udbrød Kongen med Heftighed.

— „Allernaadigſte Herre" ſagde Gotfred af Ghemen, „der kan viſtnok ſiges Meget baade pro og contra i den Sag, og det lader til, at han har virkſomme Fjender ved Hove. Men det er hans Lykke, at Eders Naade ikke dømmer Nogen uhørt, og derſom I vil tillade mig ydmygſt at melde, hvad jeg har erfaret derom, vil I maaſkee finde ham mindre ſtraffſkyldig."

Og nu førte Bogtrykkeren et vidtløftigt Forſvar for Claus Daa og ſtræbte at beviſe, at han ikke havde begaaet den Misgjerning, man vilde paabyrde ham, i hvo der ſaa havde begaaet den. Madam Sigbrit, ſom havde talt med den unge Mand, var af ſamme Mening,

hun troede ogsaa, at han var uskyldig kommen i Vanrygte. Dette Argument, som han anførte tilsidst, stemte Kongen mildere, som satte stor Lid til Sigbrits Dom i de fleste Anliggender, og godt kunde lide, at den stolte Adel ydmygede sig for hende.

— „Vi ville selv forhøre ham," sagde Kongen, „og det skal være Os kjært, om han kan findes brødefri; han er en brav Mands Søn, men det er ikke altid sagt, at Art følger Art, og der kan tidt komme en sort Unge af et hvidt Æg. Mig skal forlange at vide, hvem der vil forestille ham for mig. Er han kommen alene?"

— „Naadige Herre, det er sære Tider, vi leve i," sagde Bogtrykkeren smilende, thi han vidste forud, at det, han nu vilde sige, maatte finde Indgang hos Kongen. „Det er sære Tider, og der fattedes ikke Meget i, at jeg, som kun er en simpel og ringe Borger, havde maattet sige god hos Eders Naade for en høibaaren Adelsmand; thi som: Alle vidste, at han var i Vanrygte, vilde Ingen kjendes ved ham af hans Egne, da han kom i Eders Naades Forhal."

— „Ey, Mester Gotfred, I er mig god nok til at forestille mig en Adelsmand," sagde Kongen. „Jeg vil ikke raade Nogen at trække paa Skuldrene ad en Borger og lade mig see derpaa."

— „Jeg takker Eders Naade for Eders gode Mening om min Stand. Kjøbenhavns Borgere vide, at I er dem huld og bevaagen, og de bede Godt for Eder og elske Eders Naade med Trofasthed. Men Herr Claus Daa har fundet en bedre Borgen, thi jeg hørte nys Rigets Admiral sige, at hans Sag ikke stod værre, end at han selv vilde forestille ham for Eders Naade, hvis hans Faders Navn ikke var Anbefaling nok."

— „Hm! Sandt at ſige havde jeg Intet havt imod, at I havde indført ham, om det ſaa kun havde været for at lade dem ſee, at jeg ſkjønner lige ſaa meget paa en brav Borger, ſom Gotfred af Ghemen, ſom jeg ſkjønner paa nogen Adelsmand i hele Danmark, og ſelv paa Rigets Admiral."

Med disſe venlige og ſmigrende Ord tog Kongen Afſked med Bogtrykkeren, og lod Admiralen kalde. —

— „Og det er Eder, Søren Nordby, der vil ſige god for en Mand, der har brudt min Fred," ſagde Kongen, med en Mine, der mere ſaae ud ſom Unaade end ſom Naade.

— „Eders Naades Høimægtighed, jeg vil ſige god for Claus Daa," ſvarede Admiralen med faſt Stemme, „og derſom den Mand har brudt Eders Landefred, ſaa vil Søren Nordby lide Straffen derfor."

— „Ey, Søren, I er meget vis i Eders Sag," ſagde Kongen med mildere Stemme. „Jo argere Skalk, jo bedre Lykke, ſiger Ordet, og han maa være en ſtor Skalk, thi han har bedaaret to Mænd, ſom ikke høre til de Dummeſte."

Admiralen tog Claus Daas Forſvar, ligeſom Gotfred af Ghemen; derpaa fortalte han Kongen Optrinet med den ondſkabsfulde Ridder Stud, hvorover Kongen loe ret hjertelig.

— „Men han er kommen her til Staden under miſtænkelige Forhold," ſagde Kongen, „med en Mand, ſom ikke er meget Andet end en Oprører mod ſin retmæsſige, keyſte og kaarede Konge. Hvad ſiger I dertil?"

— „Naadigſte Herre, I tvivler vel ikke paa, at Søren Nordby er Eder en tro Tjener. Men dog vilde han ikke tage i Betænkning, at ride ad ſamme Vei ſom

en Affending, der bringer Budskab til at udjevne Kiv og Splid. Og at Claus Daa er en brav Adelsmand, det vil jeg give Bevis for, thi det er let at kjende Mand i Medgang, men det er kun en Ædel, der kjender ham, naar der er Fare ved."

Og nu fortalte Admiralen hvorlunde Claus Daa havde vedkjendt sig sin Reisefælle, hvor denne havde staaet som en Mand, hvem alle droge sig bort fra, og som Nogle endogsaa troede at de kunde forhaane. Derpaa kom han til at omtale Striden med de unge Hofsinder. Det formildede Kongen Noget mod Gustav Eriksøn, at han havde ydmyget de mundkaabe, unge Adelsmænd, og han kunde heller ikke Andet end indrømme, at Claus Daas Adfærd ved denne Leilighed havde været mere ridderlig end de Andres. Men da Admiralen ad mange Omveie omsider rykkede frem med, at den svenske Affending havde fordristet sig til at komme i Forhallen og vilde fremstille sig uden at være kaldet, blev Kongen rasende, og hans Heftighed blussede saa hurtigt i Veiret, at det ikke var Søren Nordby muligt, at faae et Ord indført. I saadanne Øieblik var Kongen forfærdelig at see; Øinene lynede, Øienbrynene bevægedes op og ned, Læberne dirrede, Kinderne bleve snart røde, snart blege, og hele Ansigtet var fortrukket. Søren Nordby var en af de Faa, som ikke skjelvede i saadanne Øieblik, ja, han havde endogsaa Mod til selv at fremkalde Stormen, naar han troede, som i dette Tilfælde, at det var bedst at faae den til at udrase, for at afværge større Ulykke.

— „Guds Dross! Det vover han!" udbrød Kongen, der sprang op med knyttet Haand, og begyndte at stamme. „Ey, ey, ey! Jeg vil lade ham hænge i den

høieſte Galge, den ſvenſke Forræder, til Føde for Ravne og Krager, Andre til Skræk og Advarſel."

Og nu fulgte en Strøm af Forbittrelſe, ſom det er umuligt at beſkrive. Men Admiralen vidſte, hvorledes man burde omgaaes Kongen. Han lod Vreden raſe en rum Tid, indtil han mærkede, at den begyndte at ſagtne; og nu modſagde han ham ikke, eller gjorde ham Foreſtillinger, tvertimod deelte han tilſyneladende Kongens Anſkuelſer, og ſkaffede paa denne Maade Modſætningen Indgang. Ved dette Krigspuds havde denne djerve Mand, hvis Charakteer Chriſtian den Anden ubetinget ydede Agtelſe og Tillid, oftere formaaet at vende hans heftigſte Vrede til Forſonlighed.

— „Befaler Eders Naade, at jeg ſkal lade ham fængſle paa Stedet?" ſagde omſider Admiralen, og tilføiede hurtig, inden Kongen kunde faae Tid til at ſvare: „Det vilde være nemt gjort, thi han er kommen alene og ſaa godt ſom ubevæbnet, og de kaade, unge Herrer, ſom han nys ſtoppede Munden paa, de ville ikke forlange bedre, end at være en heel Snees om at binde ham. Saa er der ikke Andet tilbage, end at fornegte ham den Leide, ſom et Fredsbud tilkommer, efter ældgammel Skik og Vane, og ſaa hænge ham ſom en feig Tyv; og det ſkulde være ſært, om ikke en af Biſperne kunde paatage ſig at føre os det fornødne Beviis for, at der var rettelig handlet med ham."

Denne Betragtning virkede paa Kongen, om hvem en ſamtidig Hiſtorieſkriver, — den ſamme Svaningius, ſom vi have hørt være endogſaa fjendtlig ſindet imod ham — indrømmer, at „ihvor ſtor Haardhed han end øvede og hvor meget han end var hengiven til Vrede og Haſtighed, ſaa ſkred han dog aldrig til nogen Execution,

uden foregaaende retslig Undersøgelse, og uden at kunne ophitte nogen specieux Prætext dertil."

Efterhaanden sagtnedes Kongens Vrede; men som et oprørt Hav endnu vedbliver at bølge og er farligt at bereise, længe efter at Stormen har lagt sig, saaledes var Kongen endnu ikke god at komme nær, omendskjøndt han atter havde indtaget sin Plads i Læneſtolen, og ikke mere talede om at lade den svenske Affending hænge. Da blev Samtalen meget beleiligt afbrudt ved Lyden af Piber og Trommer.

— „Hvad nu? Hvad er det for Larm?" spurgte Kongen barsk.

Admiralen var gaaet til Vinduet, hvorfra man kunde see ud over en Deel af Staden.

— „Det er den høiærværdige Fader i Gud, Erkebispen af Lund, med sine Svende, der drager hid med Piber og Trommer fra sin Bispegaard ved Sankt-Nicolai, som han vilde berende Slottet."

Admiralen deelte Adelens almindelige Uvillie mod den hovmodige Erkebisp Birger, som var af borgerlig Fødsel. Det kom ham meget tilpas, at benytte Erkebispen til Afleder for Kongens Vrede.

— „Ti, tyve, halvtreds . . . to hundrede Svende, — og en halv Snees Munke. Det kalder jeg et Følge for en geistlig Mand, der skulde beflitte sig paa Ydmyghed," vedblev Admiralen, som bestandig stod ved Vinduet. „Det er ikke saa urimeligt, at han skriver sig Vi og af Guds Naade."

Kongen trommede med Fingrene paa Bordet. Denne Lyd blev bestandig stærkere og stærkere. Admiralen lod, som om han ikke mærkede det.

— „Nu ere de ved Vindebroen. Halvdelen af

Svendene bliver dog udenfor, lader det til, og Muſikanterne; den anden Halvdeel følger Erkebiſpen ind paa Slottet. Hm! Han gaaer over Broen ſom en Triumphator. Man ſkulde troe, at vi levede i aabenbar Feide med den hellige Mand, det er en heel Landſtorm, han fører imod os."

— „Ja, jeg ſkal ſtorme ham," udbrød den forbittrede Konge, hvis Heftighed tiltog, ſaa at han ſtammede og neppe kunde finde Ordene. „Ey, ey, ey! Han vil ſpille Konge! Han fører flere Svende med ſig, end Vi Selv bruger! Guds Droſs! Jeg ſkal viſe ham, hvem der bærer Krone og Scepter! Jeg har forbudt de Skaldemunke at gaae med Piber og Trommer, det er en Beſpottelſe af den hellige Kirke. Jeg har forbudt det og forordnet, at Erkebiſpen kun maa have tyve Mand i Harniſk, foruden den fornødne Clerus, og Biſperne tolv til fjorten Mand. Og han kommer mig med en heel Hær, til Trods for mit kongelige Bud! Ha! Kunde jeg leve den Dag, at jeg kunde knuſe disſe Biſper, ſom nu ſpille Meſter med os! Kunde jeg blot leve den Dag!"

— „Hvorledes varetage de Kirkens Beſtyrelſe?" vedblev Kongen, idet han med Heftighed gik op og ned ad Gulvet, og hurtig baade ſpurgte og ſvarede ſig ſelv. „Som Skurke og Gudsforgaaede. De lade ſig finde i Ølhuſe og Kipper, men ſjelden i Kirkerne, og ſaa ere de drukne og bande paa Prædikeſtolen. Det varede fjorten Aar, inden Biſpen i Ribe holdt ſin førſte Meſſe, men Indkomſterne tog han den førſte Dag. Som Herren er, ſaa følge ham Svende. De holde kun Gudstjeneſte to Gange om Aaret, og ſaa lade de endog Tjeneſten beſørge af uvidende Læſepræſter, ſom neppe kunne friſte

Livet, medens de Selv fede sig med Offer og Tiende og leve et skændigt Levnet. Sexten Kirker have kun to Præster, for at disse kunne blive desto federe, mens Bønderne savne Guds Ord. Hvorledes gaar det til i Klostrene? Værre end i Helvede, som er deres rette Værnething. Der skeer paa een Dag flere Misgjerninger i disse Reder, end i en Maaned i det ganske Land; thi hvor Vor Herre har en Kirke, der har Fanden et Kapel. Hvorledes have de handlet med Os og vore Forfædre? Som Skjelmer og Bedragere, og dertil som Pligtfogeder, hvad værre er. De have ført det myndige Sprog, og Kongerne have kysset paa Riset. Men jeg har svoret en liflig Eed, at saadan skal det ikke blive. De eie en Trediedeel af det ganske Land, uden at svare Skat og Tynge, og selv eie Vi neppe en Havreavne! Hvorledes holde de Kongens og Landets Fred? Som Stimænd, Tyve og Forrædere. De lade deres Fjender ihjelslaae paa Kirkegaarden, de drage Klostergodser fra Kronen, de tage Kongens Sølvskat til sig og beholde den, de gjøre Forbund sammen, og med Landets Fjender. Ja, den Lydighed de Riget ville, den førte vel en Flue bort paa sin Rumpe; Bispen i Fyen har ladet min Fru Moders Foged paa Næsbyhoved ihjelslaae, og hverken for Os eller for Enkedronningen skal der være Ret at faae imod Jens Beldenakke? Ey, ey, ey! Det skal faae en anden Gænge. Guds Dross! Det er et sælsomt Regimente, Vi føre nu for Tiden; men saaledes skal det ikke blive, thi da maatte Fanden være Konge i Danmark. De troe paa Haandfæstningen som paa deres Confiteor; men de skulle vel vide, at da jeg skrev under den, da var jeg ikke tilsinds at holde slige skammelige Paalæg. Den leer bedst, som leer sidst. De troe at de ere sikkre, for de

have taget Hornene af mig; men de have glemt, at kullet Oxe kan ogsaa stange. Det skulle de faae at føle, ja, det skulle de faae at føle, naar Tid er dertil. Endnu er den ikke kommen, men hver Dag bringer nærmere til Dommensdag, siger Ordet. Jeg skal komme over dem, naar de vente det mindst og ere bedst trygge, thi jeg skal være en Mester i at simulere, saa godt som nogen Bisp."

Kongens Heftighed havde naaet en forfærdelig Grad; men han beviste Sandheden af sin Paastand, at han var en Mester i Forstillelseskunsten, thi næsten i samme Øieblik vendte han sig til Admiralen og sagde: „Lad Det være sagt til en Mand uden Øren, Søren Nordby, hvad Kongen her har talet i denne Stund, og det skal ikke være til Eders Skade. Lad Erkebispen kun komme, han skal finde sin Mand for sig; jeg vil endnu en Stund fodre hans Anmasselser, at han kan gjøre sig ret tyk, men han skal komme til at betale Gildet, saa sandt jeg er Konge, og det saa meget dyrere. Lad ham kun komme, Vi skulle vel leve den Dag, at han banker paa min Dør og beder om Forlov."

Et Øieblik efter at Admiralen havde forladt Kongen, traadte Erkebispen, ifølge sit Privilegium, ukaldet og uanmeldt ind i Audientsgemakket.

Det var to Magter, der her stode lige over for hinanden, Kongen og Kirken. Den myndige Erkebisp Birger, en Søn af en ringe Degn og Kirkesanger, iført sin fulde pontifikale Pragt, straalende af Guldbrokade og Ædelstene, stod stolt og trodsig lige over for Christian den Anden, Ætlingen af Fyrster og Konger, hvis beskedne sorte, spanske Dragt, langt mere end Erkebispens, svarede til Skriftens Ord om den Ydmyghed, som en Guds Tjener skal beflitte sig paa. Begge disse Magter

hadede hinanden, thi Det, de strede om, var intet Mindre end det jordiske Gods og den timelige Myndighed. Kampen førtes næsten aabenlyst imellem dem, med alle de Vaaben, der stode til deres Raadighed. Begge disse Magter stode isolerede; men Geistlighedens Stilling var den farligste, thi denne Stand var paa engang forhadt af Adelen og foragtet af Folket. I sin overmodige Stolthed indsaae den ikke, hvor nær den stod ved Afgrunden, og det faldt den ikke ind med en Tanke, at Adelen, som talte saa mange Medlemmer i denne Stand, alligevel vilde vende sig imod den i det afgjørende Øieblik. Det indsaae maaske Kongen; men hvad han neppe troede, det var, at Adelens Vælde vilde voxe, naar Geistlighedens var knækket, og at den, af de sammenstyrtende Ruiner, vilde danne sig et endnu fastere Værn mod Kongemagten, og næsten ganske tilintetgjøre dens Betydning.

Efterat de første salvelsesfulde Hilsener vare forbi, fremkom Erkebispen med en Klage over en af Kongens Lehnsmænd, som formeentlig havde forurettet et af de skaanske Klostre, hvorfor Erkebispen fordrede Fyldestgjørelse.

— „Jeg hører intet Andet end Klager og Kæremaal, høiærværdige Fader," sagde Kongen utaalmodig. „Det er fra den tidlige Morgen til den sildige Aften et fortsat Litani af Besværinger, som Kirken har at gjøre Os."

— „Vi vilde slet forvalte det Embede, som den hellige Fader har betroet Os, hvis Vi lode Kirkens gode Ret forringes af de verdslige Embedsmænd," sagde den hovmodige Erkebiskop, uden at bryde sig det Mindste om Kongens Utaalmodighed. „Det er allerede haardt nok for Klostrene, at de skulle svare Borgeleie til Kronen;

thi det er ingen ringe Udgift, at tage de Krigsfolk og Heste i fuld Forpleining, som I, Durchlauchtigste Konge, sender til Klostrene, og som ofte blive der hele Aaret om, ikke at tale om den Forargelse, disse verdslige Krigsfolk ofte give vore egne Svende ved et slet Exempel. Men naar Lehnsmændene kunne forlange, at flere Folk skulle tages i Borgeleie, end der er Brev paa, da gaaer det vel vidt, og Saadant maa ikke finde Sted. Det er ligeledes til stor Skade for Kirken, at Kronen kan forlehne nogle af vore Nonneklostre til dens Lehnsmænd, som bestyrer Klostergodset imod at underholde Klosterjomfruerne, saaledes som Tilfældet er med Vor-Frue Kloster i Roeskilde, Øklooster, Dalum og Byringe Kloster med flere, men det finder nu engang Sted og har gammel Vedtægt for sig. Men skulde Saadant udvides ogsaa til Munkeklostrene, eller skulde Lehnsmændene uden Videre kunne tiltage sig en ulovlig Myndighed, som fik Medhold, da have Vi intet Andet at gjøre, end at føre Klage derover for den hellige Fader i Rom, hvis Legat Vi ere, og da skal Kirken vel faae den Lydighed, som den tilkommer. Om en saadan Lehnsmand blev ramt af det Band, som han noksom har forskyldt, og som Vi forlængst selv havde kunnet sætte ham i, hvis Vi ikke havde foretrukket at forsøge mildere Midler først, da maa han tilskrive sig det selv og Dem, som ere over ham."

Kongen havde havt Møie med at betvinge sin Vrede under dette lange Klagemaal; ikke desto mindre var han saa meget Herre over sig selv, at han kunde sige med en rolig Stemme og et overlegent Smiil: „Ey! Vil I klage over Os til Paven i Rom! Det kommer mig beleiligt, thi da jeg vil klage over Eder, kunne vi forene os om Udgifterne, som ville medgaa til denne

kostbare Reise. Jeg har stærkt tænkt paa at sende Provsten i Børlum, Vor Rigsraad Antonius Fyrstenberg, til Rom, til den hellige Fader selv, for at faae Ret over de stridige Prælater og fornemmelig over de børlumske Bisper ved Aalborg, som idelige fortrædige mig, og staae i Forbund med de onde Lybekkere og med Hertugen af Holsteen. Det er paa Tide, at der gjøres Ende paa alt Dette, som jeg forlængst er ked af at taale."

— „Durchlauchtigste Fyrste," sagde Erkebispen, som ikke vidste om Kongen spøgte eller talede Alvor, „det vilde da være hurtigere at føre Eders Klage for den hellige Faders Stedfortræder, som her staaer for Eder. Jeg vidste ikke, at Eders Naade havde nogen Grund til Klage."

— „Nu vel," sagde Kongen, „saa vil jeg sige til Eder, hvad jeg tænker derom. Disse fromme Bisper gjøre mig det for broget og lade sig for mange Misgjerninger komme til Last, og det kan jeg ikke længer tie til, hvis jeg ikke vil ansees for en uchristelig Konge. Den Ene, skjøndt han kjender Kydskheds-Loven, underholder hjemme sin Søsterdatter i sit Huus, imedens Manden endnu lever, og ansporer Alle til at følge et saa skændigt Exempel. Han har hende tilfælles med sin Paarørende, den ældre Bisp. Han raser imod sine Undergivne og imod Almuen, og underholder Angivere, som lægge Bøndernes Enfoldighed Strikke, og ved Leilighed berøve dem deres Gods ved alskens Underfundighed. Den Anden er Dag og Nat beskæftiget med at drikke sig en Ruus, og at opvække Mord og Strid og Trætte og andet Niddingsværk. Den Tredie har begge Delene tilfælles med de to Andre, og holder det for en særdeles Ære at vinde Prisen i at drikke. Jeg mener vel, at

mine Klager fuldtvel opveie Ebers, høiærværdige Fader. Thi her gjelder det om noget Mere, end om et usselt Borgeleie og slige timelige Ting."

Erkebispen fandt det passende, at nedstemme Tonen og undgaae at svare ligefrem paa disse Bestyldninger. Han førte Samtalen hen paa de tvungne Laan, som Kongerne til forskjellige Tider havde gjort hos Klostrene, og som disse kun daarlig havde kunnet undvære, hvorfor de maaskee igjen vare gaaede noget alvorligere tilværks med at indkræve deres Tilgodehavende hos Almuen, end man strengt taget kunde billige; men det maatte man heller ikke regne dem altfor meget til Onde, da det fornemmelig og maaskee alene, var skeet for at fremme Guds Riges Ære her paa Jorden, som ikke kunde bestaae, naar Geistligheden ikke fik de lovlige Indtægter, som hertil ere fornødne.

— „Guds Riges Ære bestaaer ved mange sære Midler," sagde Kongen. „Vi have ladet udgaae en Forordning om hvorledes skal forholdes med Skibbrud og Strandgods; men de børlumske Bisper er den heller ikke tilpas, de mene, at Guds Rige taber ved at Strandretten bliver ordnet. Jeg indseer ikke, at det kan være Andet end uchristeligt, saaledes som før handledes med Skibbrudne paa Landets Kyster, og værst hvor Bisperne havde Stranden. De have gjort de danske Kyster værre ansеete, end Hedningernes Lande; thi de sloge de arme Mennesker ihjel, for at røve Godset . . . til Guds Riges Ære."

— „Det er vel muligt, at Kirken undertiden har havt en ringe Fordeel af Strandinger," agde Erkebispen; „men Ebers Naade vil ved denne Forordning berøve

Eder Selv en større Deel af Eders Indtægt, og dette bør I visselig betænke forinden."

— „Jeg veed vel, at jeg derved taber halvfjerdstyve tusind Gylden om Aaret, og det er ingen ringe Sum paa en Tid, da Bisper og Herremænd kun give ringe Krigsstyr, og Vi maae bede Borgere og Menigmand om Skat til Landets Fornødenheder. Men Ingen skal med Ret kunne sige om Christiern den Anden, at han har solgt Menneskeliv for Penge og ladet Misgjerninger skee for Vinding. Nei, det skal blive ved hvad Vi have forordnet, skibbrudne Folk skulle handles vel og skaffes Hjelp, Godset skal bjerges for en bestemt Løn, og fra livløse Vrag skal alt Godset oplægges i den nærmeste Kirke, som en Helligdom, i Aar og Dag, for at den rette Eier kan have Tid til at melde sig. Lehnsmændene skulle gjøre offentligt Regnskab over Strandingsgods, saa at Kongen ikke skal høre ilde derfor. Og det skal jeg vel vide at holde over, saa sandt jeg er en ret Konge, som veed min Christendom; thi gjorde jeg anderledes, da var det Synd og Skammeligt."

— „Jeg tvivler ikke om, at Eders Naade veed Eders Christendom," sagde Erkebispen med tvungen Venlighed; thi han haabede endnu bestandig at kunne udvirke en Forandring i denne Forordning, til Fordeel for Bisperne, hvis Tab langt oversteg Kongens, da Klostrene og Bisperne havde betydelige Besiddelser langs med Kysterne. „I Bibelen staaer imidlertid Intet om Skibbrud," tilføiede han smilende.

— „Have I da aldrig læst det femte og syvende Bud?" svarede Kongen med streng Alvorlighed, der atter forjog Erkebispens tvungne Smiil. „Jeg vil minde Eder om at læse disse tvende Bud efter, da vil I vist-

nok finde, at Bibelen taler ogsaa om Skibbrud. Og talede den end aldrig derom med et eneste Ord, saa er min Forordning dog et Bud, som skal staae ved Magt, trods Alt, hvad I kunne sætte derimod. — Men jeg er vis paa, at I meget mere vil fremme mine christelige Hensigter. Det vil være mig kjært, min Fader, om I og Bisperne ville erkjende, at vore Veie ikke ere saa modstridende som det ofte bliver sagt af Ildesindede, der søge Fordeel ved at sætte Splid imellem Kirken og Kongen, som er Kirkens bevaagne Søn."

Og med disse værdige Ord tog Kongen Afsked med Erkebispen, som var synlig utilfreds med den Vending, denne Samtale havde taget. Efter at have meddelt Kongen Velsignelsen med hovmodig Salvelse, forlod han Gemakket. Kongen saae efter ham og strøg sig med Haanden om Mundskjæget, ligesom for at bortjage det Smiil, der for et Øieblik bevægede hans Læber. Da den værdige Bisp Ove Bilde derpaa blev kaldet til Audients, var ethvert Spor af Vrede forsvundet, og Kongen talede med denne gamle Rigsraad, som om han ikke havde hørt til den samme Stand, som Erkebispen og Prælaterne. For Ove Bilde havde han ubeelt Agtelse, og paa samme Maade betragtede alle Stænder denne Mand, der med en redelig og ubestikkelig Charakteer besad stor Lærdom og megen Dannelse. Med ham overlagde Kongen det Svar, der skulde gives den svenske Affending, og overdrog til denne sin Canceler, at affærdige Gustav Eriksøn med det Budskab, at Kongen indvilligede i den af Rigsforstanderen foreslaaede Sammenkomst og nærmere vilde meddele ham Underretning om Tiden, naar det behagede Hans Majestæt af de tre forenede Riger at lade Steen Sture kalde til dette Møde.

— „Naadigſte Herre," ſagde den gamle Biſkop, „jeg takker Eder for denne Retfærdighedshandling, og jeg priſer det Land lykkeligt, hvor Retfærdigheden ſidder paa Thronen."

— „Ak, min Fader," ſagde Kongen med en mismodig Stemme, „hvad nytter det at Retfærdigheden ſidder paa Thronen, naar Underſundigheden ſtaaer ved Siden af. Hoben er ſløv, Forræderiet hviler aldrig, og Virkſomheden er Archimedes' Løfteſtang, den er ſtærkeſt hos den Onde — hvad nytter da Retfærdigheden? — Ja, en Konges Kald er et byrdefuldt Kald. Lykkelig Den, ſom kan hvile i Fred."

— „Vi ere ikke her paa Jorden for at hvile i Fred, men for at arbeide, og vort Arbeide er afveiet efter vor Beſtemmelſes Evner," ſvarede Ove Bilde med trøſtende Fromhed. „Tro mig, naadigſte Herre, Den, ſom aldrig har følt Smerte, nyder kun det Halve af Glæden. Den ædleſte Lod paa Jorden er ſandelig ikke tilfaldet Den, der hviler og nyder i Fred. Vi kunne vel for et Øieblik misunde det Menneſke, der hviler og nyder; men Himmelens Ro afſpeiler ſig dog ſnareſt paa Dens Pande, der arbeider og ſtræber."

Kongen rakte til Afſked den gamle Canceler ſin Haand, ſom denne ærbødig trykkede mellem begge ſine. Derpaa forlod han Audientsgemakket. Og ſaaledes bleve alle De ſkuffede, ſom havde ventet, at den ſvenſke Adelsmands Komme til Kjøbenhavns Slot ſkulde blive en halsløs Gjerning. —

Efterat mange Flere deels vare kaldede til Kongen, deels havde begjeret Audients, og mange vigtige Statsſager vare afhandlede, traadte Kongen endelig ud i Forhallen, for at ſee Dem, der vare komne for at opvarte

ham. Iblandt Disse traadte Ridder Jørgen Tengnagel frem, og udbad sig naadigst Tilladelse til at turde skjenke Kongen et Kjørritz, som et Kyrads dengang kaldtes, hvilket han havde medbragt fra Udlandet, og dette Harnisk var en stor Sjeldenhed.

— „Vi blive stærkt begavede med Kjørritzer," sagde Kongen smilende; Vi ere kun i Forlegenhed med at bruge dem ved nogen værdig Leilighed. Igaar skjenkede Ivar Lunge Os et prægtigt Kjørritz, som han har medbragt fra Frankerige, hvorfra han netop vendte hjem, og idag faae Vi end et. Jeg havde ikke troet, at der var saa mange Slags Kjørritzer i Verden, som det lader til, thi I sagde mig igaar, Ivar Lunge, at Eders havde ikke Mage."

— „Naadigste Herre," svarede Ivar Lunge med et dybt Buk, „fordi Herr Jørgen Tengnagel har offereret Eder et Kjørritz, er det derfor ikke sagt, at det er Magen til mit. Og jeg fordrister mig endnu til at paastaae, at det, I naadigst har modtaget af mig, ikke har sin Mage; thi det er nylig opfundet i Frankerige, og da jeg forlod Landet, havde ikkun Kongen af Frankerig, og Prindserne af det kongelige Blod anskaffet saadanne, og derfor har jeg ogsaa meent, at det var en Gave til en Konge, som det ikke sømmer sig nogen Ringere at bruge, men som var bedst skikket for en høibaaren Konge."

— „I er meget artig, Herr Ivar Lunge, og jeg skjønner meget derpaa. Ogsaa Eder takker jeg, Herr Jørgen Tengnagel, for Eders venlige Gave."

— „Jeg seer vel, at jeg er kommen for seent med min ringe Gave," sagde Jørgen Tengnagel, med et vredt Sideblik til Ivar Lunge, „efterssom min Medbeiler er kommen mig i Forkjøbet hos Eders Naade, med en, der

tør prale af en kongelig Oprindelse, hvilket jeg ikke vil prøve paa. Men min er alligevel ikke mindre vel meent, end om den var kommen fra en Lykkeligere."

— „Ey, ey! Troer I at jeg tvivler derom? Dersom I bedre kjendte Landets Sæd, da vilde I vide, at dansk Mand aldrig skuer given Hest i Munden; thi Givet er altid smukt nok. Enhver giver efter Evne og Leilighed, og hertillands troe vi ikke altid, at fattig Kone giver Hønseæg, for at hun vil have Gaaseæg igjen. I seer saa vred ud, Mand, at jeg næsten fristes til at troe, at I havde Noget for Øie med Eders Gave," vedblev Kongen, som havde gjennemskuet Jørgen Tengnagels Hensigt. „I minder mig om det gamle Ord: med Gave gjør man Munke andægtige, Fjender venlige og Alle villige. Men Vi lade Os ikke bestikke. I begjerer af Os, at Vi skulle give Eder Fortrinet for Ivar Lunge, som er en dansk Mand, og sætte Eder til Øverste for noget Fodfolk. Og derimod skulde Vi Intet have, dersom I kan bevise, at I er bedre forfaren i alskjøns Kamp og Ridderspil end Ivar Lunge; thi det kommer Os ikke an paa at være Dansk eller Nederlænder, men det er Os om at gjøre, at Vore Soldater blive godt anførte i Krigen. Vi ville lade anstille en Dystløben i Vor Viingaard som snarest, og der skulle I Begge vise Os hvad I kunne, Vi vil da Selv være Dommer. Der kan Enhver af Eder sægte i sit eget kostelige Kjørritz, at Vi kunne see hvad det duer til. Og Den, som staaer sig bedst, skal faae Bestillingen og blive Vor Øverste, thi det skal ikke siges om Os, at Vi have ladet handle med Os om Vore Embeder. Nei, saaledes saaer, sandt for Gud, Ingen Os op at age, om han saa gav Os et keiserligt Kjørritz."

Kongen smilede tilfreds, som altid, naar han havde faaet to Adelsmænd æggede imod hinanden. Begge Ridderne bukkede og tilkjendegave deres Samtykke i denne Dom. Derpaa gik Kongen videre i Kredsen og standsede ved Søren Nordby, som forestillede ham Claus Daa. Kongen betragtede ham nogle Øieblik stivt og nødte ved sit skarpe Blik Claus Daa til at slaa Øinene ned, derpaa sagde han: „I har vundet Eder to sikkre Borgen hos mig, Admiralen og Mester Gotfred af Ghemen, og Den, En af disse to Mænd borger for, vil jeg tage for god, om han end aldrig var Eders Faders Søn."

Kongen saae om i Kredsen med et hurtigt Blik, for at bemærke om ingen af Adelen skulde rynke Næsen, ved denne Sammenstilling af en simpel Borger og en af Rigets første Mænd. Men Alle havde Opmærksomheden henvendt paa Claus Daa, som med et dybt Buk modtog Kongens naadige Yttring.

— „Der har været talt mere om Eder, Claus Daa, end det er godt for en ung Mand," vedblev Kongen. „Det skulde være mig kjært om I kunde vise, at I ikke er vanslægtet fra Eders Art, men er lige saa dygtig i Ridderspil, som Eders Fader var i sin Tid. I vil finde Leilighed dertil ved Dystløbet, og jeg tillader Eder at benytte den."

— „Høimægtigste Herre," svarede Claus Daa med en underdanig Hilsen, „mit Skjold skal paa den Dag forblive ophængt fra Solens Opgang til dens Nedgang, med Eders naadigste Tilladelse, og jeg vil modtage Kamp med Enhver, som vil vise mig den Ære at møde mig, baade med stumpe og med skarpe Vaaben."

— „De sidste øve bedst," sagde Kongen. „Ordsproget siger, at sløv Sax gjør skjevmundet Skrædder.

Men I vil ikke mangle paa Mænd at stride imod, thi Vore Hofsinder ville ikke forsømme Leiligheden til at tjene Priis og Ære."

Denne Indbydelse opvakte en glad Bevægelse blandt de unge Hofmænd, der længtes efter at vise deres Færdighed i Ridderspillene.

Da Kjøgemesteren — eller efter nuværende Talebrug: Hofmarskallen — Niels Lynge derpaa meldte Kongen, at „Maaden var rede, hvis Hans Naade var ledig," og at Dronningen ventede paa hans Befaling, for at begive sig til Spisesalen med sine Jomfruer, afbrød Kongen Samtalerne med sine Mænd, og begav sig til Taffelet, fulgt af de fleste af de Tilstedeværende, som deres Rang i Staten eller Stilling ved Hove gav Adgang til at spise ved Kongens Bord paa saadanne Dage. Claus Daa befandt sig iblandt disses Antal.

Som efter en fælles Overeenskomst holdt de to Medbeilere sig tilbage i Skaren. Ved Udgangen af Forhallen standsede Jørgen Tengnagel, og i samme Øieblik laae en svær Hjorteskinds Handske for hans Modstanders Fødder. Ivar Lunge trak sin Kaarde med et veltilfredst Smiil, trak Handsken af sin høire Haand, gjennemborede den saaledes, at Staalspidsen gik igjennem Handsken, som han paa denne Maade overrakte sin Modstander med en ceremoniel Hilsen. Jørgen Tengnagel rev den af Kaardespidsen og gik hurtig efter Skaren. Ivar Lunge stak endnu sin Kaarde igjennem Jørgen Tengnagels Handske, løftede den saaledes op fra Jorden og bar den paa Kaarden, indtil han udenfor Hallen mødte sin Page, til hvem han overgav den; derpaa stak han Sværdet i Skeden og fulgte efter de Andre op i den kongelige Spisesal.

Denne Hal var et langt Værelse med Tapeter af engelsk, forgyldt Læder. I der øverste Ende stode to kostbare Lænestole for Kongen og Dronningen, med Thronhimmel over. De andre Gjester sad paa ringere Stole, Herrerne paa den ene og Damerne paa den anden Side af Bordet. I den nederste Ende af Salen stod et saakaldet Tressur, et Slags Skab eller stor Dragkiste, som brugtes i Spisesalene til Buffet. Denne Mode var oprindelig fransk, som ogsaa Navnet viser, der var forvansket af det franske Dressoir. Saadanne Tressurer bleve i Almindelighed skjenkede som Brudegaver, og bestode af een, to eller tre Etager, Alt efter Eierens mindre eller større Fornemhed.

Man spiste dengang med Kniv og Fingre, thi Gafler vare endnu ikke opfundne; med et Stykke Brød hjalp man sig over alle Vanskeligheder. Mund og Fingre tørte man af i Dugen. Efter Taffelet bleve Haandklæder og Vand til Haandvadskning, som stod beredt paa Tressuret, rakte Gjesterne af Kongens Tjenere, som Alle vare klædte i blaae Klæder, besatte med røde og hvide Snorer. Livreet for den kongelige Hofholdning skiftede dengang Farve med hver Konge: Christian den Førstes Folk havde Alle været „brunklædte, besatte med hvide og blaae Striger over og over," og Kong Hans's Folk havde været „grønklædte med blaae og hvide Striger over besat."

I Stedet for at skildre det alvorlige og tause Taffel, hvor Enhver yttrede sig med den varsomme Tvang, som deels Kongens Heftighed, deels de mange modstridende politiske Anskuelser paalagde Gjesterne, ville vi meddele nogle Linier af Christian den Andens Hof-Instrux,

hvori den Tids Skikke tale til os med Tidens egen Tunge.

Deri hedder det da blandt Andet: „Det skal skikkes saa, at Maden skal være rede hver Dag til Kongelig Majestæt og Hans Naades daglige Folk, saa at de vide at rette dem derefter, og skal Kjøgemesteren da give Kongelig Majestæt tilkjende, at Maden er rede, og dersom Kongelig Majestæt ikke er ledig paa den Tid, da skal Vor naadige Frue holde Maaltid og Folket gaae tilbords paa samme Time, om Sommeren naar Klokken er imellem Ni og Ti, og om Aftenen imellem Fire og Fem, og om Vinteren naar Klokken er Ni, og om Aftenen naar Fem slaaer. Dersom Kongen ikke er ledig, skal Kjøgemesteren bestille at forvares Mad, til Hans Naades Høimægtighed ledig bliver."

„Der skal hver Dag koges for Kongelig Majestæt otte eller ti gode Retter. For Hoffinder og Jomfruer sex Retter. Om Kjøddage: først Kaal med Flæsk udi, et Stykke Kokjød med Sod under, et Stykke grønsaltet Kjød med Sennep, stegt Lammekjød, Høns heel soddet, saltet Vildbrad; og naar de fange først Vildbrad, da skal Dennem forkortes to af fornævnte Retter i den Sted, som er Steg og saltet Vildbrad. Sammeledes naar de fange Fugle, da skal Dennem afslaaes Høns derimod. — Om Fiskedage: Sild, en Ret Viinsuppe eller Grød, Bergefisk med Smør, først Torsk, eller anden Søfisk, Æg og først Smør. — Til Hoffindstjenere fire Retter; til menige Folk tre Retter, som er Kaal eller Erter, og et Stykke tørt Kokjød; om Fiskedagene Sild, tør Fisk, Grød og Smør. — Der skal intet Smør udspises om Kjøddage for Nogen, uden for Kongelig Majestæt og Vor naadige Frue."

„Naar Vi gaae tilbords, skulle stedse To være tilskikkede at tage vare, En paa Os og en Anden paa Vor naadige Frue, og staae ved Bordet og grangiveligen give Agt og tage vare paa, naar Vi give noget Tegn fra Os at Vi ville drikke, at Vi ikke skulle have Behov at raabe dem til."

„Naar Vi have fremmed Folk, skal ei mere skjænkes end tvendehaande Drik, som er Viin og Øl, og skal den bæres ind udi Kander."

„Saa tidligen som Maaltidet er gjort for Kongelig Majestæt og Vor naadige Frue, skal strax optages og opbæres alle Kander og Bægre. Ville De have en Kande Øl om Eftermiddagen, da maae De den faae, men dog skal Vor Kjelder ikke stande aaben om Eftermiddagen, som hidtil skeet er, men den skal være lukt saa tidlig som Syv slaaer, og skulle Vore Drenge hente hvad de have Behov til Os og Vor Frue før fornævnte Tid, og sammeledes De, som tage Vare paa Jomfruerne."

„Item skal og Kongelig Majestæt have to Capellaner og Vor naadige Frue een, som ere vel forfarne udi det nye Testamente og vel kunne synge, og have et godt Maal til at prædike med det hellige Evangelium og Epistelen, og det at udlægge som Behov gjøres. Sammeledes skulle de og føre et skikkeligt Præstelevnet og holde sig af al aabenbarlig Løsagtighed, som tilbørligt er, og skulle de hver Dag sige Messen naar Otte slaaer, uden de om Aftenen tilforn tilsiges at holde Formesse, og om Eftermiddag naar Tre slaaer tage Vare paa at holde Aftensang og Nattesangen, og naar Sangerne ikke ere tilstede, da skulle de synge. Sammeledes skulle fornævnte Capellaner tage vel Vare paa, hver Dag

at læse tilbords og fra, og tjene den Stund, Maaltidet er; naar det er gjort, skulle de gange tilbords med Smaasvendene."

Da Maaltidet var tilende og Capellanerne havde læst frabords, begav enhver sig til Sit. Kongen gik til sit Arbeidsværelse, Slotsherren til sin Bolig, hvor han lod Hans Faaborg hente Ole Skaaning, som Skriveren bestandig havde roest for at være en snu, dristig og tillige tro Svend. Med ham talede Slotsherren længe, og til sin store Ærgrelse kunde den lurende Skriver gjennem den lukkede Dør kun opfange enkelte Ord, men dog nok til at vide, at Slotsherren vilde sende Ole Skaaning bort i et hemmeligt Ærinde til Spanien, som Denne vel ikke vidste hvor laae, men som han dog meente, at en ufortrøden Mand kunde finde, naar han blev ved at ride til han havde naaet det. Ole Skaaning meente, at han nok skulde tjene baade sig selv og Slotsherren til samme Tid, og saasom han vidste, at hans „hæderlige gamle Moster" kunde være bragt i Sikkerhed forinden, vilde han være rede til at sidde op næste Dags Aften, hvorimod Torben Oxe lovede at forsyne ham med en udholdende Hest og hvad Mere der udfordredes til en saa lang Reise.

— „Det er den gamle Abrahams Lykke," mumlede Ole Skaaning, da han forlod Slotsherren. „Lad ham da leve, den rynkede Synder, thi det lader til at Ole Skaaning er bestemt til at komme høiere op, end til Bøddelembedet. Hvem kalder? Det er Hans Skriver, hvad mon han har paa sit Hjerte? Mon han har forvundet Sorgen over sine hundrede Gylden. Den Skjelm lifter sig altid omkring som en Kat, der vil fange Spurver. Han gjør Tegn om jeg vil drikke en Kande

med ham? Ja, Gu vel! Ole Skaaning er ikke strax bleven storagtig, fordi han skal reise i et hemmeligt Ærinde for Slotsherren til Spanieland. Til at tømme en Kande er der vel sagtens Tid nok."

Og nu fulgte Ole Skaaning Skriveren til hans Kammer, hvor de Begge gik ind og laasede Døren af efter dem. —

X.

Brevskaberne.

Den næste Dags Eftermiddag gik en Dame, indhyllet i sit Regnklæde, gjennem Østerport, med saa hurtige Skridt, at hendes Tærne neppe kunde følge hende. De toge Veien tvert over Marken og standsede ved Hans Knaps Huus, der lod til at være Maalet for deres Vandring.

Herberget var i dette Øieblik tomt for Gjester, Verten stod selv i Døren og saae forventningsfuldt omkring, medens han andægtig foldede Hænderne over sin tykke Mave, dreiede den ene Tommelfinger rundt om den anden, og beregnede den Medgivt, som den rige Gotfred af Ghemen kunde give sin Søn Frants, der beilede til den smukke Anna.

Da de to Fruentimmer standsede ved hans Dør, lettede han paa Huen; men da den Forreste tog Regnklædet af Hovedet og spurgte: „Er Eders Pleiedatter hjemme, Mester Hans?“ — fik han strax Huen i Haanden og bukkede den ene Gang efter den anden, idet han idelig gjentog: „Det er saavist en stor Ære, I gjør mit ringe Huus, Jomfru Dyveke, en meget stor Ære.“

— „Svar mig paa mit Spørgsmaal, og snak ikke mere om Æren," sagde Dyveke. „Jeg spurgte om Eders Datter er hjemme?"

— „Min Pleiedatter Anna? Ja hun" . . .

— „I har jo ikke nogen anden Datter end Anna," sagde Dyveke, der blev mere og mere utaalmodig. „Har man nogensinde seet en eenfoldigere Mand! Hvorfor svarer I mig ikke?"

— „Ja, hun er saavist hjemme, og hun vil skjønne paa den store Ære, der vederfares os, men hun" . . .

— „Hun er da ikke syg?" udbrød Dyveke hurtig og med Deeltagelse.

— „Frisk som en Fisk, frisk som en Fisk, jeg takker for gunstigst Efterspørgsel, og jeg og min Kone ogsaa, alle Helgene være lovet. Jo, det er et sundt Strøg herude ved Stranden, vi ere Alle saa friske" . . .

— „Jeg spørger kun om Anna, hvor er hun?" spurgte Dyveke heftigt og stampede med Foden paa Jorden.

— „Paa sit Kammer, Jomfru Dyveke," sagde Verten. „Men jeg vil ydmygst bede Eder at forunde mig naadigst Gehør, da Himmelen netop sender Eder, i det Øieblik en bekymret Mand har anraabt om dens Bistand, til Fremme for hendes egen Lykke."

— „Naa, hvad vil I sige mig? Kom frem med det, men hurtig, thi jeg har ikke Tid at spilde."

— „Vor Herre bevare mig for at spilde en Tid, som er Eder kostbar, og som ogsaa er kostbar for Vor Herre Kongen. Nei, det var en slet Løn for den store Ære, I beviser mit Huus. Nei! Saa daarlig Levemaade har jeg heller ikke, Jomfru Dyveke. Saa vil jeg da komme frem med mit ydmygeste Andragende,

saa hurtigt som det lader sig udsige, efter Eders Befaling."

Og nu kom Hans Knap endelig frem med hvad der tyngede paa hans Hjerte. Den unge Frants Ghemen, „som var saadan en agtbar ung Mand og en Søn af den rige Bogtrykker," beilede nemlig med Forældrenes Samtykke til Anna; men det lod ikke til at Pigen vilde give ham Gehør, og dog talede jo Alt til hans Fordeel. Han vilde nødig tvinge Anna, eller indespærre hende i et Kloster, indtil hun gav sit Samtykke, hvilket han jo havde Lov til; han var den Mand, som foretrak at komme frem med Lempen og Forlig, fremfor med Kæmpen og Krig. Derfor vilde han nu bede Dyveke, som formaaede saa meget over Anna, om at nedlade sig til at gjøre hende Foreſtillinger desangaaende, og formaae det gjenſtridige Barn til at give den unge Bogtrykker Gehør. Men Dyveke var ingenlunde ſtemt til at paatage ſig denne Misſion, og hun meente, at i Hjerteanliggender burde man ikke blande ſig, thi det gik ſjeldent godt, naar man vilde overtale til hvad der ſkulde være frit Valg, og det var bedſt at lade Tiden raade.

— „Jeg har ſagt det Samme mere end een Gang," ſagde Verten; „men min Kone ſtaaer ſaa ſtrengt paa, at ville have Anna givt og ud af Huſet. Og ſandt at ſige var Det det Bedſte, der kunde vederfares hende, ſtakkels Pige, thi Huusfred er Huusfryd, og Giftermaal er Himmelens Gjerning. Tilmed er jeg ogſaa bange for, ſkal jeg ſige os, at hun ſkal faae Nykker i Hovedet."

— „Lad I kun Anna med Fred, hun er en god og fornuftig Pige."

— „Ja, det er vel ſandt nok, det er hun, det har I Ret i, Jomfru Dyveke. Men man har før ſeet, at

en fornuftig og god Pige er bleven forlokket til at fange ufornuftige Griller, som have været til hendes Skade, thi Ungdom og Viisdom følges ikke altid ad. Her kommer saa Mange i mit Huus, baade Høie og Lave, Ringe og Fornemme, og med en smuk Pige maa man være varlig, skal jeg sige os, thi den bedste Ost bliver snarest søgt og letteſt museædt. De unge Herrer ville nok beile med favre Ord, dem have de nok af, men Jevnlige kunne dog bedſt sammen, det er en gammel Sandhed, og de ridende Svende ville kun have de agende Møer. Jeg er saa bange, at hun skal falde for meget i Øinene, saa at hun skal finde Naade for en af de unge Herrer, som nok vil smigre hende og snakke hende for, og saa glemmes det let, at Askebrud bliver aldrig kirkeprud. Er saa Ulykken skeet, at Pigen har forgabet sig i en saadan ung Herre, og han gaaer hen og giver sig med en Anden af hans egen Stand, saa kan hun sidde der til Spot for alle Mennesker," vedblev den snakkesyge Vert, der nu havde faaet Munden paa Gang. „Thi der er vel Ingen, der bliver mere bespottet af alle Mennesker, end en Qvinde, som har været en fornem Herres Elskerinde og er bleven forladt. Hende vil min Tro Ingen have med at gjøre, ja de ville knap see til hende, om de ere nok saa ringe."

— „I er en dum Sladdrer," udbrød Dyveke med Harme. „Hvor tør I plage mig med saadan Snak? I skal lade Anna med Fred, hvis ikke skal I faae med mig at gjøre, baade I og Eders Kone. Jeg tager Anna under min Varetægt, det kan jeg lade Eder vide, og handler I ikke godt med hende, vil jeg tage det, som om I havde handlet mig selv imod. Før mig nu til Annas Kammer, men hold Eder fra at lure ved Døren, siger

jeg Eder, thi hvad jeg vil tale med Anna, det kommer kun mig og hende ved. Jeg skal da nok advare hende om ikke at høre paa forsængelig Tale, siden I beder mig derom; men Frants Ghemen maa tale sin egen Sag, thi Beile skal selv røgte sit Ærinde, siger Ordsproget."

Med Huen i Haanden og underdanige Buk fulgte Hans Knap Dyveke til Annas Dør, og gik derpaa ned, for at underrette sin Hustru om det fornemme Besøg. —

Anna sad foran det aabne Vindue og var saa ivrig beskæftiget med at feste en rosenrød Hagesløife paa en lille Hue, at hun ikke mærkede Dyveke, der traadte ind i Kammeret med listende Fjed, for at overraske sin Veninde.

Dyveke var utaalmodig kommen til Hans Knaps Huus, og Vertens ubetænksomme Snak havde opvakt hendes Vrede; men Alt var glemt, i det Øieblik hun betraadte det lille Kammer, saa mægtigt tiltalte den fredelige Ro og den Uskyld, der var udbredt over det, hendes Sind, som var aabent for saadanne Indtryk. Hun lod Øiet løbe rundt over de faa Gjenstande, det indeholdt, den sneehvide Seng, Boghylden med Legendebøgerne og Helgenbilledet, og den yndige Beboerinde, som sad paa den eneste Stol, bøiet over det lille Syebord. Hun maatte tænke paa sit eget prægtige Kammer, der var udsmykket med Alt, hvad kongelig Gavmildhed kunde skaffe tilveie, hvor der Intet savnedes — uden denne fredelige Ro og denne Uskyld, som hun maaskee aldrig før saa klart havde følt Betydningen af. Uvilkaarlig lagde hun Hænderne sammen og udstødte et Suk, der gjorde Anna opmærksom paa at hun ikke var alene.

— „Hvor Du har det deiligt, Anna," sagde Dyveke. „Magen til yndigt Kammer har jeg aldrig seet. Fuglene bygge jo næsten Rede inde hos Dig! Og saa

den ſmukke Udſigt over Havet! Der ſeiler en fattig Fiſkerbaad med røde Seil, den forekommer mig ſmukkere end nogen af Kongens prægtigſte Galleier. — Min Gud, hvor jeg misunder Dig! Jeg vilde med Glæde bytte hele vort Steenhuus derhjemme i Staden med ſamt Alt, hvad det rummer, for dette lille Kammer . . . for denne lille hvide Seng, ſom aldrig nogen Anden har hvilet i, end Du . . . Ak, hvad kan det hjelpe at tale om Sligt . . . Men jeg vilde gjerne give min hele Tilværelſe, for at kunne være ſom Du, blot en eneſte Dag, ... og ſaa døe."

— „I taler ſaa beſynderligt, Jomfru Dyveke, jeg veed ikke hvad jeg ſkal ſvare Eder."

— „Du ſkal Intet ſvare mig, thi der er Intet at ſvare derpaa," ſagde Dyveke med den Heftighed, ſom hos hende altid afløſte de enkelte bevægede Øieblik. „Kom, laan mig din Hue, jeg vil prøve hvordan den klæder mig."

Hun kaſtede ſin egen koſtbare Kniplingshue paa Gulvet, tog Annas ſimple Hue af Bordet og ſatte den paa Hovedet. Saa rykkede hun Stolen hen til det aabne Vindue, ſtøttede Haanden under Kinden, og blev ſaaledes ſiddende en Tidlang, og ſtirrede ud over Søen. Men ſom om denne Stirren trættede hendes Øine, lukkede hun dem til. Hvor hun var ſmuk ſaaledes! De lange, ſilkebløde Øienhaar laae ſom en Straalekrands langt ud paa Kinderne. Men de kunde ikke dække to ſtore Taarer, der, ſom klare Diamanter, ſtode nogle Øieblik, inden de trængte igjennem Øienhaarene, og derpaa langſomt rullede ned over Kinderne. Neppe havde de naaet Vindueskarmen, før Dyveke ſprang op og rev Huen af Hovedet,

med saadan Hastighed, at hendes Haarfletninger reves løse og bølgede i frie Lokker ned om hendes Hals.

— „Tag din Hue, Anna, den gjør mig kun heed i Hovedet. — Du kan ikke have noget Begreb om, hvor sandt det gamle Ordsprog er, at der er Kirke i hver Mands Bryst," tilføiede hun efter et Øiebliks Ophold. Men da hun saae, at Anna stod foran hende med foldede Hænder, loe hun, og sagde: „Jeg er nærved at skræmme Livet af Dig med min tossede Snak. Det er dumt af mig, men sommetider er der Noget inden i mig, som er stærkere end jeg. Men det kan Ingen forstaae, . . . det er knap at jeg selv kan forstaae det."

— „Ak, Jomfru Dyveke, jeg troer, at jeg kan forstaae det," sagde Anna rørt.

— „Ti stille!" udbrød Dyveke. „Vidste jeg, at det var sandt, saa vilde jeg aldrig see Dig mere i dette Liv. — Men lad os nu snakke om noget Andet. Din Fader har bedet mig om at tale med Dig om Frants Ghemen, og det har jeg lovet, men Mere heller ikke. Hvad? Du bliver jo rød i Hovedet! Anna, hvordan hænger det sammen? Saa behøver jeg vel ikke at holde Lovtaler over den unge Bogtrykker, som din Fader bad mig om. Sandt at sige fornøjer det mig, Anna, thi der er Noget i, hvad gamle Folk snakke om, at lige Børn lege bedst, og at Ligheb i Stand er Kjærligheds Baand. Du er fornuftigere end jeg havde tænkt."

Anna slog Øinene ned og taug, idet hun rystede med Hovedet.

— „Eller var det ikke saaledes meent? Kan Du da ikke faae Munden paa Gang idag, Anna! Har Du endnu den unge Claus Daa i Tankerne? Svar mig!"

Men Anna blev fri for at svare, thi Dyveke slog

sig med Haanden for Panden og udbrød i det Samme: „Claus Daa! Hvor havde jeg ogsaa mine egne Tanker? Det er ham, jeg er kommen for at tale om. Ak, Anna, der kan let skee en Ulykke.“

— „For Gud i Himmelen! Hvad er hændet ham?“ udbrød Anna forskrækket.

— „Aa, ikke det Mindste. Naa, der kom den rigtige Couleur i Kinderne, som den stakkels Frants Ghemen ikke skulde glædes ved, om han havde seet Dig. Min Gud, hvor Du brænder! Nei, det er en Anden, der kan hændes en Ulykke, en Anden, som er fuldtvel saa Meget værd, som Claus Daa — ja, endogsaa Lidt til.“

— „Ak, det er umuligt,“ sagde Anna troskyldig.

— „Saa? Jo, det er nu min Mening alligevel,“ svarede Dyveke med en let Rødmen. „Naa, staa ikke saadan og stir paa mig, som om Du vilde see mig Tankerne ud af Hjertet, inden de blive færdige. Kom, lad os sætte os paa Sengen, der er Plads til os Begge. Jeg kan ikke lide at staae lige i Dagslyset, det skærer mig i Øinene! Og jeg kan heller ikke lide, at man stirrer saaledes paa mig.“

Da de havde taget Plads paa Sengen, sagde Dyveke, at det, hun vilde tale om, var en Statshemmelighed. Med denne Statshemmelighed hang det saaledes sammen:

Dyveke havde siddet alene paa sin Kammer, og Døren havde staaet paa Klem til et andet Værelse, hvor hendes Moder sad og arbeidede. Da var Hans Faaborg pludselig kommen ind i Stuen til Sigbrit, og hun havde hørt hende sige til Skriveren: „Nu bringer I vist gode Nyheder om slette Ting, thi I leer som en ond Djæ-

vel." Og dertil havde Hans Faaborg svaret: „Ja, Fru Sigbrit, jeg bringer Eder den Riddersmands Hoved, som noget nær er den Stolteste af hele den stolte Adel, og det skal høre Eder til, om I vil have det, og det med Hud og Haar." Sigbrit loe og sagde, at hun med Glæde overlod alle adelige Hoveder til Bøddelen, men hun vilde vide, hvad den Tale skulde betyde. Da spurgte Hans Faaborg, hvad hun meente om den Ridder, som vilde sende et hemmeligt Bud til Spanieland, uden at noget Menneske maatte vide det, og som gav dette Bud Guld og Løvter om stor Naade, for at bevare Hemmeligheden. Sigbrit svarede, at det smagte af Forræderi, saasom der netop var Spænding mellem Kongen og Spanien om Medgivten, som ikke var betalt, og at det lod til at Den, som befattede sig med denne Handel, maatte gaae Dronningens Ærinde, eller maaskee den underfundige Fru Anna Meinstrups, som værre var, thi hun var den argliſtigste Qvinde i det ganske Land. Da sagde Hans Faaborg, at han troede det var Dronningen, som vilde have hemmeligt Budskab sendt til sine Frænder, imod Kongens Ønske og maaskee til Landets Skade. Kunde man opsnappe Brevskaberne, hvilket han nok vidste Udvei til, og give dem til Kongen, maatte det være forbi med Dronningens Indflydelse, og Kongen vilde vel endog blive saa vred, at han muligt forskød hende.

— „Den stakkels, unge Dronning!" udbrød Anna medlidende.

— „Aa, jeg ynker hende saamænd slet ikke," sagde Dyveke. „Det kunde være godt nok til hende, hvorfor spinder hun Forræderi mod Kongen."

Sigbrit havde betænkt sig Noget, derpaa havde hun anbefalet Hans Faaborg den største Forsigtighed og Taus-

hed i en saa vigtig Sag. Det kunde være godt nok, at faae Visshed om Dronningens Tænkemaade; men at blande Kongen for tidlig deri, var farligt. Bedst var det, at faae Budet bestukket til at udlevere Brevskaberne. „Det gjør han ikke," sagde Hans Faaborg, „han er bange for Ridderen, som vistnok heller ikke lod ham slippe for Galgen. Men naar han faaer tohundrede Gylden, vil han angive sin Vei og lade sig overfalde og saare, saa kunne vi faae Brevene." — „Tohundrede Gylden!" sagde Sigbrit. „Han er en fræk Skurk, som vil have os til at kjøbe Katten i Sækken, og I skal vel i det Mindste have de hundrede for Eders Part. Nei, den Priis er mig for høi. Giv ham hundrede eller lov ham hvad han begjærer og lad ham slaae saadan paa Panden, at det er qvit med det Samme. Og Ridderen? Kunne vi faae Fingre i ham? Hvem er det?" — Nu nævnede Skriveren Slotsherrens Navn.

— „Slotherren?" udbrød Anna forskrækket og slog Hænderne sammen.

— „Ja, Slotsherren. Min Moder blev næsten lige saa forskrækket som Du. Og hvad ikke hun blev, det blev jeg. Der manglede ikke meget i, at jeg havde skreget høit og røbet min Nærværelse ved denne forfærdelige Underhandling. Det blev ganske sort for mine Øine. Jeg kunde høre mit Hjerte banke, thi der blev ganske stille i Stuen; hverken min Moder eller Hans Skriver talede et eneste Ord. Det var som om Blodet skulde springe ud af mine Øine."

Her ville vi tillade os at gjøre et Indblik i den mægtige Qvindes Hjerte, der beherskede Kongen og Danmark ved sin Klogt.

Da Sigbrit modtog denne Efterretning, havde

mangfoldige forſkjellige Tanker krydſet hverandre i hendes Sjæl. Hun ſtod ſom Herkules paa Skilleveien. Kongens Kjærlighed til Dyveke var kølnet efter den unge Dronnings Ankomſt, det var hende kun altfor tydeligt, ihvorvel han ſkjulte det ſaa godt, at enhver Anden troede, at den endnu beſtod i ſin fulde Styrke. Slotsherrens Intereſſe for hendes Datter var, paa den anden Side, ikke undgaaet hendes moderlige Opmærkſomhed; her aabnede ſig maaſkee en hæderfuld Udvei fra denne Labyrinth af nærværende og tilkommende Forviklinger. Kongen vilde vel ikke negte denne Forbindelſe ſit Samtykke, han maatte meget mere være hende taknemmelig, hvis hun ſaaledes kunde jevne Sagen til Alles Tilfredshed. Som Torben Oxes Huſtru vilde Dyveke indtage en hæderlig Plads, og hun vilde føle ſig lykkeligere i denne Stilling, end i ſin nuværende; Sigbrits egen Stilling, ſom Svigermoder til en af de mægtigſte Adelsmænd i Landet, vilde blive langt behageligere, og kunde maaſkee efterhaanden forſone hende med en Stand, ſom hun nu levede i beſtandig Frygt for. Paa denne Maade vilde hun til enhver Tid kunne beholde ſin Indflydelſe paa Kongen og paa Landets Styrelſe, ſom hun ikke kunde forſage, hvad det end ſkulde koſte. — Benyttede hun derimod denne Leilighed til at ydmyge Adelen, ved at opoffre Slotsherren .... Her ſvimlede Tanken for det Dyb, der aabnede ſig for hendes Blik. Hun ſaae her ſaa meget Blod, ſaa meget Had, ſaa mange Ulykker, at denne Qvinde, ſom ikke ſkjelvede for Farer, alligevel gjøs for dette Syn. At opoffre Slotsherren, vilde maaſkee være at opoffre ſig ſelv. Men at faae ham i ſin Magt, at eie hans Hoved med Hud og Haar, ſom Faaborg havde ſagt, medens det endnu ſad paa hans Skuldre,

at sikkre sig alle disse Ønskers Opfyldelse, ved at raade over Torben Oxes Skjebne, det var at sikkre sig selv. Og Dronningen var da tillige ganske i hendes Hænder, thi ihvad saa Brevene end indeholdt, vare de skrevne imod Kongens udtrykkelige Forbud. Saaledes maatte det være. Det vilde hun kunne udrette med den Klogt, der havde hjulpet hende over saa mange Vanskeligheder. Men denne Beslutning maatte hun være ene om, og den snue Faaborg maatte ikke vide, hvad hendes sande Mening var. Og dette udførte hun med saamegen Snildhed, — hun talede saa samvittighedsfuldt om det Skjændige i at misbruge Kongens Tillid, paa samme Tid, som hun bebreidede Faaborg hans Mistanke til hans Herre, hun indskærpede ham den største Agtpaagivenhed, for at Sendebudet ikke skulde undslippe, thi Brevene maatte hun have, og sagde dog, at hun var overbeviist om at de intet Ulovligt indeholdt, — saa at Skriveren hverken vidste ud eller ind, og forlod hende, med Forbandelser over „den tvetungede hollandske Hex, som Fanden selv ikke kunde blive klog paa.“ Saa Meget havde han imidlertid forstaaet, at hans eget Hoved var ansvarligt for, at intet Menneske, og allermindst Kongen eller Torben Oxe, erfoer det Mindste om denne Sag, — for at Brevene bleve opsnappede og leverede til Sigbrit selv og i den dybeste Hemmelighedsfuldhed — samt for at der ikke blev brugt flere Hjelpere dertil og anvendt flere Bekostninger derpaa, end det var høist nødvendigt. At han selv vilde vinde Noget derved, det var ham ingenlunde indlysende, uagtet Sigbrit havde ladet falde enkelte Ord om Belønning. Efter denne lille Forklaring vende vi os atter til Dyvekes og Annas Samtale.

— „Det blev bestemt imellem dem, at Hans Faa-

borg skulde faae saa mange Hjelpere hos Byfogden, som var nødvendigt, efter Aftale med det troløse Sendebud," vedblev Dyveke. „De skulde klædes som Bønder og overfalde Budet. Det Hele skulde gjøres med saa liden Allarm som muligt, og have Udseendet af et almindeligt Røverangreb, for at fratage veifarende Mand hans Penge og Kostbarheder. O, det er afskyeligt, hvad den skændige Skurk, den Hans Faaborg kan forlokke til, han er en sand Djævel i Menneskeskikkelse. Og hvilken Troløshed imod hans brave Herre!"

Anna deelte Dyvekes Afsky for denne forræderske Handlemaade.

— „Det maa aldrig skee," vedblev Dyveke, „Slotsherren maa advares. Mindes Du endnu hvad den kloge Kone spaaede mig hiin Aften? Det har jeg ikke glemt. Dronningen bryder jeg mig ikke om, men Torben Oxe skal ikke løbe i en saadan Snare. Vi ville frelse ham, jeg og Du. Glæder det Dig ikke, at vi To kunne frelse ham?"

— „Vi To!" udbrød Anna forbauset. „Men hvorledes?"

— „Det er ikke muligt at komme til Slotsherren, jeg har forsøgt derpaa, men Budet kunde ikke komme ind paa Slottet. Hjem tør jeg heller ikke bede ham om at komme, thi da vilde min Moder mærke Uraad . . . og det er vel i det Hele taget ikke godt, at Slotsherren og jeg tale mere sammen, end høist nødvendigt. Men det kan Du nu ikke forstaae, og det behøves heller ikke. Men underrettes skal han alligevel, og det til Trods for min Moder og Hans Faaborg."

— „Jeg har tænkt meget derover," vedblev Dyveke, da Anna intet Spørgsmaal gjorde, men betragtede hende

med Ængſtelſe for hvad hun vilde faae at høre. „Og nu har jeg udfundet et Middel, ſom er ganſke ſimpelt, og ſom beſtemt maa lykkes.“

I høi Grad begavet med det Hang til det Phantaſtiſke, der er hendes Kjøn eget, faldt det ikke Dyveke noget Øieblik ind, at det Middel, hun havde udfundet, maaſkee netop var det vanſkeligſte og beſynderligſte af alle de Midler, hun havde kunnet vælge til at frelſe Slotsherren for det Forræderi, der truede ham. Men Nøglen dertil laae i de Ord, ſom hun atter gjentog: „Vi To ville frelſe ham, Anna, Du og jeg. Og kan Du gjette hvorledes?“

Anna taug endnu beſtandig og betragtede hende med Nysgjerrighed.

— „Ved Claus Daas Hjelp.“

— „Ved Herr Daa?“

— „Hvor Du er tykhovedet. Jeg havde ikke troet, at Du havde ſaa lidet Omløb i Hjernen. Men det er tydeligt, at Du ikke bryder Dig om Torben Oxe. Elſkede Du ham, da vilde Du ſtrax fatte, hvad der maatte gjøres til hans Frelſe.“

Anna var for meget beſkæftiget med ſine egne Tanker, til at lægge Mærke til den Hemmelighed, ſom diſſe faa Ord røbede. Da hun havde forſikret, at hun vilde gjøre Alt, hvad der ſtod i hendes Magt, for at frelſe Slotsherren, der jo engang havde frelſt hende, meddeelte Dyveke hende den Plan, hun havde lagt. Anna ſkulde nemlig lade Claus Daa bede om en Samtale, og i denne underrette ham fuldſtændig om den Fare, der truede Torben Oxe, og formaae ham til at advare Slotsherren betids om Sendebudets Falſkhed; lykkedes det ham ikke at faae Slotsherren i Tale, maatte han komme Hans

Faaborg i Forkjøbet, ved at lægge sig i Baghold og overfalde Budet, som vilde ride ud af Nørreport lige før Portlukning, og med List eller Magt tage Brevskaberne og bringe dem til Slotsherren. Vanskeligheden bestod blot i, at faae Claus Daa meddeelt, at man trængte til hans Bistand; men naar Anna strax vilde skrive ham nogle Ord til — og hun var jo saa lykkelig at kunne skrive, hvilket Dyveke ikke var oplært til — saa vilde Dyveke lade sin Pige bringe Brevet til ham i al Hemmelighed.

Anna gjorde tusinde Indvendinger, men Dyveke vidste at gjendrive dem alle med Nødvendighedens Bydende, og omsider maatte Anna bequemme sig til at skrive et Brev, hvori en „næsten Ubekjendt" bad Claus Daa om en Samtale i den lille Lund ved Sankt-Annas Kapel udenfor Østerport. Til enhver Tid paa Dagen, naar han vilde begive sig til Lunden, skulde den Ubekjendte strax indfinde sig, for at gjøre ham en vigtig Meddelelse.

Medens Anna skrev, saae Dyveke over hendes Skulder. „Saa, nu er det bestilt", sagde hun og tog Brevet, som hun knyttede en Silkelidse om i Stedet for Segl. „Vær nu ikke forknyt, din Tosse. Tænk paa, at Du vil faae Claus Daa at see, og skal tale med ham. Thi han kommer bestemt. Hvor Du er lykkelig, Anna! Elsker Du ham ogsaa? Og det er din første Kjærlighed! — Lad det ogsaa blive din sidste, thi det er ikke Stort værdt, at elske mere end eengang, og den første Kjærlighed er dog den bedste. Men lad os nu tale om Slotsherrens Frelse, det er vigtigere end alt Andet."

De gjennemgik endnu engang den lagte Plan, og

jo mere de talede derom, jo sikkrere vare de paa at den maatte lykkes. Derpaa reiste Dyveke sig, da hun var bange for, at hendes Udeblivelse fra Hjemmet skulde vække hendes Moders Opmærksomhed. Da hun stod i Døren, vendte hun endnu engang hurtig tilbage, kastede sig paa Knæe foran Helgenbilledet og forrettede en kort Bøn, med en Andagt, som om hun havde været i en Kirke. Anna knælede ned ved Siden af hende — og vistnok steeg i dette Øieblik een Bøn til Himmelen for Torben Oxe, og en anden for Claus Daa. —

Den unge Adelsmand havde først modtaget Brevet om Eftermiddagen, da han stod i Begreb med at begive sig hen til Fægteskolen, hvor hans Slægtning, Kanniken Henning Grib, der var bleven hans daglige Omgang, havde indført ham, og hvor han havde givet Løfte om at komme til bestemt Tid. Her samledes flere unge Herrer, som gjennemgik allehaande ridderlige Øvelser sammen, og iblandt disse hørte ogsaa Tærningspil, der dreves med lige saa megen Iver, som Kamplegene, hvormed de forberedte sig til den forestaaende Turnering i Viingaarden, og prøvede hverandres Kræfter i Vaabenfærd. Men Tærningspillet havde ikke stor Tillokkelse for Claus Daa, der var for uegennyttig til at søge Vinding deri, og for ufordærvet til at hige efter den Spænding, der er Spillerens rette Element. Han spillede derfor i Almindelighed kun saa Meget, som var nødvendigt, for ikke at være imod Strømmen, og trak sig derefter tilbage, for at tilbringe Resten af Eftermiddagen med Ridning eller Spadseren. Og det hændtes da undertiden, at han var saa lykkelig at møde den smukke Gundel og hendes Moder, som netop havde valgt denne Aftentime til en Vandring i den nærmeste Omegn af Staden, under

deres Tjeneres Ledsagelse. Hvor yndige vare ikke disse Øieblik, som han tilbragte saaledes, thi hvilken Henrykkelse ligger der ikke for Forelskede blot i den tause, fælleds Beskuelse af et Landskab, i Luftens gjennemsigtige Klarhed, i Markens og Skovens friske Duft. Alt omkring dem udtrykker den Poesi, som deres Sjæle rumme, hele Naturen taler jo her for dem. Hvor længtes han ikke efter disse Øieblik, for at nyde deres Salighed! Og derfor blev han næsten utaalmodig, da han modtog det hemmelighedsfulde Brev, som maaskee vilde nøde ham til, for denne Aften, at maatte forsage den Glæde at møde Gundel.

— „En næsten Ubekjendt," mumlede han ved sig selv, idet han hurtig gjennemløb Brevet, „en Samtale . . . i den lille Lund ved Sankt-Annas Kapel . . . en vigtig Meddelelse . . . Det er en Fruentimmerhaand. Men det lader til at være alvorlig meent . . . Vigtig? . . . Jeg bliver dog nødt til at gaae derhen, naar jeg kommer fra Fægteskolen. I to Dage har jeg ikke seet Gundel, nu møder jeg hende maaskee heller ikke iaften for dette fordømte Stevnemøde . . . thi et Stevnemøde er det dog . . . Skulde det være den lille Anna? Hun boer jo lige tæt derved . . . Hvad kan hun have at meddele mig? Det er besynderligt. Om jeg gik strax? Nei, det bliver for seent, jeg har lovet at være paa Fægteskolen til bestemt Tid. Men jeg vil see at slippe derfra saa snart som muligt." —

Lykken var ham idag gunstigere end sædvanlig; da han vilde reise sig fra Tærningespillet for at gaae bort, søgte de Andre at overtale ham, som Vindende, til at friste et Par Slag endnu. I Haab om at tabe hvad han havde vundet, og saaledes slippe for sine Stald-

brødres Overhæng, satte han flere Gange hele sin Gevinst paa eet Kast, men han vandt hver Gang og den fordobledes. Utaalmodig skød han Tærningerne fra sig og sagde: „Jeg holder lige saa gjerne op nu, jeg kan dog ikke tabe."

— „Legen er god, naar Maden er med," sagde hans Medspiller, den unge Tage Thott.

— „Jeg havde ønsket at den var imod," sagde Claus Daa, „det havde været mig kjærere."

— „Naar Katten er mæt, spiller han med Musen," sagde en af de Andre.

— „Og naar Sækken er fuld, binder man for den." sagde Oluf Bjørn, som misbilligede hans Bortgang.

— „Men det varer ikke længe med den Slags Leeg. Bidsk Hund og Rakke, de tage ei længe tiltakke," sagde en Fjerde.

— „Hvad mener I dermed?" spurgte Claus Daa.

— „Lader man hver Mand have sin Mening, gjør man Ingen vred," svarede Adelsmanden med en spottende Mine.

— „Claus Daa, jeg vil sige Jer hvad Eders Troesbekjendelse er; Naar Legen er feireft, skal man holde op, mener I," sagde Tage Thott. „Saaledes gjør I altid."

— „Men Den, som vil lege Tærning, han maa kunne sætte til," sagde en Anden. „Det er ikke Bindingen alene, som gjør Spillet."

— „Og en Adelsmand maa ikke spille som en simpel Landsknægt."

— „Det er ikke om Adelsmænd at Ordsproget siger: Snedig Mands Spil er ærlig Mands Død."

— Der er et andet Ord, som siger: Der skal altid være en Nar i Spillet med, og det" . . .

— „Hvad siger I?" raabte Claus Daa.

— „Jeg siger: Og det var jeg, dengang jeg indlod mig i at spille med en Mand, som altid lister bort, naar han har plukket saa Meget sammen, at han kan gjøre sig en glad Aften i et Ølhuus."

— „Det skal I staae mig til Rede for, Tage Thott, I og Alle, som ville gjentage Eders Ord," udbrød Claus Daa med Vrede. „Men ikke her, thi jeg vil ikke handle mod Kongens Forordning, som gjelder Slagsmaal i Kroer og Spillehuse, og Andet er dette Sted ikke, som jeg mærker. I Viingaarden kan I møde mig," vedblev han og kastede sin Handske til ham, „der ville vi prøve en Gang sammen, først med Landser, saa med Kaarde og Dolk, og saa skulle vi see, om I har saa skarpe Vaaben, som I nu har en spids og løgnagtig Tunge."

Nogle vilde mægle Forlig, men Claus Daa sagde, at han længe nok havde biet, inden han bed fra sig, nu vilde han gjøre en Ende paa den Snakken frem og tilbage om hvad han foretog sig, og vise dem, at han nok forstod at skaffe sig den Høflighed, der tilkom ham. Vaabnene bleve bestemte og alle de Aftaler trufne, som vare nødvendige til denne Kamp, der skulde finde Sted i Viingaarden, Fjortendedagen efter, ved den almindelige Turnering, som Kongen havde indbudet til. Da Begyndelsen var gjort, skete flere Udfordringer iblandt den kamplystne Ungdom, og da Claus Daa en halv Time efter forlod Fægteskolen, havde han for sin Deel vexlet Handsker med Tage Thott, med Peder Galle og med Oluf Bjørn, som alle Tre vare øvede Fægtere, og med den Første lød Aftalen paa skarpe Vaaben.

Den lidte Krænkelse havde bragt hans Sind i et Oprør, som den fjerne Udsigt til at aftvætte Fornærmelsen i Blod endnu ikke formaaede at stille, og da Claus Daa omsider betraadte den ensomme Lund ved Sankt-Anna-Kapel, var han endnu taus og indesluttet, gansk imod Sædvane, og den første Tanke, som paatrængte sig ham, da han gik ind under de tætte, løvrige Træer, hvis Skygger allerede begyndte at blive lange imod den synkende Sol, var den, at det ikke havde været til hans Gavn, da han sidste Gang betraadte dette Sted. Og dermed blandede sig en skjult Harme — hvis vi ville afsløre en hemmelig Fold i hans Hjerte — imod den uskyldige Pige, som, uden at ane det, havde været Anledning til den Fornærmelse, der var vederfaret ham, og de onde Rygter, han havde lidt under. Saaledes ere nu engang Mændene. —

Anna lod ikke vente længe paa sig. Men hendes Skridt bleve langsommere, jo nærmere hun kom Maalet for hendes Vandring, og han havde god Tid til at betragte hende i det fulde Skin af Aftensolen, som faldt ind imellem Trægrupperne og belyste hendes svævende Gang, hendes smukke Farve, hendes halvaabne Læber og hvide Tænder, og de hvælvede Øienbryn over de undseeligt nedslagne Øine. Og da hun endelig stod for ham, og slog Øinene op, gik der et saadant Lys af Glæde, Tak og Beundring over hendes Aasyn, at Claus Daa uvilkaarlig følte sit Hjerte banke, uagtet det var beskyttet af en oprigtig og dyb Kjærlighed for en Anden, og uden at han vidste af det, antog hans Stemme en Blødhed, som maatte være farlig for den unge Pige, idet han rakte hende Haanden og sagde: „Det er altsaa Eder, Anna, der vil tale med mig. Det anede mig

næsten. Hvad kan jeg gjøre for Eder? Siig det blot, Du skal vist ikke have nødig at bede mig forgjeves, om jeg i nogen Ting kan tjene Dig."

Anna berørte den Haand, han rakte hende, med sine yderste Fingerspidser, og stammede en Undskyldning for den Dristighed, hun havde taget sig, at skrive ham til og bede ham om en Samtale. Og Claus Daa — vi maae tilstaae Sandheden — lettede hende ikke med eet Ord den Indledning, der faldt hende saa vanskelig; thi denne Forvirring klædte hende saa yndigt, og han følte sig saa berettiget til at nyde denne Forvirring, denne Taknemmelighed, denne Ydmyghed i deres fulde Udstrækning, thi hun skyldte ham jo i det mindste engang sin Frelse. Saa egoistisk er Manden! Og vi ville ikke gaae altfor haardt i Rette med ham for de Blik, han imidlertid kastede paa den smukke Anna, hvoraf hun ikke kunde undgaae at opfatte enkelte Glimt. Han følte selv, hvor nær han var ved Afgrunden, og idet han pludselig tog sig sammen, spurgte han med en forandret Stemme: „Hvad vilde I tale med mig om, Anna?"

Det er ikke umuligt, at en dunkel Følelse af Anledningen til denne pludselige Overgang fra Blødhed næsten til Haardhed bevægede sig i Annas Bryst. Hun sænkede atter Øinene med en blussende Rødme, hendes Hjerte bankede voldsomt, og ogsaa hun stræbte at give sin Stemme mere Fasthed, idet hun meddeelte ham Alt, hvad Dyveke havde hørt og seet. Men uden at ane det, røbede hun Dyvekes Deeltagelse for Slotsherren i denne Beretning; thi hun udhævede gjentagne Gange, at det var paa hendes indstændige Opfordring, hun havde foretaget dette usædvanlige Skridt. Hvorfor var det hende saa magtpaaliggende, at fjerne enhver Tanke

om at hun selv kunde have saa megen Deeltagelse for Slotsherren, hendes Velgjører? Hun gjorde sig ikke selv Rede derfor, men den blotte Tanke om, at Claus Daa muligt kunde troe det, ængstede hende og bragte hendes Hjerte til at banke endnu stærkere.

Da den unge Mand hørte, at Talen var om et Voveſtykke, kom dette ham meget tilpas i hans nærværende Stemning, og fra den tidligere Ordknaphed gik han over til en ivrig Spørgen, for at underrette sig tilfulde om Forholdene. Og nu foretrak han ubetinget, at fratvinge det falske Budskab Slotsherrens Breve, saa meget mere som det allerede var saa silde, at han vanskelig vilde kunne forebygge Afsendelsen, om han end strax vendte tilbage til Staden, for at tale med Slotsherren.

Anna hørte denne Beslutning med bankende Hjerte. „Og I vil vove Eder alene i denne Kamp mod en saadan Forræder, der maaskee endogsaa kan faae Undsætning af den afskyelige Hans Faaborg og hans Hjelpere," sagde hun; og idet hun ganske glemte sin tidligere Forlegenhed, bestormede hun Claus Daa med Bønner om, i det Mindste at tage sin Svend med paa dette Tog.

Men Claus Daa vilde Intet høre derom, han havde sin gode Kaarde, og Mere forlangte han ikke, for at gaae i Kamp med saa mange Forrædere, som Hans Faaborg kunde stille imod ham. Om han fandt en Fornøielse i at ængste hende lidt .... Om han ikke kunde modstaae Fristelsen til at forlænge denne Qval, der røbede hendes Deeltagelse saa uforbeholdent ... Vi maae atter gjentage: saaledes ere Mændene!

Uden at svare paa hendes Bønner, bød Claus Daa hende Farvel, og ilede hurtig hen over Marken, for at tilbagelægge Veien uden om Staden til Nørre-

port, inden Sendebudet, som han ikke vidste Andet om, end at det skulde ride paa en udholdende Hest, havde forladt Staden.

Anna saae efter ham med foldede Hænder, og bad til sin Helgen om Beskyttelse for den Dyrebare. Men hun vilde ikke stole derpaa alene; derfor opsøgte hun hurtig Aslak og bad ham ledsage den unge Adelsmand i Afstand og staae ham bi, hvis det skulde gjøres fornødent. Det varede Noget, inden det lykkedes hende at gjøre Kæmpen det begribeligt, som hun forlangte af ham; han stirrede paa hende og hørte kun halvt hvad hun sagde ham. Omsider lykkedes det. Aslak svor høit og dyrt, at han skulde forsvare Adelsmanden som om det kunde være hende selv, og for at bevise hende, at han var i Stand dertil, fremdrog han Faaborgs Dolk, som han i hiin Nat havde gjort til Bytte.

— „Brug ikke Dolken, kjære Aslak, hvis det kan undgaaes," sagde Anna. „Men skynd Dig, han er os næsten ude af Syne; hvo veed, om der ikke allerede lure Forrædere paa ham bag hine Buske. Nu har han naaet dem . . . Ak! han seer ikke engang tilbage til mig! . . . Nu er han borte! . . . Skynd Dig, Aslak og tab ham ikke af Øie. Helgene være med Eder!"

Aslak betragtede Anna stivt; om det var hans sædvanlige Stirren, eller om en skinsyg Bevægelse rørte sig i hans Sjæl i dette Øieblik, var ikke let at afgjøre. Derpaa vendte han sig om, skjulte atter Dolken, og gik med lange Skridt den samme Vei, som Claus Daa. Anna saae efter ham, indtil han havde naaet de Buske, som skjulte den bugtede Vei for hende, og hvor hun havde seet Claus Daa forsvinde uden at vende sig om. Men Elephanten vendte sig om, og da han endnu saae

Anna ſtaae paa det ſamme Sted, lagde han uvilkaarlig Haanden paa Hjertet, og fordoblede ſine Skridt. —

Anna vendte bedrøvet og tankefuld tilbage til Huſet. Og denne Samtale, hvor kort den endogſaa havde været, med en ung, indtagende Mand, hendes Frelſer og Ideal, blev ikke uden Virkning paa den ſtakkels Annas Hjerte. —

Claus Daa ilede hurtig uden om Bækken, ſom løb der, hvor nu Gothersgaden er, og fulgte Stien uden om Landemærket og Skidenſtræde til Nørreport, der dengang, ſom vi vide, laae ved Enden af den nuværende Kryſtalgade. Tæt udenfor Porten ſtod et lille Krat paa Skraaningen af Vandløbet, der indeſluttede Staden. Det var i frodig Vext, paa Grund af den frugtbare, opfyldte Jordbund, og tætte Buſke ſlyngede Grenene i hverandre. I dette ſkjulte Claus Daa ſig, ſaa at han uſeet kunde holde Øie med Enhver, ſom paſſerede ud af Staden, ſaaſnart han var kommen over Vindebroen. Næſten i ſamme Øieblik havde Elephanten ubemærket valgt ſin Plads tæt ved ham i de tykke Buſke.

Det var ſeent paa Aftenen, og al Færdſel var efterhaanden næſten ophørt. En bondeklædt Mand kom tilfods ud af Staden med en Kurv paa Armen, og ſtandſede tæt ved det Sted, hvor Claus Daa var ſkjult. Lidt efter kom to Andre, der ligeledes bleve ſtaaende, og derpaa en Mand i en lang Kappe, med en Kaarde, ſom ſtak frem neden for Kappen. Alle tre Bønder vare bevæbnede med dygtige Knipler.

— „Skulle vi vente ham her, Hans Skriver?“ ſagde den ene Bonde og pegede paa Krattet. „Leiligheden er god, og man ſiger jo, at Tid og Leilighed er Liv og Sjæl i alle Gjerninger.“

— „Den kan være god nok, men den er for nær Staden," svarede Hans Faaborg. „Hvo der saaer Erter ved Adelvei, han saaer ikke sine Bælger i Lade. Nei, vi ville vente ham henne ved Serritsløv Krat, der er Leiligheden lige saa god, og hvad vi gjøre iaften, vil imorgen blive skrevet Serritsløvbønderne paa Regning. Lad Dem have Skylden, hvis Kofter I nu bære. Gaa kun forud til Krattet, jeg kommer bag efter. Og glem ikke, at naar jeg siger til ham: Guds Fred og god Aften, Ole, saa vil han holde stille, og saa skulle I springe til og slaae ham paa Hovedet med Kniplerne, den Forræder mod Kongen og Madam Sigbrit. Og Den af Eder, som kan slaae ham Hjernen saa flad som en Pandekage, han har gjort sin Lykke med det Samme."

Mændene gik forud. Hans Faaborg gik i nogen Afstand efter dem, og glædede sig ved Tanken om at Ole Skaaning, hans bestandige Plageaand, iaften skulde see Solen gaae ned for sidste Gang.

De vare forlængst af Syne og Portvægterne tudede i Hornene Tegnet til Portlukning. Endnu lod intet Sendebud sig see. Claus Daa begyndte at frygte for, at han var reden ud af en anden Port eller vilde opsætte sin Reise til den næste Dag. Da lød Hestetrav langt borte i Gaderne, det kom nærmere, og en Stemme, hvis Klang blev forstærket under Porthvælvingen, raabte til Vægterne: „Holla, godt Folk, bie lidt! lad en veifarende Mand slippe ud, før I heise Broen. Det var paa det nærmeste, at I havde lukket mig inde."

— „Det kan sommetider være bedre at være inde, end ude," sagde Vægteren. „I veed nok, at naar Lyset er slukket og Porten er lukket, er Den glemt, som ude er

ſtukket. Saa, rid nu over Broen. Reis vel, Landsmand!"

— „Tak! God Vagt i Jeſu Navn! . . . eller i Satans, thi det er jo Torsdag idag, og paa den Dag har Troldfolket Myndighed," tilføiede Ole Skaaning for ſig ſelv, medens han red over Vindebroen, ſom ſtrax heiſedes op efter ham.

Ole Skaaning red en ſtærk Heſt, ved hans Side hang en lang Kaarde, og ved Sadlen en Stridskølle. Han havde Udſeende af en Mand, der ſkal foretage en lang og farlig Reiſe.

Et Øieblik efter havde han naaet Krattet. Claus Daa ſtod ved Veien og ventede ham. Da Ole Skaaning vilde ride forbi ham, greb han Heſten i Tøilen og ſagde: „Holdt! God Aften, Ole! Vi To ſkulle tales ved, inden Du reiſer videre."

— „Ole er mit Navn, det er rigtigt; men har I ikke andet Tegn at give mig, ſaa ſlip min Heſt, eller jeg hugger Eder over Skallen."

— „Giv mig de Breve Du har, og Du kan ride hvorhen Du vil. Men gjør Du Vanſkeligheder, ſaa maa Du ſelv tage Anſvaret, om dette bliver din ſidſte Dag."

— „Ho, ho! I veed, at Staden hun hedder Snerpe, men I veed ikke hvor hun ſnerper henad, kan jeg mærke. Af Veien, I Stratenrøver!"

Ole Skaaning ſporede Heſten, der ſteilede ſaa hurtigt og voldſomt, at den rev Claus Daa med ſig i Luften. I det Samme traf Ole ſin Kaarde, og havde upaatvivlelig kløvet Hovedet paa den unge Adelsmand, hvis han ikke ſelv havde faaet Andet at tænke paa.

Elephanten havde fulgt Claus Daa ſom en Hund

sin Herre; ved enhver Bevægelse han gjorde, havde ogsaa Aslak forandret Stilling. Da Claus Daa forlod Krattet, stod Kæmpen bag den yderste Busk, og det blev ham saaledes let muligt, at komme Adelsmanden til Hjelp. Da Ole hævede sig i Sadlen for at hugge til, greb Aslak ham om det ene Been og løftede ham saa voldsomt ud af Sædet, at han styrtede til Jorden og i Faldet tabte Kaarde og Tøiler. Med Hundens Instinkt sad Aslak i samme Øieblik over ham og holdt ham saa fast om Struben, at han ikke kunde skrige, medens hans Øie fulgte enhver af Adelsmandens Bevægelser.

Alt Dette foregik saa hurtigt, at Claus Daa neppe havde faaet Tid til at fatte den Fare, han svævede i, før han allerede var frelst. Forbauset gjenkjendte han den samme besynderlige Skabning, der i hiin Nat havde kæmpet med Gustav Eriksøn, og saaret ham selv. Men det var kun et flygtigt Blik, han kastede paa Aslak, derpaa vendte han sig atter til Ole Skaaning.

— „Giv Brevene hid, som Du vilde udlevere, Du dobbelte Forræder?“ sagde han, „eller jeg jager min Kaarde igjennem dit troløse Liv.“

— „Lad Eders Bulbider slippe min Hals, ellers kan jeg jo ikke tale,“ svarede Ole, og saae sig om efter Undsætning. Men han var alene og afvæbnet i Aslaks Vold.

— „Det er ikke Riddersmands Færd, at drage sin Klinge mod værgeløs Mand,“ vedblev han. „Laae jeg ikke her paa Jorden, drog I knap Kaarden. Men det er let at fælde falden Mand.“

— „Hid med Brevene, Skurk!“ sagde Claus Daa, og stak Kaarden i Skeden.

— „Jeg veed ikke hvad det er for Breve, I taler

om. Vil I røve mine Reisepenge, saa kan jeg nu ikke negte Eder dem, ihvorvel I skulde være for fornem til en slig Haandtering. Men Breve har jeg ikke."

— „Brevene, Ole, som Du fik af Slotsherren for at bringe til Spanien, men som Du vil sælge til Hans Faaborg for tohundrede Gylden. Har Du nu forstaaet mig?"

— „Den lumske Tyveknægt," udbrod Ole Skaaning. „Mig sagde han, at han ikke kunde skaffe mig mere end Halvdelen. Den nederdrægtige Skurk! Der er intet Kammeratskab i ham. Men han skal heller ikke have dem, den Fadermorder! I skal faae dem, Herre, hvis I vil give mig to hundrede Gylden for dem."

— „Hvis Du ikke udleverer dem strax, vil jeg give Dig min Klinge lige til Heftet."

— „Saa lad Eders Bulbider slippe min Haand, at jeg kan knappe min Vams op; I vil dog ikke forlange, at jeg skal hexe dem frem," sagde Ole med indædt Harme. „Lad ham slippe min Arm, saa skal jeg give Eder dem, siden I have overmandet mig To mod Een, og jeg kan sværge paa, at jeg ikke har kunnet forsvare dem længere. Men hvis I ikke er en Tyv og en Tyvs Søn, vil I give mig Erstatning som en Adelsmand, for det Tab, en fattig Mand lider ved at opfylde Eders Forlangende, thi nu bliver jeg om Bringelønnen, som jeg skulde have tjent."

Claus Daa bød Aslak at slippe ham. Ole reiste sig overende og begyndte at knappe sin Vams op, for at udtage Brevene. Men pludselig greb han sin Dolk og stødte efter Claus Daa, som bøiede sig over ham for at modtage Brevene. Den siddende Stilling tillod ham ikke

at bruge sine Kræfter, Stødet var mat og gled af mod Adelsmandens Kaardehefte uden at saare ham.

Aslak drog hurtig sin Dolk og vilde støde den i Ole Skaaning; men i det Samme standsede han, Annas Forbud randt ham i Tankerne. Han kastede Dolken, og gav Ole med den knyttede Haand et saa voldsomt Slag i Hjertekulen, inden denne kunde rette et Stød imod ham, at Blodet stod ham ud af Munden, og han uden Bevidsthed segnede om paa Jorden.

Claus Daa rev den Faldnes Vams op og gjennemsøgte den. Snart havde han fundet Slotsherrens Breve, og da han havde overbeviist sig om, at han havde bemægtiget sig Alt, hvad der var betroet Forræderen, forlod han ham, efter at have tømmet sin Pengekats Indhold i Ole Skaanings Hue, til Erstatning for hvad han havde frataget ham.

Elephanten sparkede med Foragt Ole Skaanings Dolk og Kaarde ned i Veigrøften, stødte til ham med Foden, og da han saae, at han ikke rørte sig endnu, slæbte han ham tilside, for at han ikke skulde blive overkjørt i Mørket, og fulgte derpaa efter Adelsmanden, som allerede var paa Tilbageveien.

Hans eensformige, tunge Trin bragte Claus Daa til at vende sig om. Elephanten fulgte ham i Hælene, med Hænderne i Lommerne, krummet Ryg og ludende Hoved, som en træt Hund følger bag efter sin Herres Hest paa en Reise.

— „Min Ven," sagde Claus Daa, „Du har gjort mig mere end een Tjeneste i denne Aften. Jeg tømte min Pengekat i Skurkens Hue og kan ikke lønne Dig, som jeg ønsker det, men sig mig hvor jeg kan finde Dig, saa skal Du ikke have mødt mig omsonst."

Men Elephanten besvarede lige saa lidt dette, som flere andre Spørgsmaal, paa anden Maade, end ved at ryste med Hovedet.

— „Han er stum, stakkels Djævel," sagde Claus Daa medlidende. „Skjebnen har været grum imod ham, da han blev udstyret. Han ligner meer et Uhyske, end et Menneske. Men det lader til, at der boer et ærligt Hjerte i ham. Der, min Ven," vedblev han, idet han tog sin Halskjæde af, og skilte et Stykke fra, i et af Leddene, „der, tag Dette i Stedet for Penge, det er af ligesaa godt Metal. Og Tak for den Hjelp, Du har ydet mig."

— „Jeg vil give det til hende," sagde Kæmpen.

— „Hvad, Du taler? Og Du vil give det til hende? Til en Qvinde? Du?"

Og Claus Daa betragtede Aslak med et Smiil, som om Hengivenhed for Qvinden var Skjønhedens Forret.

— „Til hende," gjentog Aslak med Haanden paa Hjertet.

— „Til hende!" sagde Claus Daa ved sig selv. „Hvem er hun?" ... Og skulde Nogen have sendt mig denne Undsætning? ... Skulde det være Anna? ... Hvem ellers?"

Og et Smiil ledsagede denne Tanke. —

De fulgtes tause hen ad Veien, uden om Staden. Omsider sagde Claus Daa: „Kan Du vise mig et Ly for denne Nat, eller et sikkert Herberg, hvor jeg kan oppebie Morgenen, saa vil jeg takke Dig derfor, thi at gaae herude, er kun lidet morsomt."

— „Jeg kan lukke Eder ind i Staden," sagde

Elephanten, med et polidſk Smiil. „For mig kan de ikke lukke Portene.“

— „Du? Du er en Troldmand, troer jeg. Men kan Du hvad Du praler af, ſaa vil jeg give Dig end ti Led af min Kjæde i Belønning.“

Kæmpen kaſtede et begjerligt Blik til Halsſmykket, og ſagde: „Aslak vil give hende hvad J forærer ham.“

— „Der, Du troe Sjæl, giv hende det og bring hende min bedſte Hilſen. Luk mig nu ind i Staden, ſom Du lovede mig.“

Uden at ſvare gik Aslak hurtig foran, indtil de havde naaet den røde Bro, en forhenværende Overgang for Fodgængere over Graven, imellem Nørre og Øſterport. Denne Bro var allerede dengang ikke meer i Brug, og var derfor afkaſtet, ſaa at der ikke ragede det Mindſte af Pæleværket op over Vandet. Aslak betydede ham, at han maatte ſætte ſig op paa hans Skuldre, og nu bar han Claus Daa over Stadsgraven, idet han benyttede Broens ſkjulte Grund under Vandet til Fodfæſte, med den ſamme Sikkerhed, ſom en Lods, der fører et Skib over uſynlige Grunde. Uagtet Vandet flere Gange naaede ham høit op paa Livet, bar han ham lykkelig over, og nu var det let for den behændige Claus Daa at ſtige over det forfaldne, røde Pælegitter, ſom endnu kun adſkilte ham fra Staden. Saaſnart Kæmpen ſaae ham ſikker paa den anden Side af Gitteret, vendte han tilbage med en Hurtighed, ſom røbede, at han havde jevnlig Øvelſe i at gaae denne Vei, og forſvandt i Buſkene paa hiin Side Graven. —

Ved Daggry, da Slotsporten blev aabnet, ſtod Claus Daa for den forbauſede Torben Oxes Seng og overrakte ham de Brevſkaber, ſom denne troede i god

Behold, paa Veien til Spanien. Slotsherren maatte rødme over den Lettroenhed, hvormed han havde behandlet et saa vigtigt Budskab, der skulde udføres i al Hemmelighedsfuldhed og paa saa faa Timer allerede var kommet til saa Manges Kjendskab, og kun var frelst ved en næsten fremmed Mands Tjenvhed. Hans Forbittrelse kjendte derfor ingen Grændser. Han raasede imod den nederdrægtige Hans Faaborg og den løgnagtige Ole Skaaning, han vilde lade dem Begge hænge for deres Forræderi inden Solen gik ned, og Claus Daa maatte anvende al sin Veltalenhed, for at faae det Løfte af ham, at han vilde opsætte sin Hevn til en beleiligere Tid.

— „Det sømmer sig vel ikke for mig, som en ung Mand, at ville lære Torben Oxe Forsigtighed," sagde Claus Daa. „Men jeg er allerede gammel nok ved Hove til at vide, at det ikke er værdt at ægge Kongens Vrede, naar det kan undgaaes. Dersom Kongen er vidende om denne Sag, vil han tage sig af Eders Skriver, og I vil vanskelig faae Eders Villie fuldbyrdet. Dersom I lader som om Intet er skeet, vil denne Sag snart blive glemt, som, ved at omtales, let kunde gaae meest ud over Hendes Naade Dronningen. I har altid havt det Gavn af den, at I har lært at kjende to Forrædere, og kan vogte Eder for dem."

— „Og en Ven har jeg lært at kjende, som har gjort mig den største Tjeneste, Nogen kunde gjøre mig," tilsvøiede Torben Oxe. „Hvordan skal jeg vise Eder min Taknemmelighed?"

— „Dersom det er sandt, at der er skeet Eder en Tjeneste, saa tilstaa mig Det, jeg har bedet om, fordi

jeg antager, at det er til Eders eget Bedste, da skylder I mig ingen Taknemmelighed."

— „Nu vel, jeg vil føie Eder, hvor haardt det end vil falde mig, i det Haab, at Skjebnen engang vil skjenke mig en gunstig Leilighed til at kølne min Harme paa disse Skurke. Men hvad Eder angaaer, da ere vi ikke qvit, og Torben Oxe gjør sig en Glæde af at tilstaae, at I har reddet mere end hans Liv, thi I har reddet hans Ære."

De overlagde nu sammen, hvorledes det skulde blive muligt at faae det Ærinde udført, som den falske Pligtkarl havde forraadt. Men det havde store Vanskeligheder. Kongen havde vel nylig indført et Slags Postvæsen i Landet, nemlig Løbere, som løb fra Stad til Stad med Breve. Men det var tvivlsomt, om Sigbrit eller hendes Venner ikke undersøgte de Breve, der bleve befordrede paa denne Maade. Torben Oxe maatte tilstaae, at han ikke havde en Svend i sin Tjeneste, som han turde stole paa.

— „Det er skammeligt at maatte sige det," udbrød han, „men alle vore Folk ere enten i Bispernes eller i Madam Sigbrits Sold, saa at Alt, hvad vi foretage os, bliver beluret. Saa vidt er det kommet med Ærligheden og Sikkerheden her i Landet."

„Claus Daa vilde gjerne lade Brevene besørge ved sin Svend, for hvis Ærlighed han turde indestaae; men Mogens havde kun ringe Evner, og dersom denne Sendelse skulde blive forbunden med nogen Vanskelighed, som let kunde hændes, var han ikke Mand for at rede sig ud deraf, uden at opvække en Mistanke, der kunde blive farlig for Dronningen, som Madam Sigbrit vistnok nu havde et vaagent Øie med, efter at være bleven advaret;

thi det var rimeligt, at hun vilde tiltroe Dronningen at have Andeel i denne Sendelse til Spanien.

Da alle Midler vare omtalte og forkastede, sagde Claus Daa omsider: „Velan, saa vil jeg paatage mig denne Sendelse, og jeg vil anse det for en Ære, at gjøre for Dronningen, hvad jeg vist paa denne Tid, da jeg er kampbunden, ikke vilde gjøre for noget andet Menneske paa denne Jord. Jeg vil bringe Brevene saa langt, som der kan rides frem og tilbage fra nu og til den Dag, Dystløbet skal afholdes i Viingaarden. Da hefter jeg med min Ære for at maatte være her tilbage, thi der kan Ingen gaae i mit Sted; men indtil den Dag vil jeg være Dronningens Tjener med al Troskab, om hun vil modtage min ringe Tjeneste."

Torben Oxe omfavnede den unge Adelsmand, som med saa megen Ædelmodighed tilbød sig til dette farlige Hverv. Thi paa den Tid var en saadan Reise, uden Følgeskab, allerede et farefuldt Foretagende, og blev hans Reise røbet, vilde det paany tildrage ham Kongens Vrede, saa meget mere som han var reist bort uden Orlov. Det blev aftalt imellem dem, at Torben Oxe skulde henvende sig til Dronningen gjennem Birgitte Bryske, og bede om Anbefalingsbrev til en af det flanderske Hofs Agenter i Bremen, der kunde modtage Dronningens Breve og besørge dem videre til deres Bestemmelse; thi længer end til den frie Hansestad indsaae Claus Daa nok, at han ikke kunde komme. Inden Aften skulde Torben Oxe bringe ham denne Skrivelse, saa at han ved Portlukning kunde tiltræde sin Reise, som han meente han nok kunde holde hemmelig, da hans Svend imidlertid skulde udgive ham for at være syg og sengeliggende.

Efter at dette saaledes var aftalt, spurgte Slots-

herren om hvorledes Pligtkarlens Forræderi var kommet til Claus Daas Kundskab, med den Bestemthed, at han endogsaa vidste Tid og Time, naar han vilde forlade Staden. Claus Daa følte sig forlegen ved at skulle meddele Torben Oxe, at det var Anna, en Pleiedatter af en simpel Herbergerer, der havde givet ham denne Underretning fra Dyveke; han fortaug derfor den Deel af de nærmere Omstændigheder, som angik hende, og meddeelte ham blot, at Dyveke havde ladet ham advare. Det smigrede Slotsherrens Forfængelighed, at den skjønne Dyveke havde viist ham saa megen Interesse, at hun endogsaa havde udsat sig for Sigbrits Vrede for hans Skyld; det var derfor ikke mere end hans Skyldighed at opvarte hende og aflægge hende sin Tak herfor, og det vilde han gjøre ved den første Leilighed.

Claus Daa anvendte Dagen til at vise sig ved Hove og forberede Alt i sit Hjem til Reisen. Henimod Aften gik han til Fru Anne Arvidsdatter. Det Haab, han havde næret, at der skulde blive et Øieblik, hvori han kunde meddele Gundel Noget om sin pludselige Reise, blev skuffet. Den gamle Dame vilde ikke forlade Værelset et eneste Sekund, og hun var idag usædvanlig snakkesom, saa at hun ideelig deeltog i Samtalen, der mest dreiede sig om de Efterretninger af historisk og politisk Indhold, som hendes Ægteherre havde sendt hende fra Udlandet, og som hun samme Dag havde modtaget. Claus Daa forsøgte forgjeves at indsmugle et Par Ord, der kunde forklare hans Udeblivelse; men Alt, hvad han derved havde vundet, var at Gundel mærkede, at han havde Noget paa Hjertet, uden at hun kunde fatte hvortil han sigtede. Det spørgende Blik, hvormed hun tog Afsked med ham, gjorde ham forlegen; han dvælede et

Øieblik, men ingen Udvei vilde falde ham ind, og han gik uden at have udrettet hvad han saa inderligt ønskede. —

Dyveke havde besøgt Anna i Dagens Løb og fortalt hende, at hendes Moder havde holdt et forfærdeligt Huus med Hans Faaborg, da han bragte hende Underretning om det mislykkede Foretagende. Han og Byfogdens Folk havde længe ventet forgjeves; omsider, da en opsadlet Hest uden Rytter løb dem forbi, anede de Uraad og gik henimod Staden, hvor de fandt Ole Skaaning liggende paa Landeveien, halv ihjelslaaet og plyndret, uden at kunne meddele Andet, end at en fornem Herre havde overfaldet ham. Brevene vare borte. Sigbrit havde svoret paa, at de Breve skulde ikke komme ud af Landet, saa længe hendes Øine stode aabne, og Den, som vilde prøve paa at gaae det Bud, han skulde være om sin Hals. Dyveke havde med barnagtig Skadefryd fortalt, at hendes Moder hele Dagen havde været i ondt Lune, at hun var meget vred paa Faaborg, som hun bebrejdede for at have handlet lige saa forræderisk imod hende som mod Torben Oxe, hvorfor hun truede ham med at angive ham baade for Kongen og for Slotsherren. Alt dette havde Dyveke erfaret ved at lure ved Døren, og da Faaborg havde forladt Sigbrit, var hun løbet ud paa Trappen, hvor hun havde mødt ham og drillet ham, saa at han ikke havde været langt fra at græde sine modige Taarer over al den Modgang, han selv havde beredet sig ved sin Falskhed.

Anna takkede sin Helgen for at Claus Daa lykkelig havde bestaaet dette farefulde Eventyr. Hun havde tilbragt Natten i en dødelig Skræk; ved enhver Lyd af Nattevinden i Kastanietræerne foer hun op og troede at det var Aslak, som bragte den saarede eller maaskee end-

ogsaa dræbte Adelsmand tilbage til Huset. Og det var hende, der havde sendt ham i Døden, hende, hvis Liv han havde reddet! — Men da Aslak om Morgenen bragte hende de Guldringe, som Claus Daa havde skjenket ham, trykkede hun i glad Taknemmelighed Kæmpens haarde brune Haand, og saasnart hun var ene, knyttede hun en Silkesnor i dette Mindetegn, og skjulte det ved sit Bryst. —

Slotsherren besøgte Claus Daa seent paa Aftenen og bragte ham Brev fra Dronningen til den flanderske Agent i Bremen, tilligemed den høie Dames Tak for hans ridderlige Hengivenhed for hendes Person. Dronningen ønskede ham en lykkelig Reise og en snar Tilbagekomst, og lod ham overrække en flad Guldkapsel, hvori var en indviet Amulet, som hun vilde laane ham; han skulde bære den om Halsen, den vilde da sikkre ham imod alle Ulykker. Henrykt over Dronningens Naade besteeg Claus Daa sin Hest, efter at have givet sin Svend den Befaling, at han skulde udsprede, at han laae syg og ikke vilde modtage Besøg, og inden Vesterport blev lukket, drog han i al Stilhed ud af Staden, klædt som en simpel Stridsmand, og fortsatte iilsomt sin Reise ad de mindst besøgte Veie. —

Men hans Reise blev ikke længe nogen Hemmelighed. Hans Vert, den fromme Garver, Johan Spegelberg, havde luret ved Døren og saaledes erfaret den Besked, Claus Daa gav sin Svend, et Øieblik før han reiste. Den næste Dags Morgen begav han sig til Prioren i Graabrødrekloſteret, og meddeelte ham, at hans unge Huusfælle, som der var blevet talt saa meget om, og som var bleven mistænkt for at staae i Forbund med de svenske Oprørere, hemmelig havde forladt Staden paa

nogen Tid, medens hans Svend udgav ham for at være syg. Prioren roste ham for denne Nidkjærhed, bad ham fremdeles at være agtpaagivende paa hvad han saae og hørte i Staden, og meddeelte ham til Belønning Absolution og Syndsforladelse for otte Dage forud. Denne Efterretning kunde imidlertid ikke interessere Prioren stort; men han vilde ikke ved Ligegyldighed bringe Garveren, som var een af hans tjenstvillige Speidere, ud af en god Vane. Og da Prioren i Graabrødre stræbte at gjøre sig Kongen forbunden, saasnart det kunde skee uden Hinder for Geistlighedens Anliggender, meddeelte han Kongen denne Efterretning om en af hans Naades Hoffinder. Kongens Mistillid til Claus Daa blev atter vakt, og han lod strax nogle Ryttere sætte efter ham langs med Kysten, med Befaling at føre ham levende eller død tilbage, og dette Bud gik ogsaa til Lehnsmændene i Skaane; thi Kongen stod i den Formening, at Claus Daa havde begivet sig til de svenske Oprørere, med Budskab fra de Misfornøiede i Danmark. Men intetsteds vilde man have hørt eller seet det Mindste til Claus Daa eller nogen Reisende, saaledes som han var angivet i Kongens Brev til Lehnsmændene. Da Kongen talede til Sigbrit om denne Sag, lod hun som om hun for første Gang hørte tale derom; hun sagde, hun kunde ikke troe, at den unge Mand, ifald han virkelig var draget bort i et hemmeligt Ærinde, som der sagdes, havde taget Veien til Sverrig, han var vel snarere dragen Syd paa, thi det var „Somme" mere om at gjøre, at faae hemmeligt Bud til Flandern og Spanien, end det var de Misfornøiede om at gjøre, at faae Budskab til Sverrig, hvilket slet ikke var vanskeligt. Paa denne Maade vidste hun at saae Mistankens Frø i Kongens Sjæl, og inden han

forlod hende, var hun overbeviist om at hans Harme imod Hofmesterinden, Fru Anna Meinstrup, og mod Dronningens Capellan, Pater Mansverus, var stærkere end nogensinde før.

— „Kunde vi blot raade Bugt med disse To," tænkte Sigbrit, „saa kunde vi snart gjøre med Dronningen som vi ville; thi uden disse Raadgivere vil hun være som et Lam, ihvorvel hun er af en bestemt Charakteer og hører til en Race, som har Hjertet paa rette Sted. Men Vildbassen er kun lidet farlig, naar Hugtænderne ere borte."

Nogle Dage efter sad Dyveke og Anna, der i den sidste Tid næsten var bleven hende uundværlig, i Samtale i Dyvekes Kammer. Sigbrit var gaaet ud, for at bringe Kongen et betydeligt Regnskab, som hun havde gjennemgaaet, og for at tale med ham om de Indskrænkninger i Statsudgifterne, som hun i den Anledning vilde foreslaae. Dyveke og Anna havde seet hende gaae til Slottet, ledsaget af Hans Faaborg, der havde arbeidet under hendes Veiledning i denne Sag og nu bar Papirerne efter hende, i det Haab, at hun vilde omtale hans Flid for Kongen og tildele ham den Berømmelse, han meente at have fortjent, for at have bragt dette indviklede Regnskab i Orden.

— „Helgene være lovede," sagde Dyveke, „at jeg dog nu kan tilbringe nogle Timer uforstyrret. Det er næsten ikke muligt paa den sidste Tid, der er en saadan Uro over min Moder, hun under mig ikke Frist noget Øieblik; snart kommer hun selv, snart lader hun mig kalde, for at spørge mig om de ubetydeligste Ting. Vidste jeg ikke bedre, skulde jeg næsten troe, at hun er bange for at lade mig være ene, at jeg ikke skal løbe min Vei."

Anna lo. „Du leer deraf," sagde Dyveke; „men det var ikke dumt af mig, dersom jeg gjorde det. Og vidste jeg Sted og Maade, jeg kunde fristes dertil, thi sandt at sige er dette Liv mig meget til Byrde."

— „Hvor I kan tale selsomt, Jomfru Dyveke."

— „Selsomt? Hvad selsomt er deri? Hør, Anna, Du er en god Pige, en from Pige; vilde Du være i mit Sted? . . . Du tier og betænker Dig. Nei, skulde jeg leve mit Liv om igjen, sandt Du mig vistnok ikke anden Gang i dette Steenhuus . . . Langt hellere i en Hytte hos en Mand, som jeg elskede, og som jeg vilde tjene som en Slavinde. Naar Qvinden ikke kan være Slavinde af Kjærligheden, saa vil hun herske, der gives for os intet andet Valg; men det er kun i Mangel af Bedre, at vi nøies med Herredømmet, og dog kun for en Tid. Jeg er ked deraf. Jeg er hjertelig ked af dette Land, hvor de leve sammen som Hunde og Katte, Alle tilhobe. Jeg længes efter at komme til mit eget Fødeland, det har jeg aldrig før længtes efter, men nu forekommer det mig som der maatte være langt bedre end her. Kongen elsker mig ikke mere . . . ikke mere som forhen . . . og jeg . . . jeg hader Dronningen, som er Skyld i at Kongen har vendt sit Hjerte fra mig. Og dog sige de, at jeg er mægtigere end Dronningen! Jeg vil ikke længer være den Mægtige, det ækler mig . . . og hvori bestaaer min Magt? Jeg kan føie alle mine Luner, og gjøre en heel Deel Skade, om jeg vil; men at gjøre Godt imod et eneste Menneske, det vil jeg have vanskeligt ved. Nei, dette kan jeg ikke udholde længer, thi nu har jeg faaet Øinene op. De krumme dem Alle for mig . . . men de foragte mig alligevel . . . ogsaa Du foragter mig maaskee. Gjør Du, Anna? — Nei, Du

alene foragter mig ikke, det var utaknemmeligt sagt; men alle Andre . . ., alle Mænd . . . alle! . . . Torben Oxe ringeagter mig ogsaa."

Anna taug. Hun vidste, at saadanne Mismodigheds Øieblik snart gik over af sig selv, naar man ikke gav dem Næring ved Modsigelse. Dyvekes Pige traadte ind i Kammeret og meldte, at Slotsherrens Smaadreng forespurgte fra sin Herre, om Jomfru Dyveke vilde tillade, at han opvartede hende, da vilde han strax komme. Denne Anmodning fra Slotsherren var saa usædvanlig, at den høilig forbausede Dyveke; imidlertid tillod hun ham at komme.

— „Der seer I, hvor ugrundet Eders Klage var, Jomfru Dyveke," sagde Anna. „I samme Øieblik som I siger, at Slotsherren ringeagter Eder, beder han om Tilladelse til at see Eder."

„Jeg skulde have negtet ham det," sagde Dyveke efter et Ophold, „der kommer intet Godt ud af, at vi To sees . . . Du seer paa mig, som om Du troede, at jeg hader Slotsherren? . . . Jeg har maaskee ogsaa Grund dertil."

— „Hvor kan I nænne at hade saa smuk og saa god en Mand, som Slotsherren!"

— „Jo, netop fordi han er saa smuk . . . altfor smuk. Hans Godhed . . . det er en anden Sag, den tvivler jeg endnu paa," svarede Dyveke, som urolig gik op og ned ad Gulvet.

— „Hvordan seer jeg ud? Klæder denne Hue mig? Skulde jeg ikke tage en anden paa? Denne er saa krøllet . . . Bedre var det vistnok, at jeg gjorde mig grim, end at jeg pyntede mig . . . Jeg seer ud som jeg var syg . . . jeg er heller ikke rask . . . jeg har Hovedpine . . .

Det havde dog været bedst, at jeg havde sagt Nei til Slotsherren . . . Hvad kan han ville mig? Hvad troer Du?"

— „Han vil vel opvarte Eder, som de Fornemme kalde at fortælle deres Lige, hvor høit de agte dem."

— „Agter mig!" gjentog Dyveke med et spodsk Smiil. „Jeg kan nok sige Dig, hvor høit han agter mig. Ak, Anna, det er netop Det, der piner mig saa grusomt, at det sommetider er som det skulde qvæle mig. Mit Hjerte banker, som det skulde sprænge mit Bryst . . . Jeg vil fortælle Dig Noget, Anna, som jeg ikke vilde betroe noget andet Menneske; men nu maa det ud, jeg kan ikke tie længer, jeg kan ikke, det vilde tage Livet af mig. See ikke saa vist paa mig, saa skal jeg fortælle Dig hvad der hændtes mig for nogen Tid siden . . . Det kan nu være nogle Maaneder siden, da kom jeg op paa Slottet en Formiddag; jeg vilde tale med Kongen og lægge Forbøn for en Mand, som var dømt til Galgen for en ringe Sag, hvori han syntes mig uskyldig oven i Kjøbet. Kongen var endnu ikke kommen fra Jagten ovre paa Amager. Jeg sad i hans Stue, hvorfra man kan see ud over Vandet til Amager, og ventede paa at han skulde komme seilende. Da kom Slotsherren ind i Kammeret; han sagde, at han vilde see efter om Alt var i Orden til Kongen kom. Han talede mange forsængelige Ord til mig, og jeg loe deraf og slog det hen i Spøg. Men da tog han mig om Livet og vilde kysse mig. Jeg strød imod . . . Jeg kunde jo gjerne have givet ham det sattige Kys, han bad mig om; men der, i Kongens Kammer, vilde jeg ikke. Imedens vi strede saaledes, faldt jeg over Kongens Seng; men jeg holdt Haanden for Munden, saa at Torben Oxe ikke

kunde kysse mig alligevel . . . og jeg maa ogsaa tilstaae, at han strax slap mig og bad om Forladelse, fordi han havde forskrækket mig ved sin Overgivenhed. Hvad siger Du nu? Troer Du virkelig, at man handler saaledes med Den, som man agter? — Der havde kunnet komme stor Ulykke af den Spøg, thi den lumske Hans Faaborg kom listende ind af Døren i det Samme, og havde han seet det, kunde det kommet Slotsherren dyrt at staae. Men han havde Hovedet fuldt af de Sager, han vilde lægge paa Kongens Bord, og tænkte ikke paa os . . . Ak, Anna, at han vilde kysse mig, det finder jeg meget naturligt, thi jeg veed jo godt selv, at jeg er smuk nok; men at han vilde gjøre det paa den Maade . . . og paa det Sted . . . det havde han ikke gjort . . . hvis han havde elsket mig saaledes . . . nei, jeg kan ikke længer bære paa det, jeg kan ikke længer fortie det for Dig. Anna! . . . jeg elsker ikke mere Kongen . . . jeg elsker Slotsherren. Nu har jeg sagt det, nu har jeg dog En, jeg kan tale med om hvor ulykkelig jeg er . . . thi jeg er vis paa, at Slotsherren ikke elsker mig med oprigtig Kjærlighed."

Og Dyveke braft i Graad, og hun græd længe, thi Anna var saa forbauset over denne Tilstaaelse, at hun ikke forsøgte paa at trøste hende med et eneste Ord. Omsider sagde hun: „Fat Eder, Jomfru Dyveke, der kommer Slotsherren nede i Høibrostræde, jeg kan kjende ham paa hans høie Fjedre og hans stolte Gang."

— „Kommer han?" udbrød Dyveke forskrækket og tørrede hurtig Øinene. „Kan man see, at jeg har grædt? Gaaer han hurtigt eller gaaer han langsomt? See paa mig! Hvordan seer jeg ud? Ere mine Øine røde? See ud af Vinduet! Er han tæt herved? Men

saa svar dog, Du staaer og gloer, som Du hverken havde Maal eller Mæle."

— „I spørger mig om saa Meget paa eengang, Jomfru Dyveke; jeg veed ikke hvad jeg først skal svare paa."

— „Ti stille! Du skal slet ikke svare. Gaa bare din Vei! . . . Nei, bliv! . . . Jo, gaa kun! . . . Du kan gaae ned i Haven og sætte Dig i Lysthuset. Og pas godt paa; naar jeg lægger mit Tørklæde i Vinduet, er det Tegn til at Du skal komme op . . . Hvor vil Du hen? . . . Bliv dog, og hør hvad jeg vil sige Dig . . . Stakkels Anna! Hvor jeg er urimelig imod Dig idag. Nei, gaa ikke, sæt Dig i den anden Stue og tag et Arbeide, det første det bedste. Lov mig, at Du ikke vil forlade mig . . . Ak, Gud! der gik allerede Porten . . . Nu kommer der Nogen op ad Trapperne . . . De ere i Forstuen . . . Der er han vist allerede!" —

Det var Slotsherren. Han havde seet, at Sigbrit, fulgt af Hans Faaborg, havde begivet sig til Kongen med en stor Pakke Regnskaber; han stolede paa, at hun vilde blive nogle Timer paa Slottet, og ansaae Tiden for beleilig til at hilse paa Dyveke og bringe hende sin Tak for den virksomme Deel, hun havde taget i at afværge det Forræderi, man havde opspundet imod ham.

Slotsherren var klædt efter den nyeste burgundiske Mode, i Silke og Fløiel. Paa Skuldrene bar han en kort Kappe af mørkeblaat Fløiel, broderet med Guld og fodret med hvidt Atlask, i Haanden holdt han en sort Fløiels Hue med to lange hvide Strudsfjedre, hvormed han skjødesløs feiede Gulvet. Denne Dragt var baade

smagfuld og prægtig, og den klædte Torben Oxe uforligneligt.

Anna blev siddende i den forreste Stue, Døren stod aaben; men om hun end ikke havde tænkt paa ganske andre Ting, kunde hun dog ikke have hørt et Ord af hvad der blev talt i Dyvekes Kammer, thi de havde kun sagt faa Ord, da Stemmerne sank ned til en sagte Hvisken. —

Da Slotsherren forlod Dyveke, efter en lang Samtale, var hans Mine alvorligere, end da han kom, og hans Hilsen ærbødigere. Dyveke, som havde modtaget ham i en bedrøvet Stemning, havde derimod et smilende Ansigt. Hun saae ud af Vinduet efter Ridderen, indtil hun ikke kunde øine ham længer, derpaa sagde hun: „Saae Du nogentid en smukkere Mand? — Hvilke Øine! Jeg maatte hele Tiden tænke paa hvad Kongen engang sagde, at Øinene ere en Gjenvei til Hjertet. Du kan ikke troe hvor deiligt han kan tale, det lyder ligesom Musik, og det gaaer lige til Sjælen. Men de Mandfolk, de kan nu engang aldrig være ærlige, de skulle nu altid bedrage. Tænk engang, han vilde bilde mig ind, at de Breve, Du veed nok, slet ikke havde været af Vigtighed, og at det kun var et Indfald, for at prøve Budet, at han havde ladet saaledes. Men jeg sagde ham reent ud, at jeg godt vidste, at det ikke var sandt, og at jeg ikke var saa eenfoldig, at jeg nok kunde begribe, at han ikke sendte hemmeligt Bud til Spanien, uden at Dronningen vidste af det, om end Kongen ikke maatte vide det. Da kan Du troe, at han gjorde store Øine, og siden talede han ogsaa mere alvorligt. Og hvor han saa var smuk, Anna! Jeg troer, at jeg har gjort ham Uret, jeg troer virkelig, at han elsker mig

oprigtig, og at det var sandt hvad han sagde, at aldrig nogen Qvinde havde bragt hans Hjerte til at banke saaledes, som jeg. Tænker Du ikke nu paa Elsebeth Bagers Spaadom? Den har ikke været af mine Tanker siden. Ja, han elsker mig vistnok oprigtig. Maa jeg ikke være stolt deraf, Anna! Og hvor han er god og sielig! Han lovede mig, at han vilde skaffe mig en god Plads til at see Dystløbet i Viingaarden. Jeg veed nok, at baade min Moder og Kongen vilde blive uhyre vrede, hvis de fik det at vide; thi siden Dronningen er kommen, skal jeg jo holdes inde som en Fange; men det er jeg for længe siden hjertelig ked af. Tænk Dig! Jeg har ikke engang seet Dronningen mere end ganske flygtig, naar hun er reden her forbi. Jeg gad dog nok see, om hun er saa deilig, som der gaaer Ry af. I gamle Dage var der aldrig et Dystløb, uden at jeg havde den bedste Plads, og nu skulde jeg finde mig i slet ikke at være med? Jo pyt! Slotherren vilde nødig, det kunde jeg godt mærke; men da jeg bad ham saa bønlig derom, kunde han ikke sige Nei. Jeg vil ogsaa komme der ganske hemmeligt, Ingen skal vide det, vi ville sige til min Moder, at Du har skaffet mig en Plads i et Vindue for at see Hestene, som blive trukne forbi til Dystløbet. Det skal jeg nok bilde hende ind. Saa ville vi sætte os i en Krog og see til, at Ingen skal bemærke os, uden Torben Oxe, som veed hvor vi ere. Alle Helgene! hvor jeg glæder mig dertil! — Er det ikke besynderligt, Anna, før var jeg saa vred paa Dronningen og kunde ikke tænke paa hende, uden at det kogte i mig, og nu er det paa eengang ligesom om jeg slet ikke hadede hende mere, og jeg længes ordenlig efter at see hende. Jeg troer endogsaa, at jeg kunde holde

af hende. Hun skal være saa god, sige de. Det sagde Torben Oxe med, og det Samme har Kongen sagt om hende," tilføiede hun med et Suk, . . . og nu fik hendes Tanker pludselig en anden Retning, og hun blev tankefuld siddende med Haanden under Kinden. —

XI.

Dyſtløbet.

Lige overfor Slottet laae en ſtor Have, ſom kaldtes Viingaarden, maaſkee efter de Viinſtokke, ſom vare plantede langs med den ene Muur. Den ſtrakte ſig omtrent fra den før omtalte bedækte Kanal og lige til Stadens Grændſe, ud imod Hallandsaas, ſom den var ſkilt fra ved et ſtærkt Pæleværk, og ved den forbiflydende Strøm fra Bremerholms Vand. Paa en Deel af denne Haves Grund er ſenere Viingaardsſtræde bleven anlagt. Denne Have hørte til Slottet, ſom laae paa en altfor indſkrænket Plads til at have nogen nærmere Slotshave. Den var bevoxet deels med ſtore ſkyggefulde Træer og Buegange, deels med mange koſtelige Planter og Buſkvæxter. Her ſpadſerede Dronningen ofte, og her tilbragte hun mange Timer om Sommeren med ſine Damer, hvorfor der midt i Haven var opbygget et ſtort Lyſthuus til hendes Bequemmelighed. I den ene Side af Haven, langs med Muren, ſom vendte ind imod Staden, var anlagt en ſtor Carrouſelbane, til Ridderſpil og Dyſtrenden.

Allerede i flere Dage havde Haandværksfolk af alle Slags været beſkæftigede med at indrette og ſmykke denne Bane til det ſtore Dyſtløb, ſom Kongen vilde lade afholde. Tømrerne arbeidede paa Skrankerne, Snedkerne og Ta-

petſererne opførte Tilſkuerpladſer og udſmykkede dem paa det prægtigſte, Smedene befæſtede den ſtore Jernbue, af kunſtigt Arbeide, hvori Ringene ſkulde hænge. Det var i den ſmukke Høſttid, da Veiret er ſtadigſt, og Alt bebudede, at denne ſjeldne Feſt ſkulde blive glimrende. Tourneringer høre til de Feſtligheder, ſom til enhver Tid have interesſeret alle Klaſſer af Samfundet; intet Under derfor, at hele Kjøbenhavn var i Oprør. Enhver vilde ſee ſaa Meget ſom muligt, og De, der ikke kunde faae Andet at ſee, vilde i det Mindſte ſee Vaabendragerne, ſom førte Riddernes Heſte gjennem Gaderne til og fra Banen. Overalt ſaae man Tilberedelſer dertil, og Ingen talede om Andet, end om Tourneringen.

Claus Daas Svend, Mogens, havde ikke mindre travlt end alle Andre. Han ſleb og pudſede ſin Herres Vaaben, prøvede og efterſaae Landſen, Skinner og Brynie, og havde allerede utallige Gange viſket Støvet af Vaabenſkjoldet og betragtet den røde Muur i blaat Felt, ſom allerede i to Aarhundreder havde været Familiens Skjoldemærke, og hver Gang med et dybt Suk; thi hans Herre, der ſkulde føre diſſe Vaaben, var endnu ikke kommen tilbage fra ſin hemmelige Reiſe. Paa alle Efterſpørgſler ſvarede Mogens ſamvittighedsfuldt, ſom der var foreſkrevet ham, at hans Herre var ſyg og ſengeliggende, og ikke vilde tage imod Beſøg; — men hvad ſkulde han ſvare paa ſine egne Spørgsmaal? Hans Ængſtelighed tiltog med hver Dag; men da der kun var een Dag tilbage, var han nær ved at fortvivle.

„Han er kampbunden og kommer ikke," ſagde han ved ſig ſelv, idet han gik den ene Gade op og den anden ned, for at adſprede ſit bekymrede Sind. „Jo, det er en ſmuk Leeg. Jeg har tiet længe nok, nu kan jeg ikke

tie længer; man træder saa længe paa Frøen, at hun siger qvak. Nu siger jeg det høit og lydeligt, at det er en Spot og en Spee for vort Huus, at Sligt skal vederfares min gamle Herres Søn. Men jeg vogter mig vel, at Ingen skal høre det, thi det vilde være en stort Tort. Vidste min gamle Herre det, han sløi i Flint. Jeg er nær ved at gaae af mit Skind derover. Taalmodighed kan være god nok, men irret Taalmod bliver omsider til Rasen; thi jeg gaaer her ikke anderledes end til Spot for de andre Svende. Jeg har sagt dem, at jeg skal være min Herres Patrin imorgen paa Dystbanen; men jeg kommer i Stedet derfor til at sidde bag Ovnen med Kjællingerne, om de ikke ville skæmmes ved mig, som har udfordret og ikke møder. Al den Skam gjør han mig gamle Karl, til Løn for min troe Tjeneste. Ak! Min gamle Herre vil tage sin Død over den Søn og jeg kan heller ikke overleve den Vanære, der overgaaer vort Huus."

En lystig Klang af Trompeter afbrød Svendens sørgmodige Betragtninger. Det var Kongens Herolder, Hans og Jytland, der rede om i Staden og proclamerede Dystløbet med stor Høitidelighed, fulgte af Ryttere med Kjedeltrommer og Trompeter, som blæste og trommede ved alle Tvergader og Torve. Mogens skjulte sig i Sværmen, der fulgte med Herolderne, og hørte hvorledes de udraabte Kongens Indbydelse til „Alle og Hver, geistlige Fyrster, Grever, Herrer og ridderlige Mænd af Adel, som paa denne Tid ved Kongens Hof udi Danmark nærværendes ere, eller endnu kunne tilkommendes vorde, givende Alle og Hver særdeles at vide, at de paa den næst efterfølgende Dag, naar Klokken Ni er, skulle lade sig finde i Viingaarden til allehaande Ridderspil at prøve

med Dyst, Tournering, Balgen og Ringrenden, Alt til at opvække og fremskynde ridderlig Dyd og Ære, — for hvilke vore loflige Fædre tidt og ofte have deres Liv og Blod prøvet og tilsat — saa at, naar fornødent er, saadanne ridderlige Kunster desbedre og gavnligere kunne bruges til Krig og Alvorlighed." Der lovedes alle Kæmpende, at der skulde „forordnes retfærdige og i saadanne Ridderspil velforfarne Judicerere eller Dommere, paa det at Kæmperne kunde vederfares hvad ret og billigt er." Derpaa fulgte naadigst Tilsagn om, at „hvosomhelst i denne Kamp indlægger sig Priis, Lov og Ære for Alle og Enhver, dog besynderlig for høiloflige kongelige, fyrstelige og ædle Fruentimmer, og med sig hjemfører visse Tegn og Æresgaver for bevist Mandelighed, de skulle altid for de ypperste Riddere i Kongerigerne holdes og agtes."

— „Ja, og de, som reent udeblive, de skulle holdes og agtes i alle Kongeriger for Krystere og Fuxsvandsere," mumlede Mogens ved sig selv.

— „Og paa det at Enhver saa meget desbedre kan sig vide at rette, hvorefter og hvorledes han sig skal forholde, have Vi dette Ridderspils Artikler ladet besatte og derhos antegne, som efterfølger."

Og nu oplæste Herolderne nogle og tredive lange Artikler, der vare de vedtagne Kamplove for alle mulige indtræffende Tilfælde. Derefter blæstes igjen i Trompeterne, og Herolden vedblev: „Danke og Æreskænk skulle udgives, som herefter følger. Og Judicererne, som dertil forordnes, skulle sige derom hvo Dankene have skulle."

Der var Priser til alle de forskjellige Ridderspil, for Ringrenden og Kæmpen. Mængden hørte denne lange Proclamation med ærbødig Taushed, og da Trom-

peterne atter blæste og Kjedeltrommerne løde, fulgte Skaren efter det høitidelige Tog, for at høre det Samme gjentage i de andre Gader. Og dette Skuespil varede den hele Dag, lige til Solnedgang, for at Alle kunde være tilbørlig indvarslede til den næste Dags Kamp.

Men i Mogens' Øre løde Trompeterne som Dommedags Basuner, der forkyndte den yderste Dags Komme. — —

Der var en Tummel paa Kjøbenhavns Gader den næste Dag, saa at man neppe kunde komme frem. Alle Boder vare lukkede, enhver Beskæftigelse hvilede, overalt mødte man glade og festligklædte Folk, som ilede afsted for at sikre sig en Plads til at see det mest Mulige af disse Festligheder. Riddersvende og Pager løb frem og tilbage; prægtige Heste bleve trukne gjennem Gaderne med kostbart Sadeltøi og Plümager; Skjolde og Vaabenfaner bleve førte til Carrouselpladsen af Vaabendragerne; fornemme Damer til Hest, eller i pyntelige Karme, begave sig til Tilskuerpladserne, ledsagede af Riddere og Hellebarderer; Guldsmedene bare Ærespokaler og andre Priser, fulgte af Byfogdens Svende med Spydstager i Hænderne; Borgere med Koner og Døttre trængte sig frem, bagefter deres Læredrenge, som gjorde Plads for dem, for at finde de misundte Sæder, som de havde erholdt ved Beskyttelse af en eller anden fornem Herre, eller for at naae deres Venners Huse, hvorfra de kunde see Toget drage forbi. Ud af alle Vinduer kiggede Hoveder, Tagene vare fulde af Nysgjerrige, og ethvert Bislag var besat med en Klynge Skoledrenge, som herfra dreve deres Abespil med de Forbigaaende, — overalt, hvor man saae hen, var forvirret Travlhed, og Tusinder af Stemmer løde i Munden paa hverandre.

Men værst var det ved Indgangen til Viingaarden,

hvor Folk næsten trykkede hverandre ihjel. De kongelige Hellebarderer havde ondt ved at holde Orden i det Chaos, som opstod hvergang Nogen skulde indlades i Haven, thi da vilde Enhver benytte Leiligheden til at kigge ind i Helligdommen, som vi nu ville tage i Øiesyn.

De to lange Sider af den store, aflange Carrouselbane vare indrettede til Tilskuere; paa den ene Side var der udenfor Haven, nemlig bag den takkede Muur ud imod Staden, opslaaet flere Rækker trappedannede Bænke, i den ved denne Leilighed afspærrede Baggade, og her vare Pladser uddeelte til Stadens Embedsmænd og de anseeligste Borgere med deres Koner og Døttre, som over Muren kunde see ind paa Rendebanen. Paa den anden Side, lige overfor, i Haven selv, var der opreist amphitheatralske Forhøininger, med Sæder, smykkede med kostelige Tapeter af Silke og Fløiel, efter Tilskuernes forskjellige Rang. Her skulde Dronningen med sine Jomfruer, Ridderskabet og Adelen med deres Damer have Plads. For den ene Ende af Banen stod Judiceerhuset, en lav Bygning, hvis Tag var en aaben Altan for Dommerne; forneden vare Væggene behængte med de kæmpende Ridderes Vaabenfaner og Skjolde, og smykkede med Kampprisserne, der vare udstillede paa Hylder. For den anden Ende var Indgangen fra Vaabenpladsen bag ved til Banen, igjennem et Telt, der var bevogtet af Dommernes Svende. Midt paa Banen stod en kostelig udarbeidet og forgyldt Jernbue, der spændte fra den ene Side til den anden, tvert over Banen. Øverst sad Krigens Gudinde, som i Hænderne holdt en Krone og en Palmegreen. Paa en Snor midt under Buen hang den gyldne Ring, der var Maalet for saa mangen Ridders ivrigste Ønsker paa denne Dag. Langs med Midten af

Banen gik en stærk, lav, rødmalet Skranke, som skulde forhindre Sammenstød af Hestene; den var ikke høiere, end at de Kæmpende kunde hugge og støde over den uden Hinder. —

Faa Øieblik efter at Adgangene vare aabnede til Baggaden, vare Borgernes Pladser allerede optagne. Fra begge Ender strømmede Skarer ind paa Bænkene, og mødtes paa Midten, som to slagfærdige Hære, for at presses sammen saa tæt som Sild i Tønder. Desmere misundte man den rummelige Plads paa Adelens Bænke, som efterhaanden blev taget i Besiddelse af de fornemmere Deeltagere i denne Fest. Den glimrende Forsamling af Damer og geistlige og verdslige Herrer var længe Gjenstanden for de ringere Stænders Beskuen og Samtale, indtil Opmærksomheden efterhaanden blev deelt imellem Tilskuerne og Ridderne, der samledes nede paa Carrouselbanen, for venskabelig at hilse paa hverandre før Kampens Begyndelse.

— „Det er Slotsherren, ham der, med den forgyldte Hjelm og de deilige høie Strudsfjedre," hviskede en ung Pige til en anden. „Finder Du ikke, at han er yndig? Han kunde gjerne see herop; men han seer ikke til Smaafolk."

— „Der er Ridder Lunge. Gud, hvor han er prægtig! Han skinner, som han var klædt i Ædelstene fra Top og til Taa. Hvor mon den fremmede nederlandske Adelsmand er, som han skal kæmpe med?"

— „Det er vist ham derhenne, som han tager i Haanden. Det er sært, at de bruge at tage hverandre i Haanden, inden de skulle kæmpes paa Liv og Død."

— „Troer Du virkelig, at det bliver paa Liv og

Død? Saa at de ordentlig slaae hverandre ihjel? Og blive liggende døde!"

— „Ja ihjel, det vil jeg ikke sige; men dog saa godt som. Blodigt bliver det, efter hvad min Fader har sagt, som har smeddet Vaabnene til dem. Det er Sværd, siger han, som skære tvers igjennem Benene."

— „Uf ha! Men det er deiligt! Gid der maa falde brav Mange, især af de Stygge," udbrød den ubarmhjertige Skjønne.

— „Jeg gad nok vidst hvad det er for et Indfald af Slotsherren, at lade denne Bænk sætte saa usædvanlig lavt, som den er sat idag," sagde en Borger. „Man har ordentlig ondt ved at kigge igjennem den takkede Muurkant. Man sidder her ligesom man sad i Skjul, kun hverandet Menneske paa denne Bænk kan see ordentlig, naar der er en Aabning foran ham. De kunde ogsaa gjerne have kappet Grenene lidt paa dette Træ, som staaer her ved Muren. Jeg skal ikke faae Meget seet, og de to stakkels Fruentimmer ved Siden af mig heller ikke, de sidde jo næsten som de legede Forgjemt bag Buske, saaledes hænge Bladene dem om Ørerne. Men det lader ikke til at de bryde sig stort derom, siden de endogsaa have slaaet Regnklæderne sammen om Ørerne, som to Nonner, der ere komne paa Dandsebal."

— „Slotsherren har udtrykkelig befalet, at de Forreste skulle sidde med Øinene lige i Kanten af Muren, for at de Andre kunne see desto bedre," sagde Tømmermesteren, som sad bagved. „Saadan en Bane bygge vi ikke paa Maa og Faa, men der skal tænkes og spekuleres over den Ting."

— „Dersom De ikke kunne see, mine Jomfruer,

saa er min Søn og jeg villige til at bytte med vore bedre Pladser," sagde Gotfred af Ghemen, som med sin Søn sad lige bag de to tilslørede Fruentimmer, der lode som om de ikke hørte Bogtrykkerens venlige Tilbud.

— „Mon det er anstændige Pigebørn?" hviskede Johan Spegelberg, idet han rakte sig hen til Gotfred. „Kjender I dem, Mester! Jeg skjøttede dog ikke om at sidde Side om Side med Belials Børn," tilføiede han, idet han korsede sig.

— „Jeg har ikke seet dem, og det lader til at de ikke ere komne her for at sees. Men Slotsherrens Smaadreng har gjort Plads for dem, og saaledes kan I nok være rolig for, at det er skikkelige Folks Børn, der ikke ville forføre Eder, Mester Johan Spegelberg," svarede Bogtrykkeren med et Smiil.

— „Man skal flye Synden og Syndens Fristelse," sagde Garveren. „Forviis farer ikke ilde, og Klogskab har Øine i Nakken."

— „Kors, hvad Sølvtøi det er!" udbrød en Kone. „See, En heel Hylde fuld, Kander og Bægre!"

— „Aa," sagde en Anden, „det er maaskee ikke bedre Sølv end Kongens Mynt, og saa er det saamænd ikke at misunde nogen Mand."

— „Fiint prøvet Sølv er det, og god Vægt er der i alt Arbeidet, som det er befalet i Kongens nye Forordning, som hedder Skraa og Skikkelse for Guldsmedene i Danmark. Det maa jeg vide, som har gjort det," sagde Jochum Guldsmed. „See, hvor det blinker! Det er som Ordsproget siger: Dyrt Klenodie gjør et lysteligt Tilsyn. I har ikke et Lod Sølv i hele Jert Huus, Mutter, det vil jeg vædde paa, som er halv saa ægte, om I ellers har Noget af det Metal."

— „Hm! Ædelstenen gjelder, som man regner den til," svarede Konen og vendte sig fornærmet fra ham.

— „Hvem er det, der kommer? Jh, det er jo Mutter Sigbrit, see, derovre, ved Siden af den gamle Ridder med det lange Skjæg, jeg troer det er Otto Krumpen."

— „Nei, det er Ridder Niels Stub, og den gamle Dame er Herr Jochum Griis's Frue, og det kjønne unge Pigebarn er hendes Datter. Den gamle Frue skal være saadan en klog Kone, som veed Mere end sit Pater noster. Hun ligner i en Hast den hollandske Hex, det har I Ret i. Nei, flet saa galt er det heller ikke. At hun skulde sidde nær hos Dronningen! Hvad tænker I paa?"

— „Ja, hvorfor ikke? Hun er jo Kongens bedste Raad."

— „Er hun Kongen til Raad, saa er Datteren Dronningen til Graad."

De to tilslørede Fruentimmer, som ikke vare Andre end Dyveke og Anna, trak Regnklæderne tættere sammen for Ansigterne og ønskede sig mange Mile borte. Det Mod, hvormed de havde betraadt Indgangen, var borte saa snart de havde indtaget den Plads, som Slotsherrens Page havde ledsaget dem til, og ihvorvel den takkede Muurtinde og Grenene af Træet tildeels skjulte dem for Tilskuerne lige overfor, og Regnklæderne for deres Omgivelser, ønskede de dog Intet ivrigere, end at de uden Opsigt kunde komme bort igjen. Men det var aldeles umuligt.

Samtalen, der truede med at blive saa piinlig for dem, blev lykkeligviis afbrudt af en Kanonsalve. Det

var Tegn til at Dronningen drog fra Slottet. Der fyredes med alle mulige Slags Skyts, som en gammel Krønike nævner saaledes:

De lode da høre deres Lyd og Sang,
At det høit op mod Himmelen klang,
Med hele og halve Kartover og Slanger,
Skerpentin, Falkoner og Jernskytter mange,
Skærbrækker, Fyrmørser og ligesaa,
De monne da alle tillige afgaae.
De skøde, at Jorden hun bævede ved,
Der fulde og Vindver af Husene ned. —

Alle Øine rettedes mod Indgangen til Haven. Men det varede Noget inden Nysgjerrigheden blev tilfredsstillet, thi Toget bevægede sig langsomt, til stor Glæde for den større Mængde udenfor i Gaderne, som ikke fik Andet at see end de forskjellige Tog, der droge til Carrouselpladsen.

Dronningen i en forgyldt Karm, ledsaget af sine Jomfruer til Hest, og fulgt af en stor Skare af Riddere og Hoffinder, drog fra Slottet til Viingaarden. Kongen holdt allerede tilhest med sine Raader og fornemme Mænd ved Indgangen til Haven, for at modtage Dronningen og føre hende til hendes Plads; thi denne Kampfest anstilledes jo tildeels til Ære for det smukke Kjøn, og Dronningen skulde overrække Seierherrerne Æresdankene, som Priserne kaldtes. Alle Hovederne blottedes ved Dronningens Ankomst, og med Hatten i Haanden førte Kongen hende til den med kosteligt Fløiel rigt udsmykkede Plads, midt for Skranken lige overfor Dyveke og Anna. Den tause Forventning gav Plads for et Udbrud af Beundring, ved Synet af den unge og smukke Dronning, og dette gik pludseligt over til et jublende

Velkomſtraab. Dronningen lod til at være bevæget, hun bøiede Hovedet til Tak, men ſaae ikke op; Kongen ſlog flere Gange hilſende med Haanden og bøiede ſig derpaa for Dronningen, efter at have hviſket nogle venlige Ord, hvorpaa han forlod hende, for at begive ſig til ſin Plads blandt Judicererne, der alle vare valgte blandt de tappreſte Riddere. Man ſaae her Otto Krumpen, Søren Nordby, Knud Gyldenſtjerne og mange Andre, hvis Navne ikke ville glemmes ſaa længe Hiſtorien er til.

Dyveke havde med den meſt ſpændte Opmærkſomhed fulgt enhver af Kongens og Dronningens Bevægelſer, gjennem den lille Aabning af Regnklædet, der kun gav den nødvendige Plads for Øinene. Det Optrin, hun havde været Vidne til, vakte en piinlig Følelſe i hendes Bryſt, det var ligeſom hendes Hjerte ſnøredes ſammen. Det forekom hende, at hun aldrig havde ſeet noget deiligere end Dronningen, og at Kongen aldrig nogenſinde havde været ſmukkere, end i dette Øieblik. Paa Torben Oxe tænkte hun ikke, og det var ikke ham, de hyppige Taarer gjeldte, ſom hun fældede i Stilhed ved denne Glædesfeſt. Og det varede længe inden hun havde Tanke for Andet, end for den nagende Smerte i hendes egen Barm. —

Anna havde i Begyndelſen ſiddet i den dødeligſte Skræk for Dyveke, thi hun ſaae hvor meget alt dette angreb hende. Men da Dyvekes Sorg opløſte ſig i ſtille Taarer, havde hun ikke mere noget voldſomt Udbrud af hendes Smerte at frygte, og nu henrev det Uſædvanlige, hun var omgivet af, hende efterhaanden aldeles. Og Anna havde Sands for at opfatte de Smaating, ſom farve Maleriet for Jagttageren. Hun havde Øie for de mange hemmelige Tegn og ſtjaalne Blik, der ſløi frem

og tilbage over Skrankerne, for hende var denne fornemme og pragtfulde Verden ikke nogen ganske tillukket Bog, hun skuede gjennem Glimmeret og bag Pandseret; thi Hjertet ledede hende, og Den, der følger denne Veileder, tager i det Mindste ikke feil af Hjerter. Og det forfærdede hende, at møde saa megen Kummer og saa megen Engstelse under saa smilende Masker og saa glimrende Klædebon, og det blev hende mere klart end nogensinde, at Lykken ikke er knyttet til de udvortes Goder; thi endogsaa den Første af dem Alle, den unge og deilige Dronning, saae bekymret ud, uagtet hun smilede. Men det anede hende ikke, at den kongelige Dronning af Danmark og den ydmyge Anna i dette Øieblik havde en fælles Sorg.

Dronningen havde i den sidste Tid været forstemt. Fru Anna Meinstrups og hendes Skriftefaders mangehaande Henthydninger havde omsider vakt hendes Mistanke, og med den Sjælsstyrke, som denne Qvinde besad og i Ulykken gav saa mange Prøver paa, havde hun forlangt at vide hvad man skjulte for hende. Det var hendes Kapellan, Pater Mansverus, der brød Isen, og Fru Anna Meinstrup bearbeidede hvad han havde forberedet, saa at Dronningen snart kjendte sin Ulykke i dens hele Omfang. I det første Øieblik nedslog den hende aldeles. Men ved nærmere Eftertanke opfattede hun den anderledes, end man havde ventet. I Stedet for at blive bestandig heftigere og istemme det almindelige Raab om Dyvekes Bortfjernelse, besluttede hun at taale denne Medbeilerinde, indtil hun efterhaanden havde fortrængt hende af Kongens Hjerte ved den fordoblede Ømhed, hun vilde vise ham. At Christian havde elsket Dyveke i saa lang Tid og saa trofast, talede til hendes

Fordeel; hun havde, sagde hun, ingen Ret til at regne med Kongen om Fortiden, da han ikke kjendte hende og ikke var bunden til hende. At Dyveke var Sigbrits Datter, det trøstede hende mere, end det foruroligede hende; thi denne kloge Kone vilde nok indsee, at det var hendes egen Fordeel at slutte sig til Dronningen, som Intet ønskede mindre, end at fjerne denne prøvede Raadgiverinde fra Kongen, der satte saa megen Priis paa hende.

— „Min Lod er Dronningers Lod," sagde hun bedrøvet, men med from Hengivelse; „vi have ikke Ret til at fordre nogen anden Skjebne. Kan jeg vinde med gode Vaaben, da skal det ikke være Dyveke til Skade, at jeg har seiret i denne Kamp, som jeg nu har Ret til at føre. Men Helgene bevare mig for at bruge falske og haarde Vaaben; thi den Pige var i sin Ret, da hun ikke vidste at jeg var til, og det maa være tungt, at fraside sig Den, man elsker."

Men denne milde Anskuelse stemmede ingenlunde med Hofmesterindens eller med Kapellanens Planer. Disse holdt med den til Trondhjem for sin Modstand imod Dyveke forviste Erkebisp Walkendorf og med den øvrige Geistlighed og Adel. Og fra nu af blev Dronningen idelig bestormet med Fortællinger om Dyvekes Slethed og om Sigbrits Underfundighed, der endogsaa skulde gaa saa vidt, at hun paa eengang vilde holde Kongen og den letsindige og stolte Slotsherre fængslede ved Dyvekes Yndigheder, og drev det skændigste Spil lige for Alles Øine, til Krænkelse for Gud og Mennesker.

Et eneste Ord havde tilveiebragt den største Forandring. Hidtil havde intet Menneske vovet at lade Dronningen ane Dyvekes Tilværelse, og fra det Øieblik,

hendes Navn første Gang var bleven nævnet, hørte hun næsten ikke tale om Andre. Enhver i hendes Omgivelse vilde bevise hende sin Hengivenhed, ved at omtale og bagtale Dyveke og Sigbrit, alene med Undtagelse af Birgitte Bryske, som nærede oprigtig Hengivenhed for Dronningen; men kun Faa vilde nogensinde have seet Dyveke.

— „Er hun smuk?" spurgte Dronningen rødmende. „Det er hun vel. Fyldig og rødmusset, og ikke bleg og spinkel, som jeg," tilføiede hun med et Suk.

— „Eders Naade vil selv kunne overbevise Eder om, at hun slet ikke er saa kjøn," sagde Hofmesterinden. „Hun pleier at være med ved alle Festligheder, og hun og hendes Moder ville vistnok være ved Dysttøbet i Viingaarden, det kan neppe feile. Jeg skal da ikke undlade at vise Eders Naade det Kreatur."

— „Ak, Anna Meinstrup, hvor kan I nænne at tale saadan til mig!" sagde Dronningen og afbrød Samtalen.

Dagen før Festen lod hun spørge hos Slotsherren om Navnene paa Dem, der vilde deeltage i Dysttøbene. Claus Daa var ikke deriblandt. Det ængstede Dronningen, som vidste, at han altsaa ikke endnu, skjøndt kampbunden, var vendt tilbage fra den Sendelse, han havde overtaget for hende, og hun beklagede sig for Birgitte Bryske over, at Alt gik hende imod, og hun kun foraarsagede Ulykker. Birgitte, som havde hørt Hofmesterindens Beretning om den Tilbøielighed, Slotsherren skulde nære for Dyveke, var lige saa nedslaaet som Dronningen, og langt fra at søge at trøste hende, istemmede hun de samme Klager over denne Verdens Bedrøveligheder. Thi om hun end ikke elskede Slots-

herren, kunde hun dog ikke længer negte, at hun interesserede sig for hans Vee og Vel. Og da Dronningen og Birgitte Bryske havde indtaget deres pragtfulde, med Fløiel og Guld smykkede Pladser, lige over for Dyveke og Anna, som sad paa de simple Brædebænke, var det fælles Sorger, der bragte deres Hjerter til at banke.

Og endnu eet Hjerte bankede af Bekymring ved denne Fest, og det var Adelgundes. Claus Daas Udeblivelse fra hendes Moders Huus og hans besynderlige Adfærd, den sidste Gang han havde besøgt det, var en Gaade, som Gundel forgjeves stræbte at løse, uagtet den uafladelig beskæftigede hendes Tanker. Den ene Dag gik efter den anden, han kom ikke, og hun saae ham heller ikke mere paa deres sædvanlige Spadseretoure, der tabte deres Ynde i hendes Øine. Det forekom hende, at Luften allerede havde antaget et vinterligt Udseende, og at Solen ikke mere spredte en saa livlig Glans over Engene, som nogle Dage før. Omsider fortalte hendes Tærne, som havde mødt Mogens paa Gaden, at Claus Daa laa syg og saae ikke noget Menneske, thi han var meget slet. Denne Efterretning forfærdede hende. Men den samme Aften besøgte Ridder Stud hendes Moder og fortalte, blandt andre Bynyheder, at nu var der igjen Noget paafærde med den unge Daa; Ingen vidste hvad det var for dumme Streger, han havde begaaet, men der var gaaet Befaling til Lehnsmændene i Skaane om at paagribe ham, hvis han skulde komme dertil. Det hed sig, at han laae syg etsteds, man vidste ikke hvor. Det gjorde ham hjertelig ondt for hans gamle Ven paa Gurre, at han skulde have en saa vanartet Søn.

Ved at sammenholde denne bedrøvelige Beretning med Claus Daas Adfærd hiin Aften, da han øiensynlig

havde en Meddelelse paa Hjertet, som han ikke kunde komme til at gjøre, bragtes Gundel vel til at tvivle paa Sandheden af Efterretningen om hans Sygdom. Men denne Tvivl fandt ingen Beroligelse i Tanken om de farlige og indviklede Forhold, den unge Mand maaskee kunde have stybtet sig i, af en eller anden Pligtfølelse. Hendes Engstelighed tiltog med hver Dag. Det Bud, hendes Moder, paa hendes Opfordring, havde affendt til Claus Daa for at lade spørge til hans Befindende, havde talt med Mogens; hun udspurgte det nøie, og erfoer, at Mogens havde sagt, at hans Herre var for syg til at see noget Menneske, ihvo det saa var. Men til den Dag, da Dystløbet skulde være i Viingaarden, blev han bestemt nok rask, thi saa skulde han kæmpe med en halv Snees unge Adelsmænd, og det med spidse Landser og skarpe Sværd, og Mogens skulde være hans Patrin ved denne Kamp, og han meente nok, at alle Adelsmændene maatte bide i Græsset for hans Herre, saa mange de vare.

Den stakkels Gundel kæmpede med sig selv, om hun skulde ledsage sin Moder og den gamle Ridder Stud til Dystløbet, eller ei. Hun turde ikke gaae, og hun turde ikke blive hjemme. Under Taarer og Sjæleangst klædte hun sig paa, med det stadige Forsæt ikke at gaae derhen, og da hendes Pige meldte, at Karmen ventede og hendes Moder var paaklædt, besvimede hun næsten af Skræk. Men hun tog dog affted, og mere døde end levende betraadte hun Viingaarden, hvor Alt løb i Eet for hendes Øine, og det varede længe, inden hun kunde skjelne den ene Gjenstand fra den anden. —

Da den gamle Ridder Stud havde fulgt sine Damer til deres Pladser, forlod han dem, for at gaae fra

den ene Bænk til den anden, og idet han ringede fordringsfuldt med sine gammeldags Bjeldeærmer, hviskede han Spydigheder om sine Venner i Ørene paa sine Bekjendte. Omsider kom han ogsaa til Hofmesterinden, og gjorde sin skyldige Opvartning til denne gamle Dame, der efter hans Sigende var den eneste værdige qvindelige Repræsentant for den gamle gode Tone — ligesom han indbildte sig at være dens eneste værdige mandlige Repræsentant.

— „I maa nok sige det, Herr Ridder," sagde Anna Meinstrup. „Naar saae man vel i de gode gamle Dage Frækheden med en saadan Pande, som nuomstunder? Man siger, at Sigbrit og Dyveke skulle være her. Jeg kan ikke faae Øie paa dem. Hvor sidde de? I pleier at have Øinene med Eder. Har I ikke seet dem?"

Den gamle Ridder kastede et forskrækket Blik til Dronningen, i hvis Nærhed denne Samtale blev ført, og sagde: „Tys, min ædle Dame, derom maa I spørge Slotsherren og ikke mig. Ere de her, da har han vistnok været Den, der har sørget for Plads til dem. Det er heller ikke mere end rimeligt, at han gjør saa Meget for sin tilkommende Brud, og ingen Anden end han vilde vove hvad der er saa dristigt, og saa usømmeligt," tilsøiede han med et ondskabsfuldt Smiil.

Baade Dronningen og Birgitte Bryske havde hørt denne Hvisken. Et Øieblik efter bøiede Hofmesterinden sig for Dronningen og sagde: „Jeg kan endnu ikke sige Eders Naade hvor Kreaturet er, men jeg skal nok opdage hende; jeg hører at Torben Oxe har ført hende hid."

— „Hvis jeg har forstaaet Eder ret, fritager jeg Eder for Uleiligheden, Fru Anna Meinstrup," svarede

Dronningen, idet hun vendte sig fra hende og talede sagte til sin Hofdame.

Trompeterne gave Tegn til Tourneringens Begyndelse. Imidlertid havde Kæmperne trukket Lod om deres Orden, og efterhaanden begivet sig bort igjennem Teltet til Vaabenpladsen bagved. Da Trompeterne løde fra Judicernes Altan, bleve de besvarede af en Fanfare fra Teltet, som aabnede sig, og et prægtigt Optog, efter ældgammel Skik, drog ind paa Banen.

Først rede Kongens Kjødeltrommere og tolv af Kongens Trompetere, derpaa de saakaldte Magistri de Campo, de Riddere, som skulde føre Kæmperne frem og holde Vagt paa Banen; derpaa kom Slotsherren, paa en fnysende Hingst, omklædt i en hedensk Dragt, som Fører for det mythologiske Tog. Thi man kunde ikke dengang, som nu, undvære Poesien ved festlige Leiligheder. Slotsherren red med blottet Hoved, iført en blaa og hvid udskaaren Kjortel og romerske Halvstøvler, en vinget Hjelm hang ved Sabelknappen. Ved Siden havde han en tyrkisk Sabel, paa Ryggen et Pilekogger af rødt Fløiel, i Haanden en Bue. Bag paa den tyrkiske Sadel var anbragt to store Vinger af Sølv; lignende Vinger vare indsyede paa det med Sølvfryndser besatte blaae Fløiels Teppe, der næsten bedækkede hele Hingsten, som bed i det forgyldte Bidsel, kastede med Hovedet, der var smykket med vaiende Strudsfjedre, som bølgede til alle Sider, og sprøitede Skum rundt om sig.

Efter Slotsherren red den ved saadanne Optog uundværlige Mester Urian, i en blaa ungarsk Kjortel med hvide Sølvstjerner, en rød Fløiels Hat paa Hovedet, besat med Bjelder, og en langskaftet Stridshammer i Haanden, for dermed at vise de Næsvise tilrette.

Denne lystige, og derfor underordnede, Rolle blev spillet af Hans Faaborg. Efter ham kom atter en Række af Instrumentister, klædte paa tyrkisk Maneer, i Blaat og Hvidt, og derpaa Gudetoget, bestaaende af hedenske Guder og andre mythologiske Figurer, i de besynderligste Dragter, med deres Emblemer i Hænderne, deels til Hest, deels i smaa Karme. Disse Roller bleve udførte af unge Hofsinder og andre unge Adelsmænd, baade Geistlige og Verdslige, hvorved vi ville bemærke, at Kanniken Henning Grib spillede Gudinden Venus med stor Livlighed.

Efter det mythologiske Tog kom atter Instrumentister, klædte som „Morianer eller Blaamænd," i tætsluttende sort Barkan, med korte, brogede Skjørter, der gav dem Udseende af halvnøgne Negere; saa Kæmpernes Patriner eller Hjelpere, To og To, som skulde gaae dem tilhaande, og række dem Spær, naar deres vare tabte eller brukne; derefter Riddernes Pager og Staldkarle; nu atter Instrumentister, klædte som Indiere og behængte med Bjelder og Fuglefjedre, og endelig Kæmperne selv i tæt sluttede Rækker, efter den Orden, hvori de skulde kæmpe i de forskjellige Ridderspil. Blandt disse vare de af Claus Daa udfordrede Hofsinder, Tage Thott, Oluf Bjørn og Peder Galle. Tilsidst kom to Trompetere, som blæste hver sin alvorlige Krigs-Melodi, ledsagede af Patriner og Pager af to forskjellige Farver, og derefter Ridder Ivar Lunge og Ridder Jørgen Tengnagel, i Staal fra Top til Taa. Landser og Sværd bleve baarne foran dem, samt deres Faner og Vaabenskjolde. Disse to Herrer havde altsaa udfordret hinanden til en Kamp paa Liv og Død, der skulde være Slutningsscenen i dette Drama. En Trop af Judicerernes Svende slut-

tede Toget, som bevægede sig langsomt flere Gange rundt om Banen, for at give Enhver Leilighed til at beskue Dragterne og udtyde de mythologiske Figurers Betydning. Toget blev modtaget med dyb Taushed af de beundrende Tilskuere; men ligesom ved Dronningens Ankomst, gik denne efterhaanden over til et mumlende Bifald, og derfra til et stormende Jubelraab, der blandede sig festligt med Instrumenternes Klang, og blev tusindfold gjentaget af den udenfor sammenstimlede Mængde.

Processionen bevægede sig langsomt og høitideligt, flere Gange rundt om Banen, medens alle de forskjellige Musikchor spillede. Hvergang de kom foran Dronningens Plads hævede Slotsherren sig i Sadlen og bukkede saa dybt for hende, at hans Pande næsten berørte Hingstens Hals, idet han sænkede Buen, som han førte i Haanden. En lignende Hilsen aflagde de hedenske Guder og Gudinder og de christne Adelsmænd. Mester Urian kastede sin Hat høit op i Luften, saa at den vendte sig mange Gange rundt og Bjelderne klingede som et Klokkespil, hvorpaa han greb den igjen med stor Færdighed. Da Toget standsede og Musiken taug, proclamerede Herolderne Kamplovene og opregnede Æresgaverne, som skulde uddeles, efter Judicerernes Dom, først for Ringrenden, derpaa for Tourneringen. Og da Herolden efter gammel Skik udraabte: „Een Tournerings-Dank skal det være det kongelige, fyrstelige og ædelige Fruentimmer frit fore, hvilken Ridder hun denne Dank tildømme og give vil," — da vendtes alle Kæmpernes Øine til Dronningen, som smilende og rødmende saae til Jorden, og det var tydeligt, at de Alle vilde foretrække at vinde denne Priis, fremfor nogen anden.

Toget satte sig atter i Bevægelse i samme Orden,

for at forlade Banen. Da Torben Oxe kom forbi Træet, hvis Grene næsten skjulte Dyveke og Anna for Tilskuerne ligeoverfor, — en Plads, som han netop havde valgt, for at de kunde undgaae at blive bemærkede, — gjorde han en lille, næsten umærkelig, hilsende Bevægelse med Buen. Enten nu Mester Urian, som red bagefter ham, og ifølge sin Rolle var forpligtet til at belystige Forsamlingen, havde bemærket dette lille Hyldingstegn og vilde efterligne det, eller han blot i de to Fruentimmers forborgne Stilling og dybe Incognito fandt en Anledning til Spas, ville vi ikke afgjøre. Nok er det, at han aflagde en naragtig Hilsen, som bragte Tilskuerne til at lee, og kastede sin Hat i Veiret. Men inden han kunde gribe den, havde en lille Green standset den i Flugten, og den blev hængende i Træet, lige over Hovedet paa Anna. Mester Urian holdt sin Hest tilbage og forsøgte at slaae Hatten ned med Kollen; men han kunde ikke naae den, til stor Moro for de Tilstedeværende. Da udstraktes flere hjelpsomme Stokke fra Tilskuerpladserne, og den faldt endelig for disse; men med det Samme faldt ogsaa Annas Regnklæde, som en ubehændig Borger i sin Iver stødte tilside med sin Stok, og Annas nydelige Ansigt kom tilsyne, blussende af Skamfuldhed over denne uventede Blottelse. Slotsherren, som havde bemærket at Toget standsede, dreiede sig om i Sadlen, og saae at Urian foran Dyvekes Plads gjorde Narrestreger, som opvakte almindelig Munterhed. Hans Øine lynede, Kinderne bleve røde af Harme, og uvilkaarlig lod han Buen gjøre en Bevægelse, som forraadte hans Forbittrelse over hvad der foregik. Men denne Afbrydelse havde ikke varet mere end nogle Øieblik, den forklædte Mester Urian fik sin Hat igjen, og den und-

seelige Anna indhyllede sig atter i sit Skjul, Toget kom paany i Gang, og Ridderne droge ud igjennem Teltet til Vaabenpladsen bag ved. Banen forblev nogle Øieblik tom, og da Trompeterne atter lød og Teltet aabnede sig, var det for at indlade de Riddere, som skulde kæmpe sammen, og som nu bemægtigede sig Forsamlingens ubeelte Opmærksomhed.

Fru Anna Meinstrup og den gamle Ridder Stud havde fulgt Slotsherren med Opmærksomhed, og da han troede sig mindst iagttaget, vare fire Lossøine fæstede paa ham med skinsyg Iver. De bemærkede Begge den lille Hilsen, som han aflagde for de tilslørede Fruentimmer, og saae, at det ene Fruentimmer lige saa umærkeligt gjengjeldte Hilsenen, ved en Bevægelse med sit Lommetørklæde. I det Samme opstod Forvirringen foran Træet, og Regnklædet blev stødt af Annas Hoved. Hvad vilde de ikke have givet til, at det havde været Dyvekes Træk, der vare komne tilsyne ved denne Hændelse. Men Annas ubekjendte Ansigt var smukt nok, til at blive en Gjenstand for ondskabsfulde Bemærkninger, hviskede saa sagte, at de netop kunde naae Dronningens Øren. Og muligt var det jo altid . . . ja, endogsaa sandsynligt, at det andet tilslørede Fruentimmer kunde være Dyveke, „thi hvorfor skulde anstændige, borgerlige Fruentimmer vel have nødig at skjule sig.“ Vel vare Flere indhyllede i deres Regnklæder; men man kunde ogsaa see med et halvt Øie, at de vare gamle og stygge; dette Fruentimmer var ungt . . . og smukt, hvis man fra hendes afslørede Ledsagerinde og fornemmelig fra Slotsherrens Opmærksomhed turde slutte til hende. Uagtet Dronningen talede med Birgitte Bryske, hørte hun dog disse Slanger, som hvislede bag ved hende, og Hofdamens forvirrede

Svar forraadte, at hun ogsaa havde hørt dem, og det ikke med Ligegyldighed. De to Tilsløredes vare derfor Gjenstanden for Dronningens og hendes Dames Opmærksomhed, lige saa meget som for de Andres.

Imidlertid fortsattes Ringspillet, og Trompeterne forkyndte hver Gang en Ridder førte Ringen med sig paa Spidsen af sin Landse. Og i dette Ridderspil overtraf kun saa Torben Oxe, som nu havde aflagt sin mythologiske Dragt, og kæmpede i Rustning, saavel i denne Leeg, som i den derpaa følgende Tournering med stumpe Vaaben, hvorved mangen Ridder blev stødt saa ublidt af Sadlen, at Anna takkede sin Helgen for at Claus Daa ikke var vendt hjem betids nok, for at prøve denne farlige Leeg. Hun havde ikke nogen Anelse om den Skam, der forestod, da de tre Riddere, som han havde udfordret, Tage Thott, Oluf Bjørn og Peder Galle tilsidst rede frem, En efter En, og bleve holdende paa Banen, medens Trompeterne tre Gange blæste Udfordringen mod alle fire Verdens Hjørner. Hun vidste ikke, at alle de Øine, som rettedes mod Teltet, der laa tomt og dødt, uden at svare, søgte hendes Ideal. Men Dronningen begreb det, og det dybe Suk, hun drog, da Kæmperne omsider vendte deres Heste og langsomt rede tilbage til Judicererne og aflagde Vidnesbyrd om, at de havde mødt uden at finde Den, der havde æsket dem til Kampen, — dette Suk gjeldte den Mand, der havde opoffret sin Ære i hendes Tjeneste. Men hun qvalte dette Suk, thi Kongens Øine hvilede med et gjennemtrængende Blik paa hendes Nærhed. Og uagtet det var mod hendes Hofmesterinde, at dette Blik var rettet, streifede det hende dog med sin lammende Kraft. Dette kongelige Blik var paa eengang truende og spottende. —

Den uhyggelige Tausheb, som var udbredt over Forsamlingen, hvoraf den ene Deel vidste hvad disse Toner havde at betyde og hvilken Beskæmmelse de medførte, og den anden i stum Nysgjerrighed ventede paa Opløsningen af denne Gaade, blev pludselig afbrudt ved Lyden af en enkelt Trompet fra Teltet. Alles Øine vendtes imod Indgangen med et lille Udraab, det var som om der faldt en Steen fra Hjertet af den hele, store Forsamling. Teltet aabnedes, en Trompeter, som blæste Udfordring, red ind paa Banen, fulgt af en Patrin, der holdt et Skjold, hvorpaa var malet en rød Muur i blaat Felt. Hvor bankede ikke Gundels Hjerte, ved Synet af disse velbekjendte Farver! Bag efter dem red en Herre i fuldt Harnisk, med nedslaaet Hjelmgitter og hævet Landse. Han standsede midt paa Banen, og medens hans Svend red frem for Judicererne og overrakte Herolderne sin Herres Skjold, slog Rytteren Visiret op, og hilsede med sænket Landse og fuld af Ærefrygt for Dronningen, Kongen og den hæderlige Forsamling, hvorpaa han atter hævede Landsen, og blev holdende saa ubevægelig, som om baade han og hans Hest vare afsjælede. Og der manglede ikke meget i, at de Begge vare det, Rytteren var døbbleg, hans hule Kinder og indsjunkne Øine gave ham et spøgelseagtigt Udseende, der godt svarede til den skindmagre og udtrællede Hest, som man kunde tælle hvert Ribbeen paa, saa at den mere saae ud som et Skelet, end som en kampdygtig Stridshingst.

Uden at beskrive den Virkning, denne Aabenbarelse gjorde paa den øvrige Forsamling, ville vi kun bemærke, at Kongen kastede et lynende Blik paa Rytteren, og fra ham paa Hofmesterinden, som rakte Hovedet frem og

betragtede Claus Daa med nysgjerrig Forundring. Dronningen hævede hurtig de smukke Øine til Himmelen, og gjengjeldte derpaa Adelsmandens Hilsen ved en yndig lille Bøining af Hovedet, medens en blussende Rødme farvede hendes Kinder, og tvang hende til forlegen at slaae Øinene ned. Kongens Ansigt blev bestandig mørkere, han trak Øienbrynene sammen, betragtede Ryttern barsk, og talede sagte med Judicererne. Birgitte Bryske havde ikke saa snart gjenkjendt Claus Daa, før hun hurtig vendte Øinene til Dronningen og foldede Hænderne med et Smiil, det første, der ved hele denne Fest havde oplivet hendes smukke Ansigt. Anna havde nær udstødt et Skrig, da hun gjenkjendte Claus Daa i denne sørgelige Skikkelse; det svortnede for hendes Øine, og for ikke at segne om, holdt hun sig krampagtigt fast ved Dyveke. Gotfred af Ghemen nikkede tilfreds, og hans Ansigt, som havde været bekymret, fra det Øieblik, han i den Afslørede havde gjenkjendt Hans Knaps Datter og i den endnu Tilslørede anede Dyveke, antog atter sit sædvanlige, rolige og tilfredse Udtryk. Hans Søn, — som efter Faderens Opfordring havde afholdt sig fra at benytte Annas Uheld til at knytte en Samtale med hende, men som med en ulykkelig Elskers Trofasthed ikke vendte Øinene fra hende, — han havde bemærket den heftige Bevægelse, Synet af den blege Kæmper havde sat Anna i, og iagttog hende med skinsyg Opmærksomhed.

Ved det første Blik, da Claus Daa slog Hjelmgitteret op, løb Alt i Eet for den arme Gundel. Hans Øine havde tilfældigviis mødt hendes; det forekom hende, at hans Blik havde havt et saa døende Udtryk, at Hjertet standsede i hendes Bryst. Hendes Øine lukkedes, og hun sank afmægtig om i den forskrækkede Moders Arme.

Til Lykke kom hun snart til sig selv, og en Strøm af Taarer, udgydte i Stilhed og ubemærket, lettede hendes beklemte Bryst, uden at de Nærmeste mærkede synderligt dertil, saa meget var den almindelige Opmærksomhed henvendt paa Kampbanen. Og i denne Sorg blandede sig en hemmelig Glæde ved at see, at en lille blaa Baandsløife, som havde tilhørt hende, vaiede fra hans Hjelm ved Siden af Strudsfjedren. —

Trompeteren havde ophørt at blæse, Herolderne havde leveret Patrinen Skjoldet tilbage, og Judicererne raadsloge om, hvorvidt der kunde tages Hensyn til dette sildige Møde, efter at der var varslet tre Gange til alle fire Verdens Hjørner, og Modstanderne allerede havde aflagt Vidnesbyrd imod den Udeblivende. Meningerne herom vare deelte. Nogle meente, at han maatte ubetinget afvises, Andre at man maatte høre hvad han kunde sige til sit Forsvar. Man appellerede til Dyftherren og Kongen afsagde den Dom, at man først skulde høre ham, thi, tilføiede han med en Mine, som spaaede, at han alligevel var dømt, før han var hørt, „thi Ingen skal sige, at han er bleven dømt i Vore Lande for nogen Sag, uden at ham er givet Frist til at svare for sig. Men denne skal have ondt derved, det er jeg forvisset om, af Grunde."

Herolden indkaldte Claus Daa for Judicererne, som spurgte om hans Forlangende, og, da han havde besvaret dette Spørgsmaal, æskede Forklaring over Grunden til hans utilbørlige Udeblivelse over Indvarslingens Tid.

— „Ædle Herrer," svarede han med fast og tydelig Stemme, „det er Sygdom, der er Hvermands Herre, som har afholdt mig fra tidligere at møde i Skranken.

Havde denne Omstændighed ikke været, da skulde jeg vistnok ikke have ladet Trompeten lyde een Gang efter mig, uden at svare, meget mindre tre Gange. Jeg beder Eder tro mig, paa mit Ord som Adelsmand, at jeg har gjort mit Muligste for at samle de Kræfter, der ere levnede mig, til at møde her, for at forsvare min Ære."

Judicererne saae paa hverandre, det var tydeligt, at denne Grund, hvis Sandhed blev bekræftet af den Talendes daarlige Udseende, fyldestgjorde dem. Men Kongen traadte pludselig frem paa Dommernes Altan, og tiltalte Claus Daa med Strenghed.

— „I har været syg, siger I? Den Sygdom kunde vel have givet efter en halv Time før, lige saa godt som nu. Vil I sige mig, om Eders Hest ogsaa har været syg, den seer mig saa forrendt og mager ud, som om Djævelen havde redet den. I ere mig to Alne af eet Stykke, og see mig snarere ud til at have strøifet Landene rundt paa forbudne Veie, end til at have været slaaede med Feber."

Denne haarde Bestyldning, der blev udtalt med lydelig Røst for en saa talrig Forsamling, fremkaldte en stærk Rødme paa Hofsindens blege Kinder, medens den forjog al Farve af Dronningens.

— „Eders Naades Høimægtighed vil tillade mig at bringe i Eders Erindring, at jeg har bevidnet ved min Adelsmands-Ære, at det er Sygdom, der har afholdt mig fra at møde betids i Skranken," sagde Claus Daa, med en dyb Hilsen for Kongen.

— „Det hørte jeg vel," svarede Kongen vredt, „men jeg sagde Eder, at jeg havde andre Tanker, og dem har jeg endnu. Guds Dross! Vi ere ikke saadan

en Daare, at Vi troe Alt hvad der siges? thi Tro og Love bestaae i Gjerning og ikke i Ord."

Claus Daa slog Øinene i Veiret og sagde med en Stemme, som ikke var fri for en svag Zittren, hvilket Nogle tilskreve Sygdommen, Andre Harmen over Kongens haarde Tiltale: „Dersom mit Ord ikke længer skal staae til troende blandt Riddere og Adelsmænd, ihvorvel jeg ikke har brudt det nogentid, da er der mig endnu levnet, at begjere Alterens Sakramente paa, at jeg har kun talet hvad jeg kan vidne for Gud den Almægtigste. Jeg gjentager, at jeg kræver min Ret af denne ridderlige Forsamling, til at ride i Skranken og fægte for min Ære, som om der var mødt inden lovlig Frist, da det er Sygdom, der har hindret mig i at staae i Skranken før dette Øieblik."

Judicererne saae misfornøiede til hverandre, det krænkede dem, at Kongen yttrede denne Tvivl til en Adelsmands Ord, og denne Følelse deelte de med den hele forsamlede Adel, som saae sig mishandlet i Claus Daas Person. Kongen bemærkede disse mange misfornøiede Øiekast, han vilde svare, men bed sig i Læben og taug, idet han vendte sig til Otto Rud, for at ælske hans Mening i dette sjeldne Tilfælde. Men inden denne gamle Ridder kunde svare, traadte Slotsherren frem for Dommerne og sagde: „Eders Naades Høimægtighed! Ædle Herrer og danske Mænd! Efter gammel Skik og Vedtægt behøves ikke Sakramentet, naar en Ridder vil sige god for en Anden, og hans Ære ikke er tvivlsom. I god Tro til, at min Ære skal tages for fyldest, siger jeg god for Claus Daa, at han har sagt hvad sandt er, og det vil jeg forsvare med Sværd og Landse, naar og hvor det ælkes af mig, og jeg vil gjøre hans Sag til

min, og kæmpe hans Strid i Skranken, hvis han vil tillade det, thi det synes mig, at han er for svag til at kæmpe selv. Det er ingen Skam for en Mand at falde i Sygdom, men syg Mand er for let en Modstander for Dem, som det Onde ikke har rammet."

En lydelig Bifaldsmumlen gik igjennem Forsamlingen, da Slotsherren taug. Den offentlige Stemme, hvis man tør nævne denne høie Autoritet som værende til paa den Tid, havde talet til Gunst for Claus Daa og Slotsherren. Ihvor gjerne Kongen havde fortsat denne Undersøgelse, maatte han dog opgive den, da Slotsherrens Indskriden og Borgen for Claus Daas Ord afskar enhver Indvending, hvis han ikke vilde forsøge Misfornøielsen, ved ogsaa at drage Torben Oxes Ord i Tvivl. Han gav derfor sit Samtykke til at Kampen maatte finde Sted, og da Claus Daa paa ingen Maade vilde modtage Torben Oxes Bistand, rede Modstanderne ind paa Banen i den Orden, hvori de skulde kæmpe, Peder Galle først, derpaa Oluf Bjørn, og tilsidst Tage Thott.

Trompeterne blæste, og den lykkalige Mogens, der var uendelig stolt af at fungere som Patrin, traadte frem med en vigtig Mine, der dog ikke var fri for Bekymring, da hans Øine faldt paa den svækkede magre Hest og dens blege, afkræftede Rytter. Han rakte sin Herre en stump Landse, strammede Sadelgjorden, saae endnu engang efter, om Mundtøiet var forsvarlig spændt, kort sagt, han forrettede sin Tjeneste med stor Omhu og saa langsomt, som muligt. Da Trompeterne blæste til Angreb, blegnede han uvilkaarlig; men da han saae, at den magre Hest løftede Hovedet ved denne Klang og opspilede Næseborerne, og at dens Herre rettede sig med Kraft op

i Sadlen, og svingede Landsen med sikker Haand, tiltrods for hans siensynlige Afkræftelse, nikkede han tilfreds med Hovedet, og foldede taknemmelig og andægtig Hænderne.

Og endnu sex Hænder foldedes sammen i en kort Bøn til Forsynet, om et lykkeligt Udfald for Claus Daa, — og det var Dronningens — og Annas — og Gundels. Og de sidste bleve liggende sammenfoldede i hendes Skjød.

Medens Kæmperne færdes paa Dystbanen, ville vi berolige Dem, som muligviis kunne troe, at Claus Daa havde sagt Andet til sin Undskyldning, end han kunde staae ved, og at Slotsherren, for at hjelpe ham, havde borget for en Usandhed. Claus Daas Reise havde, trods Dronningens Amulet, været ledsaget af store Uheld. Han var flere Gange faret vild af Veien, og da han om Natten red igjennem en Skov i Holsteen, var han styrtet i en dyb Grav, hvor han nær havde tilsat baade sit og Hestens Liv. Han havde imidlertid lykkelig naaet Bremen, hvor han afleverede Dronningens Brevskaber til den flanderske Agent; men paa Hjemveien blev han syg, og laae mange Dage i en fattig Bondeby, med stærk Feber. Saasnart han var i Stand til at holde sig paa Hesten, drog han videre; han red Dag og Nat, men ankom dog ikke til Kjøbenhavn, før efter at Kanonskuddene havde forkyndt Tourneringens Begyndelse. Mogens, som sad i en Krog og tyggede sine Negle, foer op med et Udraab af Glæde, som dog snart var forbi, da han saae i hvilken elendig Forfatning baade Herre og Hest vare. Men Claus Daa bragte atter Liv i ham med en drøi Eed, han forlangte Rustning og Vaaben, og nu gik Alt i Hurtighed. At faae en anden

Heſt, der var tilreden til Dyſtløb, var ikke at tænke paa i dette Øieblik; at tage Mogens' ſtærke, ſunde Heſt gik heller ikke an, da den manglede den fine Tilridning, ſom det ſaa meget kom an paa, for at viſe ridderlig Færdighed. Her var altſaa ikke Andet at gjøre, end at ſlaas med Stumperne, for at frelſe Æren. Saaledes kom Claus Daa, ſom vi have ſeet, værre tilredet i Skrankerne, end de fleſte Andre forlode dem, men beſtemt paa at indløſe ſit Ord ſom en Mand.

Det var ham derfor ingenlunde tilpas, at de to førſte Modſtandere, i Betragtning af hans aabenbare Legemsſvagheb, mere kæmpede for et Syns Skyld end for Alvor, og ikkun anvendte de Stød, ſom han letteſt kunde afbøde, ſaa at diſſe Kampe ganſke fik Udſeendet af en venlig Øvelſe indenfor Fægteſkolens Mure.

Patrinerne bragte to ſkarpe Landſer, Trompeterne blæſte atter, Tage Thott og Claus Daa rede i Skrankerne, og paa et givet Signal fore de imod hinanden, hver paa ſin Side af den lave, røde Skranke. Den førſte Gang lignede ganſke de tidligere; for at gjøre en Ende herpaa, greb Claus Daa Landſen, ſvingede den udfordrende over Hovedet og lagde den imod ſin Modſtanders Hoved, og i Sammenſtødet førte han Halvdelen af hans Hjelmbuſk med ſig, ſaa at Fjedrene fløi rundt paa Banen.

— „Amen! Amen!" udbrøde flere af Tilſkuerne uvilkaarlig; thi dengang havde man intet andet Biſaldsraab, end denne geiſtlige Formular. Dette Udraab kom ſaa hurtigt, at Ingen uden Tage Thott hørte, at Claus Daa i det Samme ſagde! „Vogt Eder, at I ikke bliver Narren i dette Spil ogſaa, ligeſom i det forrige. Lad det nu være Alvor imellem os."

Løsenet var givet og Kampen blev alvorlig. Tilskuernes Interesse, der havde været nær ved at kølnes, blev atter vakt, da de saae Blodet flyde; thi Claus Daa havde faaet et Landseistød, der havde saaret hans venstre Arm, og Tage Thott blødte af et Stød, der havde streifet Kinden, idet det sønderrev Remmen, som holdt Hjelmen. Da Claus Daa mærkede det, kastede han frivillig sin Hjelm, og Tage Thott aftog nu ogsaa sin og fremviste en blodig Kind og et af Harme blussende Ansigt, der dannede en paafaldende Contrast til hans Modstanders Blegheb. Damerne klappede i Hænderne, den gamle Ridder Stud sagde til sin Nabo, at det var af Glæde over at see Blod.

Det næste Sammenstød maatte være det afgjørende; Claus Daas Hest var kjendelig udmattet, han følte, at Kræfterne svigtede, og at Blodtabet mattede ham. Med Sporerne i Siden paa Hesten samlede han dens og sin egen Kraft i et afgjørende Stød. Hans Modstander havde samme Hensigt, og saaledes mødtes de midt paa Banen, i flyvende Fart.

De havde Begge sigtet godt. Tage Thotts Landse traf Claus Daas Bryst, gik ind imellem Pandserpladerne, og vilde have gjennemboret ham, hvis den ikke var gleden af imod Dronningens Amulet. Den udmattede Hest standsede ved dette Stød, Harnisket og Vamsen vare oprevne, og Amuletten kom tilsyne, som et Vidne om hvad der havde frelst ham.

Claus Daa havde ogsaa sigtet efter sin Modstanders Bryst; hans Landse havde truffet midt paa Brystpladen, som var saa godt forarbeidet, at Landsen splintredes imod det haarde Staal. Men Stødet var

saa voldsomt, at Tage Thott bevidstløs styrtede af Hesten, som fortsatte sit Løb uden sin Herre.

Claus Daa svingede sig atter op i Sadlen, som han næsten havde været løftet ud af. Han havde seiret. —

Dronningen hævede Øinene mod Himmelen, med Taknemmelighed imod Forsynet, som ved hendes Amulet havde frelst den troe Tjeners Liv. Gundels Øine søgte Claus Daa; men de vare altfor taarefyldte, til at hun kunde see om han var saaret eller ei; hun knugede Hænderne tæt sammen og bad. Anna, som havde siddet i den voldsomste Spænding under denne Kamp, sank tilbage, næsten uden Bevidsthed, og vilde være styrtet til Jorden, hvis hendes ulykkelige Elsker, Frants Ghemen, ikke havde opfanget hende i sine Arme.

Kongen havde nogle Gange bidt sig i Læben, han kæmpede med sig selv. Men den gode Aand fik denne Gang Overhaand, og idet han vendte sig til Judicererne, sagde han høit: „Claus Daa har idag fægtet som en brav Adelsmand, og jeg gjenkjender i ham hans Faders Søn. Han har stridt med To, med Sygdommen og med Tage Thott, og han har overvundet dem Begge.“

Judicererne forlode Dommersædet for at begive sig til Dronningen, ledsaget af Herolderne og af Svende, der bare Kampprisерne. Dommerne forkyndte Dronningen hvem de tildømte Dankene, Herolderne udraabte den Lykkeliges Navn, der da traadte frem for Dronningen og knælende modtog Danken, som hun rakte ham; derpaa blæste Trompeterne en Fanfare, og Tilskuerne yttrede hvergang deres Bifald ved at klappe i Hænderne. Paa denne Maade bleve ni forskjellige Priser uddeelte. Slotsherren var iblandt de Lykkeliges Antal. Derpaa sagde

den Ældste af Judicererne: „Der er endnu den Dank tilbage, som efter gammel Skik og Vedtægt Judicererne ikke kunne kjende over, men som det staaer Eders Høimægtighed frit for at give den Ridder, som I naadigst vil forunde samme.“

Dronningen betænkte sig et Øieblik, der foregik en Kamp mellem Attraa og Klogskab i hendes Sjæl, hvori den første seirede. Hun saae til Jorden, og nævnede Claus Daas Navn.

Han havde trukket sig tilbage blandt de bageste Vidner til denne Scene, hvor han mat støttede sig mod Skranken, medens Mogens søgte at ordne hans sønderbrudte Pandser og oprevne Vams. Da Herolden uformodentlig udraabte hans Navn, var han neppe istand til at efterkomme Kaldelsen; men han samlede endnu engang sin Styrke, og traadte frem, skjønt med vaklende Gang. For at spare den Udmattede for Trinene, som førte op til Tribunen, gik Dronningen hurtig de tre Skridt ned, — uagtet Hofmesterinden holdt hende i Kjolen, for at forhindre det, som stridende imod Ceremoniellet — og standsede paa det nederste Trin. Her knælede Claus Daa, og Dronningen overrakte ham Danken, som bestod i en gylden Halskjæde, idet hun selv kastede den over hans Skulder. Claus Daa hævede Ansigtet i Veiret, hans Øine straalede af en salig Glands, og Dronningen troede at kunne læse i dette Blik, at han lykkelig havde udført hendes Sendelse; han lagde Haanden paa Hjertet og sænkede Hovedet med Underdanighed. Ingen af dem, hverken Dronningen eller Claus Daa, udtalte de ved denne Leilighed brugelige Formularer. Da han atter reiste sig fra Knæbøiningen, stod Dronningen allerede igjen paa Tribunen blandt sine Damer, som lov-

priſte den Retfærdighedshandling, hun havde udført i det ſmukke Kjøns Navn, og ſom Tilſkuerne modtoge med vedholdende Bifaldsyttringer, der ikke vilde faae Ende. —

Mogens regnede hele ſit øvrige Liv igjennem efter denne Dag. Alt hvad han ſenere omtalte, var enten ſkeet før eller efter den Dag, „da vi vandt den haarde Kamp paa den ſkindmagre Heſt og tjente vor Guldkjæde, ihvorvel hele Verden troede, at den kunde beſpotte os ſom daarlige og ærreløſe Folk.“ —

Saaſnart Ceremonien var tilende, trak Claus Daa ſig tilbage; det var den yderſte Tid, thi Anſtrengelſe, Sygdom, Blodtab og Sindsbevægelſe havde ſaaledes udtømt hans Kræfter, at han neppe havde naaet ſin Bolig hos Garveren i Vommeſtræde, før Bevidſtheden forlod ham og han, til ſtor Forſkrækkelſe for ſin lykkelige Patrin, faldt i en dyb Afmagt. —

Det var ikke Gundel muligt, at holde længer ud i denne Sværm. De mange forſkjellige Sindsbevægelſer, ſom paa denne Dag havde beſtormet hendes Bryſt, havde udtømt hendes Kræfter, og det lykkelige Udfald af Kampen var næſten Mere, end hun kunde bære. Saaſnart Claus Daa havde forladt Banen, formaaede hun ſin Moder til at ledſage hende hjem, Noget, Fru Anne Arvidsdatter var let at overtale til, da hendes videbegjerlige Aand allerede længe havde tørſtet efter bedre Føde, end den, diſſe Ridderſpil kunde yde hende. —

Den glade Larm, ſom Slutningen af Tourneringen og Dankenes Uddeling havde opvakt, taug omſider for de alvorlige Toner af de to Ridderes Trompetere, der bebudede den ſidſte Kamp paa denne Dag, og da Ivar Lunge og Jørgen Tengnagel rede ind i Skrankerne, med nedſlaaede Hjelmgittre og hævede Landſer, klædte i blanke

Staalplader fra Hoved til Fod, taug alle Munde for en Stund, medens Øinene mættede sig ved Beskuelsen.

Man kunde Intet tænke sig prægtigere, end disse to Medbeileres Fremtræden. Deres kostbare Rustninger og glimrende Halskjæder, som vare smykkede med Ædelstene, deres fyrige Heste og pragtfulde Ridetøier overgik Alt, hvad man endnu havde seet her i Landet, og mangen Adelsmand kunde have Grund til at misunde Ivar Lunges Hest de gyldne Kjæder og Skuepenge, som hang om dens Hals, og de smukke Strudsfjedre, som vare flettede ind i dens Manke og vaiede fra dens Pande.

Medens de fornemme Tilskuere betragtede de prægtige Riddere med taus Beundring, eller med taus Misundelse, eller med taus Ligegyldighed, Alt efter Enhvers Natur, var det Modsatte Tilfældet blandt Tilskuerne paa de borgerlige Bænke, og her gave Tankerne sig Luft i lydelige Udraab.

— „Alle Helgene! Hvilken Pragt!"

— „Siig hellere, hvilken skammelig Ødselhed, Nabo."

— „Hvilke deilige Fjedre! See blot!"

— „Jesu! Hvor seer han godt ud!"

— „Slig Pynt er ikke for Mænd. Hvad siger Ordsproget: „der skjules tidt sule Hude under smukke Klude."

— „Ja, og hvad der fattes paa Fuglen, det haver han i Fjedrene."

— „Bælgen er det bedste paa Ræven, og Fjedrene paa Strudsen."

— „De see ud som Riddere skulle see ud! Men I skumle altid over, hvad I ikke kunne naae. Hold Dig vel, det klæder Dig vel, hedder det i Ordsproget."

— „See, Hestene bære store Fløiels Dækkener, og Strudsfjedre i Panderne."

— „Og Guldkjæder om Halsen, ligesom Ridderne!"

— „Mon det bliver en ordentlig Kamp?"

— „Paa Liv og Død, siger man. Den ene skal blive paa Pladsen. De slaaes om en Bestilling, siges der, og saa vil der nok banke skarpe Hug."

— „Ja, give Gud at det var saa vel."

— „Jeg skulde ogsaa ønske det. Det er længe siden, at jeg har seet Nogen blive stukken ordentlig af Hesten, uden halvt for Spøg, og det er dog ikke rigtig opbyggeligt."

— „Jeg holder paa Herr Ivar Lunge, han vil nok klare for sig, som en brav, dansk Ridder."

— „Ja, luur Hollænderen, han seer ogsaa sikker ud. Han bliver ikke nem at magte."

— „Hvorfor begynde de ikke?"

— „De gjøre Eed paa, at de ville stride som ærlige og christelige Kæmper, uden Falsk og Svig, uden Finter og Kneb, uden Trolddom eller Signen, det hører sig til ved saadan Leilighed."

— „Naa, det er derfor, at der staaer en Graabroder imellem dem."

— „Nu ere de færdige. See, de kysse Korset begge To."

— „Hvad mon det er, Kongen siger til dem?"

— „Ja, Vor Herre veed det. Jeg tænker han siger, at de skulle slaaes om Bestillingen som Mænd, og Den, som seirer, han skal faae den."

— „Nu hilse de paa Dronningen."

— „Hun seer ud som hun var bange for at der skal skee en Ulykke. Hun tør ikke ret see paa Kæm-

perne, har jeg lagt Mærke til, hun seer hele Tiden lige herover i Træet, for at undgaae at see dem hugge og stikke hverandre nede paa Banen."

— „Her er maaskee Noget, hun seer efter."

— „Nei det er bestemt blot for ikke at see dem slaaes. Men det er dumt, det er jo Det, man er kommen her for."

— „Hun skal være blød af Gemyt, siges der."

— „Saa, nu tage de til Landserne, nu vil det ikke vare længe, inden det gaaer løs."

— „Nu gaae de Andre tilside. Pas paa, ligesom der bliver blæst, ville de fare mod hinanden. Nu hilse de paa hinanden med Landserne."

— „Hestene kjende Rummelen, de kunne knap holde dem. See, hvor de steile i Veiret."

— „Hvis Hest var det, der vrindskede, det er et godt Tegn."

— „Det var Herr Ivar Lunges Hingst. Nu vrindsker den igjen."

— „Pas paa, han vinder, som jeg har sagt."

— „Nu blæse de! Det var første Gang . . . anden Gang . . . tredie Gang!"

— „Alle Helgene! hvilken Fart! Hvor det dundrer i Jorden!"

— „Det er som der staaer i Kæmpevisen: det dunner under Ros, de danske Hofmænd der de ridde."

De to Riddere fore imod hinanden. De gjennemgik hele Carouselridningen, svingede deres Heste paa et indstrænket Rum, og anbragte alle de fine og ziirlige Stød, som hørte til Kunsten, hvori de Begge vare Mestere. Men efterhaanden antog denne Vedbestrid en alvorligere Charakteer. De smaa Svinghinger bleve

sjeldnere, de lange Løb hyppigere, Landserne førtes fastere og skarpere, og Enhver stræbte sienshynligt at tilføie sin Modstander et afgjørende Stød. Jørgen Tengnagel havde stødt en Fjeder af sin Fjendes Hjelm, men i næste Stød førte Ivar Lunge en lille Baandsløife bort paa Enden af sin Landse. Det var hans Dames Farve, som havde været fæstet paa Tengnagels Hjelm. Damerne klappede i Hænderne.

De havde gjort tre Currer, — som det kaldtes i Tourneringssproget — imod hinanden, uden at Nogen af dem havde opnaaet en afgjørende Fordeel over sin Modstander.

Det fjerde Løb begyndtes. Ridderne fore atter frem med dundrende Hovslag. Begges Landser vare lagte an imod Hjelmene. Ved en liden Bevægelse med Hovedet undgik Ivar Lunge sin Modstanders Stød; men Jørgen Tengnagel var ikke saa lykkelig. Krøniken beretter, at Ivar Lunge traf ham „ret udi Hjelmnettet for Øinene, saa at Spæret sprang udi to Stykker." Men Landsespidsen havde sønderbrudt Visiret, og blev hængende fast i Hjelmnettet. Jørgen Tengnagel rettede sig vel op i Sadlen igjen efter dette voldsomme Stød, men hans Hest blev, efter Krønikens Ord, „galen af den Tørning, og løb imod Væggen og Muren, og stødte endda Stykket bedre ind udi Øiet." — Den ulykkelige Ridder slap Tøilerne og greb efter Spærstumpen, for at trække den ud — men Hænderne sank kraftesløse tilbage, han styrtede af Hesten, og blev liggende ved Foden af Muren.

Et høit Forfærdelsesskrig fra hele Forsamlingen overdøvede den ulykkeliges Suk, og Klangen af hans Vaaben.

Før nogen Anden kunde komme til, var Ivar Lunge sprungen af Hesten og løftede sin faldne Modstander op fra Jorden. Men Spærstumpen var gaaet igjennem Hovedet, og han indsaae øieblikkelig, at Redning var umulig. Riddere, Patriner og Vaabendragere styrtede ind paa Banen, man hentede Saarlægen fra Teltet, men han rystede med Hovedet og overlod snart sin Plads til Graabrødremunken, der med Crucifixet i Haanden knælede ned ved Siden af Ridderen, som man havde støttet imod Muren, og som var ifærd med at drage sit sidste Suk under det Træ, hvis Grene dækkede Dyveke og Anna.

En dyb Stilhed herskede i hele Forsamlingen, overalt saae man Grupper, som betragtede den Faldne med taus Deeltagelse. Det støiende Liv og den festlige Glæde vare pludselig vegne for Dødens Alvor. Den eneste Lyd, man hørte, var den dybe, mumlende Stemme af Barfodmunken, som knælede ved Siden af den Døende og meddeelte ham Absolutionen. Det var som om alle Tilstedeværende vare komne overeens om at vise Jørgen Tengnagel den sidste Ære, ved tause at være Vidner til hans Død.

— «Requiem æternam . . .» sagde Munken.

— «Dona mihi, Domine!» hviskede den Døende, med lukkede Øine og neppe hørlig Røst.

— «Et lux perpetua . . .« lød Munkens klare, velklingende Stemme.

Jørgen Tengnagel svarede ikke — han havde udaandet sit sidste Suk.

— «Luceat illi! — — Requiescat in pace! Amen! Beati mortui, qui in Domino moriuntur.» —

Munken blev liggende ved Siden af ham, og læste Bønnen for Afdøde. —

Medens dette foregik, havde Nysgjerrigheden efterhaanden overskredet Optugtelsen hos Tilskuerne paa Borgernes Bænke, hvor kun De, som sad i den første Række, kunde see hvad der foregik saa tæt under Muren. De Andre rækkede sig saa langt frem, som de formaaede, og da det ikke hjalp, krøbe de op paa Bænkene, den Ene over den Anden, saa at de tilsidst dannede en tæt Klynge af Hoveder. En Tidlang kunde Bænken bære denne forøgede Vægt, men omsider svigtede den under dem, og nu opstod en øiebliklig Forvirring. Den Ene holdt sig fast i den Anden, Nogle skrege, Andre bandede. Men da Bænken ikke sank ganske sammen under dem, blev Roligheden snart igjen tilveiebragt, og uden at Nogen kom til Skade, krøb Enhver tilbage til sin Plads. —

Dyveke og Anna havde udstaaet den dødeligste Skræk. Den tætte Sammenpakken af den Menneskemasse, der bagfra krøb hen over Bænken, tiltog efterhaanden saaledes, at Gotfred af Ghemen og hans Søn, der søgte at værne for dem paa bedste Maade, ikke længer kunde bære den Vægt, som tyngede paa deres Skuldre, endskjøndt de holdt sig ved Grenene af Træet, der heldede ind over Tilskuerpladserne. Der dannedes vel et beskyttende Tag over de to Fruentimmer, af de nedtyngede Grene; men da Bænken knagede og Folk sprang op, slap de to Beskyttere pludselig Grenene, og da disse sloge tilbage i deres naturlige Stilling, reve de Alt med sig, hvad der var i Veien, og Huer, Hatte og Tørklæder saaes hængende i Træet; blandt de sidste var ogsaa Dyvekes Regnklæde, der blev revet af hendes

Hoved med en saadan Magt, at hendes Haarfletning opløstes og hendes smukke, lange Haar rullede ned over hendes Skuldre.

Da den almindelige Tausheb blev afbrudt ved denne Larm, vendtes Alle Øine uvilkaarlig derhen. Det varede kun et kort Øieblik, og Ordenen var atter gjenoprettet. Men udsat for Alles Øine stod i det Samme Dyveke, midt paa Bænken, med Haaret ned ad Nakken, i sin fulde Skjønheb, som end mere blev forøget ved den stærke Rødme, der udbredte sig over hendes Ansigt og Hals.

— „Der er Dyveke! See Dyveke!" lød utallige dæmpede Stemmer fra alle Sider, og i samme Øieblik søgte, ved en ufrivillig Tankeforbindelse, alle Øine Kongen, som stod midt paa Judicerernes Altan, og derpaa Dronningen, hvis Opmærksomheb ufravendt var helliget den døende Ridder.

Munken slog Øinene i Veiret, for at anbefale den Døendes Sjæl til Himmelens Forbarmelse. Hans stirrende Blik traf Dyvekes Øine, der skamfuldt sænkedes mod Jorden, og forfærdet for dette Blik, lukkede Dyveke Øinene og skjulte Ansigtet i sine Hænder; hun havde gjenkjendt den unge Graabroder, som engang havde ledsaget hende gjennem den underjordiske Kanal. Ogsaa Munken skiftede Farve, og hendes Navn blandede sig i Bønnen og tilintetgjorde hans Andagt. — Ridderne og Vaabendragerne stirrede paa hende med Forbauselse. Slotsherren, — som i sit Hjerte forbandede den Svaghed, der havde bragt ham til at give efter for Dyvekes Bøn om at lade hende deeltage i denne Fest, — Slotsherren var strax ilet ud, for at lade Udgangene fra Borgernes Pladser aabne, og Gaden rømme snarest muligt.

Den gamle Ridder Stud traadte hen til Hofmesterinden og hviskede: „Min ædle Dame! Nu have vi ikke længer nødig at spørge Slotsherren, hvor han har gjemt hende. Lige over for Dronningen! Ved min Ære! Han skulde hellere have sat hende ved Siden af Hendes Naade. Hvilke Tider vi leve udi!"

— „Det er en uhørt Frækhed," svarede Fru Meinstrup med hævet Stemme. „Jeg haaber, at den vil bringe sin Løn, som forskyldt. Her vilde Langmodighed virkelig være Synd."

— „Visselig, min ædle Dame," sagde Ridderen med Salvelse.

Dronningen havde endnu bestandig Øinene fæstede paa den Døde, for hvis Sjæl hun opsendte en varm Bøn til Himmelen. Hendes Andagt havde afholdt hende fra at bemærke denne lille Forskyrrelse, som maaskee ganske var undgaaet hendes Opmærksomhed, hvis den opbragte Hofmesterinde ikke pludselig var traadt hen for hende, med de heftige Ord: „Der er det afskyelige Kreatur! Der! Lige over for Eders Naade!" — Og da Dronningen i første Øieblik ikke fattede Meningen af disse Ord, tilføiede hun høit og lydeligt, idet hun med Haanden pegede over paa det ulykkelige Offer for hendes Forbittrelse: Der staaer Dyveke! Det har hun vovet!" —

Ved at høre dette Navn blegnede Dronningen. Hendes Øine fulgte den angivne Retning og opdagede den smukke Dyveke, især med at unddrage sig Mængdens Blik ved et Slør, som en velvillig Haand hjalp hende med at brede over hendes forgrædte Ansigt og flagrende Haar. Dronningen var ikke i Stand til at vende sine Øine bort fra dette smukke Syn; efterhaanden

steg Rødmen i hendes Kinder, og Øinene fordunkledes af frembrydende Taarer. Hun vendte sig om imod Birgitte Bryske, langsomt nok til at hendes Blik kunde søge Kongen, der endnu stod paa Judicerernes Altan. Men Kongens Øine, som det vilde have været hende en Trøst at møde i dette Øieblik, vare ufravendt fæstede paa Dyveke. Da heldede Dronningen Hovedet mod sin Hofdames Skulder, og brast i Graad. —

Langt fra at skjule Dronningens Bevægelse, gjorde Hofmesterinden Alt, for at henlede Opmærksomheden derpaa. Og det lykkedes hende fuldkommen. Men midt under disse Bestræbelser faldt hendes Øine hen paa Kongen, der i det Samme betragtede hende med et Blik, som bragte Blodet til at isne i den forbittrede gamle Dames Aarer, og Besindigheden til at vende tilbage. Og uagtet hendes stivsindede Charakteer, skjelvede hun, da hun ledsagede Dronningen, som et Øieblik efter begav sig bort, fulgt af sine Jomfruer og af mange adelige Damer og Herrer. —

Kort iforveien havde Gotfred af Ghemen, benyttende sig af sin Anseelse iblandt Borgerne, taget den grædende og næsten afmægtige Dyveke under sin Beskyttelse, og skaffet hende og Anna bort af den gabende Mængde, der, ophidset af Geistlighedens Tilhængere, mumlede Ugvemsord imod Kongens Frille og spottede hendes Taarer. Anna var nærved at synke i Jonden af Skam og Skræk, og uden den Understøttelse, Frants Ghemens Arm gav hende, havde hun neppe naaet Sigbrits Gaard.

Kongen havde gjennemgaaet nogle høist piinlige Øieblik. Staaende midt paa Judicerernes Altan, havde han været udsat for Alles Blik, der uophørlig fløi fra Dyveke til Dronningen, og fra Dronningen til ham.

Aarerne svulmede i hans Pande, Øinene lynede, Hænderne knyttede sig krampagtigt om Altanens Gitter, medens han gjentagne Gange bed i de sammenpressede Læber. Hvad der foregik i denne heftige Mands Sjæl i dette Øieblik, vil Enhver let kunne sige sig. Saaledes blev han staaende, omgivet af Judicererne, der stode livløse, ligesom Kongen. Man skulde troe, at de endnu havde en Dom, og det en Fordømmelsesdom, at afsige. Da baade Dronningen og Dyveke omsider vare borte, vendte Kongen sig pludselig om og forlod hurtig Altanen, ledsaget af Ridderne. Overalt, hvor han kom frem, veeg Mængden forskrækket tilside for det rasende Blik, som han kastede rundt om sig, — det spaaede Død og Undergang. Selv Hesten rystede, da han besteg den for at ride tilbage til Slottet, hvilket ikke skete med den langsomme Værdighed, hvormed Toget var draget ud af Slottet, men i et hurtigt Trav, som lokkede Gnisterne af Brostenene. —

Tilskuerbænkene bleve efterhaanden tomme, og Mængden forlod Dystbanen under stille Samtaler om hvad der var forefaldet. Alle vare meer eller mindre grebne af en uhyggelig Følelse, og selv de Blodgjerrigste beklagede Ridder Tengnagels elendige Død.

Sværmen i Gaderne tabte sig efterhaanden, og Alt vendte langt tidligere tilbage til den vante Orden, end man skulde have troet.

De Sidste, der forlode Banen, vare Vaabendragerne, som paa deres Skuldre bare Jørgen Tengnagels Liig, indhyllet i en Kappe. Munken gik ved Siden af, og læste uafladelig Bønner for den Afdøde. Foran rede Trompeterne, der blæste sørgmodige Toner paa deres Instrumenter. Ridderens Stridshingst med hans Skjold

og Fane blev ført foran ham. Ivar Lunge og flere Adelsmænd fulgte den Faldne, med sørgmodige Miner. Saaledes bevægede Toget sig langsomt gjennem Gaderne, og dermed var det sidste Optrin af denne glædelige og bedrøvelige Fest tilende. —

Indhold.

		Side
I.	Det gamle Kjøbenhavn	3.
II.	Herberget	24.
III.	Den norske Kæmpe	70.
IV.	Extra muros	109.
V.	Besøgende	145.
VI.	Dyveke og Sigbrit	168.
VII.	Et Hjerte	210.
VIII.	Slottet	223.
IX.	Kongen	262.
X.	Brevskaberne	305.
XI.	Dystløbet	352.

Carl Bernhards

Udvalgte Skrifter

Fjerde Bind

Udvalgte Skrifter

af

Carl Bernhard

(A. N. de Saint-Aubain)

Med en Levnedsskildring ved Dr. phil. H. Schwanenflügel

Fjerde Bind

Kjøbenhavn

Det Schubotheske Forlag

— Lybecker & Hirschsprung —

1895

Græbes Bogtrykkeri.

Kroniker

fra

Kong Christian den Andens Tid

II

XII.

Hans Faaborg.

En mørk Stemning hvilede over de fleste af de Personer, der fremtrædte i denne Historie, efter at Dystløbet var tilende. Det var ikke blot Jørgen Tengnagels bratte Død, der var Grunden hertil; thi man var dengang vant til saadanne Optrin ved Kampe og Tourneringer. Men Alle havde de følt Virkningen af en ond Aands Nærværelse, og vare grebne af Anelser om tilkommende Ulykker. Dronningen havde lukket sig inde i sit Sengkammer med Birgitte Bryske, og tillod ikke Nogen at komme ind. Hofmesterinden gjorde for første Gang ikke sin Ret gjeldende, til fri og uhindret Adgang til Hendes Majestæt. — Kongen havde strax begivet sig til sit Arbeidsværelse, Ingen havde vovet at tale til ham, thi hans Øine vare ildrøde. Man hørte ham gaae heftig op og ned ad Gulvet; Kjøgemesteren trippede frem og tilbage i Forhallen, og havde ikke Mod til at melde Hans Naade, at Maaden var rede, uagtet Spisetiden længst var forbi. — Torben Oxe havde kastet sig paa Løibænken, og med Haanden under Kinden grublede han over hvad han vel skulde svare Kongen, hvis han krævede ham til Regnskab for Dyvekes ulykkalige Nærværelse

ved Dyſtløbet, ganſke imod hans beſtemt udtalte Villie. — Dyveke havde ſendt Anna bort, for at give ſine Taarer frit Løb i Eenrum. Og de flode uſtandſelige af et bekymret Hjerte. Hun græd over Kongen, over Dronningen, over ſig ſelv, over Torben Oxe, over Alt, hvad hun blot tænkte paa. — Anna ſad hjemme i ſit lille Kammer, med Haanden under Kinden, og fældede ſtille Taarer over Claus Daa, — der imidlertid laae i en bevidſtløs Søvn, i ſit tarvelige Værelſe hos Johan Spegelberg, ſom en Følge af Sygdom og Anſtrengelſer. — Og den ſtakkels Gundel, ſom ingen Underretning kunde faae om hans Tilſtand, og ſom maatte ſkjule den Kummer, der nagede hende, gik utaalmodig fra een Stue til den anden, og ønſkede af ganſke Hjerte, at den forhadte, gamle, ſladderagtige Ridder Stud maatte komme for at beſøge hendes Moder, thi hans ondſkabsfulde Efterretninger vare dog at foretrække for ſlet ingen. —

Sigbrit, ſom ingen Anelſe havde om hvad der var foregaaet, ſad imidlertid i Papirer og Aktſtykker til op over Øreue, og efterſaae Regnſkaberne fra Toldembedsmændene, da Hans Faaborg traadte ind i hendes Kammer. Hun ſaae op, og ſagde: „Det er ſært, at I kommer her, al den Stund der vel endnu er Noget at gabe paa i Gaderne. Er I bleven borte den halve Dag, ſom en Erzdøgenicht, kan I gjerne blive borte den anden halve med."

— „Tilgiv mig, Fru Sigbrit, at jeg har forſømt Eders Arbeide," ſagde Faaborg, med honningſød Stemme. „Min Herre havde befalet mig at agere Meſter Urian ved Dyſtløbet. Men ſaaſnart Alt var forbi, løb jeg ſtrax herhid for at afſlutte de Regnſkaber, Hans Naade Kon-

gen har begjert. Vil J tillade mig at tage fat derpaa, skal det snart være gjort."

Sigbrit, der havde vænnet sig til at betragte Hans Faaborg som om han kunde være hendes og ikke Slotsherrens Tjener, skubbede en Bunke Papirer hen til ham, uden at svare. Hans Faaborg bladede i dem, medens han af og til skottede til Sigbrit, der atter havde taget fat paa sit Arbeide.

— „Her finder jeg netop det Bilag, som Hans Naade igaar forlangte," sagde Skriveren, da han havde fundet hvad han søgte saa ivrigt.

— „Hold Mund, og forstyr mig ikke!"

— „Var det ikke bedst, at Hans Naade fik dette Bilag til Regnskaberne . . ."

— „Hans Naade tænker paa Dystløb og Comedispil, og ikke paa at regjere," sagde Sigbrit, der var vred, hvergang saadanne kostbare Festligheder fandt Sted. „Det Bilag kommer jo ikke Tourneringslovene ved, hvad bryder han sig saa derom."

— „Kongen spurgte imorges, om der var bragt nogle Bilag og Papirer," sagde Faaborg. „Befaler J ikke, at jeg skal bringe det over paa Slottet, jeg kunde give det til Kongens Sekreteer, Gotfred Erikson, eller til Jacob Thegemann, eller en anden af Embedsmændene."

— „For mig kan J bringe det til Bloksbjerg, og give det til den Lede, om J vil. Jeg befaler Eder, at holde Eders Mund og lade mig med Fred. Gak til de andre Dagdrivere, som løbe efter Abespil og Børneleeg, og Intet gide bestille, og lad Den arbeide, som vil det. Det er godt, at Fremmede vil tage sig af dette fattige Land, siden Landets Egne ikke ville. Gak Eders Vei!"

Hans Faaborg lod sig det ikke sige to Gange. Han

ſneg ſig ud af Stuen med Papiret i Haanden, og et Øieblik efter ſaae man ham løbe gjennem Høibroſtræde til Slottet.

— „Nu ſkulle vi ſee, om jeg forſtaaer at nytte Øieblikket," ſagde han ved ſig ſelv. „Lykken er med mig idag. Skjebnen har først lagt en god Grund ved Dyſtløbet, dernæſt lader min Herre mig ſkjøtte mine egne Veie, ſaa ſpørger Sigbrit mig ikke ud om Feſten og hvad der er hændet, ſom jeg var meſt bange for, og tilſidſt finder jeg ſtrax Papiret, ſom jeg ſøgte, og ſom ſkal ſkaffe mig Adgang til Kongen. Han kaſtede Øine til Slotsherren, paa Hjemveien fra Dyſtløbet, ſom om han vilde æde ham. Øieblikket er gunſtigt. Nu ſlaaer min Stund, og I ſkulle ſaae at ſee, at Hans Skriver er lige ſaa fiin Politiker, ſom alle I Andre. I var ſaa knibſk, Jomfru Dyveke; jeg var Eder ikke ſmuk nok, og I var ſaa ſtreng og ſaa hovmodig, Torben Oxe! Men Hovmod gaaer for Fald, og knibſke Møer tidt i Kloſter døer. Slotsherren forlangte Regnſkab af mig igaar... Det ſkal han faae; thi laaner Kongen mig ſit Øre idag, vil jeg gjøre min Regning med Eder Alle, ſaa mange I ere." —

Kammermeſteren og Kjøgemeſteren ſtode i en Vinduesfordybning i Forhallen, og ventede paa at Kongen ſkulde tilkjendegive ſin Villie, thi Ingen vovede at gaae ind til ham. De ſamtalede hviſkende om de Begivenheder, ſom vare foreſaldne ved Dyſtløbet. Jørgen Tengnagels Død rørte dem ikke ſtort, thi død Mand er ſtrax glemt ved Hove; derimod var Optrinet med Dyveke en Sag af Vigtighed, og Begge vare enige om at misbillige Hofmeſterindens driſtige Adfærd ved denne Leilighed. Da traadte Hans Faaborg ind i Hallen, med et Papir i Haanden, ſom han ſagde, han ſkulde aflevere til Hans

Naade, der havde forlangt det allerede igaar. Begge de høie Embedsmænd vidſte, at Sigbrit brugte ham til at arbeide i Regnſkabsværelſet; hans Foregivende var derfor ſandſynligt, men Ingen af dem ſkjøttede om at anmelde ham. Vilde han ſelv vove at banke paa Kongens Dør, vilde de ikke forhindre det, ſiden han ſagde, at han var befalet af Kongen til at komme. Den driſtige Skriver betænkte ſig ikke længe herpaa. Han løftede Forhænget op, og bankede paa Døren.

— „Hvem er der? Kom!" lød Kongens barſke Stemme fra Arbeidsværelſet.

Hans Faaborg traadte underdanig ind og lod Forhænget falde. Hans dybe Buk naaede næſten til Jorden; men da han atter hævede Øiet og ſaae paa Kongen, foer en kold Gyſen igjennem ham, og i Forfærdelſe tabte han Papiret af Haanden. Han var tilmode ſom Hunden, der var falden ned til Løven i dens Hule.

Kongen ſtod midt i Værelſet, med Hat og Kappe, ligeſom han var kommen fra Dyſtløbet. Anſigtet var blegt og fortrukket, Munden var faſt klemt ſammen, Øinene vare ildrøde. Den venſtre Haand var knyttet om Kaardeheftet, den høire udſtrakte han truende mod den Indtrædende, der ikke var iſtand til at ſige eet Ord, ſaaledes havde Skrækken lammet hans Tunge.

— „Hvad vover I? Hvem er I? Hvad vil I? — Guds Droſs! I ſvarer ikke? — Hvad vil I, ſpørger jeg. Giv mig Papiret! . . . Giv mig det, for alle Djævle!"

Hans Faaborg bukkede ſig, og rakte ſkjelvende Papiret til Kongen, ſom kaſtede et flygtigt Blik deri, og derpaa ſlængte det paa Bordet blandt andre Sager, idet han atter begyndte at gaae op og ned ad Gulvet.

Hans Gang blev bestandig heftigere, og Sporerne skare klirrende mod Steenfliserne. Af og til kastede han et lynende Blik til den skjelvende Skriver, som ikke vovede at bortfjerne sig. Kongen gjorde Mine til at tale — og taug; øiensynlig kæmpede han med sig selv. Men han var forfærdelig i denne Kamp. Pludselig standsede han foran Faaborg, stampede med Foden i Gulvet og sagde: „I kommer mig netop tilpas, Hans Skriver. Jeg raader Eder, tal Sandhed, eller det koster Eders Liv! Ved alle Helgene, jeg lader Eder radbrække!"

Han gik atter nogle Gange op og ned.

— „I kommer ofte hos Sigbrit. I har været der endnu idag, eftersom I bringer mig det Papir fra hende. I veed vel hvad der foregaaer i Huset? — Hvem har bragt Dyveke til Dystløbet? Svar!"

— „Eders Naades Høimægtighed," svarede den skjelvende Faaborg, „jeg troer, at Slotsherren har gjort det."

— „Ha! Spørger jeg Dig om hvad Du troer? Guds Dross! Siig Os hvad Du veed, eller Du er dødsens! — Slotsherren? — Ha! Slotsherren! — Ja, vidste jeg det! Vidste jeg det kun! — Hvad veed Du? Guds Dross! Vil Du sige Os hvad Du veed!"

— „Slotsherren besøger ofte Huset," sagde Faaborg med sagte og bævende Stemme.

— „Han taler med Sigbrit," sagde Kongen, og saae forskende paa ham. Hans Faaborg taug.

— „Svar, for tusind Djævle! Hvem taler han med?"

— „Naadigste Konge, det har jeg ikke seet!"

— „Ha! Slotsherren! — Hvoraf troer Du, at Slotsherren har ført Dyveke til Dystløbet?"

— „Min Herres Smaadreng fulgte Jomfru Dyveke til den Plads, hun ſad paa bag Trægrenene.“

— „Ha! Videre! Og ſaa?“

— „Hun var tilſløret, og Ingen kunde kjende hende ... Men da Slotsherren red forbi, hilſede han hende med et hemmeligt Tegn, det ſaae jeg.“

— „Men hun? Guds Droſs! Gav hun ham ogſaa hemmelige Tegn?“ ſpurgte Kongen med en Stemme, der var ſaa hæs og forfærdelig, at Faaborg ikke vovede at bekræfte hvad han ſelv havde ſeet.

Skinſygen fødes fuldbaaren, ligeſom Minerva, der i fuld Ruſtning ſprang ud af Jupiters Pande. Kongens Skinſyge, ſom Hans Faaborg ſelv havde fremmanet, fødtes ſom en fuldbaaren Jette.

— „Gav hun hemmelige Tegn? Gjorde hun det?“

— „Nei, hun gjorde intet Tegn til Slotsherren.“

Kongen trak Veiret dybt, ſom om en Vægt var taget af hans Bryſt.

— „Hvad ſaae Du mere? Tael, for Satan og alle Djævle.“

— „Høimægtigſte Konge! Jeg ſaae Intet mere.“

— „Du er en Dosmer ... eller en Skurk,“ udbrød Kongen, ſom atter gik op og ned ad Gulvet. „Har Du ikke ſeet Andet, er Du en Dosmer, ſom fortæller Sligt om din Herre ... og har Du ſagt Os Mindre end Du veed, da er Du en Skurk, ſom bedrager din Konge. Jeg ſkal lade Dig lægge Tommeſkruer paa, og give Dig de ſpanſke Støvler at prøve, ſaa ſkal Sandheden nok komme for en Dag. Guds Droſs! Det vil jeg lade gjøre. Jeg ſkal lade Dig knække Led for Led.“

Hans Faaborg blegnede. Kongen betragtede ham nogle Øieblik ſtivt. Da greb han ham pludſelig i Hal-

sen, med et voldsomt Tag, og raabte: „Du er en Skurk! Du lyver!“

Skriveren knælede ned for Kongens Fødder og udbrød med en klynkende Stemme: „Eders Naades Høimægtighed, jeg vidner for Gud Almægtigste, at jeg er en tro Tjener, og at jeg ærlig vil udsige Alt hvad jeg veed om min Herre, som rigtig nok handler mod Eders Naade med Svig og Falskhed, og omgaaes Jomfru Dyveke rundeligere; end som han burde, hvis han var Eder en tro Mand.“

Kongen havde atter sluppet Hans Faaborg; dette Udbrud af hans Harme havde opvakt en øiebliklig Skamfuldhed hos ham, og Selvbeherskelsen vendte efterhaanden tilbage. Naar Kongen først havde naaet et saadant Culminationspunkt for sin Vrede, uden at begaae nogen Vold, havde man Intet mere at frygte. Den snue Skriver kjendte Kongen for godt, til ikke at vide Dette. Men om han end ikke havde personlig Overlast at frygte, spillede han dog et altfor vovet Spil, til ikke at skjelve for Udfaldet.

Kongen havde kastet sig i Lænestolen, og vedblev at fæste sine tilintetgjørende Øine paa den blege Hans Faaborg, som ynkelig krøb sammen ved Døren og skjelvede, saa at hans Been neppe kunde bære ham. En lang Taushed paafulgte.

— „Med Svig og med Falskhed, sagde Du, at Slotsherren handlede mod mig? Var det ikke saa?“

Disse Ord udtalte Kongen med dæmpet, næsten sagte Stemme; men de lød langt forfærdeligere i Skriverens Øren saaledes, end Kongens voldsomme Udbrud. Tigerens Brøl er frygteligt, men langt forfærdeligere ere de tause, næsten venlige og indsmigrende Bevægelser, der

gaae forud for det Spring, som tilintetgjør Alt, hvad der kommer den i Veien.

— „Sagde J det ikke?" gjentog Kongen endnu sagtere og afbrudt, og blev liigbleg. „Sagde J ikke . . . at han omgikkes vel rundeligt . . . med Dyveke? — Sagde J ikke det?"

— „Jo, Eders Naades Høimægtighed," hviskede Hans Faaborg, neppe hørligt.

Kongen trykkede Hatten saa dybt ned i Panden, at de gnistrende Øine næsten skjultes. Hans Læber dirrede, han bevægede dem krampeagtigt, ligesom om han vilde tale, men ikke kunde. Omsider sagde han mumlende: „Det skal koste ham hans Hoved, saa sandt som jeg er Konge i Danmark. Det skal koste ham hans Hoved!"

I det Samme greb han sig med begge Hænder til Brystet, bøiede sig smertefuldt tilbage i Lænestolen, udstødte af sine Lungers fulde Kraft et forfærdeligt: „Ha!" — og slog begge Hænderne for Ansigtet.

Det lød mere som et saaret Dyrs Dødsuk, end som frembragt af menneskelig Stemme.

Hans Faaborg sank i Knæe ved Døren, med foldede Hænder. Kongen blev siddende med tildækket Aasyn. En Dødsstilhed herskede i Gemakket, af og til afbrudt af en sagte Klappren af Skriverens Tænder, der sloge mod hverandre. —

Da Kongen atter tog Hænderne fra Ansigtet, vare hans Læber og Haandsker blodige. Uagtet Øienlaagene vare lukkede, røbede dog deres rødlige Skær, at hans Øine havde den forfærdelige Farve, der ofte havde været Forkynder af en blodig Daad. Da han slog dem op, lignede hans Blik en Hyænes. Læberne aabnede sig, og

to Rader hvide Tænder kom tilsyne, der bede tæt sammen, som man undertiden seer paa en vild Hingst.

Han havde glemt Hans Faaborgs Nærværelse. Da han saae dette Vidne til den voldsomme Sjælekamp, han udstod, foer han op i Stolen og lagde Haanden paa Kaardehæftet. Men i det Samme lod han den atter synke, og vinkede til ham, at han skulde gaae. —

Hans Faaborg løftede Forhænget, aabnede Døren og krøb ud i Forhallen som en Snog, der bugter sig langs ad Gulvet. Han rystede som et Espeløv og var ikke istand til at besvare Cammerariens og Kjøgemesterens Spørgsmaal paa anden Maade end med Gebærder, som skulde udtrykke, at Kongen var forfærdelig at komme nær. De to Embedsmænd saae paa hinanden, og rystede betænkeligt med Hovederne.

Hans Faaborg sneg sig til sit Kammer og kastede sig paa Sengen. Men efterhaanden, som Blodet løb mindre hurtigt i hans Aarer, vendte Besindelsen tilbage. Han havde dog opnaaet hvad han vilde, Begyndelsen var gjort. Han vidste vel, at Mistanken er en giftig Plante, som ikke ved noget Middel lader sig udrydde, hvor den først engang har slaaet Rod. Det var lykkedes ham, at saae det onde Frø i Kongens Sjæl, nu kunde han lade det skjøtte sig selv, thi havde ikke Kongen selv opfordret, ja, tvunget ham til at sige hvad han vidste? Og han havde jo ikke sagt mere, end han kunde staae ved. Thi omgikkes Slotsherren ikke vel rundeligt med Dyveke? Havde han ikke med sine egne Øine seet, hvad der var foregaaet i Kongens eget Kammer? I Nødsfald kunde han beraabe sig derpaa . . . og gjøre sin Eed derpaa. Det kunde Torben Oxe ikke negte . . . Han var for stolt, den hovmodige Nar, til at ville gjøre en falsk

Eed, om han end derved kunde frelse sig af Klemmen . . . Kongen tilgiver ham aldrig. Det skal koste ham hans Hoved, havde han sagt. Slet saa galt gik det vel ikke, men Mindre kan ogsaa gjøre Regnskabet op. Sigbrit vil maaske blive vred, og Dyveke; men de kunne faae nok at gjøre, med at rede for dem selv i denne Sag. Hvad kunde han for, at Kongen havde faaet Øinene op. Han kunde sværge, at han ikke havde talt, før Kongen havde tvunget ham dertil med Haanden paa Struben. „Thi at jeg før sommetider har ladet et lille Ord falde, hist eller her, til hans Naade, det veed Ingen," sagde han ved sig selv. „Det har ikke været spildte Ord, det var klart at see. Ja, der behøves kun en liden Gnist til at sprænge en stor Tønde Krudt, naar Lunten er vel anlagt. Nu er det i god Gænge. Men naar Tordenen raser, træffer Lynilden altid de Store, og skaaner de Smaa. Høiest Træ har størst Fald. Lad os nu see, om den hovmodige Torben Oxe kan hytte sig. Hvordan det saa gaaer, kommer jeg i Kongens Ydeste, han vil nok vide Mere om den Ting, kjender jeg ham ret. Og Regnskabet . . . det skal ingen Nød have dermed. Der er flere end Een, som vil betale mig for de gode Efterretninger, jeg nu kan bringe. Først Hofmesterinden, hun hader Slotsherren, og hun hader Dyveke endnu mere. Saa Erkebispen, han vil heller ikke blive lidet glad. Og Prioren i Graabrødre. Men de skulle Intet vide, før Tid er, thi ellers fordærve de mig Spillet ved altfor stor Iver. Sneglen kommer ogsaa frem. Det Tingen drøies, det kommer den tilnøies, vilde Ole Skaaning sige. Saa Meget er vist, at sagte Vind fører Skibet sikkrest i Havn."

Og Hans Faaborg gned Hænderne, af Glæde over at hans onde Anſlag var lykkedes ſaa vel. —

Da Kongen var alene, kaſtede han ſig tilbage i Læneſtolen, lukkede Øinene, og blev liggende i denne Stilling, ſom en Sovende. Hænderne laae matte og kraftesløſe paa Bryſtet, ſom hævede ſig dybt og langſomt, ſtore Sveddraaber perlede paa hans Pande. Efter den rædſomme Vrede var fulgt en dødelig Matheb, baade paa Sjæl og Legeme, ſom efterhaanden gik over til dyb Veemodighed.

— „Forraadt! Forraadt!“ gjentog han uophørlig ved ſig ſelv. „Forraadt af den Eneſte i den hele, vide Verden, ſom jeg har elſket af mit ganſke Hjerte . . . ſom jeg endnu elſker over alle Andre . . . Det var ogſaa en Drøm . . Alt er Drømme . . . For en Konge gives der ingen Erſtatning i hans byrdefulde Kald . . . Jeg drømte om Kjærlighed . . . om Troſaſthed . . . om Lykke . . . Jeg glemte, at Konger kun finde Falſkhed og Bedrag . . . Og er det ikke gaaet mig ſaaledes beſtandig . . . Jeg har elſket mit Land og mit Folk . . . jeg har beſlittet mig paa dets Lykke, Dag og Nat . . . Hvad er det for et Folk? — Skammelige, nederdrægtige Præſter, ſom forraade det Helligſte . . . hovmodige Adelsmænd, ſom røve og plyndre, og fortrædige mig hvor de kunne . . . elendige Borgere, ſom ſnyde og bedrage, og lade ſig mishandle ſom feige Harer . . . fæiſke Bønder, ſom ere ringere end Qvæget paa Marken . . . Og Dyveke! Dyveke? . . . Jeg har elſket hende . . . alene hende . . . fra min Ungdom . . . fra den førſte Gang jeg ſaae hende . . . jeg troede hun elſkede mig igjen . . . jeg glemte, at jeg var Konge . . . O! hun har elſket mig, hun har ogſaa elſket mig . . . Nei, det var ikke Løgn, hendes Læber ſagde, naar hun ſad paa

mit Skjød, og hendes Øine funklede af Glæde . . . naar hun løb mig imøde, saa glad som et Barn . . . naar hun sagde mig, hvor meget hun havde længtes efter mig . . . Nei! Det var ikke Løgn og Bedrag . . . Dengang elskede hun mig! Og nu bedrager hun mig . . . som alle de Andre . . . Ogsaa hun . . . ogsaa Dyveke!" —

To store Taarer rullede langsomt ned over Kongens Kinder og forsvandt i hans buskede Skæg. Christian den Anden, som man har kaldt den Vilde, den Grusomme, Tyrannen, Christian den Anden fældede veemodige Taarer over sit Hjertes mange Skuffelser.

Havde ikke smaa, næsten umærkelige Trækninger ved Munden forraadt, at han leed, kunde man have taget ham for en Sovende, der drømte en stille, veemodig Drøm. —

Da han igjen, mat og langsomt, aabnede Øienlaagene og saae sig om, var det et næsten aandsfraværende Blik, han kastede paa alle Gjenstande, der omgave ham. Og først efterhaanden vendte hans Tanker tilbage til Virkeligheden, og til den nærværende Tid. Den røde Glands i hans Øine var forsvunden tilligemed det trodsige, vilde Udtryk i hans Ansigt, og hvis en Maler i dette Øieblik havde gjengivet os hans Billede, vilde vi have tvivlet om Historiens Vidnesbyrd, og fornegtet, at denne Konge var den samme som den hollandske Mester har skildret saa barsk i hans Velmagtsdage, vi vilde ikke have troet, at denne Konge var den samme, der tog en saa grusom Hevn over sine Fjender. Men havde han skildret ham i hans Fængsel, efterat han ved Tabet af tre Rigers Kroner, ved Tabet af sin Frihed og alle sine Kjære havde afsonet hvad han havde

forbrudt, efter at mangeaarig Eensomhed havde afdraget hans Sind fra de jordiske Ting, og henvendt hans veemodige Tanker til Gud alene, paa den Tid, da selv de fleste af hans Fjender følte Medlidenhed med hans Skjebne, da han selv udbryder i rørende Klage over den Haardhed, hvormed man, gjennem saa mange Aar, har ydmyget den faldne Konge — da vilde den gamle Mesters Billede have bevaret os Christian den Anden fra denne Aften, der var fulgt efter en saa stormfuld Dag. —

Men paa denne Tid var Kongens heftige Sind endnu utæmmet, og Havblikket afløste ikkun for korte Øieblik Stormen. Pludselig sprang han op af sit Leie i Stolen, skød Hatten tilbage, og strøg med Heftighed Haanden over Panden og Øinene, og i et Nu var det veemodige Udtryk forsvundet af hans Ansigt, der atter var vildt og grumt. Han foer op og ned af Gulvet, som et rasende Dyr, der er indespærret i et Buur; Aarerne svulmede i hans Pande, Øinene lynede og søgte en Gjenstand for Sindets Vrede. Med et voldsomt Ryk laae Kappen langt fra ham i det ene Hjørne af Værelset, og Hatten i det andet. Men endnu aandede hans bespændte Bryst ikke frit. Han rev Vamsen op, saa at den saakaldte Sekret kom tilsyne, — et Slags Pandserskjorte af fine Staaltraads Ringe, som man ved visse Leiligheder bar, fordi den var et sikkert Middel mod Snigmord. Og da han ikke kunde sønderslide Staalringene, saarede han sit Bryst ved at rive Pandseret imod Huden, og denne Smerte var ham velgjørende. —

Den følgende Dags Morgen blev Hans Faaborg kaldet til Kongen. Skrækken for Kongens Heftighed overgik langt hans Glæde over denne usædvanlige Gunst,

thi hans Feighed var ſtærkere end hans Hevngjerrighed. Men Kongen var fuldkommen rolig, ikke det mindſte Tegn forraadte, hvor piinlig denne lange Inqviſition og dens Reſultater vare ham. Han udſpurgte Hans Faaborg paa det nøieſte, og denne, ſom frygtede, at Leilighеden ikke oftere ſkulde viſe ſig ſaa gunſtig, benyttede den til at gyde al den Gift i Kongens Øre, ſom hans hadefulde Sjæl indeholdt. Han meddeelte Kongen, med de mindſte Omſtændigheder, Slotsherrens upaaſſende Spøg med Dyveke i Kongens eget Sovekammer, og gav det den hadefuldeſte Udtydning mod Torben Oxe, paa ſamme Tid ſom han ſøgte at udhæve, at denne Adfærd af Slotsherren havde været Dyveke imod. Kort ſagt, han udviklede i denne Samtale al den ſkammelige Kløgt, der tildeels var en Lærdom af Prioren i Graabrødreklosteret, forſaavidt ſom hans eget ſlette Sind ikke var tilſtrækkeligt. Og i den Grad var Kongen iſtand til at forſtille ſig, naar han fandt det tjenligt til ſit Øiemed, at der endogſaa hos Hans Faaborg opſtod en Tvivl, om Slotsherrens letſindige Opførſel mod Dyveke virkelig var Kongen imod, og om han ikke muligviis i denne Adelsmands Tilbøielighed til en forhenværende Elſkerinde, ſom det næſten lod til at han var ked af, ſaae et Middel til paa en god Maade at blive af med hende. Ikke eet Ord forraadte, hvad Kongen leed ved denne Underſøgelſe, og Hans Faaborg havde ingen Anelſe om, at hvert af hans Ord faldt ſom en ædrende Draabe i Kongens Sjæl, og efterlod dybe og uudſlettelige Saar.

Da Hans Faaborg ikke var fuldkommen vis paa at have ramt ſin Herre tilſtrækkeligt med denne Anklage, forſtod han at henvende Kongens Opmærkſomhed paa det mislykkede Forſøg paa at ſende Breve til Spanien,

ſom Slotsherren havde villet udføre ved Ole Skaaning, hvem han ikke glemte ved denne Leilighed at anbefale til en retfærdig Konges Naade, da denne ſtakkels Mand, ſom han ſagde, havde paadraget ſig den tyranniſke Slotsherres Vrede. Og han mærkede ſnart, at han ikke dyrkede nogen gold Jordbund, ved at give Kongen denne Underretning. Da han ikke vovede at angive Dronningen ſom Medvider i denne Sag, lagde han Skylden paa Hofmeſterinden og Dronningens Kapellan; han vidſte at han derved gjorde Sigbrit en væſentlig Tjeneſte, og vilde finde Medhold hos hende, hvorved han muligviis kunde forſone hvad han havde forſkyldt, ved at hefte Mistanke paa Dyveke, for ikke at have afviiſt Slotsherrens Kjærlighed ſaa beſtemt, ſom hun burde. Og aldrig ſaa ſnart havde han mærket, at Kongen havde Claus Daa mistænkt for at have været fraværende i denne Anledning, og ikke, ſom han tidligere havde troet, for andre Aarſager, vedkommende Oprøret i Sverrig, før han beſtyrkede Kongen heri, og tilſidſt bragte hans Tvivl til Vished. Thi Claus Daa havde han hadet fra hiin Nat; en inſtinktmæssig Følelſe havde allerede dengang ſagt ham, hvad han ſenere havde overbeviiſt ſig om, at denne Adelsmand var bedre anſkreven hos den ſmukke Anna, end han. Og da Hans Faaborg forlod Kongen, efter at have tilſvoret ham den ubrødeligſte Taushed over Alt, hvad de havde talt med hinanden, og den nøiagtigſte Paapasſenhed for Fremtiden — var det ikke med Urette, at han ſagde ved ſig ſelv: „Det ſkulde være en ſnu Djævel, der kunde gjøre Mere paa een Dag. Nu har jeg ſørget for dem Alle tilhobe, og Ingen glemt; thi man ſkal Had ſkjøtte og Venſkab ſtøtte . . . I ſkjelde mig for den rødhaarede Skriver? Og dog handle I med

mig, som jeg var en dum Hund? Nu vel, jeg skal vise Eder, at det er Sandhed, at Ræven er rød. Jeg skal vise Eder det, hvis Lykken er med mig; thi List og Lykke har en stor Kraft." —

Hen imod Aften gik Kongen, ledsaget som sædvanlig af en af sine Sekreterer og nogle faa Hellebarderer, ud af Slottet og begav sig til Sigbrits Gaard. Hans Øine vare stift heftede paa Stenene i Gaden, og han hilsede mod Sædvane ikke en Eneste af Dem, der ærefrygtsfuldt bøiede sig for ham. Da Sigbrits Port havde lukket sig efter ham og hans Følge, indtoge Hellebardererne deres Plads ved Indgangen til Trappen, Sekreteren begav sig til et af Sigbrits Arbeidsværelser, medens Kongen steg op af Trappen, med tunge og langsomme Skridt.

Men han standsede ikke, som han pleiede, i Sigbrits Kammer, hvor hun sad ved sit Arbeidsbord, der var overlæsset med Breve og Papirer. Og da hun stod op og vilde vise ham et Regnskab, hun var ifærd med at gjennemgaae, og sagde: „Heraf kan Eders Naade see, hvorlunde man gjerne vil bedrage Eder for Tolden, om man kunde det," — skød Kongen Papiret tilside med Haanden og svarede barsk: „Man bedrager mig for Tolden, som man bedrager mig for alt Andet. Guds Dross! Hvad taler I om Told! Det var bedre, at I vogtede Eders Datter og vidste hendes Veie, end at I tæller Skillingerne i Toldregnskabet; thi for Dyveke har I et vigtigere Ansvar, end for dette. Hvad er her foregaaet? Hvor er Dyveke? Bliv her, og rør Eder ikke af Stedet. Jeg kan selv finde Vei i mit eget Huus, uden Eders Hjelp."

Uden at vente hendes Svar gik Kongen gjennem

Salen og aabnede selv Døren til de Værelser, som førte ind til Dyveke. Sigbrit saae efter ham med Forbauselse; hun fattede ikke Meningen af Kongens Ord, men hun begreb, at noget Usædvanligt maatte være foregaaet. Hun betænkte sig et Øieblik, og vilde følge efter Kongen, men han havde skudt Skodden for Døren efter sig. Da fortrak Sigbrits Ansigt sig efterhaanden, med hvert Tag hun tog i Laasen, til et spodsk Smiil; hun aabnede en Skuffe i sit Skrivebord, tog en Nøgle ud, og forlod Værelset.

Et Øieblik efter traadte hun, gjennem en Lønddør i hendes Sovekammer, ind i en lille Gang, aabnede forsigtig en Dør, og stod nu i et snevert, mørkt Aflukke, hvis Tilværelse kun var hende bekjendt. En tynd Brædevæg skilte hende fra Dyvekes Værelse; i denne Væg var paa forskjellige Steder boret smaa Huller, som gjorde det muligt for den Lurende baade at høre Alt, hvad der blev talet i Dyvekes Kammer, og tillige at overse enhver Krog i Værelset. Saa vidt drev Sigbrit sit Udspeidningssystem, at hun ikke engang undtog sin egen Datter fra den almindelige Regel, og paa denne Maade erfoer hun Alt, hvad Kongen talede med hendes Datter, uden at spørge hende derom. Sigbrit havde saa iilsomt begivet sig til dette Sted, at hun var paa sin Plads næsten i samme Øieblik, da Kongen, som havde lyttet et Øieblik udenfor Døren, rev den op og pludselig stod for Dyveke, der forskrækket tabte Luthen, hvormed hun havde ledsaget en veemodig lille Sang, som hun af sit beklemte Bryst mere nynnede, end sang.

Kongens Indtrædelse havde været saa pludselig og saa voldsom, at dette var Grund og Undskyldning nok for Dyvekes Forskrækkelse. Men Kongen, som heri saae

et Bevis paa en ond Samvittighed, overvældede hende med en Strøm af Bebreidelser, og den lurende Sigbrit erfoer nu, til sin store Forbauselse, at det var Dyvekes Nærværelse ved Dystløbet, der havde givet Anledning til Kongens Vrede, og Sigbrit fortrød, at hun havde overladt sin Datter mere til sig selv, end hun burde. Dyveke svarede ikke paa Kongens Bebreidelser, hendes Taarer strømmede ned over hendes smukke, blege Ansigt, der udtrykte saa megen Forsagelse og saa dyb en Kummer, at endogsaa den opbragte Konge omsider rørtes deraf. Hans Vrede gik efterhaanden over til Veemodighed; men endnu havde Dyveke ikke fundet eet Ord til sit Forsvar. Denne Tausheb, ligeoverfor Kongens Heftighed, blev ham omsider utaalelig, og hans Vrede var ikke langt fra atter at blusse op, da han sagde: „Tal, og lad Os høre hvad Du har at sige til dit Forsvar. — Naa? Du svarer ikke?“

— „Jeg har Intet at sige,“ svarede Dyveke, som for første Gang saae op, og for et Øieblik fæstede sine smukke Øine paa Kongen. „Ved Dystløbet har jeg været, jeg vidste ikke, at det var saa stor en Synd. Eders Naade har ikke alene dømt mig uhørt, men endogsaa straffet mig ved Eders Vrede. Nu har jeg Intet at sige.“

— „Guds Død, jeg dømmer Ingen uhørt,“ udbrød Kongen. „Ingen. Meget mindre Dig, som har været mig kjærere, end nogen Anden.“

— „Har været,“ gjentog Dyveke sagte med et tilbagetrængt Suk. „I disse to Ord ligge min Dom. Har været — det hører til den forbigangne Tid.“

Kongen taug nogle Øieblik, og gik op og ned ad Gulvet. Derpaa standsede han foran hende, betragtede hende venligt, lagde sagte sin Haand under hendes Hage

og løftede hendes Hoved i Veiret. Dyveke slog ikke Øinene op.

— „Ak! Dyveke! Vidste Du, hvor gjerne jeg vilde kalde den forbigangne Tid tilbage, om jeg kunde det.“

Dyvekes Hoved sank atter ned paa Bryſtet, da Kongen vendte ſig om og fortſatte ſin Vandring frem og tilbage i Kammeret. Disſe Ord havde bekræftet hendes Tvivl, de havde gjort hende det fuldkommen tydeligt, at ligeſom Fortiden ikke mere kunde vende tilbage, kunde heller ikke de Følelſer og Forhold kaldes tilbage, der tilhørte hiin Tid. Det var en Liigtale over Kongens Kjærlighed, holdt af ham ſelv; med den udaandede Dyvekes, for et Øieblik atter oplivede, Kjærlighed til Kongen ſit ſidſte Suk.

— „Den Tid er forbi,“ ſagde Kongen halvſagte, ligeſom i Tanker, idet han atter ſtandſede foran Dyveke. „Den er forbi . . . desværre.“

— „Det er den. Og den vil aldrig mere vende tilbage,“ ſvarede hun ligeſaa ſagte. Det lød ſom to Aanderøſter, der talede ſammen over en Grav.

— „Aldrig?“

Dyveke taug et Øieblik, derpaa ſagde hun bedrøvet: „Nei, aldrig. Og hvad der heller ikke kan vende tilbage, det er Ungdommen og Sjælens Barnlighed, det muntre Sind og Hjertets Tillid, ſom aldrig har ſeet ſine Forventninger ſkuffede.“

— „Er jeg da ikke længer Konge i Danmark? Er ikke Du og jeg endnu beſtandig de ſamme?“

— „Nei, naadigſte Herre, I er ikke mere den Samme . . . Og jeg heller ikke,“ tilføiede hun ſagte og frygtſomt. „Ak, i dette Øieblik indſeer jeg det ſaa tydeligt, jeg var forblindet . . . Det er umuligt, I kan ikke

elſke mig ſaaledes ſom før . . . Den Kjærlighed, I har givet Dronningen, den kan I ikke give mig igjen, om I end vilde tage den fra Hende, ſom den tilhører med Rette."

— „Du er ſkinſyg, Dyveke," ſagde Kongen forlegen. „Du ſeer Mere deri, end der er i Virkeligheden. Du forvexler Agtelſe med Kjærlighed. Jeg agter Dronningen. Landets Fordeel har udkrævet dette Offer af mig. Jeg agter hende, men jeg elſker hende ikke."

— „Naadigſte Herre, I elſker Dronningen," ſagde Dyveke med en Overbeviisning, ſom bragte Kongen til at blinke med Øinene. „Og hvor var det muligt Andet. Siden jeg nu har ſeet Dronningen nærved, kan jeg forſtaae, at I ikke kan elſke nogen Anden end hende. Nei, det er umuligt."

Kongen taug og ſtirrede paa Gulvet.

— „Naadigſte Herre," vedblev Dyveke, da Kongen ſyntes henſjunken i Tanker og Intet ſvarede, „det vil være Eders og min Ulykke, hvis Alting bliver ſaaledes, ſom det nu er. Jeg veed ikke hvorfra jeg tager Mod til at udtale, hvad der først i dette Øieblik er blevet mig ret klart. Jeg er intet Mere for Eder, — jeg kan Intet være, jeg kan kun gjøre Eder Skade, og forbittre Eders Liv og Eders Forhold til Dronningen. Send mig bort, naadigſte Herre, lad mig reiſe tilbage til Holland, lad mig ende mit Liv i Stilhed, det vil jeg være bedſt tjent med, thi jeg er kun lidet ſkikket til at leve i Verden . . . Jeg har Meget at fortryde og begræde, jeg vil maaſkee endnu finde Naade, naar jeg itide ydmyger mig . . . Ak, derſom I vidſte, hvor forfærdeligt der er ſpaaet Eder og mig . . . Lad mig reiſe bort herfra, langt bort, — det er den eneſte Gunſt, I endnu kan viſe

Dyveke, som har været Eder kjær. Ak, for denne Kjærligheds Skyld, Christiern, bønhør hvad jeg beder om, og send mig bort herfra."

— „Bort herfra? Begræde? Spaadom?" gjentog Kongen. „Ha! Hvad er det for Tale? Guds Dross! Her sporer jeg igjen mine virksomme Fjender. Min Svoger Carl, det er nogle af hans gamle Talemaader, som Erik Walkendorff har lært ham. Det er Bispetalemaader. Ha! Komme de Kronragede ogsaa indenfor disse Mure! De unde mig intet Fristed. Kunde de forgifte Luften, uden at vove deres eget Liv, de gjorde det forvist."

— „Du vil bort herfra? Hvorhen? Med hvem?" vedblev Kongen med Heftighed. „Ha! Hvo har lagt denne Plan. Her foregaaer Mere, end jeg har drømt om. De have forstaaet at føre Krigen ogsaa over paa dette Gebeet! Men jeg er nu bleven varet ad itide, og det skal ikke lykkes dem. Nei, Du skal ikke reise. Du skal blive, og Alt skal være som det før har været. Jeg skal vise dem, at jeg kan holde dem Stangen, saa Mange de ere. Jeg skal vise dem det."

— „Nei, Du skal blive," vedblev Kongen efter et Ophold, med en Inderlighed, som dybt rørte Dyveke. „Jeg kan ikke undvære Dig, jeg kan ikke skilles fra min lille Due. De ville skræmme Dig bort, de ville lokke Dig bort fra mig, de veed, at det vilde være mig den største Sorg i Verden, hvis de kunde rive Dig fra mig. — Ak, Dyveke! Saaledes som jeg har elsket Dig, har jeg aldrig elsket nogen Anden . . . saaledes kan jeg aldrig elske nogen Anden. Hvor mangen Gang har Du ikke reddet mig for mig selv, naar Vreden var for mægtig i mig. Hvor ofte har Du ikke trøstet mig, hvor ofte har

jeg ikke fundet Ro og Fred hos Dig! Ak, Ro er dog den eneste Lykke i Verden ... men den er mig negtet ... Vidste Du, hvor meget min Sjæl længes efter Ro ... Jeg finder den først i Graven."

Kongen havde taget Plads ved Siden af Dyveke, som sad paa Løibænken; han lagde sin Arm om hendes Liv og kjærtegnede hende. Men Fortiden vendte ikke mere tilbage ved Lyden af disse kjærlighedsfulde Ord, og Dyveke besvarede ikke Kongens Kjærtegn, som kun pressede et dybt Suk af hendes beklemte Bryst.

— „Ha! Du har intet andet Svar end Suk," udbrød Kongen, hos hvem de kjærlighedsfulde Øieblik hurtig bleve afløste af Vrede og Heftighed. „Før var det anderledes, før manglede Du aldrig Ord. Ey, ey! Jeg seer, at han har Ret, ihvorvel han er en Hykler og en Skurk," vedblev han ved sig selv, idet han slap hende. Dyveke blev siddende med Hænderne i Skjødet, som hun sad i dybe Tanker, og stirrede lige ud for sig.

— „Hvad tænker Du paa, Dyveke?" spurgte Kongen pludselig. „Er det paa Slotsherren?" tilføiede han med et skarpt Blik.

Uagtet Dyveke var letsindig og manglede Charakteerfasthed, havde hun dog saa megen Selvbeherskelse, at hun kunde skjule, hvor meget dette Spørgsmaal overraskede hende; hun skiftede neppe Farve, idet hun svarede: „Naadige Herre, hvor falder I paa, at jeg nu skulde tænke paa Torben Oxe?"

Kongen lod sig skuffe af denne tilsyneladende Rolighed, som næsten udtømte hendes Kræfter. Han vidste ikke, hvor voldsomt hendes Hjerte bankede i dette Øieblik.

— „Ha! Dersom Hans Skriver har bedraget mig

. . . det skal komme ham dyrt at staae," sagde han halvsagte, som ved sig selv.

— „Hans Faaborg? Den forræderske Skjelm?" udbrød Dyveke, som begjerlig greb en Anledning til at turde vise den Bevægelse, hun var i. „Naadigste Herre, er jeg da sunken saa dybt hos Eder, at en saadan Usling tør bagtale mig for Eder? Men det er Hevn, thi han har vovet at anmode mig om Kjærlighed, og jeg har afviist ham med Foragt. Og han tør bagtale mig for Eder . . . og I troer en saadan nedrig Forræder! Alle Helgene!"

En Gysen foer igjennem Kongen; han fæstede et stivt Blik paa hende, og hun udholdt det, uden at slaae Øinene ned, thi hun talede jo Sandhed, i det Øieblik hun anklagede sin Fjende. Kongens Øine rullede ustadigt, han bed sig Læben tilblods, men taug.

Denne Taushed var nær ved at tilintetgjøre Dyveke, den forfærdede hende mere end den største Heftighed vilde have gjort; hun holdt Hænderne for Ansigtet og brast i Graad.

— „Dyveke," sagde Kongen bevæget, „fat Dig, græd ikke. Jeg troer Dig jo!"

Men ved disse Ord fløde hendes Taarer endnu stærkere end før.

--- „Dyveke!" sagde Kongen kjærligt, og lagde Armen om hendes Liv. „Min lille Due!"

— „O, send mig bort . . . langt bort . . . langt fra mine talrige og mægtige Fjender . . ." sagde hun med halvqvalt Røst.

— „Nei, de ere afmægtige, de formaae Intet imod Dig," sagde Kongen og tørrede selv hendes Øine med sit Lommeklæde. „Stol paa mig. Naar Kongen er

med Dig, hvo skulde saa gjøre Dig Noget imod. Fat Dig, min lille Due."

Kongen hviskede kjærlige Ord i hendes Øre, og omsider lykkedes det ham at standse den krampagtige Graad, som forhindrede Dyveke i at svare. Da Sigbrit fra sit Skjul saae, at Kongen trykkede et Kys paa Dyvekes Kind, smilede hun og begav sig tilbage til sit Værelse; thi nu var, meente hun, Stormen forbi og de Elskende forsonede. Men det var et tvungent Smiil, thi hun var ikke blind for de Farer, Kongens engang vakte Skinsyge vilde medføre, som hun, trods al sin Snildhed, skulde have ondt ved at bekæmpe. Thi hun vidste vel, at Mistanke og Skinsyge sjelden forsvinde ganske; de lade sig vel for en kort Tid sænke paa Bunden af Livets Strøm, men Bølgen kaster dem sjelden tilbage. De skjule sig i Dybdet, og Strømmen glider fort, uden at røbe hvad der ligger i Dybet. En eneste ugunstig Vind er nok til at oprøre Vandet, — da vise de sig atter paa Overfladen og føre Afgrundens Dybd med sig. —

Kort efter traadte Kongen ind i Sigbrits Kammer. Den snilde Qvinde, der sad paa samme Plads, hvor Kongen havde forladt hende, reiste sig ærbødig, men talede ikke til ham, og da han med nogle venlige Ord vilde indlede en Samtale, svarede hun kun saa Meget, som var høist nødvendigt. I Bevidstheden af at han havde fornærmet hende, bar han over med hendes Ordknapheb. Faa Konger kunne modstaae deres Omgivelsers eller Yndlinges Suurmulen, og Christian den Anden var ikke stærkere. Sigbrit bragte derved Kongen til at føle, at han havde krænket baade Moder og Datter, og denne Erkjendelse forstod hun snildt at benytte til sine Fjenders

Skade, i den derpaa følgende lange Samtale med Kongen, og aldrig nogensinde før havde han saa ubetinget bifaldet Sigbrits Yttringer imod Dronningens Hofmesterinde og Pater Mansverns, hvis Bortfjernelse hun krævede som et Forsoningsoffer, thi fra disse To skulde, paastod hun, al den Ondskab udgaae, som idelig forbittrede Kongen, og fortrædigede hendes og hendes Datters Tilværelse.

Da Kongen atter havde begivet sig til Slottet, maatte Dyveke udholde en forfærdelig Straffeprædiken af sin Moder. Men uagtet hun græd bitterlig, hørte hun dog kun Lidet af Sigbrits Formaninger og Trusler; thi hendes Sind var altfor opfyldt af Angest og Bedrøvelse, til at hun skulde have Tanke for Andres Vrede. Spaakvindens forfærdelige Forudsigelse begyndte allerede at gaae i Opfyldelse; hendes Skjebne skulde være som Gudsfornegterens — ak; hvad havde hun ikke allerede maattet fornegte. Hun skulde være forbandet paa Jorden . . . og forbandet i Himmelen!

— „O, gid jeg var langt, langt herfra . . . i den usleste Hytte . . . langt fra alle Mennesker, . . . eller i den sorte Jord," sukkede Dyveke med Øinene fulde af Taarer.

— „Tossede Tøs!" udbrød Sigbrit harmfuld. „Lad mig oftere høre saadan Snak, saa skal Du faae med mig at skaffe, det lover jeg for sandt. Hvor det Barn er blevet saa opfyldt med dumme Paafund, det er mig ubegribeligt. Men jeg skal have Øinene med mig, kan Du troe, og Den skal bøde, som det kommer fra, saa sandt jeg er Sigbrit Willumsdatter."

Og rystende med Hovedet gik hun ud af Døren, og smeldede den haardt i efter sig. —

Den samme Eftermiddag havde Claus Daa begivet sig hen til Slotsherren. Ihvorvel han endnu var svag, efter den foregaaende Dags Anstrengelser, kunde han ikke bringe over sin Samvittighed længer at opsætte, at aflægge Dronningen Regnskab for den ham betroede Sendelse. Torben Oxe lod ved sin Smaadreng forespørge hos Birgitte Bryske, om Dronningen vilde see Claus Daa eller tillade ham at aflægge Regnskab til nogen Anden. Svaret lød, at Dronningen vilde modtage Slotsherren og Claus Daa.

Med bankende Hjerte steg den unge Mand, bag efter Slotsherren, op ad Løntrappen til Dronningens Gemakker. Efter at Torben Oxe havde ydet Skjønheden sin Tribut efter Sædvane, ved at omfavne den lille Sophie Glob, aabnede hun Døren til Dronningens Værelse.

Da Claus Daa havde aflagt Regnskab for sin Sendelse, takkede Elisabeth med den Ynde, hun i saa høi Grad besad, den unge Mand for den Troskab og Udholdenhed, han havde viist i hendes Tjeneste. Det havde lettet en stor Steen fra hendes Hjerte, sagde hun, at han var kommen tidsnok til at bivaane Dystløbet, hun vilde hele sit Liv igjennem have bebreidet sig det, hvis hun havde givet Anledning til, at en saadan Tort var overgaaet ham, som nær havde været Tilfældet. Og hun takkede Gud og alle Helgene for at den Amulet, hun havde laant ham, havde viist sin Kraft ved at beskytte hans Liv, da det mest var truet; hun bad ham fremdeles at bære den, som en Gave af hendes Erkjendtlighed, thi den Kjæde, hun havde smykket ham med ved Tourneringen, var en Priis, som han havde vundet ved sin Landse, og den vedkom ikke de Tjenester, han havde

gjort hende. Den lykkelige Claus Daa manglede Ord til at udtrykke sin Taknemmelighed.

Medens dette foregik i Dronningens Gemak, stod den lurende Hans Faaborg i en Vinduesfordybning af den store Vindeltrappe, der førte op til Kongens Stokværk. Da Kongen kom hjem og gik op ad Trappen, faldt hans Øie paa Skriveren, som ikke vilde have undgaaet den Storm, der allerede svævede over hans Hoved, hvis ikke hans Dumdristighed for denne Gang havde frelst ham. Han traadte hurtig og dristig frem for Kongen, og udbad sig Tilladelse til underdanigst at turde gjøre en Meddelelse. Kongen betragtede ham et Øieblik med Vrede . . . han havde stor Lyst til at knuse dette giftige Kryb; men Hans Faaborgs listige Smiil forraadte, at han var i Besiddelse af en Kundskab, som maaskee kunde være vigtig, og denne Betragtning bestemte Kongen til at skaane ham endnu i nogen Tid.

— „Hvad vil I sige mig, Hans Faaborg?" spurgte Kongen barsk.

— „Høimægtigste Konge, Slotsherren og den unge Claus Daa snege sig nys ad Dronningens Løntrappe op i Slottet . . . til Hofmesterinden," tilføiede han hurtig, forfærdet over sin egen Dristighed, da det pludselig faldt ham ind, at hans Ord kunde udtydes som en Anklage mod Dronningen. Hans Faaborg havde neppe udtalt, før Kongen allerede havde vendt ham Ryggen, og med stærke Skridt fortsatte sin Gang op ad Vindeltrappen, som ogsaa førte til Dronningens Værelser.

— „Han gaaer den lige Vei," sagde Faaborg og gned Hænderne, da han hørte at de to Hellebarderer, som holdt Vagt udenfor Dronningens Gemakker, stødte Hellebarderne tre Gange haardt imod Steengulvet. „Han

gaaer den lige Vei . . . han fanger nok Rotten i Fælden. Lad ham faa see, hvordan han hytter sig."

Men Sophie Glob, som stod paa Vagt i Dronningens Forhal, havde hørt den samme Lyd, der forraadte Kongens Ankomst; thi kun for ham og for Dronningen stødte Soldaterne Hellebarderne paa denne Maade imod Gulvet. Med en Hoftærnes Aandsnærværelse skød hun Slaaen for Døren, medens hun løb bort, for at underrette Birgitte Bryske om den Fare, der truede hendes Herskerinde.

Hendes Frygt var denne Gang overflødig; thi Dronningen havde allerede taget Afsked med de to Adelsmænd, og Birgitte havde lukket dem igjennem Døren til Løntrappen. Sophie Glob kunde derfor atter skyde Slaaen fra Døren, som i samme Øieblik blev reven op.

Med hurtige Skridt gik Kongen igjennem Forhallen, aabnede selv Døren til Dronningens Gemak, kastede Forhænget tilside, og blev staaende paa Dørtærskelen.

— „Alene?" sagde han forundret, og lod Øinene løbe rundt i alle Kroge, som om han søgte Nogen.

Dronningen stod i en Vinduesfordybning, tilligemed Birgitte Bryske. Dette Ord overbeviste hende om, at hun var bleven udspeidet og anklaget.

— „Nei, ikke alene," sagde hun venligt, idet hun traadte Kongen imøde, som var standset indenfor Døren.

— „Gaa, Birgitte," vedblev hun, „min Herres Naade ønsker, at see mig alene."

Med en dyb Hilsen forlod Birgitte Gemakket.

— „Nu er jeg beredt til at høre hvad I vil sige mig," sagde Dronningen med en blid Fasthed.

I det første Øieblik var Kongen forlegen. Han befandt sig alene med Elisabeth, for første Gang efter

det Optrin, der Dagen før havde fundet Sted ved Dyſtløbet. Han følte, at nu var Øieblikket kommet, da Dyvekes Navn for første Gang maatte blive nævnet imellem dem, og Bevidſtheden om hans Uret imod Eliſabeth gjorde hans Mine endnu ſtrengere.

— „Chriſtiern, hvad er det, man har anklaget mig for?“ ſpurgte Dronningen med den ſamme Mildhed. Og da han vedblev ſin Tausheb, medens hans Øine ſkøde vrede Lynglimt, tilføiede hun: „Hvad anklager I mig for, min Herre og Konge?“

— „Guds Droſs, jeg anklager Dig ikke,“ udbrød Kongen med Heftighed, thi han vilde for Alt i Verden undgaae en øm Scene. „Jeg anklager Dig ikke, Eliſabeth, omendſkjøndt jeg veed, at mine Fjender ſpinde deres argeſte Raad i min Huſtrues Nærhed . . . og at hun maaſkee ikke er fremmed derfor,“ tilføiede han. Og da Dronningen, ſom ikke havde ventet denne Anklage, betragtede ham forbauſet, vedblev han: „I ſpiller Eders Rolle godt, Eliſabeth! Guds Død! Man ſkulde hartad troe, at I intet vidſte om hvad der oplægges imod mig. Men jeg er vant til at have et Øie paa hver Finger. Jeg veed vel, at Keiſer Maximilian, ſom ſtaaer Eder i Faders Sted, er en ſlet Betaler; men jeg ſkal nøde ham til at gjøre ſin Skyldighed. Tiltrods for alle Rænker, ſkal jeg nøde ham dertil. Her gaaer ogſaa Bud til Spanien i Smug? Ey ey ey! De ville drage det ud hos Broderen med Medgivten, jeg veed vel hvorfor. Det ſkal bringe mig i Forlegenhed i diſſe onde Tider, og gjøre mig afhængig af Geiſtlighed og Adel, at den Sum ikke bliver mig betalt, ſom ſkyldes mig med Rette, endnu fra vort Bryllup, og ſom jeg trænger haardt til.“

— „Nei, ſaaſandt hjelpe mig Gud,“ udbrød Dron-

ningen, der oprørtes ved denne Beskyldning, da hun var sig sin gode Hensigt bevidst med det afsendte Brev, som hun dog ikke turde omtale, for ikke at bringe Claus Daa i Forlegenhed. Saa sandt hjelpe mig Gud, det er en skændig Bagtalelse, og Den, som har forebragt Eder dette, han har været en fræk Løgner."

— „Saa sandt hjelpe Eder Gud? Ey ey! Elisabeth? Har Eders Kapellan allerede lært Eder at sværge med Cauteler, efter Munkevis? Men jeg kan sige Eder, at Hensigten er ikke meget bedre end Gjerningen, og ere de onde Anslag ikke blevne udførte, da er det ikke for Guds, eller for min Skyld, at Saadant ikke er skeet, som var tilsigtet. Skam Dig!"

Dette var for Meget for Dronningens Taalmodighed.

— „Naadigste Herre," sagde hun, „dersom jeg havde Grund til at skamme mig, da stod det slet til med mig. Men, Helgene være lovet, det er ikke Tilfældet, og jeg kan frit see Eder i Øinene. Min Samvittighed er min Dommer, den siger mig, at jeg har Intet forbrudt. Jeg faaer da bære Eders Vrede og Eders Ubilligheb, som . . . saa meget Andet."

Da hun havde udtalt de sidste Ord, fortrød det hende. Hvor gjerne havde hun ikke tilbagekaldt dem, om hun havde kunnet! Hun vilde formilde dem, men Kongen gav hende ikke Tid dertil.

— „Guds Dross!" udbrød han, „din Samvittighed din Dommer? Du har en anden Dommer, som kan kræve Dig til Regnskab, og det er Kongen. Hvad er det for Tale? Saa meget Andet? Ha! Jeg veed hvorfra alt Dette kommer. Men jeg skal ramme dem, naar de mindst vente det. Jeg skal vise dem Alle, at jeg er

Konge, og ikke en Nathue, som de kunne handle med, som dem synes bedst. Saa meget Andet? Ja, jeg skal bringe Orden i Dette, som i saa meget Andet. Jeg vil ikke lade mig narre for hvad der tilhører mig med Rette. Jeg skal lade Skibe tage op i Søen, indtil Medgiften bliver betalt, naar Ord Intet hjelpe. Her skal andre Midler til, siden milde Midler ikke ville forslaae til at bringe Eders Farfader til at handle anderledes, end som en Jøde og en Aagrer."

— „Alle Helgene!" udbrød Dronningen og slog Hænderne sammen, „alle Helgene! Hvormed har jeg forskyldt en saadan Medfart! Har jeg da fortjent, at ydmyges saaledes!"

— „Elisabeth," sagde Kongen med mildere og sænket Stemme, — thi han fortrød sin Heftighed, — „hvi vil Du lade Dig ledes til mit og Rigets Fordærv? Hvi vil Du gjøre mig Uret, og holde med mine Fjender?"

— „Jeg vilde ikke være værdig at være Eders Dronning, hvis Sligt kunde siges om mig med Rette," sagde Elisabeth bedrøvet, men med en Høihed, som endogsaa imponerede Kongen. „Og jeg vilde være min Farfader uværdig, hvis jeg taalmodig lod ham forhaanes, og længer hørte paa saadanne Ord. Den Tid vil engang komme, da I selv indseer hvor haardt I har forurettet mig . . . Den Tid vil komme . . ."

Hun afbrød sig selv, holdt Tørklædet for Øinene og gik hurtig ind i sit Sengkammer.

Dronningens Bortgang var skeet saa pludselig, at Forhænget allerede var faldet til efter hende, inden Kongen kunde holde hende tilbage.

Han betragtede nogle Øieblik Døren, hvorigjennem Elisabeth var forsvunden, lod derpaa Blikket glide rundt

i det forladte Værelse, som om han søgte en Gjenstand for sin Vrede; men Alt aandede en fredelig Ro indenfor disse Mure, og Dronningens ufuldendte Haandarbeide og de mange andre Spor af hende, som overalt omgave ham, bragte ham atter til Besindelse. Han lagde Haanden paa Panden og drog et dybt Suk. Dersom Elisabeth i dette Øieblik var vendt tilbage, vilde han have bedet hende om Tilgivelse for en Krænkelse, som han bittert angrede; han ønskede af ganske Hjerte, at hun vilde vende tilbage; han tøvede nogle Øieblik . . . men hun kom ikke.

— „Ha!" sagde han ved sig selv, man trodser mig! . . . Saa meget Andet? Derved var Dyveke meent . . . Men jeg skal sætte Haardt imod Haardt . . . Ha! Hun bliver borte! . . . Vil hun ikke komme til mig, da skal jeg komme til hende."

Kongen gjorde nogle hurtige Skridt hen imod Døren. Idet han vilde løfte Forhænget, gik Døren op bag ved det.

— „Elisabeth! Min Elisabeth!" udbrød Kongen glad.

Forhænget droges tilside, og Fru Anna Meinstrup stod for ham og neiede næsten til Gulvet.

— „Min Frues Naade lader undskylde, at hun bliver i sit Sengkammer, da hun ikke er vel."

— „Ha! Ikke vel? Hvad fattes hende?" udbrød Kongen, og gjorde et Skridt hen imod Dronningens Dør.

— „Naadigste Herre, min Frue ønsker at være ene," sagde Hofmesterinden med sin skarpe, tørre Stemme, idet hun stillede sig foran Kongen, hvis Ansigt i samme Øieblik blev blussende rødt. Han tilkastede hende et forbittret Blik, men Hofmesterinden veg ikke af Stedet; hun

neiede atter til Gulvet og gjentog: „Dronningen ønsker at være ene."

— „Hun ønsker at være ene? Og det lader Elisabeth mig sige? Og ved Eder? Guds Drosk! Hvad er alt Dette? Men vil hun være ene, saa skal hun ogsaa blive det. Jeg er Herre i Landet og ingen Anden, det skal jeg vise Eder tilhobe, saa Mange I ere. Fru Anna Meinstrup, I forlader Slottet og Staden inden fire og tyve Timer, og jeg vil sige Eder, at dersom I herefter nogensinde lader Eder finde i Vor eller Vor Dronnings Nærhed, da skal I faae at føle, at vor Regning endnu ikke er afgjort. Gaa nu!"

Fru Anna Meinstrup blegnede og maatte holde sig ved en Stol, for ikke at segne under dette uventede Slag.

— „Naadigste Herre, under tre Dronninger har jeg været Hofmesterinde med Ære . . ."

— „Guds Drosk! derfor lader jeg Eder jo heller ikke tiltale for de onde Anslag, som I har udført imod Os. Mod Otto Rosenkrantz's Enke viser jeg Skaansel, thi han var en tro Mand, og ham har jeg ikke glemt; men kommer I mig igjen paa Spil, da vil jeg kun i Eder see Anna Meinstrup, og da Gud naade Eder, saa sandt! Gud naade Eder!"

— „Det vil han sikkerlig," svarede Hofmesterinden med hævet Røst, thi Kongens Uforsonlighed havde gjengivet hende al hendes Stolthed og Mod, og hun stod atter opreist foran den forbittrede Konge, og saae ham uforfærdet i Øinene. „Med Guds og de Helliges Bistand haaber jeg, at leve bedre Dage, end disse, som ere uden Retfærdighed, ligesom de ere uden Taknemmelighed."

Kongen havde allerede Foden paa Dørtrinet, da han atter vendte sig om og sagde spottende: „For at I ikke

skal savne hellig Bistand, kan I tage Vor Frues Kapellan med Eder. Vel var det, at I mindede mig derom, Fru Anna Meinstrup, at vi paa eengang kunne faae Huset renset. Jeg siger Eder, at dersom I og Pater Mansverus lade Eder finde i Slottet imorgen, ved denne Tid, da skulle I ikke mere komme over Vindebroen, men Taarnet skal være Eder Begge saa vist, som I allerede sad der. Gak til Flandern eller til Spanien, om I ville, saa behøve I ikke at skikke hemmelige Bud; men bort skulle I, thi I To ere nok til at gjøre en Ødlerede af et Kongeslot, om det var nok saa stort."

Med disse heftige Ord forlod han Hofmesterinden, og stormede igjennem Forhallen.

Da Kongen var borte, var Fru Anna Meinstrups Kraft tilende, som havde kostet hende saa store Anstrengelser. Hun kastede sig i en Stol og fældede bittre Taarer over den store Tort, som var overgaaet hende, der under tre Dronninger havde udøvet et ceremonielt Herredømme, som det hele Hof, ja endogsaa hendes ophøiede Herskerinder selv havde maattet bøie sig under. Og ingen Konge kunde bittrere føle Tabet af sin Throne, end Anna Meinstrup følte Tabet af sin Stilling ved Hove. —

Det er et gammelt Ord, at Falsk slaaer sin egen Mand paa Hals. Hans Faaborg havde ved sin Underfundighed bragt sig i en meget vanskelig Stilling, thi for at tilfredsstille sin egen Hevn, havde han langt overskredet det Hverv, Bisperne havde givet ham, og han kunde forudsee, at naar engang hans Handlinger bleve røbede, vilde alle Partier styrte over ham: Sigbrit og Dyveke, for den Mistanke, han havde saaet i Kongens Sjæl imod Slotsherren; Dronningen og Bisperne, for

den Deel, han — rigtig nok uden at vide det — havde havt i Hofmesterindens og Kapellanens Forviisning fra Hoffet. Den Eneste, han havde at holde sig til, var Kongen. Derfor stræbte han idelig at gjøre sig behagelig og uundværlig, ved at meddele Underretninger, som Kongen ikke paa anden Maade erholdt, snart om Embedsmændene, snart om Hoffolkene.

Tilsyneladende var han stegen i Kongens Gunst, og i samme Grad trodsede han Slotsherren; han havde endogsaa vovet at foreslaae sin Medskyldige, Ole Skaaning, til Fangefogedtjenesten paa Slottet, da denne blev ledig. Dette havde han vel ikke gjort godvillig, men fordi han ikke paa anden Maade kunde stille Pligtkarlen tilfreds. Kongen bevilgede hans Bøn, og Ole Skaaning, som hidtil ikke havde vovet at lade sig see paa Slottet, efter det uheldige Udfald af hans Sendelse til Spanien, tiltraadte Tjenesten, tvertimod Slotsherrens Villie.

Men over alt Dette blev Hans Faaborg ør i Hovedet; han troede, at Kongen ikke kunde undvære ham, og af den Grund Intet vilde negte ham. Allerede længe havde han ønsket et Kannikedom i Roeskilde, og da et saadant blev ledigt hen ad Efteraaret, bad han Kongen indstændig om at give ham denne Belønning, for hans mange og troe Tjenester. Imidlertid henstod Sagen uafgjort, indtil Kongen, i de sidste Dage af October, beredte sig til at foretage en kort Reise til Nørre-Jylland. Ved denne Leilighed vilde han lægge Veien over Roeskilde, og Hans Faaborg fornyede nu sin Begjering om det ledige Embede, fordi denne Sag lettest kunde afgjøres med Roeskilde Bisp, under Kongens Ophold i denne By.

— „Troer Du ogsaa Vi kunne forsvare for Vor

Sumvittighed, at gjøre en saadan Fugl til Kannik?" sagde Kongen.

Faaborg antog Sagen for afgjort, og bad Kongen naadigst at mindes ham, naar han kom til Roeskilde.

— „Det lover jeg Dig, Hans Skriver, jeg glemmer Dig ikke saa let. Dertil har Du gjort mig for mange glade Timer i mit Liv."

„Han er dog forfærdelig, selv naar han spøger," tænkte Hans Faaborg. „De Øine kunne endnu bringe mig til at gyse, ihvorvel jeg er vant til dem, og Intet har at frygte af ham. Glad skal jeg være, naar jeg ikke behøver at see dem mere, men kan sidde i Roeskilde, i et fedt Kannik-Embede."

Den næste Dag reiste Kongen. Hans Faaborg var saare glad, thi han havde faaet Befaling at være i hans Følge. Da de kom til Roeskilde, hvor de skulde overnatte, og Kongen steg ud af sin Vogn, traadte Skriveren tæt hen til ham, og bad ham naadigst erindre, at han havde lovet at mindes ham og hans Begjering. Et barskt Øiekast var Kongens eneste Svar; men en Time efter bragte en af Kongens Sekreterer et Brev til Hans Faaborg, med Befaling, at han strax skulde vende tilbage til Kjøbenhavn, og levere det i Slotsherrens egne Hænder, da det var vigtigt.

„Kongetjeneste er ingen magelig Tjeneste," tænkte Faaborg, da han red tilbage til Kjøbenhavn, ad den samme Vei, han nys var kommen. „Men hvem Andre skulde Kongen sende i vigtige Ærinder, end Dem, som han kan stole paa. Det viser Kongens Tillid. Det er et Skridt videre til min Ophøielse."

Og det var det; men paa en anden Maade, end Hans Faaborg havde tænkt." —

Ingen vidſte, hvor Torben Oxe var gaaet hen, det var allerede ſeent paa Aftenen, og han var endnu ikke vendt tilbage til Slottet.

Hans Faaborg ſlog ſin Kappe op over Ørene og forlod atter Slottet, idet han mumlede ved ſig ſelv: „Jeg gad vide om jeg ikke ſkulde kunne ſpore min Herres Veie, til hans eget Fordærv. Paa denne Tid troer han ſig ſikker, og naar Katten er ude, ſpille Muſene gjerne paa Bordet. Vi ville dog ſee, om vi ikke kunne tage ham i Gjerningen.“

Det var en af de første Dage i November, Efteraaret havde været uſædvanlig mildt, og Vinterkulden var endnu ikke indtraadt. Maanen var nær ved at gaae ned, den kaſtede endnu en magiſk Halvbelysning over de øde Gader og mørke Huſe, thi Klokken var hen imod Ti, og ingenſteds ſaae man Lys. Ikke engang den flittige Sigbrits Værelſe var oplyſt, hvor ellers det ſidſte Lys i Staden pleiede at brænde. Hans Faaborg ſneg ſig rundt om Huſet. Alt var ſtille ſom i en Grav, ikke et Blad rørte ſig paa Havens Træer, der ſørgmodige hang ud over Muren og formørkede den ſmalle Gyde mellem Sigbrits og Graabrødre-Kloſterets Haver, der var tæt beſtrøet med viſne Blade . . . Hvad var det da, der afbrød denne Stilhed? — Faaborg lyttede. — Hviſkende Stemmer talte indenfor Havemuren. De fjernede ſig, og kom atter nærmere. Det var to Stemmer i en ſagte Samtale, der blev ført af to Gaaende, ſom bevægede ſig frem og tilbage indenfor Havemuren.

— „Det er Slotsherren og Dyveke, det vil jeg døe paa,“ ſagde Hans Faaborg ved ſig ſelv. „Han er en driſtig Skjelm, at han tør vove Sligt, mens Maanen ſtaaer paa Himmelen og Kongen ikke er mere end

fire Mile borte. Hvad vil han da ikke vove i mørke Nætter, naar Hans Naade først er i Jylland."

Stemmerne standsede ved den lille Havelaage, som vi engang have seet Dyveke, Anna og Faaborg gaae ud af. Han sprang hurtig over Gaden, og skjulte sig i den dybe Dørkarm af en lignende Laage, som i nogen Fraskand gik ind til Graabrødre-Klosterets Have. Her var han sikker for at blive opdaget, til denne Side vilde Slotsherren ikke gaae, da den kun ad Omveie stødte til Hovedgaderne.

Et Øieblik efter aabnedes Døren, en høi Skikkelse traadte ud af Haven, en anden blev staaende i Døren.

— „Farvel," sagde en mandig Stemme. „Eders Villie skal blive adlydt og Alt skal blive forberedt, om jeg end derved afsiger min egen Dødsdom, thi jeg kan ikke leve Eder foruden. Lad mig haabe, at min Trofasthed omsider vil blive lønnet, lad mig haabe, at I endnu giver mig Tegn, at I har forandret Eders Beslutning."

— „Nei, Torben Oxe, min Beslutning staaer fast," svarede Dyveke. „Jeg har uigjenkaldelig fattet den, før jeg tilstod Eder denne Samtale, — hvad jeg ellers ikke havde vovet," tilføiede hun med et Suk. „Jeg maa bort herfra, og det maa skee medens Kongen er fraværende. Naar jeg er borte, vil man hade min Moder mindre, — og da vil hun maaskee lade sig overtale til at følge mig i Landflygtighed. Saa længe jeg er her, skeer det ikke, om jeg end bad hende nok saa meget. Dette Liv dræber mig, det er ikkun Flugten, som aabner mig Udsigt til at afbede mine Synder og forsone mig med min Gud. Skaf mig bort herfra, gjør det muligt for mig at naae et Kloster udenlands, og jeg vil velsigne Eders Minde og bede for Eder saa længe jeg lever."

Slotsherren, som ønskede at afbryde denne Samtale, trykkede hendes Haand til sine Læber og hviskede: „Farvel, Dyveke!"

— „Nei, gaa ikke den Vei, en Anelse siger mig, at det vil forraade os," udbrød Dyveke pludselig, da Slotsherren vilde forlade hende. „Der kunde komme Nogen fra Klosteret, Graabrødremunkene færdes tidt om Natten i Gaderne, jeg har mere end een Gang hørt Klosterportene knirke paa deres svære Hængsler, om Natten, naar Alt er stille."

— „Farvel, Dyveke!" gjentog Torben Oxe, idet han vendte om og gik den modsatte Vei, der maatte føre ham lige forbi den lurende Hans Faaborg. Dyveke lukkede Havelaagen.

Da Faaborg saae den Fare, der truede ham, slog han Kappen sammen om sig og løb hurtig igjennem den smalle Gyde. Men Slotsherren havde hørt hans flygtende Skridt i de raslende Blade, og forfulgte ham i Afstand; thi det var ham altfor vigtigt at vide, om han var beluret, eller om dette var et tilfældigt Møde.

Maanen var gaaet ned, Gyden var smal og mørk, Hans Faaborg havde et betydeligt Forspring. Men da han vilde see tilbage, snublede han over en Steen og var lige ved at falde. Denne Standsning gav Slotsherren Tid til at indhente ham; han raabte til ham, at han skulde staae, men forgjeves. Da drog Torben Oxe sin Kaarde, for at tiltvinge sig med Magt, hvad han ikke kunde opnaae med det Gode, saa meget mere som han i den Flygtendes Bevægelser, troede at gjenkjende sin Skriver, ihvor utroligt det end var at Hans Faaborg, der om Middagen var reist med Kongen, skulde være i Staden paa denne Tid . . . „Med mindre han

skulde være vendt hemmeligt tilbage for at udspeide mine Handlinger . . . Da skal han dø, tænkte Torben Oxe. Og ved en Ombreining af Murene, hvor den Flygtende, som kun var saa Skridt foran ham, snart vilde have Fordelen paa sin Side, gjorde Slotsherren et Udfald og stødte efter ham med Kaarden, for at nedlægge ham.

Torben Oxes Sværd gjennemborede den Flygtendes Kappe, en Flig af den blev naglet fast til Muren, hvor Kaardespidsen borede sig ind imellem to Stene, men det standsede ikke Hans Faaborgs Flugt; derimod var Torben Oxe opholdt i sin Forfølgelse. Da han fik Kaarden ud igjen, var han alene, og intet Spor af den Flygtende hverken at høre eller see. Paa Muren hang en Stump Klæde; det var Hjørnet af en simpel Rytterkappe, med en glat Metalknap. Forbittret stak han Kaarden i Skeden, og gik med hurtige Skridt til Slottet. —

Ved Vindebroen stod en svonig Skildvagt og støttede sig paa sin Hellebard. Paa Torben Oxes Forespørgsel svarede han, at en Mand i en Kappe nylig var gaaet ind i Slottet; han havde ikke kjendt ham, men han havde givet det rigtige Feltraab. Torben Oxe befalede, at Vindebroen skulde trækkes op og der skulde sees efter, om Baaden var under Laas og Lukke.

— „Er han her, da skal han ikke komme levende af Slottet," sagde han ved sig selv. „Men det er jo ikke muligt, at han kan være her. Det har været et Blændværk af min Indbildningskraft. — Ha! Hvo lister om her? Hvem der?"

— „Det er mig, strenge Herr Slotsherre," svarede Hans Faaborg med forpustet Stemme, som han stræbte at give Styrke og Fasthed.

— „Ha! Er I her? Hvad gjør I her? Hvi er I ikke hos Kongen?"

Hans Faaborg vilde svare, men han kunde ikke. Slotsherren betragtede ham stivt, ved det usikkre Skin af en dosig Lampe, som brændte indenfor Vinduet i Skriverstuen og kastede sine matte Straaler igjennem de tykke Jernstænger og de smaa Ruder, ud paa Steenbroen i Slotsgaarden. Omsider fremstammede han en kort Beretning, om Anledningen til hans hurtige Tilbagekomst fra Roeskilde.

— „Et Brev fra Kongen? Giv hid."

Den Haand, Slotsherren strakte imod ham, rystede af den Bevægelse, han var i. Men endnu mere skjelvede Skriverens Haand, da han rakte sin Herre Brevet.

— „Følg mig!"

Slotsherren gik foran, op ad Vindeltrappen til Skriverstuen. I det Samme raslede Lænkerne paa Vindebroen, der blev trukken op. Den klirrende Lyd gjengaves af Slotsmurene, og Hans Faaborg sank næsten i Knæe ved dette Bulder, som tilraabte ham, at han betraadte det Fængsel, han saa ofte havde fortjent. Han tænkte paa Gud. Det var maaskee første Gang i hans Liv, at en from Tanke hævede sig i hans Bryst. Han saae op til Himmelen; men sorte Skyer havde tilsløret den, og den svage Belysning paa de store, skumle Mure tjente kun til at gjøre dem endnu forfærdeligere. Slotsgaarden forekom ham som en uhyre Grav. Med foldede Hænder og usikkre Knæe fulgte han Slotsherren, — han vilde bede, men han kunde ikke.

Torben Oxe rev Silkesnoren fra, hvormed Brevet efter den Tids Skik var forseglet; og løb det igjennem. Hans Faaborg betragtede ham med Ængstelse. Den Fare,

han nys havde svævet i, ved Slotsherrens Angreb paa hans Liv, som han kun med Nød og neppe var undgaaet, de skumle Omgivelser, Alt bidrog til at indgyde ham Usikkerhed og Skræk. Torben Oxes Ansigt opklaredes ved Læsningen, han smilede endogsaa. Dette Smiil var som det klareste Solskin for den forsagte Skriver, der atter fattede Mod.

— „Gav Kongen Eder ellers noget Bud!"

— „Nei, strenge Herr Slotsherre. Hans Naade sagde, at det hastede og var vigtigt."

— „Deri har Hans Naade Ret."

— „Og at jeg skulde være hurtig tilbage."

— „Virkelig? Sagde I det ikke, vilde jeg neppe troe det."

— „Endnu i denne Nat," sagde Hans Faaborg med usikker Stemme, som han ikke kunde beherske.

Slotsherren svarede ikke, han gik op og ned ad Gulvet, med Brevet i Haanden.

— „O, gid jeg var tilbage ved mit Kanonikat i Roeskilde," hviskede Faaborg ved sig selv. „Lad mig kun komme udenfor hans Magt, kun udenfor disse Mure! Jeg vil give to Altarlys til Sankt Nicolai! . . . Jeg vil give to til den Hellig Aands Kapel! . . . Jeg vil give fire til Sankt Lucii Domkirke i Roeskilde . . ."

Slotsherren standsede, og med ham Faaborgs fromme Forsætter.

— „Hvad er Feldtraabet i Aften?" spurgte Torben Oxe barst.

— „Feldtraabet? Det er . . . Dronning Elisabeth."

— „Kom hid! I mangler en Knap i Eders Kappe," sagde Slotsherren, som pludselig greb Fligen af hans

Reiſekappe, og holdt den i Veiret. Det ene Hjørne var afrevet.

— „I er forpuſtet, I maa have redet ſtrapt, for at komme tidsnok hertil. Jeg vil troe, I reed endnu ſtrappere, for at komme herfra . . . om I kunde.“

Slotsherren fløitede. Hans Smaadreng kom i Døren og gned de ſøvnige Øine.

— „Gaa til Jacob Thegemann, og bed ham ſtrax komme til mig. Og bring os Viin og Brød hid.“

Slotsherren gik imidlertid op og ned ad Gulvet. Hans Faaborg lod Øinene løbe rundt i den halvmørke Skriverſtue, ſom indeholdt et Bord og nogle Stole, et Jern-Pengeſkriin med en ſtor Laas for, og en Boghylde med Regnſkabsbøger. Alle disſe Gjenſtande havde utallige Gange været Vidner til hans Bedragerier, og Tanken herom forbunklede hans Blik, ſaa at Alt tilſidſt ſvømmede i en Taage for hans Øine, og han ikke kunde ſkjelne Gjenſtandene fra hverandre.

Pagen bragte en Viinkande og Brød.

Noget efter kom Jacob Thegemann. Det var en gammel Mand, ſom var en af de underordnede, men betroede Embedsmænd paa Slottet.

— „Jacob Thegemann,“ ſagde Torben Oxe, „dette er et Brev, ſom Kongen har ladet Hans Skriver bringe mig. Læs det for ham.“

Den gamle Mand tog med Ærbødighed Kongens Brev, og læſte med en ſnøvlende og eensformig Stemme:

„Vor Gunſt tilforn. Viid, at det er vor Villie, at I eftерſeer og prøver Hans Skrivers Regnſkab, og gjør dereſter. Befalende Eder Gud.

Chriſtiern.“

Hans Faaborg bed Tænderne sammen og blegnede, — nu vidste han, at han var forloren.

— „I har hørt Hans Naades Brev," sagde Slotsherren, idet han modtog Brevet af Jacob Thegemann. „I seer deraf, at det ikke har saa stor Hast med Eders Reise, som I troede. Her er Viin og Brød. Og der ligger Eders Regnskabsbøger. I har denne Nat til at opgjøre Eders Regnskab, imorgen tales vi ved."

— „Tag Laasen fra Pengekisten, Jacob Thegemann," vedblev Slotsherren; der behøves den ikke mere, og sæt den for Døren, at denne smukke Fugl ikke undslipper os. Jeg skulde tage meget feil, om han ikke var moden til Galgen. Imorgen skal Retten forhøre og dømme ham, thi der skal ikke skee ham Andet, end hvad lovligt er."

— „Vil I have, at jeg skal lade Fangefogden komme?" spurgte Jacob Thegemann.

— „Ole Skaaning? Nei, jeg sætter ikke den ene Ræv til at vogte den Anden. Hans Tid kommer vel ogsaa. Jeg vil selv være Fangefoged. Luk efter os, og giv mig Nøglen."

Den gamle Mand havde taget den store Hængelaas fra Pengeskrinet, derpaa aabnede han Døren og prøvede den i Jernkrampen udenfor. Slotsherren vendte sig om for at gaae.

I dette Øieblik kastede Hans Faaborg sig paa Knæe, for at anraabe Slotsherrens Barmhjertighed. Torben Oxe stødte til ham med Foden og sagde: „Væk, I Skurk! Der skal ikke skee Eder Andet, end hvad Ret er. Loven skal dømme Eder, som I har fortjent, og anderledes bliver det ikke, saa sandt jeg er en Ridder, om I

end krøb for mig til Dommedag. Væk, I lumske Hykler, og slip mit Been!"

Hans Faaborg reiste sig hurtig. I Angest og Forbittrelse knugede han Hænderne saa haardt sammen, at Leddene paa Fingrene gave en knagende Lyd.

— „I skal staae Kongen til Rede for hvordan I handler med mig," stammede han. „Kongen er over os Begge. Kongen skal dømme mig."

— „Trodser I paa Eders Øretuderi? Det er for seent, Hans Skriver. Kongen har dømt Dig, da han skrev: prøv hans Regnskab og gjør derefter. Opgjør I nu Regnskabet, Hans Skriver, saa vil jeg prøve det . . . og gjøre derefter, for at Kongens Villie kan ske, som I pukker paa. Slip min Kappe, I giftige Snog, nu er Eders Tid kommen! Med Eder har jeg Intet mere at tale."

Slotsherren, Jacob Thegemann og Pagen forlode Skriverstuen. Hængelaasen blev sat for Døren, Torben Oxe modtog selv Nøglen, og gav Embedsmanden Befaling til at foranstalte det Fornødne Dagen efter, for at lovlig Sag uopholdelig kunde blive anlagt imod Hans Faaborg for Svig og Uredelighed! thi han vidste, at hans Regnskaber vare i Uorden og at han manglede Penge i Kassen. Lov og Ret skulde han nyde; men var han en Tyv, skulde Galgen være ham saa vis, som han allerede hang der. —

— „Han spillede høit Spil, men han har slaaet de færreste Øine og skal betale Spillet," sagde Slotsherren ved sig selv, da han havde afklædt sig og lagde Nøglen under sit Hovedgjerde. „Han har desuden seet for Meget og hørt for Meget i denne Aften, til at han kan komme levende derfra; thi han og ingen Anden har

beluret min Samtale med Dyveke ... Hvad Flugten angaaer, da vilde det ikke sige Stort, thi jeg er ikke den Nar, som virkelig har ifinde at hjelpe hende herfra, med mindre hun betaler mig Lønnen forud ... og heller ikke endda. Men lad hende troe det, saa have vi Anledning til Stevnemøder ... Hans Skriver maa af Veien ... Han har forlængst fortjent sin Skjebne. Her er intet Valg. — Jeg vil ikke dømme ham ... Kongen har dømt ham ... og hans egne Gjerninger ville dømme ham."

Det anede ikke Torben Oxe, at disse Ord, som han udtalte i sit Lønkammer over Hans Faaborg, engang skulde blive udtalte, paa offentligt Torv, over ham selv, og kræve hans Blod. —

Da Hans Faaborg var ene, kastede han sig fortvivlet paa Gulvet og jamrede sig. Hans forrige Opfindsomhed havde pludselig forladt ham, han saae ingen Redning, ingen Udvei til Flugt, intet Middel til Meddelelse. Af Slotsherren kunde han ingen Barmhjertighed vente, han havde trodset ham altfor ofte og for aabenbart ... Sigbrit vilde maaskee tage sig af ham, — hvis han kunde sende hende en eller anden smuk og kostbar Gave ... Dyveke vilde bede for ham, hun var god og blødhjertet, uagtet hendes Stolthed; men hvorledes underrette hende om den Fare, han var i ... Kunde han blot komme udenfor disse Mure, da vidste han nok Raad til at hjelpe sig selv ... Eller kunde han skaffe et hemmeligt Bud til Kongen, med Angivelse af hvad han havde seet og hørt i denne Aften ... Men det var umuligt ... Og Kongen? Havde Kongen ikke forraadt ham ... Havde han ikke skammelig forraadt ham til Slotsherren, som hadede ham for de Tjenester, han

havde været dum nok til at vise Kongen ... Hvad turde han derefter vente af denne underfundige, utaknemmelige, falske Konge, som gjengjeldte Tjenester med Forræderi ...

„O, jeg Daare, at jeg vilde stole paa en Konge," gjentog han, den ene Gang efter den anden. „At jeg kunde være dum nok til at troe, at en Konge brød sig om Andre, end om sig selv! O, kunde jeg hevne mig paa Torben Oxe! Kunde jeg see ham i Galgen, — jeg vilde lade mig radbrække! — Hu! lad mig blot komme ud!"

Han vedblev at rase og udstødte Forhaanelser og Forbandelser mod Kongen og Slotsherren; han rev af al Magt i Jernstængerne for Vinduet, men kunde ikke rokke dem af Stedet; han ryktede i Døren og sparkede imod den. I afmægtig Harme knyttede han Hænderne og fægtede fortvivlet i Luften, som om han kunde gribe og tilintetgjøre sine Fjender. Ved en af disse Bevægelser stødte han til Lampen, saa at den væltede og slukkedes.

— „Jesu! Mit Regnskab!" udbrød han forfærdet, og slog Hænderne sammen.

Et tæt Mørke omgav ham, og en Stilhed, som i Graven. I hele det store Slot hørtes ikke den ringeste Lyd, som forraadte levende Væseners Tilværelse. Han lyttede længe og anstrengt, med tilbageholdt Aandedrag. Men efterhaanden forvandledes denne Stilhed til en regelmæssig, uhyggelig Støi. Det var Blodet, der bankede i hans Tindinger, som om det skulde sprænge hans Hoved. Denne Støi blev omsider afbrudt af en anden, endnu uhyggeligere. Det var tolv Klokkeslag, som forkyndte Midnatstimen.

— „Midnat!“ sukkede han stønnende, da den sidste Efterklang af Klokkens dybe Toner omsider var ophørt. „Midnat! Ikke mere! ... Allerede saa Mange! ... Imorgen skal jeg aflægge Regnskab ... Det er umuligt. ... Det stemmer ikke, det er forfalsket ... der mangler store Summer ... Forbandet være min Lettroenhed! ... Forbandet være Slotsherren! ... og Kongen! ... og Sigbrit? .... og Dyveke! ... og Bisperne! ... forbandet være Bisperne og alle Munke! forbandet i Helvede! ... De ere Stiftere af al min Ulykke ... deres Raad ... deres Anslag ... deres Fristelser ... og deres Løvter ... Forbandet være alle Præster og Munke, i al Evighed! ... Evighed? ... O! O!“ —

Hans Faaborg sprang op i Fortvivlelse; med famlende Haand søgte han efter Viinkanden, som han satte for Munden og tømte til den sidste Draabe.

Som om denne Drik havde beroliget ham, kastede han sig paa Stolen, lagde Armene overkors paa Bordet, støttede Panden paa Armene, lukkede Øinene for ikke at see det Mørke, der omgav ham, — og græd. —

Nogle Dage vare forløbne, det var den tiende November, Solen var endnu ikke staaet op, hvilket paa denne Aarstid først skeer Klokken Syv. Virksomheden var endnu indskrænket til Husene, hvor man færdedes ved Lys. Klokken var nylig slaaet Fem. I den østlige Deel af Staden, hvor Fiskere og simple Folk boede, begyndte det allerede at blive livligt i Gaderne, idet Enhver drog til sin Dont; Fiskerne gik for at see til deres Garn og høste den Velsignelse, Natten havde skjenket dem, Arbeidsfolkene droge til deres forskjellige Arbeider. I den vestlige Deel, hvor de rige Handelsmænd dengang boede, blev det først Dag en god Time sildigere, thi

Forretningerne i deres Pakboder begyndte, paa denne Aarstid, aldrig før Daggry. Her vare endnu alle Døre lukkede og Gaderne tomme. Desto stærkere Gjenlyd gave de tunge Trin af en lille Skare bevæbnede Mænd, som tause droge igjennem Algaden fra Gammel Torv, og begave sig til Slottet.

Beboerne, som bleve forstyrrede i deres huuslige Dont ved denne tidlige Larm, ilede nysgjerrige til Vinduerne og saae ud, og de, som havde Kjendskab til Hofset, gjenkjendte, ved Skinnet af en næsten nedbrændt Fakkel, den gamle Jacob Thegemann og nogle af Slotsherrens Svende. Bag efter Toget gik en Graabroder, som ved Hjørnet af Klosterstræde bortsjernede sig i Stilhed, medens de Andre fortsatte deres eensformige Gang til Slottet. Men hvor dette Tog kunde komme fra i den tidlige Morgen, det var for Alle en Gaade.

For Beboerne af Gammel Torv blev denne Gaade først løst.

Midt paa Torvet stod Stadens høie, murede Galge, en uhyre Trefod, der oventil blev sammenholdt af tre tykke Bjelker, som dannede en Triangel. Fra Bjelkerne hang stærke Jernkjæder ned, fra hver Bjelke tre, der endtes i brede Halsbøiler. Imellem de to Muurpiller hang Beenradene af to Forbrydere, det ene Skelet var endnu ikke ganske afpillet af Rovfuglene, som bestandig i tætte Skarer vare at finde paa dette Sted, der efter Loven tilhørte dem. I det tredie Rum svævede en Mand, som for faa Øieblik siden endnu havde været blandt de Levendes Tal. Det affjælede Legeme dinglede frem og tilbage i de klirrende Kjæder, som om Livet endnu ikke var ophørt; men Hovedet hang bøiet imod Brystet, saavidt som den brede Halsring tillod det, og det tykke,

rødlige Haar, der var usædvanlig langt, faldt ned over den Hængtes Ansigt, og skjulede det næsten ganske. En Sværm Høge, Ravne og Krager fløi med høese Skrig i store Kredse over Galgen, og bøde Offeret velkommen, og ligesom om det gjorde dem dristigere, at Ansigtet var tildækket, bleve disse Kredse bestandig mindre, og de Rovgjerrigste fløi saa nær, at man hvert Øieblik kunde vente, at de allerede vilde tage deres Bytte i Besiddelse, endnu inden Blodets Varme var kølnet.

En Mand kom aandeløs løbende fra en Sidegade og nærmede sig Galgen; uden at betænke sig, greb han fat om den Hængtes Been og løftede Legemet i Veiret, saa at Kjæderne raslende faldt ned paa dets Skuldre. Men Hovedet sank derved kun endnu længere ned paa Brystet, og Armene bevægede sig ikke for at understøtte dette Redningsforsøg.

Han lod Liget langsomt synke, Kjæderne strammedes atter, og da han slap det, begyndte igjen den samme perpendikelmæssige Bevægelse af det afsjælede Legeme, som bevægedes frem og tilbage, idet Jernringene gave en svag, pibende Lyd.

— „Med ham er det ude," sagde Manden, som ikke var nogen Anden end Ole Skaaning. „Derved er Intet at gjøre. Naar Æblet er moed, saa falder det. De have hængt ham saa godt, at jeg selv ikke kunde gjort det bedre. Halsbenet er knækket, og Den, som har trukket ham i Benene, har ikke sparet paa sine Kræfter, han har gjort den tykhalsede Hans Skriver saa langhalset som nogen Adelsmand. Hm! Han var altid saa hidsig paa at komme til at ligne de Fornemme, og paa at blive ophøiet. Nu har han naaet det Altsammen, til sit eget Fordærv. Jeg sagde ham det tidt nok, at Hov-

mod gaaer for Fald; men han vilde ikke høre det. Han var snu til Alting, men ikke til at kjende sit eget Gavn, ellers havde han vidst, at det er ondt at komme for gjort Raad og afsagt Dom. Han troede, at naaede han blot Kongens Øre, saa havde han Spil vundet. Men han kom netop tidsnok, til at blive hængt ved Lys, med al sin Klogt. Det er ondt at spise Kirsebær med de Store, thi de Folk veed godt, at naar Trœl trives, maa Ædeling fordrives. Der hænger han nu, — som kunde regne bedre end nogen Jøde, og kunde sætte Bispen selv et X for et U. Der hænger han nu, — og det hjelper ham Altsammen ikke til Andet, end til at blive Ravneføde. Vœk Du og giv Tid!" udbrød han pludselig med stœrkere Røst, idet han kastede sin Hue i Veiret, for at skrœmme en gammel Ravn, der vilde sætte sig paa den Hængtes Hoved, og som han netop kunde stimte imod den klare, stjernefulde Himmel.

— „Der var mange Stjerner paa Himmelen inat'" vedblev Ole Skaaning ved sig selv. „Og ikke een af dem Alle var hans Lykkestjerne. Hm! Den som skal have den kranke Skjebne, den gode kan ikke faae. De sige, at det er Stjernerne, som regjere Menneskene . . . men hvem regjerer saa igjen Stjernerne? . . Hm! — Men det baader mig ikke, at staae her længer og sange Griller. Kragerne og Ravnene holder jeg dog ikke borte, de tage hvad dem tilhører . . . Og han mœrker det jo heller ikke . . . Naar man er død, saa er Alting forbi . . . Alting? . . . Hu! det er koldt i denne Morgenstund . . . og en død Mand er et slet Selskab for Andre, end for de sorte Fugle og de graae Orme . . . Der hænger han nu og vipper! . . Han har ærlig fortjent Galgen mange Gange, for underfundig Skurk han var . . . men

kunde jeg ramme at hevne ham paa Slotsherren, gjorde jeg det med god Villie, thi Hans Skriver har dog været min Kammerat ved mangen lystig Streg, og han har undt mig mangen Skillings Fortjeneste. Og vi vare dog ligesom skabte til at staae Last og Brast med hinanden."

Da Ole Skaaning havde holdt denne Liigtale, som ingen Andre end Ravne og Krager hørte, vendte han sig om og gik bort. —

Ved Daggry samledes Folk om Galgen, de betragtede Hans Faaborg, mere med Nysgjerrighed end med Medlidenhed, og de Fleste meente, at han havde fortjent hvad der var vederfaredes ham. Den hele Dag, og mange Dage efter, var Gammel Torv et meget besøgt Sted. Enhver vilde see Slotsherrens hængte Skriver, og iagttage de Ødelæggelser, som Fuglene anrettede, der ubarmhjertig hakkede i ham, og snart havde gjort hans Ansigt ukjendeligt. Man erfoer, at han var lovlig dømt af Retten for Underslæb og mangehaande Bedragerier, thi han havde forfalsket Slotsregnskaberne, og der manglede Blade i hans Regnskabsbøger, saa at det ikke var muligt at finde Rede i disse Sager, eller angive Størrelsen af de betydelige Summer, han havde bestjaalet Kongen og sin Herre for. Den almindelige Mening var, at han havde levet som en Tyv og var død som en Tyv, og at Dommen var retfærdig, som dømte ham til at blive hængende i Galgen, Andre til Advarsel, indtil han var fortæret. Nogle meente rigtignok, at der var handlet lovlig strengt med ham, og at Dommen var bleven udført saa hurtig og paa en saa lyssky Maade, at man vel havde Grund til at troe, man vilde ham tillivs for Andet, end for stjaalne Penge. Men ikke en-

gang Disse vilde tale godt om hans Charakteer og Handlemaade.

Da Efterretningen om Hans Faaborgs Endeligt naaede Sigbrit, blev hun vred, og beklagede at have mistet en brugbar Tjener, som vel var en fræk Skurk, men som man kunde have forvaret bag Jernstænger og ladet arbeide for Føden i mange Aar, da han var ung og stærk, og sjelden dygtig i Skriven og Regning. Dyveke blev bedrøvet, da hun erfoer Hans Faaborgs Skjebne, og det fortrød hende bitterlig, at hun havde bidraget til at afsløre hans Tvetungethed og flette Charakteer for Kongen, ihvorvel hun ikke havde sagt Andet, end hvad sandt var, og hvad der var nødvendigt for at svække den Tiltro, Kongen satte til hans Bagvaskelser mod Torben Oxe, og maaskee mod hende selv. Da Anna fortalte hende, hvad man vidste om Skriverens Endeligt, brast hun i Graad, slog sig for Brystet og sagde: „At han er bleven hængt, det har jeg virket til; den guddommelige Miskundhed tilgive mig!" — Og de Taarer, den blødhjertede Dyveke fældte over Hans Faaborg, vare maaskee de eneste, der fløde ved hans Død.

Da Kongen kom tilbage fra Jylland, spurgte han ikke om Hans Skriver, — som man for længe siden havde hørt op at tale om i Staden, og som Folk neppe engang lagde Mærke til, naar de gik over Gammel Torv, hvor hans næsten ukjendelige Legeme hang i Jernkjæderne og udbredte en utaalelig Stank, der kun langsomt aftog, eftersom det efterhaanden lykkedes Fuglene, at fortære de af Laser neppe bedækkede Levninger.

XIII.

Kloſteret.

Det var en Fru Inger, Enke efter Kong Valdemars Hofmarſkal Stori, ſenere Grevinde af Regenſtein, der i Aaret 1237 ſkjenkede Franciskaner-Ordenen Plads og Eiendom i Kjøbenhavn. Franciskanerne havde fra Begyndelſen af været en meget ſtreng Orden, der havde en ſær Ringeagt for timeligt Gods og Ære; men efterhaanden forſøgte man at give Statuterne en mere rimelig Fortolkning, og der er al Anledning til at troe, at Graabrødrene omſider have drevet det temmelig vidt i ſubtile Udtydninger af den hellige Franciscus af Aſſiciums ſtrenge Love. At Franciskaner-Kloſteret i Kjøbenhavn ſenere blev Nabo til Sankt-Claras Nonnekloſter, havde maaſkee ſin Grund deri, at begge Ordener ere ſtiftede af den hellige Franciscus, og at disſe Kloſtere begge ſtode under ſamme Guardian. Imidlertid ſandt dette Naboſkab først Sted over to Aarhundreder efter Graabrødre-kloſterets Oprettelſe, da Clariſſernes Kloſter først blev ſtiftet i Aaret 1497, kort efter at Graabrødrenes Udſvævelſer havde medført en ſtreng Reform af det hele Kloſter.

Saa Meget havde Tiden forandret i de fromme Fædres ſtrenge Levemaade. Franciskanerne ſkulde nemlig leve i al Ydmyghed, udelukkende af Tiggeri, derfor

kaldte de sig ikke Fratres, som andre Munke, men Fraterculi eller Fratres minores, ringere Brødre, og Almuen kaldte dem Minoriter. Graabrødre bleve de kaldte efter deres askefarvede Kapper, og Barfodmunke, fordi de baade Sommer og Vinter maatte gaae med bare Been. En Træklods, som blev bunden fast under Fodsaalen, var det eneste tilladte Skotøi, om man tør kalde det saaledes. Tiggerbrødre hed de efter deres Haandtering. Faste, Tausheb, Afholdenheb og idelig Spægelse, bare Been, en askefarvet Kappe, en Skjorte af Haardug, to Bræder til en Seng, et Knippe Halm og et grovt Teppe, fra Midnat til Middag idelige Bønner, den øvrige Deel af Dagen strengt Havearbeide, — med disse faa Ord er en Franciskaners Liv afstegnet, saaledes som Ordenens Statuter foreskreve det, og saaledes som det vel ogsaa i Begyndelsen blev efterfulgt.

Naar man undtager, at en flittig Munk, som hed Johannes Paschæ, har gjort sig berømt ved at afskrive hele Bibelen to Gange, veed man ikke Andet om Franciskaner-Munkene end at de til forskjellige Tider arvede Penge. Imidlertid var der dog en Skole ved dette Kloster. Denne Skoles Drenge, som ogsaa levede af Tiggeri, havde en særegen Dragt, som vi tidligere have omtalt. De vare meget talrige og dreve Tiggeriet med megen Paatrængenhed, hvorfor Christian den Anden omsider, man siger efter Sigbrits Raad, „foer hart med dennem ved en Forviselse af Byen," saa at ingen Forældre fik Lov til at holde deres Børn ved Studeringer, med mindre de kunde underholde dem uden Hjelp af Tiggeri.

Graabrødreklosteret var en stor Bygning med Taarn og Spiir, thi Franciskanerne havde engang været meget

fornemme og havde betydelige Privilegier, blandt andre det, at ingen Prælat kunde nøde dem til at stifte for Andre, end for Medlemmer af deres egen Orden. De vare ogsaa meget rige, de arvede ofte, og Testamentjægeri har til alle Tider været indbringende, ligesom ogsaa Tiggeri, naar det drives i det Store og med Plan. Klosteret bestod af mange Afdelinger. Guardianen, som var en fornem Herre, havde sin Bolig her, saa og hans Embedsmænd Prioren, Subprioren og Cellarius eller Kjeldermesteren, som i alle Munkeklostere var en vigtig Person, der endog undertiden stod i Brevveksling med Paven. Kirken indtog megen Plads, den var stor og prægtig, og havde flere Altere. Dernæst var der Celler for Kanniker og Munke, for Converser og Lægbrødre, som opholdt sig i Klosteret af gudeligt Kald, uden egentlig at være indklædte, og for Tyendet, som var meget talrigt. Bibliotheket, Rageſtuen, hvor Tonsurerne bleve vedligeholdte, Capitelsstuen, Refectorierne eller Spisestuerne, Klosteromgangene, Sygestuerne, Herrestegerset, Broderstegerset, Svendestegerset, Bryggerset, Kjeldermesterhuset, Væverens Huus, Svendehusene, Vaabenhusene, Havehusene, Staldene og Hundehusene for Jagthundene, alt Dette behøvede en betydelig Plads. Dertil kom de forskjellige Gaarde og Haver, baade til Blomster, Urter og Apothekersager, saa at det ikke er at undres over, at et saa betydeligt Qvarteer af Staden hørte til et eneste Kloster. En høi Muur omgav hele Klosterets Eiendom og skilte denne lille, men dengang endnu mægtige, pavelige Stat fra den større, der omgav den, og hvis kongelige Magt ophørte ved denne Grændse. Over den altid tillukkede Port prangede Ordenens Vaaben; den tause Broder-Dørvogter var den Cerberus, som bevogtede Ad-

gangen til Helligdommen, og bevarede de fromme Fædres Rygte indenfor Bolt og Stang. Og Alt, hvad der trængte udenfor Klosteret, var Lyden af de bestandige Sange, af de idelige Vigilier eller Nattepsalmer, Metter eller Morgensange, Horaer eller Timebønner, og Sjælemesser for Afdøde, som gjennem dybe, alvorsfulde Stemmer gjenlød i de stille Gader, der omgave Klosteret, og vidnede om det andægtige og ærbare Liv, . . . der skulde føres indenfor disse Mure. —

Seent paa en Eftermiddag var et talrigt Selskab af geistlige og adelige Herrer forsamlet hos Guardianen i Graabrødrekloster, i Anledning af Prioren i Antvorskov Kloster i Sjælland, den kloge Abbed Esbilds Ankomst til Kjøbenhavn, for at tiltræde Rigsraadets Forhandlinger.

I denne Forsamling havde Kongen ingen Venner. Det var en bevæget Tid, Sverrig var i Oprør, Lybekkerne truede Danmark med deres Flaade, Kongens Farbroder, Hertug Frederik af Holsteen, ansaae Øieblikket for beleiligt til at negte Kongen den Lydighed, der tilkom ham som Lehnsherre. Geistligheden, dengang den første og mægtigste Stand, kivedes bestandig med Adelen, der misundte den de uhyre Rigdomme, den opdyngede, og harmedes over dens anmassende Hovmod; men naar det kom an paa at være Kongen imod, da forenedes begge disse mægtige Stænder til dette fælles Maal. Det var et saadant Møde, der havde fundet Sted idag i Graabrødreklosteret, for at aftale de Forholdsregler, disse to Stænder vilde tage paa den snart forestaaende Herredag i Kjøbenhavn, der lod til at ville blive af mere end almindelig Vigtighed, idet Baandet mellem Kongen og Rigets

to første Stænder stedse blev strammere, og næsten truede med at maatte briste.

De alvorlige Forretninger vare for længe siden tilendebragte, Aftensmaaltidet var indtaget paa sædvanlig Tid, og de fornemme Herrer sad nu om Bordet i Guardianens Storstue. Gjesternes uordentlige Stillinger og de tømte Fade viste, at det egentlige Maaltid var tilende, og den store Mængde af pragtfulde Sølvkander, Drikkebægere og andet Bordtøi vidnede om Klosterets Rigdom og om den Overdaadighed, der herskede hos de hellige Fædre, som levede af Almisser.

Midt i den Støi, som mange samtalende Stemmer frembringe i et lystigt Lag, hørte man den klappende Lyd af et stort Laag paa en Sølvkande fordre Opmærksomhed. Da dette var Tegnet til, at en ny Skaal skulde udbringes, blev det strax gjentaget fra flere Sider, og snart var Tausheden tilveiebragt.

— „En Skaal, mine Venner, lad os drikke en Skaal. Vi ville tømme et Bæger for Kongen, som dog er Landets første Mand," sagde den høiærværdige Guardian, en godmodig Mand, som stræbte at holde med alle Partier, og bestandig forstod at bevare et Slags Venskab mellem Kongen og Ordenen.

— „For Antichristen, om J vil, naar Vinen blot er god. Jeg drikker den Skaal, og det med god Samvittighed, thi vi vide Alle, hvorledes vi mene den," sagde Ridder Henrik Krummedige, en af Rigens Raad. „Vi have plat forglemt denne Skaal, ihvorvel vi ikke have forglemt Manden, og ville mindes ham vel en Stund endnu. Naa! Altsaa Kongens Skaal."

— „Amen!" svarede Selskabet med Kulde. De Fleste nippede til Bægrene, Mange rørte dem slet ikke,

kun nogle Enkelte tømte dem, mere til Ære for Klosterets gode Vin, end af nogen anden Grund.

— „At det maa gaae ham som vi ønske det," tilføiede Henrik Krummedige. „Man vil vide, at han har ifinde at slaae sin Hjertens Ven, Didrik Slaghøek, til Ridder en af Dagene, ihvorvel det staaer i Haandfæstningen, at Kongen ikke maa adle ufri Mand, uden Rigsraadets Samtykke. Men han agter ikke meget paa, hvad der staaer, saa det er vel snart paa Tide, at vi minde ham derom."

— „Ei hvad! Om nu saa skete!" svarede Guardianen formildende. „Sandt nok, Slaghøek er ikke nogen Mand, værdig til Ridderslag, det negter jeg ikke, og Kongen har vel egentlig, strengt taget, ikke Ret dertil; men vi maae dog tilstaae, naar vi ville være ærlige, at Hans Naade kunde gjøre os det Spil, som værre var, end dette."

— „End at gjøre en forløben hollandsk Barbeer til Ridder? I har været for længe indenfor disse Mure, I har glemt, hvordan en Riddersmand tænker. Ædlinge og Vanbyrdige kunne aldrig tilsammen. Lad Kongen gjøre ham til Biskop, om han vil, til Ærkebiskop, for mig gjerne; men til Ridder . . . vi fortjente ikke at bære Sværd ved Siden, om vi taalte det."

— „Slaghøek, Biskop?" gjentog Prioren af Antvorskov med et Smiil. „Husk vel paa, Herr Ridder, at Paven er over Bispen, og ingen Anden. Om Kongen kan gjøre Riddere, det lader til at være tvivlsomt; men at han ikke kan gjøre Biskopper, det er vist nok."

De høie, geistlige Herrer kastede et flygtigt Blik til hverandre, og det var umiskjendeligt, at Geistlig-

hedens Overvægt, endogsaa over den Stand, de efter deres Fødsel hørte til, smigrede deres Stolthed.

Krummedige bed sig i Læben og taug for et Øieblik; han maatte give Prioren Ret og erkjende at den geistlige Værdighed stod for høit, til at behøve at frygte for at paatrænges et saa uværdigt Medlem, som Didrik Slaghøek. Og alligevel havde han i dette Øieblik talt prophetisk; thi fire Aar efter udnævnte Kongen alligevel Didrik Slaghøek til Erkebisp i Lund, — til hans og til sin egen Ulykke.

— „Den veed bedst, hvor Skoen trykker, som har den paa," vedblev Henrik Krummedige. „Jeg kan tale derom. Hvordan har Kongen ikke behandlet mig, dengang da denne hovmodige Erkebisp i Lund — denne Birger, som jo ikke er nogen adelig Mand, thi hans Fader var ikke Andet end en Degn — da han fik i Sinde at tage en Lind i sit Segl, som er det Vaaben, vi Krummediger have ført fra Verdens Skabelse. Jeg førte Kæremaal derover for Kongen; men Birger gav ham en lærd Snak om hvad et Lindetræ kunde udlægges til, og den tog Kongen for god og afviste min Klage. Dersom en af Herolderne, dersom Hans eller Jytland havde taget sligt Vaas for gode Varer, fortjente de at pidskes ud af Heroldkoppen. Men for Kongen er Alt godt, som blot gaaer Adelen imod, og han tillader gjerne en Krage at skabe sig som den var en Ørn."

De geistlige Herrer rynkede Panderne ved denne ukloge Tale. For at afbryde den, som let kunde føre til Ufred imellem de Adelige og Geistlige, uagtet paa den Tid kun to Bisper vare uadelige, nemlig Erkebiskop Birger i Lund og Bispen Jens Beldenakke i Odense, raabte Slotsherrens Frænde, Knud Pedersøn Gyldenstjerne: „En

Viſe, I maae give os en Viſe! God Viin taler ond Latin, ſiger Ordſproget, lad os derfor gjemme Statsſager til vi mødes igjen, og lad os faae en Sang at høre, ſom paſſer til et Gildelag."

Kloſterets Cellarius, en tyk Munk, ſom flittig havde kredentſet Bægrene og blusſede i begge de fede Kinder, ønſkede Intet hellere end at gjøre ſit Talent gjeldende. Han iſtemmede ſtrax med vældig Stemme følgende Sang.

— „Der ſtode tre Skalke og tænkte et Raad,
Tungluti, tungluti, luſtidilei!
De vilde til Møllerens Datter gaae,
Stolten Adeluds.
Crusmus i Dus!
Tungluti, tungluti, luſtidilei!
Kreſtomani!
For Snurrevurrevip,
For Ceremoni!"

— „Det er et fordømt Brøl, der ſidder paa den Karl," ſagde Henrik Krummebige til ſin Nabo. „Man kan ikke høre Ørenlyd. Jeg kunde have Lyſt til, at ſlaae ham mit Kruus i Panden."

De nærmeſte geiſtlige Herrer ſtødte til Sangeren, og gave ham misbilligende Tegn. Saadanne gode Viſer burde opbevares til ſnevrere Kredſe og i alt Fald var der endnu nogle Bægere mellem denne Viſe og den hidtil førte Samtale. Men Pater Cellarius lod ſig ikke forſtyrre.

— „De To tog den Tredie og ſtopped i en Sæk,
Tungluti, tungluti, luſtidilei!
Saa bare de ham over Møllerens Bæk,
Til ſtolt Adeluds.
Crusmus i Dus!

Tungluti, tungluti, luftibilei!
Kreftomani!
For Snurrevurrevip,
For Ceremoni!"

Prioren af Antvorskov ryftede med Hovedet, og Guardianen gav Munken et Tegn, som paabød Taushed.

Denne Pauſe benyttede Henrik Krummedige, ſom længtes efter at give ſin Harme Luft, til at ſpørge: „Kan Nogen ſige mig, i hvilket Aar det var, at Kloſterreformen blev fuldført af Laurentius Brander? Var det ikke i Aaret Syv og Fiirs? Eller er den maaſkee ikke færdig endnu? Man ſkulde næſten troe det," tilføiede han i en gnaven Tone.

Dette nærgaaende Spørgsmaal forſtemte mere eller mindre hele det geiſtlige Selſkab. Pater Laurentius Brander havde gjort ſig almindelig forhadt af Geiſtligheden for den Strenghed, hvormed han overalt tvang Munkene til Obſervants og tugtede deres Udſvævelſer, ſom vare blevne ſaa offentlig bekjendte, at den geiſtlige Anſeelſe næſten ganſke var tilintetgjort hos Menigmand. Det var endogſaa gaaet ſaa vidt, at et Convent maatte ophæves, fordi Lægfolk holdt ſig for gode til at tage Deel i de ſlette Munkes Gudstjeneſte, efter at endogſaa Kloſterets Abbed havde givet Forargelſe, ved en Skandal i et berygtet Huus.

— „Har Ingen nogen Efterretning, om Biſpen af Odenſe kommer til Herredagen?" ſpurgte en Herre af den rige og mægtige Familie Thott, for at give Samtalen en anden Vending.

— „Jeg har hørt fortælle, at den høiærværdige Fader i Gud tænkte paa at indtræde i den hellige Ægteſtand," ſagde den uforfrødne Henrik Krummedige, ſom

ikke saa let lod sig stoppe Munden paa. „Og klogt gjør han, thi det bliver herefter den eneste Maade for de geistlige Herrer til at erhverve Jordegods, eftersom Kongen har forbudt Eder, at have faste Eiendomme; med mindre I ville efterfølge Sankt-Pauli Lærdom, som han skriver i sin første Epistel ad Thimotheum, og tage Eder en Hustru og leve udi det hellige Ægteskab, som Eders gamle Forfædre have gjort. Jeg havde ikke troet, at Kongen var saa bibelfast, at han saaledes kunde citere Kirkefædrene efter Bog og Capitel," tilføiede han leende.

— „Ja, Himmelen maa vide hvad Kongen ikke Alt forordner," sagde en Abbed. „Men Ingen bryder sig Stort om at lyde det. Vi vilde heller ikke længe bestaae, om vi toge os Saadant efterretteligt. Nu har han ogsaa befalet, at Lehnsmænd og Fogeder ikke længer maae sende Bonden Stude til at tage paa Stald og fodre, uden Vederlag. Før kunde de gjøre det paa denne Maade og med god Sikkerhed, thi døde Studen medens den var paa Foder, maatte Bonden betale den; men nu skal Sligt beroe paa Bondens gode Villie, og døer Bestet, skal Tabet være Eierens, lige imod al Rimelighed."

— „Han har saare travlt med at gjøre Forordninger," sagde en Anden, „baade om Fæstere og Fæstegaarde og Skovudviisning og Sviin paa Olden, og Gud veed hvad. Der er ikke den Ting, uden at han blander sin Næse deri, om den end kommer ham Intet ved, blot for at fortrædige disse to Stænder og bringe dem om deres lovlige Indkomster, som de have havt fra Arilds Tid."

— „Nogle af Kongens Forordninger ere dog til almindeligt Gavn, ogsaa for os," sagde Guardianen.

„Jeg finder det saaledes godt, at der skal anlægges Herberger hver anden, tredie Miil paa Landeveien, hvor Reisende skulle modtages for en bestemt Betaling."

— „Jeg finder det bedre, at det bliver som før; thi da toge vi ind, hvor det lystede os, og betalte Intet derfor. Nu bliver man henviist til Herberget, som om al Gjestfrihed med Eet var uddød, og man reiste blandt Hedninger og Vilde."

— „Det bliver med hver Dag vanskeligere at leve," sagde den forgjeldede Ridder Hans Bilde, der var bekjendt for sin store Ødselhed. „Forhen gjorde man Udveie paa mange Maader, og havde tilsidst det Middel, at sælge af sine Bønder, hvilket man gjemte som et Nødanker, der frelste Mangen fra Undergang. Men nu skal det være anderledes, og Bondesalg er forbudt. Det er sært, at forbyde Nogen at sælge sin Eiendom, jeg indseer ikke hvad Ret Kongen kan have dertil. Gav han os i det Mindste en Afløsning derfor, efter uvillige Mænds Skjøn. Men i Forordningen siges ligefrem: Den onde og uchristelige Sædvane, at sælge de stakkels Bønder og christne Mennesker som andre Kreaturer, skal efter denne Dag ei mere finde Sted. Han gjør visselig ikke mange Omsvøb. Men det er en let Sag at skjære Remme af anden Mands Ryg."

— „Det er godt nok med disse Bud," sagde den børlumske Bisp. „Men eftersom han kommer os for nær paa den ene Side, maae vi brede Sankt-Laurentii Dug lidt længere til den anden Side, for at vi kunne holde Ligevægten mellem Ebbe og Flod i vor Kasse. Det er kun Nødværge."

Saaledes vedbleve Herrerne at bedømme og laste Kongens Forordninger, som alle gik ud paa at indskrænke

Misbrug af de to første Stænders store Magt og Myndighed over de ringere.

Omsider gjentog Ridder Thott sit Spørgsmaal, om Biſpen af Odenſe kom til Staden, til Herredagen.

— „Jeg veed ikke om han kommer," ſvarede Ivar Munk; „men det veed jeg, at hvis han kommer, da maa han tiltroe Kongen en ſaare kort Hukommelſe. Han har neppe glemt, ſaa vidt jeg kan troe, at han ſatte ſig op imod Enkedronningen, og lod hendes Foged paa Næsbyhoved ihjelſlaae."

Biſpen i Odenſe, Jens Beldenakke, — ſom han blev kaldet for ſin ſkaldede Nakke, — var en ſtiv, trodſig og trættekjær Mand, men dertil ſnild, lovkyndig og lærd. Under Kong Hans havde han, fra en ringe Stilling, ſvunget ſig op til ſtor Værdighed, og var flere Gange bleven brugt ſom Geſandt, navnlig til at ſlutte en Fred med Lybekkerne. Men ved denne Leilighed havde han gjort Kongen ſtor Skade, thi han havde, uden at være bemyndiget dertil, anerkjendt Lybekkernes Fordringer om Skadeserſtatning, og havde derved paadraget Landet en Gjeld af fiirſindstyvetuſinde Gylden, ſom Kongen ſenere negtede at betale.

— „I kan være vis paa, at Jens Anderſen kommer alligevel," ſagde en Herre af den fyenſke Adel. „At ſige hvis han faaer Tid dertil for ſine mange Handelsforretninger; thi ſiden han driver ſine Stude ned til Hamborg og afſætter dem lige til Hollænderne, har han ſaa Meget at tage vare, at han næſten glemmer at ſkjelde Kongen ud og fortrædige ham."

— „Han ſkulde dog ikke drive det for vidt mod Kongen," ſagde Guardianen. „Det ſkulde undre mig, om Kongen ikke ſkulde gaae med den Tanke, at lade ham

kaste i Fængsel, naar han gjør ham det altfor broget og vedbliver at tale saaledes om Hans Naade, med Skjelden og Smelden, som han hidtil har giort."

De andre Geistlige saae med et ynksomt Smiil til den fredsæle Guardian. At fængsle en Biskop var noget Uhørt, som de ikke kunde tænke dem Muligheden af.

— „Siig hellere, at Kongen skulde lade ham dømme til at betale tre Mark for sin Mund, for alle de smukke Ting, han siger om ham," sagde Bispen af Børlum spottende.

Næsten hele Selskabet brast i Latter. Og dog skete det kort efter, hvad nu blev holdt for en Umulighed, og Christian den Anden lod virkelig Jens Beldenakke fange og kaste i Fængsel, hvorfra han først slap ud efter tre Aars Forløb, da han havde ydmyget sig for Enkedronningen og forpligtet sig til at betale de omtvistede fiirfindstyvetusinde Gylden. Og senere ydmygede Kongen endog samtlige danske Prælater paa det Føleligste, ved at indstevne Bispen for Herredagen i Kjøbenhavn, hvor han, formedelst fornærmelige Udladelser om Kongen, blev dømt som Tremarksmand, — den haanligste af alle Straffe. —

— „Ædle Herrer, I ere saa lattermilde," sagde Slotsherrens Frænde, Knud Gyldenstjerne. „Men hvo af Eder veed sit Hoved sikkert nuomstunder? Eller sit Liig efter sin Død? Veed I da ikke hvad Kongen nys har ladet gjøre i Aarhuus? Han har ladet salig Mogens Thomissøn, der var død som en ærlig og agtet Adelsmand, tage ud af sin Grav og hænge nøgen op paa Torvet, til Spot for den danske Adel. Og Alt, hvad han eiede, er uden Lov og Dom taget fra hans Enke og Børn, med samme Ret, som Kongen tog Tyge Krab-

bes Gods fra ham . . . med Røverret. Finde I, at Dette er til at lee af?"

— „Hvis Andet ikke kunde forfærde ham for en saadan Grumhed, saa maatte Guds Prophet Amos have forfærdet ham," sagde Biſpen af Ribe. „Igjennem hans Mund taler Gud i det gamle Teſtamente ſaaledes: over mange Synder, ſom Moab haver gjort, vil jeg benaade ham, derſom han ikke havde gjort den Synd, at brænde Idumeæ Konges Been til Aſke. — At bruge Grumhed mod Been og døde Kroppe, det er en Gjerning, ſom hører Djævelen til."

— „Vi kunne viſtnok ogſaa heri ſpore den onde Sigbrits Raad," ſagde Prioren af Esrom. „Og Dyvekes Indflydelſe er ikke bedre. En Konge burde være ſom en Kirkens Tjener, og holde ſig langt fra Qvinder og deres Anſlag."

— „Hvor ſkinhelligt de kunne tale," hviſkede Henrik Krummedige til ſin Nabo. „Som man ikke vidſte, at Vaſkerhuusfolkene i mange Kloſtre ere forklædte Qvinder, trods deres Karledragt. Jeg mødte en ſaadan Vaſkerſvend i Gangen, da jeg kom; jeg vil døe paa, at det var ſaa triveligt et Pigebarn, ſom nogenſinde er kommen indenfor en Kloſterport. Det er ſom Ordſproget ſiger: Jo nærmer ved Rom, jo ſlemmere Chriſten. Jo nærmer ved Kirken, jo længer fra Gud."

— „Der er endelig kommen Efterretning om Maximilian de Bins," tog Knud Gyldenſtjerne atter Ordet. „Dronningen ſendte ham med Kongens Forlov aabenlyſt i Ærinde til ſin Herr Bedſtefader med Breve. Hvordan det er gaaet med Brevene til Kejſeren, ſkal jeg ikke kunne melde Noget om, thi det veed jeg ikke; men hvordan det er gaaet med Hendes Naades Kammermeſter,

det veed jeg, og det kan tjene os Alle til Underretning om hvad vi have at vente os af Kongen. Junker Maximilian ligger, saa lang han er, paa Halvveien. Kongen har ladet ham overfalde, og myrde."

Denne Underretning blev hørt med stor Deeltagelse, thi Maximilian de Bins havde været almindelig afholdt af de danske Herrer. Forbittrelsen mod Kongen tiltog mere og mere, og i de haardeste Udtryk, som den fredelskende Guardian forgjeves bestræbte sig for at give en mildere Udtydning, yttrede Herrerne sig om de Forholdsregler, Adel og Geistlighed snart vilde blive nødte til at gribe til, for at sikkre sig Liv og Eiendom imod Kongens Voldsomhed.

Omsider opløstes Selskabet, og Enhver gik til Sit. Da Gjesterne vare borte, bleve Guardian og Pater Cellarius endnu en Tidlang siddende i Samtale, medens de af og til stødte Bægrene imod hinanden. —

Subprioren havde allerede tidligere forladt Selskabet og begivet sig til en afsides Deel af Klosteret, hvor han havde sin Bolig, for Enden af en lang Gang, hvortil flere Døre vendte ud fra Celler, som for Øieblikket stode tomme, da Antallet af Lægbrødre for Tiden ikke var saa stort, som det tidligere havde været.

I Subpriorens Celle, som i Intet adskilte sig fra Munkenes, sad en næsten uformelig Skikkelse i Graabrødrenes Kappe. Den lange Venten havde dysset den lille, trinde Munk i Søvn; men ved en sagte Berørelse var han strax vaagen og munter.

— „Jeg har gjort Eder Tiden lang," sagde Subprioren. „Men idag kunde det ingen Ende faae med Pralen og Skryden om hvad de vilde gjøre ved Kongen. Knud Gyldenstjerne gav dem alle de Efterretninger, jeg

havde meddeelt ham, og de bleve strax hede i Hovederne. Men der er langt derfra til Handling. Helvede var ikke saa tæt brolagt med gode Forsætter, hvis de alle vare blevne udførte."

— „I har gjort Andre Tiden længere," svarede Munken. „Vi have Huset fuldt af Skriftebørn. Jeg havde knap Celler til at rumme dem Alle, for at hver kunde komme i sin."

— „Lad Dem komme, som have ventet længst. Vi ville give dem den Retfærdighed, om de faae nogen anden, er uvist. Dog bi, lad dem vente. Jo længere de vente, jo bedre smager det dem at blive forløste. Hvor er Otto?"

— „Nede i Kapellet under Kirken. Stakkel, han ligger paa Knæe foran det lille Altar og hudfletter sig for sine Synder, saa at man kan høre Slagene klabske en halv Miil borte, svarede den lille, tykke Munk med et ondskabsfuldt Grin. „Nu har han fastet paa fjerde Dag. Han er saa mager, som en Heire om Foraaret."

— „Det er sundt. Og Bogen? Har I givet ham den?"

— „Bogen om de utugtige Qvinder, med de morsomme Billeder? Den lagde jeg forleden i Gangvinduet, lige udenfor hans Celle. Han har taget den, og jeg kan tydeligt see paa hans Øine, at han har læst Historierne. Men hvor de ogsaa ere morsomme! Hi! Hi! Siden den Tid pidsker han sig endnu værre. Og allikevel bærer han Bogen hos sig. Og jeg skal svare for, at han seer mere paa de Billeder, end paa Altartavlerne i Kapellet. Hi, hi, hi!"

— „Lad ham kun læse. Og har han siden spurgt om sit Slægtskab?"

— „Ja, og jeg sagde ham, som I havde befalet, at han var en Søn af en Adelsmand, som Kongen havde ladet myrde, og at Klosteret havde taget ham til sig, af Guds Naade og Barmhjertighed, da han var en ganske lille Dreng, og ladet ham opdrage. I skulde have seet hvilke Øine han satte op. Jeg troer, han kunde gjerne have myrdet Kongen paa Stedet, havde han havt ham i det Samme. Men han vil endelig vide Navnet. Jeg sagde, at jeg ikke vidste det."

— „Vel, det har ingen Hast dermed. Han bliver tidligere moden, end jeg havde troet. Og Dyveke?"

— „Han har hende vist ikke noget Øieblik af Tankerne. Igaar Aftes krøb han atter op i det gamle raadne Pæretræ ved Muren, for at ligge ind i Sigbrits Have. Hi, hi! Han havde nær brækket Halsen, thi Grenene knækkede med ham. Og han staaer ofte og stirrer op ad Huset, naar han troer Ingen lægger Mærke til ham, som om han kunde see igjennem Stenene. Saadan har han nu gaaet og drømt, lige siden den Aften, da han kom ganske fortumlet hjem fra Elsebeth Bagers. Jeg fik lokket ud af ham, at han havde seet Dyveke. Det fængede strax. Hi, hi, hi!"

— „Ordsproget siger, at een Jomfrulok drager stærkere, end ti Par Øxne. Lad ham kun drømme om Dyvekes Skjønhed, han vil desmere hade Kongen . . . han kan maaskee engang blive hendes og vor Hevner. Ingen kan vide hvad skee kan."

— „Jeg haaber, at I taler for mig til Biskpen, og at I mindes . . ."

— „Jeg glemmer ikke hvad jeg har lovet. Du er mig et Klenodie, Broder Martin, som jeg veed at vur-

dere, og den Løn, jeg har lovet Dig skal den hellige Fader selv tilstaae Dig, naar Alt lykkes vel."

Den lille tykke Munk greb med Taknemmelighed Subpriorens Haand, og kyssede den.

— „Og har I siden tænkt paa Hallands-Aas?" spurgte Prioren, med en forstilt ligegyldig Mine. „Nær havde jeg glemt at spørge derom."

— „Hellige Kors, hvor er den Pige smuk," udbrød Munken, og tørrede sig med Bagen af Haanden om Munden. „Som en Madonna. Men stædig og storagtig. Jeg har lokket for hende paa alle Maader, men hun vilde Intet høre. Tilsidst truede hun mig med det langbenede Udyr, som vi engang lappede sammen her i Klosteret, da han var bleven lemlæstet i Slagsmaal."

— „I er gaaet for plumpt tilværks," sagde Subprioren misfornøjet.

— „Nei, Høiærværdige Fader, jeg har spildt flere honningsøde Ord paa hende, end jeg havde troet der var til i Sproget, og jeg forstaaer dog at tale med Fruentimmer, hvorvel jeg ikke seer ud dertil," sagde Munken med et selvtilfreds Smiil. „Det Sikreste var maaskee, at snappe hende op, enten med List eller med Magt, og lade hende tænke over mine Forslag i en af de bodfærdige Celler. Det lod sig nok gjøre at praktisere hende herind, og faae hende ned igjennem Gangen, uden at en Hund skulde gjøe derad. Nætterne ere mørke, og der lader sig meget udrette mellem Solens Nedgang og dens Opgang, naar man veed at nytte Tiden."

— „Det er for dristigt, tal ikke derom," sagde Subprioren. „Kan Du ikke finde paa andre Hjelpemidler?"

— „Det er ikke let at finde paa Raad i slige Anliggender, høiærværdige Fader, det er ikke omsonst at Ordsproget siger, at man længe skal gaae bag efter en Vildgaas, før man finder en Strudsfjeder. Men vel befinde, kan Meget finde, og jeg har endnu aldrig opgivet en Sag, som J har givet mig at udføre, om end Vanskeligheberne vare nok saa mange."

— „Jeg veed det, Martin, og skjønner derpaa."

— „Naar J, Høiærværdige, vilde give mig fri Haand, turde jeg vel love en Deel," sagde Munken med en betænksom og snu Mine.

— „Gjør som Du vil, Martinus, men intet Voldsomt, Intet, som vækker Opsigt, thi vi maae skye Eftertale som Pesten. Jeg havde ladet Ole Skaaning befale at komme. Er han her?"

— „Han venter inde i Cellen. Skal jeg hente ham?"

— „Lad ham gaae, til jeg sender Bud. Han kan komme igjen i Overmorgen. Jeg har endnu ikke Brug for ham. Har Du modtaget de Efterretninger, de Andre havde at bringe? Jeg spilder nødig Tiden med alle de Brøvlere."

— „Jeg har skriftet alle Tjenestefolkene. Men de havde intet synderligt Nyt. Fru Anne Arvidsdatters Pige siger, at den unge Claus Daa gaaer ud og ind der i Huset, men at han aldrig taler om Kongen. Johan Spegelberg siger ogsaa, at han ikke giver sig af med Andet, end med at ride og fægte og spille Tærning med de andre unge Adelsmænd."

— „Jeg havde troet bedre om ham, maaskee det kommer endnu. Hans Faaborg meente dog, at han

maatte blive en Fjende af Kongen, da han var uretfærdig behandlet. Men efter Dyſtløbet vendte Bladet ſig med Eet. Hans Faaborg var et Dummerhoved, med al ſin Kløgt. Og Elſebeth Bagers?"

— „Hun vil ikke ſkriftes af nogen Anden, end af Eder Selv. Hun klager over, at hun ikke har blivende Sted, ſiden Sigbrit er kommen under Veir med, at hun atter ev i Staden."

— „Hvorfor gaaer hun ikke til Sankt-Clara, ſom jeg har ſagt. Priorinden vil jo tage imod hende og ſkjule hende. Hun vil raade ſig ſelv. Men Selvviis bliver aldrig viis. Lad hende komme. Og hør, ſkaf mig de Andre af Halſen for iaften, thi det er allerede ſilde. De kunne komme igjen imorgen; Djævelen tager dem vel ikke, fordi de vente en Nat paa Abſolution."

Munken forlod Cellen. Et Øjeblik efter aabnedes Døren, og Elſebeth Bagers traadte ind. Men hun var bleg og huuløiet, og havde kjendelig lidt Nød; det gode Huld, ſom hun havde, da vi ſidſt ſaae hende i hendes eget Hjem, var forſvundet, og et ſky Blik forraadte, at hun ikke anſaae ſig for ſikker nogetſteds.

Subprioren havde taget Sæde i en lukket Skriftestol, der ſtod i et Hjørne af Cellen. Elſebeth knælede ved Siden af den, og aflagde ſit Skriftemaal med en klynkende Stemme. Af og til talede Subprioren med et Udtryk af Haardhed, ſom hvergang fremkaldte en Strøm af Taarer og grædende Forſikkringer fra Spaaqvinden. Efterhaanden blev den geiſtlige Mands Stemme mildere, Elſebeths Tale ivrigere, og der opſtod en Hviſken, ſom udjevnede Misforholdet og gjorde dem lige: det lød ſom to venſkabelige Røſter, der aftalte en Plan. Et Par

Gange vilde Elſebeth reiſe ſig; men Priorens hvide bløde Haand kom tilſyne gjennem Skriftestolens Aabning, og lagde ſig beroligende paa Elſebeth Bagers haarde, brune Arm. Da Prioren omſider reiſte ſig, efter at have tildeelt hende Abſolutionen med ſalvelſesfuld Mildhed, blev Elſebeth endnu i nogle Sekunder liggende foran Skriftestolen, og ſtirrede tankefuld paa Gulvet.

Prioren ringede, og befalede Munken at ledſage Elſebeth igjennem Løngangen til Laagen, ſom førte til en af Sankt-Clara Nonneklosters Haver, hvormed Graabrødreklosteret, formedelſt dets ſtore Udſtrækning, ſtod i umiddelbar Forbindelſe. Elſebeth kyſſede Subpriorens Haand og gik ſukkende bort, fulgt af den lille, tykke Munk, ſom tilkaſtede ſin Herre Tegn, ledſagede af et polidſt Smiil, idet han forſvandt.

Subprioren ſaae efter dem og ſagde ved ſig ſelv, idet han ſtød en Slaa for Døren: „Denne Qvinde ækler mig; men man maa lide Røgen for Ildens Skyld. Hun vil være mere end et blindt Redſkab; men dertil er hun gaaet for vidt, det er for ſeent at vende om. Hun er vel forfaren i alſkjøns Trolddom til at blænde de Vankundige, og hvad mere er, hun forſtaaer ſig paa at tilberede forſkjellige Giftarter . . . men holdt jeg hende ikke under Laas og Lukke, indtil jeg har prøvet Kraften af hvad hun brygger, vilde hun narre mig og lægge Øreſundet imellem os, thi hun er ſær angeſt for Mutter Sigbrit. Men har hun lavet hvad vi ville have, maa hun for mig løbe hvorhen hun vil, og jeg ſkal Intet have imod, at hun drager af Landet. Dog, nu have vi arbeidet nok for idag, og en Arbeider er ſin Løn værd.“

Han aabnede en lille Dør bag Skriftestolen, og traadte ind i et Værelse, som var udsmykket saaledes, at det i Eet og Alt dannede en Modsætning til den tarvelige Celle, hvis hele Bohave bestod i en Løibænk af Træ, med en Straasæk og et Teppe, en Træstol, et lille Bord med et Crucifix og en Jernlampe, samt den omtalte Skriftestol. I dette Værelse gjorde et tykt Fodteppe ethvert Skridt lydløst, bløde Hynder bedækkede Løibænkene, tætte Forhæng skjulte Vinduerne, som sad høit oppe ved Loftet, en mat Lampe under Loftet udbredte en dunkel Belysning over alle disse blødagtige Gjenstande og over et lille Bord, som stod midt paa Gulvet, hvorfra en stærk Blomsterduft udstrømmede fra en stor Buft Heliotropher. To Bægre og en Krystalflaske med sød Viin stode ved Siden af Urtepotten. Paa den ene Løibænk laae en Bog opslaaet, hvis smukt malede Billeder vidnede mere for Munkenes store Færdighed i at tegne, end for deres Dyd, og ved første Øiekast ledede Tanken hen paa den nys omtalte Bog med de „morsomme Historier", som man havde vidst at spille den unge Munk i Hænderne.

Subprioren kastede sig paa Løibænken og blev liggende i dybe Betragtninger, medens hans Øine med Velbehag overskuede det hyggelige Værelse. Den dybe Taushed, som herskede i denne afsides Deel af Klosteret, blev kun af og til afbrudt af Klokkeringen og enkelte Accorder af dybe Mandsstemmer, som atter døde hen i de lange Gange, og tilsidst ganske forstummede.

En sagte Banken afbrød Subpriorens Betragtninger. Han trak i en Snor, og en skjult Dør aabnede sig, hvorigjennem en ung Lægbroder traadte ind i Væ-

relſet med en Bylt Linned i Haanden. Subpriorens venlige Smiil og det unge Menneſkes forlegne Bevægelſer vilde viſtnok have beſtyrket Ridder Henrik Krummedige, ifald han havde ſeet den Indtrædende, i hans engang fattede Mistanke til Kloſterets ſaakaldte Vaſkerhuusſvende.

XIV.

Tre Munke.

En Eftermiddag, i det tidlige Foraar 1517, gik Claus Daa og hans Ven, Kanniken Henning Grib, langs med Bækken uden om Staden, fra Puſtervig hen imod Sankt-Annas Kapel. Solen ſtod allerede temmelig lavt og tegnede lange Skygger foran dem, Træerne havde endnu ikke udfoldet deres Knopper, hiſt og her ſpirede en lille Markblomſt frem i det tynde Græs, og en langbenet Stork, ſom nylig var vendt tilbage fra et varmere Klima, trippede frem og tilbage, ſøgte med Næbet imellem Græsſtraaene, ryſtede med Hovedet og ſaae ud til at ærgre ſig over, at den havde ladet ſig forlede af en ſydlig Himmels varme Sol, til at forlade frodige Egne, for at ſøge en uſikker Næring ved Øreſundets kolde Kyſter.

Claus Daas Blik fulgte en Tidlang Storkens Bevægelſer, derpaa ſagde han: „Havde den havt en bedre Hukommelſe, da var den bleven hvor der var varmere. Det hedder at tænke først og handle bag efter.“

— „Det er vel meget forlangt af en Stork. Tilmed var det nu engang dens Skjebne, at komme til Kjøbenhavn i Marts Maaned“, ſagde Henning Grib. „Og Ingen undgaaer ſin Skjebne. Eller troer J maaſkee ikke paa det uundgaaelige Fatum?“

— „Jeg troer paa Guds og de Helliges Forsyn," svarede Claus Daa, „som en god Christen. Og jeg veed, at jeg har Forstand til at kjende, og fri Villie til at vælge. Hvad Dyrene angaaer, da giver jeg mig ikke af med at filosophere over dem, og hvad jeg sagde om Storken, var vel egentlig tankeløst og enfoldigt sagt, om ikke ugudeligt."

— «Absolvo te,» sagde Kanniken. „Den Synd skal ikke tynge Eders Samvittighed. Seer I, der fandt Storken den Frø, som allerede var bestemt for den, da den vandrede i Afrikas Ørken. Var den gaaet to Skridt til Høire, havde den ikke fundet den, men den gik netop to Skridt til Venstre og fandt den. — Man undgaaer ikke sin Skjebne, Frøen og Storken saa lidt som vi, forlad Eder derpaa."

— „En meget nem Tro," sagde Claus Daa leende. „Den har blandt Andet det Gode, at den egentlig gjør Geistlighed overflødig."

— „Saamænd, og man udretter en Deel med den, thi man sparer sig Valgets Usikkerhed. Maa jeg spørge Eder, som ikke vil have med Fatum at gjøre, om det var Eders subtile Forstand og Eders eget frie Valg, der sluttede vort Bekjendtskab, eller om det ikke snarere var Skjebnens forudbestemte Villie? Eders Svend løb hele Staden rundt efter et Par Sporer, som I endelig vilde have paa en Tid, da I intet Brug havde for dem. Han kom ind til min Vaabensmed, netop ligesom jeg vilde forlade hans Bod. Et Øjeblik før eller senere for En af os, og jeg havde ikke erfaret Eders Bolig, ikke besøgt Eder, ikke fundet lige saa meget Behag i Eders Selskab som I i mit, vi vare vort hele Liv igjennem

vedblevne at være Slægtninge, men vi vare ikke blevne Venner. Tro mig, Skjebnen er uundgaaelig."

Samtalen gik istaa, dette Thema havde givet de unge Venner Stof til Eftertanke. —

— „Der boer en djævleblændt smuk Pige, derhenne hvor I nok veed, der, til Venstre, nede i Herberget," sagde Henning Grib omsider. „Eller rettere boede, thi væk er hun. Det lader til at være hendes Skjebne, at ligge i Krig med ubekjendte Forfølgere. Ifjor blev I beskyldt for at have været paa Spil efter hende. Nu har der maaskee atter været Nogen, som har gjort hende det saa broget, at hun har anseet det for bedst at gjøre sig usynlig — indtil hun bestemmer sig til at bide paa Krogen; thi anden Skjebne faaer en Kromands Datter dog ikke, gjorde hun sig end nok saa kostbar. Man siger, at Hans Knap har sendt hende til Skaane; men jeg troer ikke at det er sandt, og hun er vistnok skjult et eller andet Sted her i Staden."

Claus Daa svarede ikke.

— „I veed altsaa hvor hun er, siden I tier," vedblev Henning Grib smilende. „Det havde jeg ogsaa tænkt mig. I er ikke den Mand, som skulde lade en smuk, ung Pige slippe Eder af Øine. Er det en Hemmelighed?"

— „Jeg veed ikke hvor hun er," sagde Claus Daa. „Og I tager feil, hvis I troer, at jeg kunde falde paa at have Øie med hende af nogen skammelig Bevæggrund."

— Nu nu! Jeg har hørt en Fugl synge om, at I engang skal have frelst hendes Liv ovre i Skaane, og at hun skal være Eder meget hengiven for denne Daad. Det er ikke mere end Ret og billigt. Og at I gjør Eder betalt derfor, det er heller ikke mere end Ret og

billigt. Det glæder mig for Eder; medens vi Andre maae kjøbe os Kjærlighed til ved Skjenk og Gave, faaer I den af Taknemmelighed."

— „Jeg beder Eder, Henning Grib, skaan mig for at høre denne Spøg, som fornærmer mig og en uskyldig Pige lige meget. Lad os tale noget Alvorligt."

— „I Alvor, Claus Daa, svar mig paa mit Spørgsmaal. Har I nogen Plan paa denne Pige eller ei?"

Claus Daa vendte sig om for at gaae.

— „Nei, bliv ikke strax hidsig, jeg veed hvad jeg skylder mine Venner, og jeg har endnu aldrig jaget paa en Vens Vildbane. Naa, siden det hænger saaledes sammen, saa behold hende da. Hun gjør Eders Smag Ære."

Claus Daa betænkte sig et Øieblik. Den, som tier, samtykker jo, og hans smigrede Forfængelighed havde nær opoffret Annas Rygte; men hans Sanddruhed seirede og han svarede: „I tager feil, Henning Grib. Hun kan aldrig blive Andet for mig, end en Person, for hvis Skjebne jeg føler Deeltagelse, men som ingensinde ved noget Forhold, hverken af det ene eller af det andet Slags, kan blive knyttet til mig."

— „Saa lad os gaae videre," sagde Kanniken. „I skal ikke sige Andet, end at jeg har reent Meel i min Pose. Men kom mig nu ikke en anden Gang og klag over, at Skjebnen er gaaet Eder imod, thi I har jo havt Leilighed til at bruge Eders Forstand og vælge af fri Villie. Meer kan I ikke forlange."

— „Hvad mener I?" spurgte Claus Daa, da Kanniken taug og betragtede ham med en Mine, som var deelt imellem Spot og List.

— „Jeg mener, at det er paa Tiden, at vi naae Staden, thi Klokken er allerede mange.“

De gik tauſe ved Siden af hinanden. Tilliden var forbi, og af og til kaſtede den Ene et ſkottende Blik til den Anden, for i Anſigtets Træk at læſe de Tanker, ſom Læberne ikke vilde udtale.

— „Stakkels Anna,“ tænkte Claus Daa, „for at frelſe hendes Rygte, har jeg maaſkee ſkaffet hende en ny Forfølger. Vilde han af Kammeratſkab have ladet hende med Fred, hvis jeg havde været ſlet nok til at forfølge hende? Det er muligt, thi disſe Menneſkers Begreber om Æren ere ſynderlige. Ak, for en Pige i hendes Stand er Skjønhed en farlig Gave af Skjebnen. Skjebnen? . . . Af Gud og de Hellige, — og de ville ogſaa tage hende i deres Varetægt, ſom de allerede have ladet hende finde Beſkyttelſe under Madam Sigbrits Tag. Det var en god Anelſe, der indgav mig at fortie dette Friſted. Nei, der er intet Tilfældigt, thi ellers kunde han lige ſaa godt ſom jeg have mødt hende udenfor Sigbrits Port, da hun gav ſig under Dydekes Beſkyttelſe.“

— „Enten han er ærlig eller ei, ſaa vil jeg nu føre min egen Sag,“ tænkte Henning Grib. „Er han ærlig . . . ſaa er han en Nar, thi Pigen er ſmuk ſom en Engel. Og er han ikke ærlig . . . ſaa ſkal han ikke omſonſt have villet være klogere end jeg. Det ſkal ikke ſiges, at Claus Daa er kommen lige fra Landet og har narret en Kannik i Kjøbenhavn.“

Tauſe naaede de Stadens Port, hvor de ſkiltes ad, og for førſte Gang, ſiden deres Bekjendtſkab, aftalte de ikke naar de næſte Gang ſkulde mødes. —

Det gik disſe to Venner, ſom det er gaaet utallige

Venner før og siden, det vilde ikke have været dem muligt at sige hvorfor de vare Venner. De vare omtrent saa forskjellige som det var muligt, og denne Forskjellighed, der undertiden kan have noget Tiltrækkende for den efter Modsætninger higende Menneskenatur, den var ikke engang bleven dem indlysende. Især vandrede Claus Daa i en fuldkommen Blindhed med Hensyn til sin Ven, og for første Gang paatrængte sig ham idag en Mistillid til hans Charakteer. Hidtil havde han ikkun lagt Mærke til Udsiden, og man kunde ikke negte Henning Grib, at han var behagelig i Omgang, besad adskillige Talenter, en Deel Kundskaber, og en Letheb i at omgaaes alle Mennesker, uden at støde an mod et eneste, som gav ham en stor Overvægt i de selskabelige Forhold. Ved enkelte Leiligheder havde han endogsaa lagt Ædelmodighed og Uegennyttighed for Dagen, som havde bragt Claus Daa til at overse hans Letsindighed og Mangel paa Grundsætninger og Kraft til at modstaae den Fordærvelse, der var almindelig i hans Stand. Og hidtil havde han kun lidet bekymret sig om den unge Kanniks Udskeielser, da de tildeels kun gjennem hans egne Beretninger, og altsaa i et forskjønnet Lys, vare komne til hans Kundskab, og derhos aldrig havde krydset hans egne Interesser. —

Men det ubehagelige Indtryk var sporløst udslettet af den unge Adelsmands Bryst, da han traadte ind i Fru Anne Arvidsdatters Dagligstue og læste i Gundels smukke Øine, hvor velkommen han var. Uagtet de to unge Mennesker i denne lange Vinter aldrig havde talt eet Ord sammen, uden i en Tredies Nærværelse, var deres Kjærlighedsforhold dog rykket betydeligt nærmere, og maaskee bidrog den Tvang, de havde været under-

kaſtede, ikke Lidet dertil. Og uden at være ſig det bevidſte, erkjendte de denne Tvangs velgjørende Indflydelſe, og paa ſamme Tid, ſom Claus Daa af ganſke Hjerte længtes efter at kunne frit og aabent tilſtaae ſin Kjærlighed, og Gundel maaſkee efter at høre denne Tilſtaaelſe, vilde Ingen af dem have undværet denne ſtore Nydelſe, at udtrykke deres Følelſer i det daglige Livs Talemaader og omdanne de almindelige Sætninger til Hjertets glødende Sprog, forſtaaeligt og yndigt for de Indviede, og tomt og indholdsløſt for ethvert fremmed Øre.

Hos Claus Daa var denne Kjærlighed opſtaaet pludſelig, næſten ved det førſte Blik, ſom det ſaa ofte ſkeer hos Mænd, der ere begavede med et varmt Hjerte og en levende Indbildningskraft. Gjennem Øiet havde hendes Elſkværdighed fundet Veien til hans Hjerte, og dette var maaſkee ikke ſkeet, hvis Gundel ikke havde været ſaa ſmuk, at han var forelſket allerede den førſte Gang han ſaae hende. Hendes Kjærlighed derimod var voxet langſomt, næret af langt aandeligere Føde, ſom det i Almindelighed er Tilfældet med Qvindens Kjærlighed, der ikke engang i ſin Fremſpiren er ſaaledes knyttet til det Ydre, ſom Mandens. Hun er fra den tidligſte Barndom vant til at viſe ſine Tanker og Følelſer tilbage i ſin egen Barm, de faae en ganſke anden Betydning i hendes ſtille, eensformige Liv, og naar de omſider henvendes paa den Gjenſtand, om hvem de ſaa ofte og ſaa ſødt have drømt, da voxer Kjærligheden langſomt og klarer ſig ſelv til Bevidſthed, idet den atter gjennemgaaer de ofte drømte Stadier, Skridt for Skridt, indtil den omſider naaer en Styrke og en Reenhed, ſom maaſkee kun Qvindens Kjærlighed er iſtand til at opnaae, —

og ſom Mandens Kjærlighed ikke altid er iſtand til at paaſkjønne.

Dette var dog ingenlunde Tilfældet med Claus Daa, thi han baade fattede, paaſkjønnede og gjengjeldte Gundels Kjærlighed. Og i deres ſtille Tanker drømte de ſig Begge den lykkeligſte Fremtid, idet alle de udvortes Betingelſer for en lykkelig Forbindelſe vare eens. I Fru Anne Arvidsdatters aabenbare Godhed for den unge Mand troede de at ſee en ſtiltiende Billigelſe af den under Moderøiet fremſpirende og voxende Kjærlighed, og en Erkjendelſe af, at det faderlige Samtykke ikke vilde blive negtet. At Fru Annes Lærdom hverken tillod hende at høre eller ſee, faldt Ingen af dem ind med en Tanke. —

Ligeſom dette Forhold var rykket frem, vare ogſaa de mange Misforhold, vi ovenfor have omtalt, efterhaanden voxede i ſamme Grad, iſær Uvenſkabet mellem Kongen og Geiſtlighed og Adel, og mellem disſe Stænder og Sigbrit og hendes Venner. Alt Dette gav Sigbrit ſaa Meget at tænke paa og tage vare, at det ikke er at undres over, at Elſebeth Bagers var ſluppen hende af Syne, ſaa meget mere ſom denne Qvinde i længere Tid havde opholdt ſig i Sankt-Claras Nonnekloſter, hvor Abbedisſen, efter høiere geiſtlig Anmodning, havde ſkjult hende i en af de hemmelige Celler, ſom dengang fandtes i ethvert Kloſter. Sigbrit troede, at hun for længe ſiden, efter hendes Flugt af Raadhuusfængſlet, havde forladt Landet og var draget til Sverrig, og omſider glemte hun hende ganſke. Derimod havde hun ſin Opmærkſomhed endnu mere end tilforn henvendt paa Kloſtrene, og hendes Speidere, ſom Dag og Nat opholdt ſig i Nærheden af disſe med Rette mistænkte Bygninger,

berettede hende nøiagtig hvem der gik ud og ind igjennem Klosterportene.

Det Huus i den lille Gade bag Sankt-Nicolai Kirke, i hvilket vi have besøgt Elsebeth Bagers, var Kirkens Eiendom, ligesom flere andre i samme Gade. For Tiden var det udleiet til en gammel Kone, som her drev en liden Handel med gamle Sager, Jernstraml, Tougstumper og Huusgeraad. Det var atter i Begyndelsen af Mai Maaned. Døren ud til Gaden stod aaben fra Stuen, som var opfyldt med alle de mangehaande Ting, der vare Gjenstand for Beboerindens Handel. Men i det inderste, halvmørke Værelse, der ved den lange, mørke Gang var skilt fra det forreste, og nu ikke bar Spor af Hexeapparater, men kun rummede nogle gamle, skrøbelige Stole, en ussel Seng og et faldefærdigt Bord, sad vor gamle Bekjendt, Elsebeth Bagers, og spandt paa en Rok, medens hun af og til skottede til et Glas, hvori Æggehvide havde dannet sære Figurer.

— „Nu er det som det bliver for dengang, og anderledes vil det ikke gestalte sig," sagde hun ved sig selv og standsede Hjulet, for uforstyrret at studere Figurerne i Glasset. „Hvad er det saa? Lad mig nu see hvad det er blevet til? . . . Hm! . . . Hm! . . . Slette Tegn, daarlige Tider, Fare og Nød, om jeg skal troe mine egne Kunster. O, var jeg kun vel herfra, jeg skulde forsværge nogensinde i mine Dage at tjene nogen Bisp. At love er herreagtigt, det kunne de Alle; men at holde er Fattigmands Tvang. Blandt Herremænd og Riddere er der endnu Noget at fortjene, naar man er snu og klog; men blandt Bisper og Munke er der hverken Tro eller Love . . . Men Livet er kjærere end Klæderne, og kveger Mand faaer vel Ko, men døder Mand

faaer aldrig Liv. Gjør jeg ikke Biſpen til Villie, ſaa er min Dands ſnart ſprunget. Gud bedre det, jeg faaer vel handle ſom mine Herrer ville det, og de Kronragede ere de ſtrengeſte Herrer, hos dem er der ikke ſaa megen Barmhjertighed at vente, ſom hos Bjørne og Ulve."

Elſebeth løftede Hovedet i Veiret og lyttede, — og da hendes Høreſe bekræftede, at der virkelig nærmede ſig Nogen gjennem den hemmelige Vindeltrappe fra den underjordiſke Kanal,* ſkjulte hun hurtig Glasſet og tog atter fat paa ſit Arbeide, med et ſaa ſkjevt Blik til den hemmelige Dør, at det var tydeligt, hvor lidet Godt hun ventede af de Beſøg, der kunde komme ad denne Vei.

— „Der har vi ham allerede," ſagde hun, „og Ridderen er ikke kommen endnu. Munken er altid forud til Djævelens Gjerning. At to ſaadanne fornemme Mænd ikke kunne lægge Raad op, uden at de ſkulle bringe mig i Fare, al den Stund der er Kloſtre nok i Staden til at mødes i, det er ſært."

Et Øieblik efter aabnedes Døren i Væggen under det tilgittrede Vindue, og Subprioren fra Graabrødreklooſter traadte ind i Stuen. Elſebeth reiſte ſig, og modtog ſin Gjeſt med den dybeſte Ærbødighed, ſom kun lidet ſtemmede overeens med de vrede Ord, hun nys havde talet.

Subprioren ſatte ſig paa hendes Plads, den eneſte af Stolene, der kunde bære en menneſkelig Vægt, medens hun blev ſtaaende foran ham og underdanig beſvarede de Spørgsmaal, han gjorde hende, der alle gjeldte Kongen, Dronningen, Slotsherren og Andre i Kjøbenhavns Slot, ſom hendes Sødſkendebarn, Ole Skaaning, havde Leilighed til at erfare Noget om.

— „Men hvad troer han om Flugten?" ſpurgte Subprioren. „Man har varet os ad, at paſſe godt paa."

— „Det var vel ikke til ſtor Skade, om Dyveke løb af Landet, al den Stund det altid har været Biſpen om at gjøre, at faae hende fra Kongen," ſagde Elſebeth Bagers, ſom intet Tilfredsſtillende vidſte at ſvare paa Subpriorens Spørgsmaal.

— „Nei, nei, ikke paa den Maade. Vil hun nu af Landet, maa hun tage Sigbrit med, ellers bliver det værre end før. Saa længe Dyveke lever, giver Kongen ſig ikke tilfreds, og Sigbrit vil beholde Magten, thi han er halsſtarrig værre end Djævelen. Men jeg ſpurgte Eder hvad Eders Sødſkendebarn havde hørt om Flugten?" gjentog Subprioren med vredladen Stemme, thi det fortrød ham, at han havde nedladt ſig til at politiſere med Elſebeth Bagers.

— „Han veed Intet derom, høiærværdige Herre. Slotsherren har hverken igaar eller idag været udenfor Slottet eller ſendt noget Bud afſted. Men Ole ſiger, at vilde han hjelpe Dyveke af Landet, ſaa var Leiligheden nu bequem, thi der ligger netop en hollandſk Skipper ſeilfærdig udenfor Sankt-Anna Kapel; han har losſet Varer til Bremer Kjøbmændene og taget Ladning igjen."

— „Hm! Ole Skaaning gjør os kun liden Nytte. Der maa mere til, hvis han vil have vor Gunſt. Vi ſavne Hans Skriver, det var en Mand med Forſtand, han vilde nok have givet os fuld Beſked. Men I Andre udrette Intet."

Elſebeth taug; men det var kjendeligt, at Subpriorens Misfornøielſe med hendes og hendes Sødſkendebarns Tjeneſter krænkede hende. Omſider ſagde hun: „Ole har dog faaet det udrettet, at Slotsherren ikke ſender ſaa meget ſom et Ærind i Byen, uden at I faaer Nys derom."

— „Og hvad har det gavnet, at vide hvor Slotsherren lader sine Handsker vaske, eller hvor han kjøber sine Kniplinger og den Balsam-Essents, han lugter af? — Det banker paa Døren fra Gaden. Gaa og see hvem det er, og siig mig Besked. Er det en Riddersmand, saa lad ham kun komme."

Medens Subprioren var ene, gled hans Blik fra den ene Gjenstand til den anden, i dette meer end tarvelige Kammer, derpaa faldt hans Øine paa hans egen Dragt, og hans Læbe fortrak sig til et fortrædeligt Smiil, som om han ærgrede sig over at see sig selv i saadanne Omgivelser. Men disse Betragtninger vare kun korte, thi Elsebeth kom hurtig tilbage med den Besked, at det var en af Slotsherrens Tjenere, som i Forbigaaende vilde melde, at han skulde bringe en Kurv fra sin Herre til Jomfru Dyveke, med Kirsebær, som Slotsherren bad hende ikke at forsmaae.

— „Og Intet mere?" spurgte Subprioren fortrædelig. „Er det Alt, hvad han skal sige?"

— „Det er Alt, høiærværdige Herre. Det var vistnok ikke den Gang værdt."

— „Der, giv ham den Gylden, for at holde ham i Vanen, og lad ham gaae . . . Eller bie . . . det kunde muligt være et Tegn, der var aftalt imellem dem . . . Det kunde ogsaa hænde, at der var et Brev skjult i Kurven . . . Man maa være forsigtig, og Intet forsømme, jeg vil selv undersøge Kurven. Giv ham en Læskedrik, og bring mig Kurven hid imidlertid . . . Eller . . . bliv! Det kunde vække Mistanke . . . Bring mig den ud i Gangen . . ."

Subprioren afbrød sig selv, og gik hestig op og

ned ad Gulvet. Hans Ansigt blev efterhaanden mørkere, det skiftede flere Gange Farve, det var tydeligt, at der foregik en Kamp i hans Sjæl. Han rakte hende Pengestykket, som han endnu stod med i Haanden, og vinkede til hende, at hun skulde gaae; men endnu inden hun havde naaet Døren, dreiede han sig pludselig om, gik hurtig efter hende, og med en Stemme som uvilkaarlig bragte Elsebeth Bagers til at vende sig om, saa mat og klangløs lød den, udtalte han de Ord: „Skaf mig Kurven!" og forsvandt bag efter hende i den mørke Gang. —

Den samme Eftermiddag sad Dyveke og Anna i den Førstes Kammer. Den friske Foraarsluftning, som, svanger med Blomsterduft fra Haven, strømmede ind igjennem det aabne Vindue, gav Værelset et sommerligt Anstrøg.

Siden Hans Faaborgs Død havde efterhaanden Meget forandret sig i Dyvekes og Kongens Adfærd, og den forrige Mistænksomhed sporedes ikke mere. I Begges Omgang var efterhaanden, i det Mindste tilsyneladende, det gamle Forhold vendt tilbage, som denne trædske Bagtaler havde vidst at besmitte med sin Aande, og tildeels at forstyrre; men det var for seent. Hvad der var skeet lod sig ikke glemme, og Dyveke følte sig derfor ikke mindre ulykkelig. Hun var ofte bedrøvet og græd, og Annas Selskab var hende i saadanne Øieblik den eneste Adspredelse, og til en stor Trøst. Hun var kommen til Dyveke, en Aften i det tidligste Foraar, og havde grædende bedet hende om at unde hende et Fristed under hendes Tag, da hun nok kunde mærke, at hendes Faders Huus ikke mere ydede hende Sikkerhed. Sigbrit havde i Begyndelsen havt Meget at indvende imod Annas stadige

Ophold der i Huset; men da Dyveke ingen Ro lod hende have, og deels bebreidede hende den liden Sikkerhed, der var i og udenfor Staden, hvilket havde nødt Anna til at begive sig til det eneste Huus, der kunde beskytte hende, deels vedblev at overhænge hende med Bøn om, at lade hende beholde dette Selskab, fattede Sigbrit snart den praktiske Side af Sagen, og Dagen efter at hun havde givet sit Samtykke til at Anna maatte blive under hendes Tag indtil videre, afskedigede hun Dyvekes Pige. „Thi," sagde hun, „unødvendige Munde ere ikke til Gavn for Fadeburet." Og fra dette Øieblik var Sigbrit endogsaa tilfreds med Annas Nærværelse, da hun var god og taalmodig og fandt sig i at blive overlæsset med alt det Haandarbeide, som Sigbrit paalagde hende.

Dyveke saae ud af Vinduet, og rystede mismodig med Hovedet. „Igjen en Dag tilende, og intet Tegn," sagde hun.

— „Jeg troede, at I havde opgivet at tænke derpaa. Det var vidst bedst saaledes," svarede Anna, som neppe gav sig Tid til at see op fra den store Bunke Syetøi, der laae foran hende.

— „Du taler Slotsherren efter Munden, Anna. Nei, jeg *maa* bort, jeg *kan* ikke blive her, jeg bliver gal, om man vil tvinge mig dertil. Hverken Torben Oxe eller Du vil troe hvad jeg daglig lider. Ak, det er Tegn til, at I kun daarligt kjende mig, ellers fattede I det nok."

Anna taug. „Hvad jeg har døiet i denne Vinter, det veed kun Gud og jeg," vedblev Dyveke. „Saaledes skal det ikke blive. Og har Du ikke lovet mig, at Du ikke vilde forlade mig? Hvad taber Du ved at drage bort fra dette Land? Du hører Ingen til. Ligesom

efter mig, vil der Ingen græde efter Dig. Du staaer lige saa alene i denne Verden, som jeg. Ganske alene."

— „Ak ja, ganske alene," gjentog Anna bedrøvet og lod Hænderne synke i Skjødet.

— „Jeg vilde ikke bedrøve Dig," sagde Dyveke. „Men Du skal nu ogsaa altid tænke paa hvad der ikke kan blive Noget af. Vær dog fornuftig, Pige."

— „I kan selv ikke raade for Eders Tanker," sagde Anna sagte og med sørgmodig Stemme.

— „Nei, desværre! Du har Ret, det var stygt sagt af mig. Men jeg meente det ikke ondt. Ak, Anna, vi ere jo begge To lige ulykkelige. — Eller troer Du, at det nogensinde kunde blive anderledes," vedblev hun efter et Ophold. „Troer Du, at Claus Daa kunde elske Dig? Svar mig oprigtig."

— „Nei, jeg veed, at det er umuligt, selv om han vilde glemme min ringe Stand, thi han elsker en Anden," svarede Anna neppe hørligt.

— „Og hvem?" spurgte Dyveke hurtig. „Fortæl mig det. Hvem troer Du? Hvad veed Du derom?"

Det var lige saa meget Nysgjerrighed som Deeltagelse, der bragte hende til at glemme sin egen Kummer i dette Øieblik.

— „O, det kan jo ikke være Andet, hun skal være saa yndig," sagde Anna. „Det er Ridder Griis's deilige Datter, som boer henne i Algaden. Og hun elsker ham igjen," tilføiede hun med et dybt Suk.

— „Og hvoraf kan Du vide alt Det saa bestemt?"

— „Fru Anne Arvidsdatters Pige fortalte det engang i Vinter til min Pleiemoder, jeg hørte det med mine egne Øren. Hun havde selv seet hvor kjærligt de mangen Gang, naar Ingen lagde Mærke til dem, havde

talt sammen, og hun har seet, at saa havde han taget hendes Haand og trykket den. Jeg spurgte slet ikke Pigen derom," tilføiede hun rødmende.

— „Ja, derfor kan man ikke vide det, thi et Haandtryk har ikke Stort at sige, der skal Mere til."

— „Jo, det er ganske vist. Og den gamle Ridder Stub, som er saa snaksom, og som undertiden kommer der i Besøg, han har ogsaa seet det og talt derom, og han har mere end een Gang sagt, at de vare trolovede sammen, men at der ikke skulde tales derom, før Ridder Griis kom tilbage fra Udlandet. Gud give dem al den Lykke, som jeg ønsker dem," tilføiede hun sagte og med foldede Hænder.

— „Hader Du ikke Ridder Griis's Datter?" spurgte Dyveke. „Hvor kan Du bede for hende. I dit Sted vilde jeg hade hende, saa længe der var Liv i mig."

— „Gud og alle Helgene bevare mig for denne Synd," sagde Anna. „Hvor var det muligt, at jeg kunde hade Den, som han elsker?"

— „Det er muligt, at Du har Ret, jeg troer det næsten," sagde Dyveke efter et Ophold. „Men jeg er ikke istand til at elske saa uegennyttig. Den, som jeg elsker, maa ikke elske nogen Anden end mig. Jeg kan ikke tænke mig Kjærlighed som noget Deelt. Skulde jeg elske uden Haab, da vilde det vist snart blive til Had."

Anna taug og greb atter Naalen, for i Beskæftigelse at søge Adspredelse mod de mangehaande Tanker, der bevægede hendes Bryst.

— „Veed Claus Daa, at Du er hos os?" spurgte Dyveke.

— „Ja, han veed det. Jeg mødte ham udenfor Eders Port, den Aften da jeg gik fra min Faders Huus,

fordi jeg ikke længer kunde udholde det skammelige Overhæng af Herr Henning Grib. Han er en Kannik og skulde ikke handle saaledes, men en Røver paa Landeveien kan ikke tænke skammeligere om en Pige, end han. Ak, hvad har jeg ikke maattet høre af ham!" udbrød hun med blussende Kinder. „Jeg skammer mig ved at tænke derpaa, det er altfor afskyeligt. Og han er en Ven af Herr Daa . . . hans bedste Ven! — Men Claus Daa veed det ikke," tilsvøiede hun hurtig, for at gjendrive den uforbeelagtige Tanke, som hun maaskee havde fremkaldt hos Dyveke. „Claus Daa veed det ikke, det vilde ikke være mig muligt at sige ham det . . . mindst ham af alle Mennesker . . . og han maatte jo blive ham vred derfor! troer I vel, at han kunde Andet end synes ilde derom?" — For min Skyld skulle de ikke blive ueens, og Henning Grib kan gjerne være ham en tro Ven, fordi han er slet imod en stakkels, ringe Pige, som jeg."

— „Anna, vi maae bort herfra," udbrød Dyveke. „Du seer selv, at vi ikke kunne blive her. Græd ikke; i et andet Land, blandt andre Folk, der vil Du finde Lykken igjen, der vil Alt endnu kunne blive godt for Dig."

— „Nei, nei," svarede Anna hurtig og bestemt, „det har jeg svoret ved min Helgen, at aldrig skal nogen Mand eie mig. I min Dødsstund vil jeg kunne tænke paa ham lige saa uskyldig som jeg er kommen til Verden . . . og gid det snart maa skee, at jeg bliver kaldt bort fra denne Jord, hvor jeg ikke har fundet Andet end Sorg og Qval."

Anna greb atter Syenaalen, men Taarerne trillede paa hendes Haand og fordunklede hendes Øine. Dyveke betragtede hende med Deeltagelse, ogsaa i hendes Øine

perlede Taarer, som hun dog hurtigt bortviskede med Haanden. —

— „Ja, denne Jord er fuld af Kummer," sagde Dyveke. „Engang forekom Alt mig saa smilende, alle Mennesker forekom mig saa gode, dengang var jeg selv saa glad og saa lykkelig. Men det var kun saa længe, indtil jeg lærte at forstaae Livet. Hvor Alting nu er anderledes! Min Moder . . . hun vil ikke savne mig. Naar hun har sine Regnskaber og Tolden at passe paa, saa forlanger hun ikke Mere. Kongen . . . han har glemt mig over Dronningen, om han nogensinde har holdt ret af mig. Torben Oxe . . . nei, han kan heller ikke elske mig ret, det kan jeg godt indsee, det er . . . desværre, det er umuligt. Han finder mig kjøn, det er jeg jo ogsaa; men alle hans favre Ord have ikke Stort at betyde, thi der er et langt Spring fra Øiet til Hjertet, maa Du troe, et meget stort Spring, og naar det ikke gjøres paa eengang, saa gjøres det aldrig. Før troede jeg, at Alle elskede mig; men det er forbi. Du, Anna, Du og Denne, I ere de to Eneste, som ere blevne mig troe," vedblev hun, idet hun karesserede en lille, tam Abe, ikke større end et Egern, som laae i Sædet af hendes Stol, hvor det lille Dyr havde rullet sig sammen og i Frastand saae ud som et stort, graat Garnnøgle. Aben gjorde nogle pudseerlige Spring og Gebærder, og Dyveke loe. Men pludselig blev hun atter alvorlig, og faldt i Tanker med Haanden under Kinden.

— „Det er et klogt Dyr. Dig har den aldrig bidt, Anna, og mig ikke heller. Men forleden bed den min Moder og Kongen og Slotsherren paa een Dag. Den er maaskee klogere end vi Andre, den er en Men-

neſkekjender . . . Det var godt nok til Torben Oxe, ſiden han har glemt mig."

Anna ſvarede ikke. —

Det bankede paa Døren, en Pige traadte ind i Kammeret med en lille Kurv, ſom hun ſatte paa Bordet foran Dyveke. Det var Kirſebær, ſagde hun, de førſte, der vare modne i denne Sommer, og ſom Slotsherren bad Jomfru Dyveke ikke at forſmaae.

— „Ei, hvor galant af Slotsherren," ſagde Dyveke, pludſelig oprømt. „Jeg vidſte ikke, at man allerede havde modne Kirſebær. I vor Have er der ingen endnu."

— „Der ſeer I, hvergang I beklager Eder over Slotsherren, giver han Eder tydelige Tegn til at han tænker paa Eder. Saaledes miskjender I Eders Venner."

Aben ſprang op paa Bordet, ſtak Poten i Kurven og rev et Kirſebær ud, ſom den ſnuſede til, og vendte og dreiede til alle Sider, derpaa kaſtede den det, og greb et nyt, ſom havde ſamme Skjebne. Den ſprang op paa Kurven, puttede Hovedet ned til Bærrene, ſnuſede til dem, gjorde naragtige Grimacer, ſkreg i Vrede og gjorde pudſige Spring, derpaa lagde den ſig atter til Ro, idet den rullede ſig ſammen paa Sædet.

— „See engang det tosſede Dyr," ſagde Dyveke leende, „den kjender ikke Kirſebær, min Livſrugt. Men lad os ſee, om Slotsherren ikke ſender os noget Tegn med denne Gave. Nei, ikke det mindſte. Men Bærrene ere allerede Tegn nok, ſaa har han i det Mindſte ikke glemt os. Der, ſpiis, de ere friſke og deilige."

Anna tog et Bær og førte det til Læberne.

— „Vie", ſagde Dyveke, „lad mig ſee om Du

kan spise Kirsebær paa denne Maade. Det har altid moret mig."

Hun tog Stilken i Munden og drog den efterhaanden ind med Læberne; men hvergang Bærret naaede Munden, gled Stilken tilbage og Kirsebærret hang atter, som da hun begyndte. Anna prøvede derpaa, men med lige saa lidet Held. Dyveke lo overgivent og sagde: „Vi ville vise, at vi ere Piger af Charakteer. Vi sværge, at vi kun ville spise Kirsebærrene paa denne Maade. Saa, lad os nu anstrenge os, saa gaaer det nok. Man siger jo, at man kan Alt, hvad man alvorlig vil."

Anna sukkede uvilkaarlig. „Naa, suk nu ikke igjen," sagde Dyveke. „Det lykkedes mig, der fik jeg eet Bær. Suk nu ikke igjen, det er saa kedsommeligt at høre paa. Jeg er bleven saa oprømt, siden jeg modtog dette Tegn fra Slotsherren. Altsaa skulle vi bestandig være aarvaagne og holde os færdige til Flugten, det vil han sige os dermed. Ja, vi kunne gaae naar det skal være, vi tage saa godt som Intet med os. See! Du Dovne! Nu har jeg allerede tjent fire Kirsebær, og Du arbeider endnu paa dit første. Men Du maa ikke spise det paa anden Maade. Bliv kun ved, Du lærer nok Fiffet. Kan Du tænke Dig den Lykke, naar vi naae et Kloster langt herfra, hjemme i mit eget Fødeland, hvor vi skulle leve fromt i Fred og Ro, og aldrig skilles. Saa vil der endelig engang komme Ro i vor Sjæl. — Ak, vi have ogsaa døiet nok, vi stakkels Piger. Vi ere jo dog endnu meget unge, begge To, hvorfor skulle vi da være saa ulykkelige! — O, hvor det gjør mig beklemt at tænke derpaa . . . og paa Afreisen. Ak! Det er ligesom der foer et Stik igjennem mit Hjerte. Men lad os være ved godt Mod, vi ville ikke tænke mere derpaa. —

Hvad, endnu ikke? Og jeg har allerede spiist en halv Snees i det Mindste, og jeg kan baade spise og snakke paa eengang. Men saa lad mig da lære Dig det. See nu paa mig. Jeg vil saagar gjøre det med Tre ad Gangen. See nu. Saadan. Nu spidser Du Munden, ligesom til et Kys. Du bliver rød, Anna. Siig mig oprigtig, har Du aldrig kysset nogen Mand? Du ryster med Hovedet. Virkelig? — Ak, Anna! gid jeg kunde sige det Samme, det var maaskee godt for mig. — Saadan skal det gjøres, nu sank jeg dem alle Tre paa eengang. Prøv Du nu."

Anna anstrengte sig længe forgjeves, for at efterligne hende, ag Dyveke lo af fuld Hals over de Grimacer, disse Forsøg bragte hende til at gjøre. Men pludselig greb Dyveke hendes Haand og skreg høit. Hun sprang op og tog sig med Haanden til Hjertet, Blodet foer hende op i Ansigtet med en Magt, som om det skulde sprænge hendes Hoved, og derpaa sank hun tilbage i Stolen, og blev saa bleg som et Liig. Anna tabte Kirsebærret, og sprang forskrækket op.

— „O, O!" stønnede Dyveke, „hjelp mig, hjelp mig! Der er Ild inden i mig. O, de Kirsebær, de brænde mig op. Det er . . . det er . . ."

— „Alle Helgene, hvad fattes Eder?"

— „Anna, hvor er Du? Jeg kan ikke see Dig. Hjelp! Jeg døer! — O, hent min Moder . . . Kongen . . . Slotsherren . . . Torben Oxe . . ."

Dyveke skreg gjentagne Gange og knugede Haanden mod Brystet, hun vred sig i Krampetrækninger, en Skjelven foer igjennem hendes Lemmer, hendes Ansigt fortrak sig smerteligt, — derpaa gik det over til et veemodigt Smiil. Med det sidste Ord gled Hænderne fra Brystet,

hun segnede tilbage i Stolen og sank sammen, idet hun udstødte et dybt Suk.

Den forstrækkede Anna rev Døren op, og raabte om Hjelp. Da hun vendte tilbage, laae Dyveke livløs i Stolen. Aben var flygtet op paa Stoleryggen, hvorfra den betragtede hende med underlige Grimacer.

Tjenestefolkene styrtede ind under Hylen og Skrigen, saasnart de erfoer Dyvekes pludselige Død, thi hun var meget afholdt af dem. Omsider kom ogsaa Sigbrit, hvem denne sørgelige Efterretning havde naaet ved Arbeidsbordet. Hun var saa bleg som en Død, hun lignede en Marmorstatue ved en Grav. Anna knælede ved Siden af Dyveke, hun lagde Hovedet i hendes Skjød og hulkede høit. Ved Synet af denne Sorg smeltede for et Øieblik Skorpen om den jernfaste Qvindes Hjerte, hun knælede ned ved Siden af Anna, greb fat i Dyvekes livløse Arm, lagde sin Haand paa hendes Bryst, kysede hende og gav hende de kjærligste Navne. Men da hun omsider havde overbeviist sig om, at Livet var bortflygtet, for aldrig mere at vende tilbage, dreiede hun sig pludselig imod Anna, greb hende om Haanden, og trak hende op med sig.

— „Hvad er her skeet?“ udbrød hun. „Har hun spiist? Har hun drukket? Svar mig!“

— „Hun spiste nogle Kirsebær, som Slotsherren sendte,“ sagde Anna hulkende.

— „Slotsherren! . . . Slotsherren? Nei, nei!“ udbrød hun høit, som for at afvise sin egen Mistanke.

Pludselig foer hun op, greb Aben, som endnu sad sammenkrøben paa Stoleryggen, om Halsen, og holdt den hen til Kurven, for at den skulde æde af Kirsebærrene. Det lille Dyr vægrede sig og kradsede hende; men hun ændsede det ikke, hun klemte den saa fast om Hal-

sen, at den maatte gabe, og nu stoppede hun det ene Bær i Munden paa den, efter det andet.

Da den endelig havde sunket flere af dem, slap hun den. Det stakkels Dyr vilde flygte hen i den længst fraliggende Krog af Stuen; men midt paa Gulvet standsede den i Løbet, dreiede sig flere Gange rundt i en Kreds, løb instinktmæssig tilbage til Dyveke, som om den vilde søge Beskyttelse hos hende, sprællede i Krampetrækninger, og faldt ved hendes Fødder, hvor den blev liggende.

Sigbrit bukkede sig ned over den og iagttog den opmærksomt, saalænge dens Dødskamp varede, derpaa stødte hun til den med Foden, og da den ikke rørte sig, sagde hun med en huul og tør Stemme, der dog ingenlunde manglede den sædvanlige Fasthed: „De har forgivet hende! — De har forgivet hende! — De Afskum! — Men det skal Kongen hevne!"

Det var som om denne Erklæring først gav de Tilstedeværende Visshed om Dyvekes Død, og de brøde atter ud i Graad og Hulken. Ikkun Sigbrit græd ikke, hun betragtede sin Datter med Øine, der efterhaanden stode saa store og stive, som om de skulde træde ud af deres Hulinger. Tjenestefolkene traadte uvilkaarlig tilbage for denne Smerte, som i sin Tausheb raabte høiere til Himmelen, end deres forenede Klageskrig. Ogsaa Anna vendte sig fra Dyvekes Liig, hun traadte hen til Sigbrit og greb hendes Haand, som hun trykkede til sine Læber. Men Sigbrit stødte til hende og gav hende og de Andre et saa bydende Tegn til at forlade Stuen, at de øiebliklig adløde. —

Det begyndte allerede at mørknes, og Sigbrit var endnu i Dyvekes Kammer. Man havde hørt hende hulke

og tale høit med sig selv, men Ordene kunde Ingen forstaae; de havde ogsaa tydelig hørt, hvorledes hun aabnede Datterens Gjemmer, ransagede og atter lukkede dem. Da hun omsider traadte ud af Døren, bar hendes Ansigt intet Spor af hendes usædvanlige Bevægelse, men det var alvorligt og strengt som det pleiede, ikkun hendes Underlæbe dirrede krampagtig, og hun var bleg som en Død. Hun lukkede Døren i Laas og puttede Nøglen i Lommen; i Haanden bar hun den lille Abe og Kurven med Kirsebærrerne, indsvøbte i et Klæde, men dog ikke anderledes, end man af Formen kunde see hvad det indeholdt. Da Anna nærmede sig med nogle trøstende Ord, og bad hende om Tilladelse til at vaage ved Dyvekes Liig med de andre Piger, betragtede hun hende i nogle Øieblik, som om hun ikke kjendte hende, og da Anna gjentog sin Begjering, svarede hun mut: „De Levende maae vi straffe og rette, de Døde ere fra os. I kunde ikke holde Vagt, mens Tid var og Noget var at miste, nu er det bag efter, thi mod Ormene hjelper ingen Vagt og intet Vievand."

Sigbrit stirrede stivt ud for sig, hendes Læber bevægede sig, hun talte med sig selv, men ingen Lyd trængte udenfor de tætsluttede Tænder.

— „Mod Ormene hjelper ingen Vagt og intet Vievand," gjentog hun omsider høit . . . „om det hjelper til Andet end til Forgiftelse og Misgjerning . . . De have gjort mig barnløs, men det skal komme dem dyrt at staae. De have taget Alt det fra mig, som jeg elskede . . . Det skulle de ikke have gjort omsonst. Har jeg nu ikke Andet at stride for i denne Verden, saa vil jeg stride for min Hevn. De skulle nok engang faae at

vide, hvad det betyder, at tage Ungerne fra en Ulvinde. Men hemmeligt Had er værre end aabenbart Fjendskab."

Sigbrit saae sig om; hun mærkede, at hun havde udtalt sine Tanker høit, og det ærgrede hende. Hun vilde hærde sig imod sin egen Sorg, som var nærved at overmande hende, og hun søgte en Anledning til at sige et haardt Ord, som kunde forjage dette Indtryk. Men overalt mødte hun nedslagne Øine. Ingen vovede at see paa hende. Ikkun Anna betragtede hende med et deeltagende Blik. Og ihvorvel hun vidste, at Anna havde været Dyveke oprigtig hengiven og maaskee var den Eneste, der deelte hendes Sorg, maatte Alt dog i dette Øieblik vige for hendes Anstrengelse for at vise Haardhed.

— „Staaer I der og lurer?" udbrød hun med Heftighed. „Vi behøve ingen ledige Hænder, thi nu er her nok at tage vare i Huset. Gaa og bestil Noget."

Og da Anna betragtede hende forbauset, som om hun troede at hun i Sorgen talede over sig, tilføiede hun: „I hører jo ikke til her, gak til Eders eget Hjem, thi det er bedst, at Enhver skjøtter Sit. Og see til at I betids kommer udenfor Østerport, inden den lukkes, ellers kan I ligge paa Gaden inat. Her har I jo Intet mere at skaffe. Farvel. — Og hør, til Eders Fader kan I sige, at nu er det det Samme med de Afslæggere, han skulde skaffe mig . . . thi nu er Den død og borte, som skulde havt Blomsterne."

Sigbrit blinkede med Øinene; men et Blik paa den Byrde, hun bar i Haanden, var nok til atter at hærde hende imod dette nye Anfald af hendes Sorg, og som for at forjage det sidste Indtryk, som dette Beviis paa hendes Moderkjærlighed kunde have gjort paa Tje-

neſtefolkene, af hvem hun hellere vilde være frygtet end elſket, udbrød hun med en endnu haardere Stemme: „Har J ikke hørt hvad jeg har ſagt, at J ſkal gaae Eders Gang? Skjøt Eder ſelv. Der er nok at tage vare i Eders eget Hjem.“

Forſkrækket over denne haarde Tiltale ſaae Anna op; men hun mødte et ſaa ſtrengt og ubøieligt Øiekaſt af Sigbrit, at hun ingen Modſigelſe vovede. Tjeneſtefolkene betragtede hende med den Skadefryd, hvormed de i Almindelighed ſee et foretrukket Tyende — og det antoge de hende for — ydmyget. Med taarefyldte Øine vendte hun ſig endnu engang mod den lukkede Dør, der adſkilte hende fra Dyveke, ſom hun havde været oprigtig hengiven, derpaa ſvøbte hun ſig i ſit Regnklæde, og forlod med vaklende Fjed det ugjeſtfrie Huus, hvor ſaa Meget havde forandret ſig i ſaa faa Øieblik. Udenfor Porten vendte hun ſig om og ſendte en from Tanke op til det lukkede Vindue, ſom Dyveke nylig havde ſiddet indenfor, yndig og venlig, hun, ſom nu hvilede afſjælet og forladt, bortkaldt uden Bod og Syndsforladelſe, ſom et Offer, der havde reddet hendes Liv fra den ſamme forſmædelige og bratte Død. Mangehaande Tanker forvirrede hendes Hjerne i dette Øieblik, hun tænkte ikke mere en eneſte med Tydelighed; men da en lang, udholdende Tone fra Portvægterens Horn i det Samme forkyndte, at Porten ſnart vilde blive lukket, hævede hun Panden fra de kolde Stene, ſom hun uvilkaarlig havde hældet Hovedet imod, og ſom et jaget Dyr løb hun hurtig igjennem den allerede øde Gade, for at komme ud af denne By, der havde behandlet hende ſaa ukjærligt.

Men da den raslende Vindebro blev trukken op bag ved hende, og hun kaſtede Øiet hen over den ſtore, øde

Mark, og i det Fjerne saae Hans Knaps Huus, der havde været utilstrækkeligt til at beskytte hende, da fortnede det for hendes Øine, og hendes forladte Stilling overvældede hende saaledes, at hun ikke var istand til at flytte en Fod. Hun segnede i Knæe ved Siden af en Busk, der stod ved Bredden af Vandet, som løb uden om Staden, og havde dens bladrige Grene ikke grebet hende i deres bløde Arme, vilde hun være styrtet i Vandet. Forvirrende og skrækkende Billeder begyndte at vise sig for hendes Phantasi; hvor hun saae hen, saae hun overalt ængstende Syner, hun troede sig omgiven af mange Mennesker, det forekom hende at hundrede Stemmer raabte hende i Ørene, og forskrækket segnede hun om i Busken, med lukkede Øine og Hænderne for Ørene. —

Duggens Draaber vædede hendes Tindinger, og de friske Blade meddelte hendes brændende Hoved en Kølighed, som efterhaanden bragte hende tjl sig selv og beroligede hende. Hun begyndte at indsee, at det var hendes eget Blod, der havde ringet for hendes Øren og fremgjøglet disse Lyde og Syner, som havde forfærdet hende saa meget. Hun var jo alene, ikke et Blad bevægede sig i den stille Aften, ingen Lyd forraadte en stor Stads Nærhed. Men det maatte være silde, thi Stjernerne stode allerede paa Himmelen; hvor lang Tid hun havde tilbragt i denne drømmende, halv bevidstløse Tilstand, vidste hun ikke.

Inden hun reiste sig, foldede hun sine Hænder og paakaldte andægtig Gud og de Hellige. Hun glemte Ingen af sine Kjære i denne Bøn: hun bad for Dydekes Sjæl, for Claus Daa, ja endogsaa for den smukke Gundel. Og med et lettet Bryst reiste hun sig og gik

langsomt ad den brede Sti, som førte fra Østerport til Hans Knaps Huus, idet hendes Hjerte dog bankede stærkt, ved Tanken om, at hun paa denne usædvanlige Tid befandt sig saa ene og forladt paa et Sted, som hun kun havde havt altfor megen Grund til at betragte som usikkert for en ung Pige uden Beskyttelse, endogsaa ved høi lys Dag.

Med Længstelse betragtede hun enhver lille Busk paa den flade Mark, som hendes Vei førte hende forbi. Nu havde hun kun een lille Busk tilbage, lav og let at overskue, men desuagtet standsede hun, thi det forekom hende som om dens Grene havde bevæget sig, og dog rørte ikke en Vind sig i denne stille Aften.

— „Maaskee en Kat, som er bleven jaget op af sin Ro, eller en stakkels Hare," sagde Anna ved sig selv, for at sætte Mod i sig, da hun intet Mistænkeligt havde kunnet opdage, og atter fortsatte sin Vei. „Gid jeg nu blot ikke maa komme til at staae for længe udenfor, inden de høre mig. Der er ingensteds Lys i det hele Huus. Jaften ere de ogsaa gaaet usædvanlig tidlig til Ro. Ak, det er vist sildigere end jeg troer. Der er skeet saa Meget i denne Aften, at den forekommer mig som en heel Maaned, naar jeg tænker mig om." —

Hun havde naaet Busken, bestandig med Øinene stivt fæstede paa de Grene, som hun havde troet at see bevæge sig. Og hendes Syn havde ikke bedraget hende.

Pludselig reiste en Skikkelse sig op og stod foran hende, saa høi og stor, at hun troede at gjenkjende Aslak. Og næsten i samme Øieblik sprang endnu en Mand frem bag Busken, og raabte med hæs Stemme: „Staa! I Kongens Navn!" Forskrækkelsen lammede Fod og Tunge, hun kunde hverken undflye eller skrige om Hjelp.

Ak, hvor skulde den ogsaa komme fra! I det Samme faldt over hendes Hoved et Klæde, som blev trukket saa stærkt til, at baade Syn og Hørelse forgik hende, hun følte sig greben og løftet fra Jorden; men inden hun kunde gjøre sig Rede for at hun blev baaren paa Armene af en Mand, som hurtig fjernede sig med denne for hans Styrke lette Byrde, havde Bevidstheden forladt hende, og hun laae som afsjælet, uden at være istand til at gjøre den ringeste Modstand imod denne pludselige Bortførelse.

De to Mænd løb hurtig ned mod Strandbredden, hvor de standsede og forsigtig saae sig om.

— „Der kommer Ingen," sagde den Ene. „Hun har dog været alene. Saa meget nemmere tjene vi vor Løn, thi en god Hund skal man kaste et godt Been for. Og Ingen skal sige Andet, end at det var en dristig Gjerning, at snappe hende bort mellem Porten og Skibet, til Trods for Slotsherren. Hvo som betinger Spillemanden, maa lønne ham, Broder Martin, lad mig see, at I mindes det."

— „Vi have havt Lykken med os, Ole Skaaning," sagde den lille tykke Graabroder, og gned fornøiet Hænderne. „Hvo skulde have sagt, da vi gik ud for at holde Øie med hvad den hollandske Skipper foretog sig, at Flugten var bestemt til denne Nat, og at vi skulde komme hjem med Jomfru Dyveke. Men vi have baaret os klogtigt ad, og nu ville vi heller ikke hidkalde Bispens Svende, som jeg har ladet lægge sig i Baghold i Lunden ved Hans Knaps Huus, men vi ville ende Sagen imellem os selv, thi jo Færre til at dele, jo Mere til Hver. Lad os see at naae Baaden, inden der kommer Nogen, thi det skulde være sært, om hun gik paa denne Tid

ganske uden Ledsagelse, ihvorvel jeg ikke veed, hvor den skulde komme fra ved Nattetider."

— „Hun er saa stille som en Død," sagde Ole Skaaning. „Vi maae dog mage det saaledes, at Klædet ikke qvæler hende; thi ihvorvel jeg nok troer, at Kongen vil blive glad, naar vi bringe ham Jomfru Dyveke tilbage, vilde jeg ikke træde Hans Naade for Øine, for alt det Guld, der er i Danmark, hvis vi ikke bragte hende levende."

Ole Skaaning lagde sagtelig sin Byrde ned paa Strandbredden. Men Anna rørte sig ikke.

— „Hellige Sved!" udbrød han, „hun rører ikke et Lem. Er hun død, da er det Eders Skyld, Martin, thi I vilde endelig have, at vi skulde kaste hende Klædet over Hovedet, for at hindre hende i at skrige om Hjelp. Det var ikke mit Paafund."

De bøiede sig ned over hende og droge Klædet tilside. Ole Skaaning lagde sig paa Knæe, for at betragte hende nærmere.

— „Hun rører sig ikke. Øinene ere lukkede ... Men for alle Djævle, det er ikke Jomfru Dyveke!"

Munken blev lige saa forfærdet som Ole Skaaning ved denne Opdagelse, der paa eengang tilintetgjorde deres Udsigt til en stor Belønning. Men da han havde gjenkjendt Hans Knaps smukke Pleiedatter, trøstede han sig med Haabet om en anden Gang at kunne bemægtige sig Dyveke paa hendes Flugt, idet han var overbeviist om, at Anna var en Fangst, som Subprioren vilde være ham taknemmelig for, naar han kunde bringe hende i hans Magt, uden at hans høie Foresatte skulde have noget Ansvar. Og det maatte kunne lykkes, dersom Ole Skaaning vilde være ham behjelpelig. Han begyndte

ogsaa strax at overtale Ole til at deeltage i denne Plan, og det lykkedes ham at overvinde hans mange Betænkeligheder og hans Frygt for Kongens og Madam Sigbrits Strenghed, ved Løvte om en god Belønning, saa at de bleve enige om at bringe Anna igjennem den underjordiske Kanal til Elsebeth Bagers Huus. Og dette kunde let skee, siden hun var bevidstløs, saa at Ole Skaaning kunde undgaae alt Ansvar, ved ikke at blive seet af hende. Hos Spaaqvinden kunde hun blive saa længe, indtil de høie geistlige Herrer, -- hvem det efter Munkenes Sigende var om at gjøre, at have Dydekes Veninde og Fortrolige i deres Magt — havde taget Bestemmelse over hendes Skjebne, der sandsynligviis vilde blive at sendes til et eller andet fremmed Land, hvor hun ikke kunde sladdre om hvad hun vidste her hjemme fra, som man vilde have skjult. Dette var, sagde han, blot en almindelig Forsigtighedsregel, der med en saa ubetydelig Person, som Hans Knaps Pleiedatter, ikke kunde drage vigtige Følger efter sig. Og da Munken havde tilsvoret Ole Skaaning en klækkelig Løn og fuldkommen Absolution og Syndsforladelse, læssede Denne atter Byrden paa sine Skuldre og bar den Besvimede ned i Baaden, hvor de lagde hende med stor Omhu, idet Broder Martin, som var uudtømmelig i Lovtaler over hendes sjeldne Skjønhed og benyttede enhver Anledning til at komme i den nærmest mulige Berørelse med den, gjorde sig al Umage for at give hende saa godt et Leie, som Omstændighederne tillode. Og i dyb Tausheb roede Ole Skaaning sin Baad igjennem Vandet ved Bremerholmen og ind i den underjordiske Kanal.

For ikke at støde an og forulykkes imod en af de fremragende store Stene i den bælmørke, dybe Kanal,

tændte Munken en lille Blændlygte, og ved det usikkre Skin af dette svage Lys, der kun spredte en mat Dæmring over den skumle Hvælving, bragte de omsider Baaden til Elsebeth Bagers Dør. Men hun havde ingen Kunder ventet i denne Aften, Døren var lukket og modstod deres Anstrengelser for at aabne den. Da de ikke kunde bære Anna andetsteds hen, maatte Broder Martin beslutte sig til at gaae langs med Kanalen og gjennem Kirkegaarden, for paa denne Maade ad lange Omveie, at naae Gaden, og komme ind i Huset, igjennem den almindelige Indgang, og derpaa faae Døren til Kanalen aabnet. Men trods alt hans Mod, var Ole Skaaning ikke at overtale til at blive i Mørke i denne underjordiske Grav, ag dersom Broder Martin ikke vilde opgive sin Plan, maatte han omsider bequemme sig til at lade Lygten blive tilbage, og ravende frem i Mørket søge at finde Vei saa godt han kunde. Under Eder og Forbandelser over hans Stalbroders skammelige Halsstarrighed, forlod Munken ham omsider, idet han lod Haanden glide langs med Muren, for paa denne Maade at erstatte ved Følelsen, hvad Synet ikke kunde yde ham, — og snart var den sidste Lyd af Graabroderens Træsaaler hendøet, og den sagte Skvulpen af de trøge Bølger, som neppe satte Baaden i en gyngende Bevægelse, var den eneste Lyd, som afbrød den Stilhed, som herskede hernede. —

Anna laae udstrakt i Bunden af Baaden. Klædet, som hidtil havde tilhyllet hendes Hoved, var gledet tilside, og hendes smukke, blege Ansigt, med lukkede Øine, blev svagt belyst af Lygteskinnet. Ole Skaaning sad lige over for hende paa Toften, hvilede Albuerne paa

Knæerne og Hovedet i Hænderne, og betragtede hende ufravendt.

— „Det er en kjøn Pige," ſagde han ved ſig ſelv. „Munken har Ret, hun ſeer appetitlig ud. Men hvor længe vil det vare, monstro. Faverhed er et ſkrøbeligt Boſkab, og Munke ere vel ſaa lette at friſte, ſom nogen anden Mand. Det ſkulde være Synd for den Pige, ſom kunde være en brav Mands Huſtru, at hun ſkulde falde i Munkekløer. Jeg kunde ſelv ikke ønſke mig en favrere Huſtru . . . ihvorvel jeg endnu ikke har tænkt paa at forandre mig . . . Men det er jo vel ikke Skjønhed, der holder bedſt Orden i Huſet, og det er et ſandt Ord, at de ſmukke Qvinder tidt binde Huusholdningsſorgerne neden under Knæerne, at de ikke ſkulle gjøre Rynker i Anſigtet. — Men ſmuk er hun!" —

— „Det er et ſkummelt Hul, denne Kanal," vedblev han, og ſaae ſig om i den mørke Hvælving, hvor han neppe kunde ſkimte de nærmeſte Gjenſtande. De ſortegraae Stene hang ud over Baaden, og paa begge Sider ſtod Mørket ſom en kulſort, uigjennemtrængelig Muur.

— „Her kunde ſkee Meget ved høi lys Dag, ſom Ingen fik at vide, hvor meget Mere ved Nattetide . . . Men Natten er ingen Mands Ven, . . . og jeg vilde ønſke, at Broder Martin ſnart vilde vende tilbage . . . To ere altid een mere end en Enkelt . . . Man bliver ordentlig, ſom man var vetteſeet af en Ugle, i et ſaadant Mørke . . . Jeg kunde friſtes til at ønſke, at jeg var falden i en dyb Søvn, ligeſom Hans Knaps Datter."

Ole Skaaning lod Øiet langſomt glide ned i Baaden til Anna, — og foer op, da hans Øine mødte Annas, ſom betragtede ham ſtivt og forundret. Hun var

vaagnet af sin Besvimelse, og ikke istand til at samle sine Tanker til klar Bevidsthed, fæstedes hendes Blik som fasttryllet til den første Gjenstand, det havde mødt. Under hendes lange Bevidstløshed havde venlige og smilende Syner foresvævet hende, hun syntes at hun vandrede med Claus Daa og Dyveke i en yndig Egn, under en mild Himmel, og ved sin Opvaagnen befandt hun sig i en vaad og kold Luft, i et dæmrende Mørke, lige over for en Mand, hvis Ansigt indgjød hende Rædsel, jo mere hun betragtede det, og hun var dog ikke istand til at vende sine Øine fra det. Men efterhaanden vendte Bevidstheden tilbage. Dyvekes pludselige Død, og hendes egen sildige Vandring og voldsomme Bortførelse, Alt, hvad denne skjebnesvangre Aften havde medført, blev hende med Eet tydeligt. Og da Ole Skaaning, hvis oprindelige Vildhed pludselig var vendt tilbage, foer op og drog Dolken, fik hendes Skræk kun en ringe Tilvæxt derved, thi den var allerede voxet til en saadan Høide, at den betog hende Mælet.

— „Hun har seet mig og vil kjende mig igjen," mumlede han, „det kan koste mig min Hals, saa vist som jeg staaer her, om Kongen blander sig i den Sag og vil holde over sin Landefred. Enhver er sig selv nærmest, og Den er galen, som lader et ondt Vidne efter sig. Et Prik af denne kan gjøre Tingen klar, og Vandet er dybt nok til at gjemme hende. Død Hund bjeffer ikke, og Ingen bliver fældet ved et stumt Vidne. Munken faaer nok tie med hvad her er skeet, om han vil sit eget Vel."

Anna havde lukket Øinene, da Ole Skaaning pludselig sprang op og Baaden voldsomt gyngede under hende; nu aabnede hun dem atter og saae ham staae foran

hende med Dolken i Haanden. Hun troede, at hendes sidste Time var kommen, og foldede Hænderne, idet hun betragtede ham stivt, med et bønligt Blik. Og Ole Skaaning lod Dolken synke.

— „Hvad fattes mig, at jeg ikke kan gjøre Ende paa det? Bedre at hun er død, end jeg stedse i Frygt og Nød . . . Nei, jeg kan ikke, naar hun seer paa mig . . . Hvorfor gloer I paa mig? Vend Eders Hoved til Siden, for Djævelen! I har seet mig, og kan vidne imod mig, derfor maa I døe, her hjelper ingen Snak om den Ting."

Anna havde nylig ønsket sig Døden, da hun sad hos Dyveke i lyse og smilende Omgivelser; men da den nu stod for hende i al sin Rædsel, da hun skulde udaande sit sidste Suk i Mørke og Eensomhed, langt fra Alt, hvad der var hende kjært, da gjorde Kjærligheden til Livet sig gjeldende i sin fulde Styrke, og der var en Inderlighed i hendes Blik og i hendes Stemme, som bevægede den Forhærdede, da hun udbrød: „O, skaan mig! Dræb mig ikke! Hvad har jeg gjort Eder? Jeg vil Intet udsige! Jeg veed jo Intet! Skaan mig blot, og jeg vil Intet røbe!"

Ole Skaaning stak atter Kniven i Skeden, og kløede sig bag Øret. „Det er dumt," sagde han, „og jeg fortjente at hænges for min Dumhed, men den Pige kan jeg ikke gjøre Ende paa, ihvorvel jeg før har brugt min Kniv mod et Menneskeliv . . . Og lader jeg hende ilive, vil hun maaskee bringe mig til Galgen, thi jeg er hverken en Ridder eller en Munk, og min Hals vil snart være forgjort. Men jeg kan ikke gjøre hende Noget . . . Hvad vilde jeg paa den Galei med den fordømte Munk . . . Sværg mig ved Jesu Bunder og Eders Sjæls Sa-

ligheb, uden Svig og Forbehold, at I vil fornegte nogensinde at have seet mig, om saa Kongen selv spurgte Eder derom. Sværg mig det til."

Anna gjentog Eden med foldede Hænder.

— „Hvad hjelper det? Eed og Eg er snart brudt," sagde Ole Skaaning. „Børn lege med Nødder, og gamle Folk med Eder. Jeg veed ei om jeg skal troe Eder, skjøndt I seer ærlig ud. — Men skal jeg ikke fristes til at gjøre Eder Ondt, er det bedst at I seer at komme snarlig herfra. Thi Fanden er mægtig, og Livet er kjært; man giver det ikke villig bort, for at spare en Anden. — Munken bliver længe borte . . . Skal dette gaae godt, maa hun snart i Huus, thi ellers fortryder jeg hvad jeg har gjort . . . Den Dør maa dog kunne aabnes, for Djævelen!"

Utaalmodig reiste Ole Skaaning sig op i Baaden og greb fat i Krampen paa Døren med en saadan Styrke, at han omsider rykkede den op og nær havde kantret Baaden. Anna udstødte et lille Skrig og greb fast i Kanten. Pligtkarlens Haand søgte uvilkaarlig atter efter Dolken; men han lod den igjen synke og sagde: „Kom, skynd Eder, Luften hernede duer ikke til gode Forsætter. Blev I længer her, svarer jeg Eder for Intet, trods I har svoret . . ."

Han greb med Heftighed Annas Haand og trak hende op med sig. Efter at hun saaledes var stegen de faa Trin op ad den smalle Vindeltrappe, aabnede han med samme Voldsomhed Døren til Elsebeth Bagers Stue, og stødte hende ind i Kammeret.

Derpaa trak han atter Døren til efter hende, og satte sig paa Dørtrinet udenfor, idet han sagde: „Dennegang har jeg maaskee været dummere end en Gæsling

... men jeg ſtod dog Friſtelſen imod ... og det er aldrig til Skade, for een Gangs Skyld, at gjøre en god Gjerning ... Lad Munken nu komme og handle ſom han vil, det kommer mig Intet ved; men jeg vil ingen Deel have i nogen Ugjerning mod en Pige med to ſaadanne Øine, der ſee lige ſaa fromt, ſom nogen Helgens paa en Altertavle, og Lidt til."

Og Ole Skaaning blev ſiddende paa Trinet af Vindeltrappen, og ſtirrede tankefuld gjennem den aabentſtaaende Dør ned paa de underlige Skygger, ſom Lyſet fra Lygten beſkrev paa Væggen ligeoverfor og under Hvælvingen over Kanalen, hvergang Baaden gyngedes frem og tilbage af Vandet. —

Da han, paa ſin raae og dog velmeente Viis, ſtødte Anna ind i Elſebeth Bagers Stue, meente han at have givet hende i ſin Meſters Varetægt og ſkaffet hende Sikkerhed. Anna havde gjenkjendt den Dør og Trappe, ſom hun engang havde betraadt med Dyveke, hun ſaae med Gyſen, at hun var hos Spaaqvinden. Men ved Skinnet af en Lampe, ſom ſtod paa det ſtrøbelige Bord, tæt ved Døren, ſaae hun ogſaa ſtrax, at Værelſet ſiden den Tid maatte have ſkiftet Beſtemmelſe, thi Intet af de mangehaande Apparater til Spaadom og Beſværgelſe, ſom dengang havde forſkrækket hende ſaa meget, var nu tilſtede. Og dog forfærdedes hun næſten mere, end da hun første Gang betraadte dette Sted. Thi fra den usle Seng, ſom ſtod i en Krog af Stuen, reiſte pludſelig en Skikkelſe ſig, ſom ikke var Elſebeth Bagers, og ſprang hende hurtig imøde, for at underſøge hvem der ubudne Gjeſt var, der trængte ſig ind paa en ſaa voldſom Maade ved Nattetide. Og da den havde overbeviiſt ſig om, at den Indtrædende var et Fruentimmer, opſlog den en

lydelig Latter og sagde: „Me Hercule! Ingen kunde komme mig mere tilpas, for at hjelpe mig at fordrive denne kedsommelige Nat.“

Værelsets Beboer var iført en Dragt, som holdt Middelveien mellem en geistlig og en verdslig, og var den, Kannikerne sædvanligst bare. Og den Mand, som bar denne Dragt, var ingen Anden end Kanniken Henning Grib, som havde tilbragt Aftenen i et lystigt Lag med andre unge Adelsmænd. Da de omsider skiltes ad, havde han med et tungt Hoved begivet sig til sit Hjem; men Klosterporten var lukket, han havde ingen Aftale truffet med Broder-Dørvogteren, der sov altfor trygt til at blive vækket af hans Banken. For ikke at bringe det hele Kloster paa Benene, maatte han søge Natteleie andetsteds. I denne Forlegenhed mindedes han den altid tjenstfærdige Elsebeth Bagers; han gik til hendes Huus, bankede hende omsider op, og hun var ogsaa villig til at indrømme ham en Eiers Rettigheder, medens hun begav sig til Ro hos den gamle Kone, der boede i Stuen til Gaden, hvor hun snart sov trygt mellem det Oplag af Huusgeraad og gamle Sager, som her laae opdynget. Kanniken kastede sig uden lang Betænkning paa den smudsige Seng, og hans tunge Øienlaag vare allerede ifærd med at falde til, da han hørte Støi udenfor, og Annas pludselige Indtrædelse atter vækkede ham. I eet Spring stod han midt paa Gulvet, for at gribe til Værge mod dette formeentlige Overfald; men da han ved Skinnet af Lampen, havde seet, at den Indtrængende var et Fruentimmer, og ved nærmere Undersøgelse havde gjenkjendt den smukke Anna, forandrede han pludselig sin Adfærd, og der var ingen Ende paa de smigrende Ting,

han sagde, for at overtyde hende om, hvor meget dette uventede Møde glædede ham.

Henning Grib havde været i lystigt Lag, og hans Hoved var tungt. Men selv uden denne Omstændighed manglede han ikke Fripostighed, og da den forskrækkede Anna gav til hans letfærdige Tale og upassende Spøg, troede han at kunne gaae endnu videre, og med en bestandig tiltagende Lidenskabelighed, som hendes Skjønhed og den natlige Situation end mere forøgede, strømmede Ordene fra hans Læber, og med flammende Øine og afbrudt Stemme søgte han at overtyde hende om, at han nærede en oprigtig Kjærlighed til hende, at hun kunde foreskrive ham Alt, hvad hun vilde, at ethvert Ønske, om det var nok saa kostbart, skulde blive opfyldt, og at hendes Liv, om hun vilde bønhøre ham, skulde være en uafbrudt Kjæde af Glæde og Lykke.

Men Anna traadte forfærdet saa langt tilbage, som det lille Værelse tillod, og vred fortvivlet Hænderne, ved at see den eneste Udvei til Flugt lukket og ved at tænke paa den Fare udenfor, som hun neppe var undgaaet. Hendes Kinder glødede af Skamfuldhed over hvad hun maatte høre, ethvert Træk i hendes Ansigt udtrykte efterhaanden mere dybt krænket Stolthed, end Frygt, og hendes Øine bekræftede den Afsky, som hendes Læber udtalte. Kanniken maatte endelig erkjende, at den Haardnakkenhed, hvormed hun tidligere havde afvist hans Kjærlighed, endnu bestandig var uformindsket, — da forandrede han den Tone, han hidtil havde talt i, og fra Bønner og Forsikkringer gik den lidenskabelige Mand over til Trusler og Tvang. Han truede hende med Forfølgelse og Hevn, og da han troede hende ganske i hans Vold i dette affides liggende Huus og paa denne Tid, greb

han hende om Livet og trykkede hende til sig, idet han med Magt vilde give hende de Kys, som hun med saa megen Afsky havde negtet ham. —

Ole Skaaning havde hørt disse forvirrede Stemmer, som lød ud til ham i hans Eensomhed. Forbauset ved at høre en anden Stemme end hans Mosters, lyttede han ved den tykke jernbeslagne Dør.

— „Det er Munken," sagde han, „endelig er han kommen ind i Huset. Men hvad er dette for en Støi? . . . Hun skriger! . . . Her gaaer det ikke ret til. I min Mosters Huus skal der ikke skee hende Overlast, saa længe jeg har fri Haand, og Broder Martin skal hytte sig for min Næve . . . Det er sært, at hun nu skal trænge til min Hielp, jeg, som nylig havde Kniven i Haanden. Men Ordsproget siger jo: hveden Hjelp kommer, saa er den er altid god, og Haandehjelp er bedre end Mundehjelp . . . Plager den Onde Munken? . . . Nej, jeg maatte ikke være Ole Skaaning, om Nogen skulde skrige saadan i min Nærhed, uden at jeg tog Haand i med, og mindst den Pige, med de Øine . . . Det er for galt. Hyt nu din Skaldepande, Broder Martin, thi vred Mand er som uslukket Kalk. Jeg har ikke sparet hende, for at Du skal pine hende, og min Mosters Huus skal ingen Røverkule være."

Ole Skaaning reiste sig og stødte Døren op. Kaniken slap Anna, som uden at betænke sig, tog sin Tilflugt til Den, der nys havde draget Dolken imod hende. Han havde jo dog kun villet myrde hende. Og da hun greb hans Arm, for at anraabe om hans Beskyttelse, smigrede denne Tillid Ole Skaaning, og han reiste Hovedet i Veiret og saae stolt paa Adelsmanden, som var traadt tilbage for denne uventede Hjelper, der paa en saa ube-

gribelig Maade ſtod for ham, ſom om han var falden ned fra Skyerne. Da Ole Skaaning ſaae, at han havde med Andre at gjøre, end med Broder Martin, drog han langſomt ſin Dolk, og idet han med den venſtre Haand greb Annas Arm og trykkede hende tilbage, rakte han den Høire ud imod Kanniken, og ſagde: „For alle Djævle, hvad gaaer her fore? Ei, ei, min fine Herre! Skal vi mødes her ved Nattetide! Jeg vidſte ikke, at min Moſter huſede ſaa fornemme Røvere og Mordere.“

Kanniken bed ſig i Læben, og hans Blik foer vildt fra Anna til Ole Skaaning. Hans Haand famlede efter Dolken; men uforſigtig havde han lagt den fra ſig paa Bordet, ved Siden af Lampen.

— „Hvad vil I give mig, for at jeg ſkal række Eder Kniven?“ ſagde Ole Skaaning ſpottende, idet han ſtak ſin Dolk i Skeden. „Med den ſkal I ingen Skade gjøre nogen Mand,“ vedblev han, „ihvorvel den ſeer ud til at være af godt Staal.“

Og nu tog han Kannikens Dolk, og ſtødte den med al ſin Kraft ind i Døren, hvor han brækkede den af. Det koſtbare Hefte kaſtede han foragteligt hen til Henning Grib, med de Ord: „Vold og Trænge har ingen Gænge, og varer ei længe. Der har I Eders Ædelſtene, I ædelige Herre, ſom ikke undſeer Eder ved at bruge Vold mod en ſvag Pige, al den Stund I er en Kryſter imod Mænd. Agtede jeg Eder ikke for ringe dertil, ſkulde Eders Biſpeklæder være Eder et ſlet Værn, og jeg ſkulde banke Eder ſaa flad med min Næve, at I ſkulde være ſom møllemalen.“

— „I er en uforſkammet, kaadmundet Skurk,“ udbrød Henning Grib forbittret. „Træffer jeg Eder

igjen, skal jeg nok mærke Eder, saa at I ikke skal glemme mig, jeg skal nok kjende Eder."

Han havde nærmet sig Døren til den lange Gang, som adskilte denne Stue fra Boden. Men Ole Skaaning greb ham pludselig i Armen, og raabte: „Hvor skal I hen?" — Og inden Kanniken kunde sætte sig til Modværge, rykkede han ham bort fra Døren og kastede ham tilbage, saa at han faldt om paa Elsebeth Bagers Seng. Det skrøbelige Leie kunde ikke bære denne Vægt, der saa pludselig blev det paabyrdet, og knagende sank det sammen under den forbittrede Kannik.

Ole Skaaning slog en høi Latter op og sagde: „Det klæder Eder godt, at vende Benene i Luften, det er fra den Side man skal see Eder, thi Hælene lade til at være det Bedste ved hele Karlen, og I har nok Løvemund, men kun Harehjerte. Som man reder, saa faaer man ligge. Bliv i Gaasedunene, det sømmer sig Eder bedst. Og tak Eders Helgen, om I ellers har nogen, at jeg ikke handler Eder efter Fortjeneste, thi der skal skarp Lud, veed I nok, til et skurvet Hoved. Hold Eder fra denne Pige, det raader jeg Eder, om I ellers vil Eders eget Vel; thi næste Gang lader jeg Eder ikke slippe, saa sandt jeg er Mand for at holde hvad jeg lover."

Anna havde trykket sig op i Krogen ved Døren; hun rystede paa alle Lemmer af Skræk, og der manglede ikke meget i, at Bevidstheden atter havde forladt hende. Men da Ole Skaaning vendte sig om til hende og udstrakte Haanden, idet han sagde: „Kom, Jomfru, I skal gaae saa fri herfra, som jeg har bragt Eder tvungen hertil, om saa alle Bisper vilde sætte mig i Ban der-

for," greb hun taknemmelig hans haarde brune Haand, og trykkede den til sine Læber.

— „Naa, naa! Lad Sligt fare," sagde Ole Skaaning bevæget. „Hvad jeg har gjort, vilde Enhver have gjort, uden en Munk og en Tyrk."

— „Kom," vedblev han, „blev jeg længer her, jeg dyede mig dog ikke for at mærke ham, saa at Alverden skulde kjende, at han havde været i Mandshænder, trods han er en Adelsmand og hører Kirken til. Kom, I har længe nok deelt Luft med den Karl, som ligger der."

Og foragtelig skubbede han til ham med Foden, og vendte sig om.

Anna greb hurtig den Haand, han rakte hende; Ole Skaaning aabnede Døren, og slog den haardt i efter sig og sin Ledsagerinde. Henning Grib knyttede Hænderne i afmægtig Vrede; han sprang op af Leiet, men vaabenløs, som han var, kunde han Intet foretage.

Uden at veksle et Ord, stege Pligtkarlen og Anna ned af Vindeltrappen. Og neppe havde hun taget Sæde i Baaden, før hun næsten segnede om og brød ud i en heftig Graad. Ole Skaanings Ansigt fortrak sig, han var bevæget; han havde i denne Nat fornummet Følelser i sit Bryst, som han aldrig før havde kjendt. Han vilde tale nogle trøstende Ord til hende, men deels svigtede Stemmen ham, deels vidste han ikke hvad han skulde sige, om han end havde været istand dertil. Da greb han Aarerne med Heftighed og tog et kraftigt Tag i dem. Baaden gled fra Muren og Ole beredte sig til at roe gjennem Kanalen, da i det Samme Døren blev revet op. Henning Grib stod paa Dørtrinet med en Kølle i Haanden. Han havde sønderbrudt det skrøbelige Bord

for at danne sig et Vaaben. Bagved ham stod Broder Martin med Lampen, som han holdt høit i Veiret, for at lyse ud over den mørke Kanal. Elsebeth Bagers Hoved tittede nysgjerrigt frem ved Siden af Munkens. Hun vidste ikke hvad der var skeet, men da hun hørte tale om Overfald, havde hun ogsaa bevæbnet sig. Hun holdt en Kniv i Haanden.

Ole Skaaning lod Aarerne hvile og betragtede denne Gruppe. Det alvorlige Ansigt gik over i et Griin, ved at see dem i denne truende Stilling og dog saa magtesløse, og hans klukkende Latter gjenlød i den underjordiske Hvælving.

— „Ole Skaaning! Er I gal? Hvor vil I hen?“ raabte Munken.

— „Ole Skaaning er mit Navn, det vil jeg vedgaae,“ svarede han, „ihvorvel det havde været bedre Kammeratskab at tie dermed, end at raabe det høit ud igjennem denne Helvedes-Tragt. Men Munke holde ikke Kammeratskab med Nogen, uden det skulde være med Djævelen. Hvor jeg vil hen? Det behøver jeg vel ikke at gjøre Eder Regnskab for, I sladderagtige Skaldepande. Dennegang har I forregnet Eder, Broder Martin, det kan I takke den pyntede Munk for. Hvor jeg vil hen? Gaa bagefter, saa kan I faae det at see, thi nu byder jeg Farvel. Ha, ha! Det er et smukt Selskab: en ung Hare, en gammel Ræv og en graa Gaas. Men saadanne Fiske i saadanne Vand, sagde Fanden, han fandt Munke i Røverkulen.“

Henning Grib gjorde en heftig Bevægelse for at kaste Køllen; og havde han ikke været bange for at ramme Anna, vilde han have forsøgt paa at knuse Hovedet paa den frække Spotter, der havde behandlet ham

saa skammeligt. Han stødte til Munken, som tabte Lampen ud af Haanden.

— „Det var Synd," sagde Ole Skaaning, „om I ikke skulde have Lys til at see Eders lange Ansigter og dumme Miner, ihvorvel dette Lys ikke brænder bedre, end at det er bedst til at æde skiden Pølse ved. Men Lygten er gjort til Munkegang, og derfor er det ikke sært, at den lyser ligest en Tyvelygte. Der har I den!"

Og med disse Ord kastede han Munkens Lygte henimod dem. Den slog imod Væggen, slukkedes og faldt pladskende i Vandet. I et Nu forsvandt Alt for deres Øine, og det tætteste Mørke omgav dem. Enhver vogtede sig for at gjøre nogen Bevægelse paa Randen af denne dybe Afgrund; det var som om det pludselig indtrædende Mørke havde lammet dem Alle.

Ole Skaaning var den Første, som brød denne beængstende Stilhed. Uden at sige et Ord, greb han atter Aarerne, men ikke med de kraftige Tag, som ellers satte hans Baad i Bevægelse. Først da han var kommen hen imod Udgangen ud til Strømmen, og af den dæmrende Lysning kunde skimte Aabningen af Kanalen, tog han længere Tag, og Baaden flød hurtigere over de svagtkrusede Bølger. Da de havde naaet Strømmen ved Bremerholmen, lød en huul, buldrende Lyd igjennem den underjordiske Kanal fra Elsebeth Bagers Dør, som Henning Grib slog i med større Kraft, end det er klogt at anvende, naar man gaaer paa forbudne Veie. —

Stjernerne stode endnu paa Himmelen, da Ole Skaaning vendte tilbage til sin Baad, efter at have ledsaget Anna til hendes Pleiefaders Huus.

— „Nu faaer jeg ligge i Baaden til det bliver

Dag, og lade som jeg har været paa Fiskeri," sagde han. „I Kanalen og til min Mosters Huus vil jeg ikke komme oftere i denne Nat, thi Narre og Bredagtige ere hevngjerrige . . . Jeg har ogsaa redet mig det broget nok, det kan ikke negtes . . . Hjertet løb af med mig . . . Broder Martin vil tale ondt for mig hos Biskpen, ihvorvel jeg hjalp ham ærlig, saa længe jeg troede, at det gik ærligt til . . . og Adelsmanden vil maaskee forklage mig for Slotsherren, al den Stund han nu veed mit Navn . . . Men det vil jeg agte lidet, thi sandt er det, at man engang iblandt bør gjøre Noget for Guds Skyld, allerhelst man dog til Dagligbrug gjør saa Meget for Fandens . . . Hun er et godt Barn, hun vil bede godt for mig . . . Saamænd! Ole Skaaning skal Intet have imod, at have en god Sjæl til Forbeder. Gavner det end ikke Stort, det kan visselig ikke være til Skade."

Og tilfreds med sig selv lagde han sig i Bunden af Baaden, og sov snart ind.

Men Anna lukkede ikke et Øie den hele Nat, og hendes Hovedpude var næsten gjennemvædet af hendes Taarer.

XV.

Dandſen paa Slottet.

Da Dyveke døde, var Kongen netop fraværende paa en Reiſe i Sjælland, for at holde Herredag. Thi dengang droge Kongerne endnu til visſe Tider om i Landet med deres Raad, og holdt Ret og Dom hvor de kom hen, i alle de Sager, ſom man indſtævnede for denne høieſte Ret. Kongen kom tilbage til Staden nogle Dage efter Dyvekes Død. Det var den værdige gamle Biſp Ove Bilde, der paa den ſkaanſomſte Maade underrettede ham om Dyvekes Død, ſom ingen Anden, ſelv ikke Sigbrit, vovede at meddele den heftige Konge. Og Ingen kunde bedre paatage ſig dette vanſkelige Hverv end Ove Bilde, ſom forſtod og ærede Kongens Smerte; thi langt fra at benytte Anledningen til en Straffeprædiken, talede han meget mere til den Bedrøvede med Mildhed og ydede ham al den Trøſt, ſom denne Religionens ſande Tjener altid havde paa rede Haand. Den gamle Biſkop ſtræbte at afſlede Kongens Mistanke, om Ophavsmanden til dette Mord, fra Slotsherren, ſom han ikke kunde troe ſkyldig i en ſaa ſtændig Handling. Thi Ingen tvivlede længer om, at Dyveke ikke var død af nogen naturlig

Syge, men var bleven forgivet, og det var lige saa almindelig bekjendt, at hun var død efter at have spiist af nogle Kirsebær, Slotsherren havde sendt hende, som at Sigbrits Slægtning, Diderik Slaghøek, der var en duelig Chemiker, havde undersøgt Aben, der ogsaa havde spiist af Kirsebærrene, og i dens Indvolde fundet Sporene af en stærk og øiebliklig dræbende mineralsk Gift.

Kongens Sorg var stor og oprigtig; men hans Forbittrelse og hans Tørst efter Hevn vare maaskee endnu større.

Da Biskpen havde forladt ham, begav han sig strax til Sigbrit. Ingen vidste hvad de havde talet sammen; men da han forlod hende, efter en lang og heftig Samtale, var hans Mine mørk og forfærdelig, og Madam Sigbrits Øine vare røde og ophovnede af Graad, til stor Forbauselse for Tjeneftefolkene, som neppe vilde troe hvad de selv havde seet.

Dyvekes Liig blev nogle Dage efter i Stilhed udført til Helsingør, og begravet i det derværende Sankt-Anne Jomfrukloster. Over Graven lod Kongen siden lægge en Steen, som mange Aar efter er bleven funden og har givet Anledning til lærde Undersøgelser. Paa Stenen, som var aflang firkantet, er udhugget Billedet af et Fruentimmer i et langt, folderigt Klædebon, som begge Armene og Hænderne ere indsvøbte udi, hvorved det er noget optrukket foran, saa at et stribet eller tætfoldet Skjørt sees nedenfor, naaende til Fødderne, som i deres uformelige Skoe ere halv bedækkede deraf. Under Fødderne sees i Midten et Dødningehoved, under den venstre Fod to Dødningebeen overkors, og under den Høire et lille Dyr, som enten er en lille Abe eller en liden Hund. Ved hver Side af Figuren er en dreiet

og udziret Pille, som et Slags Gueridon, der ender i Noget, der maaskee skal forestille en brændende Lampe. Billedet bærer om Halsen en opstaaende Dydekrave. I Stenens fire Hjørner ere i Runddele anbragte de fire bekjendte Evangelist-Symboler, hvoraf et Par endnu ere kjendelige. Omkring det Hele løber en Rand af Bogstaver, hvoraf man endnu kunde blandt Andet læse følgende plattydske Ord, i tydelig Munkeskrift:

Hier legt Begrauen Sybrechtis Dochter . . .

Denne tildeels nu ødelagte Liigsteen er mange, mange Aar efter funden af en Oldgransker ved Ringkjøbing i Nørre-Jylland, paa Herresædet Thimgaard, som i to Aarhundreder tilhørte Gyldenstjernerne. Den er formodentlig bragt hertil af Slotsherrens Frænde, Knud Gyldenstjerne, som vilde bevare dette Minde om en i Historien mærkelig Person, da Klosteret ved Reformationen blev ophævet, og Dydekes Liigsteen sandsynligviis snarere blev behandlet med Ringeagt, end med Kjærlighed. —

I Staden og over hele Landet blev Dydekes pludselige Død meget omtalt, og der gik de forskjelligste Rygter fra Mund til Mund.

Nogle sagde, at der ingen Tvivl kunde være om, at det var Rigsraadet, der havde ladet hende rydde af Veien, af Fortrydelse over Kongens Omgang med hende, og Dronningens Tilsidesættelse. Thi man havde i nogen Tid mumlet om, at der var lagt en Plan til at fjerne hende fra Kongen, uden at Nogen vidste hvori den bestod, og man havde al Grund til at tvivle om, at Nogen havde havt Mod til at sætte sig i Spidsen for et saadant Anslag.

Andre meente, at Dyveke maatte være Rigsraadet en ligegyldig Person, og at det snarere, — ifald det vilde belæsse Samvittighederne med en saadan Forbrydelse, — skulde have ladet Madam Sigbrit forgive, som Den, der mere maatte være det en Torn i Øiet.

Andre sagde, at det var sandsynligt, at Slotsherrens Slægtninge og Venner kunde havt Deel i denne pludselige Død, af Frygt for at Torben Oxe muligviis kunde have ifinde at tage Dyveke tilægte, ham selv og deres ganske Slægt til Spot, hvilket man ogsaa havde talt om ved Hove, ihvorvel ikke ret Mange troede, at Kongen nogensinde vilde give sit Samtykke hertil, om end Slotsherrens Forelskelse skulde være mere end et løst Rygte. Men dersom det forholdt sig saaledes, meente man, at Slotsherrens Frænde og fortroligste Ven, Knud Gyldenstjerne, vel maaskee vidste Mere derom, end nogen Anden.

Hvad Kongen selv troede om denne Sag, erfoer ikke noget Menneske, med Undtagelse maaskee af Madam Sigbrit. Den gamle Ridder Stud paastod rigtig nok, at han vidste med Bestemthed, at Kongen havde været meget heftig mod Sigbrit og tiltalt hende haardt, og bebreidet hende for at have tilstedet sin Datter, at stille sig venlig an mod Torben Oxe, fordi hun var udi Meningen, at Torben skulde ville havt hende til Ægte, og at Kongen nok kunde formaaes til at lægge Haand derhos. Men ihvorvel man nok vidste, at den gamle Ridder Stud erfoer Meget, som ikke Andre fik at vide, ved at udspørge Tjenestefolk, hos hvem den nysgjerrige, gamle Sladdrer var vel anskreven, da han altid havde et venligt Ord tilrede for dem, troede dog Ingen ret paa denne Beretnings Paalideligheb, og Slotsherren, til hvis Øre

denne Fortælling ogſaa kom, var en af de Førſte til at ſpotte derover, ſom over et tomt Hjerneſpind, intet fornuftigt Menneſke kunde falde paa at ſkjenke Tiltro. Og Ridder Stud, ſom tog Dette meget ilde op, ſvor nu paa, at Slotsherren havde viiſt en beſynderlig Uroligheð veð Efterretningen om Dyvekes Død, og at han havde beſøgt Madam Sigbrit Dagen efter, i Mørkningen, og været længe hos hende. De havde været i en heftig Samtale, og Sigbrit havde ført ham ind i Dyvekes Kammer, hvor hun laae Liig, og da Torben Oxe forlod Sigbrits Gaard, havde han lukket ſig inde i ſit Kammer, og havde ikke villet ſee Nogen, ikke engang Ridder Stud, ſom var kommen for at beſøge ham. —

Men ihvordan man end talede om Dyvekes Død, vare Alle enige om, at hun havde ſtiftet adſkilligt Godt og ikke benyttet ſin Stilling til noget Menneſkes Skade, og hendes ynkelige Endeligt forſonede Dem, ſom havde hadet og foragtet hende, ſaa længe hun levede. —

Det Haab, ſom maaſkee Mange af Adelen og Geiſtligheden havde næret, at Madam Sigbrits Indflydelſe hos Kongen ſkulde være tilende med Dyvekes Dage, blev ſkuffet; thi den tiltog tvertimod beſtandig. Kongen beſøgte daglig ſin Raadgiverinde og arbeidede med hende i Statsſager, og ofte endogſaa i det ſamme Kammer, ſom Dyveke havde beboet. Det var, ſom om det troſtede ham Noget, at være paa det Sted, hvor Gjenſtanden for hans Ungdoms og Manddoms Kjærligheð havde levet og lidt.

I denne Tid ſteg Kongens Agtelſe og Kjærligheð for Dronningen með hver Dag. Langt fra at deeltage i den veð Hove almindelige og ſlet dulgte, ſkjøndt hemmelige Glæde over Dyvekes Død, havde Eliſabeth Með-

følelse for det Tab, Kongen havde lidt, og forstod fuldtvel, at dertil maatte knytte sig Erindringen om mange hensvundne glade og bittre Aar, da hun endnu ikke havde Ret til at regne med ham om hans Følelser og Handlinger. Og den store Overbærelse, den Blidhed og Kjærlighed, hvormed hun omgikkes Kongen i disse mørke Dage, den Trøst, hun forstod at gyde i hans Sjæl, uden at Anledningen til hans Mismod en eneste Gang blev omtalt imellem dem, bandt Kongen til hans Gemalinde og sikkrede hende efterhaanden en Kjærlighed, som han aldrig siden krænkede, og som hun ogsaa trofast gjengjeldte til hendes sidste Aandedrag. —

Annas Bedrøvelse over Dyvekes Død var saa naturlig, at det ikke faldt Nogen ind, at hendes hyppige Taarer kunde have nogen anden Grund. Og deels fordi hun indsaae, at Klage Intet kunde hjelpe, deels fordi hun ikke kunde bequemme sig til atter at gjøre sig til Gjenstand for den offentlige Opmærksomhed, fortaug hun hvad der var hændet hende siden hun havde forladt Madam Sigbrits Huus, og indesluttede sin Kummer og sin Angest herover i sin egen Barm.

Men det blev desuagtet ingen Hemmelighed. Henning Grib, som vilde hevne sig over hvad han kaldte Annas Knibskhed, havde ladet nogle Ord falde om, at Hans Knaps smukke Datter havde været bortført og holdt fangen en heel Nat paa et Sted, hvor en ung Pige ikke kom fra saa lige, som hun var kommen dertil. De unge Herrer talte indbyrdes imellem hverandre derom; Ingen vidste hvorledes det hang sammen, eller fra hvem dette Rygte var kommet, og lige saa lidt kunde Hans Knap gjøre sig selv Rede for hvorfra han vidste, at Ole Skaaning skulde have deeltaget i denne Bortførelse, som

ſatte en Plet paa hans Pleiedatters Rygte. Det var atter Henning Grib, der, af Tørſt efter Hevn over Fangefogden paa Slottet, ſom havde behandlet ham ſaa haanligt, bragte hans Navn i Omløb, da han nok vidſte, at Ole Skaaning ikke let kunde inddrage ham i denne Sag, om han end turde, og det heller ikke ſaa meget kom an paa hvorledes Anna var bleven behandlet, ifald det kom til Sag, ſom paa hvem der havde fanget hende og ført hende bort.

Hans Knap talte herom med Madam Sigbrit for at høre hendes Raad, da han havde udſpurgt ſin Datter og hun ikke negtede at være bleven bortſlæbt, uagtet hun haardnakket afſlog at give nærmere Oplysninger om denne Sag. Sigbrit følte hvor ubilligt hun, for at hærde ſig imod ſin førſte Sorg over Dyvekes Død, havde handlet imod Anna, og at hun havde givet Anledning til at Dette var vederfaret hende, idet hun ſaa ſeent ved Aftenstide viſte hende bort af ſit Huus. Dertil kom maaſkee, at hun greb enhver Anledning til at ſysſelſætte Kongen og afdrage hans Sind fra de mørke Tanker, ſom havde beſkæftiget det ſiden hendes Datters Død. Hun havde heller ikke glemt, at hun ſkyldte Ole Skaaning Gjengjeld for det Puds, hun mistænkte ham for i ſin Tid at have ſpillet hende med Slotsherrens Brevſkaber.

Hun meldte derfor ſtrax hvad der var forefaldet for Kongen. Forbittret over dette Brud paa Landefreden imod en Perſon, ſom Dyveke havde kjendt og holdt af, og begjerlig efter i enhver Sag at opdage et Spor, ſom kunde lede til Kundſkab om Giftblanderen, beſluttede Kongen ſelv at udſpørge den Skyldige og ikke gjøre Allarm over denne Sag, hvori han troede at Flere

maatte have Deel, før han havde Noget at holde sig til, for at ikke Misdæderen skulde faae Tid til at undslippe. Han lod derfor Ole Skaaning kalde, og udspurgte ham, først med Mildhed og siden med Strenghed; men Ole Skaaning negtede paa det Bestemteste enhver Medviden baade i denne Sag og i Dyvekes Død. Han lod derpaa Anna befale at indfinde sig hos Madam Sigbrit, og her forhørte han hende selv angaaende det Overfald, der var udført paa hende. Men uagtet Anna var nærved at synke i Jorden af Skam og Skræk over at staae lige over for Kongen, kunde hun dog ikke give anden Forklaring, end at hun var bleven bortført af en Mand, der havde kastet hende et Klæde over Hovedet og slæbt hende afsted, uden dog at tilføie hende noget Ondt, og siden havde frigivet hende, af Medlidenhed med hendes Graad og Bønner, efter at hun havde svoret en hellig Eed paa, at hun Intet vilde udsige imod ham, hvilket hun desuden ikke kunde, om hun end ikke havde svoret, da hun aldrig før havde seet ham, og i Nattens Dunkelhed ikke havde opfattet noget Særeget, hvorpaa hun kunde gjenkjende ham, om hun skulde møde ham.

Sigbrit talede haardt til hende, for at skræmme hende til at give mere fuldstændige Oplysninger; men Kongen sagde, at der skulde tales anderledes til en Person, som Dyveke altid havde roest.

— „Helgene velsigne Eders Naade for disse Ord," sagde den grædende Anna, som tog Mod til sig. „Eders Naade er en christelig Konge, og I vil ikke tvinge en Sjæl til de onde Magter for en brudt Eed, al den Stund jeg dog Intet kan udsige . . . Naadigste Herre og Konge, om jeg laae for Eder under de haardeste Pinsler, jeg kunde dog ikke sige Andet, end hvad jeg har sagt . . . Og

skulde det blive min Død, vil jeg gaae i Graven med en god Samvittighed, thi hvad jeg har svoret, det har jeg svoret ved Jesu Bunder og min Sjæls Frelse." . . .

— „Forsvoren Ting gaaer snareſt for sig," udbrød Sigbrit, „og der er Forladelse til for Det, som værre er. Vi skulle nok løse Tungebaandet ret, thi halvskrattes Tale har hverken Hoved eller Hale."

— „Nei," sagde Kongen, bevæget over Annas Skjønhed og ikke uden en Følelse af Beundring over denne Charakteerfasthed hos en saa svag Skabning, „nei, Vi ville ikke tvinge hende. Eden er aldrig saa god, at hun jo var bedre usvoren, det er vel sandt, . . . men Ingen skal sige om Kong Christiern med Rette, at han har bragt en uskyldig Sjæl i Fortabelse."

Denne usædvanlige Mildhed behagede ikke Madam Sigbrit. Maaskee har hun heri troet at spore en opstaaende Interesse hos Kongen for Dyvekes Veninde, som engang kunde blive farlig for hende selv; muligt hun blot vilde haandhæve Retspleien ved alle Midler. Hun reiste sig op og gik ud af Stuen, og da hun et Øieblik efter kom tilbage, blev Ole Skaaning ført ind for Kongen, for at stilles lige overfor Anna.

Baade Sigbrits og Kongens Opmærksomhed var i dette Øieblik henvendt paa den Virkning, Synet af Anna vilde gjøre paa den Indtrædende. De saae derfor ikke hvor bleg Anna blev, ved at see sig pludselig sammenstillet med Ophavsmanden til Alt, hvad der var foregaaet. Men hun fattede sig hurtig, og med et fromt Blik til Himmelen, hvorfra hun nedbad Styrke til denne Prøvens Stund, foldede hun Hænderne og saae usravendt mod Gulvet.

Da Ole Skaaning havde kastet et hurtigt Blik paa

Anna, og fra hende paa Kongen og paa Madam Sigbrit, for at læse sin Skjebne i deres Miner, fæstede han sine Øine paa Vinduet, ligesom om han var ligegyldig for Alt, hvad der kunde skee. Og man kunde ikke let see et mørkere, trodsigere og bestemtere Ansigt, end Ole Skaanings i dette skjebnesvangre Øieblik.

Sigbrit overtog atter Forhøret. Hun spurgte ham med al Snildhed paakryds og paatvers, men Ole Skaaning vedblev haardnakken at benegte, og selv da hun tillod sig at sige, at Anna havde kjendt og anklaget ham, forandrede det Intet i hans Udsagn. Han kastede et foragteligt Blik til Anna, iom forfærdet knugede Hænderne mod Brystet, og sagde: „Er det paa hendes Vidnesbyrd at en uskyldig Mand skal fældes: Det er ikke sært, at der er liden Retfærd til, al den Stund saadanne Øine kunne lyve saa grovelig."

I Annas Taushed vilde Sigbrit see en Bekræftelse af sin dristige Paastand, hun troede at have imponeret hende, og at hun nu let kunde afnøde hende Tilstaaelsen om at have gjenkjendt Ole Skaaning.

— „Du sagde nys for Hans Naade og mig, at Ole Skaaning var Den, som havde overfaldet Dig hiin Nat. Det har Du udsagt."

Sigbrit saae stivt paa hende med det graae, stikkende Slangeblik, som kun sjelden Nogen kunde modstaae. Kongen rynkede Panden og saae ned; han vilde ikke ligefrem modsige sin Raadgiverinde, men det mishagede ham, at hun paa denne Maade, saa aabenbart og i hans Nærværelse vilde betjene sig af Usandhed, for at bringe Anna til at handle imod sin Eed. Ole Skaaning vendte Ansigtet imod Anna, hans Hænder knyttedes

og hans forbittrede Øine ſkøde mørke Lyn igjennem de tykke, buſkede Bryn, der næſten ganſke ſkjulte Øinene.

Anna lagde Hænderne ſammen over Bryſtet ſom en bodfærdig Synderinde. Hun taug nogle Øieblik, ſom for at ſamle al ſin Styrke, og ſagde derpaa med ſagte og bævende Stemme, uden at hæve Øinene fra Steengulvet: „Nei, ved Guds Moder, det har jeg ikke ſagt . . . og jeg har Ingen anklaget, ſaa ſandt hjelpe mig Gud! . . . Jeg ſagde, at jeg har ſvoret ved Jeſu Vunder og min Sjæls Frelſe, at jeg Intet vil udſige mod Den, ſom overfaldt mig og atter gav mig fri. Jeg er beredt til at lide min Skjebne . . . men jeg vil holde min Eed. Og denne Mand har jeg Intet at klage paa."

Kongen hævede Hovedet med et raſk Kaſt, og betragtede Anna med et bifaldende Nik. Sigbrit bed ſig i Læben. Ole Skaaning ſkiftede Farve, det fjendſke, hadefulde Udtryk i hans Anſigt forandredes, og enhver Mine tilkjendegav Beundring for en Styrke og Ordholdenhed hos en ung Pige, ſom han neppe havde troet mulig hos en Mand.

Kongen reiſte ſig, hævede Underſøgelſen og lod Ole Skaaning gaae. Efter nogle Øieblikks Samtale med Sigbrit om andre Ting, gik han bort.

Anna blev tilbage hos Sigbrit, ſom ikke lod hende gaae, før hun havde overvældet hende med Bebreidelſer over hendes Dumhed og Utaknemmelighed; thi havde hun ikke været dum, havde de nu fanget en gammel Ræv, og havde hun ikke været utaknemmelig, havde hun vidſt hvad hun ſkyldte Sigbrit, der altid havde beſkyttet hende, hvilket hun nu kunde bede den Slemme tage ſig paa, ſkulde være forbi med det Samme.

Men da Ole Skaaning forlod Madam Sigbrits

Gaard, klippede han med Øinene, og han var tilmode som et Barn efter en lang og farefuld Sygdom. —

Efteraaret var kommet med sine kolde og vaade Skyer, sin matte Sol og sine bladløse Træer; det var iaar usædvanlig uvenligt, Stormene hvirvlede det visne Løv høit i Veiret, og holdt uafladelig Menneskene dette Forgængelighedens Billede tæt for Øinene, og de lange, mørke Aftener mindede om Dødens lange, sorte Nat.

Paa en saadan Aften, i Slutningen af October, skinnede utallige Kjerter ud fra den store Dandsesal paa Kjøbenhavns Slot, og forvandlede Natten til lys Dag. Hist og her stode Vinduerne aabne, og Lyden af Giger, Fløiter og Trompeter hørtes vidt over Staden, og forkyndte Borgerne, at inat var der Dands paa Slottet.

Den store Dandsesal i den østlige Fløi af Slottet, som var bygget af Kong Hans, indtog det hele øverste Stokværk over Kongens Etage. Den var sex og fiirsindstyve Trin i Længden, og i Breden fyrgetyve Trin. I denne Sal vare alle Kongens Gjester forsamlede, thi paa Grund af dens Beliggenhed stod den ikke i Forbindelse med de andre Gemakker paa Slottet, og Selskabeligheden kunde derfor ikke sprede sig i forskjellige Rum. I den ene Ende af den lange Sal var en stor Steenkamin, hvori nogle tynde, kløvede Træstammer brændte med en lystig Ild, mere for den Lysning, som derfra spredtes ud i Salen og for det smukke Syn, end for Varmen, som forsvandt i det store Skorsteensrum, der slugte det Meste, saa at Brændet til liden Nytte gik op i Røg. I den anden Ende indtog en bred Altan, som blev baaren af svære Piller af poleret Træ, det Meste af Salens Brede. Her stode Musikanterne med deres Giger, Fløiter, Cymbeler, Trompeter og Kjedeltrommer.

Under Musikanterstolen, som den kaldtes, var anbragt et stort Tressur, besat med Kander og Bægere, som Gjesterne flittig besøgte. Kongens Kammermester og Kjøkkenmesteren, Ridder Niels Lynge, med deres Embedsstave i Hænderne, indbøde idelig Gjesterne til at nyde af de Retter, som fra Tid til anden bleve baarne op fra Stegerset, og holdt Orden mellem de kongelige Tjenere. Under det med udhugget Arbeide prydede Bjælkeloft hang svære Lysekroner af blankpoleret Metal med mangehaande Zirater, og med brændende Kjerter. Lignende Kjerter vare anbragte hist og her paa Væggene, der vare bedækkede med Tapeter af det kostelige spanske Læder, hvori var trykket, med Guld paa blaa Grund, Efterlignelser af Engle, Dyr, Fugle og Løvværk, fra Gulvet op til Loftet. Midt paa den lange Væg stode to Lænestole for Kongen og Dronningen, med Thronhimmel over og nedhængende Rygstykker af Fløiel. Gulvet var belagt med tavlede Marmorfliser, som gjengave de Dandsendes Trin med en særegen, hvislende Lyd. Et saadant Gulv var vel ikke saa jevnt, som vore bonede Gulve; men Dandsene vare dengang findige og langsomme, thi man satte, for halvfjerde hundrede Aar siden, Priis paa Ynde og Værdighed i Dandsen, hvilket vort galopperende Aarhundrede føler sig langt hævet over.

Denne Fest havde forsamlet Alt, hvad der havde Adgang til Hove, og denne Blanding af Unge og Gamle, Damer og Herrer, i allehaande prægtige Dragter, efter spanske, tydske og burgundiske Moder, afgav et smukt Skue. Det var let at sige, at Herr Ivar Lunge var den prægtigste af alle Herrerne, og den rige Rigsraad Ole Stiesens Frue den prægtigste af alle Damerne, thi deres Klæder bugnede af Guldbrokade, Damask, Fløiel,

Hermelin, Perler og Guldsmykker. Men det var vanskeligt at sige, hvo der bar Prisen for Skjønhed i denne Forsamling. Dog vare de Fleste enige i, at den unge Dronning var iblandt de Første, uanseet at hun var Dronning, og ligeledes Birgitte Bryske og Gundel Griis, ihvorvel den Sidstes Skjønhed mere bestod i den Ynde, der ledsagede enhver af hendes Bevægelser, end i regelmæssige Træk. Og at Slotsherren var den smukkeste af alle Mændene og den ridderligste Kavalleer, det var Damernes eenstemmige Dom.

Dandsen, som dengang bestod i afmaalte Contredandse af fire til otte Par, indtog Midten af Salen og blev udført samtidig af forskjellige Quadriller, forsaavidt som ikke enkelte Dandsendes ualmindelige Færdighed gjorde Krav paa Alles Opmærksomhed, saa at en saadan Quadrille blev dandset alene midt paa Gulvet. Der var saaledes Plads nok i den øvrige Deel af Dandsesalen, langs med Sidevæggene og i de store Vinduesfordybninger, til de Samtalende, der dannede forskjellige Grupper.

Men ingen Gruppe stod længe sammen; thi deels blev det holdt for at være imod god Skik, at danne et saadant Selskab i Selskabet, deels gjorde de forskjellige politiske Partier Forsigtighed nødvendig paa dette Sted, hvor ethvert Ord saa let kunde belures, og ved en Fest, som var helliget Glæden og ikke alvorlige Samtaler.

Den gamle Ridder Stud syntes at høre til alle Partier, i det Mindste var han lige eens anskreven hos dem alle og havde lige meget imod dem alle; og naar han gik fra en Gruppe til den anden, var det for det Meste kun for at gjøre en eller anden ondskabsfuld Bemærkning i Forbigaaende.

— „Ei, min værdige gamle Ven, Ole Stiesen!

Det glæder mig at see, at I har gjort saa god Handel med Eders Oxer."

— „Hvi saa, Niels Henningsøn?"

— „Eders Frue forbunkler jo alle andre Ridderfruer iaften, man skulde ikke troe, at en Alen Guldbrokade koster ti rhinske Gylden, og en Alen Fløiel saa meget som to Staldoxne. Men I maa have pranget dygtig, for at give Eders Hustru saa prægtige Klæder." —

— „I seer saa alvorlig ud iaften, Claus Daa, som om I var kommen til Staden igaar. Jeg mindes endnu grangivelig den første Gang jeg saae Eder, da var I beskyldt for en lille Uregelmæssighed udenfor Porten, — jeg veed jo nok, at I var puur uskyldig. Men dengang saae I omtrent ud som iaften."

Claus Daa svarede ikkun med et fremtvunget Smiil, der skulde gjendrive den gamle Ridders Bemærkning, og saa snart han havde vendt ham Ryggen, var Claus Daas Ansigt mørkt og tungsindigt, som forhen. —

— „Søren Nordby, I staaer her saa rolig, som om det ikke var Eder, Madam Sigbrit nys talte om med Kongen. I veed, hun har et godt Øie til Eder. Hvad hun sagde hørte jeg ikke, men hun smilede saa venligt derved, som en Kat, naar den leger med et Sildehoved."

— „Eller med et Aalehoved, thi det er vel omtrent paa samme Maade," sagde den djerve Admiral. „Er I vis paa, at det ikke var om Eder, hun talte, Niels Henningsøn?" —

— „Min ædle Fru Brynske," sagde Ridderen til Hofdamens Faster, „Eders skjønne Myndling forbunkler iaften alle Stjernerne ved Hove. Hun straaler som Venus, og har sin Drabant, ligesom den har, ifald jeg

ellers har forstaaet den Astronomi ret, som min værdige Veninde, Fru Anne Arvidsdatter, har spildt paa mig Uværdige, i mangen langsommelig Aftenstund."

— „Jeg forstaaer ikke Eders Mening," sagde den gamle Dame. „I maa forklare Eder nøiere, og lade Mythologien og Astronomien ude af Spillet."

— „Slotsherren lader ikke til at ville taale, at Andre bandse med Jomfru Birgitte iaften. Som om I ikke havde seet, at han er ideel Opmærksomhed imod hende, og at alle de andre Damer allerede ere skinsyge derover! Det lader til, at han har ganske glemt sin forrige Kjærlighed. Ja, død og borte, død og borte, der skal Meget til, at det ikke glemmes. Stakkels Dyveke! Hun vilde spise Kirsebær med de Store, men det bekom hende ikke vel. Havde hun kjendt Ordsproget, havde hun vidst, at det maatte gaae hende galt. Stakkel! Det var et kjønt Fruentimmer. Men hvad hjelper Skjønhed? Mennesket er foranderligt, saaer man Skjønhed, forlanger man strax Adel og Dyd. Man bliver tilsidst ked af Skjønheden, som af alt Andet."

Og nu opdagede han pludselig en Bekjendt, som han nødvendig maatte tale med, og forlod hurtig den gamle Dame, med dybe Buk og under ideelig Klingen af Bjeldeærmerne, og havde nær løbet paa Kongen, som gik tvers over Gulvet for at tale til en gammel Dame i en stiv sort Dragt, med lige saa stive og mørke Træk.

— „Vil I alt forlade os, Mutter?" sagde Kongen veuligt. „Det vilde være mig kjært, om I blev længer iblandt os. Der er endnu lang Tid til Midnat."

— „Naadigste Herre," svarede den Tiltalte, som ikke var nogen Anden end Madam Sigbrit, „jeg takker Eder og Eders naadige Frue for den Modtagelse, jeg

har fundet i denne Sal. Men jeg har nok at beſtille imorgen, og maa ſove inat. Slige Feſter ere ikke for min Alder, — og denne Gang vækker den for mange bittre Erindringer, ſom ikke paſſe til Giger og Fløiter."

— „Og troer Du, Mutter Sigbrit, at Du er alene om de bittre Erindringer?" ſagde Kongen, idet Smilet forſvandt og hans Anſigt udtrykte dyb Mismødighed, alt ſom han ſænkede Stemmen. „Troer Du ikke, at ogſaa jeg kan mindes den lykkelige Tid, da vore Øine beſtandig ſøgte den Samme, i de Dandſendes Række? — Og troer Du, at jeg har glemt Hevnen? Nei, før glemme Vor Herre mig!"

— „Naadigſte Herre," ſagde Sigbrit, „Hevnen bringer ikke den Døde tilbage til Livet, og Ondt kan let gjøre Ondt værre. Man ſiger vel, at Hevnſyge er Qvindeſot, og jeg ſkulde vel ikke være Den, ſom dømte mildeſt. Men betænk, hvor mange Venner har J og jeg i denne Sal? De ere ſnart talte. Lad os ikke gjøre Tallet ringere, og gjem Hevnen — til den kan ramme den Rette."

— „Og jeg ſiger Eder, at den ſkal ramme den Rette," ſagde Kongen hviſkende, med en Mine, ſom det er umuligt at beſkrive. „Den ſkal ramme den Rette, og Sol ſkal ikke ſtaae op, før jeg har ham. Gaa hjem, Mutter, naar vi tales ved igjen, ſkal Dyveke blive hevnet, ſaa ſandt jeg er Kong Chriſtiern."

Sigbrit heftede ſit graae Blik ſtivt og ſpørgende paa Kongen, ſom nikkede med Hovedet og hurtig vendte ſig om, da han hørte Skridt og Lyd af klirrende Sporer bag ved ſig.

Det var Slotsherren, ſom førte en Dame til en

Stol. Kongens Anſigt var atter ſmilende og venligt, om end dette Smiil var uhyggeligt.

— „Ei, Torben, I dandſer ikke, og er dog den førſte af vore Hoffinder? Før Eders Dame i Dandſen, og ikke til Sædet. Paa denne Aften ſkulle Alle være glade, og Ingen maa ſtaae ledig paa Torvet. Er I ikke tilfreds?“

— „Eders Naades Venlighed ſpreder Glæden overalt,“ ſvarede Slotsherren, med et dybt Buk. „Og ſkulde jeg ikke være den Gladeſte blandt de Glade, hvem Eders Naade nylig har givet et ſtort Beviis paa Eders Gunſt, ved at forlehne mig med Lindholm Slot?“

— „Nu vel,“ ſagde Kongen, „ſaa vær ogſaa i denne Aften den Gladeſte iblandt de Glade, ſom I ſiger, ... og jeg vil ønſke Eder, at det altid maa blive ſaaledes.“

— „Amen, min naadigſte Herre!“ ſagde Torben Oxe og korſede ſig. „Det er et godt Ønſke, og af Eders Mund bedre, end af nogen Andens.“

Kongen vendte ſig til Sigbrit, ſom betragtede ſnart ham, ſnart Slotsherren med ſit ſtive Blik, og med de Ord: „God Nat, Mutter, imorgen tales vi ved,“ tog han Affked med hende, og blandede ſig imellem Gjeſterne, ſom Alle vare glade, ved at ſee Kongen ſaa lyſtig og venlig. —

— „Hans Naade er ved uſædvanlig godt Lune iaften,“ ſagde Ivar Lunge til Knud Gyldenſtjerne. „Vi kunne ikke lettelig drikke og dandſe ham for meget, thi han nøder os idelig til et nyt Bæger og en ny Dands, ſaa at vi neppe kommer ædrue herfra.“

— „Torben kan ogſaa komme ved Solſkin,“ ſagde Knud Gyldenſtjerne med en betænkſom Mine, idet han

forſigtig ſaae ſig om. Mig huer ikke Kongens gode Lune. Naar han taler med ſine Fortrolige, har Piben ſikkert en anden Lyd, det tør jeg døe paa, thi da er der Noget i hans Øie, ſom forraader Rovdyret, og han havde en anden Mine nys, da han talte med Æbleksællingen. Vi ſkulle vogte os. Thi hvor Ulven er Hyrde, der gjelder det ikke om Faarenes Uld, men om Skindet."

— „I har altid havt et godt Øie til ham," ſagde Ivar Lunge leende.

— „Viſt ikke bedre, end han til mig. Taler han venligt til mig iaften, forlader jeg Staden imorgen, thi ſaa troer jeg ikke Freden længer. Det er Joabs Grys og Judas Kys; jeg lugter Lunten, og Luen er ikke langt fra Røgen."

— „Ja, og hvor der er Røg, der er ogſaa Brand," ſagde Ridder Stud, ſom i Forbigaaende havde hørt de ſidſte Ord, og vilde blande ſig i Samtalen.

— „Ja, og Brand og Bjelder og en blaa Næſe ere ikke lette at ſkjule," ſvarede Slotsherren. „Det Første lærte I nu ved at lure; hvad Bjelderne og den blaa Næſe angaaer, da maa I længe have vidſt det, ifald I ikke er baade døv og blind."

Ivar Lunge ſmilede; men det lod til at Ridder Stud var begge Dele, thi han gik videre, uden at ændſe den Enes Smiil og den Andens Ord.

Birgitte Bryſte traadte ud af Dandſen for et Øieblik, og nærmede ſig Dronningen, ſom med glad Tilfredshed lod ſit Blik hvile paa Kongen, der var i Samtale med den gamle Biſp Ove Bilde.

— „Kom ikke Vinduet for nær, Du er ſaa varm, Birgitte," ſagde Eliſabeth med indtagende Venlighed. „Du ſeer ſaa ſmuk og lykkelig ud iaften, det vilde være

Synd for din Skjønhed, om du udsatte den for den falske Natteluft."

— „Hvo kan Andet, end være lykkelig paa en saa deilig Aften," svarede Birgitte med straalende Øine. „O, hvor jeg glæder mig!"

— „Ogsaa jeg er lykkelig," sagde Dronningen. „Usigelig lykkelig. Overalt seer jeg kun glade Ansigter. See hist min Gemal, han taler med sin prøvede Ven, Ove Bilde. Jeg kan ikke sige Dig, hvor meget ethvert Smiil, jeg seer paa Kongens Læber, glæder mig. Helgene været lovet! Nu er Fred og Lykke vendt tilbage iblandt os, Birgitte. Og saaledes vil det bestandig blive, med Guds og de Helliges Bistand. Ikke sandt, blandt saamange glade Ansigter lærer man at faae Tillid til Lykkens Bestandighed."

— „Gud Almægtigste lade Eders Naade sige det i en god Stund," sagde Birgitte, med et ufrivilligt, halvqvalt Suk.

— „Har Du Anelser, Birgitte? Mere behøver jeg ikke at vide. Altsaa har Du Noget at ængstes for? Du, som ikke har Hjerte? — Men jeg har for længe siden sagt Dig, at det vilde komme, og jeg maa tilføie," sagde hun med sagte Stemme, idet hun heldede sin Mund tæt hen til sin Hofdames Øre, „jeg maa tilføie, at dit Valg glæder mig."

— „Eders Naades Høimægtighed . . ." stammede Birgitte Bryske forlegen og rødmende.

— „Eders Daarskabs Forsigtighed," svarede Dronningen smilende, „jeg har for længe siden gjennemskuet Dig. Og jeg vil sige til Dig, som der staaer i en spansk Kjærlighedssang: Flyv, glade Sommerfugl, og sug Honningen af den unge Rose i dens Udspring — og

gid ingen vanhellig Haand maa aabne et eneſte Blad i Kalken før Tiden. — Men vidſt er det, at Du har ingen oprigtigere Deeltagere i din Glæde, end Eliſabeth."

Dronningen trykkede let hendes Arm, med et venligt Nik, og Birgitte forlod hende med blusſende Kinder, for at træde tilbage i Dandſen, da Raden netop var til hende at dandſe ud. Eliſabeth fulgte med Øinene den unge Pige, ſom ved Slotsherrens Haand ſvævede let og yndig over det haarde Steengulv, og i Tankerne dannede hun lykkelige Planer for en Fremtid, ſom ſkulde forene de Dandſende til den herligere Dands igjennem Livet. —

— „Man ſkulde hartad troe, at Kongen havde vundet en ſtor Seier, ſaa fornøiet ſeer han ud," ſagde Ridder Henrik Krummedige gnaven til den gamle Ridder, Peder Thott. „Og det har ſmittet Eder Alle, troer jeg."

— „Lyſtig Vert gjør glad Gjeſt. Ihvorvel Ordſproget ikke ſlaaer til med Eder, thi I ſeer Intet mindre end glad ud, og Eders Anſigt paſſer kun ſlet til et Gildelag."

— „Nei, jeg glemmer ham ikke let hvordan han behandlede mig, da han tillod den fordømte Degneſøn, den Erkebiſkop Birger, at blære ſig med den Lind, der har hørt mig til fra Arilds Tid. Naar han er fornøiet, kan jeg ikke være tilfreds, ihvor gjerne jeg vilde. Det gaaer mig ſom der ſtaaer i Viſen:

Saa gjerne vilde jeg dandſe,
Saa lyſtelig vilde jeg qvæde;
Sorgen haver mit Hjerte belagt.
Jeg kan mig Intet glæde."

— „Djævelen er Verdens Fyrſte, derfor gaaer det galt til, ſiger Ordſproget. Men end er ikke alle Dages

Ende. Vor Tid kommer vel ogsaa engang. Og sært skulde det være, hvis han bliver saadan ved, om den naadige Herre skulde blive lige saa glad til sin Dødsdag."

— „Gid den kom snart, thi Døden hjelper af Nøden. Lever han længe, da kunne vi Alle staae til at trænge. Det er et Regimente, som maa ende med vor Undergang, om dette bliver ved."

— „Kom, Henrik Krummedige, vi ville tømme et Bæger af hans egen Viin paa at hans Undergang maa komme saa hurtigt, som vi ønske det af ganske Hjerte."

— „Top, det ville vi. Jeg forsømmer aldrig en god Anledning til at tømme et godt Bæger i godt Selskab."

Og de to Riddere traadte hen til Skjenken, hvor Kjøgemesteren strax lod dem opvarte med Kongens bedste Viin, og hvor flere adelige og geistlige Herrer sluttede sig til dem og tilsyneladende deeltoge i den samme Skaal. —

Medens Fru Anne Arvidsdatter var i en dyb Samtale med en anden gammel Ridderfrue, stod Gundel i en Vinduesfordybning, hvor hun kunde see ud over Staden, hvis Omrids vare kjendelige i den opgaaende Nymaanes svage Belysning. Men hun lod til at have valgt denne Plads for at have et Paaskud for sin eensomme Stilling; thi hun betragtede ikke dette Syn, og hendes Tanker vare ikke udenfor Dandsesalen.

Da traadte Gjenstanden for dem sagte og ubemærket hen til hende, begunstiget af den Sammenstimlen, der netop fandt Sted, da Alle trængte sig frem for at see den nye Dands, Menuet en quatre, der endnu tildrog sig almindelig Opmærksomhed.

Gundel rødmede og kastede et hurtigt og ængsteligt Blik til alle Sider.

— „Hvorfor flyer I mig, Gundel?“ sagde Claus Daa sagte, idet han tog Plads lige over for hende i Vinduesfordybningen. „Hvi undgaaer I at være i min Nærhed, som var jeg en Misdæder? I flere Dage har jeg fundet Eders Dør lukket for mig, og det heed, at I vilde Ingen modtage. Eders Moder vilde neppe svare mig, da jeg før hilsede paa hende, og I . . . I har ikke havt eet Ord, ja end ikke et eneste Blik for mig den hele Aften.“

Gundel sukkede, men svarede ikke.

— „Jeg har ikke fortjent, at I skal vise mig Ringeagt. Ak, jeg lever jo kun i Eder, hvor kan I da nænne, at lade mig forsmægte langt fra Eder?“

— „Hvad har man da sagt Eder om mig, Gundel?“ vedblev Claus Daa.“ „Vistnok har man atter talt ondt om mig for Eder, og Bagtalelsen er forekommen Eder sandsynlig.“

— „Nei, nei, det er intet af alt Det . . . Claus Daa, forlad mig, for alle Helgenes Skyld! Man lægger Mærke til os . . . Ak! vi maa aldrig sees mere.“

— „Aldrig sees? . . . Min Gud! . . . Jeg fatter ikke . . . Kjæreste Gundel!“

— „Min Moder . . .“

— „Og har ikke Eders Moder billiget vor Kjærlighed fra dens første Morgenrøde? Har hun ikke været Vidne til enhver Dag, den har levet? Er den ikke voxet og har udbredt sig under hendes Øine, til et kraftigt og frodigt Træ, som ogsaa rummer hende under sine Skygger?“

Claus Daa udtalte med Heftighed disse Ord, i den

Tids billedlige Sprog, som Middelalderens vandrende Riddere og Troubadourerne havde efterladt som en Arv til alle Elskende.

— „Min Fader har skrevet hertil . . . man har underrettet ham om Eders daglige Komme i vort Huus . . . man har gjort det paa en hadefuld Maade . . . omtrent som dengang, da Ridder Stud bagtalte Eder for mig . . . I veed, at der er et gammelt Uvenskab mellem Eders og min Fader . . . hans Vrede er atter bleven vakt . . . han vil, at vi som snareſt skulde reise hjem til Skaane . . . Han har strengt forbudt, at jeg nogensinde mere maa see Eder . . . at jeg maa tænke paa Eder . . . Men saa vidt gaaer ikke en Faders Magt . . . at tænke kan han ikke forbyde mig, det raader jeg jo ikke engang selv for . . . Det vilde være ganske umuligt," tilføiede hun, næsten hviskende.

Claus Daa hørte denne Meddelelse med Skræk og Bedrøvelse. Han vidste hvor vidt den faderlige Myndighed strakte sig paa den Tid, han vidste, at gammelt Fjendskab sjelden uddøer, hvor det engang har fæstet Rod, og mindst hos saadanne Mænd, som hans Fader og Ridder Jochum Griis.

— „Gundel," sagde han omsider, „I har skjenket mig Eders Tro, I kan ikke ville gjøre mig saa ulykkelig."

— „Ak, at jeg maa overleve det! Men denne skjønne Drøm er forbi! Jeg kan aldrig blive Eders! Jeg har helligt maattet love min Moder, at jeg vil undgaae Eder, at jeg ikke vil tale med Eder, at jeg ikke vil see Eder mere. Hun følger blindt min Faders Villie, og jeg maa adlyde. Jeg var ikke kommen her iaften, dertil er jeg altfor bedrøvet, hvis jeg ikke havde følt, at jeg maatte see Eder endnu engang og sige Eder hvor ulykke-

lig jeg er, om jeg end skulde være min Moder ulydig. — Og nu maae vi skilles ad."

— „Alle Helgene! Det skal aldrig skee!"

— „Det maa skee, Claus Daa. O, at jeg er bleven til, for at gjøre Eder den Vee."

— „Ja vistnok er det den største Vee, som kan gjøres et Menneske . . . Og vil I være Den, som bringer mig til Fortvivlelse? — I hører mig til. I kan ikke tage den Tro tilbage, som I har skjenket mig, det vilde være en afskyelig Meeneed . . . Jeg har ikke gjort mig uværdig til at besidde Eder . . . Eders Fader kan Intet indvende imod min Ære; er jeg ikke en Adelsmand af et uplettet Rygte? . . . Ak, Gundel! Hvi har I gjort mig lykkelig i faa Dage, i en kort Stund, hvi har I skjenket mig Eders Tro, for at tage den igjen og lade mig leve et langt Liv i Elendighed? . . . Nei det skal ikke skee! Der skinner ogsaa Sol over andre Lande, saavelsom over dette, andensteds blomstrer for os den Lykke, som man her vil qvæle. Lad os flygte, lad os . . ."

— „O, tal ikke ud! Nei, det er umuligt. I vilde ringeagte mig, om jeg gjorde det. Hvor kan en slet Datter nogensinde blive en god Hustru! Hvor kunde vi nogensinde see hinanden i Øinene, naar vi havde begaaet en saadan Synd, som Ulydighed og Utaknemmelighed mod dem, der gave os Livet?"

Claus Daa saae ned for sig og taug.

Derpaa løftede han Hovedet, betragtede hende nogle Øieblik og sagde: „I frafiger Eder mig saare let . . . Gid I da maa blive lykkelig med Den, som I formodentlig har valgt . . . Men I skal vel betænke, at I faaer et Ansvar for hvad I gjør imod mig . . . I vil berøve mig al Tillid til Dyd og al Tro paa Ære . . . I vil være

Skyld i min Fortvivlelse ... i de Laster, som jeg vil styrte mig i, for at bedøve mig ... Det vil være Eders Værk."

— „Ved Gud i Himmelen, Claus Daa, I gjør mig Uret," sagde Gundel med blid Veemod. „Min Fader kan befale mig ikke at see Eder, og jeg maa adlyde; men han kan ikke befale mig at lade være at tænke paa Eder. Det er umuligt. Og det hverken kan, eller vil jeg love. Til mit Livs sidste Stund vil jeg tænke paa Eder ... og bede for Eder. Og dersom det er muligt at fortsætte sin Længsel ud over Graven, da vil den ikke formindskes i et andet Liv, indtil vi Begge mødes der, hvor Intet mere kan adskille os ... Lad mig da kunne tænke paa Eder med Glæde og Stolthed ... lad mig erfare, at I er brav og lykkelig ... I er skabt til at være lykkelig og sprede Lykken trindt om Eder, vend derfor Eders Sind altid til det Gode og Ædle, og fly Alt, hvad der er Lavt og Slet ... Gjør det, for Eders Sjæls Saligheds Skyld ... gjør det for min Skyld, som elsker Eder trofast."

— „Jeg lover Eder det, Gundel."

— „Hvad der er Uret, kan kun gjøre Ulykken større, og lagde I virkelig et saadant Ansvar paa min Sjæl, som I truer med, da var jeg fortabt. Tro mig, jeg er uskyldig i hvad der er skeet os."

— „Jeg bildte mig ind, at I vilde være mit Livs gode Engel, at I vilde være den Velsignelse, jeg skulde kæmpe for, den Løn, jeg omsider skulde naae, naar jeg engang havde aflagt mine Feil og havde gjort mig værdig til en saadan Lykke ... O, nu er jeg uden Skytsaand, uden Velsignelse og uden Haab."

— „Claus Daa, I er en Mand, og jeg er kun

en ſvag Qvinde," ſagde Gundel, idet en dødelig Blegheb bredte ſig over hendes Træk. „Lad mig ikke ſynke i Fortvivlelſe, men hold mig opreiſt ved den Kraft, det tilkommer Eder at viſe. Lad mig ikke qvæles af den frygtelige Tanke, at en ædel Aand for min Skyld er bleven nedbrudt. Bered mig ikke den Qval, at maatte tænke, at Den, til hvem jeg gav mit Hjerte med enhver Følelſe, det kan rumme, ſkal vandre Mørkets Veie for min Skyld. Jeg vil døe for Eder, naar det kan frelſe Eder . . . lev I da, for at frelſe mig. Thi naar engang mit Hjerte er briſtet af al den Sorg og Kummer, da vil I forſtaae, at det briſtede, fordi det ikke har kunnet rumme den Bevidſtheb . . . ſom I har været haard nok til at paalægge det."

— „Jeg lover Eder, at jeg ſkal kæmpe."

— „Og at I vil ſøge Erſtatning hos en anden Pige for den Kjærlighed, ſom det blev negtet mig at give Eder?" ſagde Gundel ſagte og med bævende Stemme, idet hun ſky hævede Blikket fra Jorden.

Claus Daa ryſtede med Hovedet og ſagde: „Nei, ſaa flygtig er min Kjærlighed ikke, at den ſkulde vende ſig til nogen Anden, og ſaa ringe er ei mit Mod, at det ſkulde nedſlaaes ganſke af den førſte Ulykke. Den Tro, jeg har givet Eder, den kan jeg bevare til bedre Tider, og ſkulde jeg end vente og blive gammel derover, da ſtaaer min Hu og min Tanke dog kun til Eder, ihvor det gaaer. Jeg kan ikke troe, at Eders Faber ſkulde være ſaa grum, at han ikke lader ſig bøie til Forſoning, naar jeg beder ham. Men ſelv om han jog mig fra ſig ſom en Betler, vil jeg ikke forſage; thi jeg føler Mod og Kraft til at kæmpe for Eders Beſiddelſe, om end denne Kamp ſkal være lang og beſværlig. Thi hvad

var Kjærligheden værd, naar den skulde falde som et Rør for den første haarde Storm. Lad os da gaae Uveiret imøde med den Fortrøstning, som ligger i Tro paa Bestandighed og Haab om bedre Dage, og hvor disse ere, der vil Kjærligheden vel omsider seire."

Gundel betragtede ham med kjærlig Glæde, medens hendes Øine fyldtes med Taarer.

— „Mit Hjerte er for fuldt, til at udtale hvad jeg føler, sagde hun, „men det rummer nu ingen anden Følelse, end Troskab. Vi ere skilte ad for lang Tid, maaskee for evig, det veed jeg, og denne Gang er den sidste, vi tales ved. Thi I vil ikke bedrøve mig ved at søge mig og fornye mine Ovaler. Men mine Tanker ere altid hos Eder, og enhver Følelse i min Sjæl hører Eder til. Jeg vil lyde min Fader, som det sømmer sig en Datter, — men det lover jeg høit og helligt, aldrig skal nogen anden Mand eie mig, end Claus Daa, som havde mit Hjerte lang Tid, før jeg gav ham min Tro . . . Og til at handle herimod, dertil skal ingen menneskelig Magt kunne tvinge mig."

Dandsen var forbi og Musiken standsede, under hvis festlige og bedøvende Klang de Elskende havde ført deres stille, veemodige Samtale. De henrykte Tilskuere spredtes ad til forskjellige Sider for at holde Lovtaler over Dandsen. Gundel vendte sig fra Vinduet for at gaae.

— „O bliv! Endnu eet Øieblik! Gaa ikke! O, forlad mig ikke allerede nu!"

Claus Daa havde grebet hendes Haand.

Men Gundel drog sagte sin Haand ud af hans. „Jeg glemmer ikke hvad jeg har lovet Eder, glem I heller ikke hvad I har lovet mig . . . Farvel, Claus Daa!" —

Hun trykkede fast hans Haand og forlod Vindues-fordybningen. Claus Daa saae bedrøvet efter hende, indtil hun var forsvunden i Vrimmelen. Et Øieblik efter saae han hende tage Plads ved Siden af sin Moder; men hun vendte Ryggen til det Sted, hvor hun havde forladt ham. Han blev staaende i Vindues-fordybningen og stirrede tankefuld ud i Maaneskinnet. —

Selskabet opløste sig i Grupper, man gjorde et Ophold i Dandsen, for derefter atter at begynde med fornyede Kræfter. Denne Standsning benyttede mangen Ridder sig af, for at hviske Ord til sin Dame, som Ingen uden hun kunde opfatte, paa den korte Vei fra hans Læber til hendes Øre. Thi det var ikke alene tilladt, at stille sig bag en Dames Stol, men det blev anseet for en ærbødig Hyldest, som man skyldte det smukke Kjøn.

Iblandt de smaa hviskende Grupper, som under de mange andre Gjesters høirøstede Samtaler tildeels indtoge Vindues-fordybningerne, som de roligste Steder, var ogsaa Torben Oxe og Birgitte Bryske. De havde deeltaget i den beundrede Menuet en quatre, og da Slotsherren førte Dronningens Jomfru ud af Dandsen, vare Alle enige om, at Prisen tilkom dette smukke Par.

Torben Oxe bøiede sig over Stoleryggen, og hviskede nogle Ord til Birgitte Bryske.

En glødende Rødme overtrak hendes Kinder, og et Smiil spillede om hendes Læber.

Slotsherren hviskede atter. Et Glimt af Forlegenhed foer for et Øieblik over den unge Hofdames Ansigt, hun følte, at hun ikke længer turde tie, for at hendes Taushed ikke skulde være mere talende, end hendes Ord.

— „Nei, med Rette kan I ikke bebrylde mig for

at have søgt at opvække Eders Kjærlighed," sagde Birgitte og lo. „Jeg har altid sagt, at jeg ikke kan elske, det burde have advaret Eder . . . og det er ikke min Skyld, om I har troet mig mindre ærlig, end jeg er."

— „Det har I sagt, jeg negter det ikke. Men har I ikke miskjendt Eders eget Hjerte? Hvor er det muligt, at saa megen Fuldkommenhed skulde have den store Mangel, at være følesløs. Nei, jeg maa tvivle om Eders Ord, det vilde være unaturligt, hvis det var sandt."

— „Mit Hjerte er af Staal, Ridder Torben. Det er et godt Metal, jeg kan være det bekjendt. Det er ingen Mangel, det er en Fuldkommenhed mere, til mine mange andre. Det bevarer mig for enhver Fare, medens det alligevel tillader mig at nyde Behageligheden af Eders underholdende Selskab."

Samtalen gik efterhaanden istaa, Torben Oxe tabte sig i den tause Beskuelse af sin smukke Dame, og Birgitte Brysse legede tankefuld med sin Fjedervifte.

— „I sidder i Tanker," sagde Slotsherren. „Tør jeg spørge Eder, om Eders Drømme ere af et sødt, eller af et bittert Indhold — og om I har undt mig en ringe Plads i dem?" tilføiede han endnu sagtere.

— „Af et blandet, som de fleste Ting i denne Verden. Jeg tænkte paa den Rigdom og Overdaadighed af Fordringer og Forfængelighed, hvormed en Konges Dandsesal er udsmykket paa en saadan Aften, som denne. I seer at det er en Tanke, som baade kan være behagelig og ubehagelig, — og I maa bedst vide, om jeg derved har havt Grund til at tænke paa Eder."

— „Og paa hvis Side troer I, at Forfængeligheden, som vel Ingen af os kan sige sig ganske fri for,

er størst? Paa Eders eller paa min? I maa tilgive mig dette Spørgsmaal, men I nøder mig at kæmpe til Nødværge med skarpe Vaaben, siden I angriber mig saa haardt."

Birgitte rødmede, hun saae op — og slog Øinene atter til Jorden. „Paa Eders, vistnok."

— „Og jeg troer, at den er størst paa Eders," vedblev Slotsherren, „thi I fordrer at staae udenfor Menneskeslægtens almindelige Love. Den, der ikke kan fatte Kjærligheden — maa være forsængelig, og deri overvinder I mig, som trods al min Skrøbelighed, ikke alene har fattet den, men som er ganske gjennemtrængt af den."

— „I gjør mig Uret. Jeg kan vel fatte Kjærligheden, ihvorvel jeg aldrig selv har følt den. Jeg kan vel fatte, at den kan forlede til Meget, endogsaa til Udskeielse i alt Muligt, til Opoffrelser af alle Slags, til Skinsyge, til Hevn, — men kun ikke til det Urimeligste og Overflødigste af Alt, til Troskabseder. Det forekommer mig, at et saadant Baand maa trykke og qvæle Kjærligheden."

— „O, tro ikke det. Det er jo ikke muligt at tænke sig Kjærlighed, uden Troskabseed," sagde Torben Oxe. „Det vilde være imod dens Natur, om den ikke følte Trang til dette Baand; thi hvad er sødere, end Kjærligheds Baand, og binde de ikke stærkere end Døden?"

Birgitte taug et Øieblik, derpaa sagde hun: „Jeg troer ikke, at der nogensinde har været en Mand til, som fuldkommen har forstaaet en Qvindes Hjerte. Han er visselig endnu ikke født — og han vil maaskee aldrig blive født. I maa ikke blive vred, — men det er en lukket Bog for Eders Kjøn, som I aldrig lære at læse, om I end kunne stave deri."

Torben Oxe betragtede hende i nogle Øieblik med en Elskers henrykte Blik. Derpaa sagde han: „Og hvis nu ogsaa dette var en forsængelig Yttring af Eders Læber, som ikke kom fra Eders Hjerte? Om der dog gaves en Mand, som var istand til at forstaae en Qvindes Hjerte og at sætte Priis derpaa? Om dog Den var født, som kunde meer end stave i Hjertets lukkede Bog, om han end ikke tydeligt kunde udlægge dets hemmelige Skrift?"

— „Om dette var Tilfældet," vedblev Slotsherren, „vilde I da være ærlig nok til at tilstaae, at I havde taget feil og miskjendt ham? Vilde I tillade Den, der havde været saa lykkelig at rokke Eders Vantro, om han end ikke endnu ganske havde overbeviist Eder, at forsøge paa at læse Hjertets Skrift i dets hellige Bog?"

— „I Sandhed, det troer jeg at jeg vilde," sagde Birgitte, halv spøgende, halv alvorlig.

— „Da har jeg seiret og er den lykkeligste Dødelige," udbrød Slotsherren med et begeistret Blik. „Og vil I tillade mig at haabe, at jeg ikke bliver bortviist, hvis jeg imorgen er dristig nok til at banke paa Eders Dør? Tør jeg haabe det? . . . O, sig ikke Nei. Mit Liv afhænger deraf."

Birgitte bevægede Hovedet sagte og næsten umærkeligt, som til Samtykke, og taug, med blussende Kinder.

Slotsherren greb henrykt hendes Haand, og trykkede den til sine Læber.

Birgitte sprang op. „Vi skulle dandse," sagde hun. „Kom, Musiken spiller atter til en Dands. Vælg en Dame. Mig bød Herr Claus Daa før op til en Dands, da kunde jeg ikke, nu vil jeg give ham den, hvis I vil underrette ham derom."

Slotsherren bukkede for hende og traadte hen til Claus Daa, som endnu stod i Vinduesfordybningen, paa det samme Sted, hvor Gundel havde forladt ham. Et Øieblik efter bød han Birgitte Bryske Haanden og traadte til Dandsen med hende. Men lige saa smilende, som hendes Ansigt var, lige saa alvorligt var hans; dog mærkede Ingen af dem dette Misforhold, da deres Tanker vare andensteds beskæftigede.

Slotsherren havde budt Gundel op til Dandsen. Hun vilde undskylde sig, men Fru Anne Arvidsdatter vilde ikke lade dette gjelde, og for at undgaae mere Tale derom, gav hun ham Haanden med et tilbagetrængt Suk, og traadte i Dandsen med ham. Men da hun saae op, og Claus Daa med Birgitte Bryske stod lige over for hende, traadte Taarerne i hendes Øine, og hun havde nær ligget under for denne haarde Prøve. Og denne Dands, hvori de mange Gange mødtes og atter fjernedes fra hinanden, var en ny Afsked for dem, hvorunder deres Hjerter blødte fuldtvel saa meget, som deres Meddandseres strømmede over af glade Følelser. Men Alle vare enige om, at saa udtryksfuldt, som disse to Par havde dandset, havde endnu ikke Nogen svævet over Gulvet paa Kjøbenhavns Slot.

Under Dandsen traadte Dronningen hen til Quadrillen, og stillede sig ved Siden af Birgitte Bryske. Den unge Hofdames Øine forraadte, hvad hun gjerne vilde skjule, endogsaa for sig selv. Elisabeth, som oprigtig glædede sig over denne Forening, henvendte Talen flere Gange til Slotsherren med mere Ligefremhed og Hjerteligheb, end hun ellers pleiede, fordi hun allerede ansaae ham for at høre til hendes nærmeste Kreds. Og i Torben Oxes Blik læste man tydeligt, hvor lykke-

lig Dronningens Naade og Birgitte Brysses Kjærlighed gjorde ham. —

Dandsen var forbi, Damerne vare førte til Sæde, og Slotsherren og Claus Daa traadte hen til Skjenken for at nyde Forfriskninger. Adskillige Herrer vare forsamlede her, som lykønskede dem til det almindelige Bifald, de havde vundet. Enhver vilde tømme et Bæger med Torben Oxe, der var de unge Adelsmænds Forbillede i ridderlige Fuldkommenheder. Han var for glad til at ville afslaae dem det, snart havde han tømt flere Bægre end klogt var, og den stærke Viin løb ham til Hovedet.

Kongen nærmede sig Skjenken, i Samtale med Mogens Gjø. Adelsmændene vege ærbødigt tilside, da Kongen tiltalede Slotsherren og Claus Daa.

— „I ere Begge vel forfarne i den nye franzøske Dands," sagde han, „og den er smuk og kunstig nok at see til; men I maae derfor ikke bringe vore egne simplere Dandse ud af Brug, thi vi Andre maa holde os til dem, da vi ikke ere saa kunstfærdige."

— „Jeg lærte aldrig at vende mig i disse Sving," sagde Mogens Gjø. „Det er vist nok."

— „Dertil er I ogsaa for gammel, Mogens Gjø," sagde Kongen. „Ordsproget siger: det er Skam, graaskjægget Hage at dandse. Den Tid er forbi, det maa Du overlade til de Yngre og mere Forfarne. Jeg selv veed ikke, om jeg tør byde nogen Dame min Haand, efter at jeg har seet Torben Oxe dandse. Og som han er i Dandsen, er han i Alt."

— „Eders Naade dømmer mig altfor mildt", sagde Slotsherren. „Jeg vilde ønske, at jeg fortjente denne

Roes, thi jeg føler fuldtvel hvor sandt det er, at det er herligt at berømmes af berømt Mand."

— „Det vilde Lidet nytte, om jeg vilde negte Eder den Roes, der tilkommer Eder, Torben Oxe. Det vilde kun bringe mig i Orde for at være skinsyg paa Eder. Damerne ere de bedste Dommere i Sligt, og de have forlængst affagt Dommen til Eders Fordeel. De see Alle til Eder med et godt Øie, saa mange de ere."

— „Sukkermund har Gift i Grund," hviskede Knud Gyldenstjerne til sin Nabo. „Man skal flye leendes Fjende og killendes Ven."

— „Jeg saae nok før, at Det, I hviskede til min naadige Frues Jomfru, var ikke sagt til et døvt Øre." vedblev Kongen smilende. „Hvad siger Ordsproget: jo argere Skalk, jo bedre Lykke. Og I kan dog ikke negte, at med Qvindfolk har I altid været en omskiftelig Skalk."

Slotsherren loe og svarede: „Qvindegunst og Fuglesang klinger vel, men er ei lang. Man maa smedde, mens Jernet er varmt."

Kongen lagde sin Haand paa hans Skulder, og sagde spøgende: „Siig os nu Sanden, Torben Oxe, er det ikke saa, som din Skriver, der blev hængt, udsagde for Os, at Du ogsaa skulde havt et godt Nummer hos Dyveke? Hun er nu død og borte, og de Ting ere glemte og magtesløse; men vi ville dog gjerne vide det, for Aarsags Skyld."

Adelsmændene, som stode der omkring, betragtede Slotsherren med ufravendt Opmærksomhed, de meente, at han vel skulde betænke sig paa hvad Svar han vilde give Kongen paa dette Spørgsmaal. Claus Daa udstrakte Foden for at møde Torben Oxes Fod; men Afstanden var for stor imellem dem. Knud Gyldenstjerne

gav ham et Tegn, og nikkede ad ham med Hovedet. Men den letsindige Slotsherre bemærkede ikke sine Venners Tegn, saa lidt som sin egen Fare. Glad, som han var, over denne Aftens Lykke, og smigret af Kongens Nedladenhed, loe han og svarede skjemtevis: „Nei, naadigste Herre, I tiltroer mig for Meget, og med hende har jeg Intet havt at skaffe.“

— „Jeg veed vel, at Du ikke har ædt Skadeæg, Torben, og nok kan tie; thi en brav Mand nyder Gunst, mens Nedrig praler dermed. Men for mig kan I nu gjerne tilstaae Sligt; thi jeg veed dog hvad jeg skal troe derom, og det nytter Intet at fragaae det.“

— „Jeg vil ikke negte, siden I trænger mig derfor, at jeg jo har bedet hende om Kjærlighed. Men man faaer ikke alt, hvad man beder om, naadigste Herre, og dengang bad jeg omsonst.“

— „Seer I, jeg vidste at I havde været der,“ sagde Kongen med et flygtigt Smiil, og forlod ham tilligemed Mogens Gjø. —

Adelsmændene saae bekymrede til hinanden. Knud Gyldenstjerne sagde: „hvad drukken Mand taler, skal ædru Mand forsvare. Det er et sandt Ord, at efter Regn voxer der Græs, og efter Viin kommer Snak. Jeg vilde ønske, at I havde brugt Eders Forstand iaften, I har aldrig før havt den saa meget nødig; men god Viin taler slem Latin. Det er en ond Aand, der har talet ud af Dig, og Du skulde give stor Tingest til, at Du ikke havde talet saa daarligen.“

— „Torben Oxe,“ sagde Claus Daa, „man siger, at naar Leerpotte stødes mod Kobbergryde, saa faaer hun let Knæk . . . Vogt Eder, at I ikke har vækket Ulven, thi da bruger den Kløerne.“

Slotsherren strøg sig med Haanden over Panden og svarede: „Vel muligt, at jeg har sagt Mere, end klogt var. Men i lystigt Lag veier ingen Mand sine Ord paa Guldvægt. Ølsmaals Tale glemmes snart. Imorgen har Kongen glemt, hvad der er sagt iaften."

— „Imorgen?" sagde Knud Gyldenstjerne med spottende Eftertryk. „Imorgen. Det er et forfængeligt Ord. Vel sandt, at Aftenrede og Morgenrede ere ei eens. Men det havde dog været bedre, om I havde tænkt iaften paa Eders Sikkerhed, saa havde I ikke havt nødig at frygte for imorgen."

— „Frygte?" sagde Slotsherren stødt. „Den Dag oprinder ikke, da Torben Oxe frygter. Er Du bange, Knud Pedersøn, da vil jeg raade Dig at tænke paa din Sikkerhed."

— „Nei, jeg forlader Dig ikke. Men vi ville tales ved imorgen," sagde Knud Gyldenstjerne.

— „Velan, imorgen." —

Dandsen var forbi, Dronningen reiste sig, for at forlade Salen. Slotsherren skyndte sig fra Herrerne, for at slutte sig til hendes Følge. Knud Gyldenstjerne saae efter ham og rystede med Hovedet, ved at see den Sikkerhed, hvormed den stolte Mand skred over Gulvet.

Ved den store Vindeltrappe bød Torben Oxe Birgitte Bryske Haanden, for at føre hende ned. Da de havde naaet Døren til Dronningens Stokværk, trykkede han sagte hendes Haand, og hviskede: „Imorgen!" — Og uagtet hendes Haand ikke gjengjeldte Trykket, og hendes Læber intet Ord havde udtalt, følte Slotsherren sig dog overbeviist om, at han i hendes Afskedsblik havde læst: „Imorgen!"

En Time efter var Alt stille paa Slottet, Musikens

skingrende Toner gave ikke mere Gjenlyd mellem de gamle Mure, Kjerternes klare Skin var forvandlet til mørk Nat, og den eneste Lyd, man hørte igjennem de lange Gange, var Skildvagternes eensformige Trin paa Steensliserne; men de vækkede ikke de Sovende, som i Drømme endnu engang deeltoge i Festen og dens Glæder, og for hvem Oneiros atter tryllede dem frem i en forøget Glands. —

I Kongens Værelse var endnu Lys.

Kongen sad i Læneſtolen, hans ene Haand hvilede paa Bordet foran ham, han trommede sagte med Fingrene, som et Tegn paa Utaalmodighed, og hans mørke og tankefulde Blik heftedes ofte paa Døren.

Omsider gik den op, og Mogens Gjø traadte ind.

— „I bliver længe borte, Mogens Gjø. Er Alt skeet, som jeg har befalet det?“

— „Jeg har ladet alle Udgange besætte med dobbelt Vagt,“ sagde den gamle Marsk, med bekymret Mine. „Skildvagterne have Befaling til ikke at lade Nogen komme ud af Slottet, og at skyde Enhver neb, som vil handle imod denne Befaling, ihvo det saa er.“

Over Kongens Ansigt foer et Smiil, som intet Godt bebudede.

Marsken betragtede ham forskende.

— „Naadigste Herre,“ sagde han, „hvad har I vel i Sinde med disse Forholdsregler, som ere saa usædvanlige.“

— „Du er mig en tro og hengiven Tjener, Mogens Gjø, og til Dig vil jeg sige det. Jeg vil ikke gjøre Larm inat, og skræmme min Frue, det vilde være Synd efter en saadan Fest, som har glædet hende. Tilmed vil jeg heller ikke gaae tilværks som Den, der er bange for Lyset, thi hele Verden skal see og erfare Christierns Hevn, da

den er meer end retfærdig. Men imorgen, naar Dag er, vil jeg at Du skal fængsle Slotsherren og føre ham i Taarnet, og hans kjære Frænde Knud Gyldenstjerne ogsaa. Retten skal saa dømme mig og dem imellem. — Han har leget Terning med mig om mit Hjerteblod, og den Anden har været Medvider deri; nu er det paa Tide, at vi rede os imellem og betale hinanden ærligt," tilføiede han med Forbittrelse.

Den gamle Marsk gjorde Kongen Foreſtillinger imod denne Beſlutning. Slotsherren havde mange Venner blandt Adel og Geiſtlighed, han var en mægtig Mand, af en af Landets førſte Familier, hans Fængſling vilde opbringe Rigets to førſte Stænder, hvilket kunde være farligt under de nuværende Omſtændigheder, da Sverrig ſtod i Oprør og der var mange Misfornøiede her i Landet. Og Rigsraadet, ſom var den eneſte Autoritet, der kunde dømme en Adelsmand, vilde neppe dømme Torben Oxe efter Kongens Villie; thi ihvorvel Kongen maaſkee perſonlig kunde have adſkillig Grund til Anke imod Slotsherren, var han dog ikke ſaa brødefuld, at det vilde gjøre Stort for Retten.

Men disſe Foreſtillinger fandt ikke Indgang hos Kongen. Han vilde have Hevn over Slotsherren, ſom længe havde været ham en Torn i Øiet.

— „Han troer, at han ſtaaer over Lands Lov og kan gjøre hvad ham tykkes," ſagde Kongen forbittret. „Vi ſkulle nok lære ham Andet, ihvorvel han har drevet det Spil i ſaa lang Tid, at det ſynes ſom havde han Hævd paa at trodſe Os og vore Love. Jeg mindes vel hvad den Mand tør vove, thi jeg har ſelv deeltaget i Herredagsdommen, ſom vi holdte Onsdagen efter Sanct-Jacobs Dag, ſtrax efter min Thronbeſtigelſe. Dengang havde han med Vold fanget Axel Lauritzſøn, der var ſaa

brav en Adelsmand som Nogen, da han reiste i Halland. Og han førte ham igjennem Skaane her til Sjælland, og trængte ham med Fængsel og Trusel, som er hver Dannemand i vore Riger vitterligt, indtil Axel gav ham Skjødebrev paa Næsbyholm med Gaard og Gods, som Slotsherrens Fingre kløede efter. Det er en Skjændsel, at en saadan Sag blandt Adelsmænd skal komme for Herrethinget; thi hvad maa Menigmand tænke om Sligt, al den Stund Enhver dog kan vide, at hvad Brev man udgiver i Fængsel og imod Ens frie Villie, det bør ingen Magt at have. Thi ellers var ingen Mand sikker paa sin Eiendom, naar der ikke hørte Andet til, end at man skulde forraske ham paa en Vei." —

— „Og nu disse Ting," vedblev Kongen efter et Ophold. „Der har end ingen Mand gjort mig Det imod, som Torben Oxe. At han har givet Dyveke de Kirsebær, som skammeligt forvoldte hendes Død, det vide vi Alle, og han har selv intet Dølgsmaal lagt derpaa. Du har selv seet iaften, Mogens, at han taler til alle Fruentimmer, som de hørte ham til, ja, selv til Vor naadige Frue taler han i Vor Nærværelse, som han var hendes Lige . . . Og hørte Du ikke selv, hvad han tilstod, den hovmodige Gjek, om Dyveke? . . . Nei, nei, Det skal han ikke have gjort mig omsonst."

Marsken stræbte at stemme Kongen mildere, ihvorvel han ikke kunde negte, at Slotsherrens Adfærd ofte havde været krænkende og meget uforsigtig. Tilsidst søgte han blot at vinde Opsættelse; men Kongen var ubønhørlig.

— „Mogens Gjø," sagde han med en sagte og af Vrede bævende Stemme, „jeg vil sige Dig, hvad intet andet Menneske skal vide. Denne Mand har gjennemboret mit Hjerte. — Om jeg skal sætte Danmarks Krone

i Vove, det skal blive ham gjengjeldt, saa sandt jeg hedder Christiern ... Han har vidst, at jeg elskede Dyveke over Alt i Verden ... og han har vovet at anmode hende om Kjærlighed ... Og det er ikke nok, han har handlet hende, som hun var ... Mogens Gjø, han har omgaaedes rundeligen med hende, som hørte hun ham til, ... han har kastet hende paa Vor egen Seng ... Jeg vidste det af Vienvidne ... jeg vidste det længe; men jeg vilde fange Ræven i hans egen Snare, og have hans Ord derfor ... Og det har ikke kostet mig Lidet. Jeg har smiilt til ham, naar Hjertet blødte i mig, jeg har talt venlig til ham, naar Galden stod mig bedst i Munden ... Det skal han betale mig, saa sandt Hevnen er sød."

— „Eders Naade skal betænke, at hvo som vil hevne sig, han skal vare sig. Hevnen er stundom sød, men forlade er dog den største Hevn, om den ikke ogsaa var den klogeste, thi Hevn bliver sjelden uhevnet."

Men denne Betragtning var den uheldigste, som Marsken kunde falde paa at anstille.

— „Frygt sømmer sig ikke en Konge, og Ingen skal troe, at man nogensinde kan jage Christiern i et Musehul. Om saa alle Bisper og Adelsmænd reiste Børsterne derfor og viste Tænder, jeg lod mig dog ikke skræmme. Han skal for Dommen, om det saa kun var for at vise al Verden, at Vi tør tage med Staalhandske paa saadanne frække Herremænd. Der skulde vel ikke være mindre Ret at faae for Os, end for Menigmand? ... Ey, ey, ey! Det ville Vi see paa! Han har besmittet vor Seng, og det skal han bøde for, saa sandt der er en Gud i Himmelen, og Vi ville lade ham tiltale for Majestætsforbrydelse; thi jeg skulde dog mene, at Vi er Majestæt af Danmark,

om end Nogle ville gjøre Os det stridigt i Sverrig. Men Dem skal Vi ogsaa knække."

— „Det er paa Tide, at Vi vende det Laadne udad, og vise dem Alle, at Vi er født med Klør. Her skal ikke gives efter længer, thi derved blive de kun endmere frække. De hænge sammen Alle tilhobe, det har jeg længe mærket. Gik det som de vilde, da raadte Vi snart ikke mere over saa megen Jord, som Vi engang saae behov til Vor Liigkiste. Den Ene er frækkere end den Anden. Vor kjære Frænde, Hertugen i Holsteen, holder igjen med Lybekkerne, som Du veed, og trodser Os aabenbart; han har aftalt med de Lybske, at sange de Krig med Os, skulle Hertugdømmerne sidde stille. De lade som det er glemt, at Slesvig er en Provinds af Danmark, og at Kongen er regjerende Hertug i den ene Halvdeel, og at Hertugen i Holsteen kun er Vor Lehnsmand for den anden Halvdeel. Jeg gad nok vidst hvad Enden skulde blive, om Vi længe sandt Os i alle disse Optøier. Paa den ene Side ville de løbe af med et heelt Rige, paa den anden Side med et Hertugdømme, de plyndre Vort Bo, som Vi ikke var Andet end et dødt Aadsel. Jeg seer grant hvad de tilsigte. Hertugen søger ikkun Leilighed til at ødelægge Os, for over den dræbte Broderson at holde et prægtigt Triumphtog, hvori de lybske Aagerkarle kunde følge Triumphvognen. — Og herhjemme! Her gjøre de det ligesaa argt. Her troe de at de kunne handle med mig, som jeg var den useligste Bonde, der skulde tie til, at de toge Det fra mig, der var mig det Kjæreste! Ey, ey, ey! Vilde man slippe Tøilen i disse Tider, da blev man snart sat af Saddelen. Og de troe, at de kunne vise mig den Haan, at nytte min egen Seng til Skarnsstykker! Nei, saa sandt hjelpe mig Gud, saadan

skal det ikke gaae ustraffet, og lod jeg Det gjøre ved mig omsonst, som Torben Oxe har vovet, da var jeg vel værd, at J kaldte mig en brogelss Mand min Livstid."

Mogens Gjø taug, han saae, at Kongens Vrede havde naaet en saadan Høide, at Modsigelse Intet kunde hjelpe, og kun vilde gjøre Ondt værre. Men ihvorvel han taug, lagde den gamle Marsk dog ikke Skjul paa, at han misbilligede Kongens Beslutning, om han end maaskee, som en tro Tjener, var rede til at udføre hvad der blev ham befalet.

Kongen gik heftig op og ned ad Gulvet og bed sig i Læben. Af og til kastede han et hurtigt Blik til Mogens Gjø. Men Marskens Ansigt udtrykte kun Utilfredshed. Det krænkede ham, men han beherskede denne Følelse, thi han indsaae, at det vilde styrke hans Sag, at den værdige gamle Marsk netop var den, der fængslede Slotsherren, da Enhver vidste, at han ikke lod sig bruge til Noget, der var ligefrem ugrundet og uretfærdigt.

— „Mogens Gjø," sagde han, idet han standsede foran ham og lagde sin Haand sagte paa hans Skulder, „hverken Du eller Nogen kan sige, at Torben Oxe har handlet rettelig imod mig. Loven er for os Alle, den skal dømme os imellem. Der skal gaaes aabenlyst tilværks imod ham, og jeg vil tale ham til ved hans lovlige Værnething, det tilsiger jeg Dig, som en christelig Konge, saa sandt hjelpe mig Gud. Rigsraadet skal dømme hans Sag, og indtil lovlig Dom er falden, skal han være saa sikker i Taarnet, som han laae i din egen Seng. Men imorgen, naar Dag er, skal Du fængsle ham og føre ham bid, saa at Enhver kan see hvor han kommer hen. Og det er det sidste Ord, Vi ville vexle om den Sag, — hvorom Vi alt have talet for meget. Dermed

ſkeer Vor Villie og hvad Ret er. Og nu ville vi hver gaae til Sit. Denne Dag har været en ſtreng Dag ... thi det koſter ikke Lidet for en Konge at ſpille Mummeſpil for ſine Tjenere og hykle Venſkab for ſine Fjender. Og dermed Gud befalet."

Kongen rakte Marſken Haanden og gik hurtig ud i ſit Sengkammer.

Mogens Gjø forlod Kongens Gemak med langſomme Skridt.

Da han endnu engang havde efterſeet Skildvagterne og fundet dem aarvaagne, begav han ſig nedſlaaet til Hvile.

XVI.

Taarnet.

Slotsherrens og Knud Gyldenſtjernes Fængſling var en Handſke, der var kaſtet af Kongen til hele Adelen, ſom næſten var bedøvet af dette uventede Slag. Den var foretaget ſaa aabenlyſt og med en ſaadan Sikkerhed, at endogſaa Kongens ivrigſte Tilhængere forbauſedes derover. De to fangne Adelsmænd hørte til Landets førſte Familier, de vare Begge i anſeelige Stillinger, de vare beſlægtede eller beſvogrede med de mægtigſte og rigeſte Mænd, og at fængſle Dem, var at erklære Adelen Krig paa Liv og Død. Thi hvad kunde den ikke vente af Kongen, efter dette Skridt. Misfornøielſen blandt Adel og Geiſtlighed voxede med hver Dag; diſſe to Stænder holdt idelige Sammenkomſter, for at aftale de Forholdsregler, man maatte tage imod en Konge, der ſaa aabenbart krænkede ſin Haandfæſtning og Adelens Rettigheder. Og ſelv Borgerne ſaae med Ængſtelſe Udfaldet af denne Sag imøde, ihvorvel de havde al Grund til at ønſke Adelens Magt indſtrænket; men Mange af dem tænkte ſom Jochum Guldſmed, da han ſagde: „Chriſt bevar os! Det kan intet Godt gjøre, at handle ſaadan med de ſtore Herrer, ſom Borgerne ſkulle

leve af og have Fortjeneste hos. Der staaer i Visen om Marsk Stig:

De store Ege, i Skoven staae,
Naar de udi Storm omfalde,
Da slaae de neder baade Hesel og Birk,
Og andre smaa Ymper med alle.

Ingen kan vide hvor Enden er. Og har Hans Naade først gjort det af med Adelsmændene, kan Raden godt komme til Borgerne ogsaa, naar der Ingen er til at tage Stødet af for dem. Og naar Ulykken først naaer Rigmand til Knæerne, kan den let naae Fattigmand til Halsen." —

Kongen lod Torben Oxe anklage for Rigsraadet, og beskyldte ham for at have bevirket Dyvekes Død, ved at sende hende forgiftede Kirsebær, og Knud Gyldenstjerne for at være Medvider i denne Forbrydelse. Dernæst anklagede han ogsaa Slotsherren for Majestætsforbrydelse, paa Grund af hans Adfærd imod Dyveke i Kongens eget Sengkammer.

Men Rigsraadet dømte anderledes i denne Sag, end Kongen ønskede. De sagde, at Torben Oxe, som Raadet havde forhørt om disse Beskyldninger, havde frigjort sig for Mistanken om at have forgivet Dyveke, hvorfor heller intet Beviis havdes. Og hvad den paaklagede Majestætsforbrydelse angik, da erkjendte Rigsraadet ikke, at en saadan havde fundet Sted; thi om saa havde været, at Slotsherren havde efterstræbt Dyveke, da var hun jo ikke Kongens Hustru. Og ihvorvel Torben Oxe havde tilstaaet for Kongen, at han havde bedet Dyveke om Kjærlighed, kunde han dog ikke anses for skyldig af denne Grund; thi Raadet mente, at Ingen

for Tanke og Hensigt, uden for beviislig Gjerning burde at straffes.

Kongen blev høilig opbragt, da han erfoer denne Dom. Han skjeldte over Rigsraadet og sagde: „Havde jeg havt saa mange Slægt og Venner ubi Raadet som Torben, da havde jeg vel fanget en anden Dom. Men havde han end en Hals, saa tyk som en Tyrehals, han skal dog miste den."

— „Eders Naade har tilsagt mig, at der skal blive handlet rettelig med de fangne Adelsmænd," sagde Marsken, „og at Slotsherren, naar Dom var sagt, skulde være saa sikker, som han laae i min egen Seng. Dette beder jeg Eder gunstigst at ihukomme. Thi havde I ikke givet mig dette Tilsagn, da havde jeg vistnok ikke gjort efter Eders Villie, og været Den, som førte dem i Taarnet."

— „Ei, Mogens, mener Du, at Vi ville handle imod Nogen uden Dom? Nei, nei, Lov og Dom skal holdes i Hævd. Men Du skal heller ikke troe, at Vi lade det beroe ved en saadan Dom? Efterdi det ikke lykkes at faa Ret paa denne Vei, saa ville Vi skride til Vor Sag paa en anden. Vi ville kalde Bønder fra de nærmeste Byer, og de skulle dømme efter Ret og Billighed."

— „Høibaarne Fyrste, Rigsraadet er en Adelsmands rette Værnething, thi han skal dømmes af sine Lige og ingen anden Ret kan kjende hans Brøde. Nu Dom er falden i denne Sag, kan ingen Anden bedømme den med Rette. Saaledes har det været holdt her i Danmark, lige fra Vitherlagsrettens Tider og til vore Dage. Og det hedder i Eders Naades Herr Bedstefaders Privilegier, at Hvo, som vil vinde nogen Ridbersmands Ære, det skal han gjøre for Os og vort

Raad, og der tilsøies udtrykkelig, at ingen Landsdommer eller nogen Anden maa dømme paa nogen Sag, som gjelder Nogen af Adel, paa deres Liv eller Ære, uden Konningen selv med menige Danmarks Raad."

— „Vi vide Loven og Lovens Ord saa godt som Nogen," sagde Kongen. „Men jeg vil lade sætte en Gaardsret i Slotsgaarden, og det er lovligt; thi det er i min Gaard, at han har gjort sin Brøde."

— „Da kunne ikke Andre være Nævninger i denne Sag, end Mænd, som tjene i Eders Naades Gaard, og det tilkommer ikkun Eder at nævne de Halve, og den Sigtede de Andre; thi saaledes er det Ret. Men denne Dom vilde neppe blive anderledes end den første, saa vidt jeg kan skjønne. Og en Gaardsret kan heller ikke lovlig dømme efter Raadet, thi dertil er den for ringe, men den maa dømme først, og Eders Naade med Raadet kan da kjende, om denne Dom skal staae ved Magt eller ei."

— „Nei, saadan skal det ikke være," sagde Kongen med Bestemthed. „Bønderne skulle affige et ret Bursprog, og som de dømme, skal det blive, derpaa har jeg svoret en liflig Eed. I denne Sag behøve vi ikke de Retslærde, men sund Dømmekraft er nok til disse Beviisligheder."

Marsken forlod Kongen misfornøiet, thi han saae nu, at Slotsherrens Sag vilde faae et slet Udfald. —

Fængslet, hvori Torben Oxe og Knud Gyldenstjerne holdtes fangne, var en Afdeling af det inderste store Porttaarn ved Kjøbenhavns Slot. Det laae ovenover den Udbygning, som var bestemt til Bueskytter og Bøssemskytter, i Tilfælde af Belejring, og under Omgangen, hvorfra Vægterne havde Udsigt over Staden og Omegnen.

Væggene og Gulvet i dette Fængsel vare af Steen, ligesom ogsaa det hvælvede Loft, der blev baaret af en tyk Steenpille, som stod midt i Kammeret. Et Steenbord og to Sæder af Steen udgjorde det hele Bohave. Igjennem to smaa Vinduer, som vare tæt forsynede med Jernstænger og sad saa høit oppe, at man ikke kunde see ud af dem, faldt en sparsom Lysning ind i dette sørgelige Opholdssted, men dog tilstrækkelig til at belyse nogle, paa de skidne Vægge med Kul indridsede daarlige Tegninger, som skyldte tidligere Fangers ørkesløse Timer deres Tilværelse. Store Jernlænker og Bøiler vare hist og her indmurede i Væggene. En Egetræes Dør, der var tæt besat med store Jernnagler og forsynet med Laase og Bolte, lukkede for denne skumle Hule, som ingen Solstraale og ingen mild Sommerluftning formaaede at trænge ind i, selv ikke paa den klareste og varmeste Sommerdag, langt mindre nu, i Midten af November.

Her havde Slotsherren og Knud Gyldenstjerne allerede tilbragt otte Dage, efter at Rigsraadet havde ladet dem forhøre. Dommen var affagt, men de havde Intet erfaret derom. Thi ingen af dem kunde bequemme sig til at henvende det mindste Spørgsmaal til Ole Skaaning, den Eneste, der ved sit Komme afbrød Eensformigheden i Fængslet. Og det havde heller ikke gavnet dem, om de havde udspurgt ham, thi Ole Skaaning hadede Torben Oxe og havde, baade for sin egen Regning og for Hans Faaborgs, Nok at hevne, til at han ikke skulde benytte Leiligheden, da de fangne Adelsmænd næsten ganske vare givne i hans Vold. Han vidste godt, at om Kongen ikke kunde faae Dom over dem, vilde det være ham kjært, om deres Fængselstid havde været saa haard og ubehagelig, som muligt, og dette var vel til-

deels ogsaa Grunden til, at Kongen havde ladet dem sætte i Taarnet; thi det havde ikke været vanskeligt at finde et mere passende Opholdssted, som forbandt den nødvendige Sikkerhed med det Hensyn, der, indtil Dom var falden, nok kunde skyldes to Fanger i en saa høi Stilling og af saa megen Betydning.

Torben Oxe sad med Haanden under Kinden, i en eftertænksom Stilling paa den ene Steenbænk, hans Frænde gik op og ned ad Gulvet med Armene overkors. Ingen af dem talede.

Slotsherren havde ladet Hovedet synke ned paa Brystet; Fængselsluften, i Forbindelse med de mange Sindslidelser, denne heftige og stolte Mand havde været underkastet i den sidste Tid, havde allerede øvet sin Virkning, hans Kinder vare blegede, en sygelig Mathed havde udbredt sig over hans Træk og forraadte, at hans Sjæl havde tabt en Deel af sin forrige Spændkraft.

Torben Oxe havde ofte leflet med Kjærligheden, han havde indbildt sig, at han elskede alle de Qvinder, som efterhaanden havde indtaget hans Hjerte for en kort Tid, og bedaaret hans Sandser. For første Gang havde han mødt en alvorlig og fortsat Modstand hos Birgitte Bryske, — og først nu vidste han hvad Kjærlighed var, thi nu elskede han, og for første Gang, med oprigtig og varm Kjærlighed. Men det er den sande Kjærligheds Særkjende, at i den gaaer enhver anden Følelse op og forsvinder. Det var derfor mest Tanken om denne tvungne Adskillelse fra Gjenstanden for hans Kjærlighed, der forbittrede ham, efter at den første Rasen over den lidte Krænkelse, ved at blive fængslet som en Misdæder og ført i Taarnet, var forbi; hans Tanker dvælede idelig hos Birgitte Bryske, og det ulykkalige Ord: „Imorgen!"

det sidste, som han havde udtalt til hende, det fra begge Sider uindfriede Løfte, som skulde aabne ham Himmelens Salighed, lød vaagen og i Drømme uafladelig for hans Øren, som en forsmædelig Haan fra de onde Magter. Og ligesom denne bestandige Nedsynken og Dvælen i hans Kjærlighed efterhaanden i Fængslets Ørkesløshed gjorde ham uskikket til at give nogen anden Tanke Rum, fortærede den hans Kræfter og bragte ham i en blødagtig Stemning, som Knud Gyldenstjerne forgjeves søgte at modarbeide, ved at vække hans Vrede mod Kongen.

De to Adelsmænd vare dybt saarede i deres Stolthed ved denne voldelige Fængsling. Men at deres Liv kunde være truet, faldt Ingen af dem ind med en Tanke.

— „Mig skal forlange at vide, hvad Kongen vil fordre i Løsepenge for Eder og mig," sagde Knud Gyldenstjerne, idet han standsede foran Slotsherren. „Nu have vi allerede i tre Uger været her tilhuse, det var vel paatide, at han lod os vide hvor høit han skatter os. — — Hei, Torben Oxe! Slotsherre paa Kjøbenhavns Slot! Vaagn op, og vær en Mand. Du sidder jo saa sammensjunken, som en Qvinde bag en Ovn."

— „Mine Tanker vare ogsaa hos en Qvinde," svarede Slotsherren kun halvhøit. „Og Ret kan Du have, at de maaskee vare mere qvindagtige, end mandige."

— „Du havde ogsaa Ret, dengang Du sagde, at imorgen var et forsængeligt Ord," vedblev Slotsherren. „Havde jeg adlydt Dig, da havde jeg nu ikke siddet her, langt fra Alt, hvad der er mig kjært i denne Verden, og da havde Du ikke deelt min Skjebne, hvad der ogsaa nager mig haardt."

— „For min Skyld skal Du ikke faa graae Haar i Hovedet, thi jeg slipper vel herfra uden at efterlade

Skindet. Tænk paa din egen Sag og paa hvorban Du vil gjengjelde Kongen, naar Du kommer løs og har mættet den kronede Røver med Halvdelen af dit Lehn; thi Mindre lader han sig vel ikke nøies med. Hvad mig angaaer, da veed jeg vel, at een af mine Gaarde ligger ham i Veien for hans Jagt, og faaer han den, som han længe har havt Mod paa, ere vi vel qvit, . . . ihvorvel det er en lumpen Maade at miste en Gaard paa. — Men det nytter nu ikke at klage derover, thi i Fælden har han os nu engang, og vi faae at see, om vi kunne lange Hans Naade ved en anden Leilighed til Gjengjeld."

Torben Oxe svarede ikke. Knud Gyldenstjerne rystede med Hovedet, og fortsatte sin Vandring op og ned ad Gulvet. —

— „Der er Nogen ved Døren, det er vel Fangefogeden. Mand Dig da saa meget sammen, at den frække, sladderagtige Karl, som aabenbart er sat ud paa at krænke os, ikke skal kunne fortælle, at tre Ugers Fængsel er nok til at gjøre en Adelsmand til en Ovnkjærring."

Slotsherren hævede Hovedet med det sædvanlige stolte Kast, og da Døren gik op, og Ole Skaaning traadte ind, mødtes han af fire Øine, der maalte ham med al den Hovmod, hvormed dengang en Overmand saae til sine Undergivne. Slotsherren slog det ene Been over det andet, og antog en ligegyldig Mine, Knud Gyldenstjerne fortsatte sin Gang op og ned ad Gulvet, og Ingen af dem tog mindste Hensyn til den Indtrædende.

Ole Skaaning standsede indenfor Døren, betragtede de to Adelsmænd med et skadefro Smiil, og sagde med en spottende Betoning, uden at gjøre den mindste hil-

sende Bevægelse: „Strenge Herr Slotsherre! Jeg bøier mig naturligviis for Eder i Underdanighed . . . og for Eder, ædle Herr Knud Gyldenstjerne . . . Men jeg bør ogsaa billig skjønne paa, at mit Buur rummer to saa smukke Fugle, al den Stund det dog egentlig ikke er meget Andet, end et simpelt Uglebuur, Hans Naade har sat Eder i."

— „Jeg kommer for at spørge, om muligt Noget skulde være Eder til Behag, ædle Herrer, inden jeg lukker af for Natten; thi saa gaaer det omtrent som der staaer i Ordsproget: Naar Lyset er slukket og Døren er lukket, saa er Den glemt . . . som inde er stukket, maa det vel hedde." Og Ole Skaaning rystede sit svære Nøgleknippe.

— „I kunne gjerne faae Alt, hvad en Adelsmands Hjerte kan ønske, baade Øl og Viin, thi jeg seer, at hvad I havde, det have I drukket op i Formiddags. Men det er ikke klogt, thi Formiddags Drankere gjør tidt Eftermiddags Gjække siger man for et gammelt Ord. Og drukken Mand fanger sig selv, veed I nok, hvis det er sandt, hvad der ymtes om blandt Folk, at I skulde have ladet Eder forlokke af god Viin til at sige Mere, end klogt var . . . Ja hvem af os har ikke havt sin Ruus. Men drukken Mand skal ikke svare; thi er Ølket end ikke meget stærkt, saa kan det dog tidt nok kaste en Ryttер af Hesten, og Drukken gjør Intet ret, uden at lægge sig at sove, var det end i Grøften."

— „I finder det vel lidt køligt her i Taarnet," vedblev Ole Skaaning ufortrødent, „men det er Aarsens Tid. Nu have vi ikke Sommer mere, den Tid har man ingen Nød, da er der Ovn under hver en Busk, siger man. Men Kukkeren og Syvstjernen sees ikke tilsammen, veed man nok, og saa længe Lærken sjunger for Kyndel-

misse, saa længe tier hun efter. Nu er det jo allerede Aarsdagen forbi, husker jeg grant, siden I lod Hans Skriver hænge."

Slotsherren udstødte et ufrivilligt Suk, og Ole Skaanings Øine spillede af Glæde over at han havde aftvunget sin Fange dette Smertenstegn.

— „Ja, I maa nok sige det, strenge Herr Slotsherre, det er en bedrøvelig Erindring. Nu er der snart ikke Ille Fidt mere paa den stakkels Fyr, saadan har Vinden tørret ham, og Ravne og Krager holdt Maaltid paa ham, og Ingen skulde kunne sige, at den slunkne Beenrad, som hænger og dingler henne paa Gammeltorv, var den trinde og vevre Hans Faaborg. Men det er Rettergangs Frugt. Kommer man først for Retten, saa er det snart bestilt, enten man er fornem eller ringe. Hvo, som haver Magt, han haver ogsaa Ret, og det havde været vel for Hans Skriver, om han var bleven et Aar ældre, thi nu kunde det nok hænde sig, at han var sluppen for Galgen, al den Stund I kan have nok at skaffe med at klare Eder selv fri for Kongen, som dog er Loven og Lovsens Ende, ihvor det gaaer."

— „Men vist er det," vedblev Ole Skaaning, „at Hans Skriver er Eder en slem Gjenganger, ihvorvel I ikke har ladet ham komme i Jorden og han skal have ondt ved at faae Halsen ud af Bøilen. Og jeg skulde tage meget feil, om disse Ting, som nu skee, ikke ere Hans Skrivers Gjerning og Tak for Sidst. Man skal ikke altid foragte den Ringe. Han naaer tidt høit op alligevel. Usel er snart gjort vred, og en Myre har ogsaa Galde, siger man. Havde I været mildere mod Hans Skriver og tørstet mindre efter at faae en Tjener mere i Galgebøilen, saa vilde I maaskee have været

længer fra Bøilerne i Taarnet, end I nu er. Thi I maa dog tilstaae, strenge Herr Ridder, at I har levet den Tid, da der var længer fra Bøilen, som hænger der i Muren, og til Eders Hals, end som der nu er. Men dengang var I en strengere Herre, end I nu er, og jeg glemmer ikke saa snart, at I da mangen Gang har talt til mig, som jeg var for ringe til at en skabbet Hund skulde æde en Bid Brød af min Haand . . . ihvorvel I nu maa tage enhver Bid, I putter i Eders Mund, af den samme Haand."

Blodet var steget Slotsherren til Kinderne, han havde al sin Selvbeherskelse nødig, for ikke at bryde løs i afmægtig Vrede mod den frække Spotter.

Knud Gyldenstjerne standsede pludselig foran Fangefogeden, og fæstede et stolt og bydende Blik paa ham, der tvang Ole Skaaning til at slaae Øinene ned, saa mægtig var Vanen til at lade sig beherske hos ham, og saa megen Kraft laae der i Ridderens Øiekast.

— „Gaa," sagde han med rolig og koldblodig Stemme, idet han betvang sin Vrede og viste ham Døren med Haanden, „og understaaer I Eder til at tale et Ord mere i dette Kammer, da skal I faae at føle, at Knud Gyldenstjerne ikke er bange for at røre ved en skabbet Hund, om det er nødvendigt. Jeg skal med denne Haand klemme Eders frække Hals saa fast, at Galgebøilen ikke skal klemme fastere. Gaa, I Hund, hvis I ikke vil sparkes ud."

Ole Skaaning løftede uvilkaarlig sit store Nøgleknippe; men Knud Gyldenstjerne forandrede ikke en Mine ved denne truende Gebærde. Ridderens Koldblodighed beherskede ham, og Vold turde han jo heller ikke anvende mod de fangne Adelsmænd.

— „Gaa, I usle Træl, og prøv ikke længer min Taalmodighed; thi siger I et Ord mere, eller bliver I her et Øieblik længer, skal jeg lade Eder føle, at der sidder Spore paa en Ridbersmands Hæl. Gaa! Væk med Eder!"

Ole Skaaning vendte sig mumlende om og forlod Taarnet. Udenfor gjorde han al den Støi, han kunde, med at laase Døren og skyde de store Slaaer og Bolte for, som lukkede Fængslet. Det fortrød ham, at han var bleven Ridderen Svar skyldig; men han undsaae sig ved, atter at fremstille sig uden Anledning, thi han følte sin Ringhed lige over for Adelsmanden, idet han mumlede: „En klattet Fole kan blive til Hest, og en fattig Pebling kan blive til Præst; men en Adelsmand er og bliver en Adelsmand, som han er født til, om man saa spærrer ham med Bolt og Slaa. Lusene kunne komme Stærkodder til at klæde sig af i Frosten og lyske sig, . . . han er dog Stærkodder for det alligevel. — Men er Naalen end ringe, den stinger dog saa det gjør ondt . . . og smaa Saar kunne og døde, naar man giver sig Tid."

— „Havde jeg en Dolk, han skulde have levet sin længste Tid," sagde Torben Oxe opbragt. „Den frække Skurk!"

— „Det glæder mig, at Du kan blive vred," sagde hans Frænde. „Det vilde jeg næsten have forsvoret. End er ikke alle Dages Ende, og Tiden til Hevnen kommer vel engang. Men Ingen skal saae mig til at troe, at han tør tale saaledes af egen Drivt, og man har vist nok udsat ham paa at tirre os. Det skal ikke lykkes, men Regningen med Hans Naade skal blive saa meget des større for det." —

— „Jeg kunde hartad angre, at jeg ifjor var saa streng mod Hans Skriver, ihvorvel han var en Forræder," sagde Slotsherren efter et Ophold.

— „Skulde Du angre Noget, da skulde det være, at Du ikke har ladet ham hænge et Aar før," sagde Knud Gyldenstjerne. „Jeg seer ikke, at her er anden Feil at klage paa. Men den er maaskee ogsaa stor nok." —

Nogle Timer vare forløbne, det maatte være seent paa Eftermiddagen, thi det begyndte at mørknes i Fængslet. Vinduerne vendte imod Nord, og den klare Himmels rødlige Skær fra den nedgaaende Sol fandt ikke Vei ind til de Fangne, gjennem de smalle Aabninger og tykke Jernstænger.

En Puslen udenfor Døren vækkede Adelsmændene af den Sløvhed, hvori de vare hensjunkne, efter at Samtalen for længe siden var gaaet istaa, og hver især i Taushed havde anstillet allehaande Betragtninger, som deres Stilling gav saa rigelig Anledning til. Man skød Boltene fra Døren, Nøglen peb i Laasen, der blev dreiet om med usædvanlig Langsomhed, og dog blev Døren ikke aabnet.

Ridderne lyttede. To Stemmer talede udenfor, den ene grov og haard, den anden spæd og jamrende. Ikkun enkelte Lyde trængte ind igjennem den tykke, jernbeslagne Dør, men intet Ord kunde løse denne Gaade.

— „Det er Fangefogeden, men han er ikke alene . . . der er en Dreng med ham."

— „Maaskee det er min Smaadreng, som vel er for vigtig en Person til at gaae fri," sagde Torben Oxe. „Ihvorvel det skulde gjøre mig ondt for ham, vilde det dog være mig hjertelig kjært at see ham, og

faae Underretning om min Hjertenskjær og om vore Venner."

Døren blev aabnet paa Klem, en smal Lysstribe fra en Lygte bevægede sig frem og tilbage paa Steengulvet. Fangefogeden betænkte sig aabenbart paa at træde ind.

— „De have ikke fortjent det, for hovmodige de ere," sagde Ole Skaaning udenfor. „Og jeg kan jo nok gjøre Eder en anden Ting til Villighed, uden at det just skal være Dette."

En klynkende Stemme bad ynkelig for sig.

— „Saa gaa da, ihvorvel det baade er imod min Pligt og imod min Hævn," sagde Ole Skaaning. „Jeg veed ikke hvordan det er, men Eder kan jeg Intet negte. Havde nogen Anden bedet mig derom, jeg havde før sprunget i Stranden, end aabnet denne Dør; men jeg glemmer ikke hvad I har gjort mig, thi I kunde have bragt mig om en Hals, lettere end I kunde frelse mig. Og naar I beder mig med de Øine, kan jeg ikke sige Nei, om saa Galgen stod derpaa. — Saa gaa da! Men Forord bryder ingen Trætte, og et Ord er et Ord: Vaaben eller Værktøi maa I ikke bringe de fangne Ridbere, og længer end eet Qvarteer kan jeg ikke give Eder, thi da vilde Skildvagten mærke Uraad, som have seet Eder gaa op i Taarnet til mig, og med disse to Herrer forstaaer Hans Naade ingen Spas, hvis han erfoer det Mindste derom. Naar I vil give mig Løvte derpaa, saa vil jeg lukke Eder ind; thi jeg veed, at hvad I lover, det holder I, og Eders Ord er mig bedre end ti Adelsmænds Eed og Haandskrift."

Et Øieblik efter blev Døren aabnet, og i Skinnet af Fangefogedens Lygte stod en ung Pige, som en Ly-

sets Engel. Da hun med frygtsomme Skridt havde betraadt Fængslet, lukkedes Døren efter hende, Lysglimtet forsvandt atter, og Aftenskumringen forekom de forundrede Riddere endnu dunklere end forhen, da den hindrede dem i at see den Gjest, der besøgte dem i dette sørgelige Opholdssted.

Slotsherrens Hjerte bankede heftigt ved Synet af den unge Pige; hans første Tanke faldt paa Birgitte Bryske, ihvor usandsynligt det end var, at hun, som neppe havde modtaget hans Kjærlighedserklæring, skulde trodse Kongens Vrede og Fængslets Rædsler, for at besøge ham. Men for ham var der ingen anden Qvinde til end Birgitte Bryske, og man troer saa gjerne hvad man inderlig ønsker. Dog — denne Pige var ikke Birgitte, og hendes Fremtræden var altfor frygtsom for en af Dronningens Jomfruer.

Den unge Pige slog Regnklædet tilside. Knud Gyldenstjerne betragtede hende forundret, for ham var hun en ganske Fremmed. Torben Oxe gjenkjendte straxt Anna. Han traadte hende imøde og rakte hende Haanden, som hun neppe berørte.

— „Det er et godt Tegn, at en god Sjæl kan komme gjennem disse Døre," sagde Slotsherren. „Det Bud, som Du bringer, det maa være et godt Bud."

— „Ak, at jeg skal see Eder igjen, ædle Herre, paa dette frygtelige Sted," sagde Anna forlegen, da hendes Blik omsider vendtes til Ridderen, efter at det havde svævet rundt i det skumle Fængsel. „Og at jeg Intet skal kunne gjøre for Eders Frelse, al den Stund jeg dog engang skyldte Eder min Frelse af en stor Nød!"

— „Jeg tager din gode Villie i Gjerningens Sted og skjønner fuldt vel derpaa. Men sig mig nu hvo

der sendte Dig, og om Du bringer Bud, som jeg længes efter."

Anna berettede rødmende, at Claus Daa og mange Herrer af Adel vare idelig beskæftigede med Slotsherrens Sag; men det havde hidindtil ikke været dem muligt at lade noget Budskab komme til ham, fordi Fangevogteden, hverken ved Løvter eller Bestikkelser havde været at formaae til at staae dem bi hermed. Alle Slotsherrens Svende vare sendte bort af Slottet, ikkun Kongens Drabanter besørgede Vagterne, og det skete med stor Strenghed. Claus Daas Svend havde fortalt Anna, hvor bekymret hans Herre var derover, og hun, som engang havde havt Leilighed til at vise Ole Skaaning en Tieneste og troede, at hun nok kunde stole paa hans Velvillie, havde da paataget sig at liste sig ind i Taarnet, med Budskab fra de fangne Ridderes Venner.

Af Annas Beretning erfoer Slotsherren og Knud Gyldenstjerne nu, at Rigsraadet allerede forlængst havde afsagt Dom i deres Sag og frifundet dem, men at Kongen ikke var tilsinds at lade det blive derved, og at han havde svoret paa at denne Sag skulde koste Torben Oxe Livet. Man var meget bekymret for de Midler, som den strenge Konge, der ganske havde dem i sin Magt, vilde anvende imod dem, og Claus Daa bad dem indstændig om ikke at forsømme nogen Leilighed til Flugt, hvis en saadan skulde tilbyde sig, thi Naade var neppe at vente, saa lidt som Retfærdighed. Vilde ikke andet Paafund hjelpe, da maatte Slotsherren anstille sig syg og forlange en Skriftefader, og det kunde maaskee lykkes at overtale eller tvinge ham til at blive tilbage i Fængslet og undslippe i hans Klæder, særdeles naar det var om Aftenen i Tusmørket. For Knud Gyldenstjerne

frygtede man ikke, thi mod ham var Kongens Vrede ikke saa heftig. Herr Daa bad Slotsherren at betænke, at mere end eet Hjerte var bekymret for ham; han bad ham at ihukomme hans Advarsel snareſt muligt, og bad derom i Dens Navn, som var hans Hjerte kjæreſt og som forenede ſine Bønner med hans.

Men ihvorvel Torben Oxe var rørt over saa megen Deeltagelse af Den, han helst tænkte paa, og af saa mange brave Adelsmænd, vilde han Intet høre om Flugt, selv om den ikke havde været umulig. Han havde levet sit Liv aabenlyst, og hvad han havde gjort, det havde han gjort uden Sky, enten man vilde kalde det Ret eller Uret. Hvad han nu beſkyldtes for, det havde han ingen Deel havt i; thi han var ingen Morder og Giftblander, som Enhver vidſte, der kjendte ham. Hans Sag maatte dømmes af Raadet, thi Andre kunde ikke dømme ham, om end Kongen var nok saa hadefuld; og selv om den blev trukket længer ud end tilbørligt var, maatte han omſider blive frigjort for saadanne ugrundede Beſkyldninger. Men flygtede han af Fængſlet, da havde Hvermand Ret til at tvivle om hans Brøde, og da gjorde han ſig selv sagfældig. Og hvad fornemmelig Den angik, i hvis Navn Claus Daa havde opfordret ham til at flygte, da vilde han holde ſin Ære uplettet ogſaa for hendes Skyld; det var Tanken om hende, som havde været hans ſtørſte Pine i denne Trængſelstid; men den var ogſaa hans bedſte Trøſt nu, da han vidſte, at hun mindedes ham med Deeltagelſe. Saa længe hans Bryſt aandede, ſlog hans Hjerte kun for hende, og den Haand, han engang, med Guds og alle Helgenes Biſtand, haabede at række hende ſom en frank og frigjort Mand, den ſkulde Intet klæbe ved, ſom

kunde bringe hende til at rødme. Det var vel sandt, at han længtes meget efter at see hende, og tællede enhver Time dertil; men han stolede altfor vist paa sin gode Ret til at tvivle om, at man snart maatte frigive ham, og Flugten kunde ikke bringe den Tid nærmere, den kunde tvertimod kun forhale den.

Med taarefulde Øine modtog Anna denne Besked til Dem, der havde sendt hende. Ole Skaaning raslede ved Laasen, for at minde hende om, at den Frist, han havde tilstaaet hende, var forløben.

— „Ædle Herr Ridder, I bør betænke Eders Fare, som er større end I troer," sagde hun hurtig. „De flye ikke Alle, som vende Ryg, og det kan vist nok baade være klogt og hæderligt, at gaae af sin Fjendes Vold. Jeg havde tænkt, . . . I maa tilgive mig denne Dristighed . . . at det maaskee kunde skee nu," tilsviede hun sagte og undseelig, og at jeg kunde være et ringe Redskab til Eders Frelse. Dersom I tog mine Klæder og forsøgte at komme bort . . . Jeg har kun lovet, at jeg ingen Vaaben og intet Værktøi vilde bringe Eder . . . her er mørkt i Kammeret . . . jeg kunde hurtig klæde mig om bag Pillen . . . maaskee det kunde lykkes Eder at undslippe."

Slotsherren betragtede rørt den unge Pige, som, kæmpende med Undseelsen, tilbød sig at trodse Skammen og Faren for at frelse ham.

— „Og Du? Hvad vilde saa din Skjebne blive?"

— „O, mig vilde man vistnok Intet gjøre . . . man vil ikke hevne sig paa en Pige . . . Og paa mig ligger der kun liden Magt, naar blot I kan frelses; thi for mig vil Ingen græde . . . men for Eder banke mange Hjerter i Angest og Qval."

Torben Oxe greb hendes Haand, og trykkede den bevæget imellem begge sine.

— „Der maatte være liden Retfærdighed til," sagde han, „om Ingen skulde græde for Dig, thi et saadant Hjerte er Guld værdt. Og skjønner ingen Anden paa det, saa veed Torben Oxe hvad det gjelder, og han lever vel den Dag, at han i Gjerningen kan skjønne paa hvad Du har villet gjøre for ham, som han nu skjønner derpaa i sit Hjerte."

— „Der," vedblev han, idet han løste en lille Amulet af en Silkesnor, som han bar om Halsen, „bring denne med min Hilsen til Dronningens Jomfru Birgitte Bryske. Jeg kan intet bedre Sendebud vælge imellem mig og Den, jeg elsker. Bring hende min Hilsen og sig hende, at Den, som overrækker hende dette Minde, kan skatte en Qvindes Hjerte . . . og at det er hans største Lykke. Glem ikke disse Ord, og Du vil dermed gjøre mig en stor Tjeneste."

Ole Skaaning aabnede Døren paa Klem. Lysstriben faldt atter ind paa Gulvet og befinnede den blege og bedrøvede Anna, begge Ridderne stode i Mørket. Blændet af Lyset og undseelig over sine Taarer holdt hun Haanden for Øinene.

Slotsherren tog hendes Haand bort, betragtede hende med et venligt Smil og trængte hende sagte hen imod Døren. Da Anna havde forladt Fængslet, trykkede han selv Døren til efter hende, og tilintetgjorde saaledes det eneste Lysglimt, der faldt ind i den skumle Hvælving. —

Da Ole Skaaning havde fulgt Anna ned igjennem Taarnet og seet hende sikkert og vel over Broen til Sta-

den, vendte han tilbage og traadte langsomt ind i Fængslet, med Lygten i Haanden.

Ridderne, som efter Annas Bortgang sad hensjunkne i Tanker, saae op, og da de gjenkjendte deres Plageaand, vendte de ham Ryggen.

— „Befaler J, at jeg skal tænde Lampen?" spurgte Ole Skaaning, med en Stemme, som Intet havde af det Tirrende, hvormed han hidtil havde tiltalt de fangne Adelsmænd, om den end ikke var venlig.

Ingen svarede.

— „Her er vel mørkt i de lange Aftener, for Ridderesmænd, som ere bedre vante," vedblev han, medens han kom Olie i en gammel Jernlampe, der hang under Loftet og tændte den, saa at den brændte med et klart og livligt Skin.

— „Skulde Noget staae til Eders Behag? . . . De svare ikke," mumlede han ved sig selv. „Men saa er det ikke min Skyld, og jeg har holdt hvad jeg har lovet . . . Hm! Jeg troer at den lille Hex har forgjort mig . . . De sidde, som de hverken havde Mund eller Øren. Sækken mister mangt et Brød, siger man, for hun kan ikke tale. Men Taushed gjør et ulysteligt Lag. Og tier man tidt til sit eget Gavn, saa tier man ofte til sit eget Savn . . ."

Da Ole Skaaning intet Tegn kunde lokke af Adelsmændene til at de havde bemærket ham, vendte han sig om og forlod Fængslet, som han laasede af med al Forsigtighed, men med mindre Støi, end han ellers pleiede.

— „Jeg troer den Pige er en Troldhex," sagde Knud Gyldenstjerne. „Af Eder har hun gjort en om Sværmer, og Fangefogeden har hun gjort fra en Bjørn

til et Lam, hvad der endnu er en større Kunst. Hidtil have vi maattet hjelpe os med Halvmørke, thi Lampen ofede mere end den brændte, af Mangel paa Olie. Men iaften skinner den som en Kjerte, saa at vi ret kunne see, hvor adeligt man har sørget for vore Bequemmeligheder," tilføiede han.

— „Uskyld har Hyld, som det gamle Ordsprog lyder," sagde Torben Oxe, „og Ingen er from forgjeves. Et saadant Besøg kan bringe paa mange Tanker, som man ikke har havt før, og en god Aand efterlader altid et godt Spor."

— „Hjelp Himmel, Du taler mere som en Munk end som en Slotsherre," sagde Knud Gyldenstjerne. „Kom, vi ville nytte Lampens gode Skin til at fordrive Tiden og forjage Grillerne, ellers mangler der vel tilsidst ikke Meget i, at Du tager Pigens Fortælling for Mere end Qvindesnak, og tænker paa din Død, som om Kongen lige saa nemt kunde bringe Dig om din Hals, som han kunde ønske, at det stod i hans Magt."

— „Det just ikke; men mit Sind er ikke meget stemt til Adspredelse."

— „Saa stem det dertil; bedre kan I ikke gjøre, allerhelst da I nu veed, at Eders Dame mindes Eder med Kjærlighed, og det maa være al den Trøst, en Ridder behøver. Kom, vi ville lege Terninger sammen til Tidkort."

Slotsherren kunde ikke modstaae Fristeren, som vakte hans gamle Tilbøielighed til det længe forglemte Spil. Smilende greb han i Lommen og fremtog Terningerne.

— „Jeg vidste nok, at om I end var vaabenløs, saa var I ikke terningløs, men havde Lykkekuglerne hos

Eder," sagde Knud Gyldenstjerne. „Hvad skulle vi spille om?"

— „Det er ikke let at sige, de have taget Alt fra os, uden Livet . . ."

— „Jeg troer, at Pigens Frygt har smittet Eder. Nu vel, siden vi ikke have Andet, saa lad os spille om Det, vi have. Vi ere Begge unge, og det er godt at spille af fuld Pung. Hvor mange Aar vil I sætte imod mig?"

— „Jeg sætter helst Alt paa eet Kast," sagde Slotsherren. „Det er min gamle Vane. Vi ville ikke stykke Aarene ud, som Krœmmerne tælle Skillemynt. Lad os slaae om hvo der først skal strœkke Hals . . . for at føie Hans Naade."

— „Nu vel, det har jeg Intet imod. Lad os nu see hvo der skal have det første Slag . . . Kast!"

De kastede paa eengang hver en Terning i Veiret.

— „Fire!"

— „Een!"

— „Det er mig, der skal slaae først," sagde Knud Gyldenstjerne og rystede begge Terningerne i Haanden. „Naar man slaaer om Livet, skal man give sig saa megen Tid, som der behøves til at læse Pater noster . . . Nu da? . . . Ti! . . . Det var ikke noget daarligt Kast. Det gjør Du mig neppe efter."

Slotsherren rystede Terningerne og slog.

— „Sexer Alle! — Det har jeg ikke kunnet gjøre ret mange Gange i mit Liv, og nu faldt Loddet saare nemt . . . Det er en dum Leg," vedblev Torben Oxe, idet han stod op og stød Terningerne tilside. „Man skal ikke gjøre Skjemt af Sligt, om man end veed, at det ikke kan blive til Alvor paa det Sidste, og at denne

Foreſpøgelſe ikke betyder den rette Hændelſe og Det, ſom ſkal ſkee. Det er en dum Leg."

— „Min Tro, Torben Oxe, jeg kjender Eder ikke igjen," ſagde Knud Gyldenſtjerne, da Slotsherren gik frem og tilbage i Fængſlet med en mørk Mine. „Derſom Dette er Kjærlighedens Frugt, da vil jeg bede min Skytsaand at bevare mig for at falde i den ſande Kjærlighed, og lade mig nøies med den, ſom jeg hidtil har kjendt. For fire Uger ſiden ſkulde Ingen have ſagt, at Torben Oxe af Kjærlighed vilde blive forledet til at ſvare ſom en Daare paa Kongens Spørgsmaal, og til at fange Griller, fordi Loddet havde truffet ham i Terningeleg, og han havde ſlaaet høieſte Øine."

Men da Slotsherren ikke ſvarede, og ikke engang lod til at have hørt hvad han ſagde, kaſtede han ſig paa Bænken, med Haanden under Hovedet, og ſtirrede fortrædelig op i Loftet, indtil han ſov ind, deels af Kedſommelighed, deels dysſet i Slummer af Torben Oxes censformige Trin, da han vedblev at gaae op og ned ad Steengulvet. —

Nogle Dage efter ſaae man feſtlig klædte Bønder drage ind igjennem Portene til Staden. Det var rygtedes at Kongen havde forordnet en Ret af tolv Bønder fra Solbjerg og de næſte Byer omkring Kjøbenhavn, og at disſe Mænd ſkulde dømme Hans Naade og de fangne Adelsmænd imellem. Borgerne ſamledes paa Gadehjørnerne og talede om disſe uſædvanlige Begivenheder, overalt mærkede man hvor megen Deel de to ringeſte Stænder toge i denne Sag, der berørte de to mægtigſte ſaa nær. Omkring Slottet ſamledes Folk i Skarer, og ſtirrede paa den optrukne Vindebro og paa Taarnet, hvor Ridderne ſad fangne. Men Adelsmænd ſaae man ikke mange af, og

de enkelte, der gik eller rede igjennem Gaderne, blev der neppe lagt Mærke til. Det var som om en Adelsmand idag betydede mindre end igaar, efterſom han nu kunde blive dømt af Bønder.

Om Formiddagen kom de Bønder ridende, ſom ſkulde være Dommere, og ſtode af udenfor Slottet. Det var gamle, værdige Mænd i lange Kofter med ſtore Tinknapper, og bredſkyggede Hatte; det lod til at Kongen havde valgt de Ældſte, for at give denne uſædvanlige Ret den Anſeelſe ved Aarenes Vægt, ſom den manglede i Kundſkabernes. Nogle af dem ſaae bange og forſagte ud, ſom om der intet Godt anede dem af denne Gang, der ikke var meget Andet end at ſtikke Haanden mellem Barken og Stammen, og blande ſig i en Strid mellem Konge og Adel. Men Andre ſkrede frem med Uforſagthed, ſom vare de ſig deres Vigtighed bevidſte i dette Øieblik, der gav Bondeſtanden en Betydning, den ingenſinde før havde havt.

Da Bønderne vare komne ind paa Slottet, blev det de Nærmeſtſtaaende tilladt at følge dem, inden Vindebroen atter blev trukken op. En lille Skare af menige Folk og Borgere ſtrømmede ind igjennem Porten, og de forbauſedes, da de kom ind i den ſtore, ſkumle Slotsgaard, ved at ſee hvor ringe deres Antal var. Skamfulde over at være tilſtede ved en ſaa vigtig Anledning, og i ſky Ængſtelſe for Udfaldet, trykkede de ſig tæt op til Murene, og aldrig har nogen Ret havt ængſteligere Vidner end denne Eedſvorneret, ſom ikke kan opviſe ſin Lige i Danmarks Annaler.

Midt i Slotsgaarden vare fire Spydſtager plantede i Jorden, ſom fire Thingſtokke, indenfor diſſe Mærker gik Bønderne parviis, og da de havde aflagt Eed paa,

at de vilde dømme i denne Sag efter Ret og Billighed, efter som deres Samvittighed tilsagde dem, var Retten sat. Slotsherren blev ført i Kredsen af Ole Skaaning. ledsaget af en Skare af Kongens Drabanter. Uvidende om hvor man bragte ham hen, da man førte ham ud af Taarnet, forbausedes han høilig ved at see sig stillet under aaben Himmel lige over for en Ret, som han ikke kunde erkjende for lovlig til at dømme ham i nogen Sag, og mindst i denne. Men da Skultus i Kongens Navn traadte frem, og offentlig anklagede ham med de Beskyldninger, som Kongen gjorde imod ham, og derpaa fremførte hvad Torben Oxe havde svaret til sin Retfærdiggjørelse for Raadet, og atter gjendrev hans Forsvarsgrunde og paastod ham skyldig i Brøde, hvilket enhver Mand kunde erkjende og dømme, som vilde bruge sund Fornuft og Retfærdighed, uden Finter og Kneb, — da kunde den stolte Mand ikke længer tie til saadanne Beskyldninger, der bleve saa offentligt fremsatte. Han traadte driftig frem for Skranken, og fralagde sig al Skyld i den Brøde, han sigtedes for, med Hensyn til Dyvekes Død. Og ihvorvel han hverken kunde eller vilde negte, at han havde spøgt med hende anderledes, end han strengt taget burde, meente han dog at dette ingenlunde kunde regnes for en Majestætsforbrydelse, eller gjøres ham til en Æres-, og langt mindre til en Livssag. Om han heri havde begaaet en ringe Brøde, da var den vel affonet med et langvarigt, haardt og skammeligt Fængsel. Raadet havde allerede forlængst frigjort ham for al Eftertale angaaende disse Ting, og dermed var Dom falden i denne Sag; han vidste derfor ikke, hvi Hans Naade havde stevnet ham, som en Adelsmand, til at kjevles anden Gang derom med simple

Bønder, hvis Mening Intet havde at sige, og hvem det lidet vedkom, hvad der var mellem ham og Kongen.

Da Slotsherren havde talet til sit Forsvar, forlod han Krebsen med stolte Skridt, og gik tilbage til Taarnet, fulgt af Ole Skaaning og Kongens Drabanter. Og overalt, hvor han kom frem, bøiede den forsamlede Mængde sig for den fordum mægtige Mand, der endog som Fange havde bevaret sin Stolthed og sin Værdighed, og Borgerne ynkedes over, at en saadan Riddersmand havde maattet staae til Rede for sine Handlinger, for en Ret af simple Bønder. Og det syntes dem sært, at alt Dette var gjort for Dyvekes Skyld, som dog kun havde været Kongens Frille, og de meente, at det maatte være smerteligt for Hendes Naade Dronningen, at disse gamle Ting bleve saaledes opprippede og forhandlede i Slotsgaarden, lige uden for hendes Vinduer. Men Torben Oxe bemærkede Intet af alt Det, der foregik eller blev hvisket rundt om ham, han besvarede ikke en Hilsen; thi hans Tanker vare ikke mere ved Det, som her foregik, og hans Blik fløi uafladelig fra det ene Vindue til det andet, i det Haab, at han paa denne tunge Vandring skulde faae Den at see, hvem hans Hjerte hang ved. Men uagtet mange Vinduer i Slottets Gange og Gemakker vare fulde af Hoveder, som med meer eller mindre Deeltagelse betragtede dette sjeldne Skuespil, var Birgitte Brysses Hoved ikke deriblandt. I hele Dronningens Stokværk var ikke Spor til levende Væsener, og han kunde have troet, at det var uddøet, hvis ikke den lille Sophie Globs forgrædte Ansigt, i et af Løntrappens Vinduer, havde sagt ham, at man i denne Deel af Slottet tog fuldt saa megen Deel i hans Skjebne, som i nogen anden. —

Da Slotsherren var borte, raadsloge Bønderne længe

imellem sig selv om hvad de havde hørt, baade for og imod Sagen. Dyb Stilhed herskede imidlertid blandt Tilskuerne, det var som Enhver holdt sit Aandedræt tilbage, for at opfange eet af de mumlede Ord af disse Bønder, som vare kaldede til at dømme en stor og mægtig Mand. Og manglede denne Ret end den udvortes Pragt og Anseelse, som man var vant til at see ved den Ret, der dømte i Adelsmænds Livs- og Æressager, saa imponerede den maaskee desto mere netop ved sin Simpelhed og ved den Alvor, der var udbredt over denne offentlige Raadslagning.

Omsider havde Bønderne forenet sig om Dommen. Den Ældste af dem vinkede ad Kongens Herold, som ventede udenfor Kredsen, for at proclamere Dommen, og medens alle Bønderne blottede Hovederne, forkyndte han Dommen for Herolden, og denne udraabte derpaa med høi og lydelig Stemme: „Af denne Ret er afsagt den Dom, som nu følger: „Vi dømme ikke Torben Oxe, men hans egne Gjerninger fordømme ham!“ —

Da Dommen var udraabt, begave Bønderne sig bort. Vindebroen blev sænket, og da de tolv Bønder, fulgte af den tause Skare af Dem, der havde bivaanet denne besynderlige Ret, langsomt skrede over Broen til den forsamlede Mængde udenfor, som med Nysgjerrighed ventede paa Udfaldet af en saa usædvanlig Sag, veeg Enhver tilside for de strenge og alvorlige Ansigter, og Ingen spurgte om Udfaldet af denne Dom, der aabenbart havde forfærdet Dommerne og Tilhørerne lige meget. —

XVII.

Torben Oxe.

I Staden gjorde Slotsherrens Domfældelse stor Opsigt blandt Borgerne, og denne Sag blev udlagt og omtalt af dem paa mange forskjellige Maader. Nogle meente, at Dommen var ufuldstændig og uforstaaelig; thi ligesom Bonderetten ikke havde udtalt, hvilken Brøde det var, som de havde dømt Slotsherren for, saaledes havde de heller ikke dømt ham til nogen Straf, og Sagen var ved denne Dom ikke kommen et Skridt videre, hvilket var meget snildt af Bønderne, som havde vidst at trække sig ud af denne Handel paa en meget betænksom Maade. Andre meente, at det var tydeligt nok, at de havde dømt om Det, Slotsherren var beskyldt for, og at Dommen var en Fordømmelsesdom, hvorfor den Straf var at anvende, som var fastsat for Majestætsforbrydelse. Men at kjende disse Love, kom ikke Bønderne til, som ikke vare lovkyndige, og de havde ved deres Bursprog ikke havt Andet at afgjøre, end om Slotsherren var skyldig eller ei. Men Alle vare enige i, at det var imod Lov og Ret at lade en Adelsmand dømme af Andre, end af hans Lige, og at Bønderne havde ladet sig bruge til en Sag, der kunde komme dem dyrt at staae, al den Stund Adelen dog havde Hals og Haand over dem, mere end Kongen,

og enhver Herremand var Konge over sine egne Bønder, og kunde dømme dem og tage saa mange Bøder, som han vilde, under fyrgetyve Mark. Thi det var Enhver vitterligt, hvor lidt en Bonde gjeldte i disse Tider, mens Adelen havde Magten og jernklædte Ryttere, og man havde ofte nok hørt Kongen selv sige, at en Adelsmand agtede den nedrige Stand og de Vanbyrdige saa lidt, at det vel kunde falde ham ind, at svie en Bondes Hytte af, blot for at lave sig et blødsødet Æg ved Ilden.

Adelen og Geistligheden vare i høi Grad opbragte over hvad der var skeet. De kaldte Kongen en Tyran, som ved alle Midler, enten de vare lovlige eller ei, vilde tilfredsstille sin og Sigbrits Hevnsyge, og de svore ham til Gjengjeld det bittreste Had. Raadet havde jo dømt Slotsherren fri at være, og havde han end ti Gange været skyldig, da var det, som skeet var, jo dog skeet for Kongens egen Sjæls Saligheds Skyld og til Rigets Bedste. Thi at Datteren af det ublue, ufrie og nedrige Qvindemenneske Sigbrit, der oven i Kjøbet var en Hex, at Dyveke, som var et Skarn, der havde levet Landet til Forargelse og Kongen til Fordærv, og forvoldet Dronningens Tilsidesættelse og Krænkelse, at hun omsider var ryddet af Veien, det var en Lykke og ikke nogen Ugjerning. Men at Torben Oxe havde ladet sig stille for en saadan Ret, og nedladt sig til at tale et eneste Ord, endsige føre sit Forsvar, som om han havde staaet for sine Lige, misbilligede man høilig; thi det var en Nedværdigelse af Standen lige over for usle Bønder, og det kunde ikke bære gode Frugter.

Men paa Kjøbenhavns Slot, hvor Torben Oxe havde været den mægtigste Mand efter Kongen, forstum-

mede man ganſte. Og der var ikke ret Mange, ſom ikke betragtede Kongen med Rædſel, da man hørte at han tog ſaadanne Forholdsregler, ſom tydede paa, at han tragtede de fangne Adelsmænd efter Livet og vilde drive denne Sag, ſom han nu havde faaet et Slags Medhold i, til det Yderſte, idet han fortolkede Bøndernes Dom ſom en Dødsdom.

Thi ſaa ſnart Dommen var falden, forblev Vindebroen til Staden imod Sædvane trukken op det Meſte af Dagen, og var kun til enkelte Timer tilgængelig. Vagterne vare fordoblede, overalt ſaae man Hellebardérer, og Soldater med Hagebøſſer paa Skuldrene og brændende Lunter i Hænderne. Det var ſtrengt forbudt, at nærme ſig til Taarnet, hvor de fangne Adelsmænd vare indeſpærrede, og naar Ole Skaaning ſkulde bringe Ridderne deres Mad, blev han ledſaget af to Hellebardérer, ſom ſkulde paaſee, at han ikke talede et Ord til dem eller gav dem noget Tegn, og Kongen havde ladet ſætte Livsſtraf paa Overtrædelſen af diſſe Befalinger.

Og det blev end mere tydeligt, hvad Kongen meente hermed, da Tømrerne Dagen efter begyndte at opføre et Skafot paa den gamle Kirkegaard til Sankt-Gjertruds-Sygehuus, i den nordlige Deel af Staden.

Saaſnart dette rygtedes, forſamledes Adelen, ligeſom paa Herredagene, i Holmens Kirke, og Geiſtligheden i Helliggeiſtes Huus, og Begge beſluttede at ſende Nogle til Kongen, ſom ſkulde gjøre Foreſtillinger imod en Fremgangsmaade, der krænkede Rigets to førſte Stænder i deres ſimpleſte Rettigheder.

Rigsraadet kom ogſaa ſammen, og efter at det havde gjentaget ſin tidligere Frifindelſe af Torben Oxe til Raadets Protokol, hvori det imidlertid ikke med en

Stavelſe omtalte Bøndernes Ret eller den afſagte Dom, fordi det erkjendte den for ugyldig og ikke vilde lade vidende om, at den havde fundet Sted, beſluttede Raadet at henvende ſig til Kongen med Forbøn for Slotsherren.

Dette ſkete Dagen efter. For at gjøre os det klart, hvad denne Forbøn havde at betyde, maae vi erindre, at Rigsraadet var et permanent Collegium, der ſtod ſelvſtændigt ved Siden af Kongen, med en meget betydelig, lovbeſtemt Andeel i Regjeringen. Det foreſlog ſelv ſine Medlemmer, og Kongen havde ikke Magt til at entledige Nogen af dette Raad, hvori Erkebiſkoppen og Rigets Biſkopper, Rigens Canceler, Rigens Marſk, Rigens Admiral og Kongens Canceler paa Embedsvegne havde Sæde foruden mange andre fornemme Adelsmænd ved Raadets eget Valg. Rigsraaderne indfandt ſig alle hos Kongen og nedlagde Forbøn for Slotsherren og bade ham, at han naadigen vilde tilgive Torben Oxe den Brøde, hvori han af Ubeſindighed havde gjort ſig ſkyldig. Men Kongen vilde ikke lade ſig ſige. Han havde, ſvarede han dem, ladet Sagen underſøge og paakjende ved et Burſprog, ſom Skik var i gamle Dage, og denne Ret havde dømt Slotsherren. Og Straffen vilde han nu lade udføre, og imorgen den Dag ſkulde Torben Oxe lade ſit Liv for Bøddelens Haand, idet hans Hoved ſkulde afhugges med et Sværd paa offentligt Retterſted. Og heri vilde Kongen ingen Forandring gjøre, ihvo der ſaa bad derom; thi Torben Oxe havde trodſet ham altfor aabenbart, og han var i for ſtor Brøde, til at han kunde faae en mildere Straf.

Rigsraaderne forlode Kongen med uforrettet Sag. Og da Tjenerne paa Slottet ſaae de gamle Riddere

med bedrøvede Miner gaae igjennem Forhallen, sluttede de let, at alt Haab var forbi; thi til Raadets Forbøn havde Alle sat megen Lid. Og som en Løbeild fløi Rygtet herom over det hele Slot, og næsten overalt blev det hørt med Bedrøvelse.

Det var, som om Kongen følte en Tilfredsstillelse i at modtage alle dem, som vilde bede for Slotsherren, og i at afslaae deres Begjering; thi han negtede Ingen Audients paa denne Dag, og Forhallen var næsten opfyldt af Herrer, geistlige og verdslige, ja endogsaa Borgere, som ydmygst vilde anraabe om Barmhjertighed, eller af Nysgjerrighed vilde være tilstede der, hvor man hurtigst erfoer hvad der skete ved denne mærkelige Sag.

Men med Hver, som kom ud fra Kongen med uforrettet Sag, sank Forhaabningerne om at frelse Slotsherren, hvis Nogen endnu kunde have næret saadanne efter Rigsraadets mislykkede Forsøg.

Iblandt Dem, som paa denne Dag søgte Kongen, var ogsaa den pavelige Legat, Cardinalen Angelus Arcemboldus, som man almindelig troede var vel anskreven hos Hans Naade, dels fordi han skulde have lovet at staae ham bi hos Pave Leo den Tiende, imod den oprørske svenske Geistlighed, og dels fordi han havde betalt Kongen en klækkelig Sum Penge, for Tilladelsen til at drive den forargelige Afladshandel i de nordiske Riger, hvorved store Pengesummer bleve fralokkede enfoldige Mennesker.

Cardinalen var iført sin hele Pragt og ledsaget af et stort Følge af Herrer, Munke, Pager og Svende. De Forsagte begyndte atter at fatte Haab, ved at see dette glimrende Optog, ligesom om Ledsagernes Mængde kunde have mere Indflydelse, end Legatens Stilling og person-

lige Anseelse. Man betragtede disse fremmede Dragter med Veneration, og gjorde ærbødig Plads for Legaten, som stolt nærmede sig Kongens Dør, fulgt af sin Page, der bar Slæbet paa hans lange, prægtige Kappe efter ham.

Ved Indgangen til Audientsgemakket tog Cardinalen Slæbet af sin Robe over Armen, og gav Pagen et Tegn til at blive tilbage. Og nu traadte han ind til Kongen med al den Værdighed, som Hans Helligheds Legat og Stedfortræder troede at maatte udfolde ved denne Leilighed, og med en Mine, som om han var sikker paa, at Det, der var afslaaet alle de Andre, da de bønfaldt derom, vilde blive tilstaaet ham. —

Omsider aabnedes Døren, og Cardinalen traadte atter ud i Forhallen. Men hans Mine var mørk og fortrædelig, der krænkede ham lige saa meget som det bedrøvede ham, — og maaskee endnu mere, — at Kongen havde bestemt afviist hans Forbøn. Uden at tale med nogen af de Tilstedeværende, begav Cardinalen sig bort, ledsaget af det store Følge, hvis mange, haarde Fodtrin for nogle Øieblik afbrøde Stilheden paa Slottet. —

I Dronningens Gemakker herskede en sørgmodig Tausheb, thi hendes Jomfruer deelte alle deres Herskerindes Bedrøvelse over den Fare, der truede Slotsherren og hans Frænde.

Elisabeth sad ene i sit Kammer, med Haanden under Kinden. Efterretningen om den Dom, Bønderne havde fældet over Slotsherren, havde forskrækket hende meget; men efterhaanden beroligede hun sig ved den Tanke, at det dog ikke kunde være Kongens alvorlige Hensigt, at lade Dødsdommen udføre. Og det var lykkedes hende at bibringe Birgitte Bryske den samme Tro. Men med hver

Time løde Beretningerne mere truende, og da man fortalte hende, at Tømrerne allerede vare ifærd med at opreise Skafottet, blev den Tillid til Kongens Overbærelse rokket, som hun hidtil havde næret. Og hendes Frygt meddeelte sig til hele hendes Omgivelse. Birgitte Bryske havde indesluttet sig i sit Kammer, hvor hun skjulte sin Bedrøvelse og tilbragte Tiden med Bønner og Andagtsøvelser; de andre Jomfruer gik til og fra, og bragte de Efterretninger, som løb Slottet rundt. Dronningen vidste saaledes, at Rigsraadet var kommet til Slottet for at gaae i Forbøn for Slotsherren, at mange fornemme geistlige og verdslige Herrer vare komne i samme Anledning, og endelig at Cardinalen var draget til Forhallen med et stort Følge og i mere end sædvanlig Pragt, som tydede paa, at han vilde optræde baade paa Hans Helligheds Pavens, og paa sine egne Vegne. Disse Efterretninger beroligede hende noget.

Da blev Døren reven op, og Birgitte Bryske styrtede ind.

Den unge Hofdames Ansigt var Skrækkens udtrykte Billede, hendes Kinder vare dødblege, og Haaret var geraadet i Uorden, da hun saa hurtig stormede igjennem Døren, uden at give sig Tid til at løfte Forhænget.

Hun ilede tvers over Gulvet, kastede sig for Dronningens Fødder, skjulte sit Ansigt i hendes Skjød, og udbrød hulkende: „O, frels ham! Frels ham! De dræbe ham!"

— „Min kjære Birgitte, kom til Dig selv . . . fat Dig!" sagde Dronningen bedrøvet. „Vi ville endnu, som gode Christne, ikke opgive Haabet. Der er mange Herrer af Adel og Geistlighed, som ville gaae i Forbøn hos min naadige Herre for Torben Oxe. Kongen vil høre dem . . ."

— „Nei, nei! Han vil Intet høre . . . Kongen har viist dem bort med Haan."

— „Rigsraadet vil opvarte Kongen, mit kjære Barn. Han vil vistnok høre Raad og Bøn af saa mange forfarne Mænd, der alle ere ham troe og hengivne. Stol derpaa!"

— „Ak . . . Rigsraaderne ere allerede forlængst ude af Slottet . . . De have bedet forgjeves . . . Kongen vilde ikke høre dem."

— „I Sandhed, det forskrækker mig," sagde Dronningen, hvis Mod begyndte at synke. „Hvorledes? Har Rigsraadet bedet forgjeves? — Men Hans Helligheds Legat er kommen her til Slottet, hører jeg, i samme Ærinde . . . Cardinalens Ord og Forbøn ville vistnok have stor Vægt . . ."

— „O, dræb mig dog ikke langsomt med alle disse feilslagne Forhaabninger," udbrød Birgitte fortvivlet og vred Hænderne. „Siig hellere paa eengang, at han maa døe. Cardinalen forlader Slottet i dette Øieblik . . . Kongen vil Ingen høre."

Dronningen taug forfærdet. Støien af Cardinalens bortdragende Følge lød fra Slotsgaarden og blev gjentaget af Ecchoet i Gangene. Derpaa blev Alt stille.

— „O, Cardinalen har bedet forgjeves, som alle de Andre!" udbrød Birgitte Bryske jamrende.

Elisabeth betænkte sig nogle Øieblik, derpaa sagde hun: „Sigbrit kunde hjelpe, om hun vilde det. Og maaskee det vilde gjøre godt at . . . det var vistnok klogt at . . . at ydmyge sig for hende. Hun er haard, siger man; men jeg veed, at hun er klog, og sandelig, det vilde være klogt, at lade Naaden gaae for . . . ikke at

benytte den strenge Ret . . . om man ogsaa muligt havde Et eller Andet at holde sig til, . . . som burde have været anderledes," tilføiede Dronningen, der vilde undgaae at saare Birgitte Bryske, paa samme Tid, som hun vilde fralægge sig Skinnet af at beskylde sin Ægtherre og Konge for at være i Begreb med at begaae en Uretfærdighed.

Birgitte Bryske løftede Øinene og betragtede Dronningen spørgende.

— „Eders Naade troer, at Madam Sigbrit . . ."

— „Mit Barn, jeg troer Intet. Men jeg tilstaaer, at jeg næsten . . . skulde have mere Lid til hendes Forbøn, end til nogen Andens, ihvo det saa var. — Hun har lært at miste . . . hun vil kunne begribe din Sorg og din Angest . . . og hun var ikke Qvinde og Moder, hvis hun ikke opgav sin Hevn, ved at see din Jammer, om hun end troede, at hun havde Noget at hevne."

Birgitte Bryske reiste sig taus. Hun betænkte sig et Øieblik og det gjøs i hende; derpaa sagde hun: „Jeg veed kun Een forfærdeligere end Madam Sigbrit; men endogsaa Denne vilde jeg bønfalde, for at frelse ham. Det er en tung Gang, Himmelen give mig Kraft til at gaae den ret; men jeg vil gaae den, siden Eders Naade vil tillade mig det."

Derpaa vendte hun sig om for at gaae. Men i Døren dreiede hun sig tilbage, og sagde med foldede Hænder: „Bed for mig!"

— „Det skal jeg," sagde Dronningen rørt. „Og Guds Moder vil smelte Sigbrits Hjerte, og gyde Forsoningens Fred i hendes Sjæl."

Birgitte forlod Gemakket med hurtige Skridt. Dronningen greb sin Rosenkrands. —

Vindebroen var nedlabt idag efter Kongens Befaling; men de talrige Vagter, som overalt vare udstillede, viste, at man havde taget saadanne Forholdsregler, at en Overrumpling desuagtet ikke kunde finde Sted. Birgitte Bryske gjøs ved at see denne usædvanlige Bevogtning. Med hurtige Skridt ilede hun, indsvøbt i sit Regnklæde, over Broen, ledsaget af en Svend; hun løb, mere end hun gik, gjennem Høibrostrædet, og stod snart i Sigbrits Port, med bankende Hjerte.

— „En Dame . .? Og fra Slottet?" sagde Sigbrit til den gamle hollandske Pige, som meldte hende dette Besøg. „Hvad er hendes Ærinde? Hvad vil hun mig?"

— „Ja, det maa Himmelen vide," svarede den gamle Pige mut. „Hun er knap paa Ordene, som hun er kneben paa al anden Høflighed. Havde det været en slet og ret Borgerkone, hun havde nok forstaaet, hvad Opmærksomhed man skylder Eders Portnerske; men disse fornemme Folk, de troe, at Alting er gjort med et Nik. Men kunde Kudsken selv drage Vognen, havde han ei Heste behov, siger man hjemme til Vort, hvor vi To ere fra."

— „Drutchen," sagde Sigbrit, „vi maae dog høre hvad hun vil. Fornemme Herrer have vi nok af, men Damerne fra Hove ere kun sjelne. Før hende herop, saa vil jeg selv tale med hende."

Et Øieblik efter stod Birgitte Bryske i den mægtige Qvindes Stue.

Sigbrit betragtede med Forundring denne tilhyllede Skikkelse; men da Birgitte slog Regnklædet tilside, kjendte hun hende strax og udbrød: „Ei! har Hendes Naade Noget at lade mig befale . . . eller er det af Eders egen

gode Villie, at J kommer til Sigbrit? Det er det vel neppe, thi jeg pleier juſt ikke at være ſaa overmaade vel anſkreven hos Hendes Naades Jomfruer."

Dette Anſtrøg af Spot, ſom ledſagede disſe Ord, var ikke undgaaet Birgittes Opmærkſomhed. Men hun maatte jo gjøre Alt, for at vinde Sigbrit, og hun ſkjulte derfor hvad hun tænkte, idet hun tog Mod til ſig og bad bønligt om den mægtige Kones Forbøn hos Kongen for Slotsherren.

Sigbrits Forfængelighed var ſmigret; men hendes Stolthed reiſte ſig, thi hun mindedes hvor ofte hun havde været en Gjenſtand for den bittreſte Haan og Spot af Dronningens Omgivelſer, ſom, efter Hans Faaborgs Sigende, aldrig omtalte hende, uden med de hæsligſte og meſt fornærmende Tilnavne.

Hun ſmilede ſpodſk og ſagde: „Ei, vil man ſee hvad man ikke Alt tiltroer Sigbrit! Nu da det kniber, er hun god nok. Og dog har Piben en anden Lyd, naar den giver Tonen an paa Slottet, da hedder det ikke: Fru Sigbrit, men man giver mig heel andre Titler, hvoraf en Æbleſkællings endda er den bedſte. Jeg veed det godt, maa J troe. Thi Ulven er aldrig ſaa graa, den har dog Venner, ſkjøndt de ere faa."

— „J vilde begaae en ſtor Ureт, Fru Sigbrit, om J vilde ſtraffe mig for hvad Andre maaſkee kunne have begaaet. Aldrig har min Mund talt ondt om Eder, eller tillagt Eder noget Navn, ſom jeg ſkulde rødme ved at lade Eder høre i Eders aabne Øine."

— „Maaſkee jeg har havt den ſjeldne Lykke, at blive roeſt af Eder, Jomfru?" ſagde Sigbrit ſpottende.

— „Jeg holder Eder for at være ſand, Fru Sigbrit, ſom jeg er mig bevidſt, at jeg ikke nogentid har

kjøbt Nogens Gunst ved Usandhed. Og jeg tilstaaer aabent, at jeg ikke har roest Eder, saa lidt som jeg har talt ilde om Eder; thi indtil denne Stund have vore Veie været heelt forskjellige, og jeg har ikke havt nogen Grund, hverken til det Ene eller til det Andet."

Sigbrit betragtede hende alvorligt. „Og siden I er saa sand, vil I vel sige mig af hvad Grund I da kommer til mig, og forbeder Slotsherrens Liv af mig. Og I vil vel sige mig, om I da ikke veed hvad Brøde han har, imod Den . . . Den, som jeg aldrig kan glemme," tilføiede hun med et Suk.

— „Ja, jeg vil sige Eder det, Fru Sigbrit, jeg vil sige Eder hvad endnu Ingen veed, uden Dronningen alene. Af Eder beder jeg om Forbøn hos Kongen for Slotsherren, fordi jeg troer, at Hans Naade vil høre Eder og tilstaae Eder hvad han har negtet Alle . . . endogsaa Hans Helligheds Cardinal. Og jeg beder Eder derom, fordi" . . . tilføiede hun, idet en dyb Rødme for et Øieblik bredte sig over hendes blege Kinder, „fordi Torben Oxe har begjert min Tro af mig, og fordi jeg har skjenket ham mit Hjerte."

— „Ei, hvad siger I mig der?" sagde Sigbrit og faldt i Tanker. „Det er nye Ting."

— „Ja, jeg har givet ham mit Hjerte, som han bad om; men jeg havde givet ham det, længe inden han bad derom . . . og jeg vidste neppe, at det hørte ham til. Disse Dage have lært mig at kjende, hvad der bevæger sig i et Menneskebryst, jeg veed hvad jeg har lidt . . . og hvad Torben Oxe maa lide," tilføiede hun med Taarer i Øinene.

— „Og er I vis paa, Jomfru, at Slotsherren, som er en flygtig Ridder, elsker Eder saa høit, at han

er Eders Kjærlighed værdig, og hvad I nu gjør for ham? Mændene ere omskiftelige, og deres Kjærlighed varer ikke meget længere end fra Høns flyve op til de flyve ned igjen. De fortjene ikke, at en Qvinde skal græde sine Øine røde for en Elskov, som knap bliver en Maaned gammel. Thi hvor gammel skulde vel hans Kjærlighed være? Lad os nu see om I er saa sanddru, som I siger, og om I kjender Menneskebrystet, som I praler med."

— „Ja, Fru Sigbrit, det er jeg vis paa. Torben Oxe elsker mig som jeg elsker ham og jeg siger det med Stolthed, han har elsket mig saaledes over Aar og Dag. Det veed jeg med Sikkerhed."

— „Da er han en fræk Skjelm, som jeg nok har anseet ham for," udbrød Sigbrit forbittret. „I over Aar og Dag, siger I? Ha! I over Aar og Dag har han smidsket for Dyveke, og han har gjort Sit, det Skarn, til at bedaare hende og gjøre hende utilfreds. Dertil skulde min Datter være god nok, medens han tænkte alvorligt paa Dronningens Jomfrue! Ligesom I var af bedre Blod, end det, som ruller i vore Aarer! Ligesom vi ikke ogsaa stammede fra lige saa ædel Slægt, som I gjør! Mener I, at det er godt nok til mig og min Datter, at handles med Foragt? Vi skulle være som Uglen mellem de andre Fugle? — Men Uglen mener ogsaa, at dens Børn ere de smukkeste."

— „Torben Oxe er Skyld i min Elendighed," vedblev hun heftigt. „Han er Skyld i al den Ulykke, der er overgaaet mig, han har gjort mig barnløs; thi han havde vendt Dyvekes Hjerte fra mig med sine Leflekunster og fagre Ord, inden de myrdede hende. Og alt Dette er Skyld i, at man har dræbt hende i hendes Ungdoms-

vaar, om han end ikke selv har taget Livet af hende, som gjerne kan hænde, thi fra ham kom dog de Vær, som hun døde af. Og jeg skulde være dum nok til at bede for ham! Jeg skulde træde mellem ham og min Hevn! Nei, nei! Der gaaer ingen Nat, uden jeg seer min Datters Skygge, der kræver at hevnes over denne Udaad. Og jeg skulde gjøre ham lykkelig i Kjærlighed, som har gjort mig elendig for min Livstid!"

Birgitte Bryske betragtede Sigbrit med Forfærdelse; men Medfølelsen for hvad denne Kone havde lidt, greb hende i hendes Angest.

— „Fru Sigbrit," sagde hun bevæget, „tro mig, at jeg tager Deel i Eders Sorg og føler hvor stort det Tab er, som I har lidt. Jeg veed hvad det er at miste, og kan fatte Eders Fortvivlelse. Men ihukom I ogsaa hvad I har lidt ved Eders Datters Dødsleie, og tilgiv Den, som ikke har villet krænke Eder, om ogsaa Skinnet har været imod ham. Ved Eders Lidelser bebesværger jeg Eder paa mine Knæe, at have Medlidenhed med hvad jeg lider, og bønhøre mig."

Birgitte Bryske bøiede sig saa dybt, at hun næsten knælede for hende.

Sigbrit traadte nogle Skridt tilbage, satte begge Hænderne i Siderne, og betragtede hende med et stolt og haanligt Smiil.

— „Saa vidt kan Angest og Skræk drive disse Hovmodige," sagde hun spottende. „Dronningens Jomfru taler om at knæle for den hollandske Æbleskjælling! Men Æbleskjællingen skal lære Eder hvad Hevn er, naar man har opsat den i mange Aar, og altid har døiet Uret," vedblev hun med en Heftighed, som bestandig tiltog. „Nei, vil I forbede Torben, da maa I gjøre det

hos Andre end hos mig. Thi det siger jeg Eder, at før skulde jeg bide min Haand af, før jeg skulde udstrække den mindste Finger for at afvende det Sværd, der hænger over Torben Oxes Hoved. Og mindst nu, da jeg veed at han har elsket Eder over Aar og Dag, medens han har drevet Spot og Spee med Den, som var Kjød af mit Kjød, og Been af mine Been. Han har rammet mig i min eneste, eneste Kjærlighed, og han har knust mit Hjerte . . . Jeg veed nu, at jeg kan ramme ham i hans Kjærlighed og gjøre ham Gjengjeld, og jeg skulde ikke gjøre det? Nei, saa sandt jeg er en barnløs Qvinde, . . . saa sandt mit eneste Barn blev mishandlet i sin Hjerterod, . . . saa sandt hun blev handlet som en Trælqvindes Barn, . . . saa sandt hun blev skammelig myrdet . . . Nu skal Gjengjeldelsen komme!"

Sigbrit stod som en Besværgerinde for den tilintetgjorte Birgitte. Med hævet Arm udtalte hun Fordømmelsen over Torben Oxe, hendes Ord løde som Dolkestik, — og de gjennemborede Birgitte Bryskes Hjerte. Hun vaklede og var nær ved at segne omkuld.

En øieblikkelig Medlidenhed med den unge Pige rørte sig i Sigbrits haarde, af Sorg og Fortvivlelse end mere udtørrede Hjerte. Hun udstrakte Haanden for at understøtte hende. Men da Birgitte Bryske ikke kunde tilbageholde et Udbrud af Forfærdelse, vendte atter Vreden tilbage i den hevngjerrige Qvindes Sjæl, og ligesom for at hærde sig selv mod et lignende Anfald, sagde hun: „Saa ung og saa smuk var Dyveke en Time før hun døde, . . . og dog dræbte de hende! — Nei, det skulle I ikke have gjort mig omsonst! — Gaa! Vi have Intet mere at tale sammen!"

Med en bydende Bevægelse med Haanden viste hun Birgitte Bryske Døren, og vendte sig stolt fra hende.

Den unge Pige forlod hende med vaklende Fjed.

Understøttet af Svenden naaede hun atter Slottet. Men hun var ikke istand til at meddele Dronningen Udfaldet af sin Vandring; hun ravede ind i sit eget Kammer, og sank om paa Sengen.

Elisabeth gik ind til hende; hun begreb Alt af hendes Taarer og Fortvivlelse. Hun satte sig ved Birgittes Seng, og talte venlige og trøstende Ord til hende.

— „Birgitte," sagde Dronningen, „jeg vil bede min Gemal for Dig og Torben Oxe. Vi ville endnu ikke forsage. Og have en trofast Hustrues Bønner nogen Kraft, da skulle Vi forbede Slotsherrens Liv."

— „O, det er forgjeves! De have svoret hans Død! Den ene Tyran holder med den anden! De Bødler! Der er ingen Barmhjertighed! — Saa negte ogsaa Gud Dem sin Barmhjertighed i deres sidste Stund!"

Dronningen tog den unge Piges kolde Haand, og holdt den inden i sin.

— „Du taler vildt, Birgitte, Sorgen forvirrer Dig. Du glemmer, at det er min naadige Herre, Du taler om. Hvor kan Du nænne, at tale saaledes til mig om Christiern? Hvor kan Du bringe det over dit Hjerte, at ønske Ondt over Nogen? Og over Nogen, som er mig kjær?"

— „Tilgiv mig, naadigste Dronning, tilgiv mig!"

— „Saa tilgiv Du ogsaa Dem, som Du troer have Uret imod Dig," sagde Dronningen venlig. „Og overlad Straffen til Ham, som den alene tilhører — hvis her er Noget at straffe."

— „Vi ville bønfalde Kongen," vedblev hun med

Bestemthed. „Jeg vil selv bønfalde i denne Sag . . . og jeg vil troe, at jeg har baaret en vanskelig Tid med god Taalmodighed, som det sømmer sig en christelig Hustru, og at det vil mindes nu, naar jeg blander mig i disse Ting, som jeg vel burde være den Sidste til at tale om. — Ak! det er jeg jo ogsaa, og alle de Andre have talt forgjeves! . . . Saa give den almægtigste og albarmhjertigste Gud mine Ord Vægt og mine Bønner Kraft, for Jesu Bunders Skyld! — Kom, Birgitte, vi ville Alle søge Hans Naade."

Dronningen klappede i Hænderne. Sophie Glob, — der efter Hofmesterindens Bortfjernelse var bleven for en kort Tid hos Dronningen, — den lille Sophie Glob traadte ind med forgrædte Øine.

Elisabeth befalede hende at sige til hendes Jomfruer og Fruentimmerne paa Slottet, at hun bad dem at forsamle sig hos hende som snarest, for at ledsage hende til Hans Naade.

Og medens Dronningen kjærtegnede og trøstede Birgitte Bryske, og formanede hende til at skjule sin overvættes Sorg for de Mange, som nu snart skulde see hende, og som vare uvidende om det Forhold, der bestod mellem hende og Slotsherren, men endnu ikke var stadfæstet ved Trolovelsen, — samledes Fruentimmerne i Dronningens Forhal. —

Da Cardinalen havde forladt Forhallen, forsøgte Ingen mere paa at gaae til Kongen; Mange forlode Slottet, Andre bleve staaende i Grupper og talede hvi-skende sammen, Nogle gik tause op og ned ad Gulvet, og vare uenige med sig selv, om de skulde blive eller gaae. Saaledes hengik nogen Tid.

Døren aabnedes, og en gammel Mand i en bor-

gerlig Dragt traadte beskeden ind, med en gammel Kone ved Haanden. Begge de gamle Folk hilsede ærbødigt til alle Sider.

Manden var en Olding af et forstandigt og værdigt Udseende. Hans sølvhvide Haar faldt ned over en sort Klædes Kofte, der havde et særeget Snit, saaledes som Borgernes Øvrighedspersoner i gamle Dage vare klædte. Om Halsen bar han en Kjæde, hvori hang en Skuepenge med Kongens Brystbillede.

Den gamle Kone, der for første Gang i sit Liv betraadte Kongens Forhal, saae sig undseelig om, og holdt sin Ledsager fast i Haanden, som om hun behøvede denne Fører, for ikke at vende tilbage igjen fra et Sted, der var hende saa fremmed.

Det var den værdige, gamle og formuende Borger, Hans Metzenheim Buchbinder, hos hvem Kongen i sin Barndom havde været i Kost. Uagtet Buchbinder var hans Familienavn, oversatte man det dog ofte paa Dansk, og Mange kaldte ham ligefrem Hans Bogbinder, som om dette havde været hans Haandtering. Han havde før beklædt anseelige Stillinger i Staden, han havde været Raadmand og derefter Borgermester. Nu var han for Tiden uden offentlig Virksomhed, men senere gjorde Kongen ham til Kirkeværge og Forstander for Sankt-Nicolai Menighed. Den gamle Kone var hans Hustru, Birgitte, der i Historien har det Lov, at hun langt overgik de andre Qvinder i Staden, ved Forstand, Troskab og Vindskibelighed.

Hans Metzenheim nærmede sig Kongens Kammermester, med dybe Buk.

Camerarien gjengjeldte hans Hilsen, og sagde: „Min Konges Naade er ledig i dette Øieblik. I behø-

ver ikke at anmeldes, thi Eder vil Hans Naade see til enhver Tid. Gud den Almægtigste give Eders Forbøn Magt til at røre et haardt Hjerte, der har været lukket for alle Bønner, thi jeg tænker, at I kommer i en christelig Hensigt. Skal Noget formilde Kongen, da maa det være Eder og Eders Hustru, som have havt ham i Barns Sted. Vore bedste Ønsker ledsage Eder . . . I ere vort sidste Haab. Men jeg negter ikke, at jeg er nær ved at mistvivle derom, thi jeg har hørt Uglen tude over Slotstaarnet imorges, som om den varslede Liig."

Kammermesteren aabnede Døren, og Hans Mezenheim traadte ind til Kongen, med sin Hustru ved Haanden.

— „Ey, Hans Mezenheim! Det glæder os at see Eder. I er en sjelden Gjest, og I end mere, Moder Birgitte. Vær mig velkommen," sagde Kongen venlig, idet han reiste sig af Lænestolen og rakte enhver af de Gamle en Haand.

Hans Mezenheim vilde tale, men Kongen afbrød ham, da han sluttede sig til Hensigten af deres Komme, og vilde afværge Udførelsen.

— „Naar jeg seer Eder sammen, mindes jeg igjen saa tydelig den Tid, da jeg var tilhuse hos Eder i det gamle Huus i Høibrostræde, hvor min Herr Fader havde overantvordet mig Kanniken Jørgen Hyndze til Disciplin og Lærdom. Jeg var en vild og gal Dreng dengang, og gjorde Eder meget Bryderi med mine dumme Streger. Og naar Jørgen Hyndze kom, for at læse med mig, var jeg sjelden at finde, men I maatte mangen Gang søge mig under Hanebjelken eller paa Taget. Men det var en god Tid, og naar jeg skal tænke mig tilbage med Glæde, da tænker jeg paa Eder og de Dage. Jeg veed ogsaa hvor meget Godt jeg skylder Eder og Eders Om-

gang, som har været til Gavn for disse Riger; thi havde I ikke lært mig hvad Borgerstanden er værd, da havde jeg vel aldrig erfaret det. Men nu veed jeg at vurdere en Borger, saa godt som en Herremand. Og det skylder jeg den Tid."

— „Det glæder os, at Eders Naade endnu mindes den Tid med Bevaagenhed," sagde Hans Metzenheim. „Jeg og min Hustru, vi tale tidt nok derom, og til den Tid knytte sig nogle af vore bedste Minder. Ja, visinok var Eders Naade dengang en forvoven Fyrste, som I selv sige . . ."

— „Men Hjertet var godt og blødt," afbrød hans Hustru ham, „og jeg mindes ikke, at der i alle de Optøier, Eders Naade gjorde, var Noget, som tydede paa et haardt Sind, ihvorvel I var gjenstridig nok . . . om jeg tør tale saa frit."

— „Det tør I, Mutter, thi I har været mig trolig i Moders Sted, og jeg kan ikke agte Enkedronningen mere end Eder, for den Ømhed, I har pleiet mig med i min Barndom, og altid siden har viist mig. Ja vel var jeg gjenstridig, — og det kan Intet nytte at negte det for Eder, det er jeg endnu; men jeg er nødt til at være det, og gav jeg mere efter, da kan I troe mig, at jeg var snart bagud med disse forvovne og stolte Herremænd. Men vi ville ikke tale om saadanne Ting."

— „Og dog, naadigste Herre, ere vi komne for at tale med Eder om saadanne Ting," sagde den gamle Raadmand, uden at lade sig stræmme af den mørke Mine, som disse Ord fremkaldte paa Kongens Ansigt.

— „Men Vor Tid er knap idag, thi disse Rigers Styrelse er ikke lige at løbe til," sagde Kongen. „I

skulle være mig velkomne en anden Gang. Imorgen kunne vi tales længer ved."

— „Naadigste Herre," sagde den gamle Kone bedrøvet, „vil I jage os fra Eders Dør som besværlige Tiggere? Imorgen er et stygt Ord for gamle Folk, som ikke have Brev paa deres Liv."

— „Høibaarne Fyrste, I vil naadigst tilgive os vor Dristighed," sagde Hans Metzenheim. „Vi ere komne for at tale med Eder om Hr. Torben Oxe, og hvad vi ville bede Eder om, det gjøre vi efter vor Samvittigheds Bydende, og vi vilde fornegte vor Pligt, hvis vi handlede anderledes. Thi idet vi ydmygst bede om Skaansel for Slotsherren tale vi ikke alene til hans Fordeel, men vi tale ogsaa, efter vor inderste Overbeviisning, til Eders sande Gavn, og vi ere forvisede om, at tilgiver I Slotsherren, da gjør I ikke alene en Gjerning, som er Gud og de Hellige velbehagelig, al den Stund det er bedre at kunne tilgive end at maatte straffe; men Eders Naade vil derved befordre Eders sande Fordeel og vende mangt et Hjerte til Eder . . . som I ikke vel kan undvære," tilføiede han med sagtere Stemme.

Da Kongen saae, at han ikke kunde undgaae at høre Metzenheims Andragende, taug han, og lod ham tale ud.

— „Hvad Hjerter angaaer, da have vi forlængst maattet vænne os til at undvære dem, og Tiden er ikke til at vente Noget af Hjertelav, som i gamle Dage; thi nuomstunder gjelder alt Andet mere end Hjertet," sagde Kongen med Bitterhed. „I og Eders Hustru, I ere endnu fra den gamle Tid, I have Hjertet paa rette Sted og forlade ikke gamle Venner for nyt Mundsveir.

Naar jeg undtager Eder og Een til, da veed jeg Ingen, som har Hjertelav for Christiern. Den Fjerde undte de mig ikke længer, og kunde de tage Eder andre, de gjorde det vel ogsaa; men jeg skal see at betage dem Lysten."

De to gamle Folk gjorde Kongen allehaande Forestillinger og anvendte mange Bønner, men forgjeves. Og da de knælede ned for ham og med taarefulde Øine bade ham betænke sit Endeligt og deres Endeligt, og berede sig og dem en let Vortgang ved at have tilgivet sin Fjende paa deres Forbøn, løftede Kongen den gamle Kone op fra Gulvet og sagde: „Min Moder, I maa ikke bede om hvad jeg ikke kan Andet end afslaae Eder. Om jeg var en slet og ret Adelsmand, Torben Oxe skulde kæmpe med mig paa Liv og Død; thi Verden er ikke stor nok til at rumme os To til samme Tid, og Een af os maa af Veien, det er svoret ved min Sjæls Salighed. Hvad denne Mand har forskyldt, det vide I Alle, thi lovlig Dom er overgaaet ham. Og jeg har ladet Sagen dømme offentlig, at Hvermand kunde høre mine Beskyldninger og hans Forsvar. Hvad Sorg og Krænkelse det har voldet mig, som han har gjort imod mig, det kunne I bedst vide, som have kjendt mig fra min Barndom. Men hvor nær jeg kan have staaet ved Afgrunden, for disse træske Adelsmænds Kneb og Finter, det veed Ingen, og vilde jeg ikke statuere et Exempel, som kunde jage dem Skræk ind, nu da jeg er i min gode Ret og kan ramme en af de Første af dem Alle, da vilde de snart statuere paa mig hvad de helst havde Lyst til. Nei, herved er Intet at forandre, saa sandt hjelpe mig Gud, og Torben Oxe har forgjort sin Hals, om al Verden bad for ham. Og nu vil jeg Ingen

høre; thi hvad jeg har negtet Eder, som have været mine Pleieforældre i min Barndom, det skal ingen Anden indbilde sig at han tør tale til mig om."

Med disse Ord sendte Kongen sine Pleieforældre bort og forbød Kammermesteren, at han maatte anmelde Nogen til Audients, ihvo det saa var.

De to gamle Folk gik med taarefulde Øine gjennem Forhallen; Hans Metzenheim saae bekymret ud, hans Hustrues Ansigt forraadte, hvor dybt Kongens Afslag havde krænket hende, som for første Gang havde gjort en Bøn til sin Pleiesøn.

Da bleve Dørene slaaede op af Kammersvendene, og Dronningen traadte ind i Forhallen. Elisabeth holdt Birgitte Bryske fast i Haanden, bag efter dem gik Dronningens Jomfruer og mange Fruentimmer, saa at Forhallen næsten blev opfyldt af Mennesker.

Dronningen saae bedrøvet ud. Birgitte Bryske var dødbleg; men med Sjælsstyrke havde hun betvunget sin Smerte, hendes Øine vare tørre, og ingen Klagelyd undslap hendes Læber. Næsten alle de andre Fruentimmer havde Taarer i Øinene.

Da Dronningen saae de to Gamle, slap hun Birgitte Brykes Haand, og gik hen til dem.

— „I har seet Hans Naade? — Jeg kan tænke hvorfor I ere komne. — Nu vel?"

Hans Metzenheim trak paa Skuldrene og rystede bedrøvet med Hovedet.

— „Hans Naade kjender ikke til Naade idag," svarede hans Hustru med Bitterhed. Dronningen trak Øienbrynene smerteligt sammen.

— „Eders Høimægtighed ville tilgive et ubetænksomt Ord," sagde Hans Metzenheim. „Hvad man siger

Naar jeg undtager Eder og Een til, da veed jeg Ingen, som har Hjertelav for Christiern. Den Fjerde undte de mig ikke længer, og kunde de tage Eder andre, de gjorde det vel ogsaa; men jeg skal see at betage dem Lysten."

De to gamle Folk gjorde Kongen allehaande Forestillinger og anvendte mange Bønner, men forgjeves. Og da de knælede ned for ham og med taarefulde Øine bade ham betænke sit Endeligt og deres Endeligt, og berede sig og dem en let Bortgang ved at have tilgivet sin Fjende paa deres Forbøn, løftede Kongen den gamle Kone op fra Gulvet og sagde: „Min Moder, I maa ikke bede om hvad jeg ikke kan Andet end afslaae Eder. Om jeg var en slet og ret Adelsmand, Torben Oxe skulde kæmpe med mig paa Liv og Død; thi Verden er ikke stor nok til at rumme os To til samme Tid, og Een af os maa af Veien, det er svoret ved min Sjæls Salighed. Hvad denne Mand har forskyldt, det vide I Alle, thi lovlig Dom er overgaaet ham. Og jeg har ladet Sagen dømme offentlig, at Hvermand kunde høre mine Beskyldninger og hans Forsvar. Hvad Sorg og Krænkelse det har voldet mig, som han har gjort imod mig, det kunne I bedst vide, som have kjendt mig fra min Barndom. Men hvor nær jeg kan have staaet ved Afgrunden, for disse træske Adelsmænds Kneb og Finter, det veed Ingen, og vilde jeg ikke statuere et Exempel, som kunde jage dem Skræk ind, nu da jeg er i min gode Ret og kan ramme en af de Første af dem Alle, da vilde de snart statuere paa mig hvad de helst havde Lyst til. Nei, herved er Intet at forandre, saa sandt hjelpe mig Gud, og Torben Oxe har forgjort sin Hals, om al Verden bad for ham. Og nu vil jeg Ingen

høre; thi hvad jeg har negtet Eder, som have været mine Pleieforældre i min Barndom, det skal ingen Anden indbilde sig at han tør tale til mig om."

Med disse Ord sendte Kongen sine Pleieforældre bort og forbød Kammermesteren, at han maatte anmelde Nogen til Audients, ihvo det saa var.

De to gamle Folk gik med taarefulde Øine gjennem Forhallen; Hans Metzenheim saae bekymret ud, hans Hustrues Ansigt forraadte, hvor dybt Kongens Afslag havde krænket hende, som for første Gang havde gjort en Bøn til sin Pleiesøn.

Da bleve Dørene slaaede op af Kammersvendene, og Dronningen traadte ind i Forhallen. Elisabeth holdt Birgitte Bryske fast i Haanden, bag efter dem gik Dronningens Jomfruer og mange Fruentimmer, saa at Forhallen næsten blev opfyldt af Mennesker.

Dronningen saae bedrøvet ud. Birgitte Bryske var dødbleg; men med Sjælsstyrke havde hun betvunget sin Smerte, hendes Øine vare tørre, og ingen Klagelyd undslap hendes Læber. Næsten alle de andre Fruentimmer havde Taarer i Øinene.

Da Dronningen saae de to Gamle, slap hun Birgitte Brysses Haand, og gik hen til dem.

— „I har seet Hans Naade? — Jeg kan tænke hvorfor I ere komne. — Nu vel?"

Hans Metzenheim trak paa Skuldrene og rystede bedrøvet med Hovedet.

— „Hans Naade kjender ikke til Naade idag," svarede hans Hustru med Bitterhed. Dronningen trak Øienbrynene smerteligt sammen.

— „Eders Høimægtighed ville tilgive et ubetænksomt Ord," sagde Hans Metzenheim. „Hvad man siger

i Sorg er ikke altid Meningen. Men vist og sandt er det desværre, at Hans Naade ikke vilde høre hvad vi ydmygst med al Foreſtilling bade om. Og Hans Naade har ladet ſige, at nu vil han Ingen ſee, ihvo det ſaa er."

Eliſabeth vendte ſig bedrøvet fra ham, og ſtandſede, tvivlraadig om hvad hun ſkulde gjøre; hendes Øine faldt paa Birgitte Bryſke, hvis Læber krampagtig fortrak ſig til et bittert Smiil, ved at ſee hendes Ubeſtemthed.

Dronningen rødmede let, greb ſin Hofdames Haand og nærmede ſig med Værdighed Døren til Kongens Gemak. Hofſinderne og Kammermeſteren vege tilſide. Hun aabnede ſelv Døren.

— „Ha! Guds Droſs! Hvad er det? Hvad vover I?" — lød Kongens barſke Stemme bag Forhænget.

Eliſabeth ſlog Forhænget tilſide og traadte ind. Da Kongen ſaae Dronningen og det ſtore Tog af hendes Damer, var han et Øieblik forlegen; men hurtig traadte han dem imøde, og inden Dronningen kunde ſige et Ord, lagde Kongen Haanden paa hendes Arm og ſagde: „Nei, Eliſabeth, nei! Det er umuligt!"

Dronningen knælede foran ham; og alle Fruentimmerne lagde ſig paa Knæe rundt om hende, og foldede Hænderne med Graad og Hulken. Dronningen vilde tale, men Kongen ryſtede paa Hovedet, løftede hende hurtig op, og lagde ſin Haand paa hendes Mund, med en Beſtemthed, ſom ikke tillod hende at fuldføre ſit Forſæt.

Da Dronningen reiſte ſig, ſtode ogſaa de andre Damer op fra Gulvet. Ikkun Birgitte Bryſke blev liggende næſegruus paa Steengulvet, thi Bevidſtheden havde forladt hende.

Kongens Øine faldt paa hende; han traf paa Skulderen, men hans Beſlutning var urokkelig. Han trykkede Dronningens Haand, vendte ſig fra hende, og

gik hurtig ind i sit Sengkammer, hvor han lukkede Døren af efter sig. —

Dybt krænket og bedrøvet forlod Dronningen Gemakket med sine Damer, som neppe vare komne over Dørtærskelen.

De mange Tilstedeværende, som havde været Vidner til denne stumme Scene, der saa godt som foregik i den aabne Dør til Forhallen, forbausedes over Kongens Bortgang, de vilde deri see en Ringeagt mod Dronningen, som opbragte dem Alle.

Og da Elisabeth forlod Hallen, fulgt af sine Damer og af Ternerne, som bare den afmægtige Birgitte Brykse, der laae som et afsjælet Liig mellem deres Hænder, var hun ikke i Stand til at tilbageholde bittre Taarer. Og blandt de Mange, som vare tilstede, rørte sig neppe nogen venlig Følelse for Kongen i et eneste Bryst.

Da Dronningen havde forladt Hallen, gik de Andre bort i Stilhed, og snart var den store Hal saa øde, som en Ørken. Og Hellebarderernes Bevogtning havde ikke været nødvendig, thi Adgangen til Kongen var tilstrækkelig beskyttet af den Rædsel, som dette Sted indgjød Alle. —

Slotsherrens Venner havde gjort alle mulige Forsøg paa hans Befrielse. Med Magt og Overrumpling kunde Intet udrettes; men de havde prøvet at komme til Maalet ved Bestikkelse. Og det vilde vistnok være lykkedes Anna, — som med god Villie var deres Sendebud til Ole Skaaning, — at friste ham til, mod en stor Belønning, at flygte af Slottet med Torben Oxe, hvis Kongens store Forsigtighed ikke havde gjort det aldeles umuligt. Thi Ole Skaaning, som under andre Omstændigheder ikke vilde have ladet sig bevæge til at med-

virke til Slotsherrens Frelse, var nu høilig fortørnet over den Mistillid, Kongen viste ham, der i lang Tid havde været den betroede Fangefoged paa Slottet, og nokſom havde viist, at han vilde tjene Kongen med al Troſkab. —

Skultus indfandt ſig om Eftermiddagen i Taarnet ledſaget af Soldaterne, og forkyndte Dommen for de Fangne. Det var kjendeligt, hvor ſmertelig denne Forretning var for den værdige, gamle Embedsmand. —

Slotsherren og Knud Gyldenſtjerne havde beredet ſig til Døden. De vidſte, at naar Sol ſtod op igjen, vilde den forkynde deres Dødsdag, og naar den atter ſank i Veſt, vilde de forlængſt have ophørt at leve. —

Anna, ſom havde beſøgt Fangefogeden, ſkyndte ſig over Vindebroen, der ſkulde trækkes op, ledſaget af Aslak, paa ſamme Tid, ſom den Graabroder forlod Slottet, der havde modtaget de fangne Ridderes Skriftemaal, og givet dem den ſidſte Olie. —

Det led ad Aften. Fangerne havde taget Afſked med hinanden og udvexlet deres ſidſte Tanker ſom Mænd, der gaae en uundgaaelig Skjebne imøde. Slotsherren havde bedet Knud Gyldenſtjerne om Tilgivelſe for at have bragt ham i denne Nød, hvori han var kommen for ſit Venſkabs Skyld, og Ridderen havde ſtræbt at berolige ham for dette Anſvar, ſom betyngede den Dødendes Samvittighed. De ſad nu Begge henſjunkne i Tanker, og opgjorde i Stilhed deres Regnſkab med denne Verden. Og i denne bedrøvelige Stund vare Slotsherrens Tanker udelukkende helligede Birgitte Bryſke.

Det raslede ved Laaſen, Slaaer og Bolte bleve ſkudte fra, Døren blev aabnet, og Ole Skaaning traadte

ind, fulgt af to af Kongens Hellebarderer. I Haanden bar han sin Lygte og en Kande med Viin.

De Fangne ændsede ikke denne Forstyrrelse. De vidste, at det var en af de stumme Scener, som daglig fandt Sted flere Gange.

Ole Skaaning tændte Lampen under Loftet og stillede Viinkanden paa Steenbordet. Derpaa saae han sig om i Kammeret, for at see om Alt var i Orden. Efter at disse almindelige Forretninger vare udførte med tilbørlig Langsomhed, vendte han sig om til de tause Soldater, som imidlertid havde støttet Hellebarderne paa Gulvet og betragtede de til Døden dømte Riddere med Nysgjerrighed, som dog var blandet med Medlidenhed.

Fangefogeden havde med et hurtigt Blik iagttaget deres Ansigter.

— „Kammerater," sagde han med dæmpet Stemme, „vi vide, at Kongen har sat Livsstraf paa, at der bliver talet til Ridderne for at forhjelpe dem eller give dem det mindste Tegn, og hvad Hans Naade har befalet, det skulle vi adlyde, som troe Tjenere."

Soldaterne nikkede til denne uimodsigelige Sandhed.

— „Men," vedblev han, „efter gammel Skik har det altid været Fangefogeden tilladt at tage Afsked med sine Fanger, al den Stund han har holdt dem troligt under Laas og Lukke. Thi I kan nok indsee, at han har et haardt Embede, og han kunde ikkun være slet tjent med, at saa Mange ønskede Ondt over ham i deres Dødsstund, for han havde ikke forbedet hvad Nag de kunde havt imod ham, for hans Bestillings Skyld. Ingen skal sige, at Ole Skaaning svigter sin Pligt, eller er mere ræd for en døende Mands Vrede, end nogen anden Mand; men vi ere Alle Vor Herre en Død skyldig, og

naar den Time kommer, vil det ikke gjøre godt at tænke, at man er bandet af Dem, der er gaaet forud."

Ole Skaaning ſtandſede og betragtede Skildvagterne, ſom lode til at bifalde hans Ord.

— „Hans Naade tænker kun lidt paa en ringe Fangefoged," vedblev han, „og han veed ikke hvad min Ret er, efter gammel Hævd og Skik. Men ville I forklage for ham, at jeg har gjort hvad en god Chriſten bør gjøre, naar han vil holde ſine Bud, for at frelſe ſin Sjæls Salighed, ſaa vil jeg tænke paa Eder i min Dødsſtund med Helvedes Velſignelſe, og gjengjelde Eder det efter min Død, ſaa viſt ſom jeg ingen Fred vil faae i Jorden for Eders Skyld."

Soldaterne ſaae til hinanden og nikkede til Ole Skaaning. De vilde ikke paabrage ſig Dette, for at have forhindret en Gjerning, ſom forekom dem chriſtelig, og heller ikke kom i Strid med deres Pligt, al den Stund de ſelv Intet talede derom.

Ole Skaaning traadte driſtig hen for de fangne Riddere.

— „Ædle Herrer," ſagde han, „I ere høibaarne Adelsmænd og jeg er en ringe Fangefoged, ſom har maattet lyde min Pligt og forſkylde Eders Vrede. Men Haanden er ei Den, ſom ſkal ſvare for Hovedets Villie; thi Katten tjener ſin Frue, veed I nok, og Hunden ſin Herre. Men Ingen kan tjene Alle tiltakke. Har jeg gjort Eder imod i Eders Fængſel, da forbeder jeg, at I ikke vil klage mig for Gud den Almægtigſte derover, men tilgive mig af et godt Sind."

Knud Gyldenſtjerne vendte ſig bort; han havde ikke glemt Fangefogedens ſmaalige Drillerier, og troede mu-

ligt, at disse fagre Ord vare en Indgang til nye Forhaanelser, om han lod sig fange deraf.

Men Torben Oxe var mildere stemt. Han nikkede med Hovedet til Tegn paa, at han skjenkede Fangefogeden sin Tilgivelse.

— „Had er en vm Byld om Hjertet," vedblev Ole, „og det er haardt at bede forlad, og ikke at faae det. Men Eder takker jeg, ædle Herr Slotsherre, at I vil skilles fra mig i Forsonlighed. Og al den Tid I mener det ærligt og som en god Christen, da beder jeg, at I vil give mig Eders Haand at kysse, thi da er visselig Eders Hjerte uden Nag."

Ole Skaaning traadte tæt hen for Slotsherren, og saae ham stivt i Øinene. Torben Oxe rakte ham Haanden. Ole tog den og bøiede sig over den, idet han sagde: „Salige ere de Fredsommelige og de Forsonlige, siger man, thi de gjøre Andre salige. Dette er den sidste Hilsen, jeg giver Eder fra denne Verden, og dermed ønsker jeg Eder en let Dødsstund og at lide vel."

Ole Skaaning vendte sig om til Soldaterne, som ikke uden Bevægelse havde bivaanet denne Afsked. Og tause forlode de Fængslet og laasede Døren efter sig. —

Saa snart Døren var lukket, ilede Slotsherren hen til Lampen. Ole Skaaning havde trykket ham en lille, flere Gange sammenfoldet Seddel af tyndt Pergament i Haanden. Han aabnede den hurtig, og læste:

„Venlig Hilsen, kjærligen tilskrevet med Vor Herre Jesu Christo!

Da I begjerte mit Hjerte og min Tro, maatte jeg blive Eder Svar skyldig, om ikke det stumme Hjertets Sprog haver talet, hvad min Mund ikke turde udsige. Hvad jeg siden har lidt og lider, det veed kun Gud, den

Almægtigſte og Alvidende. Han vil naadigſt give Eder Styrke i Eders bittreſte Time og Fred og Ro efter Døden. Og ſnarlig ſkulle vi ſamles, hvor ingen Adſkillelſe er. Men til Det ſkeer, vil jeg at I ſkal vide, at jeg har fæſtet Eder min Tro for dette Liv og for det hisſet, og at al min Tanke tilhører Eder nu og i al Evighed. Med grædende Taarer ſiger jeg Eder Farvel, til vi mødes der, hvor ingen Grund kjendes og ingen Klage lyder, og indtil denne Stund ſlaaer, ſom ſnart ſkee! vil jeg være ſom en ſorrigfuld Enke, og mine Dage ſkulle være Bønner for Eders Sjæls Frelſe. Farvel, min kjære, dyrebare Ven, fra Eders Trolovede for Gud." —

Torben Oxe trykkede disſe kjærlige Linier til ſine Læber. Han læſte dem vel hundrede Gange, og hvergang gjøde de mere Ro og Fred i hans Sjæl. —

— „Næſt efter Den, ſom har ſkrevet Dette," ſagde han bevæget, „takker jeg Den, ſom har bragt mig disſe venlige Ord. Og er det Birgitte Bryſke, ſom gjør mig min Dødsſtund mindre tung, hvorfor Gud lønne hende evindelig, ſaa er det visſelig Anna, ſom har formaaet, at Dette er kommet i mine Hænder, i min ſidſte Tid."

Derpaa fremtog han en lille gylden Reliquie-Kapſel, ſom han bar om Halſen, aabnede den og tog et indviet Billede af Guds Moder ud deraf, ſom han deri havde opbevaret, og ſom han nu ſkjenkede Knud Gyldenſtjerne. I Stedet derfor lagde han Birgitte Bryſkes Brev i Reliquie-Gjemmet.

— „Med denne Amulet vil jeg gaae Døden imøde ſom en Mand," ſagde han. „Dette er et Fribrev paa Lykken, om ikke i denne Verden, ſaa i den næſte. Og ikke Navnet, men Hjertet er Det, ſom gjør en Helgen." —

Den næſte Morgen færdedes Folk allerede tidligt i

Gaderne; men overalt saae man bekymrede og ængstelige Miner paa alle Ansigter. Veiret var graat og taaget, der var faldet Snee om Natten, et tyndt Lag bedækkede Gaderne, og gjorde de haarde, klapprende Trin lydløse af en Skare Munke, som bare det hellige Sakramente. Med langsomme Skridt vandrede de fra Graabrødreklosteret henimod Slottet, indsvøbte i deres askegraae Kapper, med Hætterne dragne op over de kronragede Isser. Alle, der mødte dem, standsede, sloge Kors og neiede sig for Sakramentet; derpaa ilede de forbi, for ikke at forsømme at være Vidne til den Mands sidste Øieblik, som Aaret før, da han var en stor og mægtig Herre, havde ladet Hans Faaborg hænge.

Det var den ni og tyvende November 1517, om Morgenen til Sankt-Andreæ-Apostoli Aften. Paa samme Tid aabnedes Slotsportene for et Tog, som drog ud af Slottet. Vindebroen faldt ned over Graven, tunge Trin af Bevæbnede løde over Høibro, og rystede Kjæderne paa Hængebroen. Slotsherren gik midt i Toget med Skultus og Profossen.

Ved Høibrostræde, omtrent ud for Sigbrits Gaard, mødtes Munkenes og Soldaternes Tog. De standsede Begge. Slotsherren knælede for det hellige Sakramente, foldede Hænderne over Brystet, kysſede Korset og bøiede andægtigt sit Hoved imod Jorden. Han var hengiven i sin Skjebne, og gik med faste Skridt til Døden, som det sømmer sig en Riddersmand. Munkene istemmede en Bodspsalme med sagte og mumlende Stemmer, hvis dumpe Klang næsten forsvandt indenfor de graae Hætter, og ikke kunde overdøve den klirrende Lyd af Drabanternes Vaaben, ved deres mindste Bevægelse. Folkemæng-

den, som dannede en Kreds om dem, iagttog en dyb Taushed.

Da Sangen ophørte, og Slotsherren havde modtaget Sakramentet, hævede han sit Hoved og sagde med høi og lydelig Røst: „O, almægtige Gud, Du, som haver skabt Himmel og Jord, forbarm Dig over mig og min gode Frænde, Knud Pedersøn!"

Mestermanden vilde ikke give Torben Oxe lang Tid til at bede, og gav ham Tegn at gaae videre.

Da Slotsherren reiste sig fra Bønnen, faldt hans Øine paa Sigbrits Gaard, og hans Træk fortrak sig for et Øieblik til et bittert Smiil. Fra dette Huus var al hans Ulykke udgaaet, det var hans Skjændsels Vugge, hvis det var en Skjændsel, hvad der nu overgik ham. Men kunde han ogsaa i denne Stund sige sig fri for, at han slet Intet havde forskyldt imod dette Huus? Kunde han negte, at han, bedaaret af sine Sandser, havde misbrugt Dyvekes Lettroenhed, til at foresnakke hende om Kjærlighed, som han havde hyklet, men som han ikke havde følt? —

Med et Suk vendte han Øinene fra Sigbrits Vinduer, der alle vare lukkede og tildækkede. Toget satte sig atter i Bevægelse, ledsaget af den gabende Mængde, medens alle Vinduer vare fulde i de Gader, hvor de kom igjennem, og standsede først ved Sankt-Gjertruds Sygekloſters Kirkegaard.

Det var paa dette Sted, i den nordligste Udkant af Staden, at Kongen havde ladet et Skafot opreise, beklædt med Sort, da han dog vilde unde Slotsherren paa Kjøbenhavns Slot et Retterſted, der var lidt hæderligere end det almindelige. Denne Kirkegaard stødte tæt op til en stor Have, som kaldtes Rosengaarden og laae

Øſten for Sygekloſteret, omtrent der, hvor Roſenborg Slot nu ſtaaer, ſaa at det er rimeligt, at dette har arvet Navnet, da Haven omſider i Aarenes Løb var bleven tilintetgjort.

Drabanterne omgave Retterſtedet i tætſluttede Rækker, med Hellebarderne i Hænderne. Slotsherren ſteg med faſte Skridt op ad Trappen, og nu kunde han ſees af den ſtore og nysgjerrige Folkemængde, ſom i dyb Taushed betragtede den engang mægtige Mand, der nu ſkulde lide den ſamme Død, ſom en af de Ringeſte. Ved hans ene Side ſtod Meſtermanden, ſom ſtøttede ſig til det ſtore og brede Slagſværd, der ſnart ſkulde overſkære Livets Traad. Ved hans anden Side ſtod Skultus, med ſin Stav i Haanden; han udraabte offentlig hvad Aarſag der var til hans Død. Torben Oxe hørte denne Dom med et bittert Smiil, medens han hævede Hovedet med det ſtolte Kaſt, ſom havde klædt ham ſaa godt i Lykkens Tid, og ſom endnu gav ham faſt Holdning i Døden, og ſaae ud over denne Vrimmel af Hoveder, der omgave Retterſtedet og fyldte alle Vinduer i Huſene. Man havde ventet, at han ſkulde tale nogle Ord til Folket, ſom dengang var Skik og Brug, da de, ſom endte Livet paa Retterſtedet, enten pleiede at tilſtaae deres Brøde og at dem ſkete hvad Ret var, eller bevidnede deres Uſkyldighed og at de ulovlig vare fordømte. Men den ſtolte Slotsherre forſmaaede at tale til de Menige, der omgave Retterſtedet. Sit Regnſkab med denne Verden havde han opgjort, dens Dom var ham af liden Betydning, dens Medlidenhed foragtede han, og for dens ſløve Nysgjerrighed vilde han ikke tjene til Gjenſtand. Han knælede ned, fremtog den gyldne Kapſel med Reliquien, ſom Kjærligheden havde helliget, og trykkede den til ſine

Læber. Graabrødrene mumlede deres latinſke Bønner. Slotsherrens Læber bevægedes, ſom om ogſaa han bad. —

Derpaa gjemte han Reliquien paa ſit Bryſt . . . foldede ſine Hænder . . . og bøiede ſit Hoved over Sandbunken . . .

Et Glimt foer igjennem Luften . . . en Gyſen gjennem den tilſtedeværende Mængde, — og Torben Oxes Hoved trillede i Sandet. —

XVIII.

Claus Daa.

Mestermanden viskede Blodet af Sværdet, Skultus og Drabanterne forlode Retterstedet, Tilskuernes Nysgjerrighed var tilfredsstillet ved Beskuelsen af den Hals, hvorom Kongen havde sagt, at om den end var saa tyk som en Tyrehals, skulde Torben Oxe dog miste den. Graabrødrene vandrede tilbage til deres Kloster, og Dominikanermunkene afhentede Slotsherrens Liig, for at føre det til deres Kirke, den Hellig-Aands Huus, hvor det skulde jordes. Det sidste Optrin af Sørgespillet var til Ende.

Men det Indtryk, det havde gjort, glemtes ikke saa let, og længe efter talede man overalt i Staden kun om Slotsherrens Drab, og alle Partier vare enige om at misbillige Kongens ubøielige Haardhed. Man kaldte ham en grum og hevngjerrig Tyran, og yttrede lydt hvor meget man hadede og afskyede Sigbrit, om hvem det almindelig sagdes, at hun havde tilskyndet Kongen til denne Gjerning.

Strax efter Slotsherrens Henrettelse, blev Knud Gyldenstjerne løsladt af Taarnet. Kongen forviste ham

fra Hove, og Ridderen maatte give en ſtærk Forpligtelſe fra ſig, at han aldrig mere ſkulde komme Kong Chriſtiern for Øine. —

Rigsraaderne og Adelen holdt ſig borte fra Hove, og Kongen ſaae ikke Andre end Dem, ſom havde nødvendige Forretninger at afgjøre med ham. Marſken, den gamle Mogens Gjø, havde ikke ſat ſin Fod hos Kongen ſiden hiin Dag. Og da Biſpen Ove Bilde kom til ham, og med ſin ſædvanlige Frimodighed ſagde ham rent ud, at han havde gjort en ond Gjerning, og bragt ſig alt Ridderſkabet paa Halſen derved, begyndte Kongen og Sigbrit at tænke alvorligt over Følgerne af dette Skridt, og ſøge paa Midler til at omſtemme Gemytterne iſær blandt Borgerne. Thi det kom for Sigbrits Øren, formodentlig ved Hans Knaps Tjenſtfærdighed, at man talte beſpecteerligt om Hans Naade og hans Raadgiverinde, og ønſkede Ondt over dem, og ſagde, at de fortjente at hænge paa Gammel-Torv ved Siden af den frække Tyv Hans Faaborg, ſom havde været deres gode Ven og Deeltager i deres Anſlag mod Slotsherren.

Det var en Morgen i klart Froſtveir. Kongen havde tidlig begivet ſig til Sigbrits Gaard, han havde ladet Herrerne af Raadet, ſom ſkulde arbeide med ham i Statsſager, ſtevne at komme did, hvor han vilde ſee dem. Sigbrit ſad lige over for Kongen og pleiede Raad med ham om den Misfornøielſe, ſom Slotsherrens Henrettelſe havde foraarſaget. Kongens Øine vare flammende, hans Mine var mørk og ſtreng, hans Tale var haard ſom hans Stemme, og gjentagne Gange greb han uvilkaarlig til Kaardeheftet, ſom om han ønſkede med eet Hug at kunne tilintetgjøre den Hydra, der ængſtede ham.

Mutter Sigbrit fæstede Øinene ufravendt paa sine magre Hænder og pillede paa de hvide Haandliin, der smykkede hendes sorte Dragt. Hendes rynkede Pande var dybt furet af Alder og Kummer, men de faste Træk omkring Munden, og hendes levende, graa Øine tilkjendegave, at hverken Alder eller Kummer havde formaaet at svække hendes Aands Kraft. Den tørre, magre og ubetydelige Skikkelse forsvandt næsten i den store Læneſtol, saa længe hun kun var Tilhører; men naar hun hævede sig og talede, skulde man undre sig over, at hun med Eet blev saa stor og saa betydelig.

Efter en heftig Samtale taug de Begge. Kongen slog Armene overkors og lod Hovedet synke ned paa Brystet. Sigbrit hævede derimod Hovedet, og hendes livlige Øine betragtede Kongen med Opmærksomhed, idet de dog af og til saae imod Døren, som om hun ventede Nogen. En dyb Stilhed herskede i Kammeret. Omsider afbrød Kongen den; han reiste sig op og forlod Værelset for at dictere en Befaling til sin Haandskriver, som arbeidede i et Kammer tæt ved. —

Solen skinnede klart udenfor; men dens Straaler vare ikke stærke nok til at optøe en Skare forfrosne Adelsmænd, som gik op og ned paa Gaden udenfor den lukkede Port og af og til kastede forventningsfulde Blik til Vinduerne. Det var nogle Medlemmer af Raadet og andre fornemme Herrer, som Kongen havde befalet at indfinde sig her. De følte dybt hvor fornærmeligt det var at lade dem staae udenfor Mutter Sigbrits Port i Kuld og ondt Veir, — som Krøniken siger. Men her gjøre vel Kuldegraderne ikke meget til Sagen, og man skulde undres over, at de kunde fryse. Men de frøs. Imedens de gave deres Fortrydelse Luft i mumlende

Samtaler, gnede de Hænderne sammen og traadte haardt i Stenene med Fødderne for at modstaae Kulden. Men intet Tegn til, at denne Tids Piinagtighed snart skulde faae en Ende var at mærke, og de eneste levende Væsener i den store Bygning lode Kongens Drabanter til at være, som indenfor det ene Vindue endnu bestandig støttede sig til deres Hellebarder med samme Ubevægelighed, som for en Time siden.

I Muren ved Graabrødrekloſterets Have aabnedes en lille Dør, den ærværdige Guardian i egen Person traadte ud i den ensomme Baggade, og lukkede sagte Døren efter sig. Med værdige og langsomme Skridt naaede han en Bagport til Sigbrits Gaard. Den aabnede sig endnu inden Guardianen havde berørt Laasen, og Graakappen forsvandt for de Faa, der tilfældigviis færdedes igjennem denne Gyde.

Et Øieblik efter aabnedes Døren til Sigbrits Kammer. Hun reiste sig af Lænestolen, og bød med Venlighed den høie, geistlige Herre velkommen, medens hun selv lukkede Døren af efter ham.

Efter en lang Samtale med Madam Sigbrit forlod Guardianen Huset ad den samme Vei, som han var kommen, og et Øieblik efter aabnedes Porten til Gaden for de ventende Rigsraader, som bleve indladte til Kongen. —

Den samme Aften silde blev atter den samme lille Havedør i Kloſteret forsigtig lukket op, og to Munke traadte ud, med Hætterne tæt tiltrukne over Hovederne. Den Ene bar i Haanden en lang Stang, som han haandterede noget uvant; den Anden havde en Lygte skjult under Munkekutten, som dog ikke ganske dæmpede dens Skin. Gaderne vare tomme, Nattevægterne havde

allerede forlængst drevet den enkelte Vandrer, som endnu gik igjennem Gaderne med sin Lygte, til hans Huus, med det sædvanlige Spørgsmaal: „hvi han færdedes saa silde paa Gaden?“ Klokken var først Elleve, men i flere Timer havde det allerede været Nat i Kjøbenhavn. Da Sneen den samme Dag, ganske mod Sædvane, var feiet bort rundt om Klosterets Mure, var det Munkene let at forlade den lille Dør, uden at efterlade noget Spor, der, ved Indtrykket af de kjendelige Træsaaler i Sneen, kunde forraade en Vandring, som det aabenbart var dem magtpaaliggende skulde blive en Hemmelighed. De gjorde en forsigtig Omvei, og naaede endelig Gammel-Torv, hvor Galgen stod, som endnu bar Hans Faaborgs Levninger.

„Og det hændte sig,“ — beretter Krøniken os, — „at Vægterne paa Kjøbenhavns Slot, udi Omegnen havde formærkt nogle Nætter som et Lys eller Blus brænde over Hans Skriver udi Galgen, hvilket blev allevegne ryktbart. Hvorover Kongen befoel dennem, at naar de mærkte saadant fremdeles, skulde de lade ham vide det, hvilket de og gjorde, saa at Kongen selv saae det Lys eller Blus over hannem. Men Somme mene, at Dette var saa bestilt af Kongen selv, formedelst nogle Munke udi Graabrødre-Kloster, som paa Spids holdte Lys over hannem, at han i saa Maade kunde forseire sin Sag mod Torben Oxe, som lod hannem hænge. Derover befoel Kongen, at Hans Skrivers Liig skulde tages af Galgen, og lod det hæderligen begrave udi Graabrødre, saa at den gemene Mand sagde, Torben Oxe med Uret havde ladet hannem hænge.“

Men Andre sagde, som Historieskriverne ogsaa have berettet os, at Kongen havde ladet de Høilærde adspørge,

om denne skinnende Glands hidrørte fra et Meteor, eller det kom af Jordens Fugtighed, eller Sliim eller andet antændeligt Stof. Men de vidste Intet at svare herpaa, og Kongen anvendte det da til Skriverens Ære, og stræbte deraf at lægge hans Uskyldighed for Dagen.

Og i Graabrødrekloster læstes Messer for Hans Faaborgs Salighed. Men Kjøbenhavnerne hørte med Forbauselse Fortællingen om Miraklet ved hans Liig. Man talede længe om intet Andet, ene om disse Jertegn og glemte Slotsherren derover, — indtil man tilsidst ogsaa glemte at tale om Miraklet.

Thi mange andre vigtige Begivenheder fulgte snart paa disse, og tildrog sig Folkets Opmærksomhed, ikke at tale om, at de nye Skatter, som Kongen paalagde, baade af Varer, som skulde udføres, og af dem, som bleve indførte i Riget, gave Enhver nok at bestille med sit Eget. Borgere og Bønder ømmede sig i Stilhed over disse Skatter: men Adel og Geistlighed klagede lydt over, at Kongen vilde paalægge disse skattefrie Stænder Afgivt og Tynge, ligesom de kunde være simple Bønder. Og da saadanne Forholdsregler ikke sloge til, for at udrede Udgifterne ved de Rustninger, Kongen foretog imod Sverrig, krævede han en Tiende-Skat af alle Indkomster, og vilde endogsaa lægge Beslag paa Kirkernes og Klostrenes Rente og Indkomst, da han meente at de, strengt taget ikke burde eie Mere, end der behøvedes til Brød og Vin. Ikke destomindre frigav han Geistligheden, paa dens Anmodning, for ovennævnte Skat.

Under alt Dette samledes Adelsmændene og Geistligheden til den Herredag, midt i December Maaned, som Kongen havde ladet udskrive dette Aar til Kjøbenhavn, og bestemt til Sankt Cathrinæ-Virginis Dag, for

at beraadslaae, hvorledes den Krig kunde foretages, som han havde i Sinde mod de Svenske.

Herredagene vare endnu bestandig vigtige Forsamlinger, hvor Kongevalg bleve afgjorte, Love vedtagne, Skatter udskrevne, Beslutninger tagne om Krig og Fred, Forlehninger bortgivne, og Stridigheder bilagte mellem Kongen og Folket. Hertil vare Medlemmer indkaldte fra hele Riget, og det i saa stort Antal, at en Herredag i Almindelighed talte langt over tusinde Medlemmer. Thi alle fire Stænder havde Sæde paa Rigsdagene.

Adelsstanden havde det fornemste Sæde næst efter Kongen og hans Sønner og den slesvigske Hertug, som Rigets vigtigste Vasal. For at kunne møde paa Rigsdagen udfordredes neppe, at en Adelsmand skulde have et kongeligt Lehn, eller eie Jordegods, men det synes at have tilkommet enhver myndig Adelsmand, som en personlig Ret.

Af Geistligheden havde Erkebispen og Biskopperne altid Sæde paa Rigsdagene, samt Abbederne og Priorerne af de større Klostre. Domkapitlerne sendte ogsaa Befuldmægtigede.

Kjøbstadsborgerne mødte ved Affendinge, tre af hver Kjøbstad, som i Almindelighed vare valgte blandt Byens Magistrat.

Og omendskjøndt Bondestandens Kaar bestandig forværredes, blev den dog jevnlig kaldet til Rigsdagene.

Thi de andre Stænder turde ikke, uden Frygt for blodig Modstand, paatvinge denne Stand hvad de ønskede, men maatte, for et Syns Skyld, og for at overholde hvad der fra ældste Tider havde været Brug, søge at erholde denne nedtrykte Stands Samtykke til de tagne Beslutninger. Bønderne mødte ved Fuldmægtige

fra hvert Herred, ordentligviis Herredsfogeden med nogle af de paa Thinge tilnævnte Selveierbønder. Thi Fæstebøndernes Interesse blev alene paaseet af deres geistlige og adelige Husbonder, hvis Samtykke blev anseet for tilstrækkeligt til at kunne paalægge dem nye Skatter og Afgivter.

I Almindelighed bleve Rigsdagene afholdte i en Søstad, for at lette dens Medlemmer Reisen. Det var til en saadan Forsamling, at Folk af alle Stænder i store Skarer kom til Kjøbenhavn, baade tilvands og tilsøes. Og de mange Fremmedes Komme til Hovedstaden gjorde Gaderne livlige, og der var en idelig Færdsel af Fornemme og Simple, Herrer og Svende, Prælater og Munke, Borgere og Bønder, saa at man skulde troe, at Befolkningen paa faa Dage var voxet til det Dobbelte.

Blandt Dem, som kom til Herredagen, var ogsaa Bispen i Odense, den oftere omtalte Jens Andersen Beldenakke. Han var kommen hid efter Kongens Skrivelse, paa Tro og Love, tilligemed sin Canceler og Raadgiver, Magister Hans Andersen, som var en Morbroder til Mesterlexianeren Johannes Svaningius, der, som vi vide, siden blev Kongens Historieskriver. Mange af Herrerne ansaae dette Komme for en dristig Gjerning, men Bispen frygtede ikke, da han havde Kongens Leide for sit Komme, og stolede paa sin Stillings Anseelse.

Paa denne Rigsdag skulde mange vigtige Sager foretages foruden dem, som angik Krigen mod de svenske Oprørere. Og iblandt disse var en Sag med Jomfrue Birgitte Olufsdatter af Valløe, som Kongen i sin Haandfæstning havde forpligtet sig til at tilbagegive hende. Ikke destomindre tog han nu Valløe Gaard og Gods fra hendes Morbroder og Formynder, Domprovsten i Roes-

kilde. Dette gjorde Mange misfornøiede. Men Alt blev sat i Skygge for den Sag, som Kongen uformodentlig lod anlægge mod Herr Knud Knudsøn, en af Rigens Raad ubi Norge, som Kongen beskyldte for, at han i Kong Hans's Tid skulde havt Forbund og Stempling med Herr Steen Sture om det Affald, som dengang skete i Norge. For denne Beskyldning havde Norges Riges Raad allerede længst dømt ham qvit, som for ubegrundet Tiltale og Beskyldning. Danmarks Riges Raad dømte ligesaa i denne Sag. Men Kongen vilde ikke lade sig sige, han lod Herr Knud Knudsøn halshugge, og alt hans Gods tage under Kronen.

Derover bleve Medlemmerne af Herredagen forstrækkede, og hverken de eller Rigsraadet vovede at udsige sin Mening om Kongens Handlinger. Men Bispen af Odense havde mere Mod og Haardnakkenhed, end de Andre. Thi da Kongen stred med ham om Øen Taasinge, som han gjorde Paastand paa, og spurgte Bispen hvad Adkomst han havde dertil, svarede Jens Beldenakke ham spotteligen, at Taasinge havde ligget ubi Mands Minde til Stiftet, og det var Adkomst nok. Vilde Kongen disputere Eiere, hvad de saa længe havde besiddet, skulde han først opsige de engelske og skotske Konger deres Lande, eftersom baade England og Skotland tilforn vare lagte under Danmarks Krone.

Dette trodsige og opirrende Svar gjorde Kongen meget forbittret, og han skjulte ikke sin Vrede derover.

Flere af Adel og Geistlighed tænkte allerede paa i Stilhed at fjerne sig fra dette Sted, der ikke mere ydede nogen Sikkerhed. Men det er umuligt at beskrive den Forfærdelse og Forbittrelse, der betog dem, da det pludselig rygtedes, at Kongen havde ladet Bispen af

Odense voldelig fængsle tilligemed hans Canceler, tvert imod den Skrivelse, han havde givet dem, at komme paa Tro og Love. De indsaae klart, at nu var ikke mere Sikkerhed for Nogen, efter at Kongen havde vovet saadanne Skridt, som Slotsherrens og Knud Knudsøns Henrettelser, og Bispens og hans Cancelers Fængsling.

Det var den sextende December, at dette skete. Kongen lod ikke Bispens Sag komme for Herredagen, men tiltalte ham for Rigets menige Raad paa Kjøbenhavns Raadhuus. Men da han ikke vilde bryde med den hellige Fader i Rom, og da han vilde være falden i Bands Sag eller Interdict, som det var i de Dage, hvis der fængsledes nogen Bisp eller Prælat, overantvordede han strax derefter Bispen af Odense til Erkebiskop Birger i Lund. Og samme Dag skrev Kongen til Pave Leo, at Bispen opvakte Uenighed mellem ham og hans Undersaatter, og vilde gjøre dem oprørske. Han havde dertil begaaet Mord og Mandslæt, da han havde ladet Herr Otto Porsfeld ihjelslaae, som var Enkedronning Kirstines Lehnsmand paa Næsbyhoved i Fyensland. Og hans kongelige Herr Fader havde Bispen forskrevet siirfindstyve tusind Gylden at betale de Lybske, uden Fuldmagt eller Befaling, hvilke Kongen enten maatte erlægge, eller de Lybske vilde slaae sig til hans Uvenner. For saadan Frygts og Fares Skyld havde han overantvordet ham Erkebiskop Birger udi Gjemme, og det i den pavelige Stols Legat, Cardinal Angeli Arcemboldi Nærværelse, indtil og saa længe Kongen og hans Riger bleve forvisede derimod, eller indtil saa længe, at Bispen og hans Capitel stiller Erkebispen nøiagtig Loven og Vissen, at han ikke skal undslye eller være Kongen og hans Riger imod i nogen Maade, eller og indtil Nationale Concilium haver været

holden af Biſper, Prælater og Geiſtlige, eller Pavelig Helligheb Selv berom vorder gjørendes tilbørligt Forſyn. Thi Kongen havde ikke villet fængſle Biſpen, at han ikke ſkulde falde in poenas canonum derover.

Biſpens Canceler blev holdt tilbage i Kjøbenhavn og indlagt hos en Kannik, Meſter Knud Valkendorff, imod ſin Eed, at han ingenſteds vilde udgaae, uden Kongens Villie og Forlov.

Over alt Dette var en mørk Stemning udbredt, ſaavel over Rigsdagens mange hundrede Medlemmer af alle Stænder, ſom over Stadens Indvaanere, og Enhver frygtede daglig, at man ſkulde høre om nye Voldsgjerninger, ſaa at man ſkyndte ſig at tilendebringe Herredagen det ſnareſte muligt.

Staden ſaae i denne Tid ud ſom en beleiret By, og overalt ſaae man bevæbnede Krigsmænd. Kongen holdt Slottet ſtrengt bevogtet, og Rygtet gik, at han i ſit Følge havde to Bødler, der vare udklædte ſom Herolder, for at han ſtrax kunde lade exeqvere hvad Dom han fældte. Magiſtraten havde ladet Vagterne ved Portene forſtærke, for at have flere Svende i Beredſkab til Ordens Overholdelſe. Adelsmændenes og Biſpernes jernklædte Ryttere fulgte deres Herrer overalt, da de ikke troede ſig ſikkre uden diſſe, og dertil vare mange fremmede Krigsfolk komne til Staden, for at tjene paa det foreſtaaende Tog til Sverrig. Kongen havde nemlig ſkikket ſit Sendebud, Meſter Jørgen Skodborg, til Frankrig, og udbedet Hjælp af Kong Frants den Førſte, og denne Monark havde lovet, at Arvemarſkallen af Normandiet, Gaſton de Brezé, til Foraaret ſkulde komme hertil med Hjelpetropper og Kartover. Nogle faa franſke Capitainer vare allerede ankomne; men der var desforuden kommet en

Hoben tydske og skotske Leiesvende til Staden, som Kongen havde hyret i samme Anledning, da de just vare ledige. Thi dengang droge saadanne Compagnier fra det ene Land til det andet, og tjente den Potentat, som netop havde Brug for dem, hvorom da med deres Høvidsmand blev afsluttet Contrakt.

Disse fremmede Troppers Capitainer vare Adelsmænd, som levede et lystigt Levnet paa Kroer og Spillehuse, og forødte de Penge, som de tjente, med Lethed. Nye Lykkespil, nye Viser og idelige Tvekampe vare de Moder, disse fremmede Gjester indførte, der vare raae og udsvævende Mennesker, som Alle, hvis Haandtering det er, idelig at sætte Livet paa Spil for Penge. Det var derfor ikke at undres over, at det gik mere end almindelig vildt til, naar de danske Adelsmænd og Kanniker mødtes med disse Herrer paa offentlige Steder, hvor de fremmede Capitainer vare Dem, der gave Tonen an.

Hans Knaps Huus var det mest søgte Sted i Nærheden af Staden, deels for sin smukke Beliggenhed og gode Bevertning, og deels fordi den lille, nærliggende Lund ved Sankt-Annas Kapel var fortrinlig skikket til de smaa Tvekampe, som næsten hørte til Dagens Orden, til Trods for de strenge Forordninger mod Slagsmaal og Tvekamp, som Kongen atter havde ladet udgaae.

Hans Knap fandt sig i alle disse Optøier med en Verts Taalmodighed; thi han tjente gode Penge ved de Fremmede, og tillod dem derfor gjerne at gjøre sig saa lystige som det behagede dem. Men for Anna begyndte en Lidelsestid; thi for hende vare disse Drikkegilder, med deres Eder og Slagsmaal, deres Larm og Blodsudgydelse, en idelig Anledning til Skræk og Rædsel.

Paa en smuk Eftermiddag havde en Hob unge

Adelsmænd, og nogle af de fremmede Capitainer, bestemt at forsamles i Hans Knaps Huus, hvor de vilde holde sig lystige med Spil og Sviir. Claus Daa og nogle af hans Venner havde lovet at ville deeltage i Selskabet, og med hverandre under Armen, saa at de næsten spærrede hele Gaden, vandrede de med stærke Skridt til Østerport for at naae Herberget til den fastsatte Tid. Bag efter Herrerne gik deres velbevæbnede Svende. Og vee alle Dem, som dette hovmodige og overgivne Tog mødte; thi det lod intet Fruentimmer gaae forbi, uden at tiltale hende med allehaande Skjemt, som ofte ikke holdt sig indenfor Sømmelighedens Grændser. Og naar det mødte en Borger, og han ikke strax trykkede sig tæt og ærbødig op til Muren, for at give det Plads, maatte han vente at blive løbet saa haardt paa Armen, at han i det Mindste bragte blaae Pletter hjem fra dette Sammenstød.

Svendene vare lige saa overmodige som deres Herrer, og de fuldendte i Almindelighed hvad disse havde begyndt.

Men Sandheden af Ordsproget: som Herren er, saa følge ham Svende, beviste sig ogsaa her; thi ligesom Claus Daa søgte at undgaae ethvert Sammenstød, og villig aabnede Rækken og gav de Forbigaaende Plads, naar han kunde, saaledes deeltog Mogens heller ikke i de andre Svendes Uforskammenhed.

— „Vel mødt, min smukke Jomfru," raabte En til en ung Pige, som tugtig gik gjennem Gaden, ledsaget af sin Moder. „Vel mødt! Og vær vis paa, at jeg regner det for et godt Varsel, at have mødt Dig først og ikke din gamle Mutter Grimiane, som tridser bagefter."

— „Hør ikke paa ham," sagde en Anden. „Det gaaer ham, som alle Smigrere, han har en Silketunge og en Blaargarns Baglaad. Vaer Dig for de falske Katte, de slikke for og bagtil kratte." —

— „Af Veien, I Ølvom! Det nytter ikke, at I sætter Ryggen mod Muren, naar Maven staaer saa langt ud, at den tager mere Plads end et Bislag. Tilbage med Eder, den Vei, I kom!"

— „Hør, med saadan en Isterbug gjør I bedst i at gaae uden om Staden, thi den er for drøi for vore Gader."

— „Kom her, Mester, I kan komme igjennem hos mig," sagde Claus Daa, og gav Borgeren Plads. „Vi mene det slet ikke saa ilde, som I synes at troe."

— „Jeg takker ydmygst, ædle Herre," sagde Johan Spegelberg med Huen i Haanden. „Jeg ønsker de ædelige Herrer underdanig en god Aften."

— „Hold Mund, Smørtønde, og tak vor Gunst for, at Du ikke kom til at gaae Omvei, som du ærlig havde fortjent, for at komme os i Veien med en saadan Fyldevom," sagde Tage Thott, idet han skubbede til ham.

Svendene støtte ham fra den Ene til den Anden. En af dem slog ham Huen ud af Haanden.

— „Vidste jeg ikke bedre, skulde jeg troe, at Claus Daa stod paa Bjelken for Gjeld hos hele Borgerskabet i Staden, saa bange han er for at komme en Kræmmer for nær," sagde Peder Galle leende.

— „Var det saa, da søgte jeg vel tvertimod at indgyde ham brav Skræk," sagde Claus Daa. „I det Mindste er det Eders Maade, og der findes vel ikke mange Kræmmere i Staden, som I ikke har en Kærvestok hos, der er lige saa lang, som Boden er høi."

— „I kunde gjerne sige saa lang, at den gaaer op igjennem Taget," sagde Oluf Bjørn. „Thi mangen Gang skære de vel ogsaa et dobbelt Mærke i Stokken, for en enkelt Vare. Men det er ikke værdt at regne nøie, naar Intet betales."

— „Længe borget er dog ikke givet," sagde Peder Galle. „Hvo, som borger, skal baade regne og betale. Var det ikke for Tids Frist, skulde Fanden borge; thi det er et sandt Ord, at naar Laan gaaer hjem, sidder nøgen Bag igjen. Men Ingen kan fortænke mig i, at jeg udsætter dette saa længe som muligt, baade for Vinterens og for Anstændighedens Skyld." —

I Hans Knaps Storstue var allerede et talrigt Selskab forsamlet. Kanderne vare flere Gange fyldte og atter uddrukne, og Terningerne rullede over Bordet. De Nykomne hængte deres Kaarder op paa Væggen, paa de dertil indrettede Knager, toge Plads mellem de ældre Gjester, og istemmede de muntre Sange, som løde langt ud, og advarede sindige Borgere mod at nærme sig dette Huus, hvor Adelsmændene og deres Svende holdt sig lystige. Thi i den ringere Gjestestue søgte Svendene at efterligne Herrerne, og naar disse krævede Rhinskviin, Romanie, Malvasier eller anden Viin paa Bordet, og spillede om Sølvpenge, drak Svendene Øl og sloge om Kobberskillinger med lige saa megen Larm og lige saa mange Eder. Og heri deeltog ærligt en Flok skotske Soldater, som havde været her før Svendene kom.

Henning Grib rystede Terningerne og raabte: „To Gylden ude! Hvo vil vove?"

— „Jeg!" raabte Peder Galle. „At sige paa Borg til Spillet er ude, eller til vi sees igjen; thi jeg har netop glemt min Pengekat etsteds hvor jeg var."

— „Ingen bedre?"

— „Jeg ſagde, at jeg holdt dem," ſagde Peder Galle fortørnet.

— „Og jeg ſagde: Ingen bedre?"

— „Anſeer I mig ikke god for to Gylden?"

— „For to hundrede, at ſige naar I har betalt dem?"

— „Jeg er vis paa, at her er Ingen, ſom ikke ſtrax laaner mig fire Gylden. Claus Daa! Vil I borge mig ſex Gylden paa min Fædrenearv?"

— „Jeg laaner ikke paa Pant," ſagde Claus Daa. „Der har I ſex Gylden for Eders gode Tiltro."

De andre loe. Peder Galle ſpillede og tabte.

— „Otte Gylden ude!" raabte Kanniken.

— „Gid Djævelen annamme Eder og Eders Terninger," ſagde Peder Galle. „Claus Daa! I ſeer, at min Tiltro er uformindſket. I laaner mig vel end otte Gylden?"

— „Der," ſagde Claus Daa. „Men vinder I ikke Lykken dennegang, kan jeg ikke hjelpe Eder den næſte."

Peder Galle ryſtede Terningerne længe i Haanden inden han ſlog, medens han ved ſig ſelv mumlede: „Lykketerne! Gjør Du nu bedſt! Jeg binder Dig med min Haand, og med Jeſu Haand og med de ni gode Guds Engler, med hvid Uld og grønt Græs, og den hellige Aands ſande Læſt. Amen!"

Dette var en Formular, ſom ſkulde bringe Lykke.

— „Syv! Der gives baade høiere og lavere."

Kanniken ſtrøg Terningerne af Bordet, ryſtede dem i Haanden, og ſlog.

— „Tolv! — Der er sexten Gylden ude!“ raabte han, idet han atter strabede Terningerne til sig.

— „Skalke og Narre have mere Lykke end Ret,“ mumlede Peder Galle.

En af de fremmede Capitainer modtog Opfordringen. De spillede og dobblede, og Kanniken lod til at have forpagtet Lykken iaften, thi hvergang der stod en Ubetydelighed paa Spil, tabte han, og naar det blev høit Spil, vandt han stadig.

— „Veed Nogen, om Hans Helligheds har givet Svar paa Kongens Brev om Bispen af Odense?“ spurgte Henning Stub, som, uagtet Forskjellen i Alder, ofte tog Deel i de unge Adelsmænds Gilder, hvor man mere taalte end yndede ham.

— „Det maa I spørge Madam Sigbrits Pige om, hende kjender I ganske vist, og hun vil bedst kunne give Eder Besked derpaa,“ sagde Henning Grib, idet han saae op fra Spillet, og betragtede Ridderen med en uforskammet Mine.

Denne Hentydning til det Ry, Ridderen stod i for at hente sine Underretninger hos Tjenestefolkene, opvakte almindelig Latter.

— „Veed Nogen, om Hans Naade har været saa naadig at stikke een eller to Bøddeler i Heroldkappe?“ sagde Oluf Bjørn. „Det, tykkes mig, kommer os nærmere ved, end hvad der angaaer Jens Beldenakke og Paven i Rom.“

— „Jeg har ikke seet Andre i Herolddragt, end Hans og Jytland,“ sagde Claus Daa. „Og at de ikke ere Bøddeler, det vide vi Alle.“

— „For mig maa han gjerne fange alle de Bisper og Kanniker, der er til,“ sagde Peder Galle, „og

jeg vil oven i Kjøbet regne det for en god Gjerning. Men jeg gad nok vide, hvordan det er gaaet Herr Nicolaus Haderstorff af Lante Franken, som var kommen her til Staden, for at kræve hvad de menige Landsknegte i Sverrig have tilgode. Man skikkede ham til Abrahamstrup, og sagde, at der skulde han finde Kongen. Men Hans Naade har ikke været der i lang Tid. Gid jeg kunde gjøre som Kongen, naar jeg bliver krævet, og sende mine Rykkere Fanden i Vold, det vilde være mig til stor Lettelse."

— „Rygtet gaaer, at Lehnsmanden holder ham fangen derude, tilligemed hans Dreng. Men det er næsten mere troligt, hvad en Veifarende sagde mig forleden, at de have hemmeligen omkommet dem Begge; thi død Mand kræver Ingen."

— „Jeg veed ikke, hvi Kongen ikke skulde omkomme dem og saaledes slutte Regnskabet, naar han, som vi Alle vide, ikke betænkte sig paa at lade Steffen von Weberstad af Lante Dyringen gjøre et Hoved kortere," sagde Tage Thott.

Den omtalte tydske Adelsmand havde en lang Tid været Øverste for noget Fodfolk, og Kongen havde forlehnet ham med Øland. Men senere, da han fortrød det, og havde andet Brug for Lehnet, havde han kaldet ham til Kjøbenhavn. Her havde Ridderen slaaet en Krigsmand, ved Slagsmaal i et berygtet Huus, og var for den Sags Skyld flygtet til Hellig-Aands Kloster. Men Kongen lod ham med Magt bortføre af Klosteret og halshugge.

— „Godt og vel var det, om Kongen snart kunde komme i Kast med Svenskerne og køle sit Mod paa dem. Thi nu, da han har faaet Blod paa Tand ved Torben

Øxe, er han som Ulven, og Ingen veed sig sikker. Siden den Tid er det gaaet Slag i Slag."

— „Jeg fatter ikke, at nogen fremmed Capitain vil lade sig tinge til at tjene ham, som betaler sin Regning med Øxe og Kniv."

— „Derfor ere de ogsaa komne saa mandstærke, det er ikke gjort med at hugge Hovedet af een Capitain, thi saa følger strax den anden efter."

— „Og de Karle see mig ud, som de vare vante til at holde Ulven om Ørerne og Hunden om Rumpen. Jeg tvivler om, at de tage tiltakke med ringere end Nobler Guld, eller i det Mindste gode rhinske Gylden. De ville neppe tage imod hans daarlige Klippinger."

— „Jeg er bange for Kong Klipping, at han dennegang har forregnet sig," sagde Henning Stud. „Han fortjener det Øgenavn med Rette, al den Stund han slaaer en Mynt, som intet Menneske vil tage for god, om han end har ladet Galger reise ved hver Stad, for at tvinge stakkels Mennesker til at tage hans onde Penge for gode. I gamle Dage gik det anderledes til, og min egen Konge, den høibaarne Fyrste Kong Hans, Gud give hans Sjæl Naade, han havde mere Retfærdighed i sin lille Finger, end hans Herr Søn i sin hele Krop. Da havde en Adelsmand ogsaa flere og bedre Penge paa Lommen, end nuomstunder."

— „Jeg vil af godt Hjerte ønske Eder, at den Tid maa komme igjen," sagde Oluf Bjørn. „Maaskee I da kunde faae Raad til at anskaffe Eder en anden Vams, i Stedet for dette luslidte Klokkespil fra Eders egen Konges første Regjeringsaar."

— „Det er mindre af Sparsomhed, end til Ære for salig Kongen, at jeg bærer denne Dragt, som han

engang selv gik med," sagde den gamle Ridder ærgerlig. „Sandt er det imidlertid, at en Adelsmand, som ikke vil være i Borg og Gjeld skal spare; thi der behøves Andet til at leve, end en broderet Vams og et Par Silkehoser."

— „Det er sandt," sagde Peder Galle alvorlig. „Salomons Viisdom taler af hans Mund. Thi skulde man ikke sin Bug fylde, da kunde man sin Bag forgylde."

De Andre loe. Claus Daa reiste sig for at forlade Stuen. Han var for længe siden ked af denne Larmen, der saa lidt passede med hans Sindsstemning.

— „Hvor gaaer I hen, Claus Daa! Vil I forlade os? I skylder mig Gjengjeld for Sidst", sagde Henning Grib, som spillede med den franske Capitain Presou.

— „Har jeg nogensinde vundet fra Eder? Det er mere end jeg kan mindes. Men jeg skal desuagtet være Eder til Tjeneste. Jeg trænger til frisk Luft ovenpaa den megen Viin. Jeg gaaer ud i Lunden tæt ved, I kan lade mig kalde, naar I er ledig."

— „Ude af Øine, ude af Sind," sagde Kanniken. „Jeg er bange I glemmer Eders Løvte, naar I først kommer paa fri Mark. Bliv hellere herinde, thi een Fugl i Haanden er bedre end to paa Taget, veed I nok."

— „Hvad jeg har sagt, det har I vel hørt," svarede Claus Daa stødt, og gik ud af Døren. —

Han vandrede med langsomme Skridt til Lunden, og her gik han længe op og ned, for at nyde den friske Søluft, som blæste ind fra Sundet, der vældede sine graae Bølger i en ringe Afstand.

Hvor langt anderledes er dog Guds frie Natur,

tænkte han ved sig selv, end den lumre Stue, med gamle og unge Svirebrødre. Det indknebne Rum hæmmer Tanken og stækker dens Vinger; her kan den frit udfolde dem, for at gjennemflyve det store Rum, der ligger mellem . . . Hvor lider vel Gundel i dette Øieblik? Mon hendes Tanker ere hos mig, som mine ere hos hende? — Det smalle Vand og de faa Mile Land, som ligger imellem os, kalder jeg et stort Rum? — Ak, det er ikke altid Afstanden, der bestemmer Størrelsen, og havde jeg ikke lovet at opgive ethvert Forsøg paa at see hende for Tiden, da skulde ikke disse Bølger skille os ad, om jeg end som en ny Leander skulde svømme gjennem Havet til min Hero. —

For en Elsker, som tænker paa sin Elskede, gaaer Tiden hurtig. En god Time var allerede forløbet, uden at Claus Daa havde mærket det, og han tænkte mindst af Alt paa at vende tilbage til Huset. Men da han atter dreiede om, for at gaae ned imod Stranden, saae han Ridder Stud komme gaaende med iilsomme Skridt. Da han ikke kunde undgaae den gamle Sladdrer, gik han ham imøde.

— „Jeg sagde nok, at I var her endnu. Jeg kjender mine Folk. Men Ungdommen nuomstunder er superklog og troer Ingen."

— „Og hvo tvivlede derom, al den Stund jeg havde givet mit Ord for at blive?"

— „Claus Daa," sagde den gamle Ridder, uden at svare paa hans Spørgsmaal, „Eders Fader er min Ven, og jeg veed at Ordsproget slaaer ind hos Eder, Æblet triller ikke langt fra Stammen. Jeg har ikke tvivler paa Eders Ord."

— „Jeg takker Eder for de gode Tanker, I nu har om mig; saa gode har I ikke altid havt dem."

— „Ingen Mand veed Alting. Det er umuligt at see ind i Folk, og naar først en Mand kommer for Orde, fristes man let til at troe, at han dømmes saa med Rette, allerhelst naar det er hans Nærmeste, der tale saaledes om ham."

— „Frænde er Frænde værst," vedblev Ridderen, da Claus Daa ikke svarede paa denne Bemærkning. „Salig Torben Oxe kunde i den Henseende have været Eders Slægtning, naar det skulde være, saaledes talede han bestandig om Eder, og intet Under, at jeg troede derpaa, thi han havde jo kjendt Eder, før jeg."

— „Niels Henningsøn," sagde Claus Daa, „har Ingen talt værre om mig end Slotsherren, da er jeg rolig. Det var ikke den Mands Sæd, at tale Ondt om Folk naar de vare borte, og havde han havt Noget at tale paa mig, da havde han nok sagt mig det reent ud."

— „Jeg vil ikke sige, at han er Den, som har talt værst om Eder, nei, det vil jeg ikke sige. Torben Oxe havde nok en hvas Tunge, men end mere en uforsigtig Tunge. Munden taler ofte Det, Halsen maa betale, siger Ordsproget, og det slog til med salig Torben Oxe. Nei, han var ikke af de Værste, ihvorvel han nok kunde give et Hib imellem. Nei, de Haner gale mest, som gale ilde. Og kunde man komme ind igjen med en hvid Pind i Munden, hvor man nys gik ud, saa fik man tidtnok sit Skudsmaal at høre."

— „Man skal undgaae det, saa længe man kan. Lurer bag Dør sit Spottenavn hør."

— „Det vilde I selv have kommet til at bekjende,

havde I nys staaet bag Døren i Hans Knaps Stue. Alle Helgene!"

— „Jeg? Hvad har man sagt om mig?"

— „Hm, saa Eet og saa et Andet. Det er ikke let at huske Sligt. Jeg glemmer det Meste igjen, af hvad jeg saadan hører. Det gaaer mig ind ad det ene Øre, og ud af det andet."

— „Saa er Det vel heller ikke bedre værdt."

— „Ja, Noget husker jeg sagtens. De sagde, at nu var I vel gaaet ud, at smidske for Datteren i Huset, siden I med Eet fik Bisselæder i Saalerne. Og det gav Anledning til at de talte med Misundelse om den Lykke, I gjorde hos Qvindfolk. Og saa sagde En, at den ikke altid var saa ganske ublandet, thi hos Gundel Griis havde den skaffet Eder Faderen paa Halsen, som havde været saare kort for Hovedet, og plat ud havde viist Eder Vinterveien. Jeg sagde, at det vidste jeg ikke Noget af, som dog var kommen der i Huset."

Det ærgrede Claus Daa, at hans Elskede var bleven omtalt i et saadant Lag, og i hans Fraværelse.

— „Man gjør vel i, ikke at lade mig høre derpaa, naar man vil tale om de Fruentimmer, jeg kjender," sagde han med Vrede.

— „Det sagde jeg dem netop, det sagde jeg. Men de loe mig lige op i Øinene, og sagde, at det brød de dem feil om, thi Eders Vrede betød ei Stort."

— „Og hvo sagde det?"

— „Jeg husker det saa Skam ikke. Hukommelsen er som Fiskergarnet, Noget beholdes, Andet gaaer igjennem."

— „De ere vel svirende tilhobe, saa det vil heller ikke sige Stort, hvo der er det mest," sagde Claus Daa.

— „Vel muligt, jeg troer det selv. Men dengang vare de min Tro lige saa ædrue, som I og jeg, det er vist."

— „Ja saa!"

— „Jeg troer ellers, at det var Henning Grib, der sagde det, naar jeg ret husker mig om."

— „Saa . . .?" sagde Claus Daa langtrukket.

— „Hvad jeg ganske vist mindes at han sagde, det er, at han brød sig ikke Stort om I kom tilbage eller ei, thi I lærte aldrig at spille som en Adelsmand, og kunde I komme afsted dermed, filzede I gjerne med Spillet, indtil I saae Eders Snit til at gjøre en Fangst."

Blodet steg Claus Daa til Hovedet.

— „Er I ogsaa vis paa, at I ikke hørte feil?" sagde han. „I er undertiden lidt tunghør."

— „Man hører ikke let feil af det, som man har hørt saa tidt gjentaget," svarede Niels Stud ligegyldig. „Men Forord bryder al Trætte: ikke mine Ord igjen. Jeg er for gammel til at hanekyllinges med de unge Herrer, som nu ere blevne reent galne efter at aarelade hverandre, siden disse franzøske Capitainer have fortalt dem om hvordan de Pariser Adelsmænd slaaes for mindre, end et godt Ord, paa et Sted, som de kalde Klærkevænget, hvor der daglig forefalde en halv Snees Tvekampe. Det er sært, hvor Sligt kan smitte! Og det skulde ikke undre mig, om de døbte Sankt-Anne Lund om, og kaldte den Klærkevænget, thi Abelysten er stor iblandt dem."

— „Men sagt det, har han?" spurgte Claus Daa.

— „Saa vist som jeg staaer her. Men jeg vil give Eder et Venneraad. Det er altid godt at vide, hvordan man staaer sig med Folk; men man skal ikke strax gjøre Larm derover. Lad det gaae ind ad det

ene Øre og ud af det andet. Jo mere man rører ved Sligt, jo værre er det. Og huſk paa Kongens Forordning. Kongen taaler ikke at Adelsmænd drage Kaarden, naar det ikke ſkeer til hans Naades egen Gavn. Bi, Claus Daa, og ſlaae Vand i Blodet! Lad ikke en ſaadan Smaating gjøre Eder Hovedet kruſet. Det glemmes ſnart hvad der er ſagt, og vi vare ikke Mange, der hørte det. Naar jeg undtager den franzøſke Capitain og Fem, Sex til, ſaa veed de Andre ikke mere derom, end det Barn, der ſkal fødes inat."

— „Og hvem vare de Fem; Sex, ſom hørte det?"

— „Jeg lagde, ſandt for Herren, ikke Mærke dertil. Hør, lyd et godt Raad. Gaa hjem og læg Eder til at ſove, og I ſkal ſee, at naar I vaagner imorgen, tænker I ikke mere derpaa. Nuomſtunder regner man ikke Sligt ſaa nøie. I mine unge Dage, da var det anderledes. Alle Helgene! havde Nogen ſagt det Mindſte om En af os, det havde givet blodige Pander."

— „Og troer I, at vi nutildags lade os ilde omtale?" ſagde Claus Daa forbittret, og tog lange Skridt hen imod Huſet.

Den gamle Ridder ſtandſede ham.

— „Hvor vil I hen?" ſagde han. „Gjøre en dum Streg! I har Intet hørt, og kan derfor ikke tale derom. Hvad jeg af Venſkab har ſagt Eder, det kan I ikke gjentage; thi Ingen ſkal kunne ſige med Rette om mig, at jeg løber med Sladder og ſætter Folk ſammen. Bliv til I faaer nogen Leilighed, ſaa vil jeg Intet indvende; thi viſt er det, at Henning Grib er en mundkaad Knægt, og at han mangengang har talt om Eder, ſom om han vidſte mere Ondt, end han vilde ſige."

Claus Daa havde sagtnet sine Skridt. Den gamle Ridder gik stønnende og ringlende ved Siden af ham.

— „Een Ting vil jeg dog, imellem Os, gjøre Eder opmærksom paa ... Men det er sandt, Henning Grib er jo Eders Frænde."

— „Min Frænde? Det Slægtskab er langt ude. Det er nok til at stifte Bekjendtskab, men ikke nok til at vedligeholde det. Og Frændskab med ham skjøtter jeg ikke Stort."

— „Han spiller falsk," hviskede Ridderen ham i Øret.

— „Falsk?" udbrød Claus Daa. „Spiller falsk? Det er umuligt. Han er mundkaad. Han er letsindig. Han kan have mange Feil; men spille falsk? Nei, saa slet faaer Ingen mig til at troe, at han kan være. En Adelsmand spille falsk!"

— „Ja, det burde ikke være saa, det burde ikke. Men Gud bedre! Det var i gamle Dage, at man sagde: adelig og ærlig. Den Tid er forbi. Nu hedder det anderledes, nu hører man sige: Modet gjør mere ædel, end Blodet. Og det ere saadanne Adelsmænd Skyld i, som vanslægte fra det rene Blod. Vi Andre lide Alle for deres Skyld."

— „Men, for alle Helgene! hvor kan I falde paa at troe, at han skulde spille falsk?"

— „Jeg har seet det med mine egne Øine. Og I kan see det med Eders, hvis I ei er blind. Tager han vel nogensinde Terningerne ligefrem af Bordet? Nei. Han har den Vane at *stryge* dem af Bordet, for at slaae; imens han ryster dem, bytter han dem, og de han da slaaer med, de ere falske og vende altid de høieste

Øine op. Og saa stryger han dem hjem igjen, og bytter om."

Den gamle Ridders Øine straalede af Glæde over denne Meddelelse. Claus Daa rystede med Hovedet.

— „Han bytter Terningerne og slaaer med sine egne," sagde Ridderen. „Det er saa vist, som at jeg staaer her. Saadanne Fif har man seet før. Der var i min Tid en Herremand, som bar sig ligesaadan ad. Men han blev ikke gammel i Gaarde med os Andre."

— „I har seet feil. Det er umuligt?"

— „Kom, lad os gaae tilbage til de Andre. Nu veed I Besked. Undgaa at spille med ham, det er det Klogeste, thi han trækker Eder op, som I var en dum Pebling, og luk Øinene, naar han spiller med de Andre, det er lige saa klogt. Og glem ikke, at hvo som ei vil lide Paamindelse af sin Ven, han maa finde sig i at lide Straf af sin Fjende. Huft paa Kongens Forordning. Ordsproget siger: snyd ikke Lyset for nær, ellers brænder Du Fingrene. Det er ikke Alt, man skal gribe paa. Den Skurvede skal man lyske sagte, og den Skabbede vil ikke lide Skraben."

Under disse Betragtninger fulgte den gamle Ridder Claus Daa tilbage til Huset, som denne betraadte med stor Uvillie. Og havde han kunnet gjøre det, uden at krænke sit Løvte, han havde visselig ikke oftere paa denne Dag sat sin Fod i et Selskab, der var blevet ham saa ubehageligt.

— „Pas godt paa ham," hviskede Niels Stud i Døren. „Ræven er et snildt Dyr."

De unge Herrer stiklede paa Claus Daa for hans lange Udeblivelse, og af deres Hentydninger sluttede han, at i det Mindste den Deel, af Niels Studs Beretning,

som angik Anna, indeholdt Sandhed. Claus Daa rynkede Øienbrynene og svarede ikke.

— „Plag ham ikke," sagde Henning Grib. „Det er lettere at spørge, end at svare. Non omnium rerum reddenda ratio."

— „Jeg veed ikke hvad I mener med Eders Latin," sagde Claus Daa. „Men det veed jeg, at Ingen, som taler Dansk, skal savne Svar paa Det, han har Ret til at spørge mig om."

— „Han har været der," sagde Henning Grib leende, „hun har været der, ellers svarede han ikke saa mut."

Claus Daa vendte sig fra ham. Henning Grib vedblev at sætte og spille ud, medens han talede.

— „Ja, Anna er en smuk Pige, det er vist. Hun er nok værd, at man øder en Timestid paa hende. Og ihvorvel hun er knibsk, naar Nogen seer derpaa, saa mener hun dog, at To er bedre end Een, og siger med Prædikerens Bogs andet Capitel: Væ Den, som er alene . . . især i Tusmørket. Amen!"

Disse Ord, som Kanniken sagde i en snøvlende Prædiketone, opvakte almindelig Latter.

— „Jeg beder Eder at holde Eders Tunge i Tømme, Henning Grib; thi naar jeg er tilstede, skulle skikkelige Fruentimmer ikke omtales anderledes end sømmeligt."

— „Skikkelige!" gjentog Kanniken smilende. „Nu, det er, som man tager det."

— „Han siger, at han veed bedre Besked, og nok kunde fortælle Et og Andet om den smukke Anna, naar han vilde," sagde Peder Galle.

— „Har han sagt det, da har han løiet af hans

Hals," sagde Claus Daa. „Og vil han sige det nok engang, og lade mig høre derpaa, skal han faae det Svar, som tilkommer en Løgner."

Kanniken sprang op, de Andre lagde sig derimellem, man trættedes og raabte høit, omsider blev Sagen bilagt, og Capitain Prefou, som var gjort til Dommer i denne Æressag, dømte, at Den, som først omtalte den smukke Anna, skulde give to friske Kander Romanie. Dermed var Striden afgjort.

— „Nu vel, Claus Daa, saa ere vi altsaa forligte," sagde Henning Grib. „Men da vi ikke, efter gammel Skik, kunne sove i Seng sammen, til Tegn paa god Villie og godt Venskab, saa lad os lege Terninger sammen. Thi man spiller kun med en Ven."

— „Og dog kommer tidt Uvenskab efter den Leg," sagde Claus Daa. „Jeg har ikke stor Lyst til det."

— „I vilde før, og hvis I ikke er vred endnu for vor Strid om den smukke Anna . . ."

— „Holla! Der er han! Han skal give to Kander!" raabte flere af Herrerne. „Den smukke Anna leve!"

— „Hans Knap, to Kander Romanie!" sagde Kanniken leende, og rystede Terningerne. „To Gylden er ude."

Claus Daa tog sin Pengekat og lagde to Gylden paa Bordet. De slog, og Claus Daa vandt.

— „Fire Gylden," sagde Kanniken, og lagde Pengene paa Bordet. Claus Daa vandt atter.

— „Nu er der otte Gylden paa Bordet," sagde Kanniken. „Jeg holder dem!"

Claus Daa vandt tredie Gang.

— „Lykken har forladt Kirken og er kommen paa

ſin rette Plads," ſagde Capitain Prefou. „Nu har den vendt ſig til Sværdet."

— „Sexten Gylden? Der er de! Det er Eder, der ſkal ſlaae, Claus Daa."

— „Ti! Jeg troer, at jeg vinder igjen."

Kanniken ſtrabede Terningerne af Bordet, ryſtede dem længe i Haanden og fremſagde ſnøvlende en Linie af en latinſk Messe: „Libera nos ex omnibus angustiis nostris . . . Sexer Alle! Det hjalp, der kan man ſee, hvad en Messe er i rette Tid," tilføiede han ſpottende.

— „Fanden frier ſine," ſagde Peder Galle.

— „To og tredive Gylden!" raabte Kanniken.

— „Der!" ſagde Claus Daa og lagde Pengene paa Bordet.

Henning Grib vandt atter. Adelsmændene ſamledes om dem, det uſædvanlig høie Spil havde opvakt almindelig Opmærkſomhed.

Den gamle Ridder Stub ſtillede ſig lige over for Claus Daa; han vilde gjøre Tegn til ham, men han ſaae ikke op fra Spillet, uagtet det lod til at han lidet ændſede de ſtore Summer, han tabte.

Kanniken tog Halvdelen hjem og puttede Pengene i Lommen. — „Pas paa, nu vender Lykken ſig," ſagde Capitain Prefou.

Men Henning Grib vandt atter.

— „Igjen to og tredive Gylden!" raabte Kanniken.

— „Der er de, Slughals!" Claus Daa kaſtede dem med ligegyldig Mine paa Bordet. „Elleve!"

— „Hvad ſagde jeg," raabte Capitainen. „Sværdet har atter overvundet Kirken. Nu taber han."

Kanniken ſtrabede Terningerne af Bordet og ryſtede

dem. „Ex omnibus angustiis . . . libera nos, Domine! . . . Tolv!"

Han vilde atter ſkrabe Terningerne til ſig; men Claus Daa havde hurtig lagt ſin Haand paa dem.

— „Bi, bi! Lad os ſætte ud først!" raabte Henning Grib, og ſtød hans Haand tilſide, for at tage dem.

— „Lad Gevinſten ſtaae et Øieblik," ſagde Claus Daa. „Og gaaer Dette til med Rette, vil jeg gjøre Eder Afbigt. Lad mig nu ogſaa prøve det Spil. Ex angustiis . . . Sexer Alle! . . . Ex omnibus . . . Sexer Alle! . . . Sexer Alle! . . . Sexer Alle, enten jeg ſiger Messen, eller ei."

Tilſkuerne betragtede Claus Daa med Forundring, da han vedblev ſaaledes.

— „Med disſe Terninger kunde jeg ſlaae høieſt Øine til Dommedag," ſagde han. „I er en Adelsmand, og I ſpiller med falſke Kugler!"

— „Falſk!" raabte Henning Grib, bleg ſom en Død. „I vover at ſige . . ."

— „At I er en falſk og løgnagtig Skurk," udbrød Claus Daa med Vrede, og kaſtede Terningerne, for at ſlaae ham dem i Hovedet.

Kanniken bukkede ſig. Den ene Terning forſvandt, den anden faldt ſaa haardt paa Bordet, at den ſønderſloges, og en lille Klump Bly, ſom havde været ſkjult i dens ene Side, kom tilſyne.

— „Falſk? falſk!" raabte Adelsmændene. „Bort med ham! Ud af Døren med den Vanhyrdige!"

— „Ja, naar jeg først har mærket ham," ſagde Claus Daa, idet han ſprang hen til Væggen og rev ſin Kaarde ned, ſom han ſpændte om ſig. „Træk og forſvar Dig, Du Falſkner og Æreſkjænder!"

— „Træk!“ raabte Capitain Saint-Blimont. „Hos Os kan en Abbé ikke krybe bag Korset i en Æressag. Træk, Sacre Grenouille!“

— „Træk, Sacristi!“ raabte Prefou. „Hvad nøler I efter? Foudre et tonnerre!“

— „Luk Døren! luk Døren!“ raabte Hans Knap til Svendene, som vare stimlede i Døren ved denne Larm. Han trængte dem tilbage med sit store Legeme tvang Døren i, og lukkede den af, saa at han og Tjenerne vare udenfor.

— „Man skal aldrig være Aasynevidne, naar det kan undgaaes,“ sagde han til dem i en belærende Tone. „Gaa ind, og pas Eders eget Øl, godt Folk!“

— „Træk, Abbé!“ raabte de franske Capitainer til Henning Grib, der stod som lynslagen midt i Stuen.

Claus Daa trængte ind paa ham med draget Sværd. Nogle af de Andre stillede sig imellem dem. Man vilde mægle Forlig, man vilde have Kanniken bort, men Døren var lukket af udvendig.

— „Spar den feige Skalbemunk,“ sagde Peder Galle, „Smit ikke din Kaarde paa en Tyv, men bank ham ud med Skeden.“

— „Stik Kaarden ind!“ raabte Ridder Stud. „Stik Kaarden ind! Husk paa Kongens Forordning. Hvo Sværd drager, er fredløs Mand. Husk paa, at han er Kirkens Tjener!“

— „Jeg har ikke glemt Kongens Forordning,“ sagde Henning Grib med ryslende Stemme. „Her er ikke Stedet, men vi skulle nok mødes. I skal staae mig til rede for hvad I har sagt ... I har byttet Terningerne ... De falske Terninger vare Eders, og ikke mine.“

— „Tyv og Løgner, som Du er! Og var Du

end en Cardinal, saa skal Du dog sparkes ud af ærligt Samfund. Bort med Dig!"

Claus Daa kastede Kaarden og greb Kanniken med et fast Tag i Halsen og i de meget vide og posede Buxer, som dengang vare i Mode blandt Kannikerne. Og inden han kunde sætte sig til Modværge, havde Claus Daa løftet ham op fra Jorden og stødte ham saa voldsomt mod et af de lave Vinduer, at den skrøbelige Vinduespost søndersloges. Ruderne sprang klirrende itu, og igjennem den Aabning, der saa pludselig var gjort, forsvandt Henning Grib, som baglænds styrtede ud, og laae paa Jorden mellem Glasskaar og de sønderbrudte Stumper af Vinduerne.

— „Habet! Habet!" raabte mange Stemmer. „Det er godt nok til ham! Han fortjener ikke bedre! Habet!"

Med dette Udraab pleiede Vidnerne ved en Tvekamp dengang at antyde, naar en af de Kæmpende var saaret.

Claus Daa vendte sig om, tog sin Kaarde op og stak den i Skeden. Hans Knap styrtede ind i Stuen, denne Begivenhed havde overvundet hans Phlegma. Men Claus Daa beroligede ham snart ved den Erklæring, at han indestod for Skaden, som skulde blive betalt Dagen efter. Og da Peder Galle havde strøget alle de Gylden, som Kanniken og Claus Daa havde efterladt, af Bordet i Vertens Hue til Bod for denne Uorden, bukkede Hans Knap næsten til Jorden og havde gjerne seet, at man havde sønderslaaet de to andre Vinduer i Stuen til samme Priis.

Da Ruderne klirrede, styrtede Svendene ud af Døren. Henning Grib, som laae paa Ryggen mellem Ruinerne, der klingede ved hver Bevægelse han gjorde, blev hilset

med raa Latter. Rasende sprang han op og foer, med truende Gebærder, hen ad Stien til Staden. —

Roligheden var efterhaanden igjen oprettet. Herrerne talte om dette sjældne Tilfælde. Enhver beregnede de Tab, han i lang Tid havde lidt, thi Henning Grib havde plukket dem Alle. Forbittrelsen gik omsider over til Lystighed, og man loe, sang og drak, som om Intet var forefaldet. Men det var ikke Claus Daa muligt at deeltage i denne Spøg; thi dertil var hans Sind altfor oprørt. Denne Falskner havde været hans Omgangsven i lang Tid; han havde nok lært at indsee, at han altid havde omgaaedes ham med Svig og Falskhed, men han havde dog engang omgaaedes Henning Grib i Venskab. Han var hans Frænde, om end langt ude i Slægtskabet! Og han var en Adelsmand!

— „Han slap os altfor let," sagde Peder Galle. „Han burde have slugt sine falske Terninger først, som jeg lod en Jøde gjøre forgangen, ved nogle falske Gylden, han vilde snyde mig med. Hellige Sved! Hvilke Miner vilde han have gjort dertil! Som Djævelen, da han faldt i Vievandskarret."

Hans Knap kom ind og meldte Herrerne, at en Skare af Kongens Drabanter kom ud af Staden. Det kunde nok hændes, at Kanniken havde stødt paa denne Patrouille og faaet den herud; thi Enhver vidste, at det ikke var vanskeligt at formaae Drabanternes Anfører til et Streiftog i Omegnen af Byen, og især til Hans Knaps Have, hvor der vankede saa gode Drikkevarer, naar de hørte, at Landefreden var bleven brudt derude, og at der var Slagsmaal med dragne Sværd, som Kongen straffede saa strengt.

— „Kongen? Han skjøtter vel bedst sig selv," sagde en af Herrerne.

— „Kongen har ikke med os at skaffe, og vi have Lov til at holde os lystige, uden at spørge ham om Forlov."

— „Og ville vi slaaes, og kun slaaes med Adelsmænd, kommer det ikke ham ved. Adelsmænd have Lov til at tage sig selv tilrette og feide med hverandre indbyrdes. Det er tidt nok indført i Haandfæstningerne, og det staaer ogsaa i Kongens, der kan han læse sig det til."

— „Og skulde vi have Lov til at feide, og ikke til at banke en Skjelm?"

— „De ædle Herrer maae bedst vide hvad de have Lov til," sagde Hans Knap. „Jeg vil kun i al Ydmyghed berette hvad jeg har seet, at Kongens Drabanter komme ud af Staden til usædvanlig Tid."

Man saae ud af Vinduerne. En Skare af Kongens Ryttere kom ridende hen imod Huset. En af Kongens Herolder red ved Siden af Anføreren.

— „For Djævelen, det bliver alvorligt!" raabte Capitain Prefou. „De have en Herold med! Sauve-qui-peut! Lad os skilles ad, for at samles i bedre Tider."

— „Nei," sagde Tage Thott, „lad os blive og lukke Dørene. Vi ere lige saa Mange som de, naar vi regne vore Svende med. Claus Daa har faaet denne Sag for os Alle, og vi bør slaae for ham, Alle som een Mand."

— „Jeg skulde dog helst raade til et Tilbagetog, som det Klogeste," sagde Niels Stud.

— „Mangen Stud brøler nok, men stanger ikke,"

ſagde Peder Galle. „Er I bange for Eders Klokkeſpil, ſom I gaaer med i Ærmerne, ſaa gjem Eder hos Ternerne. I kjender vel ſagtens Veien til Fadeburet.“

— „Luk Døren! . . . Og Klingerne frem! . . . Svendene hid! . . . Luk Døre og Vinduer!“

— „De have Luntebøsſer med ſig!“ raabte Niels Stub, ſom tittede ud af Vinduet.

— „Om de ſaa have Kartover, de ſkulle dog ikke tage vor Kammerat fra os,“ ſagde Oluf Bjørn. „Luk Dørene og ſæt et Bord for Vinduet, ſom Kanniken gik ud af.“

Svendene lukkede og ſtængede Dørene, og beredte ſig, ligeſom Herrerne, til at modſtaae det ventede Angreb.

— „Mine Herrer,“ ſagde den ſkotſke Capitain Mac-Ivor, ſom hidtil ikke havde deeltaget meget i Samtalen, „jeg ſkulde næſten anſee det for retteſt, at Herren der ſøger at komme bort, og naaer Kapellet her tæt ved. Thi en alvorlig Modſtand ville vi ikke kunne gjøre i lang Tid, og gaaer Tiden unyttet, kan det ſiden let blive umuligt.“

Nogle billigede Skottens Grunde; men Andre meente, at Flugt vilde være ſkammelig, al den Stund de havde Vaaben nok, og tilmed endnu ikke vidſte om det gjældte dem eller ei.

Claus Daa var af ſamme Mening. Vilde han gaae, da ſkulde det kun være, for at frie ſine Venner for at faae Sag for hans Skyld. Men først maatte han vide, at han ikke veeg for en Skygge.

— „Nei! nei! Bliv! Lad os ſlaaes!“ raabte mange Stemmer.

Da Drabanterne og Herolden holdt udenfor Huſet, vare alle Forſvarsanſtalter trufne, og Enhver var beredt

paa en alvorlig Modstand. Hans Knap og Tjenestepigerne havde skjult sig i Kjøkkenet, for, saa længe som muligt, at holde sig udenfor denne Sag med disse brave Adelsmænd, der havde betalt saa rundelige Bøder for deres Uorden.

Herolden red tæt hen til Huset, bankede med sin Stav paa Døren og raabte: „I Kongens Navn og efter hans naadigste Villie begjærer jeg at indlades, for fængslig at anholde hans Naades Hofsinde, Herr Claus Daa, som har brudt Landefreden og draget Værge mod vaabenløs Mand, til Trods for hans Naades kongelige Bud."

— „Hans Naades Herold taler til Hans Naades Hofsinde med en Værdighed, som det kunde være Hans Naades Hofhund selv," sagde Peder Galle spottende.

Saaledes kaldte de unge Hofsinder Marsken, Mogens Gjø, med Hentydning til hans Navn.

— „Nu kan I ikke længer tvivle," sagde Skotten til Claus Daa. „Men denne Visshed har kostet Eder et langt Forspring."

— „Jeg skulde ogsaa mene, at det havde været bedst I nu havde været i Kapellet," sagde Niels Stud.

— „Jeg med," sagde Claus Daa, „al den Stund jeg mærker, at her er Nogen, der ønsker mig andetsteds. Men jeg vil gaae ud og overgive mig, thi Ingen skal have Uleilighed for min Skyld."

— „Ei Snak! Bliv! Vi overgive os ikke!" raabte Flere. „Bryd Eder ikke om, hvad den Klingbeutel siger."

Herolden gjentog sin Opfordring.

— „Een maa svare," sagde Peder Galle. „Naa! Vil ingen Anden, saa skal jeg! — I kræver Herr Claus Daa af os," raabte han ud igjennem Aabningen i Vin-

dueskarmen, ved Siden af Bordpladen, hvormed den var tildækket. „Men skulle vi være Claus Daas Vogtere? — Ingen Munk kunde svare bedre," sagde han sagte, „det er det bibelske Svar, som Herr Cain gav, da han var i Klemmen for Herr Abels Skyld, og det var de to første Adelsmænd, som vare blevne ueens i denne Verden."

— „Snak, nu er ei Tid til Spøg," sagde Nogle.

Herolden gjentog tredie Gang sin Opfordring, uden at ændse hvad Peder Galle havde sagt. Soldaterne toge Hagebøssserne i Armen, trak Lunterne frem og blæste paa dem.

— „Det seer krigersk ud," sagde Peder Galle. „Men gammel Ulv frygter ikke for høit Skraal. — Vi ere Adelsmænd, som have taget dette Huus i dette Besiddelse," raabte han. „Her er Ingen uden Vi og vore Svende. Den, I søge, er ikke her, og ingen har Ret til at gjennemsøge en Adelsmands Huus, uden Rigsraadets Befaling, som er hans Værnething. Kan I fremvise Raadets Fængslingsbrev paa Nogen af os, da skulle vi vise os lydige, og det Samme ville vi gjøre, hvis I har Hans Naades Brev for Eder. Men for Eders Ord alene ville vi ikke fornegte vor Rettighed."

— „Ædle Herrer," sagde han, „I gjøre kun Ondt værre ved denne Fremfærd. Hvad vi gjøre, ere vi befalede til af Hans Naade, for hvem en Kannik nys har klaget, da han mødte Kongen i Staden, at han med draget Sværd var mishandlet og slagen Saar, som vi have seet."

— „Han har skaaret sig paa Glasstumperne, som han laae og rodede iblandt," sagde Peder Galle smaa-

leende til de Andre. „Sværdslag faaer han nok ikke saa let.“

— „Hans Naade har sendt os med sin Herold, at fængsle Herr Claus Daa, som er Den, Anklagen lyder paa, at hans Sag kan vorde lovlig undersøgt,“ vedblev Anføreren. „I kunne vel indsee, at om I end for nogen Tid kunne holde os ude af Huset, behøve vi blot at hente mere Mandskab, og hvor blodigt I end ville gjøre det for os, maae vi dog tilsidst komme ind for at udføre Hans Naades Befaling.“

— „Han har Ret,“ sagde Claus Daa. „Luk Døren op, jeg vil overgive mig; thi Modstand vil kun give unyttigt Blod.“

— „Er I gal! Vil I give Eder Kongen i Vold? Vil I følge de Andre, som have maattet række Hals?“ raabte flere af Adelsmændene.

— „Jeg vil give Eder Betænkningstid, ædle Herrer, og jeg venter, at naar vi igjen opfordre Eder, I da vil lade os ind, at vi kunne opfylde vor Pligt. Og finde vi ei Den, som vi søge, da ville vi skilles ad i Fred, og skulle ei forstyrre saa brave Adelsmænds Gildelag.“

Anføreren red tilbage til Rytterne med Herolden.

— „Hvad gjøre vi nu bedst?“ spurgte En.

— „Hverken Kloster eller Kapel giver Fristed for Kongen,“ sagde en Anden.

— „Han agter jo ingen Rettigheder, hverken verdslige eller geistlige.“

Det havde i forbums Dage været Skik, at Dominikanernes Kloster, den Hellig-Aands Huus, afgav Fristed for de Forfulgte. Hver Nat sad en Munk oppe, for at lukke op for „en fattig Sjæl, som var i Nød,“ og

søgte Tilflugt ved Alteret. Tilflugten ydedes i fire og tyve Timer, uden at man gjorde den Flygtende noget Spørgsmaal. For at blive længer maatte han give Oplysninger og indskrives i Klosterets Registre, og dette kostede undertiden den fattige Sjæl dyre Penge. Dette Privilegium gjorde et utaaleligt Indgreb i Retspleiens Gang.

— „Han agter Intet. Husk paa hvordan det gik Steffen von Weberstad, han havde akkurat samme Sag, som Claus Daa. Han maatte bøde med Hovedet."

Herrerne saae tvivlraadige til hverandre og til Claus Daa.

— „At en brav Mand skal ræcke Hals for en saadan Usling! Det vilde være altfor skammeligt!" raabte Oluf Bjørn.

— „Lad os lukke Døren op og tage Claus Daa midt iblandt os og slaae os igjennem."

— „Ja, lad os det! Luk Dørene op, og saa fremad!"

— „Hvorhen?" spurgte Peder Galle.

Dette simple Spørgsmaal kunde Ingen besvare. De maatte Alle tilstaae, at imod Kongens Vrede fandtes der intet Fristed paa hele Sjælland.

— „Var blot et Skib i Nærheden, som han kunde svømme ud til."

Men der var intet, og i hele Øresundet saaes ikke en eneste Seiler.

— „Fordømt! Hvad skulle vi finde paa?"

— „Ædle Herrer," sagde den skotske Capitain, „jeg kjender et Sted, som nok skal beskytte ham, naar han først er der, og han skal ogsaa komme der, saa vist som

jeg hellere vil give mit Liv, end lade ham komme Noget til paa Veien, naar han har givet sig under min Skyts. Vil man ikke udgyde skotsk Blod paa danske Gader, skal intet Ondt hændes ham."

Skotten kaldte paa en af sine Svende. Denne maatte give Claus Daa sin Hue og sin store ternede Kappe. Capitainen befalede de skotske Svende at stille sig op ved Døren.

— „I denne Kappe skal han være saa sikker, som han var i det skotske Høiland," sagde han. „Vi ville drage i god Ro til det skotske Herberg i Staden, og der skal Herren blive under min Skyts, til han selv vil forlade min Clan. Naar vi ere borte, kunne I aabne Døren for Kongens Drabanter; og kunde I henholde dem noget med Snak, gjorde det ingen Skade."

Claus Daa tog Huen og trykkede den dybt ned i Øinene, derpaa indhyllede han sig i Kappen, og Ingen kunde sige Andet, end at han lignede en Skotte i denne Dragt.

Ved Døren til Loftstrappen stod den bedrøvede og skjelvende Anna. Hun havde hørt Heroldens Opfordring og Claus Daas Navn. Hendes Skræk for hans Sikkerhed overgik langt hendes Angest for at komme blandt de raae Svende og være Vidne til Kampen, som hun antog for uundgaaelig.

Da Claus Daa betraadte Forstuen, stod hun ved Siden af ham. Uagtet Forklædningen gjenkjendte hun ham strax og greb hans Kappe, for at standse ham.

— „Ak, I vil gaae Døden imøde!" udbrød hun bedrøvet. „De ville dræbe Eder! Frels Eders Liv ... for Dens Skyld, som I elsker. Fra mit Vindue kan

I komme usect ud af Huset, og naae Lunden ved Kapellet."

Den unge Piges Smerte rørte Claus Daa. Og endnu mere, at hun i dette Øieblik tænkte paa Gundel. Han kunde paaskjønne denne selvopoffrende Tankegang.

— „Du er en god Sjæl, Anna, og din Forbøn vil bære god Frugt. Frygt ikke for mig. Der, tag min Kappe og min Hat, og gjem disse Ting, til jeg kræver dem af Dig igjen. Thi jeg venter at leve den Dag, da jeg kan lade dette Mummeri fare, og vise mig igjen i min egen Kappe. Da skal jeg takke Dig for din Hjelp, og for den Deeltagelse, Du nu har viist mig."

— „Ædle Herre," sagde Anna med sænket Stemme og blussende af Undseelse, „jeg har hørt, at mit Navn er bleven nævnet, og at I har forsvaret min Ære, som om jeg kunde være En af Eders Lige. O, jeg anede ikke, at den Fryd, jeg følte derover, skulde ende med saa bittre Nag; thi hvad ligger der Magt paa min Ære, naar Dette skal bringe Eders Liv i Fare! Men hvad I har gjort for mig, det har Den seet, som seer hemmelig og lønner aabenbare, og som sagde de Ord: hvad I have gjort mod En af mine Ringeste, det have I gjort imod mig. Gud Almægtigste lønne Eder!"

De unge Adelsmænd, som fyldte Døren fra Storstuen, betragtede med Forbauselse den unge Pige, der talte som en Præst.

— „Kom, Herre, Tiden bier ikke paa os," sagde Skotten.

Claus Daa trykkede Annas Haand. Med taarefulde Øine modtog hun hans Kappe og Hat, og løb hurtig op i sit lille Kammer, for at skjule dem. Her trykkede hun Kappen til sine Læber, og gjemte derpaa den

og Hatten nede ved Fødderne i hendes Seng, idet hun ufrivillig rødmede over, at saadanne Klædningsstykker skulde finde Vei til hendes Leie. Men dette var ingen klar Tanke hos hende, thi enhver saadan gjeldte Claus Daa. Hun knælede ned ved Sengen og bad for hans Frelse. —

— „Til mig, Mac-Ivors Sønner!“ raabte den skotske Høvding til sine Svende. „Slut Eder sammen! Knivene løse! Og gjør som jeg, naar de skulle bruges. Men Ingen drager Sværd, før jeg har givet Tegnet, saasandt hans Liv er ham kjært. Denne Mand er vor Broder. Han har søgt Gjestfrihed ved vor Stamme. Og Mac-Ivors Clan er i Danmark som i det skotske Høiland. Fremad!“

Døren blev aabnet. Mac-Ivor traadte frem, de skotske Svende, som vare tilstede i temmelig stort Antal, sluttede sig tæt om ham.

— „Skotland har ikke Krig med Kongen af Danmark,“ sagde Capitainen, „og vi holde vort eget Gilde, uden at bekymre os om Andres. Over Skotterne byde hverken Kongen, eller hans Herolder eller Drabanter. Om Nogen vil Os Noget, da ere vi at finde i vort eget Herberg. Og har en Skotte forseet sig, hvorom vi tvivle, da skulle I faae Ret over ham, naar I nævne hans Brøde og kræve ham af Mac-Ivor, som er en Konge over sine Egne, al den Stund han kun er kommen her til Landet for at hjelpe Kongen af Danmark med sine Folk, og er lige saa fri Mand her, som var han i sin Hjemstavn. Fremad, skotske Mænd!“

Herolden og Anføreren hørte roligt paa denne lange Tale, som blev fremført i et gebrokkent Maal, blandet med fremmede Ord. Disse Folks Levemaade førte det

med sig, at de tumledes i mange Lande, og de havde derfor Færdighed i at tilegne sig det Nødvendige af hvert Lands Sprog, saa at de overalt kunde gjøre sig forstaaede.

Mac-Ivor tog Claus Daa under Armen og gik driftig forbi, fulgt af de skotske Soldater, uden at Anføreren for Drabanterne lagde dem nogen Hindring i Veien, hvad enten han vilde undgaae Sammenstød med de skotske Leietropper, som stode i stort Ry for at være dygtige og disciplinerede Krigsfolk, og som det var Kongen om at gjøre at beholde, eller han gjennemskuede Sagen og vilde hjelpe Claus Daa, naar det kunde skee, uden ligefrem at krænke sin Pligt. Thi Kongens Drabanter vare ikke mere end Andre blinde for, at deres Herres Fremgangsmaade var voldsom og blodig.

Da Skotterne vare borte, gjentog Herolden sin Opfordring. Adelsmændene underhandlede endnu i nogen Tid med Anføreren; men da denne vedblev sin Paastand, at ville undersøge Huset, som han havde ladet omringe af Soldater, lode de omsider Dørene aabne. Anføreren stod af Hesten og gik ind i Huset med nogle af Drabanterne. Han gik med stor Artighed fra den ene Stue til den anden, og derpaa op paa Loftet. Da han aabnede Døren til Annas Værelse og saae hende sidde paa Sengen i en bange Stilling, bad han om Tilgivelse for den Uro, han foraarsagede hende, og drog sig straks tilbage efter at have ladet Øinene løbe rundt i det lille Værelse, som snart var overskuet. Og da Døren lukkedes efter ham, sank Anna tilbage paa Sengen og fældede Taknemmelighedstaarer, — nu vidste hun, at Claus Daa var undsluppen Kongens Drabanter. —

Hans Knap og Ridder Niels Stud havde taget deres Tilflugt til Kjøkkenet. De havde begge skjult sig

i Skorſtenen, hvor de to tykke Mænd ſtode i en tæt Omfavnelſe. En af Soldaterne trak Værten ned, og ſaa enige vare de i dette Forſøg paa at gjemme ſig, at de fulgtes ad i Springet og omſlyngede tumlede ud i Kjøkkenet, under idelig Bjældeklang.

Adelsmændene og Soldaterne opſloge en høi Latter. Værten bukkede underdanig med Huen i Haanden og ſaae eenfoldig ud. Men den gamle Ridder blev ærgerlig, og for at hevne ſig, ſagde han: „Jeg giver Eder mit Ord, Herr Høvidsmand, for at Claus Daa ikke er gaaet denne Vei.“

— „Nei, det forſtaaer ſig af ſig ſelv,“ ſagde Peder Galle, idet han gav ham et eftertrykkeligt Stød, ſom bragte ham ud af Ligevægten og ſkaffede ham Sæde i en Vandballie. „Det er kun gamle Kjællinger, ſom gaae igjennem Skorſtene, og ſaa maae de endda tage et Koſteſkaft til Hjelp. I har glemt Eders, ellers havde I vel forlængſt været paa Veien ad Bloksbjerg. Men Claus Daa er her ikke, det har I Ret i, og han har ikke været her paa lang Tid.“

Soldaterne loe og forlode Kjøkkenet. Efter at Anføreren havde tømt et Bæger med Herrerne, og Soldaterne med Svendene, ſtege de til Heſt, for at berette Kongen, at Klaus Daa ikke havde været i Hans Knaps Huus, og at de ingen Underretning havde kunnet erholde om, hvor han var ſlygtet hen, da han havde forladt Huſet ſtrax efter Trætten med Kanniken, ſom alle Adelsmændene havde været enige i at erklære for en Løgner og en Ærerøs, ſaaſom han var greben i falſk Spil.

Soldaterne rede bort. Herrerne forlode kort efter Hans Knaps Huus, under Samtale om disſe Begivenheder og deres mulige Følger.

Men inden Soldaterne havde tilendebragt Undersøgelsen og forladt Huset, havde Claus Daa lykkelig og vel naaet det skotske Herberg i Staden, hvor Mac-Ivor lod Verten anvise ham et Værelse og befalede ham, at vise hans Gjest den samme Ærbødighed, som ham selv.

XIX.

Fri Mandag.

I den nordvestlige Deel af Staden, ved Enden af Vor-Frue Kirkegaard, omtrent der, hvor nu Hjørnehuset staaer til Skindergade, laae dengang et gammelt Huus, som over Døren førte et lille rødternet Flag, i Stedet for Skilt. Det var en gammel Bindingsværks Bygning i tvende lave Stokværk, som kaldtes det skotske Herberg. Det laae i en Gade, som man i Almindelighed kaldte: Gaden bag Vor-Frue Kirke, men som vi, for Kortheds Skyld, ville benævne med det Navn, som den senere fik, nemlig: Skindergaden, og som den har beholdt indtil vore Dage.

Verten i dette Herberg var en Tydsker, som længe havde opholdt sig i Edinburgh, hvor han havde tjent en skotsk Posteibager. Efter mange Livsomvexlinger var han kommen til Kjøbenhavn, og da han var en snu Mand, som vidste at knytte Forbindelser og at henvende sig paa rette Sted, fandt han snart Beskyttere, og inden nogle Aar havde han sit eget Huus, som Biskpen havde tilskjødet ham, i Skindergaden, hvor han for Fremmede aabnede et Herberg og holdt Gjæstgiverskab, som det dengang

kaldtes. Stedet kaldte han: Det skotske Herberg, til Ære for det Land, hvor han længst havde opholdt sig. Lykken var ham gunstig, og da kort efter de skotske Leietropper kom til Staden, søgte de næsten Alle hertil, saa at han havde god Fortjeneste af disse fremmede Krigsfolk.

Men hvem der forhjalp den skotske Pastetbager, som Krøniken har opbevaret os at han almindelig kaldtes, til Bekjendtskabet med de høie geistlige Herrer, der satte ham i denne gode Stilling, det var hans kjærlige Hustru, vor gamle Bekjendt, Elsebeth Bagers, som havde fundet det passende at bytte sit Navn og sin Enkestand, for at blive Mester Johan Skottes Kone. Dette Navn havde Pastetbageren antaget, deels for at det skulde svare til Herberget, deels, og dette var maaskee den egentlige Grund, for at blive et andet qvit, der var kommet i Vanrygte. Og den forhenværende Spaaqvinde havde heller ingen Anledning til at holde paa sit gamle Navn, om ikke af anden Grund, saa fordi Madam Sigbrit ikke kunde lide det. Hun foretrak ubetinget at kaldes ganske kort: „Moer Skottes", fremfor enhver anden Benævnelse, som kunde indeholde en Erindring om Fortiden, og saaledes ville vi ogsaa for Fremtiden kalde hende.

I dette Huus fandt Claus Daa Tilflugt, og Mester Johan Skotte gav ham, paa Capitainens Befaling, det bedste Værelse i det andet Stokværk, og opvartede ham med al den Ærbødighed, som han skyldte en Mand, der var saa vel anseet af den skotske Høvidsmand.

Men der forløb ikke mange Timer før Moer Skottes havde udgrundet, at den fornemme fremmede Herre, der var kommen dertil paa en saa hemmelighedsfuld Maade, omtrent paa samme Tid, som man, overalt i Staden og dens Omegn, søgte efter Herr Claus Daa, der skulde

have paadraget sig Kongens høieste Unaade ved et Brud paa Landefreden og ved Slagsmaal med draget Sværd, at han maatte være den Efterſøgte, om end de ſkotſke Soldater vare enige om at ſige, at de ikke vidſte hvor denne Ven af deres Høvidsmand kom fra.

Hun meddeelte ſin Ægteherre denne næſten til Vished grændſende Formodning, og Parret blev ſnart enigt om at holde den fremmede Gjeſts Ophold i Huſet hemmeligt, ſaalænge den ſkotſke Capitain forlangte det, eller ſaalænge, ſom de ikke indſaae nogen aabenbar Fordeel ved at røbe det.

Thi at Kongen lod udraabe, at „Enhver ſom huſede Claus Daa, ſkulde lide ſtor Straf, hvorimod Den ſkulde blive belønnet, ſom bragte ham, at han kunde lide retfærdig Dom for ſin Misgjerning," — det friſtede dem ikke ſtort, da de meente, at Kongen nok gav Løvter, men naar det kom til Stykket, betalte han med Snak, og fandt paa Udflugter. Thi det var Noget, ſom Alle vidſte, ſagde de, at Kongen førte ſig op, ſom han var Herre over Hvermands Eiendom og ikke behøvede at betale, efterſom han brugte først i Danmark det tyranſke Mundheld: „Giv mig af mit Eget." Hvor meget mere vilde dette komme til at gjelde, naar han ſkulde betale Bringepenge for en fangen Adelsmand. —

Medens Claus Daa i ſit eenſomme Kammer grublede over den ſære Skjebne, at han atter ſkulde være falden i Kongens Unaade, uden egen Skyld, gik Herolden og Drabanterne omkring og ſøgte efter ham overalt, hvor de troede at kunne finde ham. Thi Kongen var bleven heftig vred, da han erfoer Kannikens Klage, og han havde ſvoret, at det ikke ſkulde gaae Claus Daa et Haar bedre, end det var gaaet Steffen von Weberſtad for at

al Verden kunde see, at han lod sine egne Hoffinder lide den samme Straf, som Fremmede. Ingen vidste, sagde han, bedre end De, som hørte til Hoffet, at Lovene maatte overholdes af ham, og saae han igjennem Fingre med Dem, maatte han gjøre det Samme med det øvrige Land, eller skulde høre ilde derfor. Men Claus Daa var idelig paa Spil, det havde han viist fra den første Gang, han kom til Staden. Og ihvorvel Kongen havde været naadig imod ham, og ikke udelukket ham fra Dysttøbet, som han kunde have gjort, til Straf for at han havde blandet sig i hemmelige politiske Anslag, saa havde dette ikke forbedret ham, men han havde viist sig meget virksom for Slotsherrens Sag, saa længe den stod paa. Og nu var han der igjen, og drog Værge i Krohuus, og mishandlede uskyldige Folk, og slog Ruder ud! Det skulde han bøde for, thi Fred og Ro skulde der være i Landet, og taalte Kongen, at Saadant skete lige for hans Næse, var der snart ikke Udkomme med de Herremænd, som vare længere borte.

Mogens Gjø tog Claus Daa i Forsvar; han ansaae det Hele for en Ungdomsstreg, som man kunde lukke Øinene for; han selv i sin Ungdom havde vel en Snees Gange havt Kaarden i Haanden ved lignende Anledninger. Skulde man regne det saa nøie med Ungdommen, vilde man let gjøre den frygtagtig og forsagt. Kanniken, som han havde slaget, var en falsk Spiller, der gjorde Ret i at krybe bag Korset; thi ingen Andre end Munke vilde omgaaes ham, efter den Dag. Han havde fortjent hvad han havde faaet; og hvad Ruderne angik, saa var Verten stillet tilfreds, og hvad der var slaaet sønder, det havde man forenet sig om, og det var ærligt og redeligt betalt.

Men Kongen vilde ikke lade sig sige, og de strengeste Forholdsregler bleve tagne, for at hindre Claus Daa i at undslippe; thi Kongen troede bestandig, at han maatte have fundet Tilhold etsteds i Staden. Men da han omsider maatte opgive Haabet om at paagribe ham, blev han yderst forbittret, og sagde, at Alle vare i Ledtog for at fortrædige ham; men han skulde gjøre det saaledes, at det herefter ikke skulde blive til Fordeel at løbe af Landet, al den Stund man ikke kunde tage Alt med, som man havde kjært; thi De, som vare tilbage, de skulde bøde for Dem, som løb bort, og som de kunde have optugtet til Lydighed i Barndommen.

Og nu lod Kongen sin Lehnsmand paa Gurre, Ridder Oluf Daa til Ravnstrup, Hoffindens Fader, føre til Kjøbenhavns Slot, og lagde Beslag paa hans og hans Hustrues, Fru Hylleborgs, Kister, Skrine og Kostbarheder, for at tvinge ham til at forene sig med Kongen om en klækkelig Bøde for Sønnens Misgjerning.

Den gamle Ridder gjorde Indsigelse imod denne Fremgangsmaade, da Sønnen ingen Hovedlod eiede medens han levede. Han meente ogsaa, at havde hans Søn tugtet en Adelsmand, som var en falsk Spiller, da havde han kun gjort hvad enhver Adelsmand maatte vide ham Tak for. Men Kongen vedblev sin Paastand om streng Bod for denne Sag, og Oluf Daa blev holdt fangen paa Slottet, indtil han havde forskrevet sig, at ville betale Kongen fire tusinde Mark danske.

Til Lykke for Claus Daa erfoer han først Dette, da den gamle Ridder havde afgjort Sagen med Kongen, og høist forbittret over denne Udpresning var draget hjem til Gurre-Slot. Thi ellers vilde Intet have afholdt ham fra at fremstille sig, for selv at lide Straffen for

hvad han havde forbrudt. Men som Sagerne nu stode, kunde hans Venner, Peder Galle og Tage Thott, som besøgte ham i Herberget, Maanedsdagen efter at han var draget derind, let gjøre ham det begribeligt, at han nu ikke kunde, som de sagde, frelse sin Faders Penge ud af Kongens rovgjerrige Kløer; men blot kunde skaffe ham den Glæde, at udsuge Faderen og halshugge Sønnen. Thi der var vel ingen Tvivl om, at dette dyre Fordrag med Oluf Daa ikke vilde beskytte hans Søn, hvis Kongen fik ham i sin Vold, og at han nok vilde finde en Udvei, for, med alle Rettergangsregler, at gjøre ham et Hoved kortere. Af samme Mening havde den gamle Ridder Daa ogsaa været, med hvem de havde talt før hans Hjemreise til Gurre; og han havde bedet dem befale Sønnen, at holde sig skjult paa det Bedste, indtil han saae Leilighed for sig til at komme ud af Landet. Der maatte han saa afvente bedre Tider, eller faae en eller anden Potentat til at tage sig af hans Sag og mægle hans Hjemkomst med fyldestgjørende Sikkerhed.

Men Dette kunde vare længe, fordi Skibsfarten allerede var standset af Vinteren, og en Reise tillands var forbundet med altfor megen Fare. Claus Daa maatte derfor blive i Herberget indtil Videre.

Og her havde han Tid nok til i Ensomheden at eftertænke sin Stilling og harme sig over den onde Skjebne, der havde bragt ham i denne Fare, hvorom Rygtet vel allerede havde naaet Gundel, uden at han kunde gjøre det Mindste for at berolige hende. Thi han tilbragte Dagen alene, og med Undtagelse af den brave Capitain Mac-Ivor, som besøgte ham een Gang daglig, og med hvem han stiftede et nærmere Bekjendtskab, som han satte megen Priis paa, saae han Ingen, da hans

Venner holdt det for sikkrest ikke at lede Nogen paa Spor, ved altfor hyppige Besøg i det skotske Herberg. Thi de tvivlede ikke om, at Sigbrit, som havde et Øie paa hver Finger, ogsaa holdt Øie med de Steder, hvor de fremmede Krigsmænd søgte, og vidste hvad der foregik i deres Herberger, da det var hende og Kongen altfor vigtigt, at disse Tropper, som de stolede paa, ikke bleve vundne af Kongens Fjender.

Og for at forhindre Dette, havde Kongen paalagt de fremmede Capitainer, at afholde deres Folk fra Omgang med de danske Borgere og Krigsmænd, hvorimod han vilde, at de tydske Landsknegte og de skotske Soldater skulde omgaaes i Venskab, da de vare komne her til Landet for denne samme Sags Skyld.

Man gjorde vel Kongen Indvendinger herimod, og nogle af Rigsraaderne gjorde ham opmærksom paa, at det kunde have sine Betænkeligheder at lægge saa meget Krigsfolk sammen i Staden, af saadanne Nationer, som altid havde forligtes daarligen tilsammen. Men Kongen, som ikke skjøttede om Indvendinger imod hvad han havde bestemt, brød sig ikke derom, og sagde, at det havde Intet paa sig, nebbet Ovæg forligtes bedst, og de vare Alle af eet Haandværk.

Men den Indskydelse, som Kongen vilde bevare de skotske Soldater for, kunde han dog ikke udelukke af Herberget. Elsebeth Skottes Venner vare ogsaa blevne hendes Mands Venner, og de besøgte ofte Pastetbageren. Blandt disse vare Ole Skaaning og Broder Martin de jevnligste Gjester.

Indenfor den almindelige Gjestestue, — som paa en Søndag Aften var fuld af Borde og Bænke, hvor de skotske Soldater nøde deres Aftensmaaltid, — var en

mørk Stue, hvor Johan Skotte, Elsebeth, Ole Skaaning og Broder Martin sad om et lille Bord, og lode en Kande af det bedste Emmike Øl gaae rundt iblandt dem.

Moer Skottes havde i sin nye Værdighed vundet en Deel af sit gamle gode Huld igjen, og med den forandrede Stilling havde hun antaget en Holdning, som skulde bringe Fortiden i Forglemmelse. Hendes Ægtefælle var en Mand med det Udvortes, som en Vert almindelig faaer, naar han i nogen Tid har kredenset Bægrene for sine Gjester. Broder Martins fede Fuldmaane-Ansigt blussede og glindsede som sædvanlig. Men Ole Skaaning var ikke den muntre Deeltager i et godt Kruus, som han før havde været, og hans Mine var mørk og fortrædelig.

— „Vort Selskabs Skaal, at det maa gaae os godt og vel, Amen!" sagde Munken idet han tog et dygtigt Drag af Kruset og gjorde Korsets Tegn over det.

— „Amen! Amen!" sagde Ægtefolkene og drak.

— „Ole Skaaning, I hverken hører eller seer," sagde Martin. „Der, tag Kruset, Mand, drik og vær glad."

Og for end mere at opmuntre ham dertil, sang han med hæs og mobbydelig Stemme:

«Mihi est propositum
In taberna mori . . .

Det er min Livmesse, Ole, den qvæder jeg helst.

Vinum sit appositum
Morientis ori . . .»

— „Stille, stille! Lad os ikke gjøre mere Støi, end alle Skotterne tilsammen," sagde Verten.

— „Glad?“ sagde Ole Skaaning, og tømte Kruset til Bunden. „Ja, jeg er ikke mere lystig, end en Loppe i et Øre. Den Tid er forbi, da man kunde være lystig hertillands.“

— „Ei, Tiderne ere ikke værre nu, end forhen,“ sagde Munken. „Og siden Eders hæderlige Moster har gjort et fornuftigt Valg, hvortil Gud og alle Helgene give Lykke, have vi fundet en Ven mere, og kunne nyde mangen glad Aftenstund sammen.“

— „God Aftensang gjør tidt sorrigfuld Ottesang. Nei, Tiderne ere langt værre, end forhen. Jeg er Fangefoged paa Slottet, og det er en vigtig Bestilling, veed Enhver. Og en byrdefuld Bestilling, allerhelst nutildags, da man idelig har fornemme Folk at tage vare paa, og fangen Løve beholder dog Løvemod, siger man. Men jeg gjelder alligevel ikke mere hos Kongen, end den simpleste Pligtsvend paa Slottet. Var jeg bleven den jeg var, det havde baadet mig langt mere. Thi nu lever jeg som en Hundedreng. Er det Ret? Jeg har havt Torben Oxe, og Knud Knudsøn og Steffen Weberstad og mange Andre under min Forvaring, og har svaret ærligt og redeligt til dem Alle. Og dog gaaer der stadig en Skildvagt i Hælene paa mig, hvergang jeg skal lukke en Dør op eller i. Det Liv er jeg ked af.“

— „Ei, Ole, det er en grov Fornærmelse af Kongen,“ sagde Broder Martin. „Det er en skammelig Adfærd.“

— „Det er det; men Ole finder sig ikke længe deri, eller han var ikke den gamle Ole Skaaning. Det skal enten briste eller bære. Nu er der ingen Fanger for Tiden i Taarnet, som sjeldent er, og jeg kan leve som et andet skikkeligt Menneske, og gaae udenfor Slottet og

beſøge mine kjære Slægtninge. Men byder nogen fangen Mand mig igjen hvad der blev budt mig for Slotsherrens Frihed, og det var ikke Lidt, kan I tro, saa vil jeg tænke over den Sag."

— „Det er Sigbrits Skyld, den fordømte Hex," vedblev han. „Det er den argeſte Rakker, og jeg miſtede gjerne mit ene Øie, om hun maatte miſte begge ſine. Det er ikke hendes Skyld, at jeg ikke har dinglet i Galgen for længe ſiden. Og havde ikke et lidet Pigebarn været, ſom jeg beder Godt for Morgen og Aften, saa havde hun ogſaa faaet ſin Villie frem. Hun ſætter idelig Ondt for mig hos Kongen, og er Skyld i alle de Krænkelſer, hvorfor Svendene paa Slottet ſkjelde mig for Slutterens Dreng. Det kalde de mig, ſom er den eneſte Fangefoged paa Kjøbenhavns Slot!"

— „Fy, fy! Det var et ſkammeligt Navn," ſagde Martin. „Men naar een Hund begynder, saa tude de alle. Det var et ſkjændigt Navn."

— „Om det er! Men det er hendes Skyld. Onde Qvinder og ſkabbede Faar, de fattes ikke, mens Verden ſtaaer. Jeg hørte endnu idag i Gangen, at hun ſagde det til Hans Naade. Paſs paa ham, ſagde hun, han er ikke at lide paa, han er en falſk Løgner, tro ham ikke over en Dørtærſkel. Det ſagde hun om mig!"

— „Drik Ole, og glem Sigbrit. Det var ellers lumpent ſagt af den Qvinde. Men tænk ikke mere derpaa, og glem hende."

— „Glemme hende?" ſagde Ole Skaaning med en Mine, ſom bragte Munkens Øine til at ſpille.

I Stedet for Svar tømte Fangefogeden hele Kruſet i eet Drag. Elſebeth Bagers ivrede imod Madam

Sigbrit, som ogsaa i sin Tid havde forfulgt hende. Verten taug.

— „Drik, og vær glad," sagde Munken igjen. „Vær glad, Mand, at Du har en Ven, som Broder Martin. Skaal, Ole Skaaning, gjør mig Besked. Bær jeg end kun Kappen graa, kan jeg dog gjøre mere, end som saa. Er Du den Mand, som har Mod og Mandshjerte paa rette Sted, saa kan jeg skaffe Dig Hevn over Madam Sigbrit. Og det en Hevn, som ingen Høne skal kagle efter."

— „Alle Helgene bevare Eders Mund, hvad siger I?" udbrød Moer Skottes forskrækket og korsede sig.

— „Hevn?" sagde Ole Skaaning. „Kan I skaffe mig den, saa vil jeg tjene Eder i fire Døgn med lukkede Øine. Og det vil ikke sige Lidet, thi jeg er vis paa, at I vil lade mig gjøre flere Misgjerninger i disse fire Døgn, end jeg har gjort i mit hele Liv."

Munken smilede, thi Ole Skaanings Tro til hans Slethed smigrede ham.

— „Top, Ole," sagde han og rakte Fangefogeden sin Haand, „det er en Aftale, og Mands Ord er Mands Ære."

— „Loven er ærlig, men Holden besværlig. Hvordan vil I skaffe mig Hevn over denne Qvinde, det maa jeg vide først."

— „Lad det være min Sag, Ole. Men kan jeg være vis om, at I ikke svigter i Øieblikket, da skal den ikke mangle. Har Du ogsaa det rette Mod?"

— „Hm! Ole har før været med, hvor Knivene vare skarpe."

— „Vel, vel! Jeg troer I er en Mand, og ikke

nogen feig Kryster. Saa hør da! Ryk nærmere hen til mig."

Elsebeth reiste sig og gik bort for at see, sagde hun, om hendes Mand, som var gaaet ud af Stuen et Øieblik før, for at sørge for sine Gjester, havde lukket Døren efter sig. Munken og Ole Skaaning bleve alene.

— „Seer Du, Ole, de kloge Høns kunne ogsaa lægge deres Æg i Nelderne. Kongen har baaret sig dumt ad, da han lagde saa mange fremmede Krigsfolk sammen her i Staden. Men hvad der ikke tjener ham, det er derfor ikke spildt, thi saa kan det tjene os Andre. Der er saa godt som allerede Ufred iblandt dem, Capitainerne ere skinsyge paa hverandre, som den slemme Syge, og Folkene forliges ikke bedre end Anførerne, de leve tilsammen som Hunde og Katte."

Ole Skaaning nikkede til Tegn paa, at han fulgte Munkens Tankegang.

— „Naa, Du begriber altsaa, at her snart maa blive Allarm i Leiren. Skotterne ere ikke at spøse med, især naar de faae drukket. Og det vilde være Synd at lade saa brave Soldater tørste, det ville mine Foresatte ikke have paa deres Samvittighed. Johan Skotte tager det heller ikke saa nøie med Kærvestokken, thi han taber Intet derved, om han end ikke skriver Alt paa Regning, hvad der bliver drukket paa saadan en Dag. Og det kan jo være ham det Samme, hvem der betaler."

Munken standsede og betragtede Ole Skaaning.

— „Naa, og saa? Thi jeg mærker nok, at her har de Kronragede igjen en Haand med i Spillet. Og de og jeg ere gamle Bekjendte fra fordums Dage. Men Fanden troe Munken, naar han faaer grønne Klæder paa. Lad mig først høre Resten."

— „Ja, Reſten følger af ſig ſelv. Man maa kunne tyde halvqvædet Viſe. Komme Skotterne og Tydſkerne i Haarene paa hverandre, og det vil ſkee, det kan ikke være Andet, ſaa giver det blodige Pander.“

— „Ja, men Sigbrit. For mig maae Skotter og Tydſker æde hverandre eller kyſſe hverandre, det er mig,“ bandede han, „det Samme. Sigbrit vil jeg hevne mig paa, og ikke paa fremmede Krigsfolk.“

— „Dummerhoved,“ ſagde Munken. „Naar der er Oprør i Staden, hvor let kan det ikke brede ſig videre? Naa! Og hvor langt er vel herfra til Fiſketorvet? Holder Menigmand af hende, eller hader han hende? Hvad? Er Sigbrits Port af Steen? Er der hverken Jern eller Ild til? Naa! Har Huſet ingen Vinduer? Hvor I er dum! Man ſeer nok, at I ikke har været med i Urtegaarden.“

— „Hvor de forraadte Vor Frelſer,“ ſagde Ole Skaaning ſtødt. „Nei, der var ikke Andre, end Munke.“

— „Derfor har Du heller Intet faaet af de tredive Sølvpenge,“ ſvarede Munken. „Men Du er ikke ſaa dum, ſom Du lader, det ſtille Vand har den dybe Grund, og der gaae de ſtore Fiſke. Du er en Skjelm, Ole! De lumſke Sviin æde Maſken, mens de galne løbe uden om. Jeg kan ſee paa Eders Mine, at I ikke er enfoldigere, end en ſyv Aars Rævеunge.“

— „Jeg kan nok indſee, at kan jeg hjelpe mig ſelv dertil, ſaa kan jeg godt faae Hevn over Madam Sigbrit. Og ſaa Meget har jeg vidſt før idag. Men for denne Underretning giver jeg Eder ikke Ret til at bruge mig til Eders Skalkeſtykker, da var jeg en ſtor Daare, og mit Hoved maatte være foret forinden med Kalvehjerne.“

— „Og hvem forlanger Sligt?“ ſagde Munken.

„Skjøt dit eget Øl og dine egne Viser, min Broer, og lad Enhver passe Sit. Jeg seer nok, at Du vil komme sovende til Maalet. Men Den, som vil hevne sig, maa kunne nytte Tiden."

— „Skulde der være Noget om, at her kunde blive Røre i Tingene mellem Krigsfolkene!" sagde Ole Skaaning eftertænksom. „Men de Hunde, der gjøe mest, de bide mindst; de prale og skjelde, der er langt derfra til Feide og Vold."

— „Frisk Gelt, frisk Helt," svarede Munken med et listigt Smiil. Naar det kommer til Stykket, saa ville De nok slaae, som ønsker at drikke frit herefter. Thi der hører ogsaa Forstand til at gjøre sig gal."

— „Jeg seer, at der er Plan i Tingen, Martin. Og mener J, at de *snart* ville komme i Haarene sammen? Naar J skjenker mig reen Viin, er jeg med, saa sandt J kan stole paa hvad jeg siger. Men jeg vil vide ordenlig Besked."

— „Ole Skaaning," sagde Munken, idet han stak Ansigtet i Kruset og drak det ud, „Ingen kan vide naar Tiden er moed. Den kan ikke bindes ved Pæl, som Hest til Krybbe. Men man skal være aarvaagen og passe paa, at man ikke kommer bag efter, som tyndt Øl. Det er for silde, at gaae til Kirke, naar Messen er ude, og det er heller ikke tidsnok at lære at svømme, naar Vandet gaaer til Munden. Men seer Du, min Broer, der er et gammelt Ord, som siger: Søndag drikke Haandværksfolk, Mandag er fri Dag, Tirsdag er Timedag. Luk dine Øren godt op, og hører Du Støi, kan Du jo selv see Dig for, hvad det har at betyde."

Ole Skaaning betragtede Munken stivt. Den lille

Graabroder gjengjeldte hans Øiekast, og nikkede med Hovedet.

Ole Skaaning nikkede ogsaa; de havde forstaaet hinanden.

Da hverken Værten eller hans Kone kom tilbage, stode de op fra Bordet og gik ud for at søge dem. Og da de gik igjennem Stuen, hvor de skotske Soldater drak og spillede, trykkede Munken flere af Skotterne venskabeligt i Haanden og nikkede til Andre, som til gode Bekjendte.

I det skotske Herberg vedvarede Larmen til langt ud paa Natten, og Claus Daa, som ikke kunde sove for denne Støi, om han end havde kunnet det for sine mørke Tanker, kunde høre Broder Martins Stemme over alle de Andres, naar han sang muntre Viser og vrængede efter Messer og Kirkesange, for at belystige Selskabet. —

Det Haab, Claus Daa og Beboerne af de nærmeste Huse havde næret, at denne Larm skulde ophøre med Søndag Nat, blev skuffet; hele Mandagen havde de skotske Soldater holdt sig Broder Martins Ord om Fridagen efterrettelige, og Sviren var bleven fortsat mod al Sædvane. Thi de skotske Soldater vare bekjendte for deres gode Mandstugt, og slige Udsvævelser vare sjeldne i deres Compagnier. Men Capitainen trøstede sig med, at den næste Dag skulde tilbageføre den gamle Orden, som var bleven afbrudt ved en hos Kroverter ualmindelig Gjæstfrihed, idet Johan Skotte idag havde bevertet sine daglige Kunder, til Ære for Herbergets Helgen.

Det Samme havde fundet Sted i flere Herberger, hvor de tyske Landsknegte søgte daglig, saa at denne Mandag var bleven en Glædesdag for alle fremmede Krigsfolk, som vare i Staden. Men for Broder Martin havde det været en dobbelt Fest, thi han lod til at

være gode Venner med alle Partier. Om Formiddagen havde han været Gjest hos Landsknegtene, hvor han underholdt dem med lystige Historier om Skotterne, og fortalte Et og Andet, som skulde gjøre deres Mod tvivlsomt, ihvor vel det var bekjendt, at de vare stolte og hovmodige og ansaae sig for bedre Soldater, end alle andre Krigsfolk i Verden. Eftermiddagen tilbragte han blandt Skotterne, og her forebragte han dem, at Landsknegterne havde spottet dem og kaldet dem buxeløse Adelsmænd, som nok pralede af, at de vare af lige saa gammel Adel som Keiseren, men som dog ikke engang kunde godtgjøre, at de vare Andet end Zigeunerunger og Kjeltringepak, der var født under aaben Himmel. Thi i Skotland, havde Tydskerne sagt, der havde de ingen Huse, men de levede i Huller under Jorden, som Hunde og Ræve, og det var derfor intet Under, at man overalt i Verden traf disse lurvede Karle, thi der var overalt bedre at være, end i deres eget elendige Land.

Først ved Nattens Frembrud forlod Martin det skotske Herberg, hvor man tømte det ene Bæger efter det andet paa Tydskernes Undergang, og sang Smædeviser om Landsknegtene. Og de faa Skridt, fra Herberget til Graabrødreklosterets Port, faldt den lille tykke Munk besværlige nok, da hans Hoved havde Overvægten, endogsaa over hans trinde Bug.

Nynnende paa de sidste Stropher af en saadan Smædevise, betraadte han Klosteret, og gik igjennem Refectoriet, for at skyde en Gjenvei til den Fløi, hvor Subprioren boede.

— „Jeg kan ellers drikke saa Meget, som tre Roeskilde Degne," sagde han smilende ved sig selv, idet han stødte an mod Spisebordene, „men iaften har jeg saa-

gar maattet tage den fjerde og femte Degn paa min Samvittighed. De Skotter, de ere haarde Halse, og Øllet løber i dem, som Sødmelk i en Kalv. Jeg magtede dog op med dem, til Ære for min Stand. Men nu er jeg ogsaa hyldeskudt i Hovedet . . . Prr! . . . Stige ud! . . . Nei, Benene ville ikke! . . . Men saadan kan jeg ikke komme til den Høiærværdige!"

Han ravede hen til et Bord, hvor hans Aftensmad var hensat til ham, som havde været fraværende, — hed det ved Spisetid, — i Klosterets Anliggender.

Et Kruus med Vand stod ved Siden af en Tintallerken med nogle Skiver Brød og et Stykke tør Fisk.

— „Det er haardt at gaae paa, og mere en Kost for Umælende, end for Dem, som ere skabte i Gud Herrens eget Billede og forstaae sig paa god Levemaade. Efter sød Kløe kommer ofte suur Svie. Det skal være min Syndebøde for den tilkommende Uge. Buh, hah! At mine Synder maae vorde mig forladte, Amen!"

Og med alle Tegn paa Modbydelighed tømte Munken Vandkruset, og korsede sig.

— „Hjelper dette ikke, saa gaaer det hverken efter Ret eller Retfærdighed," sagde han. „Det er ogsaa det Eneste, som Vand er godt til, for som Drik betragtet, er det en bestisk Drik."

Men hans Tillid til Vandets Kraft blev ikke skuffet; thi han blev strax saa meget Herre over sine Bevægelser, at han kunde fremstille sig uden Anstød for Subprioren, til hvem han aflagde en nøiagtig Beretning om Alt, hvad han paa denne Dag havde hørt og seet.

— „Og troer Du, at de nu ere saa vidt, at en liden Gnist kan fænge?" spurgte Subprioren. „Og at vi ikke have ødet vort Øl og vore Penge til Unytte."

— „Nei, den gode Guds Gaver have ikke været spildte. Dye de sig Natten over, da dye de sig ikke længer, og jeg vil ikke være i den første Tyskers Sted, som imorgen kommer forbi Johan Skottes Dør," sagde Munken med et polidst Smiil. „De have svoret dem bankede Trøier, ved alle de skotske Afguder, og dem have de ikke Mangel paa, de Hedninger."

Munken slog Korsets Tegn for sig.

— „Og Landsknegtene?" spurgte Subprioren.

— „De ville nok komme forbi, det har ingen Nød, dem kløer ogsaa Næverne paa. Men de ville faae varme Pust igjen, thi Skotterne ere jernfaste Karle, som baade kan drikke og slaaes."

— „Saa ere vi da endelig saa vidt," sagde Subprioren og faldt i Tanker.

— „I vil erindre, Høiærværdige, hvo der har bragt Tingen saa vidt," sagde Munken smidskende.

— „Og jeg har gjort Mere end det," tilføiede han, da Subprioren ikke svarede. „Ole Skaaning vil tage sig af Mutter Sigbrit, saa kunne vi maaskee bruge ham til at rage Æblerne af Ilden paa den Kant med det Samme."

— „Er I gal? Har I ymtet til noget Menneske om vort Anslag? Det kan koste Eders Hals; thi kommer det op, vil Intet kunne skytte Eder for Kongen. Og vi fornegte Eder, det maae I vide!"

— „Ole Skaaning! Røbe det? Han giver ikke sin Hevn bort for at føre Sladder," sagde Munken med Sikkerhed. „En god Hevn er for kostbar, Høiærværdige, for den Hevnsyge."

— „Det er den," sagde Subprioren med Eftertryk. —

Munken roſte Ole Skaanings Paalidelighed og meente, at man kun behøvede at ſørge for, at En eller Anden af de Stridende løb til Fiſketorvet, for at de Andre ſkulde følge efter. Sloges de først der, kunde Meget foregaae, ſom endnu ikke Nogen havde tænkt paa. Og man kunde trøſtig overlade den hollandſke Herr til Ole Skaaning; thi om Nogen kunde komme hende tillivs, da maatte det være ham, der var en forvoven Karl, og koſtede det ham hans Hals, maatte han tage Skade for Hjemgjeld, og det kom Ingen ved.

— „Martin, Du er en tro Arbeider i din Herres Viingaard," ſagde Subprioren. „Du fortjener vel at ſættes over Mere. — Altſaa imorgen? . . . Nu er det paa Tide at nytte Otto. Bring ham til mig, og lad mig tale ene med ham."

— „Han er ſaa angerfuld, ſom nogen Synder. Hi! Hi!"

— „Peccata non nocent, quando amplius non placent, ſiger Sankt-Hieronymus. Men det er ſandt, I forſtaaer ei Latin. Det ſiger Intet, Martin, man kan komme høit op i Kirken uden Latin, med Guds og de Helliges Biſtand."

— „Og med Eders, høiærværdige Fader. Enhver beder til ſin Helgen, ſiger man. Men viſt er det, at jeg beder mere til Eder, end til nogen Helgen, thi jeg ſtoler paa Ordſproget: gode Mænds Øren ere altid aabne for ærlig Mands Bøn. I lade mig heller ikke bede altfor længe, Amen!"

Munken korſede ſig andægtig.

— „Nil carius emitur, quam precibus, ſiger Seneca. Bøn er dyreſt Kjøb. Men naar Bøn følger med Handling, ſaa vil Lønnen ſnareſt komme. Den, ſom

faaer bryde Skallen, han vil ogsaa faae Kjærnen at æde. Bring mig saa Otto hid."

Munken gik. Subprioren støttede Hovedet i Haanden og faldt i Tanker. —

Det puslede ved Døren, som en sagte Banken.

— „Det er Fri-Mandag for alle Andre; men for Dem, som arbeide paa det store Værk, er ingen Hviledag," sagde Subprioren ved sig selv. „Kirkens Tjenere kjende ikke Hvilen, før de striinlægges ved Kirkens Fod . . . Kom ind!"

Døren aabnedes halvt, og Otto sneg sig ind i Cellen, og stod ydmyg ved Døren med nedslagne Øine og foldede Hænder.

Subprioren betragtede ham længe i Taushed. Han gjenkjendte ham neppe Og Ingen, som ikke havde seet ham siden Dyveke og Anna mødte ham ved den underjordiske Kanal, eller siden han meddeelte Jørgen Tengnagel Absolutionen ved Dysttløbet, vilde have kjendt ham igjen.

— „Min Søn," sagde Prioren endelig, med en Stemme, som holdt Middelveien mellem Strenghed og Mildhed. „Du har groveligen forsyndet Dig."

Den unge Munk hævede Blikket sky, men sænkede det atter til Gulvet, uden at have betragtet sin høie Foresatte. Han var bleg og mager, Kinderne vare indfaldne, kun en lille rød, skarpt begrændset Plet paa hver Kind brød dens gustne Farve. Hans Stilling var krumbøiet, de fyrige Øine, som engang havde tildraget sig Dyvekes Opmærksomhed, da de mødtes paa Vindeltrappen hos Elsebeth Bagers, vare matte og udslukkede. Kun i enkelte Øieblik vendte deres forrige Glands tilbage, og de stode da som brændende Kul i dette Dødningehoved.

Han var et levende Billede paa, hvad Sult og Nattevaagen, legemlige Piinsler og aandelig Mishandling kunne udrette.

— „Vi have maattet paalægge Dig en haard Bod, og dit jordiske Legeme har tabt en Deel af sin forfængelige Styrke, som jeg vil haabe at din udødelige Sjæl har vundet. Men Straffen har været mild i Forhold til Brøden, altfor mild, om end din Ryg endnu er stribet af Svøben og dit Bryst saaret af Cilicen. Thi Syndens Saar ere dybere end Klostertugtens."

— „Jeg har hørt dine Bønner og de Slag, som Du har givet Dig," vedblev han. „Din Anger har glædet mig, og den har været et velbehageligt Offer for den Alvidendes Øie. Men din Bodstid er endnu ikke til Ende, og jeg kan ikke absolvere Dig i de hellige Navne."

En let Gysen gik igjennem den forpiinte Munks Legeme, men han bevægede ikke en Mine i det tungsindige Ansigt.

— „Min Søn, Kirken er streng imod Dem, som falde fra dens hellige Bud, thi Den, som elsker sit Barn, tugter det; men den er naadig mod den tilbagevendende Synder. Lad mig stille Dig dit Affald for Øie, at Du kan paaskjønne den store Naade, Dig er vederfaret."

Subprioren taug et Øieblik. Derpaa vedblev han med strengere Stemme:

— „Du var et Barn, uden Hjem, uden Frænder, forladt og forskudt. Din Fader var dræbt paa Kongens Befaling. Han var myrdet, lovløst, ugudeligt af Den, som handler lovløst og ugudeligt med disse usalige Lande, og hvis Blod engang vil betale hans Misgjerninger. Din Faders Blod skriger endnu til Himmelen, hans Sjæl

vandrer endnu i Skjærsilden og kan ikke udfries, hans Legeme hviler i hedensk Jord mellem Dyrenes Aadsler. — Dette var al den Fædrearv, som Kongen havde ladet Dig tilbage, der fra Fødselen var en Adelsmand. Du kunde have indtaget en Plads blandt Landets første Ungdom, — og nu var Du udstødt under Trællene."

— „Kirken aabnede sine milde Arme for den Frænde- og Venneløse, den tog Dig i sit kjærlige Skjød, den fødte og klædte og opdrog Dig, af Guds store Naade og Barmhjertighed, den skjenkede Dig Indvielsen til det helligste Kald. Du blev optaget blandt de Første, og Forbryderens Navn blev ikke overført paa den Skyldfrie; thi ihvorvel Kongen havde ladet din Fader myrde, havde han hyklet Retfærdighed, som de Onde og Skalke undertiden gjøre, han havde forvandsket Sandhed og Lov, og din Fader var dømt som en æreløs Tyv. Hans Navn var en Skjændsel og en Forbandelse. Saa vidt gaaer kun en Konges Forfølgelse."

Subprioren gjorde mellem hver Sætning en Standsning, for at give sine giftige Ord Tid til at æde sig ind i den Sønderknustes Hjerte.

— „Kirken blev din Moder, thi Den, som havde baaret Dig under sit Hjerte, var fortæret af Sorg og Kummer, hun gik i Graven med Fortvivlelse og lukkede sine Øine med Forbandelse over sin og sin Ægtefælles Morder."

— „Kirken blev din Moder. Men hvorledes har Du lønnet den for dens store Naade og Kjærlighed?"

— „Du har ladet dig forlokke af Synden, og dine Tanker vendte sig fra Gud til de jordiske Lyster. Dine Ord og de hellige Ord, som din Mund skulde udtale, ere blevne en Gudsbespottelse; thi det nytter In-

tet at have Psalmen i Munden, naar man har Fordærvelsen i Grunden. Du har gjort Bønner til Gud den Alvidende, men i dit Hjerte har Du tænkt paa Last og paa Daarskab. Dine Drømme have været skammelige, og din Mund har udsagt, hvad der foregjøglede den Sovende. Og den onde og slette Qvinde Dyveke, hun, som drev Forargelsen og Frækheden til det Yderste, om hende har Du drømt, vaagende og i Søvne, og hendes forhadte og foragtede Navn har været Dig kjærere, end Guds Moders elskede og dyrebare Navn."

— „Og omsider ramte Straffen hende, den svage Qvinde, som havde ladet sig forlokke af Den, der er det Ondes Ophav og Forfærdelsens Konge i dette Land, han, som forvoldte hendes pinefulde Død. Han skal engang være ansvarlig paa Dommens Dag for hendes Sjæl, som skal pines indtil han er kaldet for Guds Throne. Men Du! Dine syndefulde Tilbøieligheder vare ikke udslukkede med det skammelige Afgudsbilledes Tilintetgjørelse. Syndige, som dine Tanker vare, overførte Du dem paa livløse, men utugtige Billeder, som Satan har bragt i Verden, for at ængste og friste de Skrøbelige til syndige Lyster. Dine Øine vendtes fra Guds Moders hellige Aasyn til Utugtighedens Fostre, og Du holdt Djævelens Gudstjeneste paa samme Tid, som vi Andre lovsang Herren og Frelseren. Denne malede Syndens Pagt, mellem Dig og Mørkhedens Fyrste, har Du baaret paa dit Legeme, disse skammelige og syndefulde Afbildninger af en Verdens Laster, som Du skulde være fremmed for efter dit Kald, have sysselsat dine Timer, og Du har tilbedet Djævelen i Guds hellige Huus! Vee Dig! Det har Du gjort!"

Den unge Munk var sjunken paa Knæe ved Døren.

Han holdt Hænderne for Ansigtet og hulkede høit. Priøren lagde sin Haand paa hans Hoved.

— „For oprigtig Anger ville Naadens Porte omsider oplades," sagde han. „Vaag og bed, min Søn, jeg skal vaage og bede med Dig."

— „Min Fader!" stammede Otto og trykkede hans Haand til sine Læber.

— „Min Søn, glem ikke, at streng Taushed hører til den Bod, som Kirken har paalagt Dig til din Sjæls Frelse. Før du er løst fra dens Straf, før skal din Tunge ikke løses til Priis og Lovsang; thi Djævelen har besat Dig, og naar Du taler, vil Djævelen tale gjennem din Mund og bringe ny Synd paa din Sjæl. Gaa, min Søn, gaa tilbage til Bods-Kapellet. Lad de Ord, som jeg har talt til Dig i denne Stund, trænge ind i din Sjæls Dyb. Vaag og fast og bed, anraab de Hellige, at de ville vise Naade imod Dig og lade Kundskabens Lys falde i din Sjæls Mørke. Den, som leder, han skal finde, Den, som beder, ham skal gives, Den, som banker, for ham skal der oplades."

— „Fæst dit Sind paa din Fader, og overvei hans ulykkelige Endeligt i din Eensomhed. Bed, at der maa gives Dig et Varsel og et Tegn, hvorledes Du kan frie hans Sjæl af Skjersildens Flammer, som den endnu vandrer i, hvordan Du kan forsone dette Mord, som endnu raaber til Himmelen fra en skjændet Grav."

— „Fæst din Sjæls Tanke paa hende, som bar Dig i sit Skjød og fødte Dig med Smerte, som døde i Fortvivlelse, og hvis sidste Suk var en Forbandelse. Bed, at det maa aabenbares for Dig, hvad den jamrende Sjæl venter af Dig til sin Frelse."

— „Bed, at din Bodstid maa være tilende, og

at Freden og Forsoningen atter maa vende tilbage i dit Hjerte, som er renset for Ugudelighedens Besmittelse."

— „Bed, min Søn, at Gud Herren vil vælge et Redskab til at lade Dig erfare hans Villie, og lade Dig see den Vei, Du skal vandre for at komme af Jordens Jammerdal til Lyksaligheden hisset, . . . gik end denne Vei gjennem Ildens Luer og Krigens Bulder, gik den end over Liig og maatte kjøbes med Forfærdelse. Gaa, min Søn, og lad dine Bønner intet Øieblik standse, og Du skal blive bønhørt. Snart vil der blive givet Dig det Varsel og det Tegn, som Du beder om, thi Naaden er stor. Snart er Timen kommen, med de Helliges Bistand!"

Subprioren lagde begge Hænder paa den Knælendes Hoved og mumlede en latinsk Bøn.

Da han havde udtalt Amen, stod Otto langsomt op, kysede endnu engang sin Foresattes Haand, og forlod Cellen ligesaa lydløst, som han var kommen, med svage og vaklende Skridt.

Subprioren blev staaende og stirrede paa Døren, som Munken var gaaet igjennem. Hans Ansigt udtrykkede en flygtig Medlidenhed med den unge Mand, hvis Dage aabenbart vare talte. Thi den strenge Disciplin havde fortæret den sidste Kraft, som mange og voldsomme, gode og onde, men bestandig modstridende Lidenskaber havde sparet i et Legeme, der var svagt og skrøbeligt fra Barndommen, og svækket end mere ved overdrevne Andagtsøvelser og sindsforvirrende Grublerier. Men denne Tanke fik neppe Tid til at komme til Klarhed. Prioren strøg sig med Haanden over Panden, som for at forjage den sidste Skygge af Medlidenhed med dette Offer for skumle Hensigter, som skulde befordre Lysets Herlighed og

den sande christne Kirkes Grundsætelse. Og da Broder Martin et Øieblik efter traadte ind i Cellen, havde den høie geistlige Herres Ansigt atter antaget sit sædvanlige rolige, alvorlige, men dog gemytlige Udtryk, som havde gjort denne Mand til en yndet Skriftefader og givet ham et stort Ry i hele Staden, for at være en Undtagelse fra de almindelige Geistlige, der, som vi vide, ikke stode i den bedste Anseelse blandt Folket for Dyd og Gudsfrygt.

Døren aabnedes, og Martin traadte ind.

— „I forstaaer at afrette Jagthunde, Høiærværdige," sagde han med sit polidske Smiil. „Hellige Sved, hvor er han nu myg og underdanig."

— „Jeg vilde, at I var det Samme, Martin. Lad Eder ikke forlede til at troe, at al Tale er Eder tilladt, fordi vi bære over med Eder for Eders Tjenesters Skyld."

Munken taug forbløffet og kløede sig bag Øret.

— „Martin, I har kigget for dybt i Kruset iaften; men jeg vil skrive det paa Omstændighedernes Regning og ikke gjøre Eder Bebreidelser derfor. Sov Rusen ud til imorgen, thi Legemet speiles i Glasset, og Sindet i Øllet. Om Aften en Bjørn, og om Morgen en skudt Ørn, det baader kun Lidet. Vil I komme høiere i Kirken, da maa I aflægge denne Last, thi Drikkere blive Stympere deres Livstid. Gaa tilsengs, imorgen er en vigtig Dag, og gaaer den lykkeligt til Ende, vil jeg glemme, hvad jeg har seet og hørt i denne Aften."

— „Høiærværdige," sagde Martin slukøret, „jeg beder Eder at bære over med min Tjenesteiver; havde den ikke været, da havde jeg vistnok ikke taget over Maalet; thi Ingen kan sige med Rette, at jeg egentlig

har nogen Ganning eller Tilbøielighed til Drik. Jeg hørte, hvad I talte nys til Otto, og det glædede mig saare, thi det er som Folk sige i Staden, der er Ingen, der kan tale en Synder til som I, Høiærværdige."

— „Vi ere alle Syndere, Martin, og skulle ikke hovmode os over hverandre. Vale, min Søn. Det er seent paa Natten, men seen Sengetid er bedre end slet ingen."

Subprioren gjorde en afskedigende Bevægelse med Haanden, og Munken forlod ham med en ærbødig Hilsen.

Inden Martin søgte sin haarde Seng i sin egen Celle, sneg han sig ned i Bods-Capellet under Kirken, for at see hvad Otto tog sig for.

Det var bælmørkt i denne store, underjordiske Hal, som strakte sine lave Hvælvinger hen under Klosterkirken. I den ene Ende stod et plumpt Alter med den Korsfæstedes Billede, udhugget i Træ. En Lampe brændte foran Alteret, dens døsige Skin strakte kun i en ringe Omkreds, og var ikke istand til at oplyse de skimlede Vægge, som dryppede af Fugtighed. Den øvrige Deel laae i tæt Mørke. En Gravluft slog ham sin Kulde imøde.

Martin standsede bag en Pille, og det varede nogle Øieblikke, inden hans Øine kunde skjelne nogen Gjenstand med Tydelighed. Omsider opdagede han Den, han søgte.

Foran Alteret laae Otto, knælende paa det nederste Trin, med Hovedet støttet imod Kanten af Alteret, for ikke at segne omkuld af Udmattelse. Hans Kappe stod aaben for Brystet, som var hudflettet af den stride Haardugsskjorte. Ved Foden af Alteret laa Svøben, hvormed han nylig havde tildeelt sig det fastsatte Antal Slag. Hans Læber bevægedes hurtigt, men intet Ord undslap

dem, kun en sagte, halv hvislende, halv mumlende Lyd gik gjennem den store Hvælving. Med den anden Haand tørrede han den kolde Sved af Ansigtet, hvis Træk vare forstyrrede og vilde. Af og til foer en iisnende Kulde gjennem det skrøbelige Legeme, Haanden støttede endnu mere krampagtig imod Alteret, og uvilkaarlig udstødte den paa Sjæl og Legeme Piinte et dybt Suk og løftede de hudflettede Skuldre med et smerteligt Træk.

Martin betragtede sin Staldbroder med et veltilfreds Smil. Den ynkelige Skikkelse rørte ham ikke, det fortvivlede og vanvittige Udtryk forfærdede ham ikke. Kold og udeeltagende vendte han sig om, og forlod Kapellet lige saa stille som han havde betraadt det.

Da han kom udenfor og steg op ad Trappen fra denne Grav, nynnede han en Drikkevise:

— Maanen holdes saa høit i Ære,
Men det er saa sin Sag,
Fuld den kun eengang hver Maaned kan være,
Men jeg hver evige Dag.

„Da maatte Fanden være Maane. Det er ikke al Høihed, der er værd at eftertragte . . . Men han bernede, han kan nyttes, hvad Øieblik det skal være, det seer jeg nok. Og naar imorgen Alt er klart som det skal være, og de ere i fuld Gang med Øxer og Knive, og det maa gaae, som jeg venter, saa vil jeg hente ham op og sætte ham paa Sporet. Og det vil neppe gjøres nødig at sige Halloh til ham, han jager uden Det.

Falken flyver i Skyen op,
Halloh, halloh, halloh,
Ræven skal vare sin lumske Krop . . .

Jeg er ret kommen i Syngehjørnet idag. Men, hellige

Sved, jeg har vel kunnet faae Munden paa Gang, siden jeg har vrælet fra Morgen til Aften, saa at jeg nu er saa hæs som en Krage.

Den skjønne-livlig Spillekunst,
Den gjør hos Qvindekjønnet Gunst ...

Det er en lystig Vise efter mit Hoved, den handler om Fruentimmer. Den gaaer paa den samme Tone, som den Sang:

Hvad skal Bonden med meer i Bo,
Foruden to Øxne og en Ko ...

Men det er bedst at gjemme Sangen til vi kunne synge Halleluja. Ak ja, det skal give gode Tider, om Alt lykkes. Og maatte jeg saa indrette Almanakken derefter, saa skulde hver Dag være Fri-Mandag."

Broder Martin kastede sig paa sit haarde Leie og tildækkede sig med Uldtepperne. Og snart sov han lige saa trygt, som alle Klosterets øvrige Beboere, med Undtagelse af Otto, der fortsatte sit spøgelseagtige Liv under Jorden, til den lyse Morgenstund. —

XX.

Den skotske Feide.

Den Lystighed, der havde fundet Sted Dagen i Forveien, var om Tirsdagen Gjenstand for Soldaternes Samtaler, og baade i det skotske Herberg og hos de tydske Landsknegte talede man ikke om Andet, end om de Bægre som vare tømte, de Viser, som vare sjungne, og de Penge, der vare tabte i Spil.

Broder Martin, som havde udsovet Sviren, besøgte tidlig Johan Skotte, for at aflægge sin Tak til denne gjestfrie Mand, og underrette sig om hvordan han og hans kjære Hustru befandt sig, efter Aftenens Lystighed. At han ikke gik gjennem Gjestestuen, da han atter vilde forlade Huset, uden at tiltale de brave Skotter, som han igaar havde drukket Broderskab med, faldt af sig selv, og at dette gav Anledning til, at han vilde gjøre dem en ringe Gjengjeld, og vise dem den Artighed at byde dem en Kande Emmike-Øl, var ganske naturligt. Men Veiret var for smukt, til at drikke i den mørke Gjestestue, Solen skinnede idag saa klart, som det var Midsommer, og i hvorvel det endnu var i Februar Maaned, kunde man godt gjøre sig en glad Dag i det Frie, naar man

var mellem brave Skotter, som ikke frygtede for Luften, og ikke blandt forkjælede Tydskere, der Ingenting kunde taale og altid krøb bag Ovnen.

Bord og Bænke bleve satte udenfor Huset, under de to bladløse Lindetræer, der om Sommeren dannede en grøn Hvælving over Husets Tag, men nu vidnede imod den Aarstid, man vilde fremkalde. Skotterne toge Plads om Bordet, og snart var Scenen ikke meget forskjellig fra den foregaaende Aftens, thi Martin var en rundhaandet Vert, og endogsaa da han forlod dem, for at vare paa Gudstjenesten, som han sagde, svigtede han ikke Gjestfrihedens Pligt, men efterlod dem adskillige Kander Øl i Arv, som de skulde fortære til hans Minni.

Fra det skotske Herberg gik han til Landsknegtenes Qvarteer, for at vise dem den samme Høflighed, og see til sine Venner blandt Tydskerne. Han fortalte dem, at Skotterne allerede holdt sig lystige udenfor Herberget i Skindergaden, som om det var Midsommers, og at de havde spottet Tydskerne i deres kaudervelske Sprog, der lød som Hundegjøen og ikke som et menneskeligt Tungemaal. De sagde om dem, at de havde nok en tørstig Lever, men svage Hoveder, nu laae de hjemme paa Bænkehalmen og spyede, thi en tydsk Landsknegt kunde ikke taale saa Meget, som en skotsk Qvinde.

Tydskerne bleve varme i Hovedet over denne Tale, og de begyndte at sværge og bande med hidsige Eder. De svore, at de vilde tilintetgjøre alle de Skotter, der vare i Verden, og naar det var gjort, vilde de drage til Skotland og kaste dem, der vare hjemme, i Stranden. Thi det var en Skam, at der skulde høres andet Maal over hele Jordens Kreds, end Tydsk, som var det Sprog, Gud Herren havde talt, da han havde skabt Verden, og

ſom vore ſørſte Forældre havde talt i Paradiſet, hvad Hvermand vidſte. Men uagtet de vare meget vrede, vilde det neppe være lykkedes Broder Martin at drive dem til at forlade deres Qvarteer, for at kræve Skotterne til Regnſkab for deres driſtige Tale. Thi deels var Mandstugten ſtreng iblandt dem, og deels vidſte de af Erfaring, at Skotterne ſloges ſom Fortvivlede, naar man kom dem for nær, og havde en ualmindelig Færdighed i at bruge deres korte Sværd i Haandgemæng, hvortil Tydſkernes lange Degener ikke vare ſaa ſikkede.

Men Skjebnen begunſtigede Broder Martins vaklende Plan. En tydſk Soldat gik hændelſesviis gjennem Skindergaden og forbi det ſkotſke Herberg, juſt ſom Soldaterne tømte det ſidſte Kruus, Munken havde efterladt dem. Skotterne ſpærrede næſten hele den ſmalle Gade, og Landsknegten kunde ikke komme igjennem, uden at geraade i nær Berørelſe med Mac-Ivors Svende. Det kom til Mundhuggeri mellem dem, den Ene beſkyldte den Anden for at have været den Fornærmende, og nu behøvedes kun en liden Gniſt, for at bringe det til Fyr og Flamme.

— „Lad ham løbe," ſagde en af Skotterne til de Andre, „ſee I ikke, at Hjertet er ſjunket ham i Buxerne."

— „Saa veed jeg dog hvor det er," ſagde Tydſkeren. „Men I løbe med Eders Hjerte i Halſen, fordi I ikke have Raad til at gaae med Buxer."

— „Død og Djævel, tør I ſige det til en ſkotſk Adelsmand!"

— „Donner und Hagel, det tør jeg. Og Eders Adelsſkab er vel ikke ældre, end at Eders Moder løb om og ſpaaede, da Eders Fader blev hængt for at have ſtjaalet Høns af Herremandens Hønſehuus."

Flere Tydskere vare komne til, de samledes om deres Landsmand, der brugte Munden saa vel, at Taalmodigheden omsider forgik Skotterne, og En gav ham et Øresigen. Landsknegten slog igjen, og i samme Øieblik vare Dolkene dragne, og Tydskeren havde faaet et betydeligt Saar i Ansigtet. Blødende og raabende søgte han til sine Landsmænds Qvarteer, for at faae Undsætning, fulgt af Skotternes Haanlatter.

Broder Martin havde næsten opgivet Haabet om, at faae Landsknegtene æggede til at angribe. Men da den saarede Landsknegt kom løbende, fulgt af de faa Tydskere, som havde været tilstede ved denne Kiv, og de klagede høit over den Vold, der var gjort dem, og den Spot, der var viist deres Nation, var det ham ikke vanskeligt, at styre dem hvorhen han vilde.

— „Det er skammeligt, det bør hevnes," raabte han.

— „Ja, ja! Det bør hevnes!"

— „De buxeløse Slyngler! De Tatere! De tør vove at slaae en tydsk Soldat! En Landsknegt!"

— „De Slyngler! De Tatere!" raabte Soldaterne.

— „Det vilde være en evig Skam, om I taalte det."

— „Vi taale det ikke. Vi taale det ikke!"

— „Op! Affsted! En Memme Den, som blier tilbage!"

— „Affsted! Efter Skotterne! til det skotske Herberg!"

— „Ja, til Herberget! Det skal de undgjelde med deres Hjerteblod."

— „Det skal de bløde for!"

— „Affsted! Hug Skotterne ned! Hevn for Germanien!"

Og under vilde Brøl styrtede Soldaterne gjennem Gaderne, til det skotske Herberg.

— „Landsknegte herud! Mod Skotterne! For Tydskland!“ brølede de, og overalt styrtede tydske Soldater ud af Husene og forenede sig med Skaren, der voxede med samme Hurtighed, som en Sneelavine, der ruller ned af et Bjerg. —

I den tidlige Morgenstund havde nogle tydske Soldater begivet sig ud til Hans Knaps Have, de ønskede at fortsætte Sviren fra Fri-Mandag, med de Penge, som de havde vundet i Terningespil fra deres mindre heldige Kammerater, og de havde valgt dette fraliggende Herberg, for at være uforstyrrede, da det nok kunde hænde sig, at deres Capitainer vilde besøge Herbergerne i Staden denne Morgen, for at forvisse sig om, at Alt var i den vante Orden igjen.

Broder Martins Beretninger, om Skotternes Forhaanelser imod den tydske Nation, stode dem endnu for Hovedet, og næsten ethvert Kruus, de tømte, var ledsaget af en Skaal paa Skotlands og alle Skotters Undergang. At man ikke glemte at aflægge Eder paa, at det skotske Herberg skulde blive jevnet med Jorden, og at ikke En af dets Beboere skulde blive sparet, falder af sig selv.

Anna var beskæftiget i Kjøkkenet, med huuslig Gjerning. Hun strøbte samvittighedsfuldt at opfylde enhver Pligt, som kunde paaligge en Datter af Huset, og herved havde hun efterhaanden erhvervet sig en Overvægt, baade over sin svage Pleiefader og over sin vredladne Pleiemoder, saa at de lode hende følge sin egen Villie i mange Stykker, og ikke stillede større Fordringer til hende, end de, hun af sig selv opfyldte.

Disse vedholdende Udfald imod Skotterne trængte

endelig til Annas Øre, og afdrog hendes Opmærksomhed fra den Gjenstand, der beskæftigede hende. Hun lyttede, og da hun af Tydskernes Heftighed maatte formode, at denne Tilintetgjørelse af det skotske Herberg, med Alt hvad det indeholdt, vilde blive udført, saasnart de havde tømt det sidste Bæger og forladt Huset, greb Angesten hende for Den, som uafladelig var i hendes Tanker.

Hun maatte underrette ham om den Fare, som truede ham, og der vel var lige saa stor som den, Kongens Unaade udsatte ham for; hun maatte røbe disse skammelige Anslag, som Forsynet havde ladet hende erfare, for ved hendes Haand at frelse Den, hun elskede saa inderligt.

— „Alle gode Helgene være lovede," sagde hun bevæget. „Mit Liv skal da ikke være spildt og unyttigt!"

Hurtig løb hun op paa sit lille Kammer, kastede sin Kappe og sit Regnklæde om sig, skjulte under sin Kaabe den Kappe og Hat, som Claus Daa havde bedet hende at gjemme, og som nu maatte beskytte ham bedre, i det Mindste imod Tydskerne, end nogensomhelst skotsk Kappe og Hue, og sneg sig sagte ud af Huset.

Aslak stod udenfor Kjøkkendøren og kløvede Brænde. Anna gav ham et Tegn til at følge sig, og løb, som en jaget Hind, igjennem Haven, til Lunden ved Kapellet. Her standsede hun først. Den norske Kæmpe fulgte hende, med lange Skridt.

— „Aslak," sagde hun, og hendes Bryst bevægedes voldsomt, baade af Angesten og af det hurtige Løb, „kjære Aslak! Nu kan Du frelse mere end mit Liv, om Du vil. Kan jeg ikke stole paa Dig? Vil Du ikke nok vove Noget for min Skyld."

Kæmpen plirede med Øinene og gjorde en Grimace,

han var rørt. Han lagde Haanden paa Hjertet og nikkede.

— „Ikke sandt, Aslak! Du vil nok frelse ham?“

— „Ham?“ sagde Elephanten med sin høie Stemme. „Ham?“

Og han gjorde atter en uforklarlig Grimace.

— „For min Skyld, kjære Aslak! Naar jeg beder Dig saa bønlig derom. Naar det kan frelse mig fra Fortvivlelse?“

Aslak greb hendes Haand, som for at drage hende med sig, og nikkede gjentagne Gange med plirende Øine; han var beredt til Alt.

— „Jeg vidste, at jeg kunde stole paa Dig,“ sagde Anna og trykkede hans store, haarde Haand. „Du er mig en tro og ærlig Ven, Aslak. Helgene ville lønne Dig derfor! Kom, vi maae til Staden, inden Nogen kan savne os.“

Hun gik hurtig gjennem Lunden, og naaede ad en Omvei Stien, som løb langs med Bækken, uden om Staden, til Nørreport. Den kortere Vei over Marken til Østerport turde hun ikke vælge, af Frygt for, at Landsknægtene skulde see hende forlade Huset, og mærke Uraad. Da hun havde naaet Buskene ved Omdreiningen af Stien, og ikke mere kunde sees fra Haven ved hendes Faders Hus, løb hun saa hurtigt som hun kunde, og Aslak var neppe, med sit Elephanttrav, istand til at følge den lette Hind.

De naaede aandeløse det Sted imellem Øster- og Nørreport, hvor den gamle Røde-Bro havde staaet. Aslak standsede Anna og sagde, med sin sædvanlige Kluklatter: „Aslak kjender Gjenveien til Staden igjennem Vandet. Han kan bære Eder over Graven.“

I det Samme bar Vinden et høit Raab, af mange Stemmer, fra Staden. Det var de tydske Soldater, som skrigende løb til deres Landsmænds Qvarterer, for at kalde dem til Vaaben imod Skotterne.

Anna sank næsten i Knæe, ved at høre dette Skrig, som strax døde hen. Hun kastede Øiet hen ad den lange Vei til Nørreport, og derfra paa den dybe Grav, som indelukkede Staden. Det gjøs i hende.

— „Kan Du, saa bær mig," sagde hun hviskende.

Aslak greb hende som et Barn paa Armen. Hun slog sin Arm om hans Hals, for ikke at tabe Ligevægten, og hældede sit Bryst til Kæmpens Kind, medens hun lukkede Øinene, for ikke at see den farefulde Vei, de skulde tilbagelægge.

I Elephantens sløve, sindssvækkede Udtryk kom et Glimt af noget Høiere, han løftede Hovedet og saae stolt om sig, som om han vilde kalde hele Naturen til Vidne om sin Lykke. Og med langsomme og sikkre Skridt bar han Anna over Graven. Med et dybt Suk skilte han sig ved sin Byrde, efter at have løftet hende over det gamle Gitter, der endnu stod paa den anden Side, som den sidste Rest af den gamle Røde-Bro. Derpaa steg han selv bag efter over Gitteret.

Anna ilede over den lave Vold, igjennem de smalle Gader, og stod snart med sin Ledsager udenfor det skotske Herberg. —

Alt var roligt. Soldaterne loe og drak og sang udenfor paa Gaden, under de bladløse Lindetræer, Dørene stode vidt aabne, og man saae ind i Garkjøkkenet indenfor, hvor Moer Skottes var ifærd med at lave Soldaterne Mad ved Skorstenen. —

Anna skammede sig næsten over sin Angest, ved at

ſee den dybe Fred, ſom herſkede der, hvor hun havde drømt om Krig og Blodsudgydelſe. Men et Blik igjennem Døren, paa Elſebeths Anſigt, ſom endnu ikke var gaaet hende af Minde, vakte paany hendes Mistanke, thi denne Qvinde tiltroede hun alt Ondt, og hvor hun var hjemme, der kunde neppe være nogen Sikkerhed. Ubeſtemt ſaae hun ſig om. En Mand i en Kappe dreiede om Hjørnet. Da han ſaae hende, ſtandſede han, og ſlog Kappen op over Anſigtet. Anna forſtrækkedes. Det kunde jo være en Landsknegt. Hurtig fattede hun en Beſlutning, og fulgt af Aslak ſkred hun ind i Kjøkkenet.

— „Hvorhen?“ ſpurgte Moer Skottes vredladen. „Hvad vil I?“

— „Boer her ikke en Ven af den ſkotſke Høvding?“ ſpurgte Anna frygtſom.

— „Hvad kommer mig Andres Venner ved? Jeg har nok med at ſkjøtte mine egne Uvenner.“

— „Jeg har Bud at bringe til Herren,“ ſagde Anna, ſom var bange for denne hæslige Qvinde.

— „Er det Herr Claus Daa, I vil tale med?“ ſagde Elſebeth, med forſtilt Ligegyldighed. Hun vilde nytte Leiligheden til at faae ſin Tvivl ſtadfæſtet.

Anna blegnede, ved at høre dette Navn udtalt paa dette Sted. Men hun ſvarede hurtigt: „Hvad Herren hedder, veed jeg ei, men jeg ſkal bringe Bud til Mac-Ivors Gjeſt, ſom er her i Herberget.“

Elſebeth vendte ſig fortrædelig fra hende, og mumlede med en arrig Stemme: „Ovenpaa kan I finde ham, Døren til Venſtre, ſidſt i Gangen. Men I gjør bedſt i at ſee til, I tøfler lidt hurtig affted igjen, thi mit Huus er intet Huus for ſaadanne tildækkede Jomfruer,

og dette Herberg er et anstændigt Herberg, kan jeg lade Eder vide, og intet Tilhold for Soldatertøiter."

Dybt rødmende, uagtet Regnklædet dækkede hende, steg Anna op ad den gamle og skrøbelige Trappe, og naaede den betegnede Dør. Hun bankede sagte og frygtsomt paa. Døren blev aabnet, og Claus Daa stod paa Tærskelen, med en skotsk Hue trykket dybt ned i Øinene. Da han saae det tilslørede Fruentimmer, traadte han et Skridt tilbage af Forundring, og betragtede hende.

Anna traadte over Dørtærskelen. „Hvad I end vil tænke om mig, ædle Herre, jeg maa tale med Eder!" sagde hun hurtig og med bævende Stemme.

— „Anna!" udbrød Claus Daa overrasket.

Aslak vilde følge hende, men Døren blev lukket foran ham. Han betænkte sig et Øieblik, men da den ikke blev aabnet igjen, satte han sig paa en lille Bænk, som stod i en af Vindues fordybningerne paa Gangen, og blev taalmodig siddende, med Øinene stivt fæstede paa den Dør, som han havde seet Anna gaae igjennem. —

Neppe havde Anna forladt Kjøkkenet, før en Mand iilsomt traadte ind og saae sig om.

Han havde slaaet Kappen tæt op over Ørene, hvorved baade hans Ansigt og hans Stemme vare formummede.

Elsebeth Skottes rørte i Gryden med sin store Slev. Manden greb hendes Arm og sagde hurtig: „Var her ikke en Pige nys?"

„Det er ikke let at kjende Piger nuomstunder, da Jomfruer og Glas tidt staae i Fare," sagde Elsebeth treven, og vendte sig fra ham. „Den maa have Losøine, som kan kjende en Jomfru."

— „Hvor gik hun hen?"

— „Ja, spørg hende ad, om I finder hende," svarede Moer Skottes.

— „Elsebeth Bagers," sagde Manden, „svar paa hvad jeg spørger om, hvis I vil Eders eget Vel."

Ved at høre sit gamle Navn, vendte den forhenværende Spaaqvinde sig om, saa hurtig som om hun var bleven stukken af en Snog.

— „Jeg hedder Moer Skottes."

— „Gammel Vane bider bedst. Hvor gik Pigen hen, svar mig paa Stand!"

— „Jeg veed ikke. Jeg troer op til en fremmed Herre, som boer ovenpaa hos den skotske Capitain," sagde Elsebeth, som imod sin Villie lod sig beherske af Mandens bydende Væsen.

— „En fremmed Herre! Ha! Hvem er han? Gik hun til ham? Hvor er han? Hvad hedder han?"

— „Jeg veed ikke hvad han hedder. Sligt bryder jeg mig ikke om."

— „Snak, I veed det. Eller I formoder det, siden I har givet ham Huus. Lige meget. Siig hvad I tænker derom."

— „Tanker ere toldfrie," mumlede Elsebeth ærgerlig, og vedblev at røre i Gryden.

— „Svar, eller det koster Eders Hals," sagde Manden forbittret.

— „Min Hals?" sagde Spaaqvinden, som ogsaa blev heftig over den Ubekjendtes Trusel. „Vil I overfalde og myrde ærlige og fredelige Folk, som svare Bispen Skat, og boe og bygge paa Kirkens Grund? I Stratenrøver! Min Mand skal kaste Eder ud paa Eders haarde Hals, I Stimand! Jeg skal lade de skotske Sol-

dater kaste Eder ud paa Gaden, I Manddraber!" raabte hun og løftede Sleven.

Manden traadte hen til Elsebeth, og sagde hende nogle Ord i Øret. Moer Skottes tabte Sleven af Haanden.

— „Svar paa mine Spørgsmaal og ikke et Ord mere. Hvem er den fremmede Herre?"

— „Jeg troer, at det er Herr Claus Daa," sagde Elsebeth med sagte Stemme.

— „Claus Daa? — Claus Daa!"

Dette Udraab blev gjort med en Stemme, som det er umuligt at beskrive.

— „I troer, at det er Claus Daa? Taler I sandt, og er det ham, da skal I ikke have givet mig denne Efterretning omsonst," sagde Manden. „Og hun er hos ham? Det veed I vist?"

— „Ja. Hun spurgte i det Mindste efter ham."

— „Ha! Nu er min Tid kommen!" mumlede han. „Nu er min Tid kommen! — Hvor er han? Svar tydelig og bestemt."

— „Ovenpaa. Den sidste Dør til Venstre, i Gangen, det er hans Kammer."

— „Er der noget Kammer ved Siden af?"

— „Ja, der er mit Fadeburskammer," sagde Moer Skottes langsomt og trevent. „Men der har Ingen Noget at gjøre. Der kan Ingen boe."

— „Giv mig Nøglen! . . . Giv mig Nøglen, siger jeg. Er I døv?"

Elsebeth rodede i Lommen blandt sine Nøgler, og fremtrak langsomt en, som hun rakte ham med Tegn paa Uvillie.

— „Om I røber, at jeg er her, da er I forloren,"

sagde den formummede Mand truende og med Eftertryk, idet han hurtig forlod Kjøkkenet og steg op ad Trappen.

Elsebeth saae efter ham med indædt Harme, og truede med Haanden.

— „Giv Djævelen en Finger, og han har den hele Haand," mumlede hun. „Røbe ham? Det skal jeg vel have ondt ved, saa tilhyllet som han var. Men af hvad Suurdeig han er, det veed jeg desværre. De . . . Man tør ikke engang hviske deres Navn i Skorstenen. De Djævle! Der gives ikke værre Ulve! Tjen dem een Gang, og man hører Helvede til for sin Livstid." —

Manden i Kappen gik hurtig og med lette Skridt hen ad Gangen imod den angivne Dør. Da han saae Aslak, som sad lige over for i en halv sovende Stilling, standsede han et Øieblik; men han gik strax videre, aabnede hurtig Døren ved Siden af Claus Daas, og trak den til efter sig.

Aslak sank atter hen i den stumpe Sløvhed, hvoraf han for et Øieblik var bleven vækket ved den Fremmedes Komme. —

Anna havde under Hjertebanken meddeelt Claus Daa Aarsagen til hendes Komme, og berettet hvad hun vidste om de tydske Landsknegtes Anslag mod Beboerne af det skotske Herberg. At der nogle Øieblik i Forveien havde fundet Slagsmaal Sted mellem nogle Landsknegte og Skotterne udenfor Herberget, havde han hørt, uden at ændse det videre; thi at Soldater sloges, var intet Nyt. Men i Forbindelse med Annas Beretning, fik dette Slagsmaal Betydning, og kunde drage Følger efter sig, der vare uberegnelige.

— „Jeg vil opsøge Mac-Ivor," sagde Claus Daa, „han er i sit Kammer, han vil vide hvad han har at

gjøre, for at være paa sin Post imod et Overfald, og for at holde Styr paa sine Soldater."

Men Anna bad og bønfaldt ham om at forlade Herberget, medens det var Tid.

— „Uden at vare Den ad, som jeg skylder min Frelse? Det kan Du ikke mene," sagde Claus Daa. „Det er umuligt, Anna. Og hvor er jeg sikkrere end her, blandt de brave Skotter?"

Anna taug. Claus Daa vilde forlade Kammeret.

— „Ædle Herre," sagde Anna, „spot ikke en stakkels Pige for hendes Aneisers Skyld, men jeg er angst for Eder, og jeg troer ikke, at den skotske Kappe er den, I bedst kan bære. Tag Eders egen Kappe igjen, som I gav mig i Gjemme, og spot mig ikke for min Frygt, men bær den for min Bøns Skyld. Thi kom I Noget til, jeg overlevede det ikke."

— „Spotte Dig?" sagde Claus Daa. „Hvor kunde det falde mig ind at spotte Den, som ængster sig for min Skjebne. Du er en trofast Sjæl, Anna, af dem, som der kun gives saa af . . . Tro mig, Pige, jeg paaskjønner det, og er Dig taknemmelig . . . af mit ganske Hjerte."

— „O, Herre, hvor I er god og venlig imod mig," sagde Anna bevæget og med foldede Hænder.

Disse simple Ord rørte Claus Daa. Et ædelt Hjerte laae afsløret for ham, og han tydede dets Indhold med et eneste Blik. Han vilde sige nogle Ord, men standsede, thi Alt, hvad han kunde sige, forekom ham for ringe og ubetydeligt. Anna hævede rødmende Øinene fra Gulvet. Claus Daa saae hende ind i de trofaste Øine, og Anna slog dem ikke ned, thi i dette Øieblik tænkte hun kun paa hans Frelse. Han tog hendes

Haand, drog hende sagte hen til sig, hun gled næsten i hans Arme, og deres Læber mødtes . . . . .

Anna rev sig forskrækket og høit rødmende ud af hans Arme. Claus Daa slap hende og udstødte et Suk.

— „Bliv," sagde han, idet han kastede sin egen Kappe om sig, og trykkede sin Hat fast paa Hovedet, „jeg vil advare den skotske Capitain. Og naar det er gjort, og der ingen Fare truer ham, som jeg kan afværge, vil jeg komme tilbage og bringe Dig til din Faders Huus . . . saa sikkert, som jeg var din Broder."

— „Og I vil udsætte Eder for Kongens Vrede!" udbrød Anna forskrækket. „I vil vise Eder aabenlyst?"

— „Du har Ret, Anna, Du er betænksommere end jeg. Naar jeg kommer igjen, ville vi tale om hvad jeg skal gjøre, nu maa jeg sørge for min Redningsmand. Men jeg laaser for Dig, thi blandt Soldater tør Du ikke blive for aabne Døre, om jeg end ikke er mange Skridt borte. Jeg er her strax igjen."

Claus Daa forlod hurtig Kammeret, og laasede Døren efter sig. Da han saae den besynderlige Figur, som engang havde hjulpet ham imod Ole Skaaning, fattede han strax, at han maatte være Annas Ledsager. Han pegede paa Døren og sagde: „Pas godt paa, og lad Ingen komme ind."

Aslak nikkede, han havde kjendt den Ridderſmand igjen, der havde givet ham den Stump Kjæde, som Anna fik af ham og siden den Tid bestandig bar paa sit Bryst.

Claus Daa gik til Mac-Ivors Dør. Men Høvidsmandens Kammer var tomt. Af Soldaterne erfoer han, at Capitainen var gaaet hen til Stadens Archelihuus, for at bivaane Skuet over nogle nye Vaaben. Han

bad dem at hente ham snareſt muligt, da han maatte tale med ham i en vigtig Anledning. Men uagtet man blot behøvede at gaae ned ad Skindergaden og igjennem Kloſterſtræde, for at naae Archelihuſet, ſom laae paa det daværende og nuværende Hjørne af de gamle Gader Vimmelſkaftet og Hyſkenſtræde, — der hvor i vore Dage Løve-Apotheket er — kunde han dog ikke gjøre Skotterne begribeligt, hvor de ſkulde ſøge deres Høvidsmand.

Claus Daa betænkte ſig et Øieblik. Faren ved at forlade Herberget var han ingenlunde blind for; men han havde lagt Mærke til de ſkotſke Soldaters oprørte Stemning, og turde ikke opſætte at advare Mac-Ivor. Der var kun et kort Stykke fra Herberget til Archelihuſet, Strædet forbi Kloſteret var kun lidet beſøgt, og ingen af Kongens Tilhængere eller Drabanter kunde han vente at træffe i Magiſtratens Vaabenhuus, hvor han heller ikke behøvede at lade ſig ſee. Han kaſtede en ſtor, ſkotſk Soldaterkappe om ſin egen kortere, ſom han havde taget paa for at føie Anna, trykkede Hatten ned over Øinene og gik hurtig bort. —

Den formummede Mand havde i ſit Skjul iagttaget Claus Daas Bortgang og hørt ham forſigtig laaſe Døren af efter ſig og derefter forlade Herberget.

Han ſaae ſig om i det halvmørke Fadebuurskammer. En Dør ſatte det i Forbindelſe med den Stue, Claus Daa nylig havde forladt. Igjennem en Sprække kunde han ſee Anna med foldede Hænder og Panden ſtøttet imod Vinduespoſten, ſom om hun var hensjunken i Bøn eller i dybe Tanker. Han betragtede hende nogle Øieblikke ufravendt, medens hans Anſigt antog et haanligt Udtryk. Med Dolken, ſom han borede ind i Dørkarmen, lykkedes det ham at kaſte den Krog af, ſom lukkede Døren,

han stødte til den, og stod pludselig lige for Anna, som blev forfærdet ved at see en Mand træde ind, da hun mindst havde ventet det.

— „Naa, min knibske Skjønhed," sagde Manden i Kappen spottende, „vi To søge altsaa til samme Kro. Det skal blive et lystigt Liv."

Hendes første Bevægelse var at løbe til den Dør, Claus Daa havde lukket. Men hun var ikke istand til at aabne den. Hun foer til Vinduet, men det var spigret fast, for at spare Hængslerne, eller fordi det var for strøbeligt til at aabnes.

Manden gik hen til Døren ud til Gangen, stak sin Dolk ind i Krampen, hvormed den kunde tillukkes indvendig og dannede deraf et Lukke, der holdt lige saa godt som nogen Laas. Da han havde fuldbragt Dette, vendte han sig om til Anna.

— „See saa! lad os nu gjøre os magelige, min Putte. Tag Du Regnklædet og Kaaben af, saa lægger jeg min Kappe; thi her blive vi ikke forstyrrede for det Første."

Anna rørte sig ikke. Manden rev Regnklædet tilside af hendes Hoved, og tog Kaaben af hendes Skuldre. Derpaa kastede han sin egen Kappe, og Henning Grib stod for den forfærdede Anna.

— „Naa, mit Lam," sagde han spottende, „vær nu ikke saa knibsk som sidst. Dengang var Døren ikke lukket for din Bulbider, men nu have vi ikke nødig at være bange for Overfald, saa længe Døren holder. Kom, min Kylling, vi ville sætte os her paa Sengekanten, det er fuldkommen anstændigt i Mangel af en Løibænk. Man maa ikke forlange store Bequemmeligheder i Soldater-

qvarteer. Og dem er Du vel heller ikke vant til, siden Du løber om i saadanne Herberger."

Og nu greb han Anna om Livet og vilde drage hende ned ved Siden af sig. Hun stødte ham fra sig og besvor ham ved Alt, hvad der var ham helligt, at lade hende gaae. Men Henning Grib opslog en høi og frækt Latter.

— „Ved Alt, hvad der er mig helligt? Ja, lad os nu gjette Gaader. Siig mig, hvad Det er, saa skal Du slippe løs. Nei, her gjelder ingen Helligheb, thi hvad jeg har døiet for din Skyld, det brænder mig endnu paa Samvittigheden at faae betalt. For din Skyld er jeg bleven skammelig handlet, og det meer end een Gang. Det skal jeg gjengjelde Dig. Der var den Tid, da jeg tænkte anderledes, dengang elskede jeg Dig, og beilede til Dig af Kjærligheb. Den Tid er nu forbi, jeg beiler heller ikke mere til Dig, det skal Du ikke troe. Jeg haber Dig. Men Du skal være mit Legetøi og min Tidskort, og Du skal blive saa foragtelig, som det er en Kannik muligt at gjøre nogen Qvinde. Det sværger jeg dyrt og helligt, siden Du endelig vil have det Hellige med i Legen."

Anna slog fortvivlet Hænderne sammen og udstødte et Skrig.

— „Ingen hører det, thi her er man vant til Skrig og Skraal," sagde Kanniken spottende. „Hvad vilde Du paa denne Galei? Men skriger Du een Gang endnu, saa raaber jeg ud af Vinduet, at Claus Daa nylig gik herfra, og at Kongens Belønning kan tjenes af Enhver, som vil gaae efter ham."

— „Det er altsaa ham, Du løber efter," vedblev han, „og her holde I To Eders Stevnemøder! Siig

[illegible]. [illegible] hvad giver Du mig, for at jeg skal lade [illegible] til Kongens Provins, at Claus Daa er i [illegible] Herberg? [illegible] Lad høre!"

— „Jeg har ikke seet Herr Claus Daa," sagde [illegible] med skjælvende Stemme. „Jeg veed ikke hvor han [illegible] Men jeg vil love og bede godt for Eder til min [illegible] hæderværdige Herre. For [illegible] kunde mig ikke."

— „Du er med alt Det en sød lille Løgnhals," [illegible] Anna's Skjønhed gjorde Ind[illegible] [illegible] mig til at hade og for[illegible] [illegible] bedre af, at vi vare [illegible] Har jeg forstyrret [illegible] og tiskede sam[illegible] [illegible] Claus Daa til Døden. Døm [illegible] Grunden maa holde af Dig [illegible] Man siger saa [illegible] man mener ikke det [illegible] med mig, thi [illegible] Dig, naar jeg seer [illegible] og de skjelmske [illegible] Er nu en sød Pige. [illegible] Naa, lad nu være [illegible] Dig! ... Saa! [illegible] thi Skjaalen Mad [illegible] ikke med det [illegible].

— [illegible] Anna stred imod [illegible] Mand, han frygtede [illegible] et Skrig, trods[illegible] [illegible] —

— [illegible] Arbeidshuset, uden at

møde Andre end en trivelig Munk, som glad og nynnende gik igjennem Strædet. En af Magistratens Svende, som stod Vagt udenfor Archeliet, kaldte, paa hans Begjering, den skotske Capitain ud, og med saa faa Ord som muligt meddeelte Claus Daa Skotten hvad han vidste, og opfordrede ham til hurtig at vende tilbage til Herberget, for at overtage Befalingen over sine Soldater og sørge for deres Sikkerhed, i Tilfælde af et Angreb af Tydskerne.

Mac-Ivor bebreidede ham, at han for den Sags Skyld, som ikke forekom ham farlig, havde forladt Herberget og udsat sig for at møde Nogen, der kjendte ham og kunde forraade ham. Han gik hurtig tilbage i Archelihuset for at tage Afsked med Øvrighedspersonerne, der havde været saa artige at indbyde ham til dette Baabenstue. Et Øieblik efter vare de Begge paa Veien, for at vende tilbage til Herberget, og ilede gjennem Klosterstrædet.

— „Hvad er det for Raaben?“ sagde Claus Daa og standsede. „For Djævelen! Hør!“

— „Landsknegte herud! Mod Skotterne! For Tydskland!“ brølede mange Stemmer fra de andre Gader, og disse Raab kom bestandig nærmere.

De to Venner toge lange Skridt. Men de havde endnu ikke naaet Skindergaden, da Sværmen allerede havde afskaaret dem Veien. Saasnart Landsknegtene fra Enden af Gaden fik Øie paa de to skotske Kapper, lød det som af een Mund: „To Skotter! Hug dem ned! Slaa de skotske Hunde ihjel! Efter Skotterne!“

Og en halv Snees Landsknegte med Spydstager og Køller, stormede dem imøde.

Mac-Ivor trak sit korte Sværd. Men Claus Daa

mig, mit Lam, hvad giver Du mig, for at jeg skal lade være at sige til Kongens Profos, at Claus Daa er i det skotske Herberg? Hvad? Lad høre!"

— „Jeg har ikke seet Herr Claus Daa," sagde Anna med skjelvende Stemme. „Jeg veed ikke hvor han er. Men jeg vil læse og bede godt for Eder til min Dødsstund, lader I mig gaae, høiærværdige Herre. For Guds Moders Skyld, stands mig ikke."

— „Du er med alt Det en sød lille Løgnhals," sagde Kanniken, paa hvem Annas Skjønhed gjorde Indtryk. „Hvorfor vil Du tvinge mig til at hade og forfølge Dig? Havde Du ikke selv bedre af, at vi vare gode Venner? Kom og vær fornuftig. Har jeg forstyrret Dig og Claus Daa før, da I hviskede og tiskede sammen? Og dog hader jeg Claus Daa til Døden. Dom nu selv, hvor meget jeg i Grunden maa holde af Dig ... Naa, glem hvad jeg sagde før. Man siger saa Meget, naar man er gal i Hovedet, man mener ikke det Halve. Du kunde endnu faae det godt med mig, thi jeg kan dog ikke ret være vred paa Dig, naar jeg seer de smaa Smilehuller i Kinderne ... og de skjelmske Øine ... og din smukke Hals. Vær nu en sød Pige, Anna, og kys mig til Forsoning ... Naa, lad nu være med den Knibskhed ... Jeg vil kysse Dig! ... Saa! Du gjør mig kun mere gridsk derpaa, thi stjaalen Mad smager bedst ... Nu vel, vil Du endelig ikke med det Gode, saa lad os prøve Kræfter."

Han greb hende om Livet. Anna stred imod. Kanniken holdt Haanden for hendes Mund, han frygtede for at hendes Angest skulde aflokke hende et Skrig, trods hans Trusel. Men Anna skreg ikke. —

Claus Daa naaede lykkelig Archelihuset, uden at

møde Andre end en trivelig Munk, som glad og nynnende gik igjennem Strædet. En af Magistratens Svende, som stod Vagt udenfor Archeliet, kaldte, paa hans Begjering, den skotske Capitain ud, og med saa faa Ord som muligt meddeelte Claus Daa Skotten hvad han vidste, og opfordrede ham til hurtig at vende tilbage til Herberget, for at overtage Befalingen over sine Soldater og sørge for deres Sikkerhed, i Tilfælde af et Angreb af Tydskerne.

Mac-Ivor bebreidede ham, at han for den Sags Skyld, som ikke forekom ham farlig, havde forladt Herberget og udsat sig for at møde Nogen, der kjendte ham og kunde forraade ham. Han gik hurtig tilbage i Archelihuset for at tage Afsked med Øvrighedspersonerne, der havde været saa artige at indbyde ham til dette Vaabenskue. Et Øieblik efter vare de Begge paa Veien, for at vende tilbage til Herberget, og ilede gjennem Klosterstrædet.

— „Hvad er det for Raaben?" sagde Claus Daa og standsede. „For Djævelen! Hør!"

— „Landsknegte herud! Mod Skotterne! For Tydskland!" brølede mange Stemmer fra de andre Gader, og disse Raab kom bestandig nærmere.

De to Venner toge lange Skridt. Men de havde endnu ikke naaet Skindergaden, da Sværmen allerede havde afskaaret dem Veien. Saasnart Landsknegtene fra Enden af Gaden fik Øie paa de to skotske Kapper, lød det som af een Mund: „To Skotter! Hug dem ned! Slaa de skotske Hunde ihjel! Efter Skotterne!"

Og en halv Snees Landsknegte med Spydstager og Køller, stormede dem imøde.

Mac-Ivor trak sit korte Sværd. Men Claus Daa

greb ham om Haanden og sagde: „Kom, de ere os for mandstærke, at fægte med dem vilde være Galskab. Nu er Raden til mig at frelse Eders Liv. Kom, vi ville opfordre Øvrigheden."

Han drog Skotten hurtig med sig; de havde et godt Forspring og havde naaet Archelihuset, inden Forfølgerne vare komne igjennem Strædet, hvor de vedbleve at skrige: „Landsknegte herud! Slaa Skotterne ihjel!"

— „Mac-Ivor," sagde Claus Daa, „I vilde kaste Eders Liv bort til ingen Nytte, hvis I alene gik imod flere Hundrede. Stadens Øvrighedspersoner ere samlede i Archeliet, begjer af dem, at de sende deres Svende med Eder til Herberget, for at holde Orden blandt Soldaterne. Bliv her, hvor I er i Sikkerhed, til I faaer Øvrigheden med Eder, jeg vil vende tilbage til Herberget og bringe Skotterne Eders Befaling. Og saa snart det kan skee, skal jeg sende Nogen at hente Eder; men jeg tager Eders Ord for, at I vil blive her, indtil I faaer Bud, at I kan gaae sikkert ud, eller til Magistraten har sendt Eder sit Mandskab, thi Eders Liv er mig en Æressag, og kom I Noget til, vilde det bebreides mig mit hele Liv, at jeg havde sørget mindre godt for Eder, end I for mig, da jeg var i Fare."

Skotten lovede nødtvungen, hvad Claus Daa forlangte. Og da han havde seet ham i Sikkerhed indenfor Archelihusets Porte, kastede han sin skotske Kappe, som nu ikke kunde beskytte ham længer, og gik hurtig tilbage den samme Vei, han var kommen. —

Skotterne havde tømt de Kander, Broder Martin havde efterladt dem, de havde derfor ingen Grund til længer at opholde sig paa Gaden udenfor Herberget. Og da de saae den store Sværm af Landsknegte, som

brølende og bandende styrtede gjennem Gaderne, Nogle med dragne Sværd, Andre med Landser eller Stridskøller, anſaae de det for klogeſt, at give deres ringere Antal den Fordeel, ſom en Beleiret altid har imod den Beleirende, ved at trække ſig tilbage i Herberget, hvis Vinduer i det nederſte Stokværk alle vare forſynede med Jernſtænger.

Da Tydſkerne naaede Herberget, havde Skotterne lukket Dørene og ſat ſig i Forſvarsſtand, ſaa godt ſom Omſtændighederne tillode.

Landsknegtene udfordrede dem med høie Raab og haanlige Smædeord. De brølede, ſom om Den, der kunde brøle høieſt, havde vundet en afgjort Fordeel. Disſe vilde Hyl løde langt ud over Staden og forfærdede alle fredelige Borgere.

Skotterne bleve dem ikke Svar ſkyldig, og man maatte beundre den Opfindſomhed, hvormed disſe forbittrede Soldater kunde fornærme hverandre, med de meſt krænkende Beſkyldninger imod deres forſkjellige Nationer.

Omſider gik det fra Ord over til Handling, og da Skotterne ikke vare at formaae til at møde deres Fjender i aaben Mark, gik Landsknegtene angrebsviis tilværks.

En tydſk Soldat ſtødte ſin Landſe i Døren og raabte raſende: „Ind til de Skjørteqvinder! Hug dem ned til den ſidſte Mand!“

— „Hug dem ned! Ind til dem!“ raabte hele Skaren, og en Sværm af Landſer rettedes mod Døre og Vinduer.

En heftig Kamp begyndte. Tydſkernes lange Spyd havde Fordelen, og mangen Skotte blev haardt ſaaret i Vinduerne. Mac-Ivors Svende opgave derfor denne ulige Kamp, ſtængede Vinduerne i det nederſte Stokværk,

og fortsatte Kampen fra de øverste Vinduer. Bueskytterne hentede deres Vaaben, og Bøssesskytterne deres Bøsser, og nu maatte mangen Tydsker bide i Græsset for de skotske Pile og Kugler. Men snart vare de faa Pile og det ringe Forraad af Krudt og Kugler bortskudt, som Skotterne vare i Besiddelse af.

— „Hent Hagelbøsserne!" raabte Tydskerne.

— „Hent Krudt, vi ville sprænge alle de Kjeltringer i Luften paa eengang!"

— „Stik dem! Dræb dem!"

— „For Germanien! Fremad!"

— „Flere Pile! Kom med Pile!" raabte Skotterne.

— „Hent Stene!"

— „Hent kogende Vand fra Kjøkkenet!"

— „For Skotland! For Mac-Ivor!"

— „Ned med de tydske Hunde!"

Skotterne stege op paa Taget, brøde Tagstene af og kastede dem ned. En Hagel af Stene faldt over Tydskerne og gjorde Flere udygtige til Kampen. Og for hver Tydsker, som faldt, istemmede de Alle et jublende Skrig.

Men da Landsknegtene, som for et Øieblik havde ladet sig forbløffe af denne Regn, i det næste styrtede frem og slæbte alle de Bænke hen for Døren, som Skotterne nylig havde benyttet til deres Drikkelag, for over denne Forhøining at storme Vinduerne i det øverste Stokværk, standsede Skotterne, for at iagttage hvad Hensigten var med denne Forholdsregel.

Under denne Standsning, da Skrig og Brøl paa eengang ophørte, lød bag Tydskernes Rækker en stærk Stemme, som ikke var Broder Martins ulig.

— „Hent Brænde fra Bagerens! Stik Ild paa Hytten! Lad os stege de skotske Svin! Det vil blive et lækkert Gilde!"

Denne djævelske Plan greb endogsaa de ophidsede Soldater med Forfærdelse. Ihvorvel Friskarernes Compagnier dengang vare vante til alle Krigens Rædsler, og huserede med Ild og Sværd i fjendtligt Land, havde de dog en dunkel Følelse af, at dette var et Slagsmaal med Staldbrødre, og ingen erklæret Krig. De taug Alle.

I dette Øieblik lød et hvinende Skrig fra Herberget, og Moer Skottes skreg af fuld Hals: „Jesu! De brænde os inde! De brænde os inde!"

— „Svinene grynte allerede!" raabte Stemmen bag Tydskerne. „De lugte Stegepanden!"

Denne Vittighed opvakte Latter, og nu begyndte atter de vilde Skraal: „Hent Ild! Hent Brande! Grisene grynte! Lad dem snart føle Baalet! Kom med Ild!"

En Landsknegt kom løbende med en stor Brand, overalt veeg Skaren tilside for de Gnister, som sprudede om ham. I den Aabning, som derved opstod, saae man Broder Martin staae rolig med Hænderne foldede over sin tykke Mave, og Ryggen støttet mod Gjenbohuset; men han forsvandt atter, da Rækkerne bølgede sammen.

En Tagsteen traf Landsknegten i Hovedet, han styrtede til Jorden og tabte Branden af Haanden. Skotterne jublede.

Men en Anden sprang til, greb det brændende Træstykke, svingede det i Luften for atter at fremkalde den halv udslukkede Flamme, og da den røde Lue blussede høit i Veiret, bukkede han sig ned og stak Branden ind under Bænkene, som vare stablede sammen foran Døren.

En skotsk Piil ramte ham i Ryggen, og han blev

liggende næsegruus foran dette Baal, som endnu ikke var i Brand. Hans Landsmænd slæbte ham bort ved Benene. Man bragte ham over paa den anden Side af Gaden, og lagde ham paa Jorden. Broder Martin mumlede en kort Bøn over ham og slog Kors, medens hans Øine og hans Tanker ikke vege fra Kampen.

Skotterne vedbleve at kaste med Stene fra Taget. En tæt, graaguul Røg begyndte at vælte frem af alle Aabninger mellem de sammenhobede Bænke, snart antog den et rødere Skjær, og Luen slog høit i Veiret; Baalet var i Brand, og Flammen slikkede allerede Døren til Herberget med sin spidse Tunge.

Tydskerne udstødte et Hyl, som lignede vilde Dyrs Brøl. Skotterne besvarede det med Eder i deres skotske Maal. —

De tydske Soldater lode Claus Daa uhindret gaae igjennem Sværmen, som hujede og skreg imod Skotterne. Med en dansk Adelsmand havde de jo Intet at skaffe. Han naaede snart fra Archeliet til Skindergaden. Men det var vanskeligt at arbejde sig igjennem den tætte Menneskemasse, som fyldte Gaden, og det varede nogen Tid, inden han kunde trænge sig igjennem til det skotske Herberg.

Døre og Vinduer vare lukkede, Landsknegtene havde allerede begyndt Angrebet paa Huset, der var flydt Blod, en Landsknegt blev gjennemboret af en skotsk Piil saa Skridt fra ham, og han maatte snart opgive ethvert Forsøg paa at mægle mellem de to Partier, der vare lige forbittrede paa hinanden.

I den dødeligste Skræk for Anna, som befandt sig indelukket i dette Huus, der maaskee kunde blive givet til Priis for alle Krigens Rædsler, løb han til alle Ud-

gange og saae til alle Vinduer. Dørene vare lukkede, ud af Vinduerne skød og kastede man, fra Taget regnede Stenene ned, men ingen agtede hans Raab eller hans Tegn.

Da Flammen slog høit i Veiret fra det brændende Baal foran Døren standsede Kampen. Skotterne begyndte at mistvivle om, at kunne forsvare sig længer i Huset, og Tydskerne ventede paa, at Ilden skulde aabne dem den Indgang til Mord og Blodsudgydelse, som hidtil var dem negtet. De hvilede og lode Elementet arbeide for dem. Men forfærdelige vare de Ansigter, Flammerne beskinnede, det var Udtrykket af blodgjerrig Uforsonlighed paa den ene Side, og af fortvivlet Mod paa den anden.

Flammerne havde allerede angrebet Døren og de tunge Trækarnisser, der omgave den. Lidt efter brændte Vinduet over Døren, derpaa Gesimsen under Taget, der ligeledes bestod af Træ, og gik bredt ud over Vinduerne. Da Tagstenene vare aftagne og benyttede til Kastevaaben, greb Ilden snart fat i de møre Taglægter. I saa Øieblik stod den midterste Deel af Herberget fra Øverst til Nederst i Brand, og da det var en gammel Bindingsværks Bygning, som efter den Tids Skik indeholdt en stor Mængde Tømmer, var det sienſynligt, at det hele Huus snart maatte staae i lys Lue.

— „Amen! Amen!" raabte Tydskerne, og jublede med høie Brøl.

Døren svigtede, thi det ene Hængsel gav efter, Flammen oplyste Kjøkkenet, og Røgen steg indvendig fra op igjennem Skorstenen.

De blodgjerrige Tydskere trængte sig sammen, de længtes efter at komme ind for at myrde.

Claus Daa arbeidede sig frem blandt de Forreste.

Man ſtødte ham tilbage, men han trængte ſig atter frem, og naaede omſider Baalet.

— „For Germanien! Ned med de ſkotſke Hunde!"

— „For Germanien!" raabte Claus Daa, for at beholde den Plads, han havde tilkæmpet ſig.

— „Leve den danſke Adelsmand!" raabte de Tydſkere, der ſtode ham nærmeſt.

En Skotte kaſtede en Steen efter ham fra Taget; den ramte ikke ham, men ſlog en Tydſker ved Siden af ham til Jorden.

— „Død over Skotterne! Slaa dem ihjel! Kaſt dem i Ilden!" brølede Landsknegtene og ſvingede Kaarderne.

Dørene ſtyrtede ind. Flammen havde aabnet ſig en Udvei, og da den derved bøiede ſig i en anden Retning, var det muligt at beſtige det rygende Baal, og over det bane ſig Vei ind i Huſet. Claus Daa, ſom var blandt de Forreſte, ſprang, uden at betænke ſig, fra Stykke til Stykke over de glødende Bænke, og kom ind i Kjøkkenet. Derfra naaede han den ſtrøbelige, gamle Trappe, ſom allerede var omſpændt af Røg, og i faa Spring ſtod han i Gangen til det øverſte Stokværk. Skotterne, ſom kjendte ham, lagde ham ingen Hindring i Veien.

Tydſkerne ſtormede efter ham; men Mange af dem vare mindre behændige og bleve trængte af dem, der fulgte efter dem, de glede paa de brændende Træſtykker og faldt i Ilden, hvor de udſtødte ynkelige Skrig. Det var en Hylen og Brølen, ſom af Fordømte. Men da de kom ind i Kjøkkenet, blev Larmen endnu forfærdeligere. Skotterne havde ſamlet ſig her, i en tæt Klynge. Med de dragne korte Sværd ſtyrtede de imod Landsknegtene,

for at slaa sig igjennem, og Tydskerne kæmpede for at drive dem tilbage i det brændende Huus, som allerede var antændt paa flere Steder, og hvis Tag nu overalt stod i lys Lue. Vaabenklirren, Knittren og Bragen af Luerne, Skrig af Kæmpende og Saarede blandedes paa en forfærdelig Maade mellem hverandre. —

Kanniken havde grebet Anna om Livet. Han holdt hende for Munden. Men hun skreg ikke.

I det Samme lød et forfærdeligt Raab udenfor Huset. Det var Tydskerne, som angrebe Skotterne. Denne vilde Brølen greb dem Begge med Forfærdelse.

Kanniken slap hende og sprang op. Et gjentaget Hyl rystede Vinduerne. Han saae ud gjennem de smaa og tilstøvede Ruder, som neppe vare gjennemsigtige. Gaden var opfyldt med Soldater, som sloge og stak efter Skotterne i de nederste Vinduer. Denne Kamp afledede hans Opmærksomhed fra Gjenstanden for hans Komme i dette Huus. Den blodige og haardnakkede Strid, som efterhaanden drog sig tilbage til det øverste Stokværk, og Forsvaret med Tagstene i Stedet for med Kugler og Pile, gjorde ham betænkelig for hans egen Sikkerhed. Og da han omsider saae, at Landsknegtene stablede Bænkene op og antændte dem, blegnede han og slog sig for Panden.

Flammen slog høit i Veiret, og Røgen, som steg lige op foran Vinduet og trængte ind igjennem de utætte Ruder, tvang ham til at forlade det. Det rødlige Skin af Ilden oplyste Værelset paa en særegen Maade.

— „De sætte Ild paa Huset," sagde han til Anna, som havde taget sin Tilflugt til den fjerneste Krog af Værelset. Hun svarede ikke. Hun var mere død end levende af Skræk. Hun var knælet ned.

— „De vilde Bestier," sagde Kanniken, da Røgen allerede trængte ind i Stuen til dem. „De brænde os inde! . . . De hyle efter Blod! De ville myrde os!"

Anna foldede Hænderne og bad.

— „Vi maae døe!" udbrød Kanniken forfærdet. „Der er ingen Redning! Hører Du? Vi maae døe!"

— „Hellere døe med Ære, end leve med Skam," sagde Anna, hengiven i sin Skjebne.

Henning Grib ilede atter hen til Vinduet og saae ud; men forstrækket vendte han om, thi en Tunge af Luerne spillede over Ruderne. Han løb til Døren og vilde aabne den, men i sin Angest brækkede han Dolken, da han vilde trække den ud af Krampen, som han havde stukket den igjennem, og beholdt Fæstet i Haanden. Han rev i Døren, men den gav ikke efter. Fortvivlet løb han igjennem Fadeburet, for at komme ud i Gangen ad den samme Vei, som han var kommen ind; men Fadeburet kunde kun aabnes udvendig, han havde selv lukket sig inde, og Nøglen nyttede ham ikke, om han end ikke havde forlagt den i Skyndsomheden. Med forvildede og angestfulde Træk kom han tilbage, thi Fadeburet havde ingen Vinduer, og der var ingen Mulighed til Flugt. Han løb fra den ene Væg til den anden, som om han søgte en Dør, hvor der ingen var. Omsider kastede han sig paa Sengen, udstødte stønnende Suk, og rev sig i Haaret.

— „Døe! Døe! Brænde!" jamrede han. „O, det er grueligt! . . . Nei, jeg vil ikke døe! Jeg vil ikke! . . . Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam! . . . Jeg vil ikke døe! . . . Libera me de sanguinibus, Deus! . . . Ha, hvor det flammer! Jesu! Maria! . . . Bed, bed for mig! De profundis clamo ad

te, Domine! . . . Ha! Der er ingen Frelse! . . . Exaudi vocem meam! . . . O, det er grueligt! . . . Ex omnibus angustiis libera me, Domine! . . . O, bed, bed høit!"

Anna knælede og bad stille, medens Munken vred sig i affindig Fortvivlelse. Men hun ændsede ham ikke.

— „Fader i Himmelen," bad hun, „frels ham, og lad mig forgaae! Vend din Naades Aasyn til ham, og lad mig døe!"

Kannikens Frygt gik efterhaanden over til Fortvivlelse. Ogsaa den har et Slags Mod. Ved Annas sidste Ord foer han i Veiret som en Rasende, og loe høit.

— „Ham! Og kun ham! Kan jeg ikke frelses og maa jeg døe i denne Røverkule, hvor Du har lokket mig hen, saa vil jeg ikke døe omsonst. Jeg vil hevne mig, før min Død! See disse Luer . . . Vi kan ikke reddes! Denne Røg vil qvæle os! Disse Flammer ville stege os! . . . Det er Enden paa din knibske Skjønhed! Snart skal Du ikke være Andet, end en ukjendelig og forbrændt Klump. Snart! . . . Men først Hevn! Ha! Hevn! Hevn! Du skal dog døe førend jeg! Du skal døe, for hvad jeg har lidt for din Skyld, Du skal døe for min Dødsqvals Skyld! Paakald nu dine Helgene! Lad dem frelse Dig, om de kunne! . . . Gud er døv for vore Bønner! Der er ingen Gud! Alt er forbi med Døden! Der er ingen Evighed! Det er Løgn og Bedrag!"

Kanniken foer som affindig op og ned ad Gulvet i den lille Stue. Hans Blik svævede vildt fra den ene Gjenstand til den anden, han søgte et Redskab for sin Hevn.

Anna laae endnu bestandig liigbleg paa Knæe foran

Vinduet, som Flammerne slikkede; hun havde lukket Øinene, foldede Hænderne, og bad andægtig.

— „Ha! Jeg kan qvæle Dig!“ udbrød Henning Grib. „Jeg kan qvæle Dig med mine Hænder!“

I vild Fortvivlelse greb han Anna. —

Hun udstødte et hvinende Skrig. —

Aslak havde siddet i stump Sløvhed paa Bænken. Den usædvanlige Støi af Kampen vækkede ham. Skotterne løb frem og tilbage med Vaaben og Stene. Omsider kæmpede de kun fra Taget, og da Mange vare ifærd med at bære og kaste Stene, fra den Ene til den Anden, for at føre dem op til Loftet, tog han Deel i dette Arbeide, uden at forlade sin Post, og hjalp godt til med sine usædvanlige Kræfter. Hvad der foregik var ham ikke klart, thi deres Maal forstod han ikke, og Gangvinduet vendte ikke ud til Gaden.

Men midt i dette Arbeide, da Røgen allerede havde gjort Opholdet i Gangen besværligt, lød Annas gjennemtrængende Stemme.

Aslak slap den store Steen, han havde i Haanden, og tog i Døren. Men den var lukket. Et gjentaget Skrig lød fra Kammeret. Uden at betænke sig, løb han med al sin Styrke imod Døren. Hængslerne gave efter for dette voldsomme Stød, og Døren styrtede med et Bulder ind i Stuen. Kanniken slap Anna, som sank i Knæe; men da hun gjenkjendte Aslak, sprang hun op, og flygtede ud af Døren med det Skrig: „Hjelp! Han myrder mig!“

Anna løb igjennem Gangen og standsede først ved Trappen, da et frygteligt Hyl i det Samme lød igjennem Huset, og Røgen slog hende imøde. Døren var brændt igjennem, Tydskerne stormede Indgangen.

Kanniken foer op. Kjærligheden til Livet, som han allerede havde opgivet, vaktes atter hos den Fortvivlede. Med eet Spring foer han mod Døren, og vilde flygte igjennem Gangen fra det brændende Huus. Hellere vilde han gaae enhver Fare imøde, end indebrændes i Uvirksomhed!

Aslak stod som tilintetgjort, da Døren styrtede ind. Hans egen Voldsomhed gjorde ham undseelig. Men han havde seet Anna i Kannikens Arme, og hendes Skrig: „Hjelp! Han myrder mig!“ bragte ham atter til Besindelse og gjorde ham rasende. Han foer op, og da Henning Grib i det Samme vilde følge Anna, greb han ham med Heftighed i det lange Haar, og trak ham voldsomt tilbage i Stuen. Fortvivlelsen gav Kanniken Mod og Styrke; han sprang ind paa Kæmpen, og inden denne kunde besinde sig, havde Henning Grib taget hans Dolk, Arven efter Hans Faaborg, som han bar i Beltet, og nu var Kampen lige, idet Vaabenet erstattede hvad han manglede i Styrke. Inden Elephanten vidste, at hans Værge var i hans Fjendes Haand, blinkede Dolken i Luften for hans Øine. —

Da Claus Daa stormede ind i Herberget, havde han et Forspring for Landsknegtene, som bleve standsede af Skotterne, der Alle samledes i Kjøkkenet, for at tilkæmpe sig en Udgang af det brændende Huus. Her begyndte en vild og haardnakket Kamp. Det øverste Stokværk var forladt, thi Taget brændte allerede paa alle Sider, og en qvælende Røg omspændte Trappen.

Paa det øverste Trin sad Anna, hun havde atter draget Regnklædet sammen over Hovedet, for ikke at see det Forfærdelige, der omgav hende. Skrækken havde bedøvet hende, hun hørte ikke at Claus Daa tiltalte hende.

Angeſt for, at Røgen ſkulde qvæle hende, greb han hende om Livet, løftede hende op paa Armen, og bar hende ned ad Trappen.

Hun kom til ſig ſelv ved denne Bevægelſe.

— „O, dræb mig! dræb mig!“ jamrede hun med ſvag Stemme.

— „Anna! Kjære Anna! Jeg ſkal frelſe Dig! Du ſkal ikke døe!“

— „O, Claus Daa!“ udbrød hun med en Henrykkelſe, ſom Ord ikke kunne ſkildre. „Nu døer jeg lykkelig!“

Hendes Arme ſlyngedes om hans Hals, og afmægtigt hang hendes Hoved mod hans Skulder. Claus Daa bar hende ned af Trappen.

I Kjøkkenet kæmpede Soldaterne ſom Tigre og Hyæner. Claus Daa ſaae ſig tvivlraadig om efter en Udvei.

Elſebeth kom, bleg ſom en Død, liſtende ned ad Trappen, med en Bylt i Haanden, ſom hun vilde redde. Med den Aandsnærværelſe, ſom ſjelden forlader Fruentimmer af hendes Haandteringer, ſneg hun ſig til en lille Dør, ſom Ingen havde ænbſet, og ſom bag Trappen gik ud til det lille, med et lavt, næſten ødelagt Riisgjerde indhegnede Gaardsrum. Hun ſtødte Krogen af, og var frelſt. Thi Kampen førtes nu kun ved Indgangen fra Gaden.

Claus Daa fulgte hende hurtig. Elſebeth vilde atter ſtøde Døren i, for at dække ſin Flugt; men han ſparkede den op, og ſtod under aaben Himmel med ſin Byrde.

Den friſke Luft bragte den Halvqvalte til ſig ſelv

igjen. Hun forskrækkedes, da hun saae sig i Claus Daas Arme. Han satte hende sagte ned.

— „Vi ere frelste, Anna, i det Mindste ud af Luerne. Men her er ikke blivende Sted, hverken for Dig eller mig. Kom, vi maae afsted."

— „O, hvor skal jeg skjule Eder for Eders Forfølgere!" sagde Anna, som ganske glemte sin egen Fare.

— „Kom, vi ville give os Gud i Vold!"

— „Lad os flygte til Mester Gotfred af Ghemen, han er god og brav; naar I beder derom, vil han ikke negte Eder Tilflugt i denne Nød."

En Skotte kom løbende forbi, flere Tydskere forfulgte ham, en Landse gjennemborede ham, han faldt tæt ved Anna, og hans Blod oversprøitede hendes Klæder.

Claus Daa trak hende hurtig med sig. Mellem Døde og Døende søgte de at naae Skovbogaden, for at komme udenfor Ødelæggelsens Kreds. Skotterne havde kæmpet sig igjennem, de vare komne ud af Herberget, de strede mod de mange Gange overlegne Landsknegte, som nedsablede dem for Fode. De forsvarede sig tappert, og hvor man saae een Skotte bide i Græsset, laae i Alminbelighed flere Tydskere ved Siden af ham.

I dette Øieblik lød et forfærdeligt Bulder, som om Jord og Himmel forgik, og de Kæmpende standsede uvilkaarligt.

Den ene Halvdeel af det brændende Tag styrtede bragende sammen, det rev en Deel af Huset med sig, Flammen slog høit imod Himmelen, og Alt indhylledes i en tyk og qvælende Røg.

Da den spredtes ad, stod Aslak og Kanniken paa et fremragende smalt Stykke Gulv, som var bleven staaende ud af Muren. Under dem var det knittrende Baal.

Luerne naaede dem næsten, og Røgen skjulte dem af og til for Tilskuerne. Kanniken havde med den venstre Haand grebet fat i Krampen til Fadebuursdøren, som han endnu holdt sig ved, med den Høire løftede han Dolken mod Aslak, som stod yderst, nogle Skridt fra ham, og blødte af et Saar, Henning Grib allerede havde tilføiet ham, før Taget styrtede ind. Aslaks Arm var truende hævet mod Kanniken, men Afstanden var for stor til at han kunde naae ham, og han vaklede allerede.

Henning Grib turde ikke vende sin Fjende Ryggen for at flygte, i hvor stor Fare der end var for at Resten af det hældende Huus skulde synke sammen; han ventede paa, at Aslak skulde styrte i Ilden. Han var bleg som et Liig, og Øinene stode saa stive, som de skulde træde ud af deres Hulinger.

Kæmpen var dødelig saaret. Blodet løb nedaf hans Klæder. Han greb med Haanden til Hjertet, for at standse denne udstrømmende Kilde, hans Læber bevægedes, som dengang, da de uophørlig gjentoge Engelens Navn, Aarene svulmede i hans Pande. —

I eet Spring foer han ind paa sin Fjende, og greb ham om Livet. Kanniken udstødte et Skrig og borede Dolken til Hestet i sin Modstanders Bryst. Men inden han kunde drage den igjen, samlede Aslak hele sin Styrke for sidste Gang.

Dødsangesten gav Kanniken overnaturlige Kræfter, han holdt sig fast i Karmen. Men med et voldsomt Ryk bragte Kæmpen den svage, vaklende Bygning ud af Ligevægten, og Karmen gav efter, tilligemed den indstyrtende Muur. Kanniken slap Dørkrampen, og med Armene slyngede om hverandre styrtede Henning Grib og Aslak i Luerne, og bleve i samme Øieblik skjulte af den

sidste Rest af det sammenstyrtende Herberg, som under en forfærdelig Bragen væltede over dem, og dannede et eneste stort knittrende og flammende Baal.

Forfærdelsen lammede alle Arme, og bandt alle Tunger. Kampen var ophørt, og vilde neppe være bleven fortsat af sig selv. Claus Daa nyttede Øieblikket, han greb den forfærdede Anna om Haanden og trak hende bort med sig.

Han var neppe ude af Sværmen, før en gjennemtrængende Stemme raabte: „Væk med Skotterne! Slaa Skotterne ihjel!“

— „Løb, løb!“ raabte Broder Martin overlydt. „Frels Eder, Skotter! Løb til Fisketorvet! Løb til Sigbrit!“

Skotterne flygtede til alle Sider.

— „Hold Mund, Tyksak!“ raabte en Landsknegt til Munken, og stødte til ham. „Er Du for Tydskerne, og hjelper de skotske Hunde?“

— „Veed Du ikke Veien til Fisketorvet, saa kan Du jo følge med Strømmen,“ sagde Martin leende. „Men glad maa Du være, at Du faaer Plads til at røre Dig, thi her er jo Intet mere for Eder at gjøre.“

Tydskerne forfulgte de Flygtende, og snart var Martin den Eneste foran det brændende Huus. I Afstand stod en Skare Borgere, som betragtede Ødelæggelsen, men frygtede for at komme saa nær, at de kunde blive indviklede i denne farlige Sag.

Munken saae med et Smiil paa det rygende Baal, som tildeels var hans Værk, og foldede Hænderne over sin tykke Bug.

Da Borgerne i Afstand saae dette, foldede de ogsaa Hænderne, de troede at han bad for de Saarede og

Døde, som laae rundt om Brandstedet, og for Dem, som vare omkomne i Luerne.

— „Stands, Vandrer!“ sagde han spottende. „Herunder hviler tvende vældige Kæmper, ærlig og velbyrdig Mand Herr Henning Grib, Kannik til Vor-Frue i Kjøbenhavn, og den norske Elephant. Fred med deres Aske. — Jeg gad dog vide, om Moer Skottes og hendes kjære Ægtefælle have kunnet hytte sig for at blive svedne. Det skulde gjøre mig ondt for dem, thi hos de Folk havde jeg et godt Tilhold. Men hvor der handles, der spildes. Det kan ikke Andet være.“ —

Han vendte sig om, gik nynnende gjennem Gaden, som var fuld af Døde og Døende, og tog den lige Vei til Klosteret. —

Efter en kort Samtale med Subprioren steg han ned i Bods-Kapellet.

Lampen brændte endnu paa Altaret, Otto laae bestandig paa det samme Sted, foran den Korsfæstedes Billede; men Haanden havde tabt sin Kraft til at støtte den Vaklende, som skjelvede af Feberkulde, og Panden hvilede mod Kanten af Altaret. En Krukke med Vand, som stod ved Siden af ham, var lige saa tør, som hans brændende Læber, der fremsagde lydløse Bønner.

Martin lagde sin Haand paa hans Skulder.

Otto vendte Hovedet langsomt, det næsten udslukkede Blik stirrede paa ham, uden at kjende ham.

Graabroderen greb ham om Haanden, og trak ham op fra Altartrinene. Otto vaklede.

— „— Hm! Jeg er bange for at han er for svag,“ mumlede Martin med en ligegyldig Stemme. „Han er saa slatten, som en Hundetunge.“

— „Staa paa Benene!“ sagde han, og dingl ikke

ſom en Drukken. Naa! Mand Dig ſammen! Nu er Timen kommen!"

Disſe Ord, ſom han mere raabte end talede Otto ind i Øret, bragte en uhyggelig Glands i den Forpiintes matte Blik.

— „Kom, følg til den Høiærværdige!"

Broder Martin mere trak end ledſagede Otto til Subpriorens Celle," og han fulgte ham, ſom et Dyr følger Slagteren til Slagterbænken. —

— „Høiærværdige," ſagde han, „vor Broder beder Bod."

Otto knælede indenfor Døren, med foldede Hænder. Subprioren lagde ſine Hænder paa hans Hoved.

— „Timen er kommen," ſagde han hurtig og med dæmpet Stemme, „da jeg kan løſe Dig af Kirkens ſtrenge Bod. Herren har hørt vore Bønner, han har valgt ſit Redſkab, han vil aabenbare Dig ſin Villie, Du vil kjende den, naar Du ſkal efterkomme den; thi Guds Villie ſtaaer i Menneſkets Bryſt i Gjerningens Time. Tak Gud, min Søn, for hans ſtore Naade."

Derpaa mumlede han halvhøit: „Deus qui errata corrigis . . ."

Reſten af Abſolutionsformularen kom ikke udenfor hans Tænder. Først ved Slutningen løftede han atter Stemmen, og ſagde høitidelig: „Per Dominum nostrum!"

— „Amen!" ſagde Martin med ſnøvlende Stemme.

— „Amen!" gjentog Otto neppe hørligt.

— „Gaa, min Søn, vor Broder vil følge Dig. Og vær lydig for Fremtiden."

Subprioren ſlog Korſets Tegn over hans Hoved og Bryſt. Den unge Munk trykkede den Høiærværdiges Haand til ſine Læber. Taarerne løb over hans furede,

indfaldne Kinder. Martin ryſtede med Hovedet, og gjorde Tegn til at han ikke var rigtig ved ſine Sandſer. Subprioren vendte ſig fra dem.

Martin greb Otto i Haanden, og drog ham med ſig. I Porten ſlog han Hætten over hans Hoved, og indhyllede ogſaa ſig i den graa Kappe. Dørvogteren aabnede Porten med værdig Langſomhed, og de ſtode paa Gaden. Otto fulgte i Bedøvelſe ſin Ledſager, han mærkede ikke den uſædvanlige Larm paa Gaderne af Løbende og Skrigende, der ilede affted; hans ſvækkede Sandſer modtoge ikke noget Indtryk. Martin holdt ham i Haanden, og drog ham med ſig. Med hurtige Skridt fulgte de to Munke med Strømmen, ſom gik mod Amagertorv, eller, ſom det almindeligere kaldtes, Fiſketorvet. —

Sigbrit ſad i ſit Arbeidsværelſe; hun blev forſtyrret i Toldregnſtaberne af den Larm, de tydſke Soldater gjorde, da de ſkrigende løb igjennem Gaderne. Underrettet om hvad det var, ſendte hun ſin gamle hollandſke Pige til Stadens Byfoged, og befalede Chriſtoffer Dirikſøn at varetage Orden og Ro blandt de fremmede Krigsfolk, ſom gjorde en ſkammelig Larm, med Raaben, Skrigen og Slagsmaal.

Men Larmen blev desuagtet ved. Den rødlige Lue og den ſvedne Lugt fra det brændende Huus vidnede om, at Sagen blev alvorlig. Da kom endelig de flygtende Skotter og ſamlede ſig under hendes Vinduer. Tydſkerne forfulgte dem, Kampen fornyedes, og Saarede og Døde laae rundt om paa Torvet, hvor Skotterne forſvarede ſig med fortvivlet Mod.

Da denne Feide rygtedes paa Slottet, befoel Kongen, at man ſkulde ſtandſe de Stridende og ſkaffe Fred.

En kongelig Herold, ledsaget af Kongens Drabanter til Hest, rede ind paa Torvet. Trompeterne blæste, og Herolden proklamerede Kongens naadigste Villie, at Enhver, under Livs Straf, skulde holde Fred og begive sig til sit Herberg. Men uagtet denne Befaling blev gjentaget flere Gange, brød Ingen sig om at adlyde den, saa lidt som Byfogedens og Byfvendenes Mellemkomst kunde hjelpe. Herolden vendte tilbage til Slottet og meldte Kongen, at der vilde andre Midler til, hvis der skulde blive Fred, thi Ingen havde villet høre hvad han udraabte, og de sloge hverandre ihjel for Fode.

— „Ey, ey! Vil man ikke lyde, naar jeg lader min Villie vide ved en kongelig Herold?" udbrød Kongen opbragt. „Jeg skal lære dem, at slaae hverandre ihjel, før de have seet Fjenden. Bring min Hest! Ville de ikke adlyde min Herold, saa vil jeg see, om Vi selv ikke skulde have bedre Lykke. Guds Dross! Jeg skal lære dem at gjøre Oprør i Staden, de Skurke! Jeg skal lære dem at feides i Gaderne, som Røvere og Stimænd paa Landeveiene. Bring min Hest. Bevæbner Eder Alle!"

Man gik bort, for at adlyde Kongens Befalinger. Kongen blev alene.

Dronningen kom hurtig ind i Kammeret.

— „Kristiern, hvor vil Du hen?" udbrød hun aandeløs. „Bliv! For Gud i Himmelen bliv! Der er Krig og Oprør i Staden! De myrde hverandre! De have sat Ild paa Staden! Gaa ikke! Jeg dør af Angest!"

— „Elisabeth," sagde Kongen venlig, „det har ikke Stort at sige, her skal snart være Orden. Slip mig. Jeg maa gaae. Vær uden Frygt for min Skyld. Naar de see mig, ville de skjelve for mig og standse."

— „O, gaa ikke, gaa ikke! Nei, jeg ſlipper Dig ikke!“

— „Dronning af Danmark,“ ſagde Kongen med mild Alvor, „glem ikke det Kald, ſom Gud Herren har givet Os. Hans Naade hviler over Os. Hans Haand beſkjermer Os. Men Vee det Land, hvor Kongen kjender til Frygt mere end til Pligt, og Vee den Konge!“

Dronningens Arm ſank ned.

— „Farvel, min Huſtru!“ ſagde Kongen og kyſſede hende paa Panden. „Farvel, Eliſabeth!“

Derpaa vendte han ſig hurtig om og forlod Kammeret med iilſomme Skridt.

Dronningen ſank om paa en Stol, og ſkjulte Anſigtet i ſine Hænder. Men pludſelig ſprang hun op, og ilede til Vinduet.

Kongen red over Vindebroen, ledſaget af Rigens Marſk, to af Rigsraadet og nogle Hoffinder. I raſk Trav rede de igjennem Høibroſtrædet til Fiſkertorvet.

Da Eliſabeth ikke kunde ſee dem længer, gik hun langſomt og bedrøvet tilbage til ſit Kammer. —

Det var lykkedes Claus Daa at bringe Anna gjennem Sværmen til Gotfred af Ghemens Huus paa Fiſketorvet. Den gamle Bogtrykker ryſtede med Hovedet og ſaae betænkelig paa det unge Par, ſom kom til ham midt under denne Tumult, da det var bedre for en Pige, ſagde han, at være i ſit eget Huus, under ſin Moders Varetægt, end at ſtrøife om paa Gaderne med unge Adelsmænd. Men da Anna havde fortalt Anledningen til at hun var kommen til Staden, blev han formildet, og kaldte hende et godt Barn.

— „Det er hun,“ ſagde Claus Daa, „og en ædel Sjæl.“

— „Det var vel, unge Herre, om I vilde huske derpaa til enhver Tid, og om I aldrig havde glemt det," sagde Bogtrykkeren.

Anna blev blussende rød. Men Claus Daa sagde: „Mester Gotfred, I mener mig det ærligt, det veed jeg. Enhver Anden vilde jeg give et skarpt Svar. Denne Pige er mig saa hellig, som hun var min Søster, og Ingen skal krænke eller bedrøve hende, og lade mig høre derpaa."

— „Amen!" sagde Bogtrykkeren. „I er Eders Faders ægte Søn, ædle Herre, I ligner ham saa ganske. Tilgiv mig min Frygt. Men I kan ikke skatte denne Pige høiere end jeg, og endnu En, som hører mig til, og hvis Tanker ikke ville vende sig fra hende," tilføiede han bevæget. „I maa da ikke undre Eder, at en Fader ængstes for en Søns Skjebne, og at en Mand, som kjender Verdens Gang, er bange for dens Skrøbelighed."

Claus Daa saae til Anna, han forstod ikke ret Meningen af Bogtrykkerens Ord. Anna sukkede dybt. Det smertede hende, at den unge Adelsmand skulde høre disse Ord, og hun fattede dog Mod til at gjendrive det Haab, som den gamle Bogtrykker udtalte for sin forelskede Søn i Claus Daas Nærværelse, et Haab, som hun aldrig havde givet den mindste Næring.

— „Men vi ville nu tænke paa Eders Sikkerhed," sagde Gotfred af Ghemen, „thi der er Mangen i Kjøbenhavn, som gjerne vil tjene Kongens Belønning, ved at forraade Eder til Hans Naade. Udenfor dette Huus maa I ikke komme, ja, jeg maa endogsaa indskrænke Eder til bestemte Værelser, for Eders Frelses Skyld."

— „Jeg takker Eder for Eders Velvillie, Mester Gotfred. Men før jeg tænker paa mig selv, har jeg en

Pligt at opfylde, som hviler paa min Ære. Den skotske Capitain har givet mig Fristed og frelst mig; før jeg veed ham i Sikkerhed, tør jeg ikke sørge for mig selv. Han gik til Archeliet, for at kræve Bistand af Øvrigheden til at standse Oprøret, og jeg bad ham betænke sin Sikkerhed, til Gavn for hans Landsmænd. Jeg vil see, om han endnu er der, hvor jeg haaber, at han er bleven og vil blive for det Første. Men før det er gjort, har jeg ingen Fred i min Sjæl."

Bogtrykkeren gjorde mange Indvendinger. Han vilde sende Bud ved paalidelige Folk, han vilde gaae selv, men Claus Daa forkastede hans Tilbud.

— „Vil I laane mig en Kappe og en Hat, som er mindre kjendelig end denne, vil jeg være Eder Tak skyldig," sagde han. „Jeg vil da snart have udrettet mit Ærinde, og vender lige tilbage. Paa denne Vei og i denne Larm vil Ingen ændse mig."

Gotfred af Ghemen hentede en lang Kappe, og en Hue, som kunde trækkes ned i Panden. Claus Daa indhyllede sig, saa at Ingen kunde kjende ham, prøvede endnu engang, om Kaarden sad løs i Skeden, for det Tilfælde, at han skulde blive nødt til at forsvare sig, og forlod Huset. Medens Bogtrykkeren knurrede over de unge Adelsmænds Paastaaelighed, og alligevel roste Claus Daa for hans Trofasthed mod den skotske Capitain, og medens Anna, som ikke hørte eet Ord af alt Dette, uafladelig bad for hans Frelse, gik han ad en Omvei, for at undgaa Stimmelen, og naaede Archeliet.

Mac-Ivor var bleven i Vaabenhuset. Øvrigheden havde udtrykkelig forlangt det Samme som Claus Daa, da Oprøret strax var voxet til en saadan Høide, at man maatte lade det udrase; thi man havde ikke Mandskab til

at kue de forbittrede Udlændinge. Claus Daa meddelte ham hvad han vidſte og havde ſeet, og den ſkotſke Høvding raſede af Forbitrelſe over at erfare, at ſaa mange Skotter havde maattet bide i Græsſet, medens han havde ſiddet i denne tvungne Uvirkſomhed. Claus Daa erindrede ham om, at han kunde viſe dem et ſtørre Gode, ved at træde frem efter Kampen og bringe Orden igjen i Compagniet, end ved enkelt at lade ſig dræbe til ingen Nytte, i et Pøbelopløb. Han forlangte gjentaget af ham, at han ſkulde forblive i Archelihuſet, og gjorde det ſaa indtrængende og vedholdende, at han omſider erholdt Mac-Ivors Ord derfor. Claus Daa lovede, at han vilde gjøre ſit Muligſte for at ſtandſe Myrderiet, hvor han kom hen, og frelſe hans Landsmænd, ſaa vidt det ſtod til ham.

Men det var ingen let Sag, thi de tydſke Soldater løb overalt om og gjennemſøgte Huſene, og hvor de fandt en Skotte, ſloge de ham uden Naade ihjel. Men vildeſt raſede Ødelæggelſen paa Fiſketorvet.

Denne Feide havde lokket en Deel af Stadens Indvaanere paa Gaderne, og man ſaae iſær mange ſimple Folk, Laſtdragere og Saadanne, ſom indfinde ſig ved Oploeb. Diſſe toge Deel i Skrigene, og brølede ſnart for Skotland og ſnart for Tydſkland.

Ole Skaaning ſtod blandt denne Klynge, med Øinene heftede paa Sigbrits Gaard, medens hans Haand af og til famlede efter Dolken, ſom for at overbeviſe ſig om, at han endnu havde den. Han havde længe ſøgt at ophidſe Gemytterne.

— „For Skotland!“ ſagde han ærgerlig. „For Tydſkland! Hvad kommer alt Dette os ved? Have vi da ſelv Intet at ſtraale over? Hvem ſkaffer os alle Ulykker

paa Halsen? Hvem mynter os Klippinger, og snyder Fattigfolk for deres sure Skillinger, med Told og Afgivt? Det er Sigbrit, den forbandede Hex! Vil I vræle Noget, der er Mening i, saa skrig: Ad Helvede til med den hollandske Hex! Ned med Sigbrit! Det er Løsenet!"

Banden brølede: „Ned med Sigbrit! Slaa den hollandske Hex ihjel! Brænd Huset ligesom det skotske Herberg! Hvad skal den Hex med et Steenhuus! Galgen er god nok til hende!"

Og nu var der ikke Mange tilbage paa Torvet, som ikke brølede, enten paa Skotsk, eller paa Tydsk, eller paa Dansk.

Men Sigbrits Hus styrtede ikke sammen for dette Brøl, som fordum Jerichos Mure for Basunernes Lyd. Ingen skred til nogen Voldsomhed, og Skrigene bleve efterhaanden svagere. Sigbrits Gaard laa mægtig i sin livløse Storhed, og denne tillukkede Steenmasse saae ud, som en uindtagelig Fæstning, der foragter al anden Bevogtning, fordi den er overflødig.

Ole Skaaning havde spildt alle sine ophidsende Ord.

— „O, vare de Skotter, eller endda kun Tydskere!" sagde han. „Men med Disse er Intet at fange an. Om de end vare som Høns i Blaar, de tør dog ikke udstrække en Finger for at hjelpe sig frie. De Hunde!"

Et hvinende Skrig trængte sig igjennem alle de vilde Raab. Det var en Fruentimmerstemme.

— „Der er hun! Grib hende!" raabte mange Stemmer.

— „Grib hende! Det er Hexen!"

— „Ned med den hollandske Hex! Det er Mutter Sigbrit! Slaa hende ihjel!"

Sværmen bølgede hen imod Sigbrits Gaard, fra Helliggeistes Hus.

Som et Lyn foer Ole Skaaning over Torvet, han kaſtede Alt tilſide, og gik Strømmen imøde, der veeg til Siderne for ham, ſom om den var ſtødt paa en Klippe.

Et gammelt Fruentimmer, indhyllet i et Regnklæde, ſtødtes fra den Ene til den Anden. Hun ſkreg og jamrede, og udſtødte ynkelige Skrig paa Danſk og Hollandſk.

— „Det er Hexen! Slaa hende ihjel!“ lød det rundt om hende, og mange Hænder løftedes for at ſønderrive hende.

— „Lad mig! Lad mig!“ raabte Ole Skaaning med en forfærdelig Stemme. „Væk, Folk! Af Veien, og lad mig komme frem! Her er Manden!“

Det lykkedes ham at trænge igjennem. Han greb Fruentimmeret og løftede hende fra Jorden, hvor hun var ſegnet om for det første Slag.

— „Slip,“ brølede han med Vildhed, „hun hører mig til. Jeg ſkal nok beſørge hende. Jeg vil!“

— „Lad ham! Lad ham! Han vil handle for Jer Alle!“ raabte en Stemme ud af Klyngen. „Lad ham beholde hende!“

„Tak Martin,“ mumlede Ole Skaaning. „Dig kan man ſtole paa. Ja, jeg for Eder Alle!“

— „Lad ham have hende,“ gjentog Mængden hvinende.

Ole Skaaning bar hende hen til Sigbrits Port, han knugede hende i ſine Arme, ſom om han var bange for, at hun ſkulde undſlippe ham.

— „Her hører Du hjemme,“ ſagde han, „her har Du gjort al din Nedrighed, her ſkal Du ogſaa ſlagtes, paa din egen Dørtærſkel, for alt det Onde, Du har gjort

mig og Andre. Nu er din sidste Stund kommen Sigbrit! Du forbandede Hex."

Han drog Dolken og vilde gjennembore hende. Porten aabnedes foran ham. Sigbrit stod i den halvaabne Dør. Forbauset saae han op, det svortnede for hans Øine, han troede det var en Øiensforblændelse af hendes berygtede Hexekunster, og saae sig om til alle Sider.

Ved en Række af Stadens Byssvende var han afskaaren fra den hujende og brølende Sværm, som nys havde omgivet ham i tætte Rækker, og nu stod i en ærbødig Afstand fra Retfærdighedens Haandlangere. Han rev Klædet tilside, . . . det var Drutchen, Sigbrits gamle hollandske Pige, som han holdt i sine Arme. Bedøvet af alt Dette, slap han hende, og udstødte et stønnende Suk. —

Christoffer Dirikssøn havde neppe modtaget Sigbrits Befaling, før han skyndte sig at affende nogle af Byssvendene for at dæmpe Oprøret, og andre for at vogte om Sigbrits eget kostbare Liv; thi han haabede, at han derved vilde bringe sig i stor Gunst hos Sigbrit og hos Kongen. Byssvendene fulgte Drutchen i Hælene. Men paa Veien blev hun skilt fra dem i Vrimmelen, hvor hun blev kjendt paa sit hollandske Maal og anfalden af Pøbelen, som tog hende for hendes Herskab. Neppe havde Ole Skaaning, hvem Hevnsygen forblindede, bemægtiget sig hende, og bragt hende til Sigbrits Port, før Byssvendene aandeløse arbeidede sig gjennem Mængden, og indtraf der, og sloge en Kreds uden om ham. Sigbrit havde fra det lille Vindue ved Porten seet den Fare, hendes Pige svævede i; saasnart hun troede sig sikker ved By-

svendenes Bevogtning, ilede hun selv til Porten, og aabnede den. —

Hun havde hørt Pøbelens Raab imod hende, men hendes modige Characteer foragtede den altfor meget, til at ændse dens Vrede. Hun vidste, at der er et stort Skridt fra Ord til Handling mod en mægtig Person, som i lang Tid har været frygtet, og i det bevægede Liv, hun tidligere havde levet, havde Krig og Kamp ikke været hende fremmed, thi hun stammede jo fra Borgerkrigens rette Hjem.

— „Kom ind, Mand," sagde hun med rolig og frygtløs Stemme, „kom ind og tag min Tak for, at Du har frelst Drutchen. Jeg har seet, hvor snildt Du vidste at narre de vilde Bestier deres Bytte fra. Det var et listigt Stykke, min Ven! Kom ind."

Ole Skaaning stod som forstenet, med Dolken i Haanden.

— „Ei, er det Dig!" sagde Sigbrit, som havde betragtet ham nøiere. „Knap havde jeg troet, at jeg nogensinde skulde havt Dig Noget at takke i mine Dage. Forsvoren Ting skeer snarest. Men det skal være tilgivet og glemt hvad jeg før har havt imod Dig; thi hvad Du nu har gjort mig, det er en Tjeneste, som opveier mange Skalkestykker. Og det skal Du ikke have gjort uden Løn. Kom til mig imorgen, og Du skal ikke fortryde din Gang, om Sigbrit ellers kan tjene Dig."

Drutchen var kommen sig af sin Skræk. Sigbrit tog hende ved Haanden og drog hende ind med sig, hvorpaa hun lukkede Porten og stød Slaaen for.

Ole Skaaning vendte sig om og stak Kniven i Skeden. Han saae skamfuld og slukøret til Jorden.

— „Jeg vil forsværge at bruge Dolk mere i mit

Liv," sagde han med forsagt Stemme. „Jeg duer ikke mere til dette Arbeide. Jeg troer næsten, at siden jeg har lært at kjende den Pige, duer jeg ikke til Andet, end til at gaae i Kloster og synge Psalmer . . . om jeg ikke vidste, at jeg der kom blandt de argeste Skalke."

Han forsvandt i Vrimmelen. —

Medens Dette foregik udenfor Sigbrits Port, havde Kampen raset uafbrudt paa Torvet. Da Kongen kom ridende med sit Følge, blev der vel en øieblikkelig Standsning nærmest omkring ham, men Gemytterne vare altfor ophidsede, til at Nogens, selv ikke den mest Frygtedes, Nærværelse kunde standse Myrdelysten.

Kongen paabød Stilhed og Fred; men Ingen hørte hans Befaling. Marsken og Rigsraaderne stræbte at tale de Ophidsede til Rette; men det var forgjeves. Kredsen omkring Kongen og hans Følge blev bestandig snævrere, og i denne vilde Støi kunde ingen enkelt menneskelig Stemme trænge igjennem.

Claus Daa havde ogsaa stræbt at stifte Fred, og af Iver for at frelse de brave Skotter, havde han glemt sin egen Fare, og havde vovet sig ind i den tætteste Klynge. Pludselig befandt han sig mellem Ryttere midt paa Torvet. Han saae op, og forbausedes. Ved Siden af ham holdt Peder Galle, som betragtede ham stivt og opmærksomt. Denne unge Adelsmand var i Kongens Følge. Og da han vendte sig om, var Kongens Hest tæt ved hans Side. Han kunde hverken komme frem eller tilbage, thi overalt var Sværmen uigjennemtrængelig. Trods Ærefrygten for Kongens Person og Skrækken for hans Vrede, kunde de Nærmeste ikke trænge de Andre tilbage, men bleve selv trængte sammen om ham

og hans Følge, saa at de stode sammenpakkede i en tæt Klynge.

Lige ved Claus Daa stod en lille, tyk Graabroder, som holdt en Munk af samme Orden i Kappen, for ikke at blive skilt fra ham. Men Claus Daa skjenkede dem kun liden Opmærksomhed, thi det var ham om at gjøre, at benytte Øieblikket til at give Peder Galle et Tegn.

Hoffinden havde kjendt ham, trods den borgerlige Hue og Kappen, som indhyllede ham, og han havde samme Hensigt.

Graatiggeren stødte sin Medbroder foran sig, tæt hen imod Kongens Hest. Han samlede ubemærket under Klæderne og fremtog en Dolk, som han holdt skjult under det vide Ærme af Munkekutten. Derpaa greb han forsigtig sin Staldbroders nedhængende Haand, trykkede ham Dolken mellem Fingrene og klemte dem sammen, indtil han mærkede, at han holdt den.

Otto modtog halv ubevidst hvad man gav ham. Denne Tummel havde aldeles bedøvet den Svækkede, Alt løb i Eet for ham, han følte sig som i et forfærdeligt Chaos, Benene vaklede under ham, de vilde Brøl rystede hans svage Nerver, og han støttede Ryggen mod Peder Galles Hest, for ikke at segne omkuld.

Martin hviskede ham i Øret: „Tiden er kommen! Du er kaldet! Der er din Faders Morder! Hevn din Moders Død! Hevn din Slægts Tilintetgjørelse!"

Otto hævede Hovedet og betragtede Kongen med et vildt Blik. Han mumlede halvhøit, men Ingen kunde høre hvad han sagde. Hans Ansigtstræk vare fortrukne.

Peder Galle vilde fjerne disse ubeleilige Gjester, for at tale til Claus Daa.

— „Vogt Eder for Hestene!" sagde han. „Gaa

bort! Flyt Eder! Hvad ville Munke her? Og hvad mumler I der i Skjægget?"

— „Ædle Herre!" sagde Martin med sit venligste Smiil, „det er en Afsindig fra vort Kloster. Han er undløben, men jeg tænker at faae ham tilbage med Lempe, thi Vold vilde kun gjøre ham reent rasende, og man maa lokke for Sindssvage som for Børn."

— „See, at faae ham bort," sagde Hoffinden medlidende. „Han er bedre ethvert andet Sted, Stakkel, end her."

— „Jeg gjør mit Muligste, ædle Herre," svarede Martin venlig og nikkede til Peder Galle. „Blot han ingen Spilopper gjør mig, inden jeg faaer ham bort. Han er bindegal."

Hoffinden bøiede sig ned. „Er I afsindig?" hviskede han til Claus Daa. „Hvad vil I her?"

— „Hos Gotfred af Ghemen!" hviskede Claus Daa hurtig ud af Kappen. „Jaften!"

Peder Galle nikkede. Claus Daa vendte sig om, for at komme ud af Vrimmelen. Det var umuligt. Han trak Kappen tættere sammen.

— „Dine Forældres Sjæle finde ingen Fred," hviskede Martin. „Stød til!"

Den unge Munk løftede Skulderen og lod den atter synke. Han trak et dybt Suk, og en Gysen gjennemfoer ham.

— „Vanartige Søn! Usle Redskab for Guds Dom!" hviskede Martin. „Forbandede! Stød til!"

Otto løftede hurtig Dolken. Claus Daa havde seet denne Bevægelse. Hurtig greb han Munkens Haand, da den næsten havde naaet Kongen, og Dolken faldt til Jorden. Denne Bevægelse drog Kappen fra hans An-

sigt. Kongen vendte sig om, han saae denne Mand ved Siden af sig, med Haanden løftet imod ham.

— „Ha, Claus Daa!“ udbrød Kongen forbittret, og greb til Sværdet. „Guds Dross! Det vover I!“

Claus Daa slap Munkens Haand. Kongen dreiede sig om i Sadlen til den anden Side.

Peder Galle vendte hurtig sin Hest ved dette Udraab. Den afmægtige og vaklende Otto styrtede omkuld, da han mistede denne Støtte, som han havde heldet sig til. Han gled under Hesten, som satte sin Hov paa hans Bryst. En Strøm af Blod flød ud af hans Mund, og han blev liggende livløs under Hesten. Ingen havde lagt Mærke til hans Fald.

Martin sneg sig bort, Claus Daa fulgte ham hurtigt.

Idet Kongen vilde drage Sværdet mod Claus Daa, som han havde seet ved Siden af sig med opløftet Haand, — ihvorvel det dunkelt forestævede ham, at han havde seet to Hænder, — følte han sig greben om Benet fra den anden Side. Han vendte sig hurtig om i Sadlen. At han i dette Øieblik formodede et Anfald paa sit Liv, er ingenlunde usandsynligt.

En Skotte var kommen løbende fra Kjøbmagergade, forfulgt af nogle Tydskere. Da han fik Øie paa Rytterne og gjenkjendte Kongen, tog han sin Tilflugt til ham. Sværmen, der omgav Kongens Følge, veeg tilside. Den Forfulgte greb i Dødsangesten Kongens Been, og anraabte ham om at frelse hans Liv. Forfølgeren naaede ham. Kongen udstrakte Haanden imod Landsknegten, og befalede ham at skaane den skotske Soldat, som krøb ind under Kongens Hest, for at skjule sig.

— „For Germanien!“ brølede Landsknegten og svingede Landsen. „Død over Skotterne!“

— „Guds Drosk! Kongen af Danmark befaler Dig, at spare denne Mand,“ raabte Kongen høit.

— „Død over Skotterne!“ skreg Landsknegten, idet han stødte ind under Kongens Hest.

Skotten faldt gjennemboret over Ottos Liig. Landsknegten løb skrigende videre, for at forfølge Skotter.

Kongens Øine lynede, han blev liigbleg af Forbittrelse. Hurtig saae han til den anden Side. Claus Daa var forsvunden.

Derpaa vendte han sig til Marsken.

— „Mogens Gjø, Vi ville ikke længer være til Spot for disse frække Skurke. De ville ikke høre Os! Ha! Kunde jeg naae dem Alle med eet Hug, der skulde ikke blive Een tilbage. Disse Landsknegte ere værre end de vilde Dyr i Ørkenen. Men Den, som gjorde mig det Spil og foragtede mit Bud, ham skal Du skaffe tilveie, at han kan faae hvad han har fortjent, og det inden Sol staaer op.“

Kongen vendte sin Hest. Den dræbte Skotte og Graabroderen laae midt paa Torvet. Kongen lod sine Øine dvæle paa disse Liig, og udbrød: „Ha! Der ligger en Dolk! . . . Hvor kom Munken fra? Hvorledes kom han af Dage?“

— „Eders Naades Høimægtighed,“ sagde Peder Galle. „Det er en sindssvag Munk, som er undløben fra sit Kloster. Den, som skulde bringe ham tilbage, har vistnok taget Flugten af Skræk over Skottens Drab. Hvorledes han er kommen af Dage, saae jeg ikke.“

— „Jeg skulde mene, at jeg saae En, som figtede paa Os, ved Siden af mig,“ sagde Kongen barsk.

„Var der Munke med i Spillet? Ha! Der var to Hænder, forekom det mig, men Den, som sidst løftede Haanden, det var den Forræder, Claus Daa, det vil jeg døe paa, thi jeg saae ham selv.“

— „Naadigste Herre, jeg saae Ingen som lignede ham,“ sagde Hoffinden.

— „Og om I havde seet ham ti Gange, havde I dog lukket Øinene. Har Ingen Andre havt sine Øine aabne?“

— „Vi ere vel farne,“ vedblev Kongen vred. „De gaae os tæt paa Livet med Dolke, og vi ere omgivne af fredløse Forrædere; men Ingen kan høre eller see, om det end er høi lys Dag.“

— „Mogens Gjø, I vil sørge for at der imorgen er Fred i Staden mellem disse fordømte Slyngler. Hæng dem i Galgen, ville de ikke lystre. Skotterne skulle have Fred, hvor de have fjælet dem. Og I vil sørge for, at der bliver søgt tilbørligt i alle Huse efter Claus Daa. Thi nu veed jeg med Vished, at han er her, og I gjør bedst i at skaffe ham tilveie. Guds Dross! det gjør I bedst i, for Eders eget Vels Skyld, om I vil lyde mit Raad.“

— „Jeg vidste ingen Tid, at det tilkom Rigens Marsk, at søge i Borgernes Huse efter Adelsmænd, som skulle stevnes ved deres Værnething, om de have forbrudt sig, og gives Leide til at forsvare deres Sag for Rigens Raad, som skal dømme dem,“ sagde den djerve Mogens Gjø.

Kongen saae vredt til Marsken. Men han taug, thi hvad der var hændet ham med Skotten, havde gjort ham betænkelig. Han dreiede sin Hest, og red tilbage til Slottet. Adelsmændene fulgte ham i Tausheb.

Myrderiet i Gaderne var efterhaanden ophørt, da man ingen flere Skotter traf. De Faa, der vare undgaaede Landsknegtenes Forfølgelse, holdt sig skjulte. Men naar det lykkedes Tydskerne at opspore en enkelt Skotte, dræbte de ham uden Barmhjertighed, og lige til sent paa Dagen hørte man af og til Skrig og Drab i Gaderne.

Henimod Aften sneg Peder Galle sig til Gotfred af Ghemens Huus. Han meddeelte Claus Daa Kongens heftige Yttringer og hans Mistanke om, at han havde villet myrde ham. Claus Daa bevidnede sin Uskyldighed, han havde, sagde han, vristet Dolken fra Munken, men hvor han var bleven af, havde han ikke seet, da han mest havde Opmærksomheden henvendt paa Kongen, og blot søgte at komme bort. Da man næste Dag maatte befrygte en streng Huusundersøgelse, hvortil Kongen vel nok fandt Nogen, som var mindre nøieregnende end Mogens Gjø, raadede Peder Galle til en hurtig Flugt, og Gotfred af Ghemen deelte denne Mening, deels for at bringe Claus Daa udenfor al Fare, og deels fordi han ansaae det for urigtigt at huse Nogen imod Kongens Villie. Han gik selv til Stranden og det lykkedes den rige og ansete Borger at forhyre en Fisker, til at seile til Skaane med Adelsmanden endnu samme Nat. Peder Galle aftalte med ham, at han skulde begive sig høit op i Landet under et andet Navn, og til bestemt Tid og Sted skulde han da faae Underretning om Alt, hvad der kunde være ham af Vigtighed at erfare. Han vilde ogsaa tage sig af den skotske Capitain og indestod med sin Ære for hans Sikkerhed, lige saa godt og bedre, end Claus Daa, under nuværende Omstændigheder, kunde gjøre det.

Da alt Dette var ordnet, begav Claus Daa sig ud af Porten, kort før den skulde lukkes, og gik til Stranden, hvor Fiskeren skulde vente ham. Ene og forladt, som han var, fredløs og flygtende, gik mange alvorlige Tanker igjennem hans Hoved, paa denne korte Vandring. Og dog glemte han ikke i Forbigaaende at sende et taknemmeligt Blik og en venlig Tanke til Annas Vindue, med oprigtig Bedrøvelse over, at han ikke kunde tage Afsked med hende, som han dog oprindelig skyldte sin Redning. Thi uden den Kappe, hun bragte ham, havde han ikke undgaaet at dele Skjebne med de stakkels forfulgte Skotter.

Fiskeren ventede ham efter Aftale ved Sankt-Anna Kapel. Baaden var seilfærdig, Vinden gunstig. Claus Daa steg ombord, Seilet blev heiset, Bølgerne skvulpede om Forstavnen. Man skimtede endnu enkelte Lys fra Staden, snart var det sidste forsvundet, og Lyset fra Annas lille Ovistkammer var det, som ledsagede ham længst. Nu var ogsaa denne sidste Stjerne blegnet i Afstanden. Taus og forstemt seilede Claus Daa i den mørke, skyfulde Vinternat ud paa Øresundets Vover. —

Den næste Morgen tidlig var Alt roligt i Staden. Den Landsknegt, som ikke havde adlydt Kongens Befaling, men havde dræbt Skotten under hans Hest, var udfunden af Profossen om Natten. Hans Liig laae om Morgenen midt paa Torvet, det afhuggede Hoved laae ved Siden af, og en Thingstav var plantet derhos; han var bleven henrettet om Natten. Tillige lod Kongen streng Befaling udgaae til de fremmede Capitainer, og gjorde dem ansvarlige for hvad Brøde deres Soldater begik.

Tydskerne skulede den næste Dag omkring, thi over-

alt udtalte Vreden ſig imod dem, og ſtærke Skarvagter gik gjennem Gaderne for at overholde Orden. Borgerne gik af Veien for dem, og ſaae til dem, ſom til Manddrabere. De mærkede nok, at de havde hele Stadens Befolkning imod ſig. Dette og Kongens Strenghed havde gjort dem bange. Den dyriſte Vildhed var vegen for Skamfuldhed og Frygt.

Man ſamlede de Faldnes Liig, og kaſtede dem i en eneſte ſtor Grav paa Kirkegaarden. Og Skotter og Tydſkere, ſom havde myrdet hverandre, hvilede nu fredeligt ved hverandres Side. Og dermed var det ſidſte Spor af den ſkotſke Feide udſlettet. —

Og det ſkotſke Herberg? I mange Aar var det en Gruusbunke og en Brandtomt. Senere blev Pladſen ryddet, og man fandt da flere Beenrade af Menneſker, ſom vare omkomne ved Branden, blandt disſe Skelettet af en Mand af overnaturlig Størrelſe. Det var den trofaſte norſke Kæmpe. Paa Pladſen blev bygget en latinſk Triviale-Skole, ſom længe ſtod i god Anſeelſe, og hvis tolv ældſte Diſciple bleve kaldte Davidici, fordi de varede paa Sangen ved den kongelige Gudstjeneſte, hvorfor de erholdt Maanedskoſt fra Proviantgaarden tilligemed Matroſerne. Men dette var førſt mangfoldige Aar efter. —

Om Verten i Herberget og hans hæderlige Huſtru Elſebeth, hørte man ſiden ikke tale, enten de nu vare omkomne i Feiden, eller de vare dragne andetſteds hen og havde nedſat ſig. Men troligſt er det, at de have vidſt at hytte ſig, thi Ukrudt forgaaer ikke ſaa let. —

XXI.

Flugten.

Fjorten Dage efter at Claus Daa var seilet over Øresund til Skaane, vilde det ikke have været muligt at foretage denne Reise, i det Mindste ikke uden Livsfare; thi Vinteren var atter begyndt med usædvanlig Strenghed, uagtet det allerede var i Slutningen af Februar, og Sundet var tildækket med Is. Sneen laae høit imellem Bakkerne og gjorde Veiene ufremkommelige, og alle Vande vare tilfrosne.

Men Claus Daa var allerede lykkelig og vel indtruffen under et antaget Navn, hos sin Ven, Herr Ivar Bjelke, der eiede en Gaard i det nordlige Skaane, som dengang endnu var en dansk Provinds.

Peder Galle tilskrev ham efter Løvte, og underrettede ham om Sagernes Gang i Hovedstaden, hvorover han kun lidet skulde glæde sig, da Kongens Vrede imod ham endnu var lige uformindsket.

Han meddeelte ham ogsaa den Nyhed, at Herr Ivar Lunge var ynkelig omkommen ved at gaae i Land, nær ved Hans Knaps Huus, da han kom tilbage fra Skaane og fandt Havnen tilfrossen. Han og Skipperen

havde forsøgt at naae Land, ved at lægge Bræder over Isen, men de vare Begge slupne igjennem og druknede. Saaledes vare nu begge de Modstandere komne af Dage, som engang gave Anledning til saa megen Omtale og Misundelse; men han priſede Jørgen Tengnagel lykkeligere end Ivar Lunge, da han var falden i hæderlig Kamp. Peder Galle sluttede med det Ønske, at maatte være den rige Ivar Lunges Arving; dette ønskede han dog mere for sine mange Creditorers Skyld, end for sin egen.

Paa samme Tid indløb et Brev fra Herr Ivar Bjelkes Søster, som i nogen Tid havde været i Besøg hos Gundel Griis. I meget sørgmodige Udtryk tilskrev hun ham, at den stivsindede gamle Herr Jochum Griis fuldt og fast havde besluttet, at gifte sin Datter med den smukke, rige, gifteſyge Ridder Thorbjørn Grubbe, som allerede havde begravet tre Koner. Gundel var utrøstelig derover, hun græd og klagede Nat og Dag; men Taarer og Klager udrette kun Lidet, og fandt man ikke paa andre Raad, vilde hun snart blive tvungen til Ridder Grubbe, som hun afskyede. Hundrede Gange hellere vilde hun gaae i Kloster, ihvorvel dette for evig maatte skille hende fra Claus Daa, hvem hendes Hjerte hang ved. Kunde Ivar Bjelke skaffe Underretning til ham, om disse sørgelige Begivenheder, gjorde han en god Gjerning; thi selv kunde de ikke finde paa Raad dertil, da de hverken vidste hvor han for Tiden var, eller turde tilskrive Nogen, af Frygt for at den gamle Ridder skulde erfare det. Om otte Dage vilde han reise til Thorbjørn Grubbe, for at gjøre Aftale med ham om Trolovelsen og see hans Gaard, hvor Gundel skulde boe. Og naar han kom tilbage fra denne Reise, som i det Høieste kunde vare

otte Dage til, vilde han bringe Beileren med og holde Jaord. Thi han vilde ikke udsætte en kjær Datter for at skulle leve uden Beskyttelse, alene med sin Moder paa en forladt Gaard, naar han og hans fleste Svende til Foraaret maatte drage bort, for at støde til Kongens Hær mod de oprørske Svenske. Og da hans Gaard kun laae kort fra den svenske Grændse, var den mere udsat for Plyndring, end nogen anden. Men hos Thorbjørn Grubbe vilde hun være i god Sikkerhed, thi han boede affides fra Krigens Skueplads, og det var heller ikke sandsynligt, at han, saa hurtig efter Bryllup-pet, vilde drage i Krigen, og lade sin unge Hustrue blive alene hjemme.

Det var en let Sag, at skaffe denne Underretning til Claus Daa; men det var vanskeligt, at finde paa Raad for at afværge den Ulykke, som Brevet bebudede.

Claus Daa vilde flyve til Ridder Griis's Gaard, og sætte Himmel og Jord i Bevægelse, for at formaae den gamle Ridder til at forandre sin tyranniske Beslut-ning. Vilde han end ikke give *ham* sin Datter, skulde han dog lade hende være fri, efter hendes Tilbøielighed, og ikke tvinge hende til nogen Anden. Og lod han sig ikke sige, vilde han med Magt udfrie Gundel af hans Vold. Han vilde opsøge Thorbjørn Grubbe, og æske ham til Kamp paa Liv og Død.

Men Ivar Bjelke forkastede alle disse phantastiske Planer.

— „Hvad vi skulle tænke paa, det er hvad der kan udføres med Sikkerhed," sagde han. „Saadanne Gal-skaber kunne ikkun hjelpe os af Dynen og i Halmen. Her maae andre Midler til. Thi Thorbjørn Grubbe er ikke en saadan Daare, at han giver sig i Tvekamp før

Brylluppet, med Den, som vil tage Bruden fra ham, og Ridder Griis har vel sagtens en god, dyb Kjelder paa sin Borg, hvor han kan gjemme en ubuden Beiler, som vil bruge Vold i en velforsvaret Gaard, allerhelst I er i Kongens Unaade og er en fredløs Mand for Enhver, som vil gribe Eder. Og at ingen Ridder anseer Eder for en god Beiler nu for Tiden, det kan man egentlig ikke fortænke ham i."

— „Men vil I da, at jeg skal sidde med Hænderne i Skjødet, medens Thorbjørn Grubbe tager den Pige fra mig, som jeg elsker høiere end mit Liv?" sagde Claus Daa heftig.

— „Det har jeg ikke sagt," vedblev Ivar Bjelke rolig. „Men hvad I hidtil har foreslaaet, duer til Intet. Det gaaer heller ikke saa nemt, at tage en Datter bort af hendes Faders Huus, og vilde vi løbe blindt i Fælden, saa kom vi til at bøde med Skindet, til ingen Nytte. Men lad os sove derpaa, thi Nat giver Raad, og naar det er gjort, ville vi see at finde paa Udvei. Vi have otte Dage til Herr Griis drager fra Gaarden, og otte til han kommer tilbage igjen. Det skulde være til evig Skam for en Elsker og hans Ven, om de behøvede halv saa lang Tid til at sætte en Fader og en forhadt Beiler en lang Næse."

Ivar Bjelke vilde ikke høre de mange Betragtninger, Claus Daa gjerne vilde anstille over: Men, og Hvis, og Naar. Han blev ved sin Beslutning, at ville sove derpaa, inden de talede videre om den Sag, og Claus Daa maatte finde sig i at gaae til Sengs, og tilbringe en søvnløs Nat med forgjeves at grunde paa et Middel til at afværge denne Ulykke, som maatte forebygges, om det ikke skulde koste hans og hans Elskedes Liv.

Den følgende Dag havde Claus Daa en lang Samtale med Ivar Bjelke i hans Lønkammer. De skreve Breve, og sendte dem med Bud til forskjellige Kanter af Landet. Og nogle Dage efter at Buddene vare komne tilbage med Svar, steg Ivar Bjelke til Hest og red bort tilligemed en Svend.

Dagen efter forlod Claus Daa Gaarden alene. Svendene, som aabnede Portene for ham, lagde Mærke til, at han tog en anden Vei, end den almindelige Landevei. De meente, at vilde han ride Nord paa, og vove sig ind i de store Skove, havde det været klogere at tage en Svend med; thi der var langt fra sikkert, da der baade var Røvere og Ulve og Bjørne, som kunde gjøre en enkelt Mand nok af det, og desuden Spøgeri. —

Den gamle Ridder Griis var draget med nogle af sine Svende til Thorbjørn Grubbes Gaard. Om fire Dage ventedes han igjen tilbage, og da vilde han føre Svigersønnen med sig.

I Dagligstuen sad Gundel og Thora Bjelke i den ene store Vinduesfordybning, beskæftigede med deres Haandarbeider, men endnu mere med deres hviskende Samtale; Gundel var bedrøvet, hun græd stille, saa at Taarerne trillede i hendes Skjød. Thora stræbte at trøste og berolige hende. Af og til skottede Gundel ængstelig til sin Moder og hendes Søster, Fru Marthe, som sad noget fra ved et Bord, der, som sædvanlig, var opfyldt med Bøger, Papirer og astronomiske Tegninger. Derfra fløi hendes Blik til Vinduet, og hun stirrede bedrøvet ud paa den blanke, iisdækte Flade af en tilfrossen Sø, som i nogen Afstand fra Gaarden strakte sig langt ud i Horizonten, mellem høie Bakker paa den ene Side og tætte Fyrreskove paa den anden. De sneedækte Høider og mørke-

grønne Naaletræer ſtrede mod Søen om Forrangen i Skjønhed, paa denne ſolklare Formiddag, hvor Alt glimrede af frosne Diamanter.

En livlig Ild brændte i Kaminen, Dørene ſtode aabne, til et ſtort, rundt Taarnkammer, ſom blev kaldet Runddeel-Stuen, og hvor, efter den Tids Skik, alle Huſets Damer havde deres Sengkammer. Igjennem dette ſaae man ind i en liden Stue, indenfor Runddelen, hvor Fru Anne Arvidsdatters Søſter, Fru Marthe, boede med ſin lille Datter Marie.

Fru Marthe var Enke efter en Adelsmand, ſom var falden i Krigen i Norge, da Herluf Hytteſad gjorde Oprør, og hun var for Tiden, med ſin lille Datter, i Beſøg hos Søſteren.

— „Det var et Uheld, at Ivar Bjelke juſt ſkulde komme hertil efter at din Mand var reiſt," ſagde Fru Marthe til ſin Søſter. „Det lader til at kede ham, at tilbringe Tiden med alle os Fruentimmer, uden Mandfolkeſelſkab; han er ſaa alvorlig, og han holder vel neppe ud de fire Dage, til han kommer igjen, ihvorvel han ſiger, at han har vigtige Anliggender at tale med ham om."

Gundel dukkede Hovedet næſten ned i Syetøiet. Thora Bjelke kunde ikke bare ſig for at trække lidt paa Smilebaandet.

— „Han kan jo læſe og tage ſig noget Nyttigt for," ſagde Fru Anne. „Men det lader ikke til at være de unge Adelsmænds Lyſt nuomſtunder, og er vel ei heller i hans Smag. De færdes helſt i Mark og Skov, med Jagt og Riden. Heſte gaae dem over Alt. Han har bragt en med, ſom han endelig vil at Herr Jochum

skal kjøbe, den øver han hver Dag i forskjellige Kunster. Saa gaaer Tiden."

Samtalen gik i Staa.

Lidt efter sagde Fru Marthe: „Der har været et rædsomt Oprør i Kjøbenhavn, af de skotske og tydske Soldater. Alle Helgene! De have slagtet hverandre som umælende Dyr, og Gaderne have flydt med Blod."

— „Det undrer mig ikke," sagde Fru Anne, „thi Stjernerne have forlængst forudsagt særdeles Begivenheder med Krig og Blodsudgydelse. Naar man kan tyde Planeternes Tegn, vil man ikke let blive forrasket af Begivenhederne."

— „Man siger, at Kongens Liv skal have været i Fare derved. Der kommer ikke mange Veifarende nutildags, da Veiene ere blevne saa ufremkommelige, og Breve ere endnu sjeldnere. Men saa meget vil man dog vide, efter hvad Munken her paa Gaarden har hørt af en Mand, som kom langveis fra, at der skal have været et Anslag mod Hans Naade paa samme Tid, og at man ogsaa har villet myrde Sigbrit."

— „Det var vel ikke meget til Skade, om man gjorde det; thi hun er ond og arglistig Qvind."

— „Man skal dog ikke ihjelslaae," sagde den fromme Fru Marthe.

— „Det skal være en dansk Adelsmand, som har draget Dolken mod Kongen, og hverken en Skotte eller en Tydsker. Han hedder Hans Daa, troer jeg, og er en Søn af den gamle Lehnsmand paa Gurre."

— „Hans Daa? Ja, jeg troer ogsaa, at han hed saaledes. Han slægter ikke fra Arten, hans Fader har i mange Aar været en Uven af Herr Jochum. Da vi vare i Kjøbenhavn, var der idelige Optøier med ham.

Niels Henningsøn kunde fortælle Adskilligt derom, hvis han var her."

— „Hvis Niels Stud ikke har forandret sig meget fra gamle Dage, staaer han just ikke allermest til Troende," sagde Fru Marthe.

Gundel, som havde hørt denne Samtale med blussende Kinder, løftede Hovedet, og sendte sin Moster et taknemmeligt Blik.

— „Men ham har dog vistnok Niels Stud havt Ret i at tale ilde om," vedblev Fru Marthe; „thi at en Adelsmand vil blive en Stimand, og drage Dolken mod sin retmæssige kjyste og kaarede Konge, det er en stor Misgjerning, som fortjener den største Straf. Desværre er han flygtet."

— „Nei," udbrød Gundel, „nei! Det har Claus Daa aldrig gjort, saa sandt Gud er til!"

— „Barn, hvem taler Du om? Han hedder Hans, som har villet myrde Kongen. Og hvad veed Du derom? Hvorfor tager Du Dig det saa nær? Og hvad græder Du for?"

Gundel svarede ikke, hun flød hen i Taarer.

Fru Anne Arvidsdatter saae op fra sine Papirer, og ryste misbilligende med Hovedet.

— „Han kom undertiden til os i Kjøbenhavn," sagde hun; „men herovre ere vi Gud ske Tak blevne frie for ham. Herr Jochum vil ikke høre hans Navn nævne."

— „Saa . . ." sagde Fru Marthe langtrukkent.

Gundel reiste sig, og forlod Stuen. —

Da Fru Marthe nogen Tid efter kom ind i Rundeel-Stuen, laae Gundel paa Knæe i det nederste Vindue, hen imod Døren til det lille Kammer, og læste og

græd ret bitterligt, som en haandskreven Krønike beretter, fra hvilken vi have disse Begivenheder og som vi nøiagtig have fulgt.

Da hun saae sin Moster træde ind, reiste hun sig op. Fru Marthe gik hen til hende, tog hende venligt i Haanden, og sagde: „Gud velsigne Dig, mit kjære Barn, Du har en god Gjerning for Haanden."

Gundel drog et dybt Suk af et ængstet Bryst, og tørrede Øinene.

— „Gud give at den var god," hviskede hun med sagte og rystende Stemme. „Gud give, I havde Ret, at den var god."

Fru Marthe betragtede hende alvorligt og sagde: „Visselig er det godt, at man med Taarer kan gjøre sine Bønner til Gud. Troer Du ikke ogsaa det?"

— „Ja, det er nu saa," sagde Gundel og støttede sig ved Sengen. Fru Marthe slap hendes Haand og vilde gaae ind i sit eget Kammer.

— „Min allerkjæreste Moster," sagde Gundel, „om end alle Mine forlade mig, saa vend I ikke Eders trofaste, kjærlige Hjerte fra mig. Lad mig stole paa, at I altid vil bevare det Sind for mig, som I nu har, og at dog En af Mine vil tænke venlig paa mig."

— „Mit kjære Barn," sagde Fru Marthe rørt, „hvi fører Du saadan Tale til mig? — Jeg troer ikke, at Du vil gjøre en Skjelm af Dig, thi der har end Ingen været i Slægten, som saaledes har opført sig, at vi skulde vende vore Hjerter fra dem."

— „Ak, ja! Jeg siger kun saa " sagde Gundel, og græd atter bitterlig.

— „Bring dit Sind i Rolighed, kjæreste Gundel. Og græd ikke. Det gaaer saaledes med alle unge Piger,

ſom ſkulle gives, de ere bedrøvede og dog glade, de fælde Taarer og det er en ſød Smerte. Thi er Ægteſtand ikke en Lykkeſtand?"

— „Ak, kjæreſte Moſter!" ſukkede Gundel ſkjelvende.

Men i det Samme kom Fru Anne Arvidsdatter ind i Runddeel-Stuen, og kaldte ſin Søſter ind til ſig i det lille Kammer, da hun vilde tale i Eenrum med hende.

Gundel knugede Hænderne mod Bryſtet, ſom om hun ſaaledes kunde hæmme Hjertets voldſomme Slag. Fru Marthes lille, femaarige Datter, Marie, kom løbende ind i Stuen. Gundel tog hende i ſine Arme, ſatte hende op paa Bordet, og kjælede for hende.

— „Hvorfor græder Du?" ſagde Barnet.

— „Ak, det vil Du nok engang faae at vide, naar Du bliver ſtor," ſagde Gundel bevæget.

— „Du ſkal ikke græde, ſaa bliver jeg ogſaa bedrøvet. Moder ſiger, at jeg ſkal være glad og artig, ſaa ſkal jeg faae Lov at være med, naar Du ſkal ſtaae Brud, og dandſe paa din Bryllupsdag."

Gundel tog Barnet af Bordet, og ſatte det hurtig ned paa Gulvet. Den lille Marie ſaae paa hende med ſtore Øine.

Døren fra Forſtuen gik op, og Ivar Bjelke traadte ind. Han gik hen til ſin Søſter og talede et Par Ord til hende, hvorpaa hun reiſte ſig og gik ud af Stuen.

Derpaa vendte han ſig til Gundel og ſagde høit: „Kunde I ikke have Lyſt til at ſee den Heſt, ſom jeg vil ſælge til Eders Herr Fader? Jeg har redet den ſaaledes, at den kan blive god for Eder at ride. Den ſtaaer juſt nu nede paa Borggaarden."

Gundel nikkede med Hovedet. Svare kunde hun

ikke. Ivar Bjelke gav hende sin Arm, og førte hende ud af Stuen.

I Forstuen sad Gaardens qvindelige Tyender, ved deres forskjellige Arbeider. Ivar Bjelke vendte sig til Fru Marthes Jomfru, som sad nærmest, og sagde til hende: „Kom og følg mig!“ Og da Gundel kom forbi den gamle Lucie, som i mange Aar havde tjent hendes Moder, og passet og pleiet hende i hendes Barndom, sagde hun til hende: „Moder, vil I ogsaa følge mig, da vil jeg takke Eder.“

De stode Begge op fra deres Gjerning, Jomfruen slap Rokken og Lucie Karten, og de fulgte efter hende.

Da de kom ned i Borggaarden, stod Hesten for en Slæde, som holdt i Porten under Hvælvingen. Ivar Bjelke løftede Gundel ind i Slæden. Hun kunde neppe staae paa sine Been, og var ikke istand til at undvære hans Hjelp. Han bad Jomfruen og den gamle Lucie at sidde hos, selv steg han bag paa Slæden, kastede sin Kappe om Gundel, greb Tømme og Pidsk, og kjørte rask ud af Borggaarden, over Broen og hen ad Søen til.

Ved Porten stod Munken, som besørgede Gudstjenesten paa Gaarden, og nogle af Svendene; de troede, at de kjørte en Lysttour i det smukke Veir, bukkede, med Huerne i Haanden, og ønskede god Fornøielse.

Da den gamle Pige saae, at han kjørte hen ad Søen til og pidskede stærkt paa Hesten, skreg hun høit og raabte: „Ak, hvor vil I hen? Kjæreste Gundelille, tænk paa min Frue! Faaer hun at vide, at I drager alene bort, saa bliver hun forfærdelig vred.“

Ivar Bjelke drog sin Dolk og satte hende den for Brystet, thi endnu vilde det være let for Svendene at indhente dem, hvis de fattede Mistanke.

— „Tier I ikke ſtille," ſagde han, „ſaa ſkal I aldrig raabe mere! Tie!"

Og nu gik det i fuldt Fiirſpring ned mod Søen, paa hvis blanke Flade Gundels ſmukke Øine nys havde hvilet, med angerfulde Taarer. —

Den lille Marie var krøben op i Vinduet, hvorfra man havde Udſigt til Veien ned imod Søen. Slæden havde forladt Gaarden, den havde gjort et Sving uden om Graven for at naae Veien, og kjørte nu i flyvende Fart ned mod Søen, da Barnet opdagede den.

Hun klappede i Hænderne og raabte: „Moder! Moder! Kom og ſee! Skynd Dig, og kom og ſee!"

Fru Marthe ilede til Vinduet.

Da hun kjendte Gundel i Slæden, og ſaae at de kjørte ſaa hurtig, ſlog hun Hænderne ſammen og raabte forſtrækket: „Alle Helgene! Viſtnok fører han hende bort! Jeſu! Maria!"

Fru Anne Arvidsdatter hørte disſe Udraab, og blev høilig forſtrækket, hun troede, at Barnet var kommet for nær til Vinduet og var ſtyrtet ud. Hun løb ud af det lille Kammer, og ſpurgte ængſtelig hvad der var paafærde.

Marthe pegede ud af Vinduet, og ſagde: „Ak! Herr Ivar fører din Datter bort!"

Fru Anne Arvidsdatter og hendes Søſter løb hurtig ud paa Trappen, ſom om de endnu kunde ſtandſe de Flygtende. Men da den gamle Frue kom til det nederſte Trin, ſegnede hun afmægtig om.

Da hun kom til ſig ſelv igjen, kunde hun neppe tale for Angeſt og Graad. Hun raabte høit af Smerte, og da hun omſider kunde ſamle ſine Tanker, bad hun ſin Søſter at ſætte ſig i en Slæde, og drage efter Gundel.

Folkene, som vare komne til, fik travlt med at bringe Alt i Stand, og snart var en Slæde forspændt. Fru Marthe kysede den lille Marie, — der græd og jamrede for sin kjære Gundel, som den fremmede Mand havde stjaalet, — derpaa kastede hun en Pels om sig, steg i Slæden, og kjørte hurtig bort ad den samme Vei, ledsaget af nogle af Svendene til Hest.

Neppe var Slæden forsvunden, før Thora Bjelke kom løbende fra sit Kammer, for at erfare hvad al denne Tummel havde at betyde. Hun blev forskrækket, da hun saae Fru Anne Arvidsdatter, som havde sat sig paa Trappetrinet, thi hendes Been kunde neppe bære hende af Sorg og Bedrøvelse. Thora gik hen til hende og beklagede, at hendes Broder havde gjort hende saa høiligen imod, hun sagde, at hun vidste Intet deraf og var ikke i hans Anslag.

Fru Anne Arvidsdatter vendte sig fortørnet imod hende og sagde: „Far I væk, I onde Aand! Jeg vil døe paa, at det er Eder, som har anstiftet alt Dette. Gud straffe baade Eder og Eders Broder! Og har I været paa Raad med ham om at frarøve mig mit kjære Barn, saa drag nu efter ham, at ingen Spot og Skam maa skee hende."

Thora Bjelke lod sig ikke dette sige to Gange, hun begjerede, at hendes Slæde hurtig skulde komme, og drog derpaa efter de Flygtende, den Vei, hun vel vidste at de vare tagne.

Fru Anne Arvidsdatter gik tilbage til sit Kammer, og fældede bittre Taarer over sit ulydige Barn. Og hvad skulde hun svare sin Ægtefælle, naar han krævede sin Datter af hende, til hvis Varetægt han havde betroet hende!

Der var stor Sorg paa Gaarden, thi Gundel havde været afholdt af Alle for sin sjeldne Blidhed og sit elskværdige Sind. Og ihvorvel Alting gik sin sædvanlige Gang og ingen af de daglige Sysler bleve forsømte, stod dog Bekymringen præget paa alle Ansigter, og Enhver forrettede sin Gjerning tyst og stille. —

Gundel fældede bittre Taarer, medens Slæden i flyvende Fart nærmede sig Søen.

— „Giv Eder tilfreds, snart skulle vi være sikkre, udenfor al Fare og vel beskyttede," sagde Ivar Bjelke.

— „Det er ikke for Faren, at jeg græder," sagde Gundel. „Men i denne Stund er der saare Meget, som tynger mit Bryst, og som vel er værdt, at jeg græder derover."

Ivar Bjelke svarede ikke, han drev paa Hesten, som med et Spring foer ud paa den frosne Sø. En klar, klingende Lyd ledsagede denne hurtige Fart over Isen, som nogle Steder havde brede Revner, hvor Vandet, af den sagte, gyngende Bevægelse i den store Flade, der tildækkede det, sprøitede i Veiret og bebudede Aabningen, endnu inden man saae den. Men den øvede Hest sprang hurtig og let over Revnerne, og drog Slæden efter sig. Mester Marthes Jomfru og den gamle Lucie skrege hvergang høit, Gundel lukkede Øinene og taug.

Da de vare komne over Søen, som vel var en Miil lang, og havde et godt Forspring for Dem, som kunde tænke paa at indhente dem ad den almindelige Vei, dreiede Ivar Bjelke til Siden, hvor en tyk Granskov bredte sine mørkegrønne Naale over Sneeteppet.

Ved Udkanten af Skoven kom pludselig en Skare Ryttere dem imøde.

— „Frygt ikke," sagde Ivar Bjelke, „det er Venner, som beskytte vor Flugt. De have hele Tiden fulgt os inde i Skoven, for at være os til Undsætning, naar det skulde behøves; nu kunne de ledsage os nærmere, og nu vil det ogsaa mere gjøres behov."

Slæden holdt. Ivar Bjelke steg af og bad Jomfruen og den gamle Pige at stige ud med ham.

En Rytter kom jagende foran de Andre, han sprang af Hesten, og knælede ved Siden af Slæden.

Efter en kort, men hjertelig Samtale var Slæden atter i Fart med de tre Fruentimmer. Claus Daa sad bag paa og styrede Hesten, Ivar Bjelke red foran, i Samtale med Rytternes Anfører. Nogle og fyrgetyve Ryttere omgave Slæden til alle Sider, og nu gik det i uformindsket Fart, det hurtigste Hesten orkede at løbe.

Medens Claus Daa af og til hviskede et kjærligt Ord til sin bedrøvede Brud, talede Ivar Bjelke med sin Ledsager om den Vei, de skulde vælge med mest Sikkerhed. Thi paa den Tid, da enhver Adelsmand havde et stort Antal Svende og jernklædte Ryttere, var en saadan Bortførelse en Sag, som let kunde føre til en alvorlig Feide.

— „Vi ville ride Skoven igjennem, og ikke hvile før vi naae til Enden," sagde Ivar Bjelke.

— „Nei, jeg mener, at vi først skulle bede, naar vi vel ere over Grændsen igjen og i Sverriges Land," sagde hans Ledsager. „Thi sandt at sige, skjøtter jeg ikke Stort om at træffes med mine Ryttere i dansk Land, al den Stund det dog ikke skal see ud som en Krigserklæring. Og jeg har ogsaa indrettet det paa, at vi kunne bede i den første svenske Lehnsgaard, og der blive vi ven-

tede. Have I valgt mig til at hjelpe Eder, maae I ogsaa give Eder i min Vold, til I ere i Sikkerhed."

— „En Lykke var det, at vort Brev traf Eder, Herr Gustav Eriksøn. Havde I ikke været saa nær ved Grændsen, og havde I ikke kunnet hjelpe os, da havde jeg ikke vidst, hvor jeg skulde laane saa mange Ryttere fra til Sikkerhed, uden at enhver Hund i Landet skulde komme til at halse bagefter os. Men nu mener jeg, at vi skulle slippe bort, uden at Nogen veed hvorledes det er skeet, eller hvor vi ere blevne af."

— „Jeg havde Intet at forsømme dermed," sagde Gustav Eriksøn, „thi nu, det er Midtvinters, ligger jeg ledig med mine Svende."

— „Da have I ikke været ledige i Sommer, det maatte Kongens Tropper bekjende, da de mødtes med Eder ved Dufvenæs. Jeg hører, at I har været Erkebispen en haard Hals, saa ung I er, i hans Feide med Steen Sture, og at I har afslaaet den Forstærkning, som Kongen sendte Gustav Trolle, saa at der var flere Døde end Levende tilbage paa Valpladsen."

— „Et Sted skal man tjene sine Sporer," sagde Gustav Eriksøn, „og en Nar, der opsætter det længer, end han har nødig. Jeg tænker, at jeg til Sommeren kan faae en Fane at føre, og skulde Skjebnen stille Eder imod mig i Slaget, vil jeg see at fortjene Eders Lovtale, ihvorvel det maaskee vil falde mig vanskeligere, end ved Dufvenæs."

— „I har lært at smigre i Felten," sagde Ivar Bjelke. „Af mange Danske veed jeg, at I dertil kan slaae som en Mand, og Claus Daa har sagt mig, at I er en øvet Luthspiller. En Mand, som kan slaae Mændene til rette Tid, og smigre og spille for Qvin-

derne, han kan naae høit i vore Dage, og I er stærkt paa Veien dertil, thi I har allerede erhvervet Eder et Ry, som ikke mange Mænd have paa Eders Alder."

— „Lad nu Nogen komme og sige mig, at en Dansk ikke kan have en Honningtunge, jeg skal nævne ham Eder som et Exempel," sagde Gustav Eriksøn leende.

Medens de saaledes talede, fore Hestene i strakt Trav gjennem Skoven og hen ad de sneedækte Veie. Omsider naaede de Grændsen mellem Danmark og Sverrig, og kort efter standsede de ved en Lehnsgaard. Der droge de ind med Slæden, og Svendene omringede imidlertid Gaarden, saa at Ingen slap ud eller ind.

Her vare baade Skræddere og Skindere tilstede, som Gustav Eriksøn havde bestilt hid, for at de kunde gjøre Klæder til Gundel Griis og til Fruentimmerne, som vare med hende. Thi hun var draget med sit bare Hoved ud af sin Moders Huus, ligesom hun gik og stod, og han havde forudseet, at det vilde blive nødvendigt at forsyne hende til at reise videre, da det ikke let var muligt at forberede Flugten saaledes, at hun kunde have Alt med sig, hvad hun behøvede.

Gundel takkede Gustav for det store Bevis paa hans Venskab for Claus Daa, som han havde givet ved at laane dem Folk til at beskytte deres Flugt, og ved selv at lede den og for den Omhu, han havde viist hende, ved at sørge for hendes Fornødenheder. Det adspredte hendes Sind noget, at maatte beskæftige sig med disse nødvendige Tilberedelser.

Medens de endnu vare i Lehnsgaarden, kom en Slæde dertil, ledsaget af nogle bevæbnede Svende til Hest. Det var Gundels Moster, Fru Marthe, som begjerede at tale med hende.

Rytterne vilde ikke tillade Nogen at komme ind i Gaarden, og der blev talet Meget frem og tilbage, inden hun kunde formaae Nogen af dem til at gaae ind og melde hendes Begjering for Dem, som havde udsat dem.

Gustav Eriksøn negtede, at hun maatte komme ind; men da Claus Daa hørte, at Gundels Møster holdt udenfor Porten, og saae de Taarer, Gundel stræbte at holde tilbage, blev han bevæget og talede for Gustav og for Ivar Bjelke, saa at de endelig gave Lov til, at hendes Slæde maatte komme ind i Gaarden; men Svendene maatte blive udenfor hos Rytterne, som vogtede paa dem.

Fru Marthe stod bedrøvet ud af Slæden og traadte ind i Forstuen, hvor fire Svende med lange, ladte Hagebøsser stode for Døren, som hun gik ind igjennem.

Da hun kom ind og endelig fik sin Søsterdatter at see, som sad alene i Stuen, med Hænderne for Øinene, i en sørgmodig Stilling, brast hun i heftig Graad, og bad hende at betænke den Tort og Sorg, hun gjorde sin Moder, som sad hjemme og græd og klagede sig ynkeligt. Hun formanede hende til, at hun skulde vende tilbage igjen med hende til sin Moder, som havde lovet at ville forlade hende Alt, hvad hun havde forbrudt imod hende.

Gundel taug bedrøvet.

Fru Marthe, som haabede, at hendes Ord skulde finde Indgang hos hende, fornyede sine Bønner og Formaninger. Hun sagde, at hvis hun ikke efterkom hendes Begjering, men fremturede i saa høilig at bedrøve sin Moder, vilde hun blive Aarsag til hendes Død.

— „Vend tilbage med mig, mit kjære Barn," sagde hun, „og Alt skal blive forladt. Husk at der staaer: Du skal ære din Fader og din Moder, paa det at det maa gaae Dig vel."

— „Ak, vistnok kan Ingen ære sin Fader og sin Moder mere end jeg," svarede Gundel. „Og saa længe man kun forlangte af mig, at jeg skulde frasige mig al Lykke i denne Verden, har jeg adlydt, som det sømmer sig en Datter. Men nu, da de forlange, at jeg skal ægte en Anden, end Den, jeg har givet min Tro, og begaae en stor Synd, der vil gjøre ham ulykkelig, som jeg elsker mere end mig selv, saa har jeg maattet søge en Udgang af denne Elendighed. Gud veed, at jeg har gjort det med et tungt Hjerte. Men Qvinden skal forlade sin Moder og sin Fader, og følge med sin Husbond."

— „Kjæreste Gundel, vi ville ikke strides om saadanne Sandheder, som hver for sig have Hævd. Vend tilbage med mig, og Alt vil blive Eder tilgivet."

— „Og veed I det saa vist, kjære Moster? Ja, dersom I kan forsikre mig, at min Moder og min Fader vil bevilge, at vi maae faae hinanden til Eie, saa vil jeg følge Eder tilbage igjen."

Gundel betragtede hende vist. Fru Marthe slog Øinene mod Gulvet.

— „Nei, det kan jeg ikke tilsige Dig. Og ihvorvel jeg vil anse det for en stor Ulykke, om jeg ikke skulde faae Dig tilbage med mig, saa vil jeg ikke forpante mit Ord for Noget, som jeg ikke kan svare Dig for. Men Herr Ivar Bjelke kan jo selv tale med din Fader derom, og det kan vel nok være, at han vil synes ham en Beiler, som han ikke vil negte din Haand for at befordre dit Livs Lykke."

— „Ak, det er ikke Ivar Bjelke, jeg har givet min Tro," sagde Gundel, „det er Claus Daa, som jeg har kaaret til min Ledsager i dette Liv, om jeg ikke skal

vandre det alene. Og den Tro vil jeg holde ham til mit sidste Aandedræt."

— „Claus Daa!" udbrød Fru Marthe forskrækket. „Claus Daa? Han, som nylig har villet dræbe . . ."

— „Tal ikke ud, kjære Moster, det er en skjændig Bagtalelse, det har han aldrig gjort!"

— „Men han, som din Fader hader af gammelt Nag, der aldrig vil blive glemt. Det er jo dog vist, om Andet ikke er det, at han er en Søn af din Faders Uven. Ikke sandt?"

Gundel taug nogle Øieblik. Derpaa sagde hun bedrøvet og sagte: „Dersom min Fader elsker sit Had høiere end sin Datter . . . saa beholder han det . . . og mister hende . . ."

— „Ak, han vil aldrig give sit Minde til denne Forening. Aldrig!"

— „Ja, saa er den første Forvildelse saa god som den sidste," sagde Gundel, og græd bitterligen.

Claus Daa traadte ind i Stuen, og henvendte Ordet til Fru Marthe.

— „Det gjør mig ondt, at jeg nødes til at skynde paa Eders Reise," sagde han. „Som Sagerne staae, kunne vi ikke opholde os længe, og det kan lidet nytte, at tale om hvad der ikke mere kan ændres. Tro mig, jeg har vel betænkt hvad det vil sige, at føre en Datter fra hendes Faders Huus, naar man selv ikke har fredet Tag over Hovedet. Men Fattigdom og Møie ere ikke det værste Onde i denne Verden, og det er bedre at være landflygtig i Kjærlighed og Trofasthed, end at være rig og fornem i Mismod og Had. Thi i Kjærlighed er en stor Lykke. Vend tilbage til Gundels Hjem, stræb at forsone hende med hendes Slægt, og Gud vil lønne Eder

derfor; men tael ikke mere om at forandre hvad der er skeet, thi det kan ikke omgjøres, og hende faaer I ikke med Eder."

Gundel traadte hen til Claus Daa og lagde sin Haand i hans, til Bekræftelse.

— „Hav Barmhjertighed med mig i min Hjertens Angest," sagde Fru Marthe bønlig. „Viis mig ikke bort saaledes. Lad mig dvæle hos hende de faa Øieblik, det endnu vil være mig muligt at see hende."

Gundel omfavnede hende med vaade Øine.

Medens de saaledes talede sammen, ankom den tredie Slæde med Ivar Bjelkes Søster. Da han saae, at det var hende, gav han Befaling til at Porten skulde aabnes for hende, og hun blev ført ind i Stuen til de Andre.

Fru Marthe bebreidede hende med Bitterhed, at hun havde forraadt Gjestevenskabet i det Huus, der havde modtaget hende med Venlighed. Men Thora forsvarede sig og sagde, at hendes Venskab for Gundel var større end hendes Begreb om Gjestevenskab, og hun vilde med en god Samvittighed gjøre det Samme en anden Gang.

Da Fru Marthe spurgte Thora, om hun ikke nok vilde blive hos hendes Søsterdatter, og ønskede at vide hvor de droge hen, svarede Claus Daa, at Herr Ivar Bjelke allerede havde lovet Gundel, at hans Søster skulde blive hos hende. Hvor de droge hen, vilde han ikke sige; men det var hans Bestemmelse at bringe Gundel i Sikkerhed et Sted, hvor Ingen skulde kunne tage hende bort igjen. Selv vilde han drage i fremmed Krigstjeneste imens, og forvente bedre Dage, indtil det kunde lykkes dem at faae hendes Faders Samtykke til at de maatte komme sammen.

— „Ak, det vil aldrig lykkes Eder, om I saa ventede i hundrede Aar," sagde Fru Marthe. „Det Samtykke faaer I ei, det er vist nok."

— „Hvis det er saa, som I siger, da vil jeg heller ikke vente derefter, thi det vilde kun være at spilde vor egen Lykke, uden at gavne Andre. Er Eders Fru Søsters Mand saa haard og ubøielig, da kunne vi ligesaa gjerne holde Bryllup strax."

Gundel brast atter i en heftig Graad.

— „Kjære Gundel, endnu kan I vende tilbage til Eders Faders Gaard, hvor I vil faae Tilgivelse for Eders Omvendelses Skyld. Hvad jeg kan byde Eder i dette Liv, er en usikker Lod, al den Stund min Skjebne kan føre til mange Omskiftelser. Det er kun lidet lysteligt at gaae i fremmede Lande, og at leve langt fra alle sine Kjære. Jeg giver Eder af et godt Hjerte den Tro igjen, som I gav mig; thi da I skjenkede mig den, var jeg i bedre Kaar end nu for Tiden. Men I maa selv vælge i denne Stund mellem Eders Fader og mig. Og vil I følge mig, og døie onde og gode Dage med mig, da maa I høre mig til; thi som Tingene nu staae, seer I nok, at der er Intet at vente efter, da vi dog ikke ville faae den Velsignelse, som vi helst ønskede, og som Gud veed det har været vor Mening, at vi vilde afvente."

Fru Marthe saae bønligt til Gundel. Men at bede hende, turde hun ikke vove.

Gundel gik tvert over Gulvet til Claus Daa, og rakte ham sin Haand.

— „Den Tro, jeg gav Eder, den gav jeg Eder ikke for bedre eller slettere Kaar, men jeg gav Eder den for Eders egen Skyld. Og for Eders og min Skyld

vil jeg holde den til min sidste Stund med trofast Kjærlighed."

— „Derfor lønne Eder Gud evindelig!" sagde Claus Daa bevæget, og trykkede hendes Haand til sit Bryst.

Fru Marthe tog Gundel i sine Arme og kysſede hende. Derpaa vendte hun sig bedrøvet om for at gaae.

Gundel tog et stort Stykke Mynt ud af sin Silkepung, og rakte hende det.

— „Kjære Moster!" sagde hun med bævende Stemme, „giv min Moder Dette. Det er det Eneste, jeg har faaet med fra mine Fædres Huus."

Thora Bjelke, som saae hvor meget denne Afſked smertede Gundel, trængte Fru Marthe at hun skulde tage bort. Under grædende Taarer omfavnedes de og skiltes ad. De bade Alle Fru Marthe, at hun skulde mægle i denne Sag og mage det saa, at Forældrene gave deres Samtykke. Hun lovede, at gjøre hvad der stod i hendes Magt.

Og med et sorrigfuldt Hjerte steg Fru Marthe i Slæden og kjørte tilbage til Gundels forladte Hjem, ledsaget af de Svende, der havde fulgt hende fra Gaarden. —

Den næste Morgen ved Otteſangstid droge de Flygtende fra Lehnsgaarden, thi nu turde de ikke tøve længer, af Frygt for at Efterretningen om denne Bortførelse kunde have naaet Herr Jochum Griis og Gundels bestemte Brudgom, og at de kunde have forenet sig om at sætte efter dem med alle deres Svende, ind over Grændsen, som de endnu vare tæt ved. Klæderne vare nu ogsaa færdige, og der var ingen Grund til at udsætte deres Afreiſe længer.

Gundel og Thora ſtege i den ene Slæde, ſom Claus Daa kjørte, og Fru Marthes Jomfru og den gamle Lucie i den anden. Rytterne ſluttede ſig til dem, og nu gik det atter afſted, ſaa hurtig ſom Heſtene kunde løbe. Guſtav Erikſøn og Ivar Bjelke vilde ikke forlade dem, før de vidſte dem i Sikkerhed.

Deres første Plan havde været at drage til en befæſtet Gaard, ſom tilhørte en af Guſtav Erikſøns Frænder, hvor Gundel kunde være i Sikkerhed og afvente bedre Dage. Men Fru Marthes Overbeviisning om, at Ridder Griis vilde være ubøielig, havde forandret denne Plan og det blev nu beſtemt, at de ſtrax ſkulde lade ſig vie i Sverrig, og derpaa, jo før jo heller, ſee at naae en Søhavn, hvorfra de med det første aabne Vande, ſom ſnart kunde ventes, da Vinden allerede havde vendt ſig og blæſte ſtærkt fra Sønden, kunde ſeile til Pommern, hvor de vilde blive, indtil de igjen havde prøvet en Forſoning med deres Forældre, og kunde tage Beſtemmelſe om deres Fremtid.

Uagtet Gundel, da hun gik fra ſin Faders Huus, var overbeviiſt om, at hun ingenſinde vilde gifte ſig uden hans Samtykke, og kun flygtede for at unddrage ſig den forhadte Thorbjørn Grubbe, og for at kunne afvente bedre Dage i dyb Eenſomhed, havde Forholdet nu forandret ſig ſaaledes, at hun ikke vidſte at indvende Noget imod den Plan, ſom Claus Daa og hans trofaſte Venner havde lagt. Og med et bedrøvet Hjerte gav hun ſit Samtykke til at denne Forening, ſom hun engang havde troet, at hun ſkulde gaae imøde under Glæde og Velſignelſe, blev indviet hvor de fandt det bedſt.

Men uagtet de henvendte ſig flere Steder, fandtes ingen Geiſtlig villig til at vie dem til hinanden. Der

havde nylig fundet en Bortførelse Sted af en Adelsmands Datter i det nordlige Sverrig; hun var i Slægt med Rigsforstanderen, og han havde udvirket et Forbud af Bisperne, at Ingen maatte vie hende og lyse Velsignelsen over hende. Ihvorvel de Geistlige gjerne troede, at dette Par ikke var Rigsforstanderens Slægt, og antoge de to Adelsmænds Ord for fuldkommen troværdigt, turde de dog ikke foretage en Handling, som kunde komme dem dyrt at staae, ifald der, om kortere eller længere Tid, skulde blive Efterspørgsel om dette Giftermaal. Thi at en ung Dame og en Adelsmand kom, ledsaget af tvende Venner og halvhundrede Ryttere, for at holde Bryllup, det tydede paa, at det ikke maatte være med hendes Forældres og Værgers Samtykke at de foretoge dette Skridt, som disses Samtykke behøvedes til, hvis Alt skulde gaae til med Rette.

Efter at de havde faaet den samme Besked hos flere Geistlige, som de henvendte sig til, sank Modet hos dem Alle, og Forholdet begyndte at blive mere piinligt. De indsaae nu, at om de end reiste det ganske Land rundt, vilde de overalt møde den samme Modstand, og hvad der ikke var lykkedes dem i Sverrig, det vilde endnu mindre lykkes dem i deres eget Land. Thi paa samme Tid, som Lovløsheden var stor i Landet, og Geistligheden deeltog heri, saa godt som nogen anden Stand, herskede der dog i denne Stands indbyrdes Forhold, en streng Disciplin.

Gundel søgte at skjule sin Ængstelse, men naar Ingen bemærkede det, græd hun stille. Thora Bjelke skjendte paa Præster og Bisper, og ønskede Ondt over alle haardhjertede Forældre. Det var tydeligt, at denne Begivenhed, der var forekommen hende saa romantisk,

da Planen til Flugten blev lagt, nu forekom hende høist prosaisk og kedsommelig, da Virkeligheden med alle sine Følger skulde bekæmpes.

Ivar Bjelke var af sin Søsters Mening, ihvorvel han taug dermed, og Gustav Eriksøn vidste intet Raad. Da han drog over Grændsen med sine Ryttere, for at hjelpe Claus Daa til at bortføre sin Brud, havde han indrettet Alt paa, at hun skulde finde et sikkert Tilflugtsted, hvor hun i Stilhed kunde afvente bedre Dage. Men saaledes at slakke om som Eventyrere, til Fabel for alle Abbeder og Munke, og i bestandig Frygt for, at man dog engang maatte komme dem paa Spor og tilintetgjøre Frugten af saa mange Anstrengelser, det var ham hørlig imod. Det udsatte desuden hans egen Stilling, naar Rigsforstanderen skulde faae det at vide, uden at gavne hans Venner.

Claus Daa følte alt Dette, fuldtvel saa dybt som nogen Anden. Hans Blik hvilede ofte tungsindigt paa Gundel, og i dybe Tanker sad han bag paa Slæden, som fortsatte denne planløse Flugt.

Ved det næste Bedested, da de sædvanlige Forsigtighedsregler vare trufne, for at afværge Overfald, og de Alle sad tause og tankefulde omkring Ilden og varmede de forfrosne Lemmer, brød Claus Daa den trykkende Taushed.

— „Det er en haard Skjebne, der forfølger mig og Alt, hvad der knytter sig til mig," sagde han. „Vi have nu prøvet nok for at vide, at den ikke lader sig tvinge. Det vilde være daarligt at stampe mod Braaden, men det vilde være syndigt at drage en Uskyldig med i de tunge Omskiftelser, som endnu kunne være mig bestemte. Hvad jeg siger nu, har jeg modent overveiet,

det er ikke Tanker som Flyvegriller, men jeg har prøvet dem i mit Hjerte, og jeg vil udføre dem, som det sømmer sig en Mand."

Gundel betragtede ham ængstelig, de Andre med Nysgjerrighed.

— „Vi kunne ikke længer slakke saaledes om, vi ere hverken Skovmænd eller Tatere. Og Helgene skulle bevare mig for at tragte efter en Forening, som vel er mit høieste Ønske paa denne Jord, men kun naar den kan skee saaledes, at Hun ikke behøver at rødme derover, der har vandret reen som en Engel, til hun kjendte mig. Der er nu kun to Ting tilbage, som vi kunne gjøre med Ære, jeg vil lade Gundel vælge imellem dem, og det siger jeg, at ihvad hun end vælger, saa vil jeg min Livstid sige og mene, at Det, hun har valgt, er det Rette."

Claus Daa trak Veiret dybt, og vedblev: „Gundel kan drage tilbage til sit Fædrehuus, og søge Forsoning med sine Egne. Den vil ikke blive hende negtet, thi saa haardt kan ingen Faders Hjerte være, at han skulde lukke sin Dør for en kjærlig Datter. Og jeg vil haabe til Gud, at Ridder Griis vil lære af hvad her er skeet, at man ikke skal anvende Tvang til Det, som mest af Alt bør være frivilligt."

Gundel betragtede ham kjærligt. „Eller?" sagde hun spørgende, da han taug.

— „Eller jeg vil bringe hende til min Moder paa Gurre," sagde Claus Daa. „Jeg vil sige til hende: Jeg veed vel, at der har været Kiv mellem to Fædre; men Barnslykke er vel mere værdt, end en gammel Strid mellem ærlige Mænd. Denne Pige har skjenket mig sit Hjerte og sin Tro, jeg har taget hende fra hendes Faders

Huus og fra hendes Moders Arme. Jeg beder om Plads for hende ved Eders Arne, om den Plads, som den Vilde ikke negter den Forfulgte, naar han kommer til ham i Ørkenen, var det end hans Dødsfjende, som bad derom. Jeg beder Eder at modtage Eders Fjendes Datter, og unde hende Fristed og Tid til at forlige sig med sine Egne, som forfølge hende, fordi hun elsker Den, der er Kjød af Eders Kjød og Been af Eders Been. Og indtil Dette er naaet, vil jeg vandre fredløs om til Straf, og først vende tilbage, naar I sige mig, at Eders Hjerter ere stemte til Mildhed og Forsoning. Hvad jeg nu beder om, det er Det, som ingen ærlig Riddersmand kan negte, om hans Had end var nok saa stort."

— „Min Moder er Fromheden og Mildheden selv," vedblev han, „og hun har stor Magt over min Fader. Han kan vel være streng og ubøielig, men han er en sand Riddersmand, ædel og høimodig, og end er Ingen bleven skuffet, som har nærmet sig ham med Tillid. Jeg haaber til Gud, at det skal lykkes mig at forsone ham, og bringe ham til at føle, at det er den bedste Hevn, at forlade. Og da vil Eders Fader vel heller ikke staae tilbage for ham, thi saadanne Mænd kunne lige saa vel kappes i det Gode, som i det Stivsindede."

De saae Alle paa hverandre og talede ikke. Men Gundel tog Claus Daas Haand og sagde: „I har vel ikke nogensinde tvivlet om, at jeg ikke vil forlade Eder; lad os drage til Gurre, med god Fortrøstning. Har Eders Moder en kjærlig Søn — det skal visselig ikke være min Skyld, om hun ikke ogsaa skal have en kjærlig Datter. I har havt min Skjebne i Eders Haand, og hvad I havde villet, det havde jeg fulgt i Blinde . . . Jeg takker Eder, Claus Daa, for Det, I har gjort imod

mig; thi nu kan jeg endnu haabe, at jeg kan vinde Fred med Mine, og faae den Velsignelse, som jeg ikke kan savne, naar jeg skal være lykkelig."

Claus Daa kyssede bevæget hendes Haand og holdt den en Stund inden i sine. Da han slap den, trykkede han den kjærligt, og Gundel gjengjeldte det med et Haandtryk, der var fuldtvel saa talende, som noget Ord. —

Det lille Selskab lignede et Skib, som længe har været tumlet om paa Havet, uden at lystre Roret, og er blevet kastet snart i den ene Retning, snart i den anden. Naar det atter seiler til et bestemt Maal og kløver Bølgerne med sin Kjøl, besjæler Mod og Haab den hele Besætning, der nys var forsagt og modløs. De havde nu en Plan at følge, og en Plan, som Alle billigede. Det blev aftalt, at Gustav Eriksøn skulde ledsage dem, med sine Ryttere, til Grændsen af Skaane, derfra skulde de under Forklædning see at naae Kysten, snarest muligt. Begunstigede af den strenge Frost, som havde slaaet Bro over Øresundet, vilde de fare over Isen til Sjelland, hvilket kunde iværksættes lettere, end om Sundet havde været aabent. Naar Claus Daa hemmelig havde bragt Gundel til Gurre, skulde han holde sig skjult der, eller i Omegnen, indtil han kunde komme med et Skib fra Ørekrog til den pommerske Kyst eller til Lybek, og det vilde ikke falde vanskeligt, thi der fandtes altid Skippere, som seilede den Vei, da Handelen strax om Foraaret begyndte at blive livlig, og der altid laae Skibe indefrosne, som med Længsel ventede paa at komme hjem.

Og om end ogsaa alt Dette ikke ganske var uden Fare, saa havde man ikke andet Valg, og derfor syntes det maaskee bedre, end om man kunde have vraget imellem flere Udveie.

Ved Grændsen af Skaane tog Gustav Eriksøn en hjertelig Afsked med sine Venner, og modtog deres Tak for den store Tjeneste, han havde viist dem. Og da han drog hjem igjen med sine Ryttere, syntes baade han og de Andre, at der aabnede sig et Savn, som det ikke vilde blive let at udfylde. —

Ivar Bjelke og hans Søster fulgte de Reisende langs med Kysten til Helsingborg, som de naaede lykkelig, uden at være blevne standsede af noget Uheld. Der hyrede de to Slæder, som skulde føre dem til Sjelland, og da de ikke sparede Belønningen, lykkedes det dem at formaae Bønderne, som eiede dem, til at age uden Ophold, hvilket disse vare saa meget mere tilbøielige til, som de frygtede Veirforandring, og Sundet let kunde gaae op medens de vare underveis, eller inden de kunde komme tilbage igjen til deres Hjemstavn.

Det var en klar Vinterdag, Solen straalede i al sin Pragt over den store frosne Flade, langt borte skimtede man de smaa, lave Huse i Ørekrog (det nuværende Helsingør), og bag dem de store mørke Skove, som strakte sig til Gurre og langt der forbi.

Tæt Nord for Staden vældede Kattegattet sine mørkegraae Bølger, saa langt Øiet kunde række til Høire, og den snehvide, rolige, jevne og tilsyneladende sikkre Isbark, der strakte sig til Venstre ned i Sundet saa langt man kunde øine, stod i en skarp Modsætning til det mørke, urolige og farefulde Dyb, som var tæt ved.

Ivar Bjelke saae ud over Havet og sagde: „Det er et godt Varsel, at I forlade den mørke og urolige Sø, som vi hidtil have havt for Øie, for at gaae over den venlige, blanke Isflade. Og der flyve tre Krager, og de drage til Høire, ogsaa det betyder Lykke. Alle

Helgene give, at det maa gaae i Opfyldelse, saa vist som vi ønske det af ganske Hjerte."

— „Amen!" sagde Claus Daa.

Gundel talede ikke, hun omfavnede og kyssede Thora Bjelke, og trykkede hende heftigt til sit Bryst. Det var den Sidste, hun forlod, af sine Barndomsvenner. Med hende forlod hun en Fortid, og begyndte et nyt Liv, under nye og ængstende Forhold.

Claus Daa hjalp hende i Slæden, og pakkede hende omhyggelig ind til denne kolde Fart. Ved Siden af hende sad Fru Marthes Jomfru. Selv tog han Plads i den forreste Slæde ved den gamle Lucie, for at vise Vei og prøve Isens Fasthed, i Tilfælde af, at de skulde møde vanskelige Steder. Kudskene smeldede med Pidskene, Hestene satte i Trav, Ivar Bjelke og hans Søster vinkede ad de Bortdragende, og Slæderne fore hen over Øresund, hurtigere end Snekken skærer igjennem Bølgerne for en gunstig Vind. —

XXII.

Gurre-Slot.

Det er en underlig Fart, over et ſvælgende Dyb, der vælter ſine Bølger uſtandſet fort, under et Dække af nogle Tømmer frosſent Vand, ſom en Solſtraale kan bringe til at forſvinde, eller en Stormvind kan tilintetgjøre. Og denne Solſtraale ſkinnede i ſin fulde Glands, og denne Stormvind ſtrøg hen over den blanke, glatte Jisørk, og pidſkede Sne i Anſigterne paa de Reiſende. Af og til forenede ſig med Vindens Hylen en buldrende Lyd, der lød ſom en Brølen fra Afgrunden under dem, og da fulgte ofte en Knagen i den Vei, de kjørte paa, og Iſen ſkød ſtore Revner til Siderne, ſaa at Vandet piblede frem og blødede Sneen i den nærmeſte Omkreds, hvorved det blev kjendeligt, hvor mange ſaadanne Revner der efterhaanden dannedes, og hvor langt de ſtrakte ſig.

Kudſkene bleve betænkelige derover, de vidſte hvad det havde at betyde, og de pidſkede paa Heſtene for at naae Land ſaa ſnart ſom muligt.

De Reiſende taug Alle. Gundel havde foldet ſine Hænder til andægtig Bøn. Claus Daas aarvaagne Blik ſpeidede rundt om, for at iagttage om noget Forbud ſkulde ſees paa en overhængende Fare, og derfra faldt

hans Øine til den Slæde bag ved, der indeholdt Alt, hvad der var ham kjæreſt paa denne Jord.

De naaede lykkelig den ſjellandſke Kyſt, da Solen var nær ſin Nedgang. For at undgaae at blive bemærkede, lod Claus Daa Kudſkene kjøre i Land neden for Ørekrog, og nu kunde de, ad tildeels ubanede Veie, naae hans Barndomshjem, ſom laae i Skoven, en Miil fra Ørekrog og omtrent lige ſaa langt fra det gamle Esrom-Kloſter.

Men han turde ikke viſe ſig aabenlyſt paa Gurre-Slot. De kjørte derfor til et Bondehuus, en halv Miil derfra, og her fandt de Huusly. Claus Daa foregav, at han ſkulde have en Sammenkomſt med Abbeden paa Kloſteret, men havde forfeilet Veien. Nu vilde han tilfods begive ſig derhen og ſelv melde ſin Ankomſt, imidlertid ſkulde Fruentimmerne blive i Huſet og afvente, hvad Beſked han vilde ſende dem om deres videre Reiſe.

Kudſkene bleve ſkikkede tilbage igjen, da de foretrak ufortøvet at benytte det Vindſtille, der var indtraadt henimod Aften, og den maaneklare Nat, til at ſlippe over Sundet, ſom maaſkee allerede imorgen vilde være vanſkeligt at paſſere. Med en rigelig Belønning og de bedſte Ønſker for en lykkelig Hjemreiſe, droge de tilbage ad den ſamme Vei, de vare komne, og Claus Daa ſaae dem gjerne kjøre bort, for at diſſe Vidner om deres Reiſe kunde være af Veien.

Da Gundel og hendes Ledſagerinder vare komne til Sæde i Bondens tarvelige Stue, begav Claus Daa ſig alene paa Veien, med Løvte, at han inden Natten ſkulde lade høre fra ſig. Gundels inderligſte Bønner ledſagede ham.

Aftenſkumringen var endnu ikke tilende, da han

naaede Gurre-Slot. Den brede Slotsgrav var tilfros-sen, og han kunde komme over uden at kalde paa den gamle Portner, som ellers kunde være tvær nok til at vægre sig ved at lade Vindebroen gaae ned for en Ube-kjendt. Indenfor Graven var en stor Banke, midt paa den stod en høi og bred Ringmur med et Taarn i hvert af dens fire Hjørner, og midt paa den Plads, som denne Ringmuur indhegnede, laae Gurre, et Taarnslot. (eller fritstaaende Donjon) af ringe Omfang, fire Lofter høit og stærkt befæstet. I Ringmurens fire Taarne, som alle fire vare flere Lofter høie, vare Ridder Olufs to hun-drede Svende indqvarterede. I Hovedbygningen boede Ridderen selv med sin Hustru, Fru Hylleborg, og deres Tjenestefolk.

Til Lykke for Claus Daa stødte han strax paa en Terne, som overtog den vanskelige Forretning, at bringe den Besked til Borgfruen, uden at Nogen mærkede det, at en Fremmed, som havde et Budskab at bringe hende, bad om en Samtale i Enrum.

Pigen førte ham ind i et Kammer, indtil hun havde indhentet sin Frues Befaling.

Fru Hylleborgs Hjerte bankede ved denne Efterret-ning, hendes første Tanke gjeldte hendes landflygtige Søn, og hun ilede den Fremmede imøde med Frygt og Læng-sel. Trods Forklædningen kjendte hun ham, og hun kunde neppe oppebie at de bleve alene, før hun sluttede ham i sine Arme.

Men hendes Glæde over Gjensynet gik over til Bedrøvelse ved at erfare de mislige Omstændigheder, som ledsagede hans Hjemkomst. Og blandt disse stod det Selskab, han førte med sig i hendes Ægtefælles Uvens Datter, øverst; thi dette Forhold fandt hun langt far-

ligere at ordne, end Kongens Unaade, idet hun følte sig overbeviist om, at ihvor vred Kongen end var, saa kunde man handle med ham derom, da her ikke var Talen om nogen Drabssag. Og om hendes Husbond endog skulde give endnu firetusinde Mark i Bøde, for at faae Sagen fuldstændig forligt, vilde han ikke blive nogen fattig Mand for det. Men en gammel Manns Had er voxet med ham og har faaet Hævd, og derimod er det svært at stride.

Fru Hylleborg var en af de Qvinder, som med et ømt og kjærligt Hjerte forbandt en høi Grad af Mod og Fasthed. Hun mistvivlede ikke let om nogen Sag, og havde Snille og Klogt til altid at udfinde den Side, hvorfra den skulde tages. Hun udspurgte sin Søn hurtig om de nærmere Omstændigheder, han aabnede sit Hjerte for hende, og meddeelte hende Alt, hvad der angik ham og Gundel. Og Fru Hylleborg havde snart lagt sin Plan. Hun gik strax ind til Ridder Oluf og sagde ham, at hun havde faaet Bud, at nogle kjære Gjester vilde komme til dem, de vare i Nærheden og begjerede, at der maatte blive sendt dem Heste imøde. Og da Ridderen havde tilladt, at nogle Svende maatte sidde op og tage Haandheste med, sendte hun sin Søn tilbage til de Ventende, og bad ham at føre sin Brud til Slottet, men ikke hurtigere, end at hun kunde faae Tid til at forberede sin Husbond paa disse uformodede Begivenheder.

Medens Claus Daa drog tilbage til den med Angest ventende Gundel, for at afhente hende, nyttede Fru Hylleborg Tiden saa vel, at den gamle Ridder snart var underrettet om Sønnens Tilbagekomst, for at søge Tilflugt hos dem, indtil han kunde forlige sin Sag eller

slippe bort af Landet. Thi han vilde ikke rømme før han havde tilbudt sig, mod sikkert Leide, at lade sin Sag undersøge for Raadet. Den gamle Ridder fandt dette hæderligt og sig værdigt. Og dette lettede den bekymrede Moder Overgangen til den vanskeligere Deel, at hans Søn hjemførte Jochum Griis's Datter, som sin Brud.

Ridder Oluf blev forfærdelig opbragt derover; men Fru Hylleborg forstod at skaffe Forsoningen Indgang, efter at Lehnsmanden havde buldret ud og skaffet sin Vrede Afløb i en Strøm af Ord om længst forløbne Tiders Stridigheder, saa at han, som var en godmodig Mand og en god Christen, tilsidst indsaae, at han ikke burde staae tilbage for en Hedning, som vist vilde give den Flygtende Beskyttelse, der bad om det ved hans Arne. Og da Fru Hylleborg antydede, at Dette var en Hevn over Jochum Griis, som han ikke kunde naae at gjøre Gjengjeld, men hvorved han maatte føle sig overvunden, fandt denne Betragtning Indgang hos den gamle Lehnsmand, saa at der ikke manglede meget i, at han længtes lige saa oprigtig efter at see Jochum Griis's Datter, som efter sin egen Søn. Og hvad der ogsaa bidrog hertil, var den Omstændighed, at han var vred paa Thorbjørn Grubbe, der havde havt en Slægtning af Oluf Daa til Ægte, og efter Sigende havde behandlet hende slet, saa at hun tog sin Død derover. At hans Søn nu tog hans Brud fra ham, fandt han at være en Styrelse af Forsynet, som vilde hevne ved en af Slægten paa en følelig Maade, hvad Herr Thorbjørn havde forbrudt imod den Hensovede.

Vi ville ikke videre omtale de Optrin, som fandt Sted, da Claus Daa, inden Nattens Frembrud, førte

Gundel og hendes Terner, som saa trofast havde fulgt hende, til Gurre-Slot. Fru Hylleborg modtog Gundel med Venlighed, Herr Oluf med ridderlig Høimodighed, og to Dage vare ikke forløbne, før hun ganske havde vundet de Gamle ved den Ynde, der ledsagede Alt, hvad hun foretog sig, og ved den Fiinhed i Følelsen, som lod hende gjette ethvert Ønske, endnu inden det var yttret, saa at de Begge vare næsten lige saa indtagne af hende, som Claus Daa.

Ridder Oluf skrev strax Brev til sine gamle Venner, Mogens Gjø og Ove Bilde, og betroede dem, at hans Søn var kommen til Gurre, i den Hensigt at begjere Leide for sig, saa at hans Sag kunde blive lovlig undersøgt af Raadet, og hans Uskyldighed godtgjort. Han bad dem at bringe denne Sag i Rigtighed paa bedste Maade, og snarest muligt; thi lykkedes det ikke, maatte han benytte første aabne Vande til at frelse sig udenlands, indtil bedre Tider. Han skrev ogsaa til den gamle Ridder Stud, hvem han havde indbudet til Jagt og Pølsegilde, og gjorde den nysgjerrige, gamle Sladdrer, som under nærværende Omstændigheder vilde være en besværlig og farlig Gjest, en Undskyldning for, at han opsatte Gildet til en beleiligere Aarstid, hvorom han nærmere skulde underrette ham, da Vinteren nu var lovlig streng, baade til Reisen og Jagen. Og nu sendte han en paalidelig Svend til Kjøbenhavn med Brevene.

Den gamle Niels Stud kunde ikke faae i sit Hoved, at Oluf Daa skulde anse nogen Aarstid for at være for streng til at jage og spise Pølser, og hans Mistænksomhed bragte ham strax paa den Tanke, at her maatte stikke noget Usædvanligt under dette Afbud. Med den ligegyldigste Mine af Verden udfrittede han Sven-

den, paa langs og paa tvers, om Familiens Befindende, og om Alt, hvad den tog ſig for, fra Morgen til Aften, og Svenden kunde ikke undgaae at forvikle ſig i Svarene paa de mange forſkjellige Spørgsmaal, ſaa at Niels Henningſøn ſnart havde fattet, at en Fremmed var kommen til Gurre, — hvilket han ligefrem duttede Svenden paa, og denne heller ikke forſtod at negte tilſtrækkeligt, — og at det maatte være Claus Daa; thi for hvilket andet Menneſke paa denne Jord ſkulde Oluf Daa fornegte ſine Yndlingstilbøieligheder, Jagt og Pølſer.

Og hvor Niels Stud kom hen i de følgende Dage, ſpurgte han med Deeltagelſe om Efterretninger angaaende ſin gamle Vens forſvundne Søn, og ledſagede dette Spørgsmaal med en Mine, der nokſom røbede, at han vidſte Noget om Det, han ſaa ivrig efterforſkede.

Mogens Gjø beholdt Svenden i nogle Dage, for at ſende Bud tilbage. Men hans Brev var kun lidet trøſteligt. Kongen havde paa det Beſtemteſte negtet Claus Daa Leidebrev, til at komme tilbage og forſvare ſig. Han agtede ikke, havde han ſagt, at underhandle med ſine bortløbne Hoffinder, ſom om de vare ſtore Mænd, der kunde ſætte ham Betingelſer. Her behøvedes hverken Forſvar eller Underſøgelſe, thi Sagen laae klar for Dagen. Claus Daa havde brudt Freden og draget Værge paa Krohuus, han havde ſaargjort en Kannik og ſlaget Ruder ud hos en Borger; Dette var nok. Kanniken var ſiden den Tid ſporløſt forſvunden, og der hvilede Mistanke paa Claus Daa, ſom beviislig havde været i Trætte med ham, at han havde hemmelig ombragt ham, af Hevn. At han maaſkee havde været i et Anſlag mod Kongens Liv under den ſkotſke Feide, manglede man Beviis for, men det var høiſt ſandſynligt. Marſken raadede

til, at han hellere skulde gaae udenlands og søge Krigstjeneste, hvor den faldt, end betroe sig til det Usikkre, ved at holde sig længer skjult indenlands.

Ove Bilde skrev omtrent det Samme. Han tilføiede, at der var kommen Klage til Kongen, over Claus Daa, fra Ridder Jochum Griis i Skaane, som havde berettet, at hans Datter var bleven ham voldelig frarøvet af Ivar Bjelke og Claus Daa, og at de havde betjent sig af svenske Ryttere til dette Skalkestykke, saa at det var tydeligt, at de stode i Ledtog med Kongens Fjender. Dertil havde Erkebispen, paa Jochum Griis's Klage sendt et Hyrdebrev til alle Geistlige og ladet dem forbyde under Kirkens Ban, at vie Ridder Jochums Datter til Claus Daa. Alt Dette havde igien bragt ham meget for Orde i Staden, hvilket var til hans Skade. Og den gamle Bisp troede ikke, at hans nuværende Opholdssted var at foretrække for hvilketsomhelst andet, udenfor Riget; thi det lod til, at man maaskee var Claus Daa paa Spor, og siden igaar havde han hørt Flere tale om, at han ikke var langt borte, og at Niels Henningsøn vistnok maatte vide Noget om hvor han var. Men erfoer Kongen eller Sigbrit dette Rygte, kunde det blive farligt for ham.

Disse Efterretninger nedsloge ethvert Haab om en mindelig Forsoning, og Flugten var nu det Eneste, der var levnet Claus Daa. Den gamle Lehnsmand red selv til Ørekrog, og traf Aftale med en Skipper, som havde overvintret der og rustede sig for Hjemreisen til Pommern, om at tage en Reisende med, som vilde forsøge sin Lykke i fremmede Lande. Thi faa Dage efter at Claus Daa og Gundel vare komne til Gurre, var Øresundet fri for Is, og de mørkegraae Bølger væltede

sig skummende der, hvor de nys havde været bundne af Frostens Magt.

Og havde denne pommerske Skipper ikke været der, vilde det have været umuligt for Claus Daa at slippe bort, da der var lagt Beslag paa alle Skibe langs med Kysten, for at faae de fremmede Soldater overførte til Skaane. Thi Kongen rustede sig stærkt til Toget mod de Svenske, og vilde selv begive sig til Hæren snarest muligt, for at begynde Felttoget, som den vedholdende Vinter allerede havde forsinket. Og kunde han ikke snart tage fat paa Arbeidet, maatte han frygte, at det reent vilde gaae overstyr, thi de fremmede Krigsfolk gjorde ham mange Bryderier, og han havde maattet betale Gjeld for dem og gjøre store Bekostninger for at holde dem tilbage.

Ridder Oluf gav sin Søn Tilsagn om, at han vilde beholde Gundel paa Gurre som sin Datter, om end Jochum Griis forlangte hende af ham, og saa længe hun selv vilde blive, skulde hun være saa sikker ved hans Arne, som hun var i et Kloster. Han selv maatte saa trøstig begive sig til fremmede Lande, at tilkæmpe sig Ære og Berømmelse, for at vinde sin Fred herhjemme, eller tjene saa Meget, at han kunde føre sin Brud til sin Borg udenlands. Og indtil Dette skete, vilde hans Fader betragte hende som et betroet Klenodie, og svare til hende.

Det var sorrigfulde Dage, de tilbragte paa Gurre, med Tilberedelserne til Claus Daas Reise. Men over denne Sorg og alle disse Aftaler glemte han dog ikke at bede sin Fader om, at han vilde opsøge Mogens i Kjøbenhavn og atter tage ham i sin Tjeneste, thi denne gamle troe Svend ventede endnu bestandig hos Johan

Spegelberg paa, at Peder Galles Ord skulde gaae i Opfyldelse, og hans unge Herre vende tilbage for at modtage sine Eiendele, som han uafladelig pudsede og holdt i den bedste Orden. Og i dette Testamente, hvori Claus Daa legerede venlige Hilsener til alle Dem, der havde viist ham Hengivenhed, glemte han lige saa lidt den trofaste Anna som Gotfred af Ghemen.

Den sidste Dag var kommen. Claus Daa skulde i Mørkningen begive sig ombord, thi Skipperen vilde benytte Natten, som lod til at blive stjerneklar, til at naae ned igjennem Sundet, da Vinden var gunstig, saa at han inden Daggry kunde være forbi Kjøbenhavns-Slot, og i rum Sø.

Enhver, som veed hvad en Afsked er, veed ogsaa med hvilke Følelser Familien samledes om Middagsbordet. Gundel var ikke istand til at tale for inderlig Bedrøvelse. Fru Hylleborg vilde aflede Sorgen ved at tale om almindelige Ting, og hun var derfor ualmindelig snaksom, indtil hun bemærkede, at hun var den eneste Talende, da taug ogsaa hun. Claus Daa havde saa meget at sige dem Alle, og dog var han stille og indesluttet, og den ellers djerve og høittalende gamle Ridder, som i sin Alderdom paa engang var bleven tilgængelig for Ungdommens Følelser og Tanker, ved at leve iblandt sine Børn i disse Sorgens og Ængstelsens Dage, der havde sluttet dem nærmere og tættere til hinanden, han følte sig usædvanlig blød, og skammede sig over sin Svaghed, som Noget, der var en graahærdet Riddersmand uværdigt.

Enhver Bid sad dem fast i Halsen, og ingensinde har et Middagsmaaltid mere lignet et Gravøl, end dette.

Da blev Tausheden brudt af en lang, udholdende Tone fra Taarnvagtens Horn. Enhver greb med Be-

gjerlighed denne udvortes Anledning til at bryde den beængstende Stilhed, og fremsatte sine Gisninger om hvad dette kunde betyde.

— „Jeg haaber, at det ikke er Niels Henningsøn, som kommer alligevel for at kræve sine Pølser," sagde Ridder Oluf, for at sige en Spas. „Han er den Mand, som det ikke er let at skræmme fra Fadet, naar han veed hvor det staaer."

En Svend meldte, at Taarnvagten havde seet tre Ryttere komme ridende gjennem Skoven.

Lehnsmanden gav Befaling til, at et lige saa stort Antal af Svendene skulde væbne sig. Men de skulde ikke vise sig paa Ringmuren, thi vilde Rytterne drage forbi, saae han det helst.

Og da Svenden var borte, sank de atter hen i den samme tungsindige Tausheb.

Noget efter meldte Svenden atter, at Rytterne holdt udenfor Graven. De begjærede at indlades, de havde Budskab til Lehnsmanden fra Hans Naade Kongen.

Ridderen nikkede og gav Befaling til, at Anføreren skulde vises ind i Kammeret neden under, saa vilde han strax komme, for at høre hans Budskab.

— „Hans Naade vil nok gjøre mig den Ære, at tage Halvdelen af mine Svende med til Toget i Sverrig," sagde han. „Jeg har længe ventet, at det Forslag skulde komme, thi han skraber sammen fra alle Kanter, og hvor han kan spare sin egen Lomme, der gjør han det."

— „Hvo der kunde være saa lykkelig at føre dem, og bære Fanen i Slaget," sagde Claus Daa med et Suk. „Jeg vilde foretrække at føre Eders Folk, fremfor

alle andre, thi de ere dygtige Karle, og vel øvede i Krigsbrug."

Ridderen reiste sig, for at gaae ned til Budet. Svenden kom aandeløs styrtende ind i Stuen.

— „Strenge Herr Ridder," sagde han, „Kongen! Hans Naade er her! Han er allerede paa Trappen!"

— „Kongen?" udbrød Oluf Daa forbauset.

— „Kongen!" raabte Fruentimmerne med Rædsel, og Alle sprang op fra Bordet. Gundel havde grebet sin Elskedes Haand.

— „Ha! Kongen!" sagde Claus Daa, og Blodet foer ham til Hovedet. Han kastede et smerteligt Blik til Gundel.

Man hørte Stemmer og klirrende Sporer paa Trappen.

— „Ind i Taarnkammeret!" sagde Ridder Oluf. „Hurtig, min Søn! Gud beskjerme Dig!"

Og han fulgte iilsomt Svenden, for at gaae Kongen imøde.

Værelset havde tre Døre, kun den ene, som gik til Trappen, var Udgang; de to andre førte til tvende Taarnkamre, som atter stode i Forbindelse med hinanden; thi hvert Stokværk paa Gurre-Slot indeholdt, som vi endnu kunne see af Ruinerne, kun eet stort og to smaa Værelser.

Fru Hylleborg stødte sin Søn ind i det ene Taarnkammer, og vilde lukke Døren. Men Gundel sprang op, og ilede efter ham.

— „Nei," sagde hun og slyngede Armene om ham, „ieg forlader ham ikke! De skulle dræbe mig, før de rive ham fra mig."

— „Stille, for Gud i Himmelen! Ikke en Lyd!"

sagde Moderen, og trykkede Døren til efter dem. „Gud Almægtigste, forbarme Dig over os!“

Døren til Trappen gik op, og Kongen traadte ind. Ridder Oluf fulgte ham med Hatten i Haanden. Fru Hylleborg neiede dybt.

— „Vel mødt, Fru Hylleborg,“ sagde Kongen og hilsede hende. „Jeg overrasker Eder, ligesom Eders Husbond. Mig havde I mindst ventet i denne Stund, ikke sandt?“

— „Eders Naades Komme til Gurre er en sjelden Lykke . . .“

— „Som maaskee havde været Eder beleiligere imorgen . . . eller hvis I havde vidst den forud.“

Kongens Betoning paa det sidste Ord, som godt kunde være tilfældig, ængstede den sorrigfulde Moder. Hun qvalte et dybt Suk, og sagde: „Vi ere kun bekymrede for, at vi ikke kunne modtage Eders Naade, som det er Eder værdigt.“

— „Vi ere let at stille tilfreds,“ sagde Kongen venlig og tog Plads i Læneſtolen. „Saa er Vi da paa Gurre igjen,“ vedblev han til Oluf Daa. „Det gamle Gurre, som Kong Valdemar yndede saa meget. Og det fortjener det, for sin smukke Beliggenhed. Ei sandt, han døde her paa Slottet?“

I Kongens Adfærd var ikke Spor tilbage af Erindringen om deres sidste Sammenkomst og den haarde Medfart, Ridder Daa havde lidt, ved at føres til Kjøbenhavn og afpresses en stor Sum Penge. Den gamle Ridder derimod kunde ikke glemme Kongens Medfart, han var forstemt og ordknap.

— „Jo, Eders Naade.“

— „Mindes I hvad Aar det var? Det er vel meſten to hundred Aar."

— „I Aaret 1375, den otte og tyvende October, paa Apoſtlene Simons og Judas Dag."

— „Kongen gjorde ſit Teſtamente her, troer jeg?"

— „Ja, Eders Naade."

— „Han gav paa ſit Yderſte Landets Fornemme det Gods tilbage, ſom han havde taget fra dem, med god Ret, i hans Velmagts Dage, og Ebelholt-Kloſter den Jord, han havde lagt til Gurre. Det ſkulde han ikke have gjort. Men Biſperne og Adelsmændene have havt ham i Klemmen, da han laae herude paa ſit Yderſte. Veed I ellers noget Mærkeligt om Gurre, i Tidens Løb?"

— „Dronning Margrethe har levet her nogen Tid, og Kong Erik af Pommern har ſlaaet Mynt her paa Slottet."

— „Har her aldrig været Statsfanger forvarede? Mig ſynes, Slottet er vel ſkikket dertil."

— „Ikke ſaa vidt jeg veed."

— „Her er dog god Leilighed. Jeg vil ſiden tage Kjelderne i Øieſyn. Det er godt at vide hvor man kan gjemme Forrædere, ſom der er nok af nutildags."

Kongen trommede med Fingrene paa Bordet, og ſaae ſig om i Stuen. Fru Hylleborg kaſtede et ængſteligt Blik til ham, og foldede Hænderne.

— „I har Svende nok, her paa Gurre."

— „To hundrede, med Ryttere og Fodfolk."

— „Slottet er ſtærkt og ikke let at berende, det har en ſjelden Beliggenhed. Man kan forſvare det med mindre."

— „Jeg har tænkt, at tilbyde Eders Naade en Deel af mine Svende til Krigen i Sverrig, om I naa-

digſt vil modtage dem," ſagde Oluf Daa, ſom anſaae det for klogt, at gjøre en Dyd af Nødvendighed, for at ſtemme Kongen mildere.

— „I har altid været Os en tro Mand, Oluf Daa. Jeg vil tage de hundrede med mig, og naar I bliver tilbage her med de andre hundrede, ſaa vil jeg raade Fjenden til at regne, at det er beſat med halvandet hundrede, thi I alene er ſaa meget værd."

Men Kongens Smiger gled af paa Oluf Daa, og han forandrede ikke en Mine.

— „Havde Eders Søn nu artet ſig, ſaa kunde han have taget Deel i Krigen og ført Eders Mandſkab," ſagde Kongen efter et Ophold.

— „Naadigſte Konge," ſagde den ſaarede Fader, „Begreberne om Art og Vanart ere forſkjellige. Men at han Intet ønſker Mere, end at kunne tjene Eder i Krigen, det er viſt. Og jeg har ydmygſt bedet om ſikkert Leide for ham, til at fremſtille ſig og vinde ſin Fred for Raadet . . ."

— „Men det har jeg afſlaaet, thi Vi behøve ikke at høre Raadet om Alt, Vi kunne ogſaa nok ſelv have en Mening iblandt."

— „Eders Naades Høimægtighed," ſagde Fru Hylleborg, og knælede for Kongen, „ſkjenk ham Leide, og lad ham ikke dømmes uhørt."

— „Guds Droſs, Vi dømme Ingen uhørt," ſvarede Kongen, og gav hende Tegn til at ſtaae op. „Vi dømte ikke Torben Oxe uhørt, ihvorvel Vi vidſte hans Brøde ſaa godt ſom han ſelv, og bedre end nogen Anden. Nei, Leide faaer han ikke, det har jeg ſagt; men hørt ſkal han blive, om han ſaa vil komme ſtrax."

— „Naadigſte Konge . . . han er udenrigs for Ti-

den, . . . thi han har frygtet de Mange, som . . . bagtalte ham for Eders Naade," sagde Fru Hylleborg hurtig og ængstelig.

— „Faaer jeg ham indenrigs engang, skal jeg nok tale med ham," sagde Kongen barsk. „Jeg kjender ham for denne Gang. Der skal skarp Lud til visse Hoveder, og han er ikke let at tvætte ren."

Blodet foer den gamle Ridder op i Ansigtet.

— „Naadigste Herre," sagde han, „jeg har svaret en haard Bøde for min Søn til Eder, og kunde vel derefter have Grund til at vente, at han var tvættet, som I siger, og at hans Brøde var afgjort og forglemt. Thi hvad havde jeg ellers for de mange Penge."

— „Ey, ey! Troer Du, at jeg sælger Retten her i Landet for lumpne Penge? Jeg husker nok, at Du gav fire tusinde Mark Danske for den Sag, da han var flygtet. Men hvo siger, at jeg ikke betaler Dig de Penge igjen, naar han kommer selv tilstede, at han kan blive dømt? . . . Eller giver en Forskrivning for dem," tilføiede Kongen, som fortrød hvad han saa rundhaandet havde talt. „Gud bedre det, Pengene ere givne ud tilhobe til Rigets Fornødenheder, og Vi have ondt ved at skaffe dem, til at bestride hvad der er haardt nødvendigt, saa at det ikke er Os let at give Noget tilbage igjen, om Vi nok saa gjerne vilde det."

Oluf Daa taug. Fru Hylleborg pillede paa sit Forklæde og saae bedrøvet ud. Kongen støttede Haanden under Kinden, og stirrede hen for sig.

— „Men vi glemme at tale om Dem, som ere nær ved, for at tale om Den, der er langt borte, som I siger. Jeg er tilsinds at drage herfra imorgen over Ørekrog til Skaane, for at gaae til Hæren i Sverrig.

Det er paa Tide, at tage fat. Mandſkabet er alt over Sundet, og Herremændene med deres Svende, paa Faa nær, ſom komme bag efter. Jeg vil blive her inat, og være Eders Gjeſt til imorgen, om I vil huſe mig."

Fru Hylleborg ſøgte at fremkunſtle et Smiil. Ridder Oluf bukkede dybt.

— „Og end een Gjeſt bringer jeg Eder, ſom jeg mener vil være kjærkommen. Min naadige Frue vil være her paa Øjeblikket. Jeg red fra hende i Skoven, for at komme forud. Hun har fulgt mig paa Vei, og det har været et anſtrengende Ridt, hun trænger vel til Hvile. Og mine Raader og Drabanter komme med, thi her er vel ſagtens Et og Andet at dømme og afgjøre, og det er blevet Skik, at raabe paa Raadet ved hver Leilighed."

Om Himmelen var faldet ned, kunde Fru Hylleborg ikke være bleven mere forſkrækket, end hun blev, ved at høre denne Efterretning. Ridder Oluf bed ſig i Læben.

— „Eders Naade og Eders naadige Frue gjøre os en ſtor Ære," ſagde han. „I kunne ikke være mere hjemme nogenſteds, end i Eders eget Huus paa Gurre. Jeg frygter kun, at Leiligheden vil falde knap til ſaa mange Mennesker."

— „Saa ville Vi gjøre Os magelige, thi hvad Os angaaer, da have Vi nok i disſe Værelſer, ſom behage Os vel," ſagde Kongen, og kaſtede Kappen fra ſig.

— „Eders Naade vil tillade mig, at viſe Eder de andre Kamre i Slottet," ſagde Ridderen. „Maaſkee det kunde behage Eder bedre andenſteds."

— „Nei, her vil jeg blive, om I tillader det, her er det mig hjemligt at være. Jeg foretrækker daglige

Stuer for Stadsesale, og dem gives der jo desuden ingen af paa Gurre."

Lehnsmanden bukkede. Kongen taug og syntes hensjunken i Tanker.

De bedrøvede Forældre vexlede stjaalne Blik. En lang og beængstende Taushed paafulgte. —

— „Der er min naadige Frue," udbrød Kongen. „Jeg kan høre Hornet lyde fra Taarnet."

— „Eders Naade vil ikke gaa ned og tage mod Eders naadige Frue?" sagde Oluf Daa, som gav sin Hustru et Sideblik om at nytte Tiden.

— „Jeg vil ikke berøve Eder, Herr Lehnsmand, den Ret, at være Verten her," sagde Kongen: „I vil tage imod Dronningen, og føre hende hid."

Oluf Daa bukkede og gik, da Hornet atter lød til Tegn paa, at Vindebroen skulde sænkes.

Fru Hylleborg var i den dødeligste Angest. Lykkedes det ikke at faae Kongen bort, om ogsaa kun for et Øieblik, saa at Claus Daa kunde forlade Taarnkammeret, vilde en Opdagelse være uundgaaelig.

— „Eders Høimægtighed ville tillade mig at bede om . . . at I naadigst vil tage til Takke, for et Øieblik, med Værelserne underneden, . . . for at jeg kan lade disse ordne og udfeie, til Eders naadige Frue kommer," sagde hun med skjelvende Stemme.

— „Lad slige Huusmoderbekymringer ikke ængste Eder," sagde Kongen halv spottende. „Og disse Skaale og Fade kunne let tages bort, fordi jeg sidder her. Jeg skal ikke hindre det."

Fru Hylleborg slog Øinene til Himmelen, og anraabte om Bistand fra oven. Nu vidste hun intet Middel til at lette hendes Søn Flugten. Bedrøvet kaldte

hun paa Ternerne, og lod dem borttage Middagsbord og bringe Stuen i Orden. Kongen blev imidlertid siddende paa Stolen, og betragtede alle disse Foranstaltninger med et uhyggeligt Smiil.

Der lød Støi af mange Stemmer og Trin paa Trappen. Fru Hylleborg var nær segnet omkuld, hun maatte støtte sig til en Stoleryg, og var ikke istand til at gaae Dronningen imøde.

Det var Dronningen, med nogle af hendes Jomfruer og Kongens Hofsinder, som traadte ind i Slottet. Følget blev i de nederste Værelser. Kongens Drabanter opstillede sig som sædvanlig ved Indgangene.

Dronningen, ledsaget af Ove Bilde og Mogens Gjø, blev af Ridder Oluf ført op i det Værelse, hvor Kongen og Fru Hylleborg vare.

Elisabeth var bleg, og den lange Ridetour havde sienshynlig anstrenget hende. Hendes Ledsagere saae Begge alvorlige ud. Paa alle Ansigter læste man, at denne Reise ikke var dem en Lystreise.

Medens Kongen hilsede paa Dronningen, som sagde nogle venlige Ord til Fru Hylleborg, tog Marsken Ridder Oluf afsides i Vinduesfordybningen.

— „Din Søn er borte, vil jeg haabe?“ hviskede han hurtig.

Ridderen rystede med Hovedet.

— „Kongen formoder, at han er her. Han har gjort denne Omvei for at fange ham, det tør jeg døe paa. Han sagde til mig i Skoven, et Øieblik før han red fra os, at han vilde ride forud, for at see om der skulde være Noget om, hvad Niels Stud havde ymtet om til Sigbrit, at J gjorde et kongeligt Lehn til et

Tilhold for Fredløse. Sæt ham for Guds Skyld paa en Hest, og lad ham flygte, saa stærkt den kan løbe."

— „Han er hist inde," hviskede Ridderen med et ængsteligt Blik til Taarnkammerdøren. „Der er ingen Udgang."

Marsken blev forskrækket, og saae bekymret paa ham.

— „Han staaer i Gud den Almægtiges Haand," sagde Oluf Daa med Hengivelse, og vendte sig langsomt fra ham.

— „Ei sandt, her kunne vi have det godt og vel, her ville vi overnatte," sagde Kongen til Dronningen. „Imorgen drage vi til Ørekrog; men for idag ville vi opslaae vor Bo i disse Værelser, som ere lyse og muntre."

Han reiste sig og gik hen imod Taarnkammerdøren. „Og her ere flere Kamre, seer jeg, end Storstuen."

Fru Hylleborg styrtede frem. „Nei, nei," udbrød hun forskrækket, „ikke den Vei. Den er . . . Den . . . Den er lukket. Vil Eders Naade see denne Stue. Om I vil behage at gaae herind."

Hun aabnede hurtig Døren til det andet lille Taarnkammer, som stod i Forbindelse med det, Claus Daa og Gundel vare indespærrede i.

— „Vor Vertinde vil selv have den Fornøielse at vise Dig Husets Leilighed," sagde Kongen til Dronningen, og satte sig atter, som om han var fast besluttet paa, ikke at forlade Stuen.

Marsken saae bekymret til Oluf Daa. Den gamle Ridder løftede ikke Øinene fra Gulvet. Hans Læber dirrede svagt.

Dronningen gik ind i Kammeret med Fru Hylleborg, og kom strax tilbage igjen.

— „Men dette Kammer," sagde Kongen, „jeg venter at det er det bedste, thi det Bedste gjemmer man i Almindelighed til Sidst. Lad os nu ogsaa undersøge dette Kammer."

— „Eders Naades Høimægtighed, dette Kammer . . ."

Fru Hylleborg standsede aandeløs.

— „Nu, I gjør mig nysigen," sagde Kongen. „Jeg tænkte nok, at dette var det Mærkeligste. Saa ville vi da selv løse Gaaden."

Og hurtig reiste han sig op, gik til Døren, og tog haardt i Laasen. Den aabnede sig ikke, men et dæmpet Skrig lød i det Samme fra Kammeret.

Kongen rykkede utaalmodig i Laasen.

— „Holdt, for alle Helgenes Skyld!" lød en stærk Stemme. Og da Kongen atter tog i Døren, skreg Claus Daa med en forfærdelig Stemme: „Holdt! Rør ikke Døren . . . eller det gjelder Eders Liv!"

— „Ha! Man truer Os! I Vort eget Slot!"

Fru Hylleborg styrtede forfærdet gjennem det aabne Taarnkammer og rev Døren op, som forbandt de to smaa Stuer.

De Andre ilede efter hende, grebne af en uvilkaarlig Engstelse. Kongen fulgte dem. —

I Taarnkammeret havde Gundel og Claus Daa kunnet høre ethvert Ord, der blev talt i Storstuen. Hvor farlig hans Stilling var, indsaae de tilfulde. At flygte gjennem Vinduet var umuligt fra den store Høide, som maatte knuse Den i Springet, der vilde vove Forsøget.

— „Vi ville døe sammen," udbrød Gundel med Taarer, og slyngede Armene om ham.

— „Min Elskede," sagde Claus Daa, og knælede

for hende, „jeg takker Dig for din store Kjærlighed. Al den Lykke, jeg har havt i dette Liv, den har Du skjenket mig. Farvel, min elskede Gundel!"

— „Nei, vi skilles ikke ad," sagde Gundel fortvivlet, „vi skilles ikke ad før i Døden."

— „Kjære Gundel, skal Noget endnu hjelpe, saa er det Mod. Jeg vil aabne Døren og fremstille mig for Kongen . . ."

— „For Gud i Himmelen, nei, jeg dør, om dette skeer."

Gundel slyngede Armene om ham.

Men da Kongen nærmede sig Døren, sprang hun hurtig op, og i et Nu havde hun stukket Armen gjennem den store Jernkrampe, som dengang var paa de fleste Døre, og i Beleiringstilfælde tjente til at spærre Indgangen, ved Hjelp af en Bom eller Bjelke, der blev skudt igjennem Bøilen, og hindrede Dørens Aabning.

Kongen rykkede i Døren. Gundels Arm lukkede for den. Men Smerten aftvang hende et Skrig.

Claus Daa raabte for at afværge det Skrækkelige. Døren kunde ikkun aabnes, ved at hendes Arm blev knust.

Kongens gjentagne Forsøg paa at aabne den bragte Claus Daa til Fortvivlelse.

— „Ved alle Helgene," gjentog han, „det koster Eder Eders Liv!"

Da Fru Hylleborg rev Døren op fra det lille Taarnkammer, og de igjennem denne Vei trængte ind, mødte dem et Syn, som rørte dem Alle.

Gundel hang afmægtig ved den lukkede Dør, hendes svage Arm var stukken igjennem den rustne Jernkrampe, som havde efterladt Striber, der saae ud som Blod paa Alabast. Bevidstheden havde forladt hende.

Claus Daa bar hende i sin venstre Arm, med den høire holdt han fast i Dørkrampen; men han kunde ikke trække Gundels Arm ud igjennem Krampen, og med hvert Ryk maatte han frygte, at dette fine Lem skulde sønderknuses og splintres. Skrækken havde fordreiet hans Træk, som vare vilde og forfærdelige.

De stode Alle som forstenede. Men Dronningen løb hen til den unge Pige, greb hendes Arm, og trak den sagte og forsigtig ud af Bøilen.

Claus Daa knælede foran Gundel, som uden Bevidsthed om Alt, hvad der foregik med hende, sank ned mod hans Skulder. Han greb hendes Arm, og følte sagte paa den. Den var frelst. Han havde i dette Øieblik glemt Kongen og den hele Verden om ham. —

Dronningen understøttede Gundel, og betragtede hende med kjærlig Beundring. Endogsaa Kongen var bevæget, han gjorde et Skridt fremad. Dronningen saae op paa ham, og sagde: „Hvo skulde sige, Christiern, at denne svage Pige er en Helt, saa stor som nogen, der endnu har levet."

Kongen vendte sig om, og gik hurtig tilbage til Storstuen, uden at svare.

Ridder Oluf lagde Haanden velsignende paa Gundels Pande, og rakte sin Søn den anden. Derpaa aabnede han den Dør, som nys havde havt et saa kostbart Lukke. Og da dette var gjort, og Kongens Villie saaledes var efterkommet, traadte han bag Kongens Stol, og blev staaende ubevægelig, ved Siden af Marsken og Ove Bilde.

Claus Daa lagde sagte Gundel i sin Moders Arme. Hun laae endnu bevidstløs, Dronningen og Fru Hylleborg søgte at bringe hende tillive igjen. Han fæ-

ſtede et langt og kjærligt Blik paa hende — og traadte derpaa i Døren til Storſtuen og fremſtillede ſig ærbødig for Kongen.

I nogle Øieblik betragtede Kongen ham ſtivt, og iagttog en dyb Tausheb.

— „Ey, Claus Daa! Jeg hørte nyt, at I var udenrigs," ſagde han i en ſpottende Tone. „Det har været en kort Reiſe."

„Det glæder Os, at Vi have været ſaa heldige, at træffe Eder uformodet, ſaa kunne Vi, inden Vi reiſe til Sverrig, faae Ende paa en Sag, ſom har ſtaaet altfor længe hen, ihvorvel det ikke er Vor Skyld."

„Det duer Intet at opſætte. Vi vil ſtrax tage Eder i Forhør, ſom I ønſker, for at Ingen ſkal kunne ſige med Rette, at Vi have dømt Eder uhørt. Man har gjort mange og haarde Anklager imod Eder, hvad mener I dertil? Lad os nu høre hvad I har at ſige til Jert Forſvar, thi Alt ſkal gaae efter Lov og Ret."

— „Har man paaklaget mig uærlig Brøde, da har man ſagt hvad Uſandt var, høimægtigſte Konge!" ſagde Claus Daa med faſt, men ærbødig Stemme.

— „De have ſære og forſkjellige Meninger hertillands om ærlig og uærlig Brøde," ſagde Kongen ſpottende. „En høibaaren Adelsmand regner meſten Alt for en ærlig Brøde, ſelv Det, ſom han lader en uſelig Bonde hænge for; men ſaa ſiger han, at det var uærligt."

— „I har brudt min Landefred, ſom Vi ere forpligtede til at holde ſtrengt over, at I har draget Værge paa Krohuus, trods mit kongelige Bud, at det ſkulde være en Livsſag, om det ſkete. Nu? Hvad ſiger I dertil?"

— „Jeg har forſvaret en ærlig Piges Rygte mod

en løgnerſk Bagtaler, og jeg har tugtet en Falſkner og Bedrager, ſom ſtjal i Terningſpil; men jeg har ikke brugt Vaaben imod Nogen," ſagde Claus Daa med rolig Værdighed. Han kunde ikke undgaae ſin Skjebne mere, han vilde gaae den imøde, ſom det ſømmer ſig en brav Adelsmand.

— „Og I har ſaargjort en Kannik, og ſlaaet Ruder ind hos en Borger, der er ſaa brav en Mand, ſom Nogen, der fører Skjold og Vaaben," ſagde Kongen med Haardhed.

— „Jeg har kaſtet en Tyv igjennem Vinduet, da han vægrede ſig ved at gaae igjennem Døren. Er han bleven ſaaret, da er det ſkeet mig uafvidende. Om Ruderne har jeg forligt mig med Værten, høimægtigſte Konge, og givet Mere, end han forlangte."

— „Og hvor ſkjulte I Eder for min retfærdige Straf? Hvem vovede at huſe Eder? Hvor var I?"

— „I Skotternes Herberg. Men havde jeg vidſt, at min Fader havde maattet bøde, da havde jeg ſtillet mig ſtrax, thi Sagen var min, og ikke hans."

Kongen rynkede Øienbrynene. Oluf Daa ryſtede ſagte med Hovedet.

— „Og hvi forlod I Herberget?" ſpurgte Kongen.

— „Det blev ſtormet og afbrændt af Landsknegtene."

— „Men I havde Intet at gjøre paa Fiſketorvet, og der var I, thi jeg ſelv ſaae Eder midt i Oprøret. Hvi kom I der? Hvad vilde I der?"

— „Naadigſte Konge! Den ſkotſke Capitain havde givet mig Friſted. Det var min Pligt, at ſkaffe ham Friſted igjen, og ſørge for hans Frelſe, før jeg tænkte paa min egen."

— „Men I var i Ledtog med Munke, I var i Anslag med Dem, som vilde dræbe Os! I løftede Dolken mod Eders Konge!“

Han fæstede sine tilintetgjørende Øine stivt paa Claus Daa.

— „Nei, det har min Søn aldrig gjort!“ udbrød den gamle Ridder Oluf bag Kongens Stol. „Det er Løgn og Bagtalelse, det vil jeg døe paa! Det har han aldrig gjort!“

— „Hvad? Og vi har selv seet ham!“ raabte Kongen opbragt, og vendte sig til den gamle Ridder.

— „Høimægtigste Konge,“ sagde Claus Daa, „som jeg staaer her for Eder, veed jeg vel, at min Dom er affagt. Men jeg er beredt til at døe uden Syndsforladelse, thi hvad jeg siger er Sandhed. Jeg stod hos en Munk, som løftede en Dolk imod Eders Naade. Jeg greb hans Haand tæt ved Eder, og han tabte Dolken paa Jorden. I Trængselen blev han borte, som han var sunken i Jorden foran mig. Dette er Alt, hvad jeg kan vidne derom, saa sandt hjelpe mig Gud.“

Kongen betragtede ham stivt. Claus Daa udholdt dette Blik, uden at slaae Øinene ned.

— „Og Kanniken, som I bliver skyldt for at have ombragt? Veed I Intet om ham?“

— „Jeg saae ham omkomme i Luerne af det skotske Herberg. Hvorledes han er kommen der, veed jeg ikke, men at han sloges, i det brændende Huus, med en Anden og faldt i Ilden, det saae jeg, og Mange have seet det med mig, om de have kjendt ham, og ville vidne om hvad der er skeet i denne hæslige Feide.“

Kongen saae stivt hen for sig, og taug. —

Gundel var kommen til Bevidsthed igjen. Hendes

Dine søgte strax Claus Daa, og da hun ikke fandt ham, sprang hun op, rev sig ud af Dronningens og Fru Hylleborgs Arme, og foer igjennem Stuen, for at ile efter ham.

I Døren standsede hun, hun havde seet Claus Daa foran Kongen, der med en barsk Mine stirrede stivt paa Gulvet, som om han i sine Tanker søgte efter den haardeste Dom.

Angesten overvældede hende, hulkende sank hun paa Knæe for Kongen, og foldede Hænderne.

Dronningen gik ind i Storstuen, og lagde sin Haand sagte og forsonende paa Kongens Skulder. Hun vilde tale, men Kongen gav hende Tegn at tie, og betragtede Gundel ufravendt.

— „Denne Pige er Jochum Griis's Datter, som Du har bortført af hendes Faders Huus. Og til denne skammelige Handling har Du sammenrottet Dig med Vore Fjender og brugt oprørske Tropper," sagde Kongen. „Og Du har vovet at ægte hende mod hendes Faders Villie, som om der hverken var Lov eller Ret i Landet, og Du kunde gjøre hvad Dig lystede?"

— „Hun har fæstet mig sin Tro, og jeg har ærlig beilet til hende. Jeg har ventet i Taalmod og haabet bedre Tider. Men da man vilde tvinge hende, imod hendes Villie, til at ægte Thorbjørn Grubbe, som hun afskyer, har jeg udfriet hende af denne Vold. Og da jeg ikke kunde gjøre dette alene, og Tiden trængte haardt, har jeg krævet Bistand dertil af Den, som var mig nærmest og som vilde det, og han hjalp mig, som en ærlig Mand den anden, uden Hensyn til Parti. Med Eders Naades Fjender har jeg Intet at skaffe, og jeg ønsker ikke Noget hellere, end at møde dem med Vaaben i Hæn-

berne. Og ægtet hende mod hendes Faders Villie har jeg ikke; jeg har givet hende mine nærmeste Frænder i Vold og Varetægt, til bedre Dage, og til vi kunne faae det Samtykke, som vi haabede paa. Men disse Dage komme ikke mere, det veed jeg vel, og mine Dage ere talte. Hun vender da tilbage igjen til sit Hjem, saa reen, som jeg tog hende derfra, og Helgene ville beskytte hende fremdeles, thi renere Uskyld findes ikke i Himmelen, . . . som der ikke findes mere ædel og trofast Sjæl paa Jorden."

Claus Daa taug bevæget. Gundels Øine straalede gjennem Taarerne. Endogsaa den gamle Marsk plirede med Øinene. Kongens Ansigt alene fortrak ikke en Mine, og forraadte ingen Bevægelse.

Nogle Øieblikks piinlige Taushed paafulgte. Dronningen søgte forgjeves at møde Kongens Øine, og hun betragtede ham med et bønfaldende Blik.

Pludselig reiste Kongen sig, og gik tæt hen til Claus Daa. Gundel udstødte et Skrig og foer op, Dronningen greb hende i Armen.

Kongens alvorlige Ansigt fortrak sig til et Smiil, som det ikke var let at sige, om det var spottende eller venligt.

— „Claus Daa," sagde han, „I har havt mange og virksomme Fjender, men I har ogsaa havt trofaste Venner. Jeg dømmer Eder qvit at være for al Eftertale. Men I skal vel vide, at De, som I skylder Eders Frelse, ere ikke fornemme Adelsmænd, det er en simpel Pige, i hvem der boer en ædel Sjæl, og en jevn og ærlig Borger. Havde ikke Anna udsagt hvad hun vidste om Eders Sag, og Gotfred af Ghemen bekræftet det, saa havde jeg ikke vidst hvad jeg skulde troe om disse Forviklinger.

Nu hører jeg, at Eders Udsagn er sandt, thi det stemmer med deres. Hun har klostergivet sig i Sankt-Clara, og der har ogsaa min naadige Frues Jomfru, Birgitte Bryske, søgt den Fred, som hun ikke kunde finde i Verden. De gode Sjæle finde altid hinanden, siger Elisabeth, og jeg troer at hun har Ret. Det er Birgitte Bryske, som har meddeelt min Frue hvad Anna har fortalt hende om Eder, og uden dette Vidnesbyrd havde jeg maattet troe hvad der var klaget for mig, og hvad der var meest Sandsynlighed for. Men Dronningen har ikke hvilet, før hun fik denne Sag endt paa en god Maade. Og om hun end ikke vidste, at jeg drog hid for Andet, end for Straffens Skyld, saa er det dog hende, som har bragt Frelsen til Huset, — tak hende derfor."

Claus Daa bøiede sig dybt for Dronningen. Fru Hylleborg greb hendes Haand og kysede den.

Bevæget rakte Elisabeth Kongen Haanden, og trykkede den kjærligt.

— „Er Du nu tilfreds, Elisabeth?" sagde han med Ømhed.

Dronningen hældede sig til Kongen og hviskede sagte: „Christiern, jeg takker Dig i mit eget Navn, og i det Haabs Navn, som jeg bærer under mit Hjerte. Gud vil være det naadigt og bevare det, for den Naades Skyld, som Du har vist paa min Forbøn."

— „Elisabeth! Hvad siger Du? Tør jeg troe det?" udbrød Kongen glad, og slog Armen om Dronningen.

— „Ja, Du tør troe det, nu tvivler jeg ikke længer, nu føler jeg, at Gud har hørt mine Bønner!"

— „Min Hustru!" sagde Kongen kjærligt, og trykkede hende til sig. „Dig takker jeg for al Lykke i denne Verden." —

— „Ogsaa til Eder, Jomfru, har jeg et Ord at sige," vedblev Kongen med mildt Alvor, idet han vendte sig til Gundel, hvis Øine straalede af en salig Glands, og ufravendt vare fæstede paa Claus Daa.

— „I har Krav paa Erstatning for den Angest, jeg har foraarsaget Eder, og ihvorvel I har lært mig at kjende en Heltinde, kunde denne Kundskab let have været for dyrt betalt. Jeg veed ikke bedre at give Eder, end den Mand, der staaer, som I selv har valgt og lidt for. Og dette ville Vi afgjøre nu, thi imorgen tager jeg ham med mig til Hæren at han kan føre sin Faders Svende og tjene sine Sporer, og vise al Verden, at han ikke staaer i Forbund med Vore Fjender, som man falskelig paaklagede ham. Det ville Vi afgjøre nu, thi Vi ville ikke omsonst have taget Bispen med Os," tilføiede Kongen, smilende over Gundels Forvirring.

— „I vil sige, at I ikke har Eders Faders Samtykke," vedblev Kongen. „Men jeg vil være Eder i Faders Sted, og skal udgjøre den Sag bag efter med Jochum Griis. Jeg har et Ord at tale med ham, naar jeg kommer til Skaane, thi jeg har tænkt at gjøre ham til min Slotsherre paa Kjøbenhavns Slot, og jeg vil betroe det Dyreste, jeg eier, til hans Varetægt. Jeg mener at jeg ikke kan give Dronningen i bedre og troere Hænder. Hvad siger I, Oluf Daa?"

— „Jochum Griis er min Uven i mange lange Aar," sagde Ridder Oluf; „men hvad Ret er, skal staae ved Magt alligevel. Han er saa brav en Ridder og saa gjæv en Mand, som der findes i disse Riger."

— „Han skal være Vor Slotsherre, paa dit Ord," sagde Kongen. „Og nu, Ove Bilde, ville Vi anbefale

disse Tvende til Eders Forbøn hos Gud den Almægtige."

— „Naadigste Herre," sagde den gamle Biskop smilende, „Erkebispen har gjort Forbud, indtil de have vundet deres Frænders Samtykke til at faae hinanden til Eie. Og som en god Christen bør jeg lyde min Foresatte, og kan ikke paadrage mig Banstraalen for den Sag."

— „Banstraalen har en høiere Magt slaaet med Lamhed og Magtesløshed," sagde Kongen. „I glemmer, at den Magt, der er høiere end Paven selv, har kaldet Erkebispen fra Jorden, for at aflægge Regnskab for hvordan han har røgtet sit Kald. Birger har slynget de Straaler, han faaer Magt over i sine Dage, og er nu en død Mand og en Synder for Gud, som Vi Andre. Stolen er ledig efter ham, og indtil Capitlet har valgt, skal intet Ban gjelde, saa sandt jeg er Konge i disse Riger. Jeg vil herefter tage en Haand i med, og kunde nok have Lyst til selv at vælge hans Eftermand. Jeg har før taget en Nonne af Rind-Kloster og givet hende Forlov at gifte sig, ihvorvel hun var indklædt og ihvor meget der blev skreget derimod, og jeg skulde ikke kunne give en ærlig Jomfru, som aldrig har været klostergiven, den samme Lov? Ey, Ey! Som jeg har sagt, saa skal det blive. Det er mange Aar siden, at Kong Valdemar bragte Reliqvier fra Rom til Kirken nede i Gurre-By, og siden den Tid skete der Mirakler der; men de ere forlængst ophørte. Nu vil jeg gjøre Mirakler der, at denne Kirke kan komme til Anseelse igjen, i det Mindste i taknemmelige Hjerter. Og hvad der tjener til Kirkens Anseelse, min Fader, vil I vel ikke modsætte Eder."

Den gamle Bisp smilede og taug. Kongen stod

omringet af lutter Lykkelige og Taknemmelige, og den inderlige Glæde, ſom ſtraalede af alle Øine afſpeilede ſig ogſaa i hans Anſigt. Og Rygtet om denne lykkelige Udgang paa alle disſe Forviklinger naaede ſnart Kongens Følge, og derfra Drabanterne og Svendene paa Slottet, ſaa at der var Glæde overalt. —

Mogens Gjø meldte, at en af Kongens Drabanter bad om at maatte fremføre et Andragende for Hans Naade.

Ole Skaaning traadte ind, og hilſede med Hellebarden. Den forhenværende Fangefoged kneiſede ſtolt i ſin nye Værdighed, og der var Intet tilbage af den frække Pligtkarl, ſom i Hans Faaborgs Tid hjalp ham med hans Skalkeſtykker.

— „Hvad er dit Ærinde?“ ſpurgte Kongen.

— „Høimægtigſte Konge, I har, paa Madam Sigbrits Forbøn, gjort mig fra en ſtakkels Fangefoged, ſom færdedes i Mørket mellem Lænker og Bøiler, til en af Eders egne Drabanter, med Sværd og Hellebard. Og derfor takker jeg Eders Naade i mit Hjerte; thi jeg veed vel, at det er en ſlem Hund, der ikke ſkjønner paa det Brød, den æder, og takkeløs Mand gjør aldrig tækkelig Gjerning. Og ſkulde jeg have blevet i den Beſtilling, da havde det desuden hverken blevet mig eller Eder til Gavn. Nu kunde det vel ſynes uſkjønſomt, at jeg ikke kan tjene Eder længer alligevel, hvis I vil give mig Forlov til at gaae i anden Tjeneſte. Men handlede jeg anderledes, gjorde jeg mod min Samvittighed, og jeg maa derfor ydmygſt bede om min Orlov.“

— „Hvad er det for Galmands Tale?“ ſagde Kongen fortørnet. „Mogens Gjø, jag ham paa Døren, Vi vil ikke ſee ham.“

— „Saa takker jeg ydmygst, høimægtigste Konge, ihvorvel jeg gjerne vilde havt min Orlov med Lempe og ikke i Vrede", sagde Ole Skaaning. „Jeg hører, at Herr Claus Daa har vundet sin Fred igjen og skal drage i Krigen, og dertil staaer ogsaa min Hu. Men nu har jeg med Haand og Mund lovet en Pige, som nu næsten er en Helgen, og som I ogsaa kjender, høimægtigste Konge, at kunde jeg komme til, saa skulde jeg værne om Herr Claus Daa til min sidste Blodsdraabe, og før lade mit Liv, før jeg vilde lade ham komme Noget til. Og det kan jeg bedst gjøre ved at gaae i hans Tjeneste, og være hans Væbner i Krigen, thi der kan en Mand snarest komme i Klemmen, der har man ikke Tid til lang Beden, og Sværdet kan hastig gjøre Ende paa Trætten. Imidlertid sidder hun hjemme i Klosteret og beder for ham, og tænker saa vel ogsaa iblandt paa Ole Skaaning derved. Vil Herr Claus Daa derfor tage mig i sin Tjeneste, nu jeg er ledig igjen, saa skal han ikke fortryde det; thi det er sandt hvad der staaer i Ordsproget, at Svendens Troskab styrker Herrens Boskab, og Det, som jeg har svoret Pigen, det vil jeg holde ham. Men for iaften bliver det ved det Gamle, Eders Naades Høimægtighed, thi jeg har Vagten nede ved Taarnet, og min Tjeneste skal ikke blive forsømt eller min Post ledig, før jeg bliver ordentlig afløst, det kan Eders Naade forlade sig paa."

Og dermed skred Ole Skaaning ud af Døren, efter at have aflagt en dyb militair Hilsen for Kongen og Rigens Marsk.

— Giv ham Afsked imorgen," sagde Kongen til Mogens Gjø, „og skulde han nogensinde ville vende til-

bage igjen i vor Tjeneſte, ſaa ſkal det ſtaae ham aabent. Idag ville Vi nu ikke mere plages med ſaadanne Anliggender. Det er en ſjelden Lykke for en Konge, at faae Orlov til at være Menneſke; den vil jeg nyde idag, da min Huſtru har bragt mig et Budſkab, ſom er mit Hjerte til ſtor Glæde, og vil blive diſſe Riger til Ære og Lykke i Tiden. Imorgen ſkilles vi. Du, min Eliſabeth, drager tilbage til Kjøbenhavns Slot, og Vi Andre gaae til Skaane, at forſone Jochum Griis, og lære Svenſkerne at lyde deres retmæsſige Konge. Og jeg haaber til Gud, at begge Dele ſkal lykkes os lige godt. Vore Adelsmænd ſkulle ikke kives for gamle Feider og daarlig Strid, ſaalænge der beſtandig ere nye Fjender at ſlaae. Og dem have Vi hidtil havt nok af. Men vil Gud, ſkal dette ſnart faae en anden Gænge, og Vi ſkal lære dem, at tirrede de Os længe, ſaa blev det dem ſelv til liden Baade. Nu kommer Hevnens Dag — og den ſkal blive blodig!"

Ingen talede til Kongen; thi nu vare hans Tanker atter henvendte paa Krig og Ødelæggelſe, og der havde kun behøvedes en ringe Omſtændighed, for at han ſkulde blive lige ſaa heftig og vild ſom nogenſinde tilforn. —

Indhold.
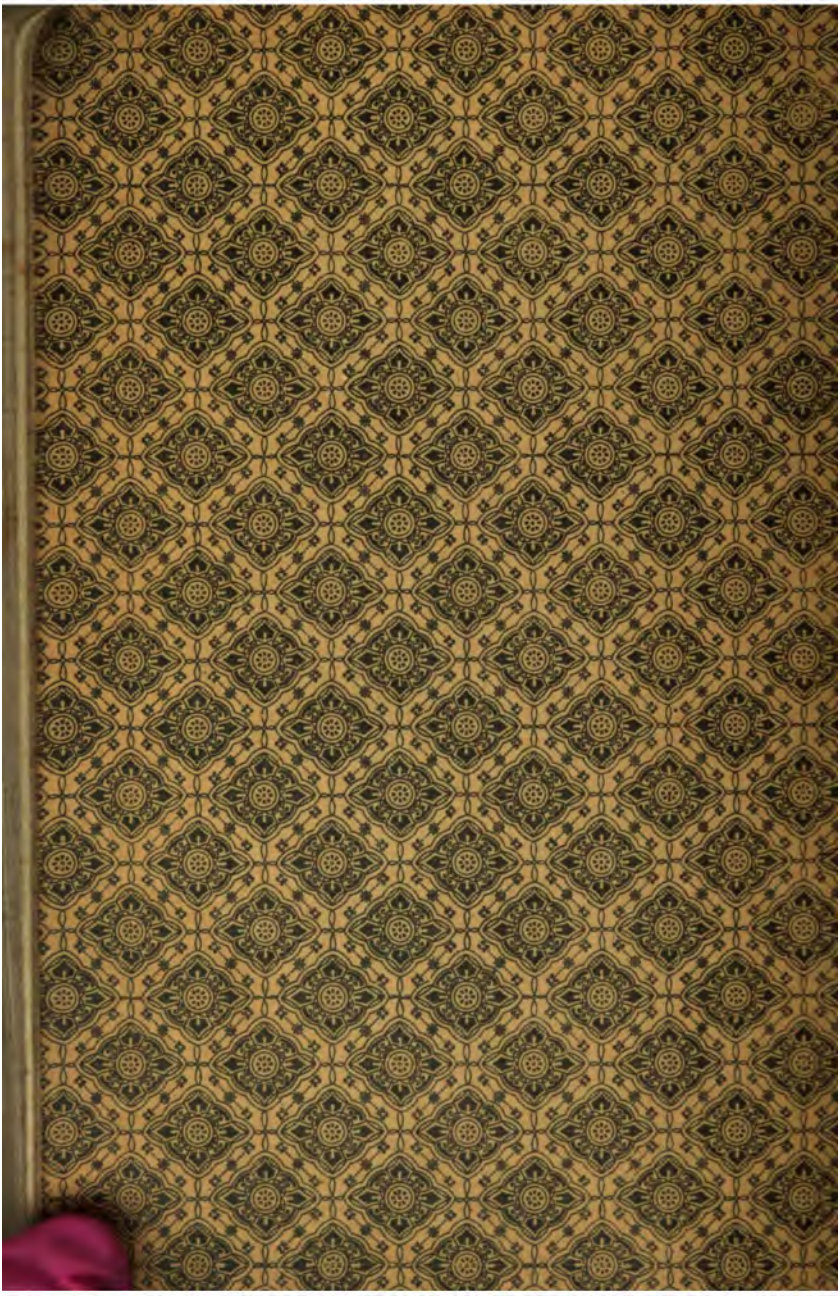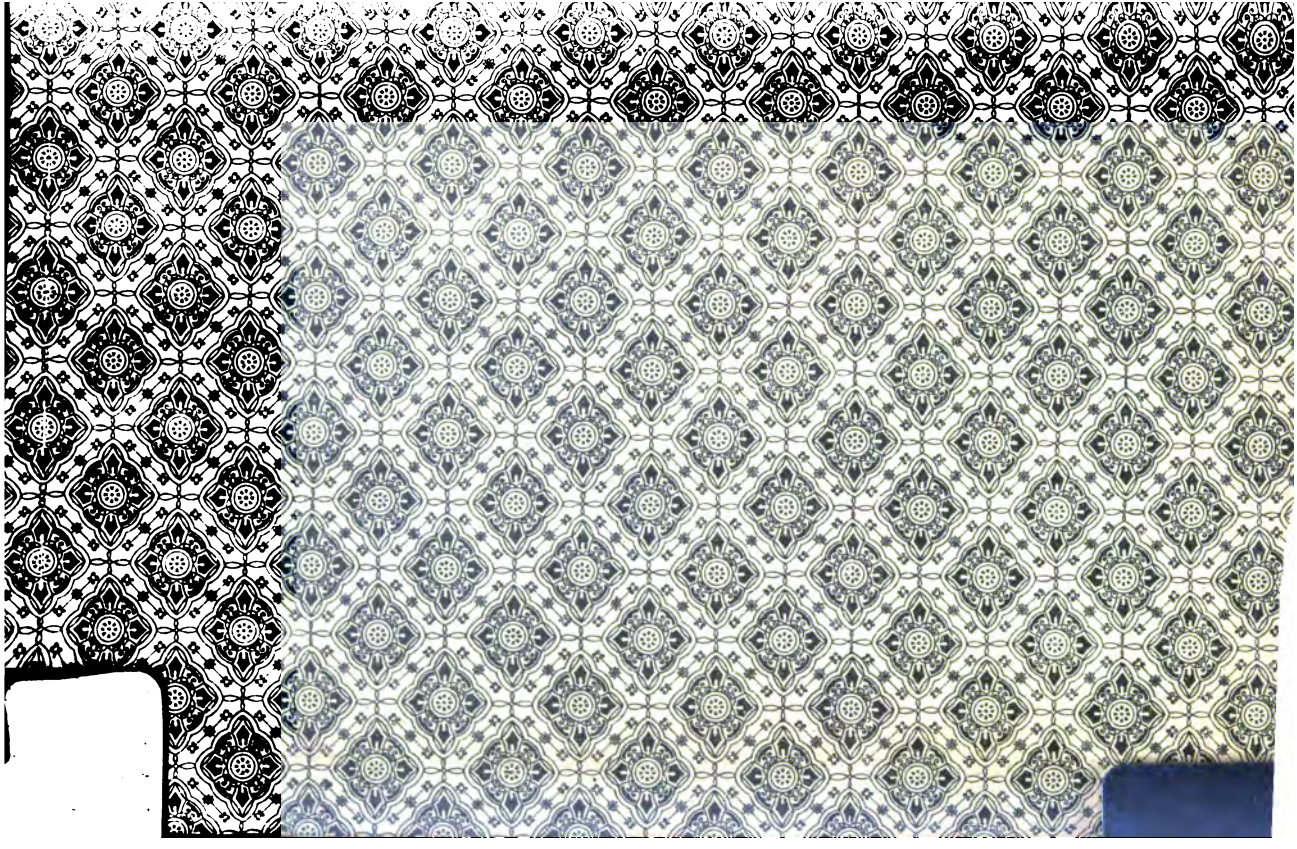
		Side
XII.	Hans Faaborg	7.
XIII.	Klosteret	61.
XIV.	Tre Munke	84.
XV.	Dandsen paa Slottet	130.
XVI.	Taarnet	174.
XVII.	Torben Oxe	201.
XVIII.	Claus Daa	235.
XIX.	Fri Mandag	281.
XX.	Den skotske Feide	310.
XXI.	Flugten	367.
XXII.	Gurre-Slot	398.